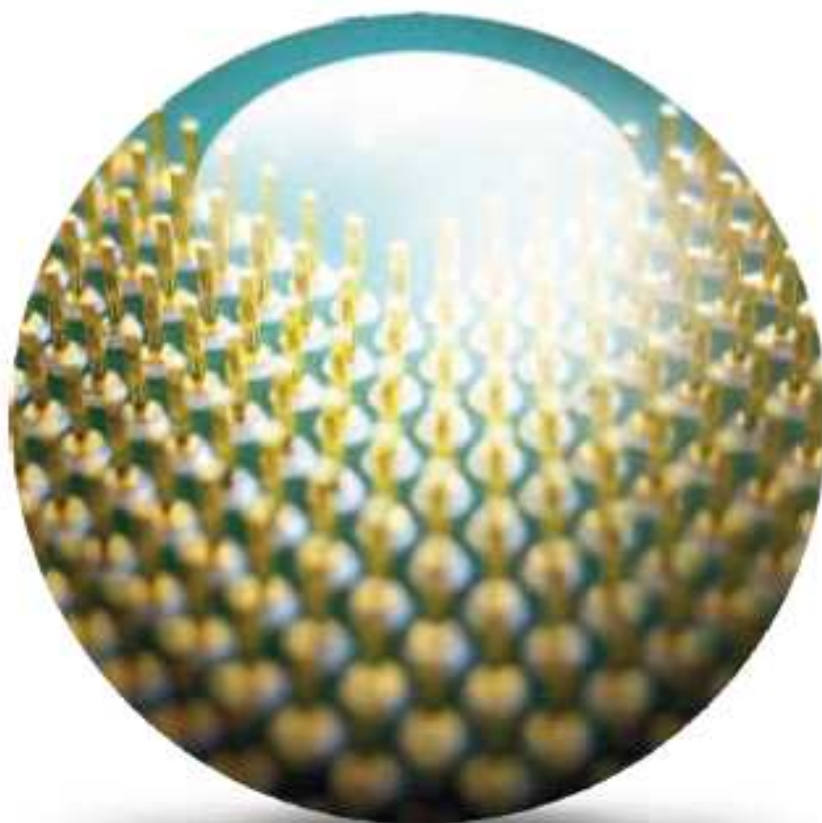

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 586/14
Zarządu Województwa Małopolskiego
z dnia 3 czerwca 2014 r.

Program Strategiczny Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2014-2020

Departament Rozwoju Gospodarczego UMWM
czerwiec 2014 rok

Spis treści

1.	WPROWADZENIE.....	4
1.1.	Formalne i merytoryczne przesłanki przygotowania RSIWM 2014-2020.....	4
1.2.	Zakres w jakim RSIWM 2014-2020 realizuje SRWM 2011-2020	6
1.3.	Podmioty uczestniczące w przygotowaniu RSIWM 2014-2020	7
1.4.	Kontekst teoretyczny prac nad RSIWM 2014-2020	8
2.	DIAGNOZA	9
3.	ANALIZA STRATEGICZNA	24
4.	CEL GŁÓWNY	29
5.	PRIORYTETY, DZIAŁANIA, PRZEDSIĘWZIĘCIA STRATEGICZNE	30
5.1.	Priorytet 1. Rozwój infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy.....	43
	Działanie A. Instrumenty infrastrukturalne i finansowe służące przedsięwzięciom innowacyjnym i nowym technologiom	44
	Działanie B. System zachęt dla rozwoju przedsiębiorczości	54
	Działanie C. Potencjał instytucjonalny małopolskiego systemu innowacji.....	59
5.2.	Priorytet 2. Kreowanie popytu na innowacje	66
	Działanie D. Kompetencje i kooperacja kadr nowoczesnej gospodarki.....	67
	Działanie E. Konkurencyjność, innowacyjność i kooperacja przedsiębiorstw	71
5.3.	Priorytet 3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego	81
	Działanie F. Rozwój regionalnej sieci szerokopasmowej	82
	Działanie G. Rozwój usług elektronicznych oraz interoperacyjnych platform cyfrowych	84
	Działanie H. Rozwój treści cyfrowych.....	93
6.	PLAN FINANSOWY	96
7.	SYSTEM WDRAŻANIA	97
8.	SYSTEM MONITOROWANIA	106
8.1.	Zasady monitorowania.....	106
8.2.	Wskaźniki osiągnięć – wskaźniki rezultatu i produktu.....	108
9.	PODSUMOWANIE OCENY EX-ANTE.....	113
10.	PODSUMOWANIE OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	115
11.	KONSULTACJE SPOŁECZNE	117
12.	LITERATURA.....	119
	ZAŁĄCZNIK nr 1 Diagnoza pogłębiona innowacyjności gospodarki Małopolski.....	121

Załącznik nr 2 Wykaz uwag zgłoszonych podczas konsultacji społecznych w okresie 3 VII – 27 IX 2012, 4 IV – 10 V 2013 oraz 30 X 2013 r. – 28 XI 2013 r.	121
Załącznik nr 3 Warunki ex-ante oraz sposób ich wypełnienia w RSIWM 2013-2020.....	121
Załącznik nr 4 Kalendarium prac nad projektem Regionalnej Strategii Innowacji 2014-2020.....	121

1. WPROWADZENIE

1.1. Formalne i merytoryczne przesłanki przygotowania RSIWM 2014-2020

„Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2014-2020” (RSIWM 2014-2020) jest programem strategicznym do „Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020” (SRWM 2011-2020) w dziedzinie innowacyjna gospodarka. SRWM 2011-2020, przyjęta Uchwałą nr XII/183/11 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 września 2011 r., jest najważniejszym dokumentem polityki rozwoju województwa, w którym określona została wizja i kierunki rozwoju Małopolski w perspektywie najbliższej dekady.

RSIWM 2014-2020 jest jednym z 10 programów strategicznych do SRWM 2011-2020, opracowywanych przez samorząd województwa małopolskiego w następstwie uchwalenia strategii rozwoju województwa. Programy te są podstawowymi instrumentami koordynacji poszczególnych dziedzin polityki rozwoju województwa w perspektywie 2020 roku. Poza innowacyjną gospodarką, programy strategiczne opracowywane są w następujących dziedzinach:

- 1) Kapitał intelektualny i rynek pracy
- 2) Dziedzictwo i przemysły czasu wolnego
- 3) Transport i komunikacja
- 4) Obszary wiejskie
- 5) Ochrona środowiska
- 6) Ochrona zdrowia
- 7) Włączenie społeczne
- 8) Marketing terytorialny
- 9) Współpraca regionalna.

Jednocześnie należy podkreślić, że RSIWM 2014-2020 jest zbieżna z założeniami Strategii dla rozwoju Polski Południowej w obszarze województw małopolskiego i śląskiego do roku 2020. Realizacja przedsięwzięć strategicznych RSIWM 2014-2020 wychodzi naprzeciw zawartemu w tym dokumencie wyzwaniu strategicznemu, jakim jest stworzenie warunków dla wykorzystywania energii i kreatywności największego skupiska ludności w tej części Europy, a także wzmacnianie współpracy na rzecz innowacyjnego wykorzystywania skoncentrowanego w makroregionie potencjału gospodarczego, naukowego, kulturalnego oraz unikatowych zasobów przyrodniczych. Postanowienia RSIWM 2014-2020 umożliwiają realizację

przedsięwzięć komplementarnych z projektami województwa śląskiego. Takie wspólne przedsięwzięcia będą stanowiły istotną wartość dodaną dla makroregionu Polski Południowej.

„Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2014-2020” jest dokumentem opracowanym z inicjatywy własnej samorządu województwa. Pełni ona funkcję dokumentu operacyjnego do SRWM 2011-2020, w której budowa gospodarki opartej na wiedzy zajmuje miejsce centralne. O tempie rozwoju Małopolski oraz wzmacnianiu jej wewnętrznej i zewnętrznej konkurencyjności w najbliższych latach decydować będzie rozwój innowacyjności gospodarki województwa. Nakreślona w SRWM 2011-2020 wizja rozwoju Małopolski zakłada, że w najbliższej dekadzie stanie się ona regionem atrakcyjnym dla inwestycji, dzięki tworzeniu i optymalizacji warunków dla rozwoju gospodarki opartej na wiedzy, aktywności zawodowej i przedsiębiorczości. Główną gałęzią konkurencyjnej gospodarki regionalnej będą przemysły wiedzy i nowoczesnych technologii, wykorzystujące kluczowe atuty rozwojowe Małopolski – kapitał intelektualny, aktywność i przedsiębiorczość mieszkańców. Również cel główny SRWM 2011-2020 – Efektywne wykorzystanie potencjałów regionalnej szansy dla rozwoju gospodarczego oraz wzrost spójności społecznej i przestrzennej Małopolski w wymiarze regionalnym, krajowym i europejskim – podkreśla rangę problematyki stanowiącej treść niniejszego programu strategicznego.

RSIWM 2014-2020 jest dokumentem określającym cele i kierunki rozwoju innowacyjnej gospodarki województwa małopolskiego do roku 2020, które będą realizowane w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej 2014-2020. W tym sensie RSIWM 2014-2020 jest również dokumentem definiującym cele rozwoju gospodarczego, które samorząd województwa małopolskiego będzie starał się osiągać w ramach polityki regionalnej Unii Europejskiej, a zwłaszcza Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020. RSIWM 2014-2020 nie ogranicza się jednak wyłącznie do działań, które w latach 2014-2020 będą wdrażane w ramach regionalnego programu operacyjnego. Uwzględnia on bowiem również przedsięwzięcia strategiczne, realizowane ze środków przedsiębiorstw, budżetu Województwa oraz takie, na realizację których konieczne będzie ubieganie się o środki z krajowych programów operacyjnych oraz innych krajowych i zagranicznych źródeł finansowania.

Realizacja RSIWM 2014-2020 przyczyni się również do realizacji celu rozwojowego Polski określonego w Strategii Rozwoju Kraju 2020, tj. Wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności oraz Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020” (SIEG). W szczególności RSIWM 2014-2020 odnosi się do jednego z trzech obszarów wskazanych w pracach nad Umową Partnerstwa tj. konkurencyjna gospodarka. Zaplanowane w niniejszej strategii działania w zakresie polityki innowacyjnej w sposób bezpośredni wpisują się aż w 5 spośród 11 celów tematycznych wskazanych w projektach rozporządzeń dla funduszy Wspólnych Ram Strategicznych. Idzie tu mianowicie o: (1) wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji, (2) zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych, (3) wzmacnianie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury, (4) wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we

wszystkich sektorach, oraz (10) inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie.

Przesłanką dla sporządzenia RSIWM 2014-2020 jest również upływ okresu na jaki została opracowana Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego na lata 2008-2013 w związku z wejściem w życie SRWM 2011-2020. Ponadto, z końcem 2011 r. upłynął termin wdrażania Programu Wykonawczego na lata 2009-2011 dla Małopolskiej Regionalnej Strategii Innowacji.

Podstawą prawną dla opracowania RSIWM 2014-2020 jest Uchwała nr 1179/2011 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 6 października 2011 r. w sprawie powołania Eksperta Strategicznego oraz Zespołu Zadaniowego ds. przygotowania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2014-2020. Do wspomagania procesu przygotowania RSIWM 2014-2020 została wskazana Małopolska Rada Innowacji.

1.2. Zakres w jakim RSIWM 2014-2020 realizuje SRWM 2011-2020

RSIWM 2014-2020 została opracowana zgodnie z zaleceniami merytorycznymi i metodologicznymi określonymi w „Planie Zarządzania Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego 2012-2020”, przyjętym Uchwałą Nr 1590/11 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 22 grudnia 2011 roku. Struktura i zawartość tej Strategii są zgodne z wymogami wobec programów strategicznych określonych w tym Planie. RSIWM 2014-2020 jest dokumentem spójnym ze SRWM 2011-2020. Zgodnie z „Planem Zarządzania Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego 2011-2020”, RSIWM 2014-2020 operacyjnie rozwija cztery następujące kierunki polityki SRWM 2011-2020:

- 1.2. Budowa infrastruktury regionu wiedzy,
- 1.3. Kompleksowe wsparcie nowoczesnych technologii,
- 1.5. Wzmacnianie i promocja przedsiębiorczości,
- 3.5 Rozwój infrastruktury dla społeczeństwa informacyjnego.

Działania odpowiadające poszczególnym kierunkom polityki SRWM 2011-2020, jakie realizuje RSIWM 2014-2020, zostały przedstawione w poniższym zestawieniu.

Działania SRWM odpowiadające zakresowi programu strategicznego	
1.2.1	<i>Wsparcie rozwoju inkubatorów przedsiębiorczości oraz parków przemysłowych i technologicznych, funkcjonujących w obszarze nowoczesnych technologii</i>
1.2.2	<i>Rozwój instrumentów finansowego wspierania przedsięwzięć innowacyjnych: fundusze typu venture capital, fundusze załóżkowe, sieci „aniołów biznesu”</i>
1.2.3	<i>Budowanie sieciowej współpracy centrów transferu technologii na bazie zintegrowanego systemu zarządzania informacją</i>

Działania SRWM odpowiadające zakresowi programu strategicznego	
1.2.4	<i>Wdrożenie systemu zachęt dla przedsiębiorczości akademickiej typu spin-off i spin-out</i>
1.2.5	<i>Tworzenie warunków infrastrukturalnych dla przedsiębiorstw zajmujących się działalnością kreatywną</i>
1.2.6	<i>Wspieranie działań zmierzających do wdrażania i upowszechniania nowoczesnych technologii teleinformatycznych i komunikacyjnych (ICT)</i>
1.3.1	<i>Zwiększenie zakresu i jakości kształcenia kadr nowoczesnej gospodarki w ramach kierunków priorytetowych dla rozwoju województwa, w tym związanych z technologiami kluczowymi dla specjalizacji regionalnej</i>
1.3.3	<i>Wsparcie działalności badawczej ukierunkowanej na cele wdrożeniowe, komercjalizację oraz ochronę patentową</i>
1.3.4	<i>Wdrożenie mechanizmów stymulujących współpracę przedsiębiorstw z jednostkami badawczo-rozwojowymi i uczelniami w zakresie transferu i absorpcji innowacji oraz nowych technologii</i>
1.3.5	<i>Wsparcie działań związanych z praktycznym zastosowaniem kluczowych technologii, określających specjalizację regionu</i>
1.3.6	<i>Wdrożenie mechanizmów wsparcia finansowego i doradczego dla identyfikowania, wytwarzania, dystrybucji i komercjalizacji małopolskich produktów oraz usług kreatywnych</i>
1.3.7	<i>Aktywna promocja zewnętrzna Małopolski jako regionu wiedzy i kreatywności</i>
1.5.1	<i>Rozwój oferty oraz poprawa dostępności zwrotnych instrumentów finansowania działalności przedsiębiorstw, w tym funduszy pożyczkowych i poręczeniowych</i>
1.5.2	<i>Wzmacnianie potencjału oraz rozwój sieci instytucji otoczenia biznesu</i>
1.5.4	<i>Wdrożenie efektywnego modelu wsparcia powiązań kooperacyjnych, w tym klastrów</i>
1.5.5	<i>Rozwój regionalnego systemu obsługi inwestycji oraz promocja przedsiębiorczości</i>
3.5.1	<i>Rozwój regionalnej sieci szerokopasmowej, szczególnie na obszarach wykluczenia cyfrowego</i>
3.5.2	<i>Rozwój nowoczesnej infrastruktury teleinformatycznej oraz interoperacyjnych platform cyfrowych – wspierających funkcjonowanie instytucji publicznych</i>
3.5.3	<i>Rozwój infrastruktury teleinformatycznej – wspierającej rozwój mieszkańców i przedsiębiorstw</i>

1.3. Podmioty uczestniczące w przygotowaniu RSIWM 2014-2020

W przygotowaniu RSIWM 2014-2020 uczestniczyli:

- 1) Radni Województwa Małopolskiego,
- 2) Zarząd Województwa Małopolskiego,
- 3) Zespół Zadaniowy ds. przygotowania RSIWM 2012-2020, powołany uchwałą Nr 1179/2011 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 6 października 2011 r.,

- 4) Ekspert Strategiczny do spraw przygotowania RSIWM 2012-2020 – prof. zw. dr hab. Ewa Okoń-Horodyńska,
- 5) Pracownicy Departamentu Rozwoju Gospodarczego i Polityki Regionalnej UMWM,
- 6) Instytucje opiniujące i wspomagające proces przygotowania RSIWM 2014-2020: Małopolska Rada Innowacji, Małopolska Rada Gospodarcza, Małopolska Rada ds. Społeczeństwa Informacyjnego, Komisja Wspólna Samorządów Terytorialnych i Gospodarczych Małopolski, Forum Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów Małopolski.
- 7) Przedsiębiorcy, organizacje gospodarcze i społeczne, jednostki samorządu terytorialnego, oraz mieszkańcy Małopolski uczestniczący w konsultacjach RSIWM 2014-2020.

Dokument RSIWM 2014-2020 został zredagowany przez zespół Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie w składzie: dr Tomasz Geodecki, dr Piotr Kopyciński, dr Łukasz Mamica oraz dr Marcin Zawicki przy współpracy z pracownikami Departamentu Rozwoju Gospodarczego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

1.4. Kontekst teoretyczny prac nad RSIWM 2014-2020

Źródłem teoretycznym koncepcji RSIWM 2014-2020 jest paradygmat gospodarki opartej na wiedzy. Jedną z najczęściej przytaczanych definicji tej gospodarki jest ta, która pochodzi z rekomendacji OECD i Banku Światowego. Według niej, gospodarką opartą na wiedzy jest taka gospodarka, w której wiedza jest tworzona, przyswajana, przekazywana i wykorzystywana bardziej efektywnie przez przedsiębiorstwa, organizacje, osoby fizyczne i społeczności, sprzyjając szybkiemu rozwojowi gospodarki i społeczeństwa. Dlatego też, dla rozwoju gospodarki opartej na wiedzy konieczne jest zaistnienie określonych warunków, do których należą:

- ład gospodarczy i instytucjonalny, dostarczający bodźców do efektywnego wykorzystania istniejącej wiedzy oraz sprzyjający generowaniu wiedzy nowej, która z jednej strony umożliwia demontaż archaicznych, zaś z drugiej powstawanie nowych, bardziej efektywnych, struktur i procesów,
- wykształceni i przedsiębiorczy mieszkańcy, potrafiący wytwarzać nową wiedzę oraz z niej korzystać,
- sprawna infrastruktura informacyjna, sprzyjająca efektywnej komunikacji oraz upowszechnianiu i przetwarzaniu informacji,
- efektywny system innowacji, składający się z przedsiębiorstw, jednostek naukowo-badawczych, szkół wyższych, *think tanków*, firm doradczych oraz innych organizacji, które w wyniku wzajemnych interakcji przyczyniają się do zwiększania zasobów wiedzy globalnej, potrafią przyswajać i adaptować wiedzę do potrzeb lokalnych oraz wykorzystywać ją w celu generowania nowej wiedzy i technologii.

Istotą kreowania rozwoju gospodarki opartej na wiedzy w regionie jest wzmocnienie potencjału podmiotów tej gospodarki oraz stymulowanie ich działań w kierunkach, które owocują rozwojem wzajemnego współdziałania i interakcji sektorów, określanych mianem nośników gospodarki opartej na wiedzy. Takimi kluczowymi dla gospodarki opartej na wiedzy sektorami są:

- edukacja,
- nauka i działalność badawczo-rozwojowa,
- gałęzie przemysłu wysokiej techniki,
- usługi biznesowe związane z gospodarką opartą na wiedzy,
- usługi społeczeństwa informacyjnego.

Rozwój innowacyjnej gospodarki następuje więc nie tylko do aspektów ekonomicznych, ale również do sfery edukacji i nauki. Oznacza to, że efekty rozwoju gospodarki opartej na wiedzy w Małopolsce w perspektywie 2020 r. winny być oceniane na podstawie realizacji RSIWM 2014-2020, ale i również regionalnego programu strategicznego w dziedzinie kapitał intelektualny i rynek pracy.

W pracach nad RSIWM 2014-2020 przyjęto perspektywę teoretyczną, którą reprezentują OECD i Europejski Urząd Statystyczny, odkąd w 1992 r. wspólnie opracowały Metodologię Oslo. Przyjęto w niej podejście podmiotowe do analizowania innowacji, zgodnie z którym to przedsiębiorstwa, a nie innowacje są obiektem analiz. Dzięki temu dostrzeżono, że innowacja to niekoniecznie przełomowy wynalazek wpływający na rozwój całych gospodarek, ale że nawet drobne zmiany w ofercie produktowej przedsiębiorstw, wyposażeniu produkcyjnym, sposobie zarządzania czy marketingu produktów i usług kumulując się przynoszą poprawę efektywności gospodarowania. W związku z tym potencjalnym innowatorem jest każdy przedsiębiorca, a nowe przedsiębiorstwa są innowacyjne z definicji. Dlatego też wszystkie przedsięwzięcia strategiczne ujęte w RSIWM 2014-2020 mające wspierać innowacyjność Małopolski adresowane są do wszystkich przedsiębiorców prowadzących swą działalność w naszym województwie.

2. DIAGNOZA

W tej części przedstawiona została synteza najważniejszych ustaleń diagnostycznych dotyczących innowacyjności gospodarki województwa małopolskiego. Diagnoza pogłębiona innowacyjności została przedstawiona w załączniku do *Regionalnej Strategii Innowacyjnej Województwa Małopolskiego 2014-2020*. Diagnoza ta została opracowana w układzie ośmiu obszarów cząstkowych: (1) Kluczowe dane makroekonomiczne, (2) Nowoczesne technologie, (3) Infrastruktura regionu wiedzy, (4) Kadry B+R, (5) Instrumenty regionu wiedzy, (6) Przedsiębiorczość i promocja przedsiębiorczości, (7) Infrastruktura dla społeczeństwa informacyjnego oraz (8) Implementacja polityki rozwoju Małopolski w dziedzinie innowacyjna gospodarka. Wnioski z badań ewaluacyjnych. W celu przygotowania diagnozy zostały wykorzystane najnowsze publicznie dane statystyczne oraz raporty, opracowania analityczne

i ewaluacyjne dotyczące polityki innowacyjnej Małopolski dostępne w okresie opracowywania diagnozy (połowa 2012 r.) oraz jej aktualizacji (lipiec 2013 r).

1. W przygotowanym na zlecenie Komisji Europejskiej raporcie o konkurencyjności regionalnej w 2013 r. Małopolska została sklasyfikowana na 3. miejscu pod względem konkurencyjności gospodarki wśród polskich regionów oraz na 184. miejscu wśród 262 regionów europejskich. Wyższe pozycje w tym rankingu zajęły województwa: mazowieckie (147) oraz śląskie (175). Także porównywane w diagnozie do Małopolski regiony zagraniczne zajmowały wyższe pozycje: Południowa Szwecja – 32. (jako wzór; jeden z najbardziej innowacyjnych regionów wg *RIS*), Katalonia – 103. (z Barceloną, miastem często porównywanym z Krakowem) a Turyngia – 109 (ze względu na podobne uwarunkowania historyczne – była NRD, podobny profil gospodarczy: turystyka, rolnictwo i przemysł). Są to regiony wskazane również w poprzedniej RSI i Programie Wykonawczym dla RSI 2008 -2013, w stosunku do których prowadzony jest stały benchmark. Z kolei pod względem wartości wskaźników składających się na grupę filarów konkurencyjności istotnych dla innowacyjności Małopolska zajmuje 3. miejsce w kraju, jakkolwiek, województwo śląskie w tym przypadku zostało sklasyfikowane na dalszej pozycji, natomiast większą wartość tego wskaźnika osiągnęło województwo dolnośląskie.
2. Małopolska jest regionem o stosunkowo niskim poziomie PKB na 1 mieszkańca, jak również wydajności pracy, mierzonej wartością dodaną na 1 zatrudnionego. W latach 2002-2010 oba te parametry kształtowały się na poziomie około 85% średniej krajowej, a więc na poziomie najmniejszym wśród najbardziej konkurencyjnych polskich województw (dolnośląskiego, łódzkiego, małopolskiego, mazowieckiego, pomorskiego, śląskiego i wielkopolskiego). Dane te świadczą o względnie niskiej zdolności do przekształcania zasobów w efekty gospodarcze, a ponadto są rozczarowujące dla regionu aspirującego do bycia regionem wiedzy i innowacji. Niewiele lepiej Małopolska wypada w rankingu wynagrodzenia brutto (92% średniej krajowej), co jednak oznacza, że wartość pracy mieszkańców Małopolski jest dla rynku cenniejsza niż wynika to z rachunków regionalnych.
3. Ważną miarą innowacyjności gospodarki jest udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw prywatnych. W Małopolsce odsetek tych przedsiębiorstw jest na tle kraju wysoki. W 2011 r. wynosił on 18,9% podczas gdy średnia krajowa to 15,6%. W latach 2005-2011 odsetek przedsiębiorstw innowacyjnych zmniejszył się w całym kraju średnio o 25,5 pkt proc. Było to skutkiem spowolnienia gospodarczego w latach 2009-2011, jak również relatywnie większej wartości bazowej tego wskaźnika w 2005 r. (wynikającej z dobrej koniunktury gospodarczej), która w Małopolsce wynosiła wówczas 37,2%, a w całym kraju 41,1%.
4. Struktura wydatków innowacyjnych w Małopolsce kształtuje się względnie korzystnie. W 2011 r. udział wydatków wewnętrznych na B+R w wydatkach innowacyjnych przedsiębiorstw ogółem wynosił 22% i był on jednym z największych w kraju (średnia dla Polski to 13%). Mimo to, Małopolska odnotowała w latach 2005-2011 spadek udziału wydatków wewnętrznych na B+R w wydatkach innowacyjnych przedsiębiorstw, a także utraciła w tym okresie pozycję lidera krajowego na rzecz województwa podkarpackiego. Spadek tego udziału został zrekompensowany wzrostem wydatków na środki trwałe – inne niż zakup maszyn i urządzeń.

5. Najlepiej w porównaniu do średniej krajowej województwo małopolskie prezentuje się pod względem nabywanych licencji, a zwłaszcza pozyskiwania zewnętrznych prac badawczo-rozwojowych. A zatem, liczba i struktura technologii transferowanych do małopolskich przedsiębiorstw jest na tle kraju względnie korzystna.
6. W przypadku relacji ogółu wydatków B+R (GERD) do PKB, Małopolska osiągała w latach 2002-2011 wskaźniki o około 1,4-1,8-krotnie większe od średniej dla Polski, zaś w przypadku nakładów przedsiębiorstw na B+R (BERD) do PKB, przewaga Małopolski nad średnią krajową wynosiła w tym samym okresie od 1,1 do 1,5 razy.
7. W stosunku do średniej w Unii Europejskiej, jak również w relacji do trzech regionów europejskich ujętych w porównaniach, województwo małopolskie cechowało się w latach 2005-2008 dwukrotnie mniejszymi wartościami wskaźnika ogółu wydatków B+R (GERD). Jednak już w roku 2011 wartość tego wskaźnika w Małopolsce wzrosła i wyniosła 0,65 średniej dla UE do PKB i wielokrotnie niższą relacją wydatków B+R przedsiębiorstw (BERD) do PKB.
8. O ile relacja nakładów wewnętrznych na badania i prace rozwojowe (GERD) w stosunku do PKB w 2011 r. wyniosła w Małopolsce 1,06%, co stawia region na 2. pozycji w kraju (za województwem mazowieckim), to jednak nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach przemysłowych w Małopolsce są bardzo małe w ujęciu bezwzględnym. Na tle regionów zagranicznych (wydatki na B+R w przeliczeniu na mieszkańca w porównaniu do średniej unijnej były ponad 6-krotnie mniejsze a 15-krotnie mniejsze w stosunku do regionu Południowa Szwecja).
9. Pochodną względnie niskich nakładów wewnętrznych B+R małopolskich przedsiębiorstw jest intensywność patentowania. O ile krajowa intensywność patentowa podmiotów z Małopolski wygląda dobrze, o tyle na tle krajów i regionów UE intensywność ta jest mała. Liczba zgłoszeń patentów do Europejskiego Urzędu Patentowego (EUP) na 1 mln mieszkańców wyniosła w 2009 r. jedynie ok. 10% średniej dla całej Unii Europejskiej (5 razy mniej niż w Katalonii i prawie 20 razy mniej niż w Południowej Szwecji).
10. Dochody ze sprzedaży licencji, patentów i prac B+R przez małopolskie przedsiębiorstwa mają niestety znikome znaczenie dla gospodarki regionu. W 2009 r. dochody z tego tytułu uzyskały zaledwie 4 przedsiębiorstwa z regionu.
11. W Małopolsce 11,3% nakładów na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach przemysłowych w 2009 r. finansowanych było z kredytów bankowych. Mimo że z funduszy podwyższonego ryzyka (typu *venture capital*) finansowano jedynie 0,8% nakładów na działalność innowacyjną, to i tak sytuowało to Małopolskę na 1. miejscu w kraju pod tym względem.
12. Słabą stroną gospodarki Małopolski – regionu aspirującego do roli lidera innowacyjności – jest zaledwie porównywalny do średniej krajowej udział zatrudnienia w dziedzinach przemysłu i usług zaliczanych do wysokiej techniki (Małopolska 3%, Polska 2,9% w 2012 r.). Wprawdzie w ostatnich latach r. Małopolska odnotowała dużą dynamikę wzrostu wartości tego wskaźnika, to jednak była ona podobna, a niekiedy niższa w porównaniu do dynamiki wzrostu najwyższej jakości miejsc pracy w innych polskich województwach. Większe od

Małopolski zatrudnienie w sektorach wysokiej techniki występuje – poza województwie mazowieckim – także w pomorskim i dolnośląskim, które dorównują pod tym względem Turynii i nieznacznie ustępuje wysoko innowacyjnej Południowej Szwecji.

13. łączny udział zatrudnionych w przemysłach wysokiej i średniowysokiej techniki był w Małopolsce w 2012 r. wyraźnie niższy niż w całym kraju (odpowiednio 4,5% i 4,9%). Pod tym względem Małopolska ustępuje już większej liczbie polskich województw (łódzkiemu – 4,7%, wielkopolskiemu – 4,8%, pomorskiemu – 5,4%, śląskiemu – 7,3% i dolnośląskiemu 8,7%).
14. Małopolska zajmuje 2. miejsce (po mazowieckim) wśród województw o najwyższym wskaźniku zatrudnienia w sektorze ICT – ponad 4 100 pracowników. Zlokalizowane w Krakowie firmy Ericpol oraz Comarch zajmują pierwsze miejsca wśród firm o najwyższym przychodzie z tytułu eksportu towarów i usług. Firmy te, wraz z Motorolą, zajmują 1. miejsce w kraju w kategorii „Potencjał badawczo-rozwojowy”.
15. Istotnym miernikiem innowacyjności gospodarki regionalnej jest zatrudnienie w usługach opartych na wiedzy. W 2012 r. w Małopolsce wynosiło ono 29,5% i było zbliżone do średniej krajowej (30,6%). Lepsze pod tym względem były województwa: mazowieckie (38,7%), pomorskie (34,2,0%), dolnośląskie (32,1%) i śląskie (29,8%). Dla porównania, w Południowej Szwecji w sektorze tym pracowało 50,3% ogółu zatrudnionych.
16. Stosunkowo korzystnie na tle kraju kształtuje się struktura handlu zagranicznego Małopolski według stopnia zaawansowania technicznego produktów. W 2010 r. do najważniejszych produktów eksportowych Małopolski należały wyroby przemysłów elektromaszynowego, metalurgicznego oraz chemicznego. Jednakże od 2005 r. łączny wartościowy udział produktów przemysłów wysokiej i średniowysokiej techniki w eksporcie Małopolski nieznacznie się zmniejszył. W tym samym czasie łączna wartość krajowego eksportu produktów przemysłów wysokiej i średniowysokiej techniki wzrosła.
17. W latach 2005-2012 w Małopolsce zrealizowano pięć konsorcjalnych projektów typu foresight technologiczny, kierowanych przez: UEK (1 projekt), KPT (2 projekty) oraz Instytut Odlewnictwa (2 projekty). W ostatnich badaniach, koordynowanych przez Krakowski Park Technologiczny, wskazano trzy najbardziej obiecujące obszary specjalizacji regionu – bezpieczeństwo i komfort życia, medycynę i zdrowie oraz informację i wizualizację, a w ich ramach 10 rozwiązań technologicznych, których rozwój może wesprzeć budowę przewag konkurencyjnych gospodarki regionu.
18. W regionie powstaje infrastruktura służąca kształceniu kadr i funkcjonowaniu przedsiębiorstw z branży ICT. Ważnym tego przykładem jest budowa Centrum Komputerowego (Informatyki) AGH, tworzenie parku technologicznego MMC Brainville w Nowym Sączu oraz Małopolskiego Parku Technologii Informacyjnych – ośrodka innowacyjności Krakowskiego Parku Technologicznego, które będą skupiały dynamicznie rozwijające się firmy z tej branży. Małopolskie przedsiębiorstwa informatyczne (liczne branże) należą do innowacyjnych i konkurencyjnych na rynku krajowym i międzynarodowym. Potencjał małopolskiego sektora ICT wskazuje na potrzebę uruchomienia funduszy dedykowanych firmom oraz inicjatywom powiązanych z tematyką

testowania oraz wdrażania inteligentnych technologii. Niezbędne jest również przygotowanie odpowiednich programów, dostępnych dla instytucji otoczenia biznesu, mających na celu wsparcie działań, rozbudowę oraz modernizację zaplecza infrastrukturalnego służącego rozwijaniu inteligentnych technologii ICT wykorzystywanych przez firmy zlokalizowane na terenie Małopolski. W ramach Małopolskiego Parku Technologii Informacyjnych powstaną Data Center z usługami wykorzystującymi model tzw. chmur obliczeniowych (*cloud computing*) oraz zaawansowane laboratorium multimediów i doświadczeń użytkownika (*user experience*).

19. Województwo małopolskie dysponuje wysokim potencjałem do badań nad technologiami energetycznymi. Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie jest koordynatorem jednego z sześciu węzłów (CC PolandPlus) utworzonych w ramach Wspólnoty Wiedzy i Innowacji realizującego, pod auspicjami Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii, projekt *KIC-InnoEnergy*. O randze tego kierunku badań świadczy projekt Koncernu Electricite de France, który we współpracy m.in. z Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie oraz Politechniką Krakowską uruchamia w Krakowie centrum badań i rozwoju specjalizujące się w technologiach czystego węgla oraz współspalania biomasy.
20. Małopolska jest postrzegana jako region o dużym potencjale rozwoju technologii nauk o życiu (*life sciences*), z dobrze rozwiniętym zapleczem medycznym opartym m.in. na bogatym w tradycje ośrodku uniwersyteckim. W badaniach *foresight* z 2010 r. wskazano cztery najbardziej obiecujące technologie w tym obszarze: inżynierię tkankową, leki i technologie miejscowo niszczące nowotwory, monitoring i kontrolę stanów chorobowych oraz usprawnienie procesu leczenia w oparciu o analizę danych. Z kolei według danych z 2009 r., nakłady na badania biotechnologiczne w Małopolsce (8% nakładów krajowych) i zatrudnienie w tym sektorze (4% zatrudnienia krajowego) sytuują województwo małopolskie przeciętnie na tle innych regionów. Z kolei nakłady na działalność B+R w dziedzinie nauk przyrodniczych wyniosły w Małopolsce w 2011 r. 15% całości krajowych nakładów i lokowały region na drugiej pozycji w kraju za województwem mazowieckim.
21. Małopolska jest regionem o wysokiej koncentracji firm z branży ICT. Zgodnie z wynikami badań opublikowanych w *TOP 200 Computerworld – ICT Market in Poland*, Małopolska zajmuje drugie miejsce wśród województw o najwyższym wskaźniku zatrudnienia w sektorze ICT – 4 158 pracowników (województwo mazowieckie 12 391 pracowników). Zlokalizowane w Krakowie firmy Ericpol, Comarch i Motorola, zajmują pierwsze miejsca w kategorii „Potencjał badawczo-rozwojowy”, zatrudniając w działach badawczo-rozwojowych łącznie prawie 3 000 pracowników (Ericpol – 1 000, Comarch – 1 100 oraz Motorola – 800), ustępując jedynie firmie Nokia Siemens Networks zlokalizowanej w województwie mazowieckim (1 800 pracowników). W wyniku przeprowadzonego przez Krakowski Park Technologiczny projektu foresightowego pn. „Perspektywa Technologiczna Kraków-Małopolska 2020”, technologia ICT została wskazana jako technologia o największym potencjale rozwoju w województwie. Z 10 wybranych obszarów technologicznych, 3 dotyczą bezpośrednio branży informatycznej – bezdotykowy interfejs komputerowy, systemy inteligentne, uniwersalny dostęp do informacji, z kolei 1 pośrednio – usprawnienie procesu leczenia w oparciu o analizę danych.

22. Ważną gałęzią małopolskiej gospodarki jest przemysł chemiczny. Zlokalizowane w Tarnowie, Oświęcimiu i Alwerni zakłady chemiczne są znaczącymi pracodawcami w regionie oraz producentami wyrobów o strategicznym dla gospodarki polskiej znaczeniu. Grupa Azoty S.A. jest wiodącym producentem poliamidów, kopolimerów acetalowych oraz kaprolaktamu. W ich ofercie znajdują się również: tworzywa sztuczne, półprodukty z tworzyw sztucznych, surowce do produkcji tworzyw sztucznych, nawozy mineralne oraz chemikalia. Ponad połowa produkcji zakładu jest przeznaczana na eksport. Firma posiada własny zakład badawczy, a także współpracuje z zewnętrznymi jednostkami badawczymi w kraju i zagranicą. Z końcem 2011 r. tarnowskie Zakłady Azotowe (od 2012 r. Grupa Azoty S.A) zatrudniały blisko 2,1 tys. pracowników. Synthos S.A. w Oświęcimiu, podobnie jak Zakłady Azotowe w Tarnowie-Mościcach S.A., należą do sektora wielkiej syntezy organicznej. Zakład wytwarza m.in. tworzywa polistyrenowe, dyspersje winylowe i kauczuki emulsyjne, których jest czołowym producentem w Europie. Oświęcimski Synthos zatrudnia ponad 2 tys. pracowników. Grupa Azoty S.A oraz oświęcimski Synthos podejmują intensywne działania na rzecz rozbudowy własnych zapleczy badawczo-rozwojowych. Pod koniec 2012 r. tarnowskie Azoty rozpoczęły przygotowania do utworzenia ośrodka badawczo-rozwojowego pod nazwą „Chemiczne Centrum Technologii i Rozwoju”. Z kolei Synthos S.A. w Oświęcimiu uruchomił w 2010 r. Centrum Badawczo-Rozwojowe, w którym 60 pracowników naukowych prowadzi badania nad rozwojem technologii tej spółki. Natomiast Zakłady Chemiczne „Alwernia S.A.” specjalizują się w produkcji związków fosforu, związków chromu, materiałów paszowych oraz nawozów rolniczych i ogrodniczych. Inwestycje jakie zakład ten poczynił w ostatnich latach istotnie ograniczyły jego negatywny wpływ na środowisko naturalne.
23. Dane ekonomiczne dowodzą, że względne przewagi gospodarczo-naukowe Małopolski występują również w takich dziedzinach, jak: produkcja metali i wyrobów metalowych, produkcja wyrobów z mineralnych surowców niemetalicznych, elektrotechnika i przemysł maszynowy, przemysły kreatywne i czasu wolnego (z kulturą i turystyką). W obszarach tych Małopolska wykazuje wyraźnie ponadprzeciętną aktywność badawczo-rozwojową, a w przemyśle również eksportową. Zatrudnienie w tych działach w województwie jest proporcjonalnie wyższe od średniej krajowej. Relatywnie wysokie wynagrodzenia oraz dynamika powstawania nowych firm w powyższych dziedzinach aktywności gospodarczej są z kolei przejawem ich potencjału do tworzenia wysokiej wartości dodanej oraz absorpcji wiedzy i innowacji. Wszystkie te dziedziny spełniają kryteria kwalifikacji do dziedzin specjalizacji regionalnej.
24. Jednym z istotnych przejawów specjalizacji regionalnej jest również wartość eksportu poszczególnych grup towarów. Ponieważ o strukturze handlu zagranicznego w dużej mierze decyduje przewaga komparatywna wynikająca z wydajności w wytwarzaniu określonych produktów, specjalizacja eksportowa często uznawana jest za wyznacznik konkurencyjności krajów i regionów. Najważniejsze grupy towarów eksportowych Małopolski obejmowały w latach 2010-2011 szczególnie: Maszyny i urządzenia elektryczne oraz ich części (pow. 1 mld euro) oraz pojazdy nieszynowe oraz ich części i akcesoria (pow. 500 mln euro). Eksporto o wartości pow. 200 mln euro obejmował kolejno: aluminium i artykuły z aluminium, kauczuk i artykuły z kauczuku, reaktory jądrowe, kotły, maszyny i

urządzenia mechaniczne, ich części a także tworzywa sztuczne i artykuły z nich. Wartość wywozu pow. 100 mln euro została osiągnięta w przypadku żeliwa i stali, artykułów z żeliwa lub stali, artykułów różnych z metali nieszlachetnych, paliw mineralnych, olejów mineralnych i produktów ich destylacji; substancji bitumicznych; wosków mineralnych, chemikaliów organicznych.

25. W przygotowanym przez firmę Tholons rankingu najlepszych lokalizacji dla świadczenia usług *outsourcingowych i offshoringowych* (branże BPO/SSC oraz ITO/IT) - *2013 Top 100 Outsourcing Destinations Rankings*, Kraków znalazł się na drugim miejscu w Europie (za Dublinem) i 10. w świecie. W Krakowie zlokalizowane są firmy świadczące wszystkie typy tego rodzaju usług. Usługi dla firm zewnętrznych świadczą m.in. ComArch i Capgemini. Centra świadczące usługi na rzecz firm powiązanych kapitałowo otworzyły w Krakowie m.in. IBM i Shell. Z kolei dostawcami bardziej zaawansowanych usług dla podmiotów zewnętrznych, dotyczących, np. strategicznego rozwoju produktów i usług są m.in. Motorola i TEVA. W tych ostatnich powstają miejsca pracy dobrej jakości, wymagające wysokiej klasy specjalistów. Według szacunków na koniec 2010 r. w Krakowie w firmach *outsourcingowych i offshoringowych* zatrudnionych było ok. 16 tys. osób, z prognozowanym wzrostem do ok. 30 tys. osób do 2013 r. O lokowaniu tego typu centrów w Krakowie decyduje przede wszystkim duża podaż dobrze wykształconej i względnie taniej siły roboczej (w skali świata i Polski), dobra infrastruktura biurowa oraz dogodne warunki życia. Niebezpieczeństwem jest oparcie przewagi konkurencyjnej tej branży, szczególnie usług *outsourcingowych*, na względnie małych kosztach, co rodzi obawę o trwałość miejsc pracy w przypadku przewidywanego zmniejszenia się przewagi kosztowej Polski. W tej sytuacji szansą może być funkcjonowanie firm, które ze względu na wymogi dotyczące kwalifikacji pracowników oraz złożoność realizowanych procesów mogą na trwałe zakorzenić się w Małopolsce. W tym względzie Kraków nie jest jednak liderem - do wspomnianej kategorii firm należą m.in. centra badawczo-rozwojowe, w których w Krakowie pracuje 4,3 tys. osób, co stawia to miasto na 2. miejscu w kraju po Wrocławiu (4,6 tys. osób).
26. W Małopolsce uczestnictwo w kulturze należy do najintensywniejszych w kraju. W 2012 r. była ona najlepszym polskim regionem pod względem czytelnictwa i (*ex aequo* z Mazowieckiem) udziału w wystawach. Województwo małopolskie posiada również stosunkowo dobre wyposażenie infrastrukturalne dla przemysłów kreatywnych (muzea, biblioteki). Ponadto Małopolska przyjmuje największą spośród polskich regionów liczbę turystów zagranicznych, z których znaczna część przybywa do niej dla bogactwa dziedzictwa kulturowego regionu.
27. Znaczenie przemysłów kreatywnych w gospodarce Małopolski wzrasta w ostatnich latach. W 2011 r. już 6,5% podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON należało do sektora kreatywnego a wśród nowo zarejestrowanych podmiotów udział sektora kreatywnego był jeszcze większy i wynosił blisko 9 %. Za wzmocnieniem przemysłów kreatywnych w Małopolsce przemawia również znaczny potencjał kadrowy, kształcony na jego potrzeby. W regionie w 2010 r. na kierunkach kreatywnych na studiach jednolitych magisterskich oraz I i II stopnia kształciło się bowiem blisko 20 tysięcy osób.

28. Małopolska jest zasobna w instytucje otoczenia biznesu. W 2012 r. działało tu 68 ośrodków wsparcia innowacji i przedsiębiorczości. Pod tym względem Małopolska należy do ścisłej czołówki polskich regionów. Udział ośrodków innowacji w liczbie ośrodków wsparcia innowacji i przedsiębiorczości (wynoszący ponad 54%) sytuuje województwo małopolskie na czele polskich regionów. Problematiczna jest jednak rzetelna ocena wymiernych efektów działania tych instytucji oraz ich wpływu na gospodarkę regionu. Istniejące badania nie dostarczają niestety pełnych danych, m.in. na temat liczby transferów technologii przeprowadzanych przez małopolskie ośrodki transferu technologii czy efektów działalności preinkubatorów i akademickich inkubatorów przedsiębiorczości.
29. Do funkcjonujących w województwie małopolskim ośrodków innowacji i przedsiębiorczości zalicza się: inkubatory technologiczne (m.in. Inkubator Technologiczny KPT, wspierający co roku około 35 firm informatycznych), inkubatory przedsiębiorczości, fundusze kapitału zaangażowanego, sieci aniołów biznesu, lokalne i regionalne fundusze pożyczkowe, fundusze poręczeń kredytowych, ośrodki szkoleniowo-doradcze oraz centra transferu technologii. Zgodnie z danymi PARP, w 2012 r. Małopolska z liczbą 9 centrów transferu technologii (Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Uniwersytetu Jagiellońskiego (CITTRU), Centrum Transferu Technologii AGH, Centrum Transferu Technologii Politechnika Krakowska, Centrum Transferu Technologii Medycznych Park Technologiczny, Centrum Informacji Ekologicznej Fundacja Partnerstwo dla Środowiska, Centrum Transferu Technologii Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Centrum Transferu Ekotechnologii, Centrum Innowacji, Transferu i Monitorowania Rozwoju Technologii Wytwarzania Instytutu Zaawansowanych Technologii Wytwarzania w Krakowie oraz Centrum Transferu Technologii Fundacja „Progres and Business”) lokowała się na 1. miejscu w kraju przed mazowieckim (8) i wielkopolskim (8).
30. Doświadczenia międzynarodowe pokazują, że wspieranie przedsiębiorczości akademickiej jest istotne dla młodych ludzi, którzy dzięki inkubatorom mają szansę realizować własne projekty bazujące na wiedzy zdobywanej podczas studiów. Ponadprzeciętny poziom przedsiębiorczości akademickiej w Małopolsce stanowi czynnik zachęcający do realizacji tego kierunku polityki w regionie. Zbiorczy Wskaźnik Poziomu Rozwoju i Potencjału Regionalnej Przedsiębiorczości Akademickiej dla Małopolski wynosi bowiem 184% średniej krajowej, co sytuuje region na 3. miejscu w kraju (za mazowieckim i pomorskim).
31. Według badań PARP z 2011 r. w województwie małopolskim identyfikowano 15 inicjatyw klastrowych. Dziewięć z nich miało siedzibę w Krakowie (Europejskie Centrum Gier, Krakowska Strefa Dizajnu, EKLASTER – Małopolski Klaster Informatyczny, Małopolski Klaster Technologii Informatycznych, Klaster LifeScience Kraków, Małopolsko-Podkarpacki Klaster Czystej Energii, Klaster Przemysłów Kultury i Czasu Wolnego, Zielona Inicjatywa Gospodarcza, Międzyregionalny Klaster Innowacyjnych Technologii MINATECH), po 2 w Skawinie (Klaster Poligraficzny ITTP, Klaster Edutainment) i w Tarnowie (Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A., MedCluster – Medycyna Polska Południowy-Wschód), a po 1 w Myślenicach (Klaster Myślenicki) i w Nowym Sączu (Klaster Multimediów i Systemów Informatycznych). Z powstałych niedawno inicjatyw klastrowych warto również odnotować funkcjonowanie Klastra Innowacyjne Odlewnictwo oraz Digital Entertainment Cluster.

Znaczenie klastrów dla rozwoju Małopolski odzwierciedla „Plan wspierania klastrów w województwie małopolskim”, w którym wskazano na konieczność wypracowania spójnego systemu wsparcia tych podmiotów. Ważne jest również prowadzenie badań potencjału klastrów w regionie, co pozwoli na poznanie rzeczywistego obrazu ich funkcjonowania oraz pozwoli skoncentrować się na wsparciu klastrów o znaczącym potencjale rozwoju w strategicznych dla województwa małopolskiego dziedzinach. Badania te powinny także objąć analizę branż, w których klastry powstają i funkcjonują w sposób naturalny. Badania te pozwolą również zidentyfikować branże, w których klastry mogą funkcjonować jedynie dzięki finansowaniu zewnętrznemu, co przeczy istocie klastra. Zgodnie z opracowaniem *Klastry w województwie małopolskim*¹, inicjatywy klastrowe w Małopolsce reprezentują przede wszystkim tzw. młode gałęzie przemysłu i usług. W szczególności podkreślany jest potencjał branży ICT, który dodatkowo wzmacnia funkcjonowanie krajowych i międzynarodowych przedsiębiorstw informatycznych w regionie. Na uwagę zasługuje również funkcjonowanie klastrów z dziedziny nauk o życiu oraz przemysłów kreatywnych. Powstawanie i funkcjonowanie tych ostatnich powinno być wykorzystywane w celu budowy krajowego i międzynarodowego wizerunku Małopolski jako regionu kreatywnego.

32. W 2012 r. w Małopolsce funkcjonowały 3 parki technologiczne: Krakowski Park Technologiczny, Park Life Science w Krakowie oraz będący w budowie Park Technologiczny – Miasteczko Multimedialne w Nowym Sączu. Jedynie w województwie dolnośląskim było ich więcej (4 parki) W przygotowaniu są kolejne budynki parkowe Krakowskiego Parku Technologicznego: Małopolski Park Technologii Informatycznych (kluczowy projekt Krakowskiego Parku Technologicznego) oraz Park Technologiczny Kraków-Wschód. Specjalna strefa ekonomiczna w jakiej działa Krakowski Park Technologiczny jest największa w Polsce pod względem powierzchni (528 ha). Do 2012 r. na jej terenie zainwestowało 45 dużych inwestorów, a łącznie powstało ponad 10,5 tys. miejsc pracy.
33. W 2012 r. w Małopolsce funkcjonowały 33 szkoły wyższe. Więcej szkół wyższych zanotowano w województwach: mazowieckim (108), śląskim (45), wielkopolskim (40) i dolnośląskim (38). O ile pozycja małopolskich uczelni w rankingach krajowych jest wysoka, to ich znaczenie w świecie nie jest duże. W rankingu szanghajskim z 2012 r., obejmującym 500 najlepszych uczelni na świecie, Uniwersytet Jagielloński jest jedyną, obok Uniwersytetu Warszawskiego sklasyfikowaną polską szkołą wyższą (obydwa w czwartej setce). Wśród funkcjonujących w Małopolsce jednostek naukowych znajdują się: Polska Akademia Umiejętności, 11 placówek Polskiej Akademii Nauk, 18 instytutów badawczo-rozwojowych (w tym 4 oddziały) oraz jednostki badawcze (w tym centra badawczo-rozwojowe) międzynarodowych koncernów. Wśród tych ostatnich funkcjonują m.in.: ABB, ACS, APRISO, Capgemini, CapNor Polska, DELPHI Polska, DELTAVISTA Kraków, DreamLab, EC Test Systems Sp. z o.o., IBM, INNOVATION FACTORY, METROSOFT Polska, MOTOROLA Polska, ROBOBAT, SABRE, SOLIDEX oraz Teva Operations Poland sp. z o.o.
34. Na tle innych polskich regionów, małopolskie instytucje naukowe wykazują dużą aktywność naukowo-badawczą. W 2011 r. Małopolska zajmowała 2 miejsce w kraju jeżeli

¹ *Klastry w województwie małopolskim*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2011.

chodzi o liczbę zespołów koordynujących projekty realizowane w VII Programie Ramowym Unii Europejskiej. W Małopolsce było wówczas 12 takich zespołów, podczas gdy w najwyższym notowanym województwie mazowieckim – 42. Małopolskie instytucje naukowe są również silnie powiązane z instytucjami naukowymi z innych regionów Polski, w szczególności z województwa mazowieckiego, ale i dolnośląskiego, śląskiego i wielkopolskiego.

35. Małopolska należy do regionów wiodących pod względem ilości projektów na liście obiektów nowoczesnej infrastruktury badawczej o dużej skali w ramach Polskiej Mapy Drogowej Infrastruktury Badawczej. Na liście tej znalazły się projekty krakowskich uczelni i jednostek PAN w takich dziedzinach nauki, jak: astronomia i fizyka, zagadnienia interdyscyplinarne, energia, nauki materiałowe i technologie, inteligentne systemy i infrastruktura.
36. Naukowcy z Małopolski odnoszą sukcesy w pozyskiwaniu środków z konkursów organizowanych przez Narodowe Centrum Nauki. W latach 2011-2012 ponad 500 projektów z województwa małopolskiego otrzymało dofinansowanie w konkursach dla mniej doświadczonych naukowców na niespełna 3000 zakwalifikowanych z całej Polski. W przypadku konkursów dla bardziej doświadczonych badaczy, na 266 projektów, które uzyskało dofinansowanie aż 50 pochodziło z Małopolski. W przypadku obydwu konkursów Małopolska znalazła się na 2. miejscu w kraju (po Mazowszu), przy czym wyraźnie zauważalna jest, jak w małym województwie, wyraźna specjalizacja w naukach ścisłych i technicznych. Dane te trafnie odzwierciedlają zaawansowanie naukowe regionu.
37. O wysokim poziomie badań prowadzonych w Małopolsce świadczy również fakt przyznania statusu Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego (KNOW) dwóm jednostkom z Krakowa na sześć, które otrzymały takie wyróżnienie na lata 2012-2017. Są to Krakowskie Konsorcjum Naukowe im. Mariana Smoluchowskiego „Materia-Energia-Przyszłość” oraz Konsorcjum Naukowe Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego i Instytutu Farmakologii PAN. Ośrodki te otrzymają znaczące środki na dalszy rozwój.
38. Liczba studentów uczestniczących w wymianie akademickiej – wyjeżdżających z małopolskich uczelni – w roku akademickim 2010/2011 utrzymywała się na wysokim poziomie (2. miejsce w kraju za województwem mazowieckim). W tym samym roku mniejsza natomiast była aktywność wyjazdowa małopolskich nauczycieli akademickich (338 osoby, 3. miejsce w kraju *ex aequo* z województwem śląskim, za mazowieckim i dolnośląskim).
39. Wciąż niewystarczające jest powiązanie tematów prac dyplomowych przygotowywanych przez studentów małopolskich szkół wyższych z potrzebami przedsiębiorstw. Stąd też, zgodnie z wnioskami przedstawionymi w badaniu nt. „Rola prac dyplomowych w rozwoju gospodarki województwa małopolskiego”, należy rozważyć stworzenie modelu wsparcia współpracy pomiędzy uczelniami a przedsiębiorstwami w zakresie zamawianych prac dyplomowych. Proponowany model wsparcia procesu zamawiania prac dyplomowych powinien zakładać wprowadzenie systemowego wsparcia na uczelniach, na których

realizowane są działania polegające na przygotowywaniu prac dyplomowych na zamówienie przedsiębiorstw.

40. Potencjał Małopolski w zakresie kadr w sektorze B+R jest bardzo znaczący w wymiarze krajowym. Region w 2011 r. charakteryzuje się najwyższym w skali kraju wskaźnikiem liczby studentów szkół wyższych przypadających na 10 tys. ludności. Bardzo istotny dla rozwoju regionu jest potencjał w zakresie liczby absolwentów kierunków inżyniersko-technicznych (1. miejsce w kraju). Małopolskę cechuje najwyższa w kraju liczba absolwentów kierunków informatycznych, a także wysoka dynamika wzrostu absolwentów kształconych na tych kierunkach. Dane te mają szczególne znaczenie dla perspektyw rozwoju małopolskich przedsiębiorstw branży informatycznej, których krajowa i międzynarodowa pozycja obecnie jest wysoka. Małopolska zajmuje pierwsze miejsce w kraju również pod względem liczby absolwentów kierunków biologicznych. Z tego należy wnioskować, że kształcenie kadr na potrzeby sektora informatycznego i biotechnologicznego, stymulujące rozwój tych sektorów w województwie, winno być uwzględnione w toku identyfikacji profilu gospodarki regionu, czyli tzw. inteligentnej specjalizacji regionu (*smart specialisation*).
41. Wysokiemu poziomowi kształcenia kadr na potrzeby gospodarki opartej na wiedzy nie odpowiada jednak zasób kadrowy pracowników naukowych w małopolskich firmach. W latach 2005-2009 liczba pracowników naukowych tam zatrudnionych uległa ponad trzykrotnemu zmniejszeniu. W Małopolsce w 2011 r. w sektorze przedsiębiorstw zatrudnionych w sferze B+R było 1930 pracowników tj. o blisko 60% więcej niż średnia krajowa, co stawiało region na czwartej pozycji w kraju za województwem mazowieckim, śląskim i podkarpackim. Małopolska źle wypada na tle międzynarodowym, (w 2009 r. region osiągnął tylko 15% średniej dla całej UE-25 razy mniej niż Katalonia).
42. Liczba profesorów zatrudnionych w małopolskich szkołach wyższych stawia region na drugiej pozycji w kraju za województwem mazowieckim. Jest to również blisko dwa razy większa wartość wskaźnika niż wynosi średnia krajowa. Zauważyć można stałą tendencję wzrostową w tym zakresie (liczba profesorów wzrosła w okresie 2003-2010 o blisko 25%). Małopolska jest również drugim regionem w kraju (za województwem mazowieckim) z największą liczbą zatrudnionych w szkołach wyższych adiunktów.
43. Struktura populacji małopolskich przedsiębiorstw według klas wielkości cechuje się z jednej strony korzystniejszą niż średnio w Polsce relacją liczby przedsiębiorstw małych do mikroprzedsiębiorstw. Niestety, z drugiej strony w Małopolsce jest mniej niż średnio w kraju przedsiębiorstw średnich i dużych, które przejawiają większą skłonność do innowacji.
44. Liczba przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego, jak również ich udział w przychodach wszystkich przedsiębiorstw w regionie, sytuuje Małopolskę na dalszych pozycjach w rankingu województw i poniżej średniej krajowej. Przedsiębiorstwa krajowe są przeciętnie mniej innowacyjne niż te z udziałem kapitału zagranicznego i ta cecha może przesądzać o nieco mniejszym udziale firm innowacyjnych w ogóle przedsiębiorstw. Z drugiej strony, duże koncerny zagraniczne, które decydują o większych wartościach

wskaźników wysokiej techniki, mają z reguły swoje działy badawcze w krajach macierzystych, zatem większy niż przeciętnie udział w populacji przedsiębiorstw rodzimych może zwiększać szanse na prowadzenie własnych badań w przyszłości.

45. Małopolska charakteryzuje się przeciętną na tle kraju liczbą podmiotów gospodarczych przypadających na 10 tys. ludności, przy czym obserwuje się duże zróżnicowania wewnątrzregionalne – powiaty krakowski i tatrzański oraz powiaty zachodnie mają wyraźną przewagę w tym zakresie nad powiatami usytuowanymi we wschodniej części województwa. Jedną z głównych przyczyn tego problemu jest mała dostępność komunikacyjna wschodnich powiatów Małopolski.
46. Pochodną względnie niewielkiej liczby dużych i bardzo dużych przedsiębiorstw są odległe miejsca największych firm Małopolski na liście 500 największych polskich przedsiębiorstw w 2013 r. Firmy z 5 czołowych miejsc w małopolskim rankingu zostały sklasyfikowane odpowiednio na następujących pozycjach listy krajowej: 15 – BP Europa SE, 19- TESCO Sp. z.o, 30 – Grupa Azoty, 59 – Grupa Can Pack, 70 – Tele- Fonika Kable Sp. z oo., spółka komandytowa.
47. Samorząd Województwa Małopolskiego od kilku lat stale zwiększa swoją aktywność na rzecz budowy i promocji regionalnej marki. Działania te prowadzone są na arenie krajowej i międzynarodowej przede wszystkim poprzez rozwój współpracy regionalnej oraz marketing regionalny oparty na jednolicie zidentyfikowanej marce Małopolska. W tym celu w Małopolsce powstała wyjątkowa w skali kraju inicjatywa Centrum Business in Małopolska, służąca usprawnieniu obsługi inwestorów i eksporterów oraz promocji gospodarczej Województwa Małopolskiego. Celem Business in Małopolska jest tworzenie spójnego i kompleksowego systemu współpracy instytucji w Małopolsce, aby skutecznie promować potencjał gospodarczy regionu, podnosić standardy obsługi inwestorów oraz zwiększać wsparcie dla małopolskich przedsiębiorstw w zakresie działalności eksportowej. Centrum Business in Małopolska tworzą samorząd regionalny – Województwo Małopolskie, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., Krakowski Park Technologiczny Sp. z o.o. oraz Małopolski Parki Przemysłowe. Z inicjatywy Centrum Business in Małopolska powstała marka gospodarcza Regionu pn. „Business in Małopolska” wraz ze znakiem wizualnym o tej samej nazwie i stroną internetową www.businessinmalopolska.com (.pl), która stanowi źródło informacji dla instytucji otoczenia biznesu, rodzimych przedsiębiorców/eksporterów, którzy zainteresowani są promocją swoich produktów/usług oraz dla inwestorów chcących zainwestować w regionie. Oferta Centrum Business in Małopolska obejmuje: zintegrowany system obsługi inwestora (one-stop-shop), system publicznego wsparcia inwestycji, bazę danych przedsiębiorstw eksportowych i kontrahentów zagranicznych, wsparcie eksporterów z regionu w oparciu o środki własne oraz fundusze UE, koordynację działań promocyjnych o charakterze gospodarczym, wzmocnienie wizerunku gospodarczego Małopolski. W ramach Centrum Business in Małopolska funkcjonuje Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE).
48. Marka Małopolski jest trwale związana z marką Krakowa, czego przykładem jest hasło „Małopolska Krakow Region” wykorzystywane w kampaniach promocyjnych

województwa. Małopolska i Kraków zajmują wysokie lokaty w międzynarodowych rankingach atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej. W ostatnich latach były to m.in: Małopolska znajduje się na 2 miejscu, a Kraków na 10 miejscu w zakresie strategii przyciągania Bezpośrednich Inwestycji Zagranicznych wg rankingu fDi Intelligence TOP 10 Eastern European Cities – FDI Strategy w raporcie European Cities and Regions of the Future 2014/2015. Według rankingu TOP 10 Outsourcing Destinations Ranking - Global Services and Tholons Kraków znalazł się wśród 9 najatrakcyjniejszych miast na świecie dla inwestycji z sektora usług outsourcingowych. W tym obszarze Kraków zajmuje 1 miejsce w Europie Środkowo-Wschodniej. Polska zajmuje 7 miejsce w rankingu najlepszych 15 krajów europejskich pod względem realizowanych projektów inwestycyjnych oraz 3 miejsce pod względem utworzonych miejsc pracy według raportu European Attractiveness Survey Ernst & Young 2013.

49. W Małopolsce odnotowuje się przeciętne wartości wskaźników dostępu gospodarstw domowych do Internetu i zły w zakresie dostępu do szerokopasmowego Internetu. Z kolei odsetek osób powyżej 16. roku życia korzystających z Internetu jest w Małopolsce wysoki, co świadczy o istnieniu bariery infrastrukturalnej – nie kulturowej w korzystaniu z zasobów i usług Internetu. Dlatego też, w Małopolsce niezbędna jest kontynuacja tworzenia warunków dostępu do szerokopasmowego Internetu, zwłaszcza na obszarach o małej gęstości zaludnienia, czyli na wsi oraz w mniejszych ośrodkach miejskich regionu, gdzie dostęp do szerokopasmowego Internetu jest nieznaczny. Dokończenie projektu „Małopolska Sieć Szerokopasmowa” winno pozostać działaniem priorytetowym w tym obszarze.
50. Województwo małopolskie cechuje niskie wykorzystanie ICT w przedsiębiorstwach. W 2012 r. dostęp do Internetu posiadało jedynie 90,7% przedsiębiorstw, co sytuuje region na przedostatnim miejscu w Polsce (przed województwem świętokrzyskim).
51. Konieczna jest również dalsza poprawa dostępności do usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną. W tym zakresie działania władz regionalnych winny być komplementarne z przedsięwzięciami podejmowanymi przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji oraz zgodne z oczekiwaniami ogółu środowisk administracji publicznej w regionie.
52. Istotna jest także intensyfikacja działań w zakresie digitalizacji zbiorów oraz prowadzenia polityki wspierania dyfuzji treści cyfrowych, w tym inicjatyw promujących region (czego przykładem jest projekt Wirtualne Muzea Małopolski).
53. Z przeprowadzonych badań ewaluacyjnych wynika, że w przyszłych działaniach dotyczących wspierania rozwoju infrastruktury dydaktycznej szkolnictwa wyższego wydaje się zasadnym wyodrębnienie strumieni finansowych i kryteriów wsparcia dla uczelni akademickich oraz dla subregionalnych Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych.
54. Szereg istotnych wniosków dostarcza ewaluacja wspierania przez samorząd województwa małopolskiego transferu wiedzy i powiązań sfery B+R oraz instytucji otoczenia biznesu z przedsiębiorstwami. Uczelnie i instytuty naukowe szkół wyższych wciąż w niewielkim stopniu uczestniczą w dostarczaniu innowacyjnych rozwiązań przedsiębiorstwom, a

absolutna większość przedsięwzięć innowacyjnych jest finansowana ze środków własnych firm (powyżej 90%). Ponadto, w świetle wyników badań, przedsiębiorcy w swych działaniach innowacyjnych są silnie zorientowani na produkt i technologię, natomiast słabo na działania marketingowe. Zarazem jednak współpraca obu stron jest bardziej profesjonalna – zgłaszane przez przedsiębiorców zapotrzebowanie na innowacyjne rozwiązania jest precyzyjnie artykułowane, a odpowiedzią jest adekwatna zmiana oferty uczelni. Dodatkowo, rośnie znaczenie szkół wyższych w systemie przepływu wiedzy – spośród firm współpracujących z podmiotami sfery B+R, szkoły wyższe wybiera obecnie ponad 80% przedsiębiorstw (podczas, gdy w 2009 r. 37%).

55. Wyniki badań ewaluacyjnych przemawiają za korektą polityki województwa w zakresie wsparcia działalności inwestycyjnej przedsiębiorstw. Powinna ona polegać na zwiększeniu roli instrumentów zwrotnych (szczególnie tych o charakterze preferencyjnym) kosztem dotacji bezzwrotnych. Zakres wsparcia działalności inwestycyjnej małopolskich firm miał szeroki i różnorodny charakter, a przeważającą część środków przeznaczonych na ten cel konsumowało działanie 2.1 schemat A MRPO 2007-2013. Podejmowane w jego zakresie interwencje przyczyniły się do unowocześnienia przedsiębiorstw, co podkreślali ankietowani w 2012 r. beneficjenci wsparcia. W zarejestrowanych opiniach wskazywali oni, iż dzięki pozyskanemu dofinansowaniu następuje rozwój firmy, poprawa jej pozycji konkurencyjnej i prestiżu, zdobycie nowych klientów. Pozytywne efekty dają się zauważyć także w zakresie działań promocyjnych i zmiany wizerunku. Pomimo tego, dotacje inwestycyjne mają ograniczony wpływ na innowacyjność, rozumianą jako kreowanie i wprowadzanie bardziej nowoczesnych rozwiązań technologicznych i produktów. Ich potencjalny niekorzystny efekt wiąże się z ryzykiem kreowania tzw. gospodarki równoległej. Przedsiębiorstwa, które otrzymały wsparcie, deklarują staranie się o dofinansowanie projektów również w przyszłości. Rozwój takich firm może zostać uzależniony od finansowania zewnętrznego, co przełożyłoby się na ograniczenie ich naturalnej innowacyjności i zaburzenia konkurencyjności. Pomimo równego dostępu wszystkich przedsiębiorstw do dofinansowania, te, które je otrzymały, uzyskują lepszą pozycję na rynku.
56. O ile w 2009 r. z programów dotyczących wsparcia innowacyjności korzystało 24% badanych ośrodków B+R oraz instytucji otoczenia biznesu, o tyle w 2012 r. korzystanie ze wsparcia na działania innowacyjne deklarowało już blisko 40% jednostek B+R oraz 60% instytucji otoczenia biznesu. Przedstawiciele tych instytucji dostrzegają również pozytywne efekty polityki wspierania innowacyjności. Świadczą o tym działania informacyjne, promocyjne a przede wszystkim znaczne środki unijne jakie są dostępne na działalność innowacyjną w województwie. Pomimo tego zaledwie 3% ośrodków B+R oraz instytucji otoczenia biznesu badanych w 2012 r. uznawało, że polityka wspierania innowacji wykształciła się w pełni, 48% że wykształciła się, ale wymaga jeszcze wsparcia, 16%, że wykształciła się fragmentarycznie, a prawie 10% że nie wykształciła w ogóle. Także przedsiębiorstwa oceniają regionalną politykę proinnowacyjną w 2012 r. nieco gorzej niż w 2009 r. Jedynie 4,4% badanych przedsiębiorców uważało, że polityka wspierania innowacji wykształciła się w pełni, a 44% że polityka innowacyjna wykształciła się fragmentarycznie

albo wymaga jeszcze wsparcia. Przy czym znacznie lepiej oceniają regionalną politykę proinnowacyjną przedsiębiorstwa duże i średnie niż przedsiębiorstwa małe.

57. Rozszerzenie zakresu instrumentów zwrotnych wydaje się zasadne właśnie w odniesieniu do wsparcia inwestycyjnego dla MŚP. Zaletą takiego rozwiązania wiąże się z mniejszą ingerencją w rynek oraz większą dostępnością kapitału zewnętrznego. Środki publiczne na rozwój sektora MŚP powinny być więc kierowane na fundusze poręczeniowe i pożyczkowe. Należy jednak uwzględnić, że zwrotne formy pomocy mogą nie sprawdzać się w finansowaniu działań wysoce innowacyjnych – w takich przypadkach warto rozważyć utrzymanie dotacyjnej formy wsparcia.
58. Jeżeli chodzi o wspieranie przedsiębiorstw w działalności B+R, w przyszłej polityce warto uwzględnić następujące rekomendacje. Po pierwsze, intensywność badawcza małopolskich przedsiębiorstw jest niska, m.in. z uwagi na skomplikowane procedury uzyskania wsparcia, jak również brak czytelnych kryteriów definiowania prac B+R. Konieczne będzie również doprecyzowanie kryterium „innowacyjności”, które pozwoli na lepsze dostosowanie wsparcia do poziomu innowacyjności projektów (np. ponadregionalny, krajowy, ponadkrajowy, światowy) oraz powiązanie prowadzenia prac B+R z mierzalnymi efektami (np. uzyskaniem lub komercjalizacją patentów a także uwzględnieniem „współpracy z jednostkami naukowymi” w kryteriach oceny merytorycznej przed otrzymaniem wsparcia lub w jego wyniku).
59. Mocną stroną Małopolski jest liczba instytucji otoczenia biznesu. Niestety, z badań ewaluacyjnych wynika, że efekty ich działalności są niewspółmierne do potencjału, jakim instytucje te dysponują. Konieczne jest w związku z tym uaktywnienie współpracy MSP z zapleczem instytucjonalnym w sferze B+R oraz transferu technologii poprzez aktywizację tego zaplecza. Należy poprawić trafność i użyteczność wsparcia w zakresie podaży (efektów) działalności B+R. Sporadyczne są przypadki, w których bez wsparcia, projekty w ogóle nie byłyby zrealizowane lub byłyby przeprowadzone w takim samym zakresie.
60. Konieczne jest rozszerzenie możliwości korzystania przez MSP z usług kontroli jakości wyrobów. Bardzo często nakłady jakie mogą one ponieść w celu kontroli jakości produkowanych wyrobów są bardzo małe w stosunku do wymagań, jakie stawiają przed nimi odbiorcy z sektora firm dużych. W tym celu wskazane jest wsparcie MSP poprzez tworzenie ośrodków pozwalających na kontrolę cech jakościowych produkowanych wyrobów. Takimi ośrodkami są akredytowane laboratoria badawcze i wzorcujące powstające na przykład przy wyższych uczelniach technicznych. O ile w województwie mazowieckim jest 208 laboratoriów badawczych i 23 laboratoriów wzorcujących, a w województwie śląskim odpowiednio 141 i 23, to w województwie małopolskim istnieją zaledwie 104 laboratoria badawcze i 10 laboratoriów wzorcujących. Powoduje to sytuację, w której MSP z Małopolski są zmuszeni korzystać z usług laboratoriów położonych w innych województwach, co obniża ich konkurencyjność.
61. Kraków jest jednym z najważniejszych ośrodków kształcenia projektantów wzornictwa przemysłowego w Polsce. Niestety, z powodu braku w Małopolsce ośrodka stymulującego rozwój nowoczesnego wzornictwa (Centrum Dizajnu) potencjał ten nie jest

wykorzystywany przez przedsiębiorstwa do budowania ich przewagi konkurencyjnej. Przeprowadzone badania pokazują wysokie zapotrzebowanie przedsiębiorstw na utworzenie tego typu instytucji w Krakowie.

62. Z badań ewaluacyjnych, które koncentrowały się na efektach tworzenia stref aktywności gospodarczej (SAG) wynika, że w polityce przestrzennej regionu należy uwzględnić cechy poszczególnych lokalizacji oraz możliwości rozwoju stref różnej generacji. W Krakowie nadal powinny rozwijać się parki naukowo-technologiczne. W Krakowskim Obszarze Metropolitalnym wykształcają się wielofunkcyjne strefy o charakterze regionalnym i ponadlokalnym. W głównych ośrodkach subregionalnych województwa również powinny powstawać podobne strefy wielofunkcyjne. W Małopolsce Zachodniej nowa sieć SAG przyczynia się do rewitalizacji obszarów przemysłowych oraz wykorzystania zasobów kapitału ludzkiego. W części południowej regionu powinno dążyć się do tworzenia małych stref, które mogą sprzyjać rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości i porządkowaniu przestrzeni. Niezbędne będzie również zaangażowanie stref w rozwijanie współpracy pomiędzy podmiotami zlokalizowanymi w strefach a szkołami wyższymi i jednostkami badawczo-rozwojowymi. Istotną słabością jest również nadmierna koncentracja na wspieraniu tworzenia w Małopolsce głównie stref pierwszej generacji, w których współpraca z sektorem B+R praktycznie nie ma miejsca. Należy także dokonać analizy przyczyn niepowodzenia interwencji w południowej części województwa. Istotnym problemem jest również zbytne nastawienie zarządzających strefami na inwestorów zewnętrznych w porównaniu z inwestorami miejscowymi.
63. Doświadczenia z realizacji działań podejmowanych na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego wskazują, że w przyszłej polityce w tej dziedzinie należy dalej wspierać rozwój inwestycji infrastrukturalnych dotyczących rozwoju sieci szerokopasmowej w tym sieci nowej generacji, np. technologii FTTH (światłowód do domu).
64. Inwestowanie w e-usługi nie może polegać na rozdrabnianiu dostępnej alokacji pomiędzy dużą liczbą projektów o niewielkim zasięgu oddziaływania. Preferowane winny być inwestycje kompleksowe, ukierunkowane na wprowadzanie jednolitych rozwiązań w skali całego województwa.
65. Część wsparcia należy skierować na projekty edukacyjne, pozwalające rozszerzyć grono odbiorców projektów infrastrukturalnych i dotyczących e-usług oraz przeciwdziałające wykluczeniu cyfrowemu.

3. ANALIZA STRATEGICZNA

Analiza strategiczna gospodarki województwa małopolskiego została opracowana na podstawie ustaleń diagnostycznych (identyfikacja mocnych i słabych stron – otoczenie wewnętrzne) oraz analizy tendencji i zjawisk zachodzących w otoczeniu gospodarki Małopolski (identyfikacja szans i zagrożeń – otoczenie zewnętrzne). Stanowiła ona również przedmiot konsultacji i dyskusji podczas posiedzeń Zespołu Zadaniowego ds. przygotowania RSI, posiedzeń Małopolskiej Rady Innowacji, Małopolskiej Rady Społeczeństwa Informacyjnego oraz konsultacji środowiskowych i konsultacji społecznych. Analiza strategiczna stała się podstawą

wyznaczenia priorytetów RSIWM 2014-2020. W szczególności pozwoliła ona na wskazanie działań priorytetowych dotyczących rozwoju infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy, mechanizmów kreowania popytu na innowacje uwzględniających specyfikę małopolskiego systemu innowacji oraz działań związanych z rozwojem społeczeństwa informacyjnego. Zgodnie z metodą prac nad RSIWM 2014-2020 oraz innymi programami strategicznymi opracowywanymi w województwie, analiza SWOT była podstawą wyboru celów, priorytetów, a w przypadku RSI także inteligentnych specjalizacji. Wybór ten został dokonany na podstawie analizy mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń, przeprowadzonych w układzie sześciu obszarów analizy, tj.: nowoczesne technologie, infrastruktura regionu wiedzy, kadry w sektorze B+R, instrumenty regionu wiedzy, przedsiębiorczość i promocja przedsiębiorczości, infrastruktura dla społeczeństwa informacyjnego.

Nowoczesne technologie	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Relatywnie duży, na tle Polski, udział nakładów B+R (ogółem oraz przedsiębiorstw) w relacji do PKB. • Korzystna struktura wydatków innowacyjnych przedsiębiorstw. • Korzystna struktura wydatków przedsiębiorstw na transfer technologii. • Intensywne uczestnictwo w kulturze i solidna baza dla rozwoju przemysłów kreatywnych. • Silny sektor informatyczny w aspekcie infrastruktury badawczej oraz działalności przedsiębiorstw. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mały udział zatrudnienia w przemysłach wysokiej i średniowysokiej techniki. • Mały udział zatrudnienia w sektorze usług opartych na wiedzy. • Obniżający się udział produktów wysokiej i średniowysokiej techniki w wolumenie eksportu województwa. • Duży udział niskiej jakości miejsc pracy w przedsiębiorstwach branży <i>outsourcingowej</i> i <i>offshoringowej</i> oferowanych absolwentom szkół wyższych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie środków europejskich dla działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw i sektora publicznego. • Rosnące gospodarcze znaczenie przemysłów kreatywnych i wzrost przewagi konkurencyjnej Małopolski w tym sektorze. • Dalszy rozwój przedsiębiorstw sektora, energetycznego, informatycznego oraz nauk o życiu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Konkurencja innych regionów w pozyskiwaniu środków na nowoczesne technologie. • Jakość prawa podatkowego i zamówień publicznych.

Infrastruktura regionu wiedzy	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Wysoka liczba instytucji otoczenia biznesu. • Wysoki potencjał badawczy małopolskich szkół wyższych i innych instytucji naukowych. • Wysoka, na tle kraju, aktywność naukowo-badawcza małopolskich instytucji naukowych w Programach Ramowych UE. • Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie koordynatorem węzła <i>CC PolandPlus</i> w ramach Wspólnoty Wiedzy i Innowacji projektu <i>KIC-innoenergy</i>. • Wysoki poziom aktywności studenckiej (wymiana międzyuczelniana, przedsiębiorczość akademicka). • Obecność jednostek badawczo-rozwojowych międzynarodowych koncernów. • Wysokie zatrudnienie w przedsiębiorstwach funkcjonujących w Krakowskim Parku Technologicznym. 	<ul style="list-style-type: none"> • Słabe powiązania sfery B+R i instytucji otoczenia biznesu z przedsiębiorstwami. • Brak rzetelnych danych dotyczących efektów funkcjonowania instytucji otoczenia biznesu. • Relatywnie mała wymiana międzynarodowa nauczycieli akademickich. • Słabo wykrystalizowane klastry nowoczesnych technologii. • Słabo rozwinięty układ instytucjonalny w zakresie wsparcia przedsiębiorstw w sferze wzornictwa przemysłowego.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Identyfikacja i wsparcie kluczowych dla rozwoju regionu dziedzin gospodarki (inteligentna specjalizacja regionu – <i>smart specialisation</i>). • Zwiększenie wydatków na rozwój infrastruktury instytucji naukowych nakierowanej na badania i upowszechnianie wiedzy – a nie wyłącznie dydaktykę. • Modyfikacja polityki wspierania sektora B+R w regionie w oparciu o doświadczenia z lat 2007-2012. • Wsparcie powstających oddolnie oraz funkcjonujących klastrów i inicjatyw klastrowych w kluczowych dla regionu dziedzinach, wyznaczonych m. in. inteligentną specjalizacją regionu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Podmiotowe, a nie wynikowe wspieranie instytucji otoczenia biznesu. • Powiększanie się dystansu naukowego między województwem małopolskim a mazowieckim i innowacyjnymi regionami zagranicznymi, w tym w zakresie realizacji projektów badawczych i udziału w programach wymiany naukowej.
Kadry w sektorze B+R	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Znaczący w skali krajowej potencjał kadrowy w sektorze B+R. • Najwyższy w skali kraju wskaźnik liczby studentów szkół wyższych przypadających 	<ul style="list-style-type: none"> • Mały i zmniejszający się w ostatnich latach potencjał kadrowy pracowników naukowych w firmach. • Zmniejszająca się w ostatnich latach liczba

<p>na 10 tys. ludności.</p> <ul style="list-style-type: none"> Znaczący potencjał w zakresie liczby absolwentów kierunków inżynieryjno-technicznych, informatycznych oraz biologicznych. 	<p>pracowników sektora B+R.</p> <ul style="list-style-type: none"> Brak motywacji pracowników naukowych do kooperacji z sektorem gospodarczym.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie zatrudnienia pracowników naukowych w firmach i intensyfikacja w nich staży naukowców. Lepsze dostosowanie procesu kształcenia wyższego do potrzeb firm w regionie. 	<ul style="list-style-type: none"> Emigracja pracowników naukowych. Likwidacja lub przenoszenie za granicę działów badawczo-rozwojowych w firmach.
Instrumenty regionu wiedzy	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Relatywnie korzystna w skali kraju (druga pozycja) relacja nakładów wewnętrznych na badania i prace rozwojowe (GERD) w stosunku do PKB. Pozycja lidera w skali kraju w zakresie wykorzystania funduszy podwyższonego ryzyka na działalność innowacyjną, przy relatywnie niskim poziomie krajowym. 	<ul style="list-style-type: none"> Bardzo słaba aktywność patentowa (ok. 4,5% średniej dla całej Unii Europejskiej w zakresie liczby zgłoszeń patentów do Europejskiego Urzędu Patentowego na 1 milion mieszkańców). Bardzo małe nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach przemysłowych (w 2011 r. jedynie 5,8% nakładów ogólnokrajowych).
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Zmiana podejścia w zakresie finansowania w przedsiębiorstwach polegająca na preferencji dla prac B+R kosztem ograniczania zakupu gotowych maszyn i technologii. Stworzenie systemu zachęt dla finansowania działalności innowacyjnej przedsiębiorstw we współpracy z rozwiniętym w regionie sektorem naukowo-badawczym. 	<ul style="list-style-type: none"> Wystąpienie kryzysu gospodarczego i zahamowanie inwestycji w rozwój nowych technologii w firmach. Możliwość ograniczenia nakładów na działalność B+R ze środków budżetowych ze względu na problemy z równoważeniem budżetu państwa.
Przedsiębiorczość i promocja przedsiębiorczości	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Korzystna struktura populacji przedsiębiorstw mniejszych: relatywnie na tle kraju większa liczba małych, a mniejsza mikroprzedsiębiorstw. Mocne kulturowo-społeczne podstawy przedsiębiorczości. Zwiększająca się powierzchnia stref aktywności gospodarczej. Istnienie lokalnych, uwarunkowanych 	<ul style="list-style-type: none"> Duża liczba powiatów o niskiej stopie przedsiębiorczości i duże zróżnicowanie wewnątrzregionalne tego wskaźnika. Mały wpływ regionalnej polityki wspierania przedsiębiorstw na wzrost ich innowacyjności. Niekorzystna struktura populacji większych przedsiębiorstw: niski udział dużych przedsiębiorstw, które charakteryzują się największą intensywnością innowacyjną.

<p>kulturowo skupisk przedsiębiorstw.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dominacja stref aktywności gospodarczej pierwszej generacji, których więzi z sektorem B+R są nikłe. • Nadmierna koncentracja na pozyskiwaniu inwestorów zewnętrznych do stref aktywności gospodarczych kosztem wspomaganie lokalnych przedsiębiorstw. • Brak dużych powierzchni gotowych pod inwestycje typu <i>greenfield</i>.
<p style="text-align: center;">Szanse</p>	<p style="text-align: center;">Zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Dalszy napływ inwestycji zagranicznych. • Poprawa klimatu dla inwestowania w Polsce. • Ograniczanie wsparcia dotacyjnego dla przedsiębiorstw na rzecz instrumentów zwrotnych. • Zwiększenie dostępności do zewnętrznych źródeł finansowania działalności innowacyjnej za sprawą instrumentów finansowych oferowanych przedsiębiorcom w nowym okresie programowania. • Rozwój nowych pól specjalizacji regionalnej na bazie istniejących przewag komparatywnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Pogłębianie się różnic wewnątrzregionalnych w zakresie stopy przedsiębiorczości • Utrzymujący się słaby poziom otoczenia instytucjonalnego w Polsce rzutujący na skłonność do inwestowania w Małopolsce. • Kreowanie „gospodarki równoległej” jako efekt bezpośredniego wspierania przedsiębiorstw.
<p>Infrastruktura dla społeczeństwa informacyjnego</p>	
<p style="text-align: center;">Mocne strony</p>	<p style="text-align: center;">Słabe strony</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Relatywnie dobrze rozwinięta infrastruktura telekomunikacyjna. • Aktywność samorządów na rzecz upowszechniania korzystania z komputerów oraz Internetu. • Brak barier kulturowych w korzystaniu z Internetu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Istnienie bariery infrastrukturalnej w dostępie do szerokopasmowego Internetu, zwłaszcza na obszarach wiejskich i w małych miastach. • Niski odsetek usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną. • Relatywnie małe wykorzystywanie Internetu w przedsiębiorstwach.
<p style="text-align: center;">Szanse</p>	<p style="text-align: center;">Zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Digitalizacja zasobów i dyfuzja treści cyfrowych. • Dalszy rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego. • Rozwój sieci nowych generacji (m.in. FTTH). 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie administracyjno-prawnych ograniczeń w dostępie do treści cyfrowych i ich upowszechniania.

4. CEL GŁÓWNY

Celem głównym Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2014-2020 jest:

Zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki Małopolski poprzez realizację harmonijnej polityki, koncentrującej się na poprawie warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej, innowacyjnej i naukowej, rozwoju społeczeństwa informacyjnego oraz stymulowaniu popytu na innowacje i wzmocnieniu więzi kooperacyjnych między nauką i gospodarką, zwłaszcza w dziedzinach specjalizacji regionalnej.

Realizacja celu głównego RSI WM 2014-2020 będzie mierzona niżej określonymi wskaźnikami osiągnięć.

Wskaźniki osiągnięć celu głównego RSI WM 2014-2020.

Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa w roku bazowym	Wartość docelowa na 2020 rok	Źródło danych
Nakłady na działalność B+R w relacji do PKB (GERD)	%	1,06 (2011)	1,4	GUS
Nakłady na działalność B+R ponoszone przez sektor przedsiębiorstw w relacji do PKB (BERD)	%	0,27 (2011)	0,50	GUS
Zatrudnieni w działalności B+R ogółem	tys. osób	15,3 (2011)	18,5	GUS
Liczba uzyskanych patentów	szt.	150 (2012)	200	GUS
Liczba uzyskanych praw ochronnych na wzór użytkowy	szt.	44 (2012)	64	GUS
Wartość eksportu w Małopolsce	mld euro.	7,2 (2012)	9,2	Dane własne - MOG
Odsetek osób, które próbowały załatwić sprawę urzędową przez Internet w ciągu ostatnich 12 miesięcy	%	35 (2013)	60	MAiC

5. PRIORYTETY, DZIAŁANIA, PRZEDSIĘWZIĘCIA STRATEGICZNE

Biorąc pod uwagę rolę i funkcje RSIWM 2014-2020, jego część programowa została skonstruowana w trzystopniowym układzie, który tworzą:

- 1) Priorytety
- 2) Działania
- 3) Przedsięwzięcia strategiczne.

Priorytety i działania RSIWM 2014-2020 korespondują z kierunkami polityki dotyczącymi innowacyjnej gospodarki, określonymi w SRWM 2011-2020, tj.: budowa infrastruktury regionu wiedzy (1.2), kompleksowe wsparcie nowoczesnych technologii (1.3), wzmacnianie i promocja przedsiębiorczości (1.5) oraz rozwój społeczeństwa informacyjnego (3.5). W toku prac nad RSIWM 2014-2020 przyjęto jednak, że jej priorytety winny w sposób bezpośredni odzwierciedlać strategiczne zamierzenie, jakim jest rozwój gospodarki opartej na wiedzy oraz ograniczanie deficytów, czyli tzw. „luk gospodarki opartej na wiedzy” w szczególnie dotkliwych dla gospodarki Małopolski obszarach. Na tej podstawie określone zostały trzy następujące priorytety RSIWM 2014-2020:

Priorytet 1. Rozwój infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy

Priorytet 2. Kreowanie popytu na innowacje

Priorytet 3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego

Linie demarkacyjne, które rozgraniczają typy i charakterystykę działań podejmowanych w ramach poszczególnych priorytetów zostały określone w sposób następujący:

- 1) Priorytet 1. Rozwój infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy. W ramach tego priorytetu podejmowane będą działania mające na celu poprawę warunków zewnętrznych dla prowadzenia działalności innowacyjnej i funkcjonowania przedsiębiorstw. Zasadniczym celem interwencji podejmowanych w ramach tego priorytetu będzie dalszy rozwój infrastruktury sprzyjającej innowacyjnej działalności gospodarczej, bazy naukowo-badawczej oraz warunków instytucjonalnych, które składają się na regionalny system innowacji.
- 2) Priorytet 2. Kreowanie popytu na innowacje. W tym priorytecie skoncentrowane są instrumenty interwencji, których celem jest ograniczenie kluczowych deficytów gospodarki Małopolski, jakimi są: mały popyt na innowacje, małe nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw, w tym na B+R oraz słabe powiązania kooperacyjne między przedsiębiorstwami i jednostkami naukowymi. Stymulowanie popytu na innowacje, którego teoretycznym desygnatem jest pojęcie „dynamia innowacji”, czyli systemu

czynników kształtujących innowacje na poziomie przedsiębiorstwa, stanowi wspólną oś działań realizowanych w tym priorytecie.

- 3) Priorytet 3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego. Działania tego priorytetu podejmowane są w ramach trzech filarów, na których opiera się funkcjonowanie społeczeństwa informacyjnego, a mianowicie: rozbudowa infrastruktury służącej rozwojowi społeczeństwa informacyjnego, poszerzenie zakresu dostępnych e-usług i zwiększenie ich dostępności dla mieszkańców Małopolski.

Działania RSIWM 2014-2020 w sposób bezpośredni służą realizacji poszczególnych priorytetów tej strategii. Zostały one określone na podstawie ustaleń SRWM 2011-2020, pogłębionej diagnozy oraz analizy strategicznej gospodarki Małopolski.

Przedsięwzięciami strategicznymi są pojedyncze projekty lub grupy projektów wdrażanych w ramach poszczególnych działań RSIWM 2011-2020. W tym dokumencie określono trzy formy realizacji przedsięwzięć strategicznych, a mianowicie:

- 1) projekty indywidualne – pojedyncze projekty o oddziaływaniu strategicznym dla rozwoju innowacyjnej gospodarki w regionie; projekty te są wyłaniane w oparciu o zobiektywizowane kryteria,
- 2) projekty wyłaniane w konkursach – grupy projektów wybieranych do realizacji w procedurze składającej się z oceny formalnej i merytorycznej,
- 3) program grantowy – uproszczona względem projektów wyłanianych w konkursach formuła udzielania wsparcia dla podmiotów spełniających kryteria dostępu.

Charakterystyka przedsięwzięć strategicznych uwzględnia również ich beneficjentów, rozumianych jako osoby lub instytucje uprawnione do realizacji przedsięwzięcia strategicznego lub ubiegania się o wsparcie oferowane w jego ramach.

RSI WM 2014-2020 wpisuje się w treść dokumentów dotyczących polityki spójności Unii Europejskiej na lata 2014-2020. Wskazuje się w nich na konieczność wykorzystania funduszy unijnych w kierunku usuwania barier dla innowacji oraz zwiększania inwestycji w badania i rozwój w przedsiębiorstwach poprzez bliską współpracę między podmiotami publicznymi i prywatnymi. Istotne jest także budowanie potencjału w państwach członkowskich i regionach w zakresie szybkiego gospodarczego wykorzystania nowych pomysłów wynikających z badań i innowacji. Działanie to obejmuje wspieranie klastrów, współpracę między podmiotami zajmującymi się badaniami, edukacją i innowacjami, tworzenie infrastruktury badawczej i innowacyjnej w przedsiębiorstwach, promowanie usług doradczych dla przedsiębiorstw w zakresie badań i innowacji, również w dziedzinie usług, centrów kreatywności, sektora kultury i sektora kreatywnego oraz innowacji społecznych, działań pilotażowych i demonstracyjnych, oraz generowanie większego zapotrzebowania na produkty innowacyjne poprzez zamówienia publiczne w zakresie innowacji.

Dążąc do budowy gospodarki opartej na wiedzy należy dbać o poszanowanie zasady zrównoważonego rozwoju, zgodnie z którą rozwój gospodarczy powinien gwarantować możliwość zaspokajania podstawowych potrzeb społecznych współczesnych i przyszłych pokoleń przy zachowaniu równowagi przyrodniczej. Dlatego też RSI WM 2014-2020 postuluje wspieranie działań z zakresu ekoinnowacyjności, ochrony wód i powietrza, adaptacji do zmian klimatu oraz możliwości zastosowania ekologicznych kryteriów wyboru przedsięwzięć. W związku z tym rekomenduje się aby Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 uwzględniał treści dotyczące promocji i wdrażania technologii środowiskowych, stosowania zielonych zamówień publicznych, a także zawierał wytyczne dotyczące ekologicznych kryteriów wyboru projektów oraz uwzględniał w systemie monitorowania wskaźniki produktu odnoszące się do ekoinnowacji.

W RSIWM 2014-2020 położony został nacisk na wspieranie specjalizacji regionalnej (tzw. **inteligentna specjalizacja regionu**, *smart specialisation*) w Małopolsce. Zgodnie z rekomendowanym schematem, proces strategicznego formułowania strategii na rzecz inteligentnej specjalizacji winien uwzględniać następujące etapy²:

1. Analiza regionalnego kontekstu i potencjału innowacji.
2. Utworzenie silnej struktury zarządczej z udziałem różnych interesariuszy.
3. Wypracowanie wspólnej wizji przyszłości regionu.
4. Wybór ograniczonej liczby priorytetów rozwoju regionalnego.
5. Przygotowanie odpowiedniego zestawu polityk i programów.
6. Uwzględnienie mechanizmów monitorowania i oceny.

Proces wyłaniania obszarów inteligentnej specjalizacji województwa małopolskiego był prowadzony zgodnie z zaleceniami metodyki RIS3, a zarazem opierał się na już dobrze ugruntowanych z racji ich stosowania przez wiele lat zasadach i praktyce kooperacji kluczowych interesariuszy polityki innowacyjnej regionu. Interesariuszami tym są małopolskie podmioty gospodarcze, naukowe oraz instytucje wspomagające (finansujące, doradcze, transferu technologii) oraz organy władzy publicznej. Wśród nich rolę kluczową pełni samorząd województwa małopolskiego, dysponujący finansowymi i instytucjonalnymi (m.in. rady opiniodawcze) instrumentami kreowania regionalnej polityki badań i innowacji.

Wybór dziedzin kluczowych dla specjalizacji regionalnej został dokonany przy uwzględnieniu wyników projektu - Foresight technologiczny na rzecz zrównoważonego rozwoju Małopolski, jak i wniosków wynikających z foresightu regionalnego uzyskanych w efekcie realizacji projektu „Perspektywa Technologiczna Kraków Małopolska 2020” integrującego blisko 1000 ekspertów, przedstawicieli 3 sektorów – nauki, biznesu i administracji. W procesie tym wykorzystano również wyniki procesu weryfikacji trendów rozwojowych zachodzących w ramach kluczowych technologii przyszłości w Małopolsce

---

² Przewodnik Strategii Badań i Innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS 3), Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg 2012, s. 19.

wyznaczonych metodą foresightu. Proces wyboru dziedzin kluczowych dla specjalizacji regionalnej uwzględnił zapisy znajdujące się w Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020, jak i wnioski wynikające z wykonanych na potrzeby niniejszego opracowania analizy strategicznej gospodarki województwa małopolskiego oraz pogłębionej diagnozy.

Do dziedzin kluczowych dla specjalizacji regionalnej zostały zaliczone:

- 1) Nauki o życiu (*life sciences*)
- 2) Energia zrównoważona
- 3) Technologie informacyjne i komunikacyjne
- 4) Chemia
- 5) Produkcja metali i wyrobów metalowych oraz wyrobów z mineralnych surowców niemetalicznych
- 6) Elektrotechnika i przemysł maszynowy
- 7) Przemysły kreatywne i czasu wolnego

Nauki o życiu (*life sciences*)

Dziedzina obejmuje obszary interdyscyplinarne leżące na pograniczu nauk medycznych, biologicznych i biochemicznych. Przykładowe dziedziny nauki: agrotechnika, nauki o zwierzętach, biochemia, biodynamika, bioinżynieria, bioinformatyka i biocomputing, biologia, biomateriały, inżynieria biomedyczna, systemy biomedyczne, inżynieria biomolekularna, biomonitoring, biofizyka, biotechnologia, biologia komórkowa, ekologia, medycyna, farmakologia, ochrona środowiska, nauki o żywieniu i żywności, genetyka i genomika, techniki obrazowania medycznego, biologia molekularna, nanotechnologia, neurobiologia, botanika, proteomika, inteligentne biopolimery, inżynieria tkankowa.

Głównym warunkiem powodzenia rozwoju nauk o życiu jest ścisła współpraca różnych dziedzin, a przede wszystkim transfer wiedzy z bardzo dobrze wyposażonych laboratoriów uniwersyteckich do przedsiębiorstw. Zasadność wyboru tej dziedziny znajduje potwierdzenie m.in. w nakładach przedsiębiorstw na działalność B+R, które w Małopolsce w dziedzinach nauk rolniczych, nauk przyrodniczych oraz nauk medycznych i nauk o zdrowiu stanowią znaczny odsetek ogólnych nakładów tego rodzaju w Polsce i udział ten systematycznie rośnie. Specjalizację Małopolski w zakresie nauk o życiu potwierdza także profil funkcjonujących w województwie funduszy seed i venture capital, a także profil kształcenia przyszłych kadr – znaczący odsetek studiujących w Polsce na kierunkach: produkcja i przetwórstwo, ochrona środowiska, a także kierunkach biologicznych oraz rolniczych naukę tę pobiera w Małopolsce. Technologie wpisujące się w Nauki o życiu wynikają również z przeprowadzonych badań foresight.

Energia zrównoważona

Obejmuje zagadnienia rozwoju energetyki oraz wykorzystania energii w sposób zaspakajający potrzeby obecnego pokolenia, bez umniejszania szans przyszłych pokoleń na ich zaspokojenie. Wyróżnić w szczególności można następujące, podstawowe obszary specjalizacji regionalnej w ramach dziedziny energia zrównoważona: czyste, niskoemisyjne technologie energetyczne obejmujące rozwój i wdrażanie technologii zwiększających efektywność procesów wytwarzania energii oraz redukujących ich negatywny wpływ na środowisko naturalne – rozwój i wdrażanie technologii wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych w tym biopaliw; efektywność energetyczna: rozwój i wdrażanie technologii służących redukcji zużycia energii; energetyka prosumencka obejmująca rozwój i wdrażanie technologii (np. materiały energooszczędne), metod oraz systemów wspierających budowę nowej formy organizacji rynku energii zorientowanego na odbiorcę końcowego – jednocześnie konsumenta i producenta energii. Badania prowadzone w ramach tej dziedziny powinny prowadzić do budowy systemu energetycznego i układu decyzji odbiorców, opartych o zasady zrównoważonego rozwoju, umożliwiającego takie gospodarowanie istniejącymi zasobami energetycznymi, które zapewni dostęp do nich dla obecnych i przyszłych pokoleń.

Gospodarki krajów Unii Europejskiej w coraz większym stopniu poddawane są rygorom zapobiegania emisji CO₂. Wytwarzanie energii także w coraz większym stopniu będzie musiało charakteryzować się „zrównoważeniem” i być oparte na odnawialnych źródłach.

Między innymi z perspektywy danych o przemyśle, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych wskazuje na uzyskiwanie przewagi przez podmioty gospodarcze w Małopolsce w zakresie dynamiki produkcji sprzedanej przemysłu.

Wyniki badań foresight trafnie zidentyfikowały energię zrównoważoną jako dziedzinę inteligentnej specjalizacji Małopolski. Również profil funduszy venture i seed capital, które wspierają m.in. branże: energetyczną, energii odnawialnej i ochrony środowiska, a także ponad dwukrotnie przekraczające średnią wartości nakładów w projektach dofinansowanych ze środków UE w latach 2007-2013 przypadające na jednego zatrudnionego w tej dziedzinie. Z dostępnych danych o nakładach na działalność badawczo-rozwojową (B+R) w tym obszarze odnotowano ponadprzeciętne wsparcie publiczne, towarzyszące 4-krotnej przewadze wartości inwestycji w sferze B+R na jednego zatrudnionego w relacji do średniej dla regionu.

Technologie informacyjne i komunikacyjne

Dotyczą one w szczególności wszelkich działań obejmujących produkcję i wykorzystanie urządzeń telekomunikacyjnych i informatycznych oraz usług im towarzyszących, a także gromadzenie, przetwarzanie, udostępnianie informacji w formie elektronicznej z wykorzystaniem technik cyfrowych i wszelkich narzędzi komunikacji elektronicznej. Szczególną rolę w zakresie tej dziedziny kluczowej specjalizacji w regionie pełnią **multimedia oraz sektor kreatywny**, wykorzystujący technologie informacyjne i komunikacyjne. Do tej dziedziny zalicza się również **działalność z zakresu poligrafii** i reprodukcji zapisanych nośników informacji.

Wybór obszaru specjalizacji regionalnej technologie informacyjne i komunikacyjne znajduje potwierdzenie m.in. w danych o nauce i wsparciu publicznym. Ponad trzykrotnie wyższe w

Małopolsce niż średnio w Polsce są bowiem nakłady przedsiębiorstw na działalność B+R w branży związanej z informacją i komunikacją. O znaczeniu tego obszaru dla gospodarki regionalnej świadczy również profil funkcjonujących w Małopolsce funduszy seed i venture capital. Fundusze te specjalizują się w finansowaniu technologii mobilnych, nowych mediów, oprogramowania, projektów sieciowych i internetowych oraz e-projektów. Ważnym czynnikiem wpływającym na możliwości rozwoju przedsiębiorstw działających w ramach tej specjalizacji jest wysokiej jakości kapitał intelektualny zgromadzony w Małopolsce. Ponadto dane dotyczące średniej wartości środków wydatkowanych w ramach projektów dofinansowanych z funduszy UE przypadających na jednego zatrudnionego, wskazują, że w zakresie telekomunikacji były one 16 razy wyższe niż średnia dla wszystkich analizowanych obszarów gospodarczych w Małopolsce. Technologie wpisujące się w technologie informacyjne i komunikacyjne wynikają również z przeprowadzonych badań foresight.

Chemia

Obszar ten obejmuje nauki chemiczne, w szczególności programy związane z rozwojem i produkcją: nowych katalizatorów przeznaczonych do syntezy i recyklingu polimerów; materiałów kompozytowych przeznaczonych dla budownictwa i rozbudowy infrastruktury transportowej; materiałów koloidalnych ze ściśle zdefiniowaną nanostrukturą; nowych monomerów do otrzymywania polimerów; nowych polimerów; metod separacji i recyklingu materiałów odnawialnych; metod chemicznej modyfikacji biomateriałów, polimerów, materiałów kompozytowych; otrzymywania materiałów degradowanych oraz metod otrzymywania monomerów. Dziedzina uwzględnia także badania z zakresu inżynierii materiałowej.

Przemysł chemiczny był w ostatnich latach znaczącym eksporterem grup towarów w skali Małopolski. Z perspektywy danych o przemyśle, przeprowadzone badania pokazują wyraźną przewagę konkurencyjną specjalizacji regionalnej jaką jest chemia. W przypadku produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych przewaga była szczególnie wyraźna w zakresie wskaźnika udziału przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży. Znaczenie chemii jako specjalizacji regionalnej jest wspierane przez stosunkowo wysoką wartość wskaźnika jakim jest odsetek przedsiębiorstw innowacyjnych w przemyśle w obszarze chemii. Wartość tego wskaźnika była również wysoka dla zaliczanego do specjalizacji regionalnej obszaru związanego z produkcją chemikaliów i wyrobów chemicznych.

Produkcja metali i wyrobów metalowych oraz wyrobów z mineralnych surowców niemetalicznych.

Dziedzina ta obejmuje w szczególności rozwój wyrobów metalowych na potrzeby elektryki i energetyki. W 90% maszyn i urządzeń występują odlewy, jako komponenty często decydujące o walorach eksploatacyjnych. Dziedzina uwzględnia także badania z zakresu inżynierii materiałowej.–Z kolei wyrobami z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych są przede wszystkim: szkło, porcelana, ceramika, cement, wapno, gips.

Istotne jest to, że metale i wyroby metalowe należą do najważniejszych produktów eksportowych Małopolski. Analiza w polu dane o przemyśle pokazała wyraźną przewagę działu

produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń w zakresie takich wskaźników jak dynamika produkcji sprzedanej przemysłu, udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży oraz nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle. Z kolei dział produkcja metali charakteryzuje się relatywną przewagą ze względu na wysoki odsetek przedsiębiorstw innowacyjnych. W przypadku pola nauka i wsparcie publiczne, sekcję Produkcja metali w Małopolsce wyróżnia wyższy niż dla całego kraju poziom nakładów w sektorze przedsiębiorstw na działalność B+R na jednego zatrudnionego, a także prawie pięciokrotnie wyższa średnia wartość środków wydatkowanych w ramach projektów dofinansowanych z funduszy UE na jednego zatrudnionego, niż średnia we wszystkich analizowanych sekcjach i działach w Małopolsce. Z kolei w sekcji produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń wartość tego wskaźnika czterokrotnie przekraczała wartość średnią.

Elektrotechnika i przemysł maszynowy

Dziedzina obejmuje w szczególności produkcję i rozwój wyrobów elektronicznych, optycznych, urządzeń elektrycznych i mechanicznych a także produkcję pojazdów samochodowych i pozostałego sprzętu transportowego. Obok dużego znaczenia dla zatrudnienia w regionie wyroby tych przemysłów pozostają filarami małopolskiego eksportu. Należy podkreślić, że ze względu na ich komplementarność z produkcją metali i wyrobów metalowych w Małopolsce, wytwory tych przemysłów mogą w mniejszej mierze polegać na imporcie zaopatrzeniowym, dzięki czemu znaczna część wartości dodanej może pozostać w regionie.

Dane o przemyśle pokazują, że szczególnie korzystnie wyróżnia się produkcja maszyn i urządzeń w zakresie wartości takich wskaźników jak odsetek przedsiębiorstw innowacyjnych w przemyśle oraz nakłady na działalność innowacyjną. W przypadku produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli, możemy mówić o relatywnej przewadze w zakresie wskaźnika nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle. Produkcja urządzeń elektrycznych wyróżnia się natomiast w zakresie wskaźnika dynamiki produkcji sprzedanej przemysłu oraz odsetka przedsiębiorstw innowacyjnych. Dane o nauce i wsparciu publicznym pokazują, że szczególnie wyróżnia się produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych, gdzie wartość ta jest ponad 9,5-krotnie wyższa. Dodatkowo produkcja urządzeń elektrycznych w Małopolsce wyróżnia się wyższymi, w odniesieniu do danych ogólnopolskich, nakładami na działalność B+R na jednego zatrudnionego.

Przemysły kreatywne i czasu wolnego

Przemysły kreatywne i czasu wolnego obejmują w szczególności produkcję, wytwarzanie, wystawiennictwo jak i sprzedaż i produkcję dóbr chronionych prawami autorskimi, działalność kulturalną i branżę turystyczną. Powstająca w ich ramach wartość dodana nie jest tworzona w wyniku powtarzalnych, rutynowych czynności, lecz stanowi efekt kreatywnego przekształcania posiadanej i tworzonej wiedzy, w tym w wymiarze kulturowym. Dziedzina przemysły kreatywne i czasu wolnego częściowo pokrywa się (m.in. usługi w zakresie oprogramowania i komputerów) z inną dziedziną specjalizacji Małopolski, tj. technologiami informacyjnymi i telekomunikacyjnymi.

Za tym wyborem przemawiają m.in. prawie trzykrotnie wyższe niż przeciętnie w Polsce, nakłady na działalność B+R na jednego zatrudnionego w przedsiębiorstwach z branży związanych z informacją i komunikacją (działy zaliczane do przemysłów kreatywnych), a także wysoki w Małopolsce, na tle Polski, odsetek studentów kierunków artystycznych oraz architektury i budownictwa. Argumentację tę wzmacnia wysoka wartość środków wydatkowanych w ramach projektów dofinansowanych z funduszy UE na jednego zatrudnionego w sekcji Informacja i komunikacja.

Za przemysły czasu wolnego należy uznać wielodyscyplinarną gałąź gospodarki, która wiąże się z turystyką, odpoczynkiem, rozrywką, rekreacją i spędzaniem czasu wolnego, w tym pracą w ramach hobby. Także dane o wsparciu publicznym potwierdzają wysoki w branżach turystycznych poziom inwestycji dofinansowanych w latach 2007-2013 ze środków UE, związanych z działalnością B+R i innowacyjną. Dominacja mikro i małej, często rodzinnej przedsiębiorczości w branży turystycznej w Małopolsce umożliwia utrzymanie potencjału gospodarczego nawet w okresach słabszej koniunktury, zmniejszając zagrożenie dekapitalizacją infrastruktury i zasobów ludzkich. Znacząco sprzyja to utrzymaniu spójności wewnętrznej regionu, umożliwiając podtrzymanie pewnego poziomu aktywności gospodarczej dużej części Małopolski południowej. Branża turystyczna pozostaje również w coraz większych współzależnościach z nauką (nauki o życiu w ramach turystyki uzdrowiskowej, zarządzanie w turystyce), polityką społeczną i rynku pracy (rozwój srebrnej gospodarki w sektorze turystyki), a także przemysłami kreatywnymi (turystyka kulturalna i biznesowa).

Proces formułowania obszarów inteligentnej specjalizacji Województwa Małopolskiego został zainicjowany w 2011 r., choć użyteczne dla tego procesu działania były realizowane również wcześniej. Na każdym etapie tego procesu (m.in. zgłaszanie projektów do Banku Projektów Regionalnych, konsultacje środowiskowe i społeczne) występowało zjawisko tzw. przedsiębiorczego odkrywania (entrepreneurial discovery process) rozumiane jako interaktywny proces podczas którego podmioty gospodarcze dostarczają informacji władzom regionalnym, co wyróżnia dany region w dziedzinie B+R.

Najważniejsze etapy tego procesu przedstawia schemat 1.

Schemat 1. Proces wyboru obszarów specjalizacji województwa małopolskiego (lata 2009-2014)

Źródło: Analiza weryfikacyjna obszarów inteligentnej specjalizacji regionalnej województwa małopolskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2014.

W RSIWM 2014-2020, który jest także dokumentem strategicznym dla województwa w zakresie rozwoju przedsiębiorczości, przyjęto również wsparcie dla dziedzin niezaliczanych do specjalizacji regionalnej. Przemawia za tym po pierwsze to, że zatrudnienie w przemysłach ujętych m.in. w takich działach PKD, jak produkcja skór i wyrobów ze skór, produkcja napojów, czy wyrobów tytoniowych w relacji do zatrudnienia ogółem jest w Małopolsce znacznie wyższe niż średnio w kraju. Ponadprzeciętne jest także w Małopolsce zatrudnienie w całych sekcjach PKD, takich jak budownictwo, handel czy działalność profesjonalna, naukowa i techniczna. Przy tym technologie stosowane w procesach produkcyjnych w wielu z tych branż są nie mniej innowacyjne niż technologie obecne w dziedzinach zaliczonych do specjalizacji regionalnej. Trzeba w tym kontekście wspomnieć także o naukach o materiałach z uwagi na dobrze rozwinięty sektor tych badań w regionie oraz dużą liczbę instytutów badawczych wyspecjalizowanych w rozwoju technologii materiałowych. Po drugie, inteligentna specjalizacja regionu nie może oznaczać zamknięcia się polityki gospodarczej na nowopowstające szanse regionu wynikające ze zmian technologicznych i pojawiania się nie istniejących wcześniej możliwości wykorzystania nauki i techniki do osiągnięcia efektów gospodarczych w dziedzinach uznawanych dotychczas za mniej perspektywiczne.

Zestawienie priorytetów, działań i przedsięwzięć strategicznych RSI.

Priorytet 1. Rozwój infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy		
DZIAŁANIA	PRZEDSIĘWZIĘCIA STRATEGICZNE	DZIAŁANIA SRWM ODPOWIADAJĄCE POSZCZEGÓLNYM PRZEDSIĘWZIĘCIOM STRATEGICZNYM
Działanie A. Instrumenty infrastrukturalne i finansowe służące przedsięwzięciom innowacyjnym i nowym technologiom	A.1. INKUBATORY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, PARKI PRZEMYSŁOWE I TECHNOLOGICZNE	1.2.1. Wsparcie rozwoju inkubatorów przedsiębiorczości oraz parków przemysłowych i technologicznych, funkcjonujących w obszarze nowoczesnych technologii
	A.2. SIEĆ FUNDUSZY KAPITAŁOWYCH	1.2.2. Rozwój instrumentów finansowego wspierania przedsięwzięć innowacyjnych: fundusze typu venture capital, fundusze zalążkowe, sieci „aniołów biznesu”
	A.3. POŻYCZKI I PORĘCZENIA NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ	1.5.1. Rozwój oferty oraz poprawa dostępności zwrotnych instrumentów finansowania działalności przedsiębiorstw, w tym funduszy pożyczkowych i poręczeniowych
	A.4. INFRASTRUKTURA BADAWCZA JEDNOSTEK NAUKOWYCH	1.3.3. Wsparcie działalności badawczej ukierunkowanej na cele wdrożeniowe, komercjalizację oraz ochronę patentową
Działanie B. System zachęt dla rozwoju	B.1. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ AKADEMICKA	1.2.4. Wdrożenie systemu zachęt dla przedsiębiorczości akademickiej typu spin-off i spin-out

<p>przedsiębiorczości</p>	<p>B.2. PROMOCJA GOSPODARCZA I WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI ORAZ INSTYTUCJI OTOCZENIA BIZNESU</p>	<p>1.2.3. Budowanie sieciowej współpracy centrów transferu technologii na bazie zintegrowanego systemu zarządzania informacją 1.3.7. Aktywna promocja zewnętrzna Małopolski jako regionu wiedzy i kreatywności 1.5.2. Wzmacnianie potencjału oraz rozwój sieci instytucji otoczenia biznesu 1.3.7. Aktywna promocja zewnętrzna Małopolski jako regionu wiedzy i kreatywności 1.5.5. Rozwój regionalnego systemu obsługi inwestycji oraz promocja przedsiębiorczości</p>
<p>Działanie C. Potencjał instytucjonalny małopolskiego systemu innowacji</p>	<p>C.1. CENTRA TECHNOLOGII I ROZWOJU C.2. CENTRUM KREATYWNOŚCI I DIZAJNU</p>	<p>1.3.4. Wdrożenie mechanizmów stymulujących współpracę przedsiębiorstw z jednostkami badawczo-rozwojowymi i uczelniami w zakresie transferu i absorpcji innowacji oraz nowych technologii 1.2.5. Tworzenie warunków infrastrukturalnych dla przedsiębiorstw zajmujących się działalnością kreatywną</p>

<p>Priorytet 2. Kreowanie popytu na innowacje</p>		
<p>DZIAŁANIA</p>	<p>PRZEDSIĘWZIĘCIA STRATEGICZNE</p>	<p>DZIAŁANIA SRWM ODPOWIADAJĄCE POSZCZEGÓLNYM PRZEDSIĘWZIĘCIOM STRATEGICZNYM</p>
<p>Działanie D. Kompetencje i kooperacja kadr nowoczesnej gospodarki</p>	<p>D.1. KAPITAŁ LUDZKI PRZEDSIĘBIORSTW REGIONALNEJ SZANSY D.2. KOMPETENCJE KADR NAUKOWYCH I STUDENTÓW</p>	<p>1.3.1. Zwiększenie zakresu i jakości kształcenia kadr nowoczesnej gospodarki w ramach kierunków priorytetowych dla rozwoju województwa, w tym związanych z technologiami kluczowymi dla specjalizacji regionalnej 1.3.4. Wdrożenie mechanizmów stymulujących współpracę przedsiębiorstw z jednostkami badawczo-rozwojowymi i uczelniami w zakresie transferu i absorpcji innowacji oraz nowych technologii 1.3.1. Zwiększenie zakresu i jakości kształcenia kadr nowoczesnej gospodarki w ramach kierunków priorytetowych dla rozwoju województwa, w tym związanych z technologiami kluczowymi dla specjalizacji regionalnej 1.3.4. Wdrożenie mechanizmów stymulujących współpracę przedsiębiorstw z jednostkami badawczo-rozwojowymi i</p>

Działanie E. Konkurencyjność, innowacyjność i kooperacja przedsiębiorstw	E.1. WSPARCIE DZIAŁALNOŚCI B+R PRZEDSIĘBIORSTW	uczelniami w zakresie transferu i absorpcji innowacji oraz nowych technologii 1.3.3. Wsparcie działalności badawczej ukierunkowanej na cele wdrożeniowe, komercjalizację oraz ochronę patentową
	E.2. WSPARCIE ROZWOJU PRZEDSIĘBIORSTW	1.5.5. Rozwój regionalnego systemu obsługi inwestycji oraz promocja przedsiębiorczości
	E.3. MAŁOPOLSKIE BONY NA INNOWACJE	1.3.5. Wsparcie działań związanych z praktycznym zastosowaniem kluczowych technologii, określających specjalizację regionu
	E.4. ROZWÓJ KLASTRÓW	1.5.4. Wdrożenie efektywnego modelu wsparcia powiązań kooperacyjnych, w tym klastrów

Priorytet 3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego

DZIAŁANIA	PRZEDSIĘWZIĘCIA STRATEGICZNE	DZIAŁANIA SRWM ODPOWIADAJĄCE POSZCZEGÓLNYM PRZEDSIĘWZIĘCIOM STRATEGICZNYM
Działanie F. Rozwój regionalnej sieci szerokopasmowej	F.1. REGIONALNA SIEĆ SZEROKOPASMOWA NOWEJ GENERACJI	3.5.1. Rozwój regionalnej sieci szerokopasmowej, szczególnie na obszarach wykluczenia cyfrowego
	Działanie G. Rozwój usług elektronicznych oraz interoperacyjnych platform cyfrowych	G.1. E-USŁUGI PUBLICZNE I KOMUNIKACJA ELEKTRONICZNA INSTYTUCJI PUBLICZNYCH
	G.2. OTWARTE STANDARDY I REGIONALNE SYSTEMY INFORMATYCZNE	3.5.2. Rozwój nowoczesnej infrastruktury teleinformatycznej oraz interoperacyjnych platform cyfrowych – wspierających funkcjonowanie instytucji publicznych
	G.3. NOWOCZESNA INFRASTRUKTURA TELEINFORMATYCZNA DLA MIESZKAŃCÓW	3.5.3. Rozwój infrastruktury teleinformatycznej – wspierającej rozwój mieszkańców i przedsiębiorstw
	G.4. SYSTEMY WIELOKANAŁOWEGO DOSTĘPU DO INFORMACJI I USŁUG	1.2.6. Wspieranie działań zmierzających do wdrażania i upowszechniania nowoczesnych technologii teleinformatycznych i komunikacyjnych (ICT)
Działanie H. Rozwój treści cyfrowych	H.1. ROZWÓJ TREŚCI CYFROWYCH I BEZPIECZEŃSTWO DANYCH	3.5.2. Rozwój nowoczesnej infrastruktury teleinformatycznej oraz interoperacyjnych platform cyfrowych – wspierających funkcjonowanie instytucji publicznych

Ilekoć w opisie przedsięwzięć strategicznych jest mowa o:

- inicjatywach klastrowych, to rozumie się przez to, zgodnie z zapisami dokumentu pt. „Kierunki i założenia polityki klastrowej w Polsce do 2020 roku”, formę organizacyjną, gromadzącą kluczowych graczy klastra na rzecz jego rozwoju, w tym także formułę partnerstwa, która służy uzgadnianiu a następnie wdrażaniu działań istotnych dla rozwoju danego skupiska firm i instytucji otoczenia biznesu;
- instytucjach otoczenia biznesu, to rozumie się przez to w szczególności następujące typy podmiotów: centra transferu technologii, fundusze kapitału zalążkowego, fundusze poręczeń kredytowych, inkubatory przedsiębiorczości, inkubatory technologiczne, lokalne i regionalne fundusze pożyczkowe, ośrodki szkoleniowo-doradcze, parki technologiczne (parki naukowe, parki badawcze, technoparki, parki przemysłowo-technologiczne, technopole i inne pokrewne), preinkubatory i akademickie inkubatory przedsiębiorczości, sieci aniołów biznesu oraz inne wyżej niewymienione organizacje świadczące usługi na rzecz przedsiębiorstw;
- jednostkach samorządu lokalnego, to rozumie się przez to samorząd gminny i samorząd powiatowy;
- jednostkach samorządu terytorialnego, to rozumie się przez to samorząd gminny, samorząd powiatowy oraz samorząd województwa;
- jednostkach naukowych, to oznaczają one jednostki naukowe w rozumieniu art. 2 ust. 9 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki; w RSI WM 2014-2020 mianem jednostek naukowych określa się także uczelnie publiczne i niepubliczne oraz nieposiadające odrębnej podmiotowości prawnej jednostki organizacyjne uczelni, które na podstawie statutów są uprawnione do prowadzenia działalności badawczej, naukowej, dydaktycznej lub rozwojowej;
- klastrach, to rozumie się przez to, zgodnie z zapisami dokumentu pt. „Kierunki i założenia polityki klastrowej w Polsce do 2020 roku”, geograficzne skupisko wzajemnie powiązanych firm, wyspecjalizowanych dostawców, jednostek świadczących usługi, firm działających w pokrewnych sektorach i związanych z nimi instytucji w poszczególnych dziedzinach, jednocześnie współdziałających i konkurujących ze sobą;
- organizacjach pozarządowych, to rozumie się przez to podmioty o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a mianowicie niebędące jednostkami sektora finansów publicznych,

w rozumieniu przepisów o finansach publicznych, i nie działające w celu osiągnięcia zysku, osoby prawne lub jednostki nieposiadające osobowości prawnej utworzone na podstawie przepisów ustaw, w tym fundacje i stowarzyszenia.

5.1. Priorytet 1. Rozwój infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy

Cel priorytetu

Celem działań podejmowanych w ramach Priorytetu 1 RSIWM 2014-2020 jest poprawa warunków zewnętrznych dla prowadzenia działalności innowacyjnej i funkcjonowania przedsiębiorstw poprzez wzmocnienie istniejącej i rozwój nowej infrastruktury dla gospodarki opartej na wiedzy.

Kierunki działań i postulowany zakres działań

W ramach priorytetu wspierany będzie rozwój inkubatorów przedsiębiorczości oraz parków przemysłowych i technologicznych funkcjonujących w obszarze nowoczesnych technologii. Tam gdzie istnieje takie zapotrzebowanie przewidziane jest również tworzenie tego typu instytucji. Planowane jest także wzmocnienie finansowego systemu wspierania przedsięwzięć innowacyjnych, uwzględniające m.in. poprawę dostępności do pożyczek i poręczeń na działalność innowacyjną. Proponowany zakres wsparcia obejmował będzie stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości pracowników jednostek naukowych i studentów poprzez wsparcie tworzenia firm *spin-off* i *spin-out* oraz inkubatorów akademickich. Planowane jest dalsze wsparcie rozwoju usług brokerskich dla projektów innowacyjnych oraz wzmocnienie w regionie wyposażenia w infrastrukturę badawczą. Przewidziane są również działania zmierzające do utworzenia centrów technologii i rozwoju oraz Centrum Kreatywności i Dizajnu.

Efekty działań

Efektem działań będzie zwiększenie liczby nowych firm innowacyjnych, które po okresie inkubacji zaczną funkcjonować na wolnym rynku. Powstaną nowe inkubatory przedsiębiorczości, parki przemysłowe i technologiczne. Dzięki wzmocnieniu systemu finansowania innowacyjnych projektów w regionie nastąpi wzrost liczby podmiotów, które skorzystały z tego typu wsparcia. Efektem działań będzie wzrost liczby powstających firm typu *spin-off* i *spin-out*. Nastąpi podniesienie jakości prowadzonych badań dzięki poprawie stanu wyposażenia w infrastrukturę badawczą jednostek naukowych. Dzięki centrom technologii i rozwoju realizowane będą strategiczne dla rozwoju społeczno-gospodarczego Małopolski projekty gospodarcze, m.in. w ramach Węzłów Innowacji. Powołanie Centrum Kreatywności i Dizajnu wpłynie na wzrost konkurencyjności działających w regionie firm w wyniku stosowania

wysokiej jakości wzornictwa przemysłowego. Nastąpi także wzrost znaczenia Małopolski jako silnego ośrodka dizajnu i przemysłów kreatywnych.

Działanie A. Instrumenty infrastrukturalne i finansowe służące przedsięwzięciom innowacyjnym i nowym technologiom

W ramach działania podejmowane będą inicjatywy zmierzające do wzmocnienia istniejących i rozwoju nowych inkubatorów przedsiębiorczości, parków przemysłowych i technologicznych. Planowane jest również wzmocnienie dostępności funduszy kapitałowych oraz systemu pożyczek i poręczeń na działalność innowacyjną. Działanie to obejmuje także proces wzmocnienia infrastruktury badawczej jednostek naukowych, zwłaszcza w dziedzinach uznanych za priorytetowe dla rozwoju konkurencyjnej gospodarki regionalnej.

Przedsięwzięcia strategiczne

Nazwa przedsięwzięcia	A.1 INKUBATORY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, PARKI PRZEMYSŁOWE I TECHNOLOGICZNE
Priorytet	1. Rozwój infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy
Działanie	A. Instrumenty infrastrukturalne i finansowe służące przedsięwzięciom innowacyjnym i nowym technologiom
Opis przedsięwzięcia	
Część projektowa	
Cel realizacji	Celem przedsięwzięcia jest rozwój przedsiębiorczości w regionie, zwłaszcza przedsiębiorczości innowacyjnej i w obszarze nowoczesnych technologii dzięki infrastrukturalnemu wsparciu tych procesów poprzez tworzenie nowych oraz wzmocnienie oferty działających inkubatorów przedsiębiorczości, parków przemysłowych i technologicznych.
Zakres rzeczowy	Brak odpowiedniej przestrzeni do rozpoczynania działalności gospodarczej, zwłaszcza w zakresie przedsięwzięć innowacyjnych, stanowi istotną barierę rozwoju firm typu <i>start-up</i> . Braki w tym zakresie występują zarówno na obszarach wiejskich i w małych miastach (zwłaszcza na południu i wschodzie Małopolski), jak również w szkołach wyższych. Dlatego też w ramach tego przedsięwzięcia strategicznego preferowane będą projekty zakładające powstawanie parków technologicznych i pokrewnych, parków przemysłowych, innych typów stref aktywności gospodarczej oraz inkubatorów przedsiębiorczości z wyraźnie określoną funkcją kooperacji z sektorem B+R. Z kolei tworzenie nowych inkubatorów przedsiębiorczości, parków przemysłowych oraz innych typów stref aktywności gospodarczej zaliczanych do tzw. pierwszej generacji, preferowane będzie w tych

gminach i powiatach, w których brakuje infrastruktury tego rodzaju. Dotyczy to przede wszystkim Małopolski południowej i wschodniej, ale również i innych obszarów, na których istnieją deficyty tego rodzaju infrastruktury.

Szczególnym rodzajem projektów realizowanych w ramach tego przedsięwzięcia będzie tworzenie inkubatorów przedsiębiorczości, parków przemysłowych i technologicznych oferujących usługi *coworkingowe* (możliwość wspólnej pracy w wynajmowanym pomieszczeniu), co ma kluczowe znaczenie dla stymulowania powstawania nowych przedsiębiorstw, w tym w sektorze kreatywnym.

Zmieniające się warunki makroekonomiczne, jak i w zakresie rozwoju technologicznego wymagają również dostosowywania oferty już działających w regionie inkubatorów przedsiębiorczości oraz parków przemysłowych (stref aktywności gospodarczej) i parków technologicznych. Instytucje te winny mieć możliwości uzyskiwania środków finansowych na realizację projektów zmierzających do dostosowania ich oferty do potrzeb beneficjentów. Warunkiem udzielania wsparcia dla tych instytucji winna być przede wszystkim szacowana liczba nowo tworzonych przedsiębiorstw oraz liczba nowych miejsc pracy.

Preferowane będą również projekty zakładające rozwój współpracy działających inkubatorów przedsiębiorczości oraz parków przemysłowych (stref aktywności gospodarczej pierwszej generacji) z sektorem B+R, jak również projektów nakierowanych na wsparcie przedsiębiorców lokalnych z regionu.

W ramach tego przedsięwzięcia strategicznego będą realizowane zadania w ramach programu „Kraków – Nowa Huta Przyszłości”, tj.: Park naukowo-technologiczny Branice oraz Centrum logistyczne - Strefa Aktywności Gospodarczej, a także projekt pn. Tarnowskie gniazda innowacyjnych specjalizacji - Regionalny Park Naukowo-Technologiczny.

Celem projektu Park naukowo-technologiczny Branice jest aktywizacja, od podstaw, terenów położonych w Branicach – Nowej Hucie w Krakowie. W wyniku projektu zostaną zrewitalizowane i przekształcone tereny poprzemysłowe. W dłuższej perspektywie wpłynie to na podniesienie atrakcyjności terenów oraz przyczyni się do ulokowania na danym obszarze nowych inwestycji. Będzie to możliwe dzięki przekształceniu terenów w obszar parku naukowo-technologicznego, przeznaczonego dla potencjalnych inwestorów.

Projekt Centrum logistyczne - Strefa Aktywności Gospodarczej przyczyni się do aktywizacji Nowej Huty, a zarazem stworzenia w Krakowie strefy, w której będzie mógł się rozwijać sektor logistyczno-magazynowy. Projekt ten zwiększy atrakcyjność inwestycyjną Krakowa a zarazem wpłynie na ożywienie gospodarcze wschodnich terenów, jak i całej Małopolski.

Projekt Tarnowskie gniazda innowacyjnych specjalizacji - Regionalny Park Naukowo-Technologiczny zakłada utworzenie na obszarze Tarnowa parku naukowo-technologicznego, służącego rozwijaniu specjalizacji regionalnej w dziedzinie: chemii, technik informacyjnych

	<p>oraz przemysłów kreatywnych. Projekt obejmuje ponadto stworzenie systemu wymiany informacji oraz dobrych praktyk w celu podniesienia konkurencyjności gospodarki subregionu tarnowskiego oraz tworzenie miejsc pracy w usługach i przemysłach kreatywnych.</p> <p>Działania realizowane w ramach niniejszego przedsięwzięcia będą zbieżne z ideą stworzenia tzw. Małopolskich Parków Inteligentnych Specjalizacji, która zakłada uzupełnienie infrastruktury oraz narzędzi wsparcia budowy i rozwoju innowacyjnej przedsiębiorczości w Małopolsce, poprzez utworzenie sieci parków naukowo-technologicznych w obszarach inteligentnej specjalizacji regionu. Celem Małopolskich Parków Inteligentnych Specjalizacji będzie pobudzenie popytu na innowacje i prace rozwojowe w kluczowych dla Małopolski obszarach poprzez uruchomienie nowych kanałów współpracy z liderami gospodarczymi regionu. Struktura Małopolskich Parków Inteligentnej Specjalizacji obejmie wyspecjalizowane parki naukowo-technologiczne w obszarach: Akademia Górniczo- Hutnicza: zrównoważona energia, inżynieria materiałowa technologie informacyjne i telekomunikacyjne; Politechnika Krakowska: budownictwo energooszczędne, inżynieria rozwoju; Uniwersytet Rolniczy: technologie produkcji prozdrowotnej i bezpiecznej żywności; Uniwersytet Jagielloński: <i>life science</i> - istniejący już Park Life Science; Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie: badanie jakości wyrobów przemysłowych i żywności.</p> <p>Preferowane będą projekty przewidujące wykorzystanie istniejących zasobów infrastrukturalnych.</p> <p>Poza tym rekomenduje się, aby przedsięwzięcie było realizowane za pośrednictwem projektów wyłanianych w konkursach.</p>
Komplementarność	Przedsięwzięcie komplementarne z przedsięwzięciami strategicznymi: <i>Przedsiębiorczość akademicka</i> oraz <i>Centra technologii i rozwoju</i> , a także <i>PS Ochrona Środowiska</i> .
Formuła realizacji	PP – zadanie podlegające administracji regionalnej: aktywność własna i zaangażowanie partnerów.
Część wdrożeniowa	
Lata realizacji	2014-2020
Operator/ koordynator	<p>Województwo Małopolskie</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Park naukowo-technologiczny Branice będzie Gmina Miejska Kraków.</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Centrum logistyczne - Strefa Aktywności Gospodarczej będzie Gmina Miejska Kraków.</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Małopolskich Parków Inteligentnych Specjalizacji będzie Akademia Górniczo-Hutnicza (w imieniu konsorcjum, w którego skład wchodzi: Politechnika Krakowska, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie).</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Tarnowskie gniazda innowacyjnych specjalizacji - Regionalny Park Naukowo-Technologiczny będzie Gmina Miejska Tarnów.</p>

Partnerzy uczestniczący	<ul style="list-style-type: none"> - Województwo Małopolskie, - jednostki samorządu terytorialnego, - jednostki naukowe, - jednostki KSU i inne instytucje otoczenia biznesu.
Część finansowa	
Szacowana wartość całkowita	<p>610 mln zł</p> <p>w tym między innymi:</p> <p>Małopolskie Parki Inteligentnych Specjalizacji – 250 mln zł</p> <p>Tarnowskie gniazda innowacyjnych specjalizacji - Regionalny Park Naukowo-Technologiczny – 80 mln zł</p> <p>Szacowana wartość całkowita nie uwzględnia kosztów realizacji projektów: Park naukowo-technologiczny Branice oraz Centrum logistyczne - Strefa Aktywności Gospodarczej.</p>
Opis sposobu szacowania wartości całkowitej	Kwota szacunkowa, koszty budowy zależą od wielkości i charakteru wyposażenia obiektów (od kilku do kilkudziesięciu milionów zł). Wartość szacunkowa, oparta na doświadczeniach z obecnej perspektywy finansowej i wstępnych informacji na temat możliwych dostępnych środków w nowej perspektywie finansowej.
Szacowany udział budżetu województwa³	0 zł
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> - środki europejskie, - krajowe środki publiczne, - inne krajowe środki publiczne.

Nazwa przedsięwzięcia	A.2 SIEĆ FUNDUSZY KAPITAŁOWYCH
Priorytet	1. Rozwój infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy
Działanie	A. Instrumenty infrastrukturalne i finansowe służące przedsięwzięciom innowacyjnym i nowym technologiom
Opis przedsięwzięcia	
Część projektowa	
Cel realizacji	Celem przedsięwzięcia jest powstanie regionalnej sieci funduszy kapitałowych, dostęp do finansowania nowych innowacyjnych przedsiębiorstw (<i>start-up</i>) i przedsięwzięć w obliczu identyfikowanej luki finansowej. W ramach sieci funkcjonować będą podmioty, które

³ W Programie Strategicznym RSIWM 2013-2020 szacowany udział budżetu województwa został skalkulowany na poziomie do 25% szacunkowej wartości całkowitej przedsięwzięcia strategicznego. Reguła ta nie dotyczy przedsięwzięć, które nie będą mogły uzyskać dofinansowania z europejskich lub krajowych środków publicznych.

	efektywnie wykonują obecnie swoje zadania jak i nowopowstałe podmioty.
Zakres rzeczowy	<p>Podstawowym celem tego przedsięwzięcia jest gruntowne zwiększenie dostępu do finansowania dla zakładanych przedsiębiorstw innowacyjnych (<i>start-up</i>). Należy podkreślić istotną rolę przedsiębiorstw typu <i>start-up</i> w rozwoju i upowszechnianiu nowych technologii. Cele te mogą być realizowane np. w formule centrów innowacyjności. W ramach sieci funkcjonować będą podmioty, które efektywnie wykonują obecnie swoje zadania, jak i nowopowstałe podmioty.</p> <p>Zakłada się realizację projektu pt. „Uruchomienie funduszu typu <i>venture capital</i> związanego z ograniczeniem ryzyka inwestycji w odnawialne źródła energii (OZE) i alternatywne”. Nowy fundusz będzie wspierał inwestycje energetyczne w regionie, które przyczynią się do wzrostu wykorzystania OZE w Małopolsce oraz podniesienia potencjału energetycznego regionu. Przewiduje się także możliwość udzielania dofinansowania zwrotnego oraz bezzwrotnego na prace związane z budową i rozwojem instalacji produkujących energię na bazie OZE oraz źródeł alternatywnych, a także uruchomienie i rozwój działalności wykorzystującej innowacyjne rozwiązania energetyczne.</p> <p>Planowane jest utworzenie funduszu/funduszy kapitałowych wspierających finansowo wdrażanie innowacyjnych pomysłów w praktyce gospodarczej. Fundusz/fundusze specjalizować się będą w dziedzinach wskazanych jako inteligentne specjalizacje regionu, m.in. w segmencie gier multimedialnych i technologii mobilnych i działały na zasadzie bezpośrednich inwestycji dokonywanych wraz z inwestorami prywatnymi (przy założeniu uczestnictwa środków inwestorów prywatnych na poziomie minimum 50%). Kluczową rolą funduszu/funduszy będzie zwiększanie skali inwestycji w ww. obszarach poprzez zaoferowanie atrakcyjnej formy koinwestycji dla inwestorów prywatnych, co zwiększy ich aktywność w sektorach uznanych za strategiczne dla rozwoju regionu.</p> <p>Rekomenduje się, aby przedsięwzięcie, było realizowane za pośrednictwem projektów wyłanianych w konkursach.</p>
Komplementarność	Przedsięwzięcie komplementarne z przedsięwzięciami strategicznymi <i>Pożyczki i poręczenia na działalność innowacyjną, Przedsiębiorczość akademicka oraz Promocja gospodarcza i wsparcie przedsiębiorczości.</i>
Formuła realizacji	PP – zadanie podlegające administracji regionalnej: aktywność własna i zaangażowanie partnerów.
Część wdrożeniowa	
Lata realizacji	2014-2020
Operator/ koordynator	Spółki z Województwa Małopolskiego Operatorem w zakresie projektu Uruchomienie funduszu typu <i>venture capital</i> związanego z ograniczeniem ryzyka inwestycji w OZE i alternatywne będzie Małopolska Agencja Energii i Środowiska sp. z o.o. (partner strategiczny Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.)
Partnerzy	– przedsiębiorstwa,

uczestniczący	– instytucje otoczenia biznesu, – Województwo Małopolskie.
Część finansowa	
Szacowana wartość całkowita	324 mln zł, W tym: - Uruchomienie funduszu typu <i>venture capital</i> związanego z ograniczeniem ryzyka inwestycji w OZE i alternatywne - 50 mln zł - Uruchomienie funduszu/funduszy kapitałowych w obszarach wskazanych jako inteligentne specjalizacje regionu - 200 mln zł
Opis sposobu szacowania wartości całkowitej	Wartość szacunkowa, oparta na doświadczeniach z obecnej perspektywy finansowej i wstępnych informacjach na temat możliwych dostępnych środków w nowej perspektywie finansowej.
Szacowany udział budżetu województwa	0 zł
Przewidywane źródła finansowania	– środki europejskie, – krajowe środki publiczne, – inne krajowe środki publiczne.

Nazwa przedsięwzięcia	A.3 POŻYCZKI I PORĘCZENIA NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ
Priorytet	1. Rozwój infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy
Działanie	A. Instrumenty infrastrukturalne i finansowe służące przedsięwzięciom innowacyjnym i nowym technologiom
Opis przedsięwzięcia	
Część projektowa	
Cel realizacji	Celem przedsięwzięcia jest poprawa dostępności do pożyczek i poręczeń na podejmowanie działalności innowacyjnej w obliczu identyfikowanej wśród małopolskich przedsiębiorców luki finansowej.
Zakres rzeczowy	Rozwój instrumentów zwrotnych wsparcia, przede wszystkim przedsięwzięć innowacyjnych, sprzyja powstawaniu nowych i rozwojowi przedsiębiorstw, zapewnieniu finansowania projektów, także podwyższonego ryzyka oraz wzmacnianiu mechanizmów samofinansowania się polityki innowacyjnej. Celem tego przedsięwzięcia strategicznego jest przezwyciężenie jednej z głównych barier działalności innowacyjnej sektora małych i średnich przedsiębiorstw, jaką jest ograniczony dostęp do finansowania. Należy w związku z tym dążyć do zwiększenia dostępności instrumentów pożyczkowych i poręczeniowych oferowanych przez instytucje finansowe oraz fundusze pożyczkowe i poręczeniowe nie będące instytucjami finansowymi na działalność innowacyjną o umiarkowanym poziomie ryzyka. Udzielane poręczenia powinny w większym niż

	<p>dotychczas stopniu uwzględniać stopień innowacyjności projektów realizowanych przez podmioty ubiegające się o tego typu wsparcie.</p> <p>Ze względu na fakt, iż pakiet legislacyjny KE na nowy okres programowania dopuszcza możliwość łączenia wsparcia o charakterze zwrotnym i bezzwrotnym w ramach niniejszego przedsięwzięcia przewiduje się możliwość stosowania wsparcia finansowego o charakterze mieszanym.</p> <p>Konieczne jest zatem wsparcie funduszy pożyczkowych i poręczeniowych, które będą mogły wspomagać inwestycje w przedsiębiorstwach obejmujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> • finansowanie inwestycji polegających m.in. na zakupie, budowie lub modernizacji obiektów, • zakup maszyn, urządzeń, aparatury, w tym środków transportu bezpośrednio związanych z celem realizowanego przedsięwzięcia, • tworzenie nowych miejsc pracy, • wdrażanie nowych technologii, • inne cele gospodarcze przyczyniające się do rozwoju przedsiębiorstw.
Komplementarność	Przedsięwzięcie komplementarne z przedsięwzięciami strategicznymi: <i>Sieć funduszy kapitałowych oraz Centra technologii i rozwoju, Programem Strategicznym Ochrona Środowiska.</i>
Formuła realizacji	PP – zadanie podlegające administracji regionalnej: aktywność własna i zaangażowanie partnerów
Część wdrożeniowa	
Lata realizacji	2014-2020
Operator/ koordynator	Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości
Partnerzy uczestniczący	<ul style="list-style-type: none"> – Województwo Małopolskie – regionalne fundusze poręczeniowe – instytucje otoczenia biznesu, – inkubatory przedsiębiorczości, – fundusze kapitałowe, – organizacja pozarządowe, – fundusze technologiczne.
Część finansowa	
Szacowana wartość całkowita	190 mln zł
Opis sposobu szacowania	Wartość szacunkowa, oparta na doświadczeniach z obecnej perspektywy finansowej i wstępnych informacji na temat możliwych

wartości całkowitej	dostępnych środków w nowej perspektywie finansowej.
Szacowany udział budżetu województwa	0 zł
Przewidywane źródła finansowania	– środki europejskie, – krajowe środki publiczne, – inne krajowe środki publiczne.

Nazwa przedsięwzięcia	A.4 INFRASTRUKTURA BADAWCZA JEDNOSTEK NAUKOWYCH
Priorytet	1. Rozwój infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy
Działanie	A. Instrumenty infrastrukturalne i finansowe służące przedsięwzięciom innowacyjnym i nowym technologiom
Opis przedsięwzięcia	
Część projektowa	
Cel realizacji	Celem przedsięwzięcia jest podniesienie jakości i poszerzenie zakresu prowadzonych w regionie prac o charakterze naukowym i badawczo-rozwojowym poprzez rozwój infrastruktury badawczej jednostek naukowych.
Zakres rzeczowy	<p>W obliczu deficytów i znacznego zużycia aparatury naukowo-badawczej małopolskich jednostek naukowych, w tym szkół wyższych, istotną ich potrzebą jest poprawa dostępu do nowoczesnego sprzętu umożliwiającego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wytworzenie odpowiednio zaawansowanych wyników prac badawczo-rozwojowych, • współpracę badawczą z innymi ośrodkami badawczymi, w szczególności z zagranicznymi, • osiągnięcie specjalizacji regionalnej. <p>Działanie obejmuje zakup lub wytworzenie aparatury naukowo-badawczej służącej prowadzeniu badań, w tym rozbudowę infrastruktury informatycznej.</p> <p>W ramach działania premiovane będą inwestycje wspólne dla wielu jednostek naukowych, zwiększające efektywność wykorzystania aparatury oraz przyczyniające się do wzrostu kooperacji między jednostkami naukowymi. W ostatnich latach podejmowane są wzmożone działania na rzecz zwiększenia responsywności szkolnictwa, w tym szkolnictwa wyższego, na płynące ze strony przedsiębiorstw zapotrzebowanie na określone kompetencje. Istotne jest zatem, żeby w określaniu szczegółowych kierunków inwestowania w aparaturę służącą celom dydaktycznym uczestniczyli również interesariusze zewnętrzni – przedsiębiorcy, na rzecz których kształci się uczniowie</p>

i studentów. Tym samym wspierane będą także interdyscyplinarne projekty, w tym te zakładające prowadzenie prac badawczych z zakresu ergonomii.

Priorytetowo traktowane będą inwestycje w dziedzinach kluczowych dla specjalizacji regionalnej.

Przedsięwzięcie będzie realizowane m.in. za pośrednictwem projektów indywidualnych, tj.: Uniwersyteckie Centrum Medycyny Weterynaryjnej i Hodowli Zwierząt Polski Południowej Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu Rolniczego Kliniki Małych i Dużych Zwierząt – Etap II, Rozwój Narodowego Centrum Promieniowania Synchrotronowego SOLARIS, Rozbudowa zasobów obliczeniowych komputerów dużej mocy dla potrzeb innowacyjnych prac badawczych i nowych technologii, Małopolskie Centrum Badań Przedklinicznych i Medycyny Translacyjnej Wydziału Lekarskiego UJ CM oraz Narodowe Centrum Badań i Aplikacji Nowych Materiałów i Technologii dla Elektroenergetyki.

Uniwersyteckie Centrum Medycyny Weterynaryjnej i Hodowli Zwierząt Polski Południowej (UCMW) stanowić będzie nowoczesną bazę kliniczną, dydaktyczną oraz badawczą dla międzyuczelnianego kierunku studiów – Weterynaria, utworzonego przez UR i UJ. Projekt przyczyni się do rozwoju regionu poprzez wzrost liczby studentów, wykładowców i naukowców, liczby publikacji naukowych, projektów badawczych, w realizowanych w ramach interdyscyplinarnych konsorcjów badawczych, wzrost kwalifikacji lekarzy weterynarii i lekarzy medycyny w zakresie innowacyjnych technologii medycznych oraz wzrost liczby zgłaszanych patentów i środków finansowych przeznaczanych przez małopolskie firmy działające w branży nauk o życiu na B+R.

Projekt Rozwój Narodowego Centrum Promieniowania Synchrotronowego SOLARIS stanowi kontynuację projektu utworzenia najbardziej uniwersalnego urządzenia badawczego w Polsce. Zakres projektu obejmuje: budowę 8 multidyscyplinarnych linii badawczych, rozbudowę akceleratora liniowego dla uzyskania pełnej energii elektronów, co umożliwi prace w systemie całodobowym, zwiększy zakres zastosowań oraz przyczyni się do jeszcze lepszej jakości uzyskiwanych wyników badawczych.

Projekt Rozbudowa zasobów obliczeniowych komputerów dużej mocy dla potrzeb innowacyjnych prac badawczych i nowych technologii przewiduje zakup i wprowadzenie do użytku różnego rodzaju serwerów, sprzętu sieciowego, podsystemu dyskowego, oprogramowania oraz niezbędnej infrastruktury towarzyszącej, tj.: systemy zasilania, gaszenia, i klimatyzacji. Dzięki tym działaniom możliwe będzie udostępnienie środowisku naukowemu specjalistycznego oprogramowania do prowadzenia badań z wykorzystaniem komputerów dużej mocy obliczeniowej.

Projekt Małopolskie Centrum Badań Przedklinicznych i Medycyny Translacyjnej Wydziału Lekarskiego UJ CM przewiduje m.in.: stworzenie prestiżowej jednostki badawczo-rozwojowej dokonującej skutecznej translacji medycznej, promowanie postaw translacyjnych w środowisku medycznym i przemyśle, kształcenie wysokiej klasy specjalistów do obsługi procesu translacji, prowadzenie permanentnej współpracy z

	<p>czołowymi światowymi ośrodkami transplantacyjnymi, przedsiębiorstwami oraz jednostkami samorządu terytorialnego.</p> <p>Projekt Narodowe Centrum Badań i Aplikacji Nowych Materiałów i Technologii dla Elektroenergetyki przewiduje powołanie instytucji naukowo-badawczej konsolidującej potencjał intelektualny środowiska naukowego i technicznego ukierunkowanej na badania i rozwój nowych technologii, materiałów i wyrobów na potrzeby elektroenergetyki. Przedsięwzięcie ma na celu rozwiązywanie bieżących problemów, a także kreowanie perspektywicznych kierunków rozwoju i zastosowań nowoczesnych osiągnięć inżynierii materiałowej i metalurgii w tym sektorze.</p> <p>Przewidziane jest również wsparcie dla tworzenia oraz rozwoju istniejących laboratoriów badawczych i wzorcujących powstających przy jednostkach naukowych, jak również tworzenie centrów pomiarowych świadczących usługi dla MSPW.</p> <p>W niniejsze przedsięwzięcie wpisuje się również projekt uwzględniony w Polskiej Mapie Drogowej Infrastruktury Badawczej w zakresie metalurgii i odlewnictwa pn. FOUNDRYMET – realizowany przez Akademię Górniczo-Hutniczą w konsorcjum z Instytutem Odlewnictwa.</p> <p>Rekomenduje się, aby przedsięwzięcie, poza projektami indywidualnymi, było realizowane za pośrednictwem projektów wyłanianych w konkursach.</p>
Komplementarność	Przedsięwzięcie komplementarne z przedsięwzięciem: <i>Kompetencje kadr naukowych i studentów.</i>
Formuła realizacji	PP – zadanie podlegające administracji regionalnej: aktywność własna i zaangażowanie partnerów.
Część wdrożeniowa	
Lata realizacji	2014-2020
Operator/ koordynator	<p>Województwo Małopolskie</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Uniwersyteckie Centrum Medycyny Weterynaryjnej i Hodowli Zwierząt Polski Południowej będzie Uniwersytet Jagielloński oraz Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja w Krakowie.</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Narodowe Centrum Promieniowania Synchrotronowego SOLARIS będzie Uniwersytet Jagielloński,</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Rozbudowa zasobów obliczeniowych komputerów dużej mocy dla potrzeb innowacyjnych prac badawczych i nowych technologii będzie Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, ACK Cyfronet AGH.</p> <p>Operatorem w zakresie projektu FOUNDRYMET będzie Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie w konsorcjum z Instytutem Odlewnictwa.</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Małopolskie Centrum Badań Przedklinicznych i Medycyny Translacyjnej Wydziału Lekarskiego UJ CM będzie Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego.</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Narodowe Centrum Badań i Aplikacji</p>

	Nowych Materiałów i Technologii dla Elektroenergetyki będzie Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie.
Partnerzy uczestniczący	Jednostki naukowe
Część finansowa	
Szacowana wartość całkowita	1,71 mld zł w tym: – Uniwersyteckie Centrum Medycyny Weterynaryjnej i Hodowli Zwierząt Polski Południowej – 139,5 mln zł – Narodowe Centrum Promieniowania Synchrotronowego SOLARIS – 179 mln zł – Rozbudowa zasobów obliczeniowych komputerów dużej mocy dla potrzeb innowacyjnych prac badawczych i nowych technologii – 36 mln zł – FOUNDRYMET - 162 mln zł – Małopolskie Centrum Badań Przedklinicznych i Medycyny Translacyjnej Wydziału Lekarskiego UJ CM – 130 mln zł – Narodowe Centrum Badań i Aplikacji Nowych Materiałów i Technologii dla Elektroenergetyki – 785,2 mln zł (ok. 196,3 mln euro)
Opis sposobu szacowania wartości całkowitej	Zgodnie z szacunkami autorów projektów indywidualnych. Pozostałe projekty dedykowane laboratoriom w ramach dziedzin kluczowych dla specjalizacji regionalnej – średnio 10 mln zł/na projekt lub wielokrotność tej kwoty.
Szacowany udział budżetu województwa	0 zł
Przewidywane źródła finansowania	– środki europejskie, – krajowe środki publiczne, – inne krajowe środki publiczne.

Działanie B. System zachęt dla rozwoju przedsiębiorczości

W ramach tego działania planowany jest pakiet przedsięwzięć służący rozwojowi przedsiębiorczości akademickiej poprzez wspieranie powstawania nowych przedsiębiorstw typu *spin-off*, *spin-out* oraz akademickich inkubatorów przedsiębiorczości. Przewiduje się również szereg inicjatyw w zakresie promocji gospodarczej i wsparcia przedsiębiorczości, w tym także instytucji otoczenia biznesu.

Przedsięwzięcia strategiczne

Nazwa przedsięwzięcia	B.1. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ AKADEMICKA	PRZEDSIĘWZIĘCIE FLAGOWE
Priorytet	1. Rozwój infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy	
Działanie	B. System zachęt dla rozwoju przedsiębiorczości	
Opis przedsięwzięcia		
Część projektowa		
Cel realizacji	Celem przedsięwzięcia jest wdrożenie systemu zachęt dla przedsiębiorczości pracowników jednostek naukowych, doktorantów i studentów, poprzez wspieranie powstawania nowych przedsiębiorstw typu <i>spin-off</i> , <i>spin-out</i> oraz akademickich inkubatorów przedsiębiorczości.	
Zakres rzeczowy	<p>W ramach przedsięwzięcia strategicznego planowane jest zapewnienie środków przeznaczonych na dofinansowanie wykonania niezbędnych prac o charakterze wdrożeniowym, dotyczących komercjalizacji prowadzonych prac badawczych w formie firmy <i>spin-off</i> i <i>spin out</i>.</p> <p>Wsparcie będzie również udzielane na działania związane z opracowaniem modelu biznesowego dla tworzonych firm typu <i>spin-off</i> i <i>spin-out</i> jak również promowania tego rodzaju przedsiębiorstw w szkołach wyższych i innych rodzajach jednostek naukowych.</p> <p>Ważnymi instrumentami w zakresie tworzenia firm typu <i>spin-off</i> i <i>spin-out</i> będzie wsparcie finansowe raz usługi o charakterze doradczym udzielane dla pracowników małopolskich jednostek naukowych, studentów, doktorantów oraz absolwentów.</p> <p>O wsparcie finansowe w ramach tego przedsięwzięcia będą mogły się ubiegać również akademickie inkubatory przedsiębiorczości, zarówno na etapie ich tworzenia, jak i rozwoju oferty podmiotów już istniejących.</p>	
Komplementarność	Przedsięwzięcie komplementarne z przedsięwzięciami strategicznymi: <i>Kompetencje kadr naukowych i studentów, Inkubatory przedsiębiorczości, parki przemysłowe i technologiczne, Fundusz kreowania jutra oraz PS Kapitał intelektualny i rynek pracy, przedsięwzięcia: Program DIAMENT +, Program stypendialny, Centrum Kreatywności i Dizajnu</i>	
Formuła realizacji	PP – zadanie podlegające administracji regionalnej: aktywność własna i zaangażowanie partnerów.	
Część wdrożeniowa		
Lata realizacji	2014-2020	
Operator/koordynator	Województwo Małopolskie	
Partnerzy uczestniczący	<ul style="list-style-type: none"> - jednostki naukowe, - przedsiębiorstwa, 	

	- instytucje otoczenia biznesu.
Część finansowa	
Szacowana wartość całkowita	49 mln zł
Opis sposobu szacowania wartości całkowitej	<p>Wartość szacunkowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dofinansowanie wykonania niezbędnych prac o charakterze wdrożeniowym, dotyczących komercjalizacji prowadzonych prac badawczych w formie firmy spin-off i spin out: 21 projektów rocznie po ok. 300 tys. zł x 7 lat - Opracowanie modelu biznesowego dla tworzonych firm typu spin-off i spin-out: 21 projektów rocznie po ok. 6 tys. zł x 7 lat - Promowanie firm typu spin-off i spin-out szkołach wyższych i innych rodzajach jednostek naukowych: 3 projekty rocznie po około 100 tys zł x 7 lat - Dotacje/pożyczki oraz usługi o charakterze doradczym udzielane dla pracowników małopolskich jednostek naukowych, studentów, doktorantów oraz absolwentów: 20 projektów rocznie po ok. 14 tys. zł x 7 lat
Szacowany udział budżetu województwa	0 mln zł
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> - środki europejskie, - krajowe środki publiczne, - inne krajowe środki publiczne.

Nazwa przedsięwzięcia	B.2 PROMOCJA GOSPODARCZA I WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
Priorytet	1. Rozwój infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy
Działanie	B. System zachęt dla rozwoju przedsiębiorczości
Opis przedsięwzięcia	
Część projektowa	
Cel realizacji	Celem przedsięwzięcia jest promowanie idei przedsiębiorczości jako czynnika stymulowania innowacyjności regionu. W sposób pośredni nastąpi wsparcie instytucji otoczenia biznesu, które będą realizowały zadania z zakresu promowania przedsiębiorczości.
Zakres rzeczowy	W ramach przedsięwzięcia strategicznego planowane jest wsparcie różnego typu projektów promujących rozwój postaw przedsiębiorczych w regionie. Stanowi to wstępny warunek powstawania nowych, innowacyjnych podmiotów gospodarczych. Przedsięwzięcie będzie realizowane z uwzględnieniem subregionalnego podziału Małopolski, aby wzmocnić rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich i

opóźnionych w tym zakresie.

Przedmiotem wsparcia będzie m.in.:

1) Promocja gospodarki i innowacyjności

Wsparcie projektów promujących przedsiębiorczość w regionie, rozwój postaw przedsiębiorczych a zwłaszcza zakładanie nowych przedsiębiorstw. Przedmiotem wsparcia będzie m.in. dofinansowanie projektów o charakterze konkursowym, promujących ciekawe pomysły na rozwój własnej firmy.

2) Promocja wizerunku i potencjału gospodarczego regionu, w tym Krakowa, na arenie krajowej i międzynarodowej. O wsparcie w ramach tego przedsięwzięcia strategicznego będą się mogły ubiegać również instytucje otoczenia biznesu, które oferują różnego typu wsparcie na poszczególnych etapach rozwoju firm. Partnerami realizowanych projektów w ramach tego przedsięwzięcia strategicznego powinny być inkubatory przedsiębiorczości oraz fundusze oferujące wsparcie na założenie działalności gospodarczej.

Przedsięwzięcie będzie realizowane m.in. za pośrednictwem projektów indywidualnych, tj.: Centrum Business in Małopolska – model efektywnej współpracy regionalnej na rzecz biznesu, Małopolski Festiwal Innowacji oraz Przedsiębiorcza Małopolska.

Projekt Centrum Business in Małopolska – model efektywnej współpracy regionalnej na rzecz biznesu zakłada wsparcie dla krajowych i zagranicznych inwestycji bezpośrednich w regionie, tj.: rozwój regionalnego systemu informacji, kompleksową obsługę inwestorów, wsparcie ekspansji zagranicznej małopolskich przedsiębiorstw (m.in. organizację misji gospodarczych, wydarzeń promocyjnych, promocję marki gospodarczej Małopolski „Business in Małopolska”), rozszerzanie współpracy międzynarodowej oraz promocję gospodarczą (m.in. organizację wydarzeń promocyjno-informacyjnych (np. Digital Dragons) i promocję potencjału gospodarczego regionu). Działania te będą przede wszystkim ukierunkowane na rynki państw rozwijających się oraz dysponujących największą dynamiką wzrostu w ramach międzynarodowej wymiany handlowej i inwestycji. Na podstawie przeprowadzonych badań (m.in. „Małopolski Horyzont Eksportowy”, 2012) oraz doświadczeń w dotychczasowej współpracy (udział i/lub organizacja misji gospodarczych) za główne kierunki ekspansji należy uznać kraje sąsiadujące jak Rosja i Ukraina, kraje rozwijające się, dysponujące możliwościami absorpcji towarów i usług z Polski (Kazachstan, Azerbejdżan, Iracki Kurdystan) oraz rynki wyznaczone w rządowych, m.in. Ministerstwa Gospodarki i Ministerstwa Spraw Zagranicznych, programach promocji polskiej gospodarki. Obszary te należy także uznać za szczególnie ważne w procesach globalizacji (inwestycji) firm polskich.

Napływ Bezpośrednich Inwestycji Zagranicznych utrwała tendencję promocji małopolskiego potencjału gospodarczego wśród najsilniejszych gospodarek świata: USA, Europy Zachodniej (Wielka Brytania, Niemcy, Francja) oraz krajów azjatyckich – Japonii, Indii i Chin.

Projekt Małopolski Festiwal Innowacji będzie realizował zadania mające

	<p>na celu wzmocnienie współpracy na linii nauka-biznes w szczególności w obszarze inteligentnej specjalizacji regionu oraz wsparcie komercjalizacji innowacyjnych pomysłów i rozwiązań technologicznych w Małopolsce. Odbywać będzie się to poprzez min. kontynuację cyklicznych targów innowacji, prowadzenie akcji promocyjno-informacyjnych, organizację konkursów promujących poszukiwanie innowacyjnych rozwiązań (np. Małopolski Inkubator Pomysłowości, Innovator Małopolski) oraz wsparcie wdrażania RSI WM w zakresie jej monitorowania i ewaluacji.</p> <p>Projekt Przedsiębiorcza Małopolska ma na celu wzmocnienie systemu wspierającego kompleksowo proces inicjowania, tworzenia i rozwoju nowych firm w Małopolsce, w tym działających w oparciu o nowe technologie. W ramach projektu realizowane będą działania służące kreowaniu postaw innowacyjnych i promocji innowacyjnej przedsiębiorczości technologicznej takie jak m.in. Światowy Tydzień Przedsiębiorczości w Małopolsce, Forum Nowej Gospodarki. W ramach wsparcia osób zakładających działalność gospodarczą przewidziano m.in. organizowanie szkół przedsiębiorczości, konkursów na pomysły biznesowe, praktyk i staży w <i>start-upach</i>.</p> <p>W ramach tego przedsięwzięcia będą również realizowane inne działania służące zacieśnianiu współpracy między sferą gospodarki, nauki i administracji publicznej oraz konkursy promujące postawy proinnowacyjne i probiznesowe.</p> <p>Rekomenduje się, aby przedsięwzięcie, poza projektami indywidualnymi, było realizowane za pośrednictwem projektów wyłanianych w konkursach.</p>
Komplementarność	<p>Komplementarność lub inne powiązania</p> <p>Przedsięwzięcie komplementarne z przedsięwzięciami strategicznymi: <i>Sieć funduszy kapitałowych, Pożyczki i poręczenia na działalność innowacyjną, Centra technologii i rozwoju, Przedsiębiorczość akademicka, Centrum Kreatywności i Dizajnu.</i></p>
Formuła realizacji	<p>PP – zadanie podlegające administracji regionalnej: aktywność własna i zaangażowanie partnerów.</p> <p>PP(S) – zadanie rekomendowane do programu subregionalnego.</p>
Część wdrożeniowa	
Lata realizacji	2014-2020
Operator/ koordynator	<p>Województwo Małopolskie</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Centrum Business in Małopolska będzie Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego SA. (partnerzy: Krakowski Park Technologiczny S.A., Małopolskie Parki Przemysłowe, Województwo Małopolskie).</p> <p>Operatorem w zakresie projektów Małopolski Festiwal Innowacji oraz Przedsiębiorcza Małopolska będzie Województwo Małopolskie.</p>
Partnerzy	–instytucje otoczenia biznesu,

uczestniczący	<ul style="list-style-type: none"> - jednostki naukowe, - inkubatory przedsiębiorczości, - fundusze poręczeń kredytowych, - przedsiębiorstwa, - fundusze kapitałowe, - organizacja pozarządowe, - fundusze technologiczne.
Część finansowa	
Szacowana wartość całkowita	<p>111,075 mln zł</p> <p>W tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Centrum Business in Małopolska – model efektywnej współpracy regionalnej na rzecz biznesu - 38,25 mln zł - Małopolski Festiwal Innowacji – 11,5mln zł - Przedsiębiorcza Małopolska – 13,325 mln zł
Opis sposobu szacowania wartości całkowitej	<p>Zgodnie z szacunkami autorów projektów indywidualnych.</p> <p>Pozostałe projekty:</p> <p>Wartość szacunkowa: 20 projektów promocyjnych rocznie po około 100 tys. zł x 7 lat.</p> <p>2 mln rocznie na projekty instytucji otoczenia biznesu x 7 lat, oraz 20 mln na wsparcie przedsiębiorczości</p>
Szacowany udział budżetu województwa	9,454 mln zł
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> - środki europejskie, - krajowe środki publiczne, - środki budżetu województwa, - inne krajowe środki publiczne.

Działanie C. Potencjał instytucjonalny małopolskiego systemu innowacji

W ramach działania planowane jest wsparcie procesu powstawania istotnych, brakujących instytucji małopolskiego systemu innowacji. Pierwszą grupę stanowią centra technologii i rozwoju, których celem będzie realizacja strategicznych dla rozwoju regionu projektów gospodarczych. Drugim rodzajem instytucji, której powstanie już dziś jest niezbędne, jest Centrum Kreatywności i Dizajnu. Jej zadaniem będzie wspieranie wdrażania w przedsiębiorstwach wysokiej jakości wzornictwa przemysłowego oraz promocja regionu jako ważnego ośrodka dizajnu i przemysłów kreatywnych. W ramach działania C podejmowane

będą również przedsięwzięcia służące poprawie ładu instytucjonalnego, rozumianego jako „formalnych reguł gry” wpływających na rozwój innowacyjnej gospodarki w regionie. Tak rozumianymi instytucjami będą przede wszystkim regulacje prawno-administracyjne tworzone w regionie. Identyfikowanie i eliminowanie barier będących skutkiem określonych regulacji będzie jednym z celów interwencji podejmowanej w działaniu C.

Przedsięwzięcia strategiczne

Nazwa przedsięwzięcia	C.1 CENTRA TECHNOLOGII I ROZWOJU
Priorytet	1. Rozwój infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy
Działanie	C. Potencjał instytucjonalny małopolskiego systemu innowacji
Opis przedsięwzięcia	
Część projektowa	
Cel realizacji	Celem przedsięwzięcia jest stworzenie instytucjonalnych możliwości realizacji strategicznych dla rozwoju społeczno-gospodarczego Małopolski projektów gospodarczych oraz ich skutecznej implementacji, m.in. w formule Małopolskich Węzłów Innowacji.
Zakres rzeczowy	<p>Misją centrów technologii i rozwoju będzie stymulowanie generowania i wymiany strategicznej wiedzy naukowej, gospodarczej i organizacyjnej między małopolskimi podmiotami sektora naukowego, gospodarczego, instytucjonalnego i finansowego oraz newralgicznymi dla gospodarki regionu zagranicznymi i krajowymi ośrodkami kreowania myśli i rozwiązań innowacyjnych. Działania te będą prowadzone w celu przygotowania i realizacji strategicznych dla rozwoju społeczno-gospodarczego Małopolski projektów gospodarczych. W działalności centrów zostaną między innymi wykorzystane doświadczenia modelu transferu innowacji wypracowane w projekcie pn. „SPIN – Model Transferu Innowacji w Małopolsce” oraz projekcie pn. „Broker Innowacji – jako narzędzie dla efektywnego rozwoju systemu nowoczesnej gospodarki Małopolski”. Będzie on służył podniesieniu skuteczności transferu technologii i lepszemu wykorzystaniu potencjału uczelni wyższych przez przedsiębiorstwa w Małopolsce.</p> <p>W ramach niniejszego przedsięwzięcia utworzone zostaną: Centrum Zrównoważonego Rozwoju i Poszanowania Energii „Miękinia”, Małopolskie Centrum Technologii i Rozwoju, Małopolskie Centrum Biotechnologii UJ, Małopolskie Centrum Badań Energooszczędnych oraz Centrum Badawczo-Rozwojowe Wydziału Chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego.</p> <p>W wyniku realizacji projektu Centrum Zrównoważonego Rozwoju i Poszanowania Energii „Miękinia” powstanie strefa inwestycyjna, która będzie stanowiła platformę współpracy firm z podmiotami sektora B+R. Projekt zakłada realizację działań w trzech aspektach: naukowo badawczym, edukacji i popularyzacji, demonstracji nauki w dziedzinie energetyki, transferu technologii i innowacyjności regionalnego</p>

przemysłu. Celem proponowanych działań jest rozwój i budowa infrastruktury naukowo-badawczej obejmującej instalacje laboratoryjne odnawialnych i ekologicznych źródeł energii i energooszczędnego budownictwa. Funkcjonowanie tej infrastruktury opierać się będzie na współpracy pomiędzy instytucją naukową a przedsiębiorcami. Elementem projektu, będzie przygotowanie infrastruktury dla przedsiębiorców tak aby powstające w Miękini środowisko naukowo-przemysłowe było w pełni komplementarne co pozwoli maksymalnie wykorzystać efekt synergii projektu.

Małopolskie Centrum Technologii i Rozwoju wdrażać będzie usługi brokerskie dedykowane projektom innowacyjnym poprzez selekcję, rozwój i komercjalizację wybranych projektów perspektywicznych. Centrum będzie pełniło rolę regionalnego ośrodka prognoz typu *foresight* oraz badań nad specjalizacją gospodarczą regionu, wymiany strategicznej wiedzy naukowej, gospodarczej i organizacyjnej, współpracy z zewnętrznymi (zagranicznymi i krajowymi) liderami procesów stymulowania innowacyjności gospodarek regionalnych, przygotowań strategicznych projektów innowacyjnych, ewaluacji strategicznych projektów innowacyjnych. Centrum będzie również prowadziło działania na rzecz ograniczania barier prawno-administracyjnych w rozwoju gospodarki opartej na wiedzy w Małopolsce, w tym barier w korzystaniu przez małopolskich przedsiębiorców z instrumentarium innowacyjnej gospodarki.

Małopolskie Centrum Biotechnologii UJ będzie realizowało badania prowadzące do opracowania 8 technologii w obrębie 10, uznanych za kluczowe dla rozwoju nowoczesnej gospodarki Małopolski, tj. a) bezdotykowy interfejs komputerowy (1 technologia); b) inżynieria tkankowa (3 technologie); c) leki i technologie miejscowo niszczące nowotwory (2 technologie); c) monitoring i kontrola stanów chorobowych (2 technologie). W pierwszym etapie projektu zostanie przeprowadzony konkurs na projekty aplikacyjne w zakresie w/w technologii. W wyniku konkursu wyłonionych zostanie 8 najlepszych projektów. Każdy z projektów będzie się kończył opracowaniem technologii gotowej do wdrożenia w przedsiębiorstwach.

Małopolskie Centrum Badań Energooszczędnych będzie realizowało zadania z zakresu ograniczenia zużycia energii, w tym w budynkach użyteczności publicznej będących własnością gmin, powiatów, samorządu województwa oraz ich jednostek organizacyjnych i zależnych. Działalność Centrum przyczyni się do poprawy efektywności energetycznej budynków, wzrostu produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz ograniczenia emisji CO₂ w regionie. Projekt przewiduje także inwestycje w budynki laboratoryjne.

Projekt Wydziału Chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego przewiduje utworzenie Centrum Badawczo-Rozwojowego poprzez wyposażenie m.in. w specjalistyczną infrastrukturę laboratoryjną oraz zaawansowane systemy bezpieczeństwa pracy w laboratoriach chemicznych – części badawczej nowego budynku Wydziału Chemii UJ, powstającego na terenie III Kampusu UJ (zakończenie w 2015 r.). Wydział Chemii UJ

	posiada I kategorię wśród jednostek naukowych wg kategoryzacji MNiSW i wraz z pozostałymi jednostkami Krakowskiego Konsorcjum Naukowego im. Mariana Smoluchowskiego „Materia-Energia-Przyszłość” uzyskał status Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego na lata 2012-2017.
Komplementarność	Przedsięwzięcie komplementarne z przedsięwzięciami strategicznymi: <i>Promocja gospodarcza i wsparcie przedsiębiorczości oraz instytucji otoczenia biznesu oraz Przedsiębiorczość akademicka</i> , a także <i>PS Ochrona Środowiska i Centrum Kreatywności i Dizajnu</i> .
Formuła realizacji	PP – zadanie podlegające administracji regionalnej: aktywność własna i zaangażowanie partnerów. WF – zadanie współzależne: wsparcie finansowe przez Województwo Małopolskie.
Część wdrożeniowa	
Lata realizacji	2014-2020
Operator/ koordynator	Województwo Małopolskie. Operatorem w zakresie projektu Centrum Zrównoważonego Rozwoju i Poszanowania Energii „Miękinia” będą: Akademia Górniczo – Hutnicza, Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska, Małopolska Agencja Energii i Środowiska Sp. z o.o. oraz Gmina Krzeszowice Operatorem w zakresie projektu Małopolskie Centrum Technologii i Rozwoju będzie Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego SA. Operatorem w zakresie projektu Małopolskie Centrum Biotechnologii UJ będzie Uniwersytet Jagielloński, Małopolskie Centrum Biotechnologii. Operatorem w zakresie projektu Małopolskie Centrum Badań Energooszczędnych będzie Politechnika Krakowska. Operatorem w zakresie projektu Centrum Badawczo-Rozwojowe Wydziału Chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego będzie Wydział Chemii UJ.
Partnerzy uczestniczący	- jednostki naukowe, - przedsiębiorstwa, - inni partnerzy.
Część finansowa	
Szacowana wartość całkowita	545 mln zł w tym: – Centrum Zrównoważonego Rozwoju i Poszanowania Energii „Miękinia” – 130 mln zł – Małopolskie Centrum Technologii i Rozwoju – 80 mln zł; – Małopolskie Centrum Biotechnologii UJ – 135 mln zł; – Małopolskie Centrum Badań Energooszczędnych – 100 mln zł; – Centrum Badawczo-Rozwojowe Wydziału Chemii Uniwersytetu

	Jagiellońskiego – 90 mln zł.
Opis sposobu szacowania wartości całkowitej	Małopolskie Centrum Technologii i Rozwoju 1,2 mln zł rok x 7 lat + 300 tys. zł koszty utworzenia, dane na podstawie Studium Wykonalności dla Pozostałe projekty – zgodnie z szacunkami projektodawców.
Szacowany udział budżetu województwa	0 mln zł
Przewidywane źródła finansowania	– środki europejskie, – krajowe środki publiczne, – środki prywatne, – inne krajowe środki publiczne.

Nazwa przedsięwzięcia	C.2 CENTRUM KREATYWNOŚCI I DIZAJNU
Priorytet	1. Rozwój infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy
Działanie	C. Potencjał instytucjonalny małopolskiego systemu innowacji
Opis przedsięwzięcia	
Część projektowa	
Cel realizacji	<p>Celem przedsięwzięcia jest wzrost konkurencyjności małopolskiej gospodarki poprzez wzmocnienie zakresu i jakości wykorzystania dizajnu w firmach oraz rozwój wiedzy dotyczącej kreatywności.</p> <p>Cel szczegółowy to stworzenie infrastruktury oraz zaplecza eksperckiego i naukowego (na bazie potencjału naukowego małopolskich uczelni) pozwalających na tworzenie i funkcjonowanie w ramach regionalnych (biznes, przemysły kreatywne, administracja), ponadregionalnych a z czasem ponadnarodowych sieciach współpracy w zakresie wspierania, tworzenia wizerunku oraz marki Małopolski jako regionu przemysłów kreatywnych i ponadregionalnego centrum dizajnu.</p> <p>Jako cel projektu należy także wskazać działalność edukacyjną i szkoleniową w zakresie przemysłów kreatywnych oraz dizajnu realizowaną poprzez: warsztaty, szkolenia, studia podyplomowe.</p> <p>Dzięki organizacji wystaw i konkursów nastąpi wypromowanie regionu jako ośrodka rozwoju przemysłów kreatywnych przy jednoczesnej promocji postaw kreatywnych. Działania podejmowane przez CeKiD przyczynią się także do poprawy funkcjonalności i estetyki w przestrzeni publicznej regionu.</p> <p>Istotą planowanych działań jest stworzenie bazy infrastrukturalnej oraz zaplecza merytorycznego dla wzmocnienia kreatywnej gospodarki Małopolski. Centrum Kreatywności i Dizajnu pozwoli na integrację działań w regionie, wykorzystanie jego bogactwa kulturowego (np. rękodzieło) oraz włączenie się w kooperację z innymi ośrodkami (gdzie na pierwszym miejscu należy wskazać współpracę ze Śląskiem w ramach</p>

	<p>inicjatywy Bipolarnego Centrum Wzornictwa i Dizajnu określonego w ramach Strategii dla Rozwoju Polski Południowej dla województw małopolskiego i śląskiego).</p>
<p>Zakres rzeczowy</p>	<p>Jednym z istotnych deficytów gospodarki Małopolski jest niski popyt przedsiębiorstw na usługi z zakresu wzornictwa przemysłowego. Poza koniecznością bezpośredniego stymulowania tego popytu (w ramach Priorytetu 2), niezbędne jest wsparcie rozwoju infrastruktury promującej gospodarcze znaczenie wzornictwa przemysłowego w regionie oraz dbającej o jego rozwój.</p> <p>Do zadań Centrum Kreatywności i Dizajnu należeć będzie promocja dizajnu i jego gospodarczego znaczenia m.in. poprzez organizowanie sympozjów, konferencji, spotkań, wystaw, warsztatów oraz innych działań. Centrum będzie również świadczyło usługi w zakresie wzornictwa dla przedsiębiorców oraz integrowało projektantów, inżynierów, ekonomistów i przedsiębiorców pracujących nad wspólnymi projektami. W tym celu planowane jest utworzenie w Centrum prototypowni i warsztatów, które stworzą możliwość realizacji projektów zarówno przez mniejsze przedsiębiorstwa jak i studentów oraz absolwentów małopolskich wyższych uczelni.</p> <p>Do zadań Centrum będzie również należeć świadczenie usług doradczych dla przedsiębiorców obejmujących zagadnienia prawne, organizacyjne, ekonomiczne i technologiczne w obszarze wzornictwa przemysłowego oraz pośredniczenie w dostępie do innych usług specjalistycznych.</p> <p>Centrum będzie organizatorem corocznego konkursu promującego małopolski dizajn. Planowane jest również przygotowywanie cyklicznych wystaw promujących dziedzictwo i współczesne osiągnięcia małopolskich projektantów. Ważnym obszarem działań promocyjnych będzie propagowanie ergonomicznych zasad projektowania, co powinno przełożyć się na poprawę jakości życia mieszkańców i stanu ich zdrowia.</p> <p>W obszarze zadań Centrum Kreatywności i Dizajnu znajdzie się również wspieranie dobrych praktyk w zakresie kształtowania przestrzeni publicznej, w tym zwłaszcza dotyczących tzw. małej architektury. Centrum Kreatywności i Dizajnu będzie ośrodkiem rozpowszechniania innowacji, podnoszenia konkurencyjności małopolskich przedsiębiorstw oraz miejscem spotkań nauki, biznesu i sektora kreatywnego.</p> <p>Przedsięwzięcie będzie realizowane za pośrednictwem projektu indywidualnego Centrum Kreatywności i Dizajnu.</p>
<p>Komplementarność</p>	<p>Przedsięwzięcie komplementarne z przedsięwzięciami: <i>Małopolskie bony na innowacje</i> oraz <i>Promocja gospodarcza i wsparcie przedsiębiorczości oraz instytucji otoczenia biznesu</i>, a także z zapisami ze Strategii dla rozwoju Polski Południowej w obszarze województw małopolskiego i śląskiego do roku 2020 (przede wszystkim w ramach Bipolarnego Centrum Wzornictwa i Dizajnu).</p>
<p>Formuła realizacji</p>	<p>PP – zadanie podlegające administracji regionalnej: aktywność własna i zaangażowanie partnerów.</p> <p>WF – zadanie współzależne: wsparcie finansowe przez Województwo</p>

	Małopolskie.
Część wdrożeniowa	
Lata realizacji	2014-2020
Operator/ koordynator	Województwo Małopolskie Operatorem w zakresie projektu Centrum Kreatywności i Dizajnu będzie Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie (w partnerstwie z Akademią Górniczo-Hutniczą, Akademią Sztuk Pięknych w Krakowie, Politechniką Krakowską).
Partnerzy uczestniczący	<ul style="list-style-type: none"> - szkoły wyższe artystyczne, ekonomiczne i techniczne, - inne jednostki naukowe, - instytucje otoczenia biznesu, - inicjatywy klastrowe, - jednostki samorządu terytorialnego, - przedsiębiorstwa, - organizacje pozarządowe, - środowiska kreatywne i fundacje, - instytucje kultury.
Część finansowa	
Szacowana wartość całkowita	100 mln zł
Opis sposobu szacowania wartości całkowitej	- Koszty budowy i wyposażenia siedziby CKiD od 75 mln zł Finansowanie działalności projektowo-operacyjnej – do czasu uzyskania samowystarczalności finansowej przez CKiD – przez okres 5 lat – kwota ok. 5 mln zł rocznie, w sumie ok. 25 mln zł.
Szacowany udział budżetu województwa	0 mln zł
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> - środki europejskie, - krajowe środki publiczne, - jednostki samorządu terytorialnego, - inne krajowe środki publiczne.

5.2. Priorytet 2. Kreowanie popytu na innowacje

Cel priorytetu

Celem priorytetu jest wzmocnienie skłonności przedsiębiorstw do prowadzenia działalności innowacyjnej poprzez ograniczanie barier i obniżanie kosztów wdrażania innowacji. Założeniem nadrzędnym jest również uzyskanie trwałego wzrostu poziomu wydatków sektora prywatnego na działalność badawczo-rozwojową, a tym samym upodmiotowienie przedsiębiorstw w zakresie kreowania polityki innowacyjnej oraz rozwoju województwa.

Kierunki działań i postulowany zakres działań

W ramach działań w Priorytecie 2. przewiduje się realizację przedsięwzięć strategicznych ukierunkowanych na wzmocnienie popytu na innowacje ze strony przedsiębiorstw. Wsparciem objęta zostanie zarówno działalność innowacyjna przedsiębiorstw, w tym działalność badawczo-rozwojowa oraz doskonalenie kadr na potrzeby przedsiębiorstw, jak również współpraca innowacyjna firm z innymi podmiotami regionalnego systemu innowacji.

Działanie na rzecz wzmocnienia kompetencji kadr gospodarki regionalnej obejmie przedsięwzięcia ukierunkowane na transfer wiedzy z gospodarki do sfery naukowej, jak również na pozyskanie przez przedsiębiorstwa wiedzy ze sfery nauki.

Bezpośrednie wsparcie obejmie takie prace badawczo-rozwojowe, które ukierunkowane są na cele wdrożeniowe, komercjalizację oraz ochronę patentową, jak również samodzielną realizację działalności B+R przez przedsiębiorstwa. W kontekście mniejszego poziomu technologicznego polskich przedsiębiorstw przewiduje się także bezpośrednio dofinansowanie inwestycji innowacyjnych innych niż B+R. Pewną część alokacji postuluje się przeznaczyć na wsparcie procesu przygotowania innowacji w przedsiębiorstwach przez podmioty zewnętrzne, lub też zakupu od podmiotów zewnętrznych licencji lub usług designerskich, a także poprzez wsparcie wdrożenia innowacji w przedsiębiorstwach i uzyskania ochrony patentowej dla wynalazków. Wsparcie takie realizowane w formule bonu na innowacje wzmocni powiązania małopolskich przedsiębiorstw z kooperantami, zarówno po stronie sfery naukowo-technologicznej regionalnego systemu innowacji, jak i jej otoczenia. Wzmocnieniu współpracy innowacyjnej będzie służyło wsparcie działających w Małopolsce klastrów.

Efekty działań

Efektom działań będzie zmniejszenie kosztów prowadzenia działalności innowacyjnej, w tym badawczo-rozwojowej, przez małopolskie przedsiębiorstwa, skutkujące zwiększeniem odsetka firm innowacyjnych w województwie. Zwiększeniu liczby nabywanych nowych

technologii, nakładów B+R oraz poprawie stanu infrastruktury B+R towarzyszyć będzie zwiększenie liczby zgłoszeń patentowych i patentów uzyskanych przez małopolskie przedsiębiorstwa. Wzmocnieniu powiązań między sferą nauki i przedsiębiorstwami będzie towarzyszyć zwiększenie odsetka pracowników B+R zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw oraz zwiększenie efektywności kooperacji między przedsiębiorstwami w ramach klastrów.

Działanie D. Kompetencje i kooperacja kadr nowoczesnej gospodarki

Przedsiębiorstwa małopolskie zatrudniają relatywnie niski odsetek kadry naukowej regionu, z czym wiąże się niski stopień powiązania sektora przedsiębiorstw ze sferą nauki. Przewidywane w ramach niniejszego działania wyposażenie przedsiębiorców w instrumenty bodźcowe, ułatwiające współpracę z pracownikami badawczo-rozwojowymi oraz pozyskanie do współpracy pracowników badawczo-rozwojowych i absolwentów ma w zamierzeniu przyczynić się do wzmocnienia powiązań między gospodarką i nauką. W ramach tego przedsięwzięcia strategicznego przewiduje się także działania ukierunkowane na zwiększenie motywacji do współpracy po stronie małopolskich jednostek naukowych, w tym szkół wyższych. Efektem realizacji działania będzie wzmocnienie kompetencji kadry naukowej, szczególnie w zakresie wiedzy praktycznej transferowanej z przedsiębiorstw do jednostek naukowych, w tym uczelni, jak również modernizacja programów kształcenia dla ściślejszego ich powiązania z potrzebami gospodarki.

Przedsięwzięcia strategiczne

Nazwa przedsięwzięcia	D.1. KAPITAŁ LUDZKI PRZEDSIĘBIORSTW REGIONALNEJ SZANSY
Priorytet	2. Kreowanie popytu na innowacje
Działanie	D. Kompetencje i kooperacja kadr nowoczesnej gospodarki
Opis przedsięwzięcia	
Część projektowa	
Cel realizacji	Celem przedsięwzięcia jest wzmocnienie powiązania sfery gospodarki i nauki poprzez wyposażenie przedsiębiorców w instrumenty bodźcowe, ułatwiające współpracę z pracownikami badawczo-rozwojowymi oraz pozyskanie do współpracy pracowników badawczo-rozwojowych i absolwentów.
Zakres rzeczowy	Stopień powiązania sfery nauki z gospodarką Małopolski jest niski, czego jednym z przejawów jest stosunkowo niewielki procent kadry naukowej zatrudnionej w przedsiębiorstwach. W ramach tego przedsięwzięcia strategicznego przewiduje się wsparcie przedsiębiorstw w zakresie dostępu do wykwalifikowanych kadr sektora badawczo-rozwojowego. W ramach tego przedsięwzięcia realizowane będą następujące działania kierowane do przedsiębiorstw:

	<p>a) granty dla przedsiębiorstw na sfinansowanie staży pracowników naukowych w przedsiębiorstwach,</p> <p>b) doskonalenie kompetencji pracowników badawczo-rozwojowych przedsiębiorstw.</p> <p>Priorytetowo traktowane będą działania dotyczące rozwoju kompetencji w dziedzinach kluczowych dla specjalizacji regionalnej. Dlatego też, w ramach tego przedsięwzięcia strategicznego, proponuje się:</p> <p>wyodrębnienie dwóch strumieni finansowych, przeznaczonych na udzielanie wsparcia na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projekty w dziedzinach kluczowych dla specjalizacji regionalnej (min. 60% ogółu środków na realizację tego przedsięwzięcia), • pozostałe projekty (maks. 40% ogółu środków na realizację tego przedsięwzięcia). <p>lub zastosowanie preferencyjnych kryteriów na poziomie konkursu.</p>
Komplementarność	<p>W zakresie wzmocnienia kooperacji między sferą nauki i przedsiębiorstw przedsięwzięcie będzie komplementarne z przedsięwzięciem <i>Kompetencje kadr naukowych i studentów</i>. W zakresie przedmiotowego spektrum wspieranej działalności innowacyjnej firm przedsięwzięcie to będzie komplementarne ze wsparciem innego rodzaju nakładów na działalność innowacyjną – w ramach działania <i>Konkurencyjność, innowacyjność i kooperacja przedsiębiorstw</i>.</p>
Formuła realizacji	<p>PP – zadanie podlegające administracji regionalnej: aktywność własna i zaangażowanie partnerów.</p>
Część wdrożeniowa	
Lata realizacji	2014-2020
Operator/ koordynator	Województwo Małopolskie
Partnerzy uczestniczący	<ul style="list-style-type: none"> – instytucje otoczenia biznesu, – przedsiębiorstwa.
Część finansowa	
Szacowana wartość całkowita	44,490 mln
Opis sposobu szacowania wartości całkowitej	<p>Wartość szacunkowa oparta na następujących założeniach dotyczących kosztów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – staże (5 tys. zł x 15 miesięcy x 70 staży rocznie), – wsparcie pracowników (130 osób rocznie x 7000 zł)
Szacowany udział budżetu województwa	0 mln zł
Przewidywane źródła	<ul style="list-style-type: none"> – środki europejskie,

finansowania	<ul style="list-style-type: none"> - inne krajowe środki publiczne, - środki przedsiębiorstw.
---------------------	---

Nazwa przedsięwzięcia	D.2. KOMPETENCJE KADR NAUKOWYCH I STUDENTÓW
Priorytet	2. Kreowanie popytu na innowacje
Działanie	D. Kompetencje i kooperacja kadr nowoczesnej gospodarki
Opis przedsięwzięcia	
Część projektowa	
Cel realizacji	Celem przedsięwzięcia jest wzmocnienie współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw poprzez wsparcie rozwoju kompetencji kadry naukowej małopolskich jednostek naukowych oraz studentów.
Zakres rzeczowy	<p>Zdolność gospodarki do absorpcji technologii jest ściśle powiązana z jakością kapitału ludzkiego. Małopolska należy do ścisłej czołówki polskich regionów pod względem liczebności kadry naukowej i studentów. Utrzymanie przewagi konkurencyjnej małopolskich ośrodków akademickich wymaga wykorzystania ich silnych stron i wzmocnienia szans. W ramach tego przedsięwzięcia strategicznego przewiduje się wzmocnienie kompetencji kadry naukowej, szczególnie w zakresie wiedzy praktycznej transferowanej z przedsiębiorstw do jednostek naukowych, w tym uczelni, jak również wsparcie modernizacji programów kształcenia dla ściślejszego ich powiązania z potrzebami gospodarki. Upowszechnianiu wyników badań posłuży wdrożenie instrumentu w postaci nagród finansowych dla pracowników małopolskich instytucji naukowych, którzy opublikowali wyniki swoich prac badawczych, mających bezpośredni związek z gospodarką, w renomowanych czasopismach naukowych o zasięgu światowym. Przewiduje się także realizację programu stażowego dla studentów studiujących na kierunkach korespondujących z obszarami specjalizacji regionalnej. W efekcie odbycia staży studenci będą mogli być zatrudnieni w danym przedsiębiorstwie lub też będą mogli przenieść zdobyte doświadczenie do innych firm w regionie. W przypadku staży zagranicznych przewiduje się wprowadzenie mechanizmu zachęcającego do powrotu do kraju.</p> <p>W ramach tego przedsięwzięcia strategicznego realizowane będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • staże w przedsiębiorstwach dla kadry jednostek naukowych, w tym szkół wyższych, ukierunkowane na opracowanie praktycznych rozwiązań technologicznych i organizacyjnych oraz przeniesienie wiedzy ze sfery gospodarczej do nauki i kształcenia, • udział pracowników jednostek naukowych w przedsięwzięciach kluczowych dla wymiany wiedzy naukowej (konferencjach naukowych, targach i innych przedsięwzięciach pozwalających na wymianę wiedzy),

	<ul style="list-style-type: none"> • modernizacja programów kształcenia, w tym przygotowanie oprzyrządowania dydaktycznego, • przygotowanie programów kształcenia w języku obcym i wsparcie zagranicznych staży studentów w przedsiębiorstwach, • program stażowy dla studentów dwóch ostatnich lat z kierunków studiów korespondujących z obszarami specjalizacji regionalnej, • system nagradzania publikacji o zasięgu światowym. <p>Przedsięwzięcie będzie realizowane za pośrednictwem programów krajowych.</p>
Komplementarność	Przedsięwzięcie komplementarne z przedsięwzięciami <i>Kapitał ludzki przedsiębiorstw regionalnej szansy, Przedsiębiorczość akademicka, Promocja gospodarcza i wsparcie przedsiębiorczości oraz instytucji otoczenia biznesu, Centrum Kreatywności i Dizajnu</i> , jak również <i>PS Kapitał intelektualny i rynek pracy</i> .
Formuła realizacji	PP – zadanie podlegające administracji regionalnej: aktywność własna i zaangażowanie partnerów. O – zadanie w sferze oddziaływania: funkcjonalnie niezależne od administracji regionalnej (w przypadku realizacji analogicznych działań na poziomie programu centralnego).
Część wdrożeniowa	
Lata realizacji	2014-2020
Operator/ koordynator	Województwo Małopolskie
Partnerzy uczestniczący	Jednostki naukowe
Część finansowa	
Szacowana wartość całkowita	93,1 mln zł
Opis sposobu szacowania wartości całkowitej	<p>Wartość szacunkowa oparta na następujących założeniach dotyczących kosztów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – staże w przedsiębiorstwach dla kadry jednostek naukowych (5 tys. zł x 30 staży rocznie x 15 mies.), – udział pracowników nauki w przedsięwzięciach kluczowych dla wymiany wiedzy naukowej (5 tys. zł x 150 przedsięwzięć rocznie), – zmodernizowane programy kształcenia (50 tys. zł x 7 rocznie) oraz przygotowane programy kształcenia w języku obcym (50 tys. zł x 7 rocznie), – zagraniczne staże studentów (2500 zł/mies. x 3 mies. x 50 rocznie), – program stażowy dla studentów dwóch ostatnich lat (W 2012 roku było 12 000 absolwentów uczelni technicznych. Zgodnie z prognozami demograficznymi w kolejnych latach liczba studentów zmaleje o 25%. Przyjęto więc do obliczeń wartość 9 000

	<p>absolwentów rocznie. W ogólnopolskim programie „Grasz o staż” w edycji z 2012 r. było ponad 3000 zgłoszeń z całej Polski. Liczba laureatów to 215 osób, czyli 7% z liczby wszystkich zgłoszeń. Założono taki sam procent uczestników staży z liczby 9 000, czyli 600 stażystów rocznie. Założono średnią wartość miesięcznego wynagrodzenia stażysty na poziomie 2 000 zł. Zatem 600 osób x 8 miesięcy x 2 000 zł x 7 lat),</p> <ul style="list-style-type: none"> – przyznane nagrody za publikacje wyników prac badawczych na rzecz gospodarki regionalnej w renomowanych czasopismach naukowych (5 tys. zł x 300 rocznie).
Szacowany udział budżetu województwa	0 mln zł
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> – środki europejskie, – środki prywatne, – krajowe środki publiczne, – inne krajowe środki publiczne (m.in. szkół wyższych).

Działanie E. Konkurencyjność, innowacyjność i kooperacja przedsiębiorstw

W ramach niniejszego działania przewiduje się wsparcie działalności inwestycyjnej przedsiębiorstw i zwiększenie w ten sposób skłonności do realizacji przedsięwzięć innowacyjnych. Planuje się wyróżnienie działalności innowacyjnej przedsiębiorstw poprzez wsparcie procesu ich przygotowania i ochrony za pomocą bonów na innowacje. Przedsięwzięcie to będzie adresowane szczególnie do przedsiębiorstw realizujących działalność innowacyjną w mniejszym zakresie i chcących skorzystać z prostszej formuły uzyskania wsparcia. W ramach niniejszego działania będą także wspierane inicjatywy podejmowane przez aktorów skupionych w klastrach, dotyczące m. in. zakupu nowych technologii, poszerzania rynków zbytu, prowadzenia prac badawczo-rozwojowych oraz inwestycji w kapitał ludzki. Przewiduje się także wsparcie dla koordynatorów klastrów oraz działalności zaliczanej do tzw. „przemysłów kreatywnych”. Na dofinansowanie mogą także liczyć tzw. „Żyjące Laboratoria”.

Przedsięwzięcia strategiczne

Nazwa przedsięwzięcia	E.1. WSPARCIE DZIAŁALNOŚCI B+R PRZEDSIĘBIORSTW
Priorytet	2. Kreowanie popytu na innowacje

Działanie	E. Konkurencyjność, innowacyjność i kooperacja przedsiębiorstw
Opis przedsięwzięcia	
Część projektowa	
Cel realizacji	Celem przedsięwzięcia jest zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności małopolskich przedsiębiorstw poprzez obniżenie kosztów realizacji prac B+R i wdrożenia ich wyników.
Zakres rzeczowy	<p>W obliczu względnie niskich, na tle innych krajów Unii Europejskiej, nakładów przedsiębiorstw na działalność badawczo-rozwojową oraz ograniczonej współpracy między przedsiębiorstwami i sferą nauki, kluczowe dla rozwoju gospodarki opartej na wiedzy jest takie wsparcie, które obniży koszty realizowanych prac badawczych oraz przyczyni się do rozwoju kultury badawczej w przedsiębiorstwach.</p> <p>W ramach przedsięwzięcia strategicznego wspierana będzie realizacja przez małopolskie przedsiębiorstwa badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych, oraz rozwój infrastruktury (laboratoriów i centrów badawczo-rozwojowych), prowadzenie, zlecenie, zakup badań oraz wdrażanie wyników prac B+R. Preferowane będą projekty polegające na prowadzeniu i wdrażaniu wyników prac badawczo-rozwojowych, ukierunkowanych na cele wdrożeniowe, komercjalizację oraz ochronę patentową. Wzmocnieniu ukierunkowania na cele wdrożeniowe służyć będzie łączna ocena części badawczej i wdrożeniowej wniosku. Priorytetowo traktowane będą badania w dziedzinach kluczowych dla specjalizacji regionalnej. Dlatego też, w ramach tego przedsięwzięcia strategicznego, proponuje się wyodrębnienie dwóch strumieni finansowych przeznaczonych na udzielanie wsparcia na:</p> <ul style="list-style-type: none"> – badania przedsiębiorstw w dziedzinach kluczowych dla specjalizacji regionalnej (min. 60% ogółu środków na realizację tego przedsięwzięcia), – badania przedsiębiorstw w pozostałych dziedzinach (maks. 40% ogółu środków na realizację tego przedsięwzięcia) <p>lub zastosowanie preferencyjnych kryteriów na poziomie konkursu.</p> <p>Uwzględnione zostanie również wsparcie dla badań ukierunkowanych na rozwój technologii mających powstrzymać wzrost ilości odpadów niebiodegradowalnych.</p> <p>W ramach przedsięwzięcia będą również realizowane projekty:</p> <p>Projekt Chemiczne Centrum Technologii i Rozwoju obejmuje m.in.: prowadzenie i wdrażanie najnowszych, najbardziej efektywnych, bazujących na zrównoważonym rozwoju, rozwiązań innowacyjnych oraz ich patentowaniu; prowadzenie badań stosowanych w ramach nowopowstałego ośrodka, jego technicznej adaptacji i wyposażeniu, organizacji współpracy regionalnych, krajowych i zagranicznych jednostek naukowo-badawczych w ramach celowych projektów</p>

	<p>badawczych, wspieraniu innowacyjności związanej z branżą chemiczną oraz utworzeniu ośrodka bezpieczeństwa chemicznego i środowiskowego na bazie najnowszych rozwiązań stosowanych w światowym przemyśle chemicznym.</p> <p>Rozszerzenie kompetencji Centrum Badawczo-Rozwojowego w Zakładach Mechanicznych w Tarnowie z zakresu prowadzenia nowatorskich prac badawczo-rozwojowych obejmujących mechanikę, robotykę automatyczną oraz elektronikę na rzecz obronności, lotnictwa i medycyny.</p> <p>Rekomenduje się, aby przedsięwzięcie było realizowane za pośrednictwem projektów wyłanianych w konkursach.</p>
Komplementarność	Przedsięwzięcie komplementarne z przedsięwzięciami <i>Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw, Małopolskie bony na innowacje, Pożyczki i poręczenia na działalność innowacyjną, Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw, Centrum Kreatywności i Dizajnu</i> oraz <i>Rozwój klastrów</i> .
Formuła realizacji	<p>PA – zadanie podlegające administracji regionalnej: wyłącznie aktywność własna.</p> <p>O – zadanie w sferze oddziaływania: funkcjonalnie niezależne od administracji regionalnej (w przypadku realizacji analogicznych działań na poziomie programu centralnego)</p>
Część wdrożeniowa	
Lata realizacji	2014-2020
Operator/ koordynator	<p>Województwo Małopolskie/Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Chemiczne Centrum Technologii i Rozwoju będzie Grupa Kapitałowa Azoty Tarnów.</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Centrum Badawczo-Rozwojowe będą Zakłady Mechaniczne w Tarnowie</p>
Partnerzy uczestniczący	<ul style="list-style-type: none"> – przedsiębiorstwa, – instytucje otoczenia biznesu – jednostki naukowe.
Część finansowa	
Szacowana wartość całkowita	<p>2,240 mld zł</p> <p>W tym</p> <ul style="list-style-type: none"> – Centrum Badawczo-Rozwojowe w Zakładach Mechanicznych w Tarnowie – 49,2 mln zł – Chemiczne Centrum Technologii i Rozwoju – 140 mln zł;
Opis sposobu szacowania wartości całkowitej	<p>Szacunków dokonano biorąc pod uwagę dotychczasowy popyt na środki oraz przewidywane zwiększenie alokacji przeznaczanych na infrastrukturę i realizację prac B+R: założono, że małopolskie przedsiębiorstwa mogą zgłosić popyt w tej sferze rządu 700-800 mln zł – Przez analogię do bieżącego okresu programowania (2007-2013), w tym rozwiązania w zakresie demarkacji dot. wielkości wsparcia, zakładano, że</p>

	wsparcie dla sfery B+R będzie się odbywało przy znaczącym udziale programów centralnych. Zakłada się wykorzystanie przede wszystkim środków europejskich. Progi procentowej wartości wsparcia oraz wielkość alokacji powinny zostać określone na poziomie operacyjnym po przyjęciu rozwiązań w nowym okresie programowania. Uwzględniono również szacowane środki na realizację projektu indywidualnego pn. Rozszerzenie kompetencji Centrum Badawczo-Rozwojowego w Zakładach Mechanicznych w Tarnowie.
Szacowany udział budżetu województwa	0 mln zł
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> - środki europejskie, - środki prywatne, - krajowe środki publiczne, - środki przedsiębiorstw.

Nazwa przedsięwzięcia	E.2. WSPARCIE ROZWOJU PRZEDSIĘBIORSTW
Priorytet	2. Kreowanie popytu na innowacje
Działanie	E. Konkurencyjność, innowacyjność i kooperacja przedsiębiorstw
Opis przedsięwzięcia	
Część projektowa	
Cel realizacji	Celem przedsięwzięcia jest zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności małopolskiej gospodarki poprzez wsparcie tworzenia nowych i rozwoju istniejących przedsiębiorstw.
Zakres rzeczowy	<p>W ostatnich latach odsetek polskich przedsiębiorstw, które prowadziły działalność inwestycyjną pozostawał wyraźnie na niskim poziomie i był relatywnie mniej korzystny niż w większości krajów Unii Europejskiej. Jednocześnie spowolnienie gospodarcze przyczyniło się do większego niż w innych województwach obniżenia liczby podmiotów gospodarczych (-16% w latach 2010-2011). Obniżenie kosztów realizacji działalności inwestycyjnej przyczyni się do zwiększenia skłonności małopolskich przedsiębiorców do prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej i inwestycyjnej.</p> <p style="padding-left: 40px;">I) Wsparciem zostanie objęta działalność inwestycyjna przedsiębiorstw polegająca w szczególności na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Uruchomieniu bądź zmianie procesu produkcyjnego, w zakresie oferty produktowej, technologii i rozwiązań marketingowych stosowanych przy świadczeniu usług i organizacji produkcji; 2) Zakupie bądź unowocześnieniu wyposażenia niezbędnego do prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorstwa, w tym: <ol style="list-style-type: none"> a) nabycie środków trwałych, ich instalacja i uruchomienie

	<p>urządzeń,</p> <p>b) nabycie wartości niematerialnych i prawnych związanych z realizacją projektów,</p> <p>3) nabycie usług eksperckich związanych z realizacją przedsięwzięcia innowacyjnego,</p> <p>4) wdrożenie systemów zarządzania polegających na uzyskaniu certyfikatu ISO oraz wdrożenie innych niż ISO systemów zarządzania,</p> <p>5) zakup nieruchomości oraz robót, materiałów budowlanych, budowa, przebudowa i remont budynków związanych z realizacją projektów.</p> <p>II) Wsparciem zostaną objęte osoby, które są zainteresowane założeniem własnej działalności gospodarczej. Wsparcie będzie polegało w szczególności na:</p> <p>a) Działaniach szkoleniowo - doradczych, przygotowujących do założenia działalności gospodarczej oraz w początkowym okresie funkcjonowania firmy,</p> <p>b) Wsparciu finansowym o charakterze zwrotnym i bezzwrotnym,</p> <p>c) Wsparciu pomostowym,</p> <p>d) Działania na rzecz rozwoju zatrudnienia.</p>
Komplementarność	Przedsięwzięcie komplementarne z przedsięwzięciami <i>Wsparcie działalności B+R przedsiębiorstw, Małopolskie bony na innowacje, Pożyczki i poręczenia na działalność innowacyjną, Centrum Kreatywności i Dizajnu oraz Rozwój klastrów</i>
Formuła realizacji	<p>PA – zadanie podlegające administracji regionalnej: wyłącznie aktywność własna.</p> <p>O – zadanie w sferze oddziaływania: funkcjonalnie niezależne od administracji regionalnej (w przypadku realizacji analogicznych działań na poziomie programu centralnego)</p>
Część wdrożeniowa	
Lata realizacji	2014-2020
Operator/ koordynator	Województwo Małopolskie/Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości
Partnerzy uczestniczący	<ul style="list-style-type: none"> - przedsiębiorstwa, - instytucje otoczenia biznesu.
Część finansowa	
Szacowana wartość całkowita	1,7 mld zł
Opis sposobu szacowania wartości całkowitej	Wartość całkowitą oszacowano biorąc pod uwagę dotychczasowy popyt na środki oraz przewidywane w nowym okresie programowania wielkości alokacji przeznaczanych na wsparcie przedsiębiorstw i ich innowacyjności. Założono, że część przeznaczona zostanie na wsparcie działalności inwestycyjnej oraz na wsparcie w zakresie zakładania działalności gospodarczej. Zakłada się wykorzystanie przede wszystkim

	środków europejskich.
Szacowany udział budżetu województwa	0 mln zł
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> - środki europejskie, - środki prywatne, - krajowe środki publiczne, - środki przedsiębiorstw.

Nazwa przedsięwzięcia	E.3. MAŁOPOLSKIE BONY NA INNOWACJE	PRZEDSIĘWZIĘCIA E FLAGOWE
Priorytet	2. Kreowanie popytu na innowacje	
Działanie	E. Konkurencyjność, innowacyjność i kooperacja przedsiębiorstw	
Opis przedsięwzięcia		
Część projektowa		
Cel realizacji	Celem przedsięwzięcia jest zwiększenie liczby innowacji w przedsiębiorstwach poprzez wsparcie procesu ich przygotowania i ochrony.	
Zakres rzeczowy	<p>W ramach przedsięwzięcia strategicznego wdrożony zostanie pakiet <i>Małopolskich bonów na innowacje (M-bonów)</i>, tj.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) M-bon na B+R – przeznaczony na zlecenie przez przedsiębiorstwa realizacji prac badawczo-rozwojowych w zakresie rozwoju produktu lub procesu przez instytucje naukowe lub innych przedsiębiorców prowadzących prace badawczo-rozwojowe. 2) M-bon na wdrożenia – przeznaczony na wdrożenie w przedsiębiorstwach wyników prac badawczo-rozwojowych finansowanych M-bonem na B+R lub nabywanych przez przedsiębiorstwa w inny sposób. Formuła M-bonu na wdrożenia stanowi instrument zabezpieczający przed brakiem środków na kosztochłonne i kluczowe dla wprowadzenia innowacji na rynek wdrożenia w obliczu wyczerpania dostępnych alokacji przeznaczanych na B+R. Z tej przyczyny udział środków przeznaczanych na M-bon na wdrożenia w ogólnej puli środków na M-bony winien być wysoki. 3) M-bon na licencję – przeznaczony na zakup licencji krajowej lub zagranicznej umożliwiający wykorzystanie przez przedsiębiorstwo doświadczeń produkcyjnych lub prawa do rozwiązań naukowo-technicznych. 4) M-bon na patent – przeznaczony na nabycie przez przedsiębiorstwo usługi wsparcia przejścia procedury ochrony patentowej. 5) M-bon na doradztwo – przeznaczony na nabycie przez przedsiębiorstwo usługi doradczej w zakresie: opracowania 	

	<p>i wdrożenia nowych technologii i innych rozwiązań innowacyjnych (w tym technologii opracowanych lub licencji nabytych w ramach tego przedsięwzięcia), studiów ich wykonalności oraz strategii rozwoju firmy w oparciu o te rozwiązania.</p> <p>6) M-bon na dizajn – przeznaczony na nabycie przez przedsiębiorstwo usługi w zakresie wzornictwa przemysłowego. Umożliwi on nabywanie tego rodzaju usług przez przedsiębiorstwa, które nie korzystały z usług zewnętrznych w zakresie wzornictwa przemysłowego. Instrument ten będzie jednocześnie wspierał rozwój sektora kreatywnego w Małopolsce.</p> <p>Bony będą udzielane na świadczenie usług oraz zakup wartości niematerialnych i prawnych do pewnej maksymalnej wartości, która zostanie określona na poziomie operacyjnym po określeniu możliwości finansowych województwa w nadchodzących latach. Wstępnie zakładano, że maksymalna kwota bonu to 25 tys. zł, zaś w przypadku bonu na B+R 50 tys. zł. Preferowane będą nabywane za pomocą bonu technologie, usługi i licencje w dziedzinach kluczowych dla specjalizacji regionalnej. Dlatego też, w ramach tego przedsięwzięcia strategicznego, proponuje się wyodrębnienie dwóch strumieni finansowych, przeznaczonych na udzielanie wsparcia na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projekty w dziedzinach kluczowych dla specjalizacji regionalnej (min. 60% ogółu środków na realizację tego przedsięwzięcia), • pozostałe projekty (maks. 40% ogółu środków na realizację tego przedsięwzięcia) <p>lub zastosowanie preferencyjnych kryteriów na poziomie konkursu.</p> <p>Progi procentowej wartości wsparcia oraz wielkość alokacji powinny zostać określone na poziomie operacyjnym po przyjęciu rozwiązań w nowym okresie programowania. W toku projektowania mechanizmów przyznawania bonów zostaną uwzględnione doświadczenia z wdrażania tego instrumentu m.in. przez PARP.</p>
Komplementarność	Przedsięwzięcie jest komplementarne w wymiarze finansowym z przedsięwzięciami <i>Wsparcie działalności B+R przedsiębiorstw, Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw, Pożyczki i poręczenia na działalność innowacyjną oraz Rozwój klastrów</i>
Formuła realizacji	PP – zadanie podlegające administracji regionalnej: aktywność własna i zaangażowanie partnerów.
Część wdrożeniowa	
Lata realizacji	2014-2020
Operator/ koordynator	Województwo Małopolskie/Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości
Partnerzy uczestniczący	<ul style="list-style-type: none"> – instytucje otoczenia biznesu, – jednostki naukowe, – przedsiębiorstwa.
Część finansowa	

Szacowana wartość całkowita	175 mln zł
Opis sposobu szacowania wartości całkowitej	Wartość szacunkowa oparta na założeniach, że w ramach programu zostanie przyznanych 2 000 bonów.
Szacowany udział budżetu województwa	0 mln zł
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> - środki europejskie, - środki przedsiębiorstw.

Nazwa przedsięwzięcia	E.4. ROZWÓJ KLASTRÓW
Priorytet	2. Kreowanie popytu na innowacje
Działanie	E. Konkurencyjność, innowacyjność i kooperacja przedsiębiorstw
Opis przedsięwzięcia	
Część projektowa	
Cel realizacji	Celem przedsięwzięcia jest rozwój klastrów rozumianych jako ekosystemy innowacji, poprzez stymulowanie i wzmocnienie współpracy sieciowej kluczowych aktorów regionalnego systemu innowacji, w tym w szczególności poprzez wsparcie rozwoju istniejących oraz tworzenie nowych inicjatyw klastrowych. Dotyczy to w szczególności klastrów kluczowych dla rozwoju innowacyjnej gospodarki województwa (wyznaczających inteligentną specjalizację regionu).
Zakres rzeczowy	<p>Zgodnie z <i>Kierunkami i założeniami polityki klastrowej w Polsce do 2020 roku</i>⁴ koordynacja procesów tworzenia i realizowania polityk publicznych adresowanych do klastrów i inicjatyw klastrowych o znaczeniu regionalnym i lokalnym będzie należała do władz regionalnych. W ramach niniejszego przedsięwzięcia na wsparcie mogą liczyć przede wszystkim klastry oraz inicjatywy klastrowe w następującym zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - działalność badawczo-rozwojowa, - inwestycje we wspólną infrastrukturę edukacyjną i/lub badawczą, - działalność doradcza związana z rozwojem klastra (m.in. ekspansja rynkowa, współpraca na poziomie krajowym i regionalnym, doradztwo technologiczne), - rozwój jakości kapitału ludzkiego w przedsiębiorstwach, - wsparcie międzynarodowej ekspansji przedsiębiorstw,

⁴ *Kierunki i założenia polityki klastrowej w Polsce do 2020 roku*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2012.

- stymulowanie współpracy branżowej,
- powstawanie nowych przedsiębiorstw.

Celem realizowanych działań będzie wzmocnienie konkurencyjności i innowacyjności małopolskiej gospodarki poprzez:

- 1) Wspieranie istniejących oraz powstających klastrów i inicjatyw klastrowych;
- 2) Skoncentrowanie wsparcia wokół wybranych klastrów i inicjatyw klastrowych o kluczowym potencjale dla regionu.

Na wsparcie mogą liczyć przede wszystkim działania, które będą budowały zdolność do innowacji (tj. wyróżniające się efektywnością oraz uwzględniające wykorzystanie specyficznych, pozwalających na osiągnięcie przewagi konkurencyjnej, zasobów regionu) w ramach tzw. ekosystemu dla innowacji. Do tych działań należą m. in.:

- 1) Ułatwianie dostępu do informacji i wiedzy (np. inwestycje w platformy informacyjne i społecznościowe).
- 2) Stymulowanie współpracy pomiędzy sferą biznesową i nauką (np. tworzenie wspólnych strategii rozwoju).
- 3) Zwiększanie efektu synergii pomiędzy sektorami gospodarki poprzez wspólne działania marketingowe.
- 4) Budowanie i rozwój wspólnych zasobów.
- 5) Reprezentowanie środowiska w kontaktach z instytucjami regionalnymi, krajowymi i międzynarodowymi.

Powyższe zestawienie nie wyklucza jednak możliwości udzielania wsparcia dla powstawania nowych klastrów i inicjatyw klastrowych, w szczególności na styku różnych sektorów. Zarazem, w ramach niniejszego przedsięwzięcia przewiduje się tworzenie systemu bodźców służących oddolnemu powstawaniu klastrów.

Wsparciem zostaną objęte działania podejmowane przez aktorów klastrów, w szczególności przedsiębiorstwa, zarówno istniejące, jak i nowotworzone. Inicjatywy te będą dotyczyć m.in. poszerzenia rynków zbytu oraz zapewnienia dostępu do nowych rozwiązań technologicznych. Na pomoc mogą także liczyć projekty realizowane przez inne podmioty działające w klastrach lub ich konsorcja (poza przedsiębiorstwami, również jednostki naukowe i instytucje otoczenia biznesu, w tym koordynatorzy klastrów).

W ramach niniejszego przedsięwzięcia będą również wspierane tzw. „Żyjące laboratoria” (*Living Labs*). W przypadku tego typu inicjatyw, przedsiębiorcy z różnych branż (np. architekci, informatycy) działają na rzecz wspólnego odbiorcy. Wsparcie w tym zakresie będzie również służyło poszukiwaniu specjalizacji Małopolski w zakresie nowoczesnych technologii i systemów (komunalnych, infrastrukturalnych, komunikacyjnych) związanych z tworzeniem i funkcjonowaniem „inteligentnego miasta” (*Smart City*).

W ramach niniejszego przedsięwzięcia strategicznego przewiduje się również stworzenie warunków, przede wszystkim infrastrukturalnych, dla podmiotów zajmujących się działalnością kreatywną poprzez wsparcie rozwoju klastrów w tym obszarze (tzw. „Zakład Kreatywny”).

	<p>W ramach przedsięwzięcia przewiduje się także monitorowanie działań związanych z wdrażaniem polityki klastrowej w regionie.</p> <p>Rekomenduje się, aby przedsięwzięcie, poza projektami indywidualnymi, było realizowane za pośrednictwem projektów wyłanianych w konkursach.</p>
Komplementarność	Przedsięwzięcie komplementarne z przedsięwzięciem strategicznym <i>Centrum Kreatywności i Dizajnu</i> oraz programem strategicznym (PS) <i>Dziedzictwo i Przemysł Czasu Wolnego</i> (przemysł kreatywne).
Formuła realizacji	<p>PP – zadanie podlegające administracji regionalnej: aktywność własna i zaangażowanie partnerów.</p> <p>WI – zadanie współzależne: realizacja przez instytucje regionalne powiązane z administracją regionalną.</p> <p>WF – zadanie współzależne: wsparcie finansowe przez Województwo Małopolskie.</p> <p>O – zadanie w sferze oddziaływania: funkcjonalnie niezależne od administracji regionalnej (w przypadku realizacji analogicznych działań na poziomie programu centralnego)</p>
Część wdrożeniowa	
Lata realizacji	2014-2020
Operator/ koordynator	Województwo Małopolskie
Partnerzy uczestniczący	<ul style="list-style-type: none"> – grupy przedsiębiorstw, – instytucje otoczenia biznesu, jednostki naukowe, edukacyjne itd., – konsorcja interesariuszy klastrow.
Część finansowa	
Szacowana wartość całkowita	10 mln zł
Opis sposobu szacowania wartości całkowitej	Wartość oszacowana na podstawie dotychczasowych doświadczeń z realizacji podobnych projektów w MRPO. Do oszacowania przyjęto założenie, że w ramach programu zostanie zrealizowanych 5 projektów badawczych dot. klastrow/ inicjatyw klastrowych (o wartości 1 mln zł każdy) oraz 5 projektów dot. innego typu wsparcia przedsiębiorstw (klastrow/ inicjatyw klastrowych) (o wartości 1 mln zł każdy)
Szacowany udział budżetu województwa	0 zł
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> – środki europejskie, – środki prywatne, – krajowe środki publiczne, – inne krajowe środki publiczne (m.in. szkół wyższych).

5.3. Priorytet 3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego

Cel priorytetu

Celem działań realizowanych w ramach niniejszego priorytetu jest zwiększenie konkurencyjności gospodarki Małopolski poprzez tworzenie warunków do rozwoju społeczeństwa informacyjnego w regionie.

Kierunki działań i postulowany zakres działań

W ramach tego priorytetu podejmowane będą działania w trzech kierunkach, na których opiera się funkcjonowanie społeczeństwa informacyjnego, a mianowicie: rozbudowa infrastruktury służącej rozwojowi społeczeństwa informacyjnego, poszerzenie zakresu dostępnych oraz tworzenie nowych e-usług i zwiększenie ich dostępności dla mieszkańców Małopolski, a także zwiększenie zasobów cyfrowych w internecie. W ramach niniejszego priorytetu będą podejmowane działania dotyczące budowy sieci szerokopasmowej nowej generacji, w tym w oparciu o technologię FTTH, a także działania o charakterze odtworzeniowym oraz służące poprawie parametrów (np. przepustowości) istniejącej infrastruktury. Będą one dotyczyły sieci szkieletowej, dystrybucyjnej i dostępowej, w szczególności na obszarach wykluczonych cyfrowo.

Realizowane będą przedsięwzięcia związane z rozwojem e-usług publicznych w wybranych dziedzinach oraz elektronicznej komunikacji między instytucjami publicznymi regionu, a także kontynuowany proces informatyzacji instytucji publicznych, w tym budowa centrum usług informatycznych dla administracji publicznej w regionie.

Nastąpi rozwój otwartych standardów i opartych na nich regionalnych systemów informatycznych zapewniających integrację rozproszonej informacji z niezależnych źródeł, a także zwiększy się dostęp do interoperacyjnych usług publicznych w zakresie: wyszukiwania, przeglądania, pobierania referencyjnych danych przestrzennych poprzez internet. W ramach niniejszego priorytetu będzie także rozwijana sieć punktów publicznego dostępu do internetu (tzw. *hotspoty*) dla urządzeń mobilnych (m.in. telefon komórkowy, komputer przenośny) oraz tworzenie narzędzi i rozwój systemów informacyjnych wykorzystujących nowe kanały dystrybucji, m.in. poprzez urządzenia mobilne, smart TV.

Będą także realizowane projekty z zakresu rozwoju treści cyfrowych – tworzenia i rozbudowy systemów umożliwiających udostępnianie przez internet i archiwizację zasobów cyfrowych poprzez: digitalizację zasobów wytworzonych lub przechowywanych w regionie i dotyczących regionu, tworzenie bibliotek cyfrowych i wirtualnych muzeów oraz rozwój i integrację baz danych, w tym zawierających treści zdigitalizowane i cyfrowe.

Efekty działań

Efektem działań realizowanych w ramach niniejszego priorytetu będzie zwiększenie dostępu do sieci szerokopasmowej wśród mieszkańców i przedsiębiorców Małopolski, a także zwiększenie dostępu do internetu w miejscach publicznych. Nastąpi wzrost znaczenia komunikacji elektronicznej w relacjach urząd – klient (w tym większy dostęp do e-usług publicznych), a także między urzędami w regionie. Powstaną nowe oraz zostaną rozbudowane dotychczasowe zasoby cyfrowe. Zostaną rozwinięte systemy udostępniania przez internet i archiwizacji zasobów cyfrowych.

Działanie F. Rozwój regionalnej sieci szerokopasmowej

W ramach niniejszego działania będą podejmowane inicjatywy związane z wypełnianiem istniejącej luki infrastrukturalnej związanej z wykorzystaniem nowoczesnych technologii. Obejmują one budowę sieci szerokopasmowej nowej generacji, a także niezbędne inwestycje odtworzeniowe w tym zakresie. Będą także realizowane projekty służące poprawie parametrów istniejącej infrastruktury, w szczególności elementów pasywnych. Inicjatywy te będą dotyczyły sieci szkieletowej, dystrybucyjnej i dostępowej, w szczególności na obszarach wykluczonych cyfrowo. W ramach niniejszego działania dopuszcza się także realizację innych projektów inwestycyjnych związanych z rozwojem sieci, o ile tego typu interwencja będzie zgodna ze stosownymi wytycznymi na szczeblu ogólnopolskim i unijnym.

Przedsięwzięcia strategiczne

Nazwa przedsięwzięcia	F.1. REGIONALNA SIĘĆ SZEROKOPASMOWA NOWEJ GENERACJI
Priorytet	3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego
Działanie	F. Rozwój regionalnej sieci szerokopasmowej
Opis przedsięwzięcia	
Część projektowa	
Cel realizacji	Celem przedsięwzięcia jest zapewnienie warunków dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Małopolsce poprzez budowę sieci szerokopasmowej nowej generacji, poprawę parametrów istniejącej infrastruktury oraz tworzenie warunków do rozwoju sieci szerokopasmowych (sieci szkieletowej, dystrybucyjnej i dostępowej).
Zakres rzeczowy	Istotnym działaniem w Małopolsce w zakresie rozwoju społeczeństwa informacyjnego będzie wypełnienie istniejącej luki infrastrukturalnej w dostępie do sieci szerokopasmowej. Luka ta będzie eliminowana poprzez budowę sieci nowej generacji w ramach projektów indywidualnych. Szczególne znaczenie będzie miała budowa sieci w oparciu o technologię FTTH (<i>fibre to the home</i>), czyli podłączenia

	<p>użytkowników domowych do internetu za pośrednictwem światłowodu.</p> <p>W ramach niniejszego przedsięwzięcia w perspektywie do 2020 r. nie wyklucza się również budowy sieci nowej generacji w oparciu o inne technologie, które obecnie nie są rozpowszechnione.</p> <p>W ramach rozwoju regionalnej sieci szerokopasmowej będą podejmowane także działania o charakterze odtworzeniowym oraz służące poprawie parametrów (np. przepustowości) istniejącej infrastruktury. Będą one dotyczyły sieci szkieletowej, dystrybucyjnej i dostępowej, w szczególności na obszarach wykluczonych cyfrowo (w tym terenach wiejskich i w małych miastach).</p> <p>Inwestycje infrastrukturalne będą obejmować przede wszystkim elementy pasywne, które są niezbędne do instalacji i działania szerokopasmowej sieci internetowej, takie jak: kanalizacja teletechniczna, przewody, światłowody, maszty, studnie czy lokalizacje węzłów telekomunikacyjnych.</p> <p>Projekty indywidualne będą realizowane w szczególności na obszarach wykluczenia cyfrowego, w tym na obszarach wiejskich oraz w małych miastach regionu (przeważnie są to zarazem obszary o niskiej gęstości zaludnienia).</p> <p>Rekomenduje się, aby przedsięwzięcie było realizowane za pośrednictwem projektów wyłanianych w konkursach.</p>
Komplementarność	Przedsięwzięcie komplementarne z przedsięwzięciem <i>Nowoczesna infrastruktura teleinformatyczna dla mieszkańców</i> .
Formuła realizacji	<p>PP – zadanie podlegające administracji regionalnej: aktywność własna i zaangażowanie partnerów.</p> <p>WF – zadanie współzależne: wsparcie finansowe przez Województwo Małopolskie.</p>
Część wdrożeniowa	
Lata realizacji	2014-2020
Operator/ koordynator	Województwo Małopolskie oraz Małopolska Sieć Szerokopasmowa sp. z o.o.
Partnerzy uczestniczący	<ul style="list-style-type: none"> – Samodzielnie lub w konsorcjach: województwo małopolskie, gminy lub powiaty Małopolski, operatorzy telekomunikacyjni, – Samodzielnie lub w konsorcjach: gminy lub powiaty Małopolski i operatorzy telekomunikacyjni (rekomenduje się wyłanianie projektów w konkursach).
Część finansowa	
Szacowana wartość całkowita	200 mln zł
Opis sposobu szacowania wartości całkowitej	Oszacowano na podstawie wartości projektu Małopolska Sieć Szerokopasmowa. Przyjęto, że projekt Małopolska Sieć Szerokopasmowa zostanie zrealizowany ze środków finansowych z okresu programowania 2007-2013. Szacunki obejmują powstanie 100

	węzłów dystrybucyjnych aktywnych typu I (sprzęt z montażem i adaptacją pomieszczeń) – szacowany koszt jednego to ok. 110 tys. zł. Wartość projektu może ulec zmianie w zależności od postępów w realizacji projektu Małopolska Sieć Szerokopasmowa.
Szacowany udział budżetu województwa	0 zł
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> – środki europejskie, – środki jednostek samorządu lokalnego, – środki prywatne, – krajowe środki publiczne.

Działanie G. Rozwój usług elektronicznych oraz interoperacyjnych platform cyfrowych

W ramach niniejszego działania będą podejmowane interwencje w następujących kierunkach:

- a) rozwój e-usług publicznych i elektronicznej komunikacji między instytucjami publicznymi oraz informatyzacja instytucji publicznych w regionie; projekty te będą spójne z podobnymi inicjatywami o charakterze ogólnopolskim (realizowanymi m.in. przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji);
- b) rozwój otwartych standardów oraz integracja danych cyfrowych (w tym danych przestrzennych) opracowywanych przez władze samorządowe;
- c) informatyzacja sektora publicznego, obejmująca również budowę centrów usług wspólnych dla administracji publicznej;
- d) rozwój infrastruktury służącej wzrostowi poziomu umiejętności informatycznych mieszkańców Małopolski (w tym infrastruktura teleinformatyczna); w ramach niniejszego priorytetu będzie także rozwijana sieć punktów publicznego dostępu do internetu dla urzędzeń mobilnych oraz rozwój systemów informacyjnych wykorzystujących nowe kanały dystrybucji;
- e) tworzenie i rozbudowywanie systemów umożliwiających udostępnianie posiadanych zasobów cyfrowych, w tym wykorzystywanie innowacyjnych metod i narzędzi, które obecnie nie są stosowane;
- f) wszelkie inne projekty służące rozwojowi usług elektronicznych oraz interoperacyjnych platform cyfrowych spójne (komplementarne) z inicjatywami realizowanymi na szczeblu ogólnokrajowym.

Przedsięwzięcia strategiczne

Nazwa przedsięwzięcia	G.1. E-USŁUGI PUBLICZNE I KOMUNIKACJA ELEKTRONICZNA INSTYTUCJI PUBLICZNYCH
Priorytet	3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego
Działanie	G. Rozwój usług elektronicznych oraz interoperacyjnych platform cyfrowych
Opis przedsięwzięcia	
Część projektowa	
Cel realizacji	Celem przedsięwzięcia jest zwiększenie wykorzystania technologii ICT poprzez rozwój narzędzi elektronicznego świadczenia usług oraz elektronicznej komunikacji w instytucjach publicznych.
Zakres rzeczowy	<p>Realizacja projektów w ramach tego przedsięwzięcia będzie skoncentrowana na dwóch obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozwój e-usług publicznych w wybranych dziedzinach oraz elektronicznej komunikacji między instytucjami publicznymi regionu, – informatyzacja instytucji publicznych. <p>W ramach rozwoju e-usług publicznych w wybranych dziedzinach oraz elektronicznej komunikacji między instytucjami publicznymi regionu realizowane będą projekty indywidualne dotyczące m.in.: wdrażania podpisu elektronicznego, elektronicznego obiegu dokumentów oraz elektronicznych usług i komunikacji z obywatelem w instytucjach publicznych w regionie (w tym telemedycyny). Istotne znaczenie będzie również miało dostosowanie usług publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych (m.in. niesłyszących, niedowidzących). Projekty tego rodzaju będą realizowane przez Województwo Małopolskie i inne podmioty.</p> <p>Z kolei w obszarze informatyzacja instytucji publicznych będą podejmowane działania na rzecz niwelowania dysproporcji w poziomie zainformatyzowania między instytucjami publicznymi zlokalizowanymi na terenach wykluczonych cyfrowo (tereny wiejskie oraz małe miasta), a tymi zlokalizowanymi w dużych miastach. W ramach tego przedsięwzięcia będą realizowane grupy projektów na rzecz jednostek samorządu terytorialnego oraz instytucji publicznych (np. z sektora zdrowia). Projekty te będą dotyczyły m.in.: obsługi informatycznej urzędów oraz infrastruktury teleinformatycznej, zwiększenia wykorzystania elektronicznej skrzynki podawczej oraz platformy ePUAP, wykorzystania systemów informacji przestrzennej oraz wykorzystania technologii teleinformatycznych w zakresie świadczenia usług elektronicznych dla klientów.</p> <p>Przedsięwzięcia dotyczące rozwoju e-usług oraz informatyzacji instytucji publicznych mogą być realizowane poprzez integrację działań różnych podmiotów publicznych (centra usług wspólnych) z wykorzystaniem technologii chmury obliczeniowej.</p>

	<p>Przedsięwzięcie będzie realizowane m.in. za pośrednictwem projektów indywidualnych, tj.: Małopolski System Informacji Medycznej, Nowoczesna Policja dla Małopolski – Program informatyzacji małopolskiej Policji w latach 2014-2020, Rozbudowa systemu udostępniania e-usług publicznych w administracji publicznej w Małopolsce oraz Na straży danych.</p> <p>Projekt Małopolski System Informacji Medycznej będzie służył ujednoczeniu i integracji różnych baz medycznych, aktualizacji i integracji systemów informatycznych wykorzystywanych w służbie zdrowia oraz udostępnieniu elektronicznych usług medycznych w regionie. Obejmie on m.in. stworzenie: platformy umożliwiającej wymianę danych medycznych pomiędzy jednostkami medycznymi w regionie, możliwości dostępu pacjentów do danych medycznych (w tym wyników badań) czy też możliwości elektronicznej rejestracji pacjentów .</p> <p>Projekt Nowoczesna Policja dla Małopolski przewiduje realizację następujących zadań: ujednoczenie systemu kontroli dostępu do systemów informatycznych i pomieszczeń w jednostkach Policji w regionie, oraz rozwój systemu elektronicznej komunikacji (kontynuacja projektu: Małopolska Platforma Elektronicznej Komunikacji Policji).</p> <p>W ramach projektu Rozbudowa systemu udostępniania e-usług publicznych w administracji publicznej w Małopolsce planuje się m. in.: integrację działań podejmowanych przez podmioty tworzące administrację zespoloną w regionie oraz administrację samorządową. Dzięki temu zwiększy się dostępność usług świadczonych drogą elektroniczną dla mieszkańców Małopolski.</p> <p>W ramach projektu Na straży danych przewiduje się m.in. budowę systemu bezpieczeństwa danych przetwarzanych w jednostkach organizacyjnych PSP, zakup mobilnego węzła łączności, rozbudowę i integrację systemów telekomunikacyjnych, radiokomunikacyjnych i alarmowania jednostek PSP i OSP oraz zakup Systemu Wspomagania Dowodzenia wraz z niezbędnym zapleczem sprzętowo – technicznym.</p> <p>Rekomenduje się, aby przedsięwzięcie, poza projektami indywidualnymi, było realizowane za pośrednictwem projektów wyłanianych w konkursach (informatyzacja).</p>
Komplementarność	Przedsięwzięcie komplementarne z przedsięwzięciem <i>Otwarte standardy i regionalne systemy informatyczne, PS Ochrona Zdrowia, PS Włączenie społeczne</i> oraz <i>PS Dziedzictwo i Przemysł Czasu Wolnego</i> .
Formuła realizacji	<p>PP – zadanie podlegające administracji regionalnej: aktywność własna i zaangażowanie partnerów.</p> <p>WI – zadanie współzależne: realizacja przez instytucje regionalne powiązane z administracją regionalną.</p> <p>WF – zadanie współzależne: wsparcie finansowe przez Województwo Małopolskie.</p>
Część wdrożeniowa	
Lata realizacji	2014-2020

<p>Operator/ Koordynator</p>	<p>Województwo Małopolskie</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Małopolski System Informacji Medycznej będzie Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego.</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Nowoczesna Policja dla Małopolski będzie Komenda Wojewódzka Policji w Krakowie.</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Rozbudowa systemu udostępniania e-usług publicznych w administracji publicznej w Małopolsce będzie Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie.</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Na straży danych będzie Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie.</p>
<p>Partnerzy uczestniczący</p>	<ul style="list-style-type: none"> – jednostki administracji publicznej, – jednostki naukowe, – samodzielnie lub w konsorcjach: województwo małopolskie, gminy lub powiaty Małopolski z partnerami pozarządowymi oraz firmami (rekomenduje się wyłanianie projektów w konkursach), – instytucje świadczące usługi publiczne (rekomenduje się wyłanianie projektów w konkursach).
<p>Część finansowa</p>	
<p>Szacowana wartość całkowita</p>	<p>451,85 mln zł</p> <p>w tym</p> <ul style="list-style-type: none"> - Małopolski System Informacji Medycznej – 39,1 mln zł - Nowoczesna Policja dla Małopolski – 93,5 mln zł - Rozbudowa systemu udostępniania e-usług publicznych w administracji publicznej w Małopolsce – 30 mln zł - Na straży danych – 25 mln zł
<p>Opis sposobu szacowania wartości całkowitej</p>	<p>Zgodnie z szacunkami projektodawców Małopolskiego Systemu Informacji Medycznej, Nowoczesnej Policji dla Małopolski, Rozbudowy systemu udostępniania e-usług publicznych w administracji publicznej w Małopolsce oraz Na straży danych.</p> <p>Wartość pozostałych projektów została oszacowana na podstawie dotychczasowych doświadczeń z realizacji podobnych projektów (m. in. MRPO 2007-2013).</p>
<p>Szacowany udział budżetu województwa</p>	<p>5,865 mln zł</p>
<p>Przewidywane źródła finansowania</p>	<ul style="list-style-type: none"> – środki europejskie, – środki budżetu województwa, – środki jednostek samorządu lokalnego,

	<ul style="list-style-type: none"> - środki prywatne, - krajowe środki publiczne, - inne krajowe środki publiczne.
--	---

Nazwa przedsięwzięcia	G.2. OTWARTE STANDARDY I REGIONALNE SYSTEMY INFORMATYCZNE
Priorytet	3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego
Działanie	G. Rozwój usług elektronicznych oraz interoperacyjnych platform cyfrowych
Opis przedsięwzięcia	
Część projektowa	
Cel realizacji	Celem przedsięwzięcia jest zapewnienie dostępu do informacji poprzez rozwój otwartych standardów i opartych na nich regionalnych systemów informatycznych zapewniających integrację rozproszonej informacji z niezależnych źródeł, udostępnianych za pomocą wysokiej jakości usług publicznych
Zakres rzeczowy	<p>W niniejszym przedsięwzięciu będą realizowane projekty, w ramach których będą kontynuowane działania na rzecz rozwoju otwartych standardów. W tym celu będzie wykorzystywany system Małopolskiej Infrastruktury Informacji Przestrzennej, zapewniający integrację publikacji dotyczących usług i danych, w szczególności o charakterze przestrzennym w jednolitym standardzie (danych cyfrowych opracowywanych przez gminne, powiatowe i wojewódzkie instytucje). Dostęp do interoperacyjnych usług publicznych będzie dotyczył: wyszukiwania, przeglądania, pobierania referencyjnych danych przestrzennych poprzez internet, a także będzie umożliwiał aktualizację opublikowanych danych przestrzennych poprzez stosowanie usług sieciowych, w tym za pomocą systemu – Małopolska Infrastruktura Informacji Przestrzennej (miip.geomalopolska.pl).</p> <p>Istotą tego przedsięwzięcia będzie także dalsze gromadzenie i konsolidacja w skali województwa danych przestrzennych pochodzących z różnych źródeł, a przede wszystkim informacji: turystycznej, kulturalnej, komunikacyjnej oraz przestrzennej. Projekty będą dotyczyły m.in. następujących dziedzin: turystyka, kultura, transport, zdrowie, edukacja, rolnictwo.</p> <p>W ramach niniejszego przedsięwzięcia będą realizowane zadania dotyczące interoperacyjności technicznej (wymiany informacji między heterogenicznymi sieciami IT, aplikacjami i ich składnikami) oraz interoperacyjności na poziomie użytkowników.</p> <p>Przedsięwzięcie może być realizowane poprzez integrację działań różnych podmiotów publicznych (regionalne repozytorium danych, centra usług wspólnych) z wykorzystaniem technologii chmury obliczeniowej.</p> <p>Przedsięwzięcie będzie realizowane m.in. za pośrednictwem projektu</p>

	<p>indywidualnego pt. Zwiększenie potencjału inwestycyjnego Małopolski poprzez budowę aktualnych rejestrów publicznych. Należy podkreślić szczególną wagę tego projektu dla wzrostu znaczenia komunikacji elektronicznej między mieszkańcami a władzami publicznymi w regionie, a także podniesienie jakości usług dotychczas świadczonych tą drogą. Przewiduje się m. in. przeprowadzenie analizy danych cyfrowych i dokumentacji geodezyjno-prawnej, cyfryzację rejestrów publicznych, geodezyjne pomiaru terenu oraz rozbudowę Małopolskiej Infrastruktury Informacji Przestrzennej.</p> <p>Rekomenduje się, aby przedsięwzięcie, poza projektami indywidualnymi, było realizowane za pośrednictwem projektów wyłanianych w konkursach.</p>
Komplementarność	Przedsięwzięcie komplementarne z przedsięwzięciem <i>E-usługi publiczne i komunikacja elektroniczna instytucji publicznych</i> oraz <i>PS Dziedzictwo i Przemysły Czasu Wolnego, PS Obszary Wiejskie, PS Ochrona Zdrowia, PS Transport i Komunikacja, PS Włączenie społeczne</i> .
Formuła realizacji	<p>PP – zadanie podlegające administracji regionalnej: aktywność własna i zaangażowanie partnerów.</p> <p>WI – zadanie współzależne: realizacja przez instytucje regionalne powiązane z administracją regionalną.</p> <p>WF – zadanie współzależne: wsparcie finansowe przez Województwo Małopolskie.</p> <p>O – zadanie w sferze oddziaływania: funkcjonalnie niezależne od administracji regionalnej.</p>
Część wdrożeniowa	
Lata realizacji	2014-2020
Operator/ Koordynator	<p>Województwo Małopolskie</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Zwiększenie potencjału inwestycyjnego Małopolski poprzez budowę aktualnych rejestrów publicznych będzie Województwo Małopolskie.</p>
Partnerzy uczestniczący	<ul style="list-style-type: none"> – Samodzielnie lub w konsorcjach: województwo małopolskie, gminy lub powiaty Małopolski w ramach inicjatywy Małopolska Infrastruktura Informacji Przestrzennej i inne podmioty zajmujące się rozwojem elektronicznych usług publicznych, – Samodzielnie lub w konsorcjach: województwo małopolskie, gminy lub powiaty Małopolski z partnerami pozarządowymi oraz firmami (rekomenduje się wyłanianie projektów w konkursach), – Instytucje świadczące usługi publiczne (rekomenduje się wyłanianie projektów w konkursach).
Część finansowa	
Szacowana wartość całkowita	<p>399,043 mln zł</p> <p>W tym:</p>

	Zwiększenie potencjału inwestycyjnego Małopolski poprzez budowę aktualnych rejestrów publicznych – 284,79 mln zł
Opis sposobu szacowania wartości całkowitej	Zgodnie z szacunkami wnioskodawców projektu Zwiększenie potencjału inwestycyjnego Małopolski poprzez budowę aktualnych rejestrów publicznych. Wartość pozostałych projektów została oszacowana na podstawie dotychczasowych doświadczeń z realizacji podobnych projektów.
Szacowany udział budżetu województwa	0,3 mln zł
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> - środki europejskie, - środki budżetu województwa, - środki jednostek samorządu lokalnego, - środki prywatne, - krajowe środki publiczne, - inne krajowe środki publiczne

Nazwa przedsięwzięcia	G.3. NOWOCZESNA INFRASTRUKTURA TELEINFORMATYCZNA DLA MIESZKAŃCÓW
Priorytet	3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego
Działanie	G. Rozwój usług elektronicznych oraz interoperacyjnych platform cyfrowych
Opis przedsięwzięcia	
Część projektowa	
Cel realizacji	Celem przedsięwzięcia jest rozbudowa nowoczesnej infrastruktury teleinformatycznej, sprzyjająca rozwojowi umiejętności informatycznych mieszkańców Małopolski.
Zakres rzeczowy	<p>W ramach niniejszego przedsięwzięcia będą realizowane projekty dotyczące rozwoju infrastruktury i instrumentów związanych z rozwojem umiejętności informatycznych mieszkańców Małopolski, w tym w zakresie zdrowia (w tym telemedycyny), kultury i edukacji. Wsparcie będzie skierowane m.in. do szkół i placówek edukacyjnych (inwestycje z zakresu infrastruktury teleinformatycznej), szpitali i innych jednostek służby zdrowia oraz instytucji kultury.</p> <p>W ramach przedsięwzięcia zostanie także rozbudowana infrastruktura dostępu do internetu. W ramach niniejszego przedsięwzięcia będzie rozwijana sieć punktów publicznego dostępu do Internetu (tzw. hotspoty) dla urządzeń mobilnych (m.in. telefon komórkowy, komputer przenośny). W szczególności rozwój tych punktów będzie dotyczył miejscowości o znaczącym natężeniu ruchu turystycznego oraz terenów zagrożonych wykluczeniem cyfrowym.</p>

	<p>Elementem przedsięwzięcia będzie również wdrożenie pakietu nowoczesnych technologii w głównych centrach turystyki miejskiej i kulturowej regionu, podnoszących wygodę i jakość systemu informacji oraz zwiększających sprzedaż usług i ofert turystycznych (m.in.: tworzenie stref Wi-Fi, bluetooth).</p> <p>Rekomenduje się, aby przedsięwzięcie było realizowane za pośrednictwem projektów wyłanianych w konkursach. Będą one realizowane przede wszystkim na terenach zagrożonych wykluczeniem cyfrowym.</p>
Komplementarność	Przedsięwzięcie komplementarne z przedsięwzięciem <i>Regionalna sieć szerokopasmowa i nowej generacji, PS Dziedzictwo i Przemysł Czasu Wolnego</i> , w tym z przedsięwzięciem pn. <i>Małopolski System Informacji Turystycznej</i> .
Formuła realizacji	<p>PP – zadanie podlegające administracji regionalnej: aktywność własna i zaangażowanie partnerów.</p> <p>WI – zadanie współzależne: realizacja przez instytucje regionalne powiązane z administracją regionalną.</p> <p>WF – zadanie współzależne: wsparcie finansowe przez Województwo Małopolskie.</p> <p>O – zadanie w sferze oddziaływania: funkcjonalnie niezależne od administracji regionalnej.</p>
Część wdrożeniowa	
Lata realizacji	2014-2020
Operator/ koordynator	Województwo Małopolskie
Partnerzy uczestniczący	<ul style="list-style-type: none"> – jednostki naukowe, – podmioty sektora publicznego, instytucje świadczące usługi publiczne w tym podmioty służby zdrowia. <p>Budowa hotspotów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie lub w konsorcjach: województwo małopolskie, gminy lub powiaty Małopolski, operatorzy telekomunikacyjni (projekty indywidualne), – gminy i powiaty Małopolski (rekomenduje się wyłanianie projektów w konkursach).
Część finansowa	
Szacowana wartość całkowita	183,5 mln zł
Opis sposobu szacowania wartości całkowitej	<p>Do szacowania wartości przedsięwzięcia wykorzystano:</p> <p>a) doświadczenia z realizacji podobnych projektów (m. in. MRPO 2007-2013) (111 mln zł)</p> <p>b) maksymalną kwotę dofinansowania, którą może otrzymać jedna szkoła w pilotażowym programie Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji</p>

	"Cyfrowa szkoła" – 175 tys. zł x 1 465 (liczba szkół podstawowych w 2011 r. w województwie małopolskim za GUS) = 256 mln zł
Szacowany udział budżetu województwa	0 zł
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> – środki europejskie, – środki jednostek samorządu lokalnego, – środki prywatne, – krajowe środki publiczne, – inne krajowe środki publiczne, – inne środki zagraniczne.

Nazwa przedsięwzięcia	G.4. SYSTEMY WIELOKANAŁOWEGO DOSTĘPU DO INFORMACJI I USŁUG	PRZEDSIĘWZIĘCIE FLAGOWE
Priorytet	3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego	
Działanie	G. Rozwój usług elektronicznych oraz interoperacyjnych platform cyfrowych	
Opis przedsięwzięcia		
Część projektowa		
Cel realizacji	Celem przedsięwzięcia jest zwiększenie dostępu do zasobów cyfrowych poprzez rozwój systemów informacyjnych oraz wykorzystanie nowych kanałów dystrybucji informacji (m.in. urządzenia mobilne, smart TV).	
Zakres rzeczowy	<p>W ramach przedsięwzięcia będą realizowane projekty z zakresu tworzenia i rozbudowywania systemów umożliwiających udostępnianie posiadanych zasobów cyfrowych m.in. przez internet, z wykorzystaniem wielokanałowego dostępu do informacji (np. poprzez platformy mobilne, smart TV). Będą to inicjatywy promujące innowacyjne rozwiązania, w tym nowe narzędzia – tworzenie aplikacji mobilnych na komórki, telewizory i inne urządzenia multimedialne. Przedsięwzięcie akcentuje zmianę cywilizacyjną dokonującą się wśród użytkowników internetu, odchodzących od tradycyjnych narzędzi dostępu do sieci na rzecz nowych sposobów komunikacji oraz rozwoju tzw. „Internetu rzeczy”.</p> <p>W ramach niniejszego przedsięwzięcia będą także realizowane projekty związane z rozwojem Małopolskiego Systemu Informacji Turystycznej.</p> <p>Rekomenduje się, aby przedsięwzięcie było realizowane za pośrednictwem projektów wyłanianych w konkursach.</p>	
Komplementarność	Przedsięwzięcie komplementarne z przedsięwzięciem <i>Ochrona i rozwój zasobów cyfrowych oraz PS Dziedzictwo i Przemysł Czasu Wolnego 3.3.1 (przedsięwzięcie M – MSIT – Rozwój Regionalnego Systemu Informacji Turystycznej).</i>	
Formuła realizacji	WI – zadanie współzależne: realizacja przez instytucje regionalne	

	powiązane z administracją regionalną. WF – zadanie współzależne: wsparcie finansowe przez Województwo Małopolskie
Część wdrożeniowa	
Lata realizacji	2014-2020
Operator/ koordynator	Województwo Małopolskie
Partnerzy uczestniczący	– Instytucje administracji publicznej, – Jednostki naukowe.
Część finansowa	
Szacowana wartość całkowita	88,125 mln zł
Opis sposobu szacowania wartości całkowitej	Przedsięwzięcie nierealizowane w okresie programowania 2007-2013. Do oszacowania jego wartości wykorzystano 50% łącznej kwoty przeznaczonej na realizację przedsięwzięcia <i>E-usługi publiczne i komunikacja elektroniczna instytucji publicznych</i>
Szacowany udział budżetu województwa	0 zł
Przewidywane źródła finansowania	– środki europejskie, – krajowe środki publiczne, – inne krajowe środki publiczne, – inne środki zagraniczne.

Działanie H. Rozwój treści cyfrowych

W ramach niniejszego działania będą realizowane projekty dedykowane podmiotom sektora publicznego dotyczące:

- a) zapewnienia dostępu do treści cyfrowych oraz tworzenia systemów i cyfrowych baz informacji (tworzenie i rozwój infrastruktury dla zasobów cyfrowych, tworzenie i rozwój systemów prezentujących zasoby cyfrowe, rozwój i integracja baz danych, digitalizacja zasobów, inne inicjatywy związane z rozwojem treści cyfrowych w regionie);
- b) rozwoju systemu archiwizacji i zabezpieczania danych w instytucjach publicznych (budowa i wdrożenie rozwiązań w zakresie kontroli dostępu do systemów informatycznych oraz pomieszczeń, ewidencjonowanie czasu pracy, bezpieczeństwo dokumentów

elektronicznych, inne inicjatywy związane z archiwizacją i zabezpieczeniem danych w instytucjach publicznych w regionie).

Przedsięwzięcia strategiczne

Nazwa przedsięwzięcia	H.1. ROZWÓJ TREŚCI CYFROWYCH I BEZPIECZEŃSTWO DANYCH
Priorytet	3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego
Działanie	H. Rozwój treści cyfrowych
Opis przedsięwzięcia	
Część projektowa	
Cel realizacji	Celem przedsięwzięcia jest zapewnienie dostępu do treści cyfrowych oraz tworzenie systemów i cyfrowych baz informacji oraz rozwój systemów archiwizacji i zabezpieczania danych w instytucjach publicznych.
Zakres rzeczowy	<p>W ramach zapewnienia dostępu do treści cyfrowych oraz tworzenie systemów i cyfrowych baz informacji będą realizowane projekty dotyczące sektora publicznego, w tym m.in. z zakresu rozwoju, ochrony i udostępniania zasobów cyfrowych w dziedzinie nauki, edukacji, technologii i kultury, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> – digitalizację zasobów wytworzonych lub przechowywanych w regionie i dotyczących regionu, w tym m.in. digitalizacja archiwaliów, muzealiów, dzieł sztuki, materiałów piśmienniczych i audiowizualnych, – utworzenie i rozwój systemów prezentujących zasoby cyfrowe, w tym m.in. biblioteki cyfrowe i wirtualne muzea, – tworzenie i rozwój infrastruktury dla zasobów cyfrowych, w tym sieci bezpiecznych magazynów danych/repozytoriów cyfrowych, – rozwój i integracja baz danych, w tym zawierających treści zdigitalizowane i cyfrowe. <p>Rekomenduje się, aby projekty dotyczące dostępu do treści cyfrowych oraz tworzenia systemów i cyfrowych baz informacji były realizowane za pośrednictwem projektów indywidualnych oraz projektów wyłanianych w konkursach.</p> <p>W ramach rozwoju systemu archiwizacji i zabezpieczania danych w instytucjach publicznych będą realizowane projekty dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – budowy rozwiązań w zakresie kontroli dostępu do systemów informatycznych oraz pomieszczeń, – wdrożenia rozwiązań w zakresie kontroli dostępu do systemów informatycznych oraz pomieszczeń, – ewidencjonowania czasu pracy, – bezpieczeństwa dokumentów elektronicznych.

	W ramach przedsięwzięcia będzie realizowany projekt indywidualny pt. Wirtualna Małopolska (kontynuacja projektu „Wirtualne Muzea Małopolski”).
Komplementarność	Przedsięwzięcie komplementarne z przedsięwzięciem <i>Systemy wielokanałowego dostępu do informacji i usług, E-usługi publiczne i komunikacja elektroniczna instytucji publicznych, Bezpieczeństwo danych instytucji publicznych, PS Dziedzictwo i Przemysły Czasu Wolnego</i>
Formuła realizacji	PP – zadanie podlegające administracji regionalnej: aktywność własna i zaangażowanie partnerów. WI – zadanie współzależne: realizacja przez instytucje regionalne powiązane z administracją regionalną. WF – zadanie współzależne: wsparcie finansowe przez Województwo Małopolskie. O – zadanie w sferze oddziaływania: funkcjonalnie niezależne od administracji regionalnej (w zakresie działań jednostek administracji rządowej).
Część wdrożeniowa	
Lata realizacji	2014-2020
Operator/ koordynator	Województwo Małopolskie
Partnerzy uczestniczący	1) z zakresu ochrony i rozwoju zasobów cyfrowych: <ul style="list-style-type: none"> – jednostki naukowe, – samodzielnie lub w konsorcjach tworzonych z udziałem województwa małopolskiego, jednostek administracji rządowej i samorządowej oraz jednostek podległych, bibliotek (w tym Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej), instytucji kultury, instytucji systemu oświaty i szkolnictwa wyższego, instytucji badawczo-rozwojowych. 2) z zakresu bezpieczeństwa danych instytucji publicznych <ul style="list-style-type: none"> – Województwo Małopolskie, – jednostki administracji publicznej, – jednostki naukowe
Część finansowa	
Szacowana wartość całkowita	144,33 mln zł W tym: Projekt „Wirtualna Małopolska” – 14,33 mln zł
Opis sposobu szacowania wartości całkowitej	Do szacowania przyjęto: <ol style="list-style-type: none"> a) w przypadku ochrony i rozwoju zasobów cyfrowych realizację czterech projektów o całkowitej wartości odpowiadającej wartości projektu „Wirtualne Muzea Małopolski” (12,5 mln zł x 4 =50 mln zł) b) w przypadku bezpieczeństwa danych instytucji publicznych:

	realizację czterech projektów o wartości 20 mln zł (łącznie 80 mln zł)
Szacowany udział budżetu województwa	0 zł
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> - środki europejskie, - środki jednostek samorządu lokalnego, - krajowe środki publiczne, - inne krajowe środki publiczne, - inne środki zagraniczne.

6. PLAN FINANSOWY

	Kwota (PLN)	Źródła finansowania
Priorytet 1. Rozwój infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy		
Działanie A. Instrumenty infrastrukturalne i finansowe służące przedsięwzięciom innowacyjnym i nowym technologiom	<i>2 834 mln zł</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>środki europejskie,</i> - <i>krajowe środki publiczne,</i> - <i>inne krajowe środki publiczne.</i>
Działanie B. System zachęt dla rozwoju przedsiębiorczości	<i>160,075 mln zł</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>środki europejskie,</i> - <i>krajowe środki publiczne,</i> - <i>środki budżetu województwa,</i> - <i>inne krajowe środki publiczne</i>
Działanie C. Potencjał instytucjonalny małopolskiego systemu innowacji	<i>545 mln zł</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>środki europejskie,</i> - <i>krajowe środki publiczne,</i> - <i>środki prywatne,</i> - <i>inne krajowe środki publiczne</i>
Suma priorytet 1	<i>3 539,075 mln zł</i>	
Priorytet 2. Kreowanie popytu na innowacje		
Działanie D. Kompetencje i kooperacja kadr nowoczesnej gospodarki	<i>137,590 mln zł</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>środki europejskie,</i> - <i>środki prywatne,</i> - <i>krajowe środki publiczne,</i> - <i>inne krajowe środki publiczne (m.in. szkół wyższych),</i> - <i>środki przedsiębiorstw</i>
Działanie E. Konkurencyjność,	<i>4 125 mln zł</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>środki europejskie,</i> - <i>środki prywatne,</i> - <i>krajowe środki publiczne,</i>

	Kwota (PLN)	Źródła finansowania
innowacyjność i kooperacja przedsiębiorstw		<ul style="list-style-type: none"> - inne krajowe środki publiczne (m.in szkół wyższych) - środki przedsiębiorstw.
Suma priorytet 2	4 262,590 mln zł	
Priorytet 3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego		
Działanie F. Rozwój regionalnej sieci szerokopasmowej	200 mln zł	<ul style="list-style-type: none"> - środki europejskie, - środki jednostek samorządu lokalnego, - środki prywatne, - krajowe środki publiczne.
Działanie G. Rozwój usług elektronicznych oraz interoperacyjnych platform cyfrowych	1 122,518 mln zł	<ul style="list-style-type: none"> - środki europejskie, - środki budżetu województwa, - środki jednostek samorządu lokalnego, - środki prywatne, - krajowe środki publiczne, - inne krajowe środki publiczne, - inne środki zagraniczne.
Działanie H. Rozwój treści cyfrowych	144,33 mln zł	<ul style="list-style-type: none"> - środki europejskie, - środki jednostek samorządu lokalnego, - środki prywatne, - krajowe środki publiczne, - inne krajowe środki publiczne, - inne środki zagraniczne.
Suma priorytet 3	1 466,848 mln zł	
SUMA RSI 2014-2020	9 268,513 mln zł	

7. SYSTEM WDRAŻANIA

W układzie podstawowym, system wdrażania programu strategicznego opiera się na:

- 1) Wdrażaniu przedsięwzięć strategicznych określonych w programie,
- 2) Regułach planowania realizacji tych przedsięwzięć – w cyklu rocznym, zgodnie z Planem zarządzania Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020.

Poniższe zestawienie zawiera wykaz przedsięwzięć strategicznych, zidentyfikowanych i uzgodnionych w ramach prac nad programem strategicznym.

Nazwa przedsięwzięcia	Lata realizacji	Operator/ Koordynator	Partnerzy
Priorytet 1. Rozwój infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy			
A.1 INKUBATORY PRZEDSIĘBIOR CZOŚCI, PARKI PRZEMYSŁOWE I TECHNOLOGI CZNE	2014- 2020	<p>Województwo Małopolskie</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Park naukowo-technologiczny Branice będzie Gmina Miejska Kraków.</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Centrum logistyczne - Strefa Aktywności Gospodarczej będzie Gmina Miejska Kraków.</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Małopolskich Parków Inteligentnych Specjalizacji będzie Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie (w imieniu konsorcjum, w którego skład wchodzi: Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki w Krakowie, Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie).</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Tarnowskie gniazda innowacyjnych specjalizacji: Regionalny Park Naukowo-Technologiczny będzie Gmina Miejska Tarnów.</p>	<p>–Województwo Małopolskie,</p> <p>–jednostki samorządu terytorialnego,</p> <p>–jednostki naukowe,</p> <p>–jednostki KSU i inne instytucje otoczenia biznesu.</p>
A.2 SIEĆ FUNDUSZY KAPITAŁOWYCH	2014- 2020	<p>Województwo Małopolskie</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Uruchomienie funduszu typu <i>venture capital</i> związanego z ograniczeniem ryzyka inwestycji w OZE i alternatywne będzie Małopolska Agencja Energii i Środowiska sp. z o.o. (partner kluczowy: Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.)</p>	<p>–przedsiębiorstwa,</p> <p>–instytucje otoczenia biznesu,</p> <p>–Województwo Małopolskie</p>

<p>A.3 POŻYCZKI I PORĘCZENIA NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ</p>	<p>2014-2020</p>	<p>Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Województwo Małopolskie - regionalne fundusze poręczeniowe, - instytucje otoczenia biznesu, - inkubatory przedsiębiorczości, - fundusze kapitałowe, - organizacja pozarządowe, - fundusze technologiczne
<p>A.4 INFRASTRUKTURA BADAWCZA JEDNOSTEK NAUKOWYCH</p>	<p>2014-2020</p>	<p>Województwo Małopolskie</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Uniwersyteckie Centrum Medycyny Weterynaryjnej i Hodowli Zwierząt Polski Południowej będzie Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja w Krakowie.</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Narodowe Centrum Promieniowania Synchrotronowego SOLARIS będzie Uniwersytet Jagielloński, Narodowe Centrum Promieniowania Synchrotronowego SOLARIS.</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Rozbudowa zasobów obliczeniowych komputerów dużej mocy dla potrzeb innowacyjnych prac badawczych i nowych technologii będzie Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, ACK Cyfronet AGH.</p> <p>Operatorem w zakresie projektu FOUNDRYMET będzie Akademia Górniczo-Hutnicza w konsorcjum z Instytutem Odlewnictwa.</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Małopolskie Centrum Badań Przedklinicznych i Medycyny Translacyjnej Wydziału Lekarskiego UJ CM będzie Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego.</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Narodowe Centrum Badań i Aplikacji Nowych Materiałów i Technologii dla Elektroenergetyki będzie Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie.</p>	<p>- jednostki naukowe</p>

<p>B.1. PRZEDSIĘBIOR CZOŚĆ AKADEMICKA</p>	<p>2014- 2020</p>	<p>Województwo Małopolskie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - jednostki naukowe, - przedsiębiorstwa, - instytucje otoczenia biznesu.
<p>B.2 PROMOCJA GOSPODARCZ A I WSPARCIE PRZEDSIĘBIOR CZOŚCI, INSTYTUCJI OTOCZENIA BIZNESU</p>	<p>2014- 2020</p>	<p>Województwo Małopolskie</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Centrum Business in Małopolska będzie Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego SA. (partnerzy: Krakowski Park Technologiczny S.A., Małopolskie Parki Przemysłowe, Województwo Małopolskie.</p> <p>Operatorem w zakresie projektów Małopolski Festiwal Innowacji i Przedsiębiorcza Małopolska będzie Województwo Małopolskie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - instytucje otoczenia biznesu, - jednostki naukowe, - inkubatory przedsiębiorczości , - fundusze poręczeń kredytowych, - organizacje pozarządowe, - przedsiębiorstwa.
<p>C.1 CENTRA TECHNOLOGII I ROZWOJU</p>	<p>2014- 2020</p>	<p>Województwo Małopolskie</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Centrum Zrównoważonego Rozwoju i Poszanowania Energii „Miękinia” będą: Akademia Górniczo – Hutnicza, Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska, Małopolska Agencja Energii i Środowiska Sp. z o.o. oraz Gmina Krzeszowice</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Małopolskie Centrum Technologii i Rozwoju będzie Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego SA.</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Małopolskie Centrum Biotechnologii UJ będzie Uniwersytet Jagielloński, Małopolskie Centrum Biotechnologii.</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Małopolskie Centrum Badań Energooszczędnych będzie Politechnika Krakowska.</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Centrum Badawczo-Rozwojowe Wydziału Chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego będzie Wydział Chemii UJ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - jednostki naukowe, - przedsiębiorstwa, - inni partnerzy.

C.2 CENTRUM KREATYWNOŚCI I DIZAJNU	2014-2020	Województwo Małopolskie Operatorem w zakresie projektu Centrum Kreatywności i Dizajnu będzie Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie (w partnerstwie z Akademią Górniczo-Hutniczą, Akademią Sztuk Pięknych w Krakowie, Politechniką Krakowską).	<ul style="list-style-type: none"> - szkoły wyższe artystyczne, ekonomiczne i techniczne, - inne jednostki naukowe, - instytucje otoczenia biznesu, - przedsiębiorstwa, - jednostki samorządu terytorialnego, - organizacje pozarządowe, - instytucje kultury.
Priorytet 2. Kreowanie popytu na innowacje			
D.1. KAPITAŁ LUDZKI PRZEDSIĘBIORSTW W REGIONALNEJ SZANSY	2014-2020	Województwo Małopolskie	<ul style="list-style-type: none"> - instytucje otoczenia biznesu, - przedsiębiorstwa.
D.2. KOMPETENCJE KADR NAUKOWYCH I STUDENTÓW	2014-2020	Województwo Małopolskie	<ul style="list-style-type: none"> - jednostki naukowe.
E.1. WSPARCIE DZIAŁALNOŚCI B+R PRZEDSIĘBIORSTW	2014-2020	Województwo Małopolskie/Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości Operatorem w zakresie projektu Chemiczne Centrum Technologii i Rozwoju będzie Grupa Kapitałowa Azoty Tarnów. Operatorem w zakresie projektu Centrum Badawczo-Rozwojowe będą Zakłady Mechaniczne w Tarnowie.	<ul style="list-style-type: none"> - instytucje otoczenia biznesu, - przedsiębiorstwa - jednostki naukowe..
E.2. WSPARCIE ROZWOJU PRZEDSIĘBIORSTW	2014-2020	Województwo Małopolskie/Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> - instytucje otoczenia biznesu, - przedsiębiorstwa.

E.3. MAŁOPOLSKIE BONY NA INNOWACJE	2014- 2020	Województwo Małopolskie/Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> - instytucje otoczenia biznesu, - przedsiębiorstwa, - jednostki naukowe.
E.4. ROZWÓJ KLASTRÓW	2014- 2020	Województwo Małopolskie	<ul style="list-style-type: none"> - grupy przedsiębiorstw, - instytucje otoczenia biznesu, jednostki naukowe, edukacyjne itd., - konsorcja interesariuszy klastrów.
Priorytet 3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego			
F.1. REGIONALNA SIEĆ SZEROKOPASMO WA NOWEJ GENERACJI	2014- 2020	Województwo Małopolskie oraz Małopolska Sieć Szerokopasmowa sp. z o.o.	<ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie lub w konsorcjach: Województwo Małopolskie, gminy lub powiaty Małopolski, operatorzy telekomunikacyjni, - samodzielnie lub w konsorcjach: gminy lub powiaty Małopolski i operatorzy telekomunikacyjni.

<p>G.1. E-USŁUGI PUBLICZNE I KOMUNIKACJA ELEKTRONICZNA INSTYTUCJI PUBLICZNYCH</p>	<p>2014-2020</p>	<p>Województwo Małopolskie</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Małopolski System Informacji Medycznej będzie Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego.</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Nowoczesna Policja dla Małopolski będzie Komenda Wojewódzka Policji w Krakowie.</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Rozbudowa systemu udostępniania e-usług publicznych w administracji publicznej w Małopolsce będzie Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie.</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Na straży danych będzie Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – jednostki administracji publicznej, – jednostki naukowe, – samodzielnie lub w konsorcjach: województwo małopolskie, gminy lub powiaty Małopolski z partnerami pozarządowymi oraz firmami, – instytucje świadczące usługi publiczne.
<p>G.2. OTWARTE STANDARDY I REGIONALNE SYSTEMY INFORMATYCZNE</p>	<p>2014-2020</p>	<p>Województwo Małopolskie</p> <p>Operatorem w zakresie projektu Zwiększenie potencjału inwestycyjnego Małopolski poprzez budowę aktualnych rejestrów publicznych będzie Województwo Małopolskie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie lub w konsorcjach: województwo małopolskie, gminy lub powiaty Małopolski w ramach inicjatywy Małopolska Infrastruktura Informacji Przestrzennej i inne podmioty zajmujące się rozwojem elektronicznych usług publicznych, – samodzielnie lub w konsorcjach: województwo małopolskie, gminy lub powiaty Małopolski z partnerami pozarządowymi oraz firmami, – instytucje świadczące usługi publiczne.

<p>G.3. NOWOCZESNA INFRASTRUKTUR A TELEINFORMATY CZNA DLA MIESZKAŃCÓW</p>	<p>2014- 2020</p>	<p>Województwo Małopolskie</p>	<ul style="list-style-type: none"> – jednostki naukowe, – podmioty sektora publicznego, instytucje świadczące usługi publiczne w tym podmioty służby zdrowia. <p>Budowa hotspotów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie lub w konsorcjach: województwo małopolskie, gminy lub powiaty Małopolski, operatorzy telekomunikacyjni, – gminy i powiaty Małopolski.
<p>G.4. SYSTEMY WIELOKANAŁOW EGO DOSTĘPU DO INFORMACJI I USŁUG</p>	<p>2014- 2020</p>	<p>Województwo Małopolskie</p>	<ul style="list-style-type: none"> – instytucje administracji publicznej, – jednostki naukowe.

<p>H.1. ROZWÓJ TREŚCI CYFROWYCH I BEZPIECZEŃSTW O DANYCH</p>	<p>2014-2020</p>	<p>Województwo Małopolskie</p>	<p>1) z zakresu ochrony i rozwoju zasobów cyfrowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – jednostki naukowe, – samodzielnie lub w konsorcjach tworzonych z udziałem województwa małopolskiego, jednostek administracji rządowej i samorządowej oraz jednostek podległych, bibliotek (w tym Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej), instytucji kultury, instytucji systemu oświaty i szkolnictwa wyższego, instytucji badawczo-rozwojowych. <p>2) z zakresu bezpieczeństwa danych instytucji publicznych</p> <ul style="list-style-type: none"> – Województwo Małopolskie, – jednostki administracji publicznej, – jednostki naukowe.
--	------------------	--------------------------------	--

W nawiązaniu do reguł wynikających z Planu zarządzania SRWM, system wdrażania programu opierać będzie się na powtarzalnym w cyklu rocznym planowaniu realizacji poszczególnych przedsięwzięć strategicznych – w oparciu o następujące reguły:

1. Planowanie realizacji przedsięwzięć strategicznych poprzedzające planowanie budżetowe:

- powtarzalny proces, uruchamiany przed przystąpieniem do prac nad budżetem województwa na dany rok (planowanie rzeczowe przed planowaniem budżetowym),
- aktualizacja planu realizacji zidentyfikowanych przedsięwzięć strategicznych – w cyklu rocznym,
- ewentualne identyfikowanie innych przedsięwzięć w ramach programu.

2. Powiązanie z kontrolą zarządczą: coroczny przegląd zarządzania ukierunkowany na:

- tworzenie warunków do uruchamiania procesów decyzyjnych,
- korygowanie ścieżki postępowania w bieżącej realizacji strategii regionalnej i programów strategicznych,
- przy jednoczesnym uwzględnieniu zmian w otoczeniu (nowe instrumenty, źródła finansowania, partnerzy zewnętrzni).

3. Główni uczestnicy procesu:

- wiodąca rola: KOORDYNATOR PROGRAMU (jednocześnie koordynator realizacji grupy Działań SRWM) tj. właściwy merytorycznie Departament UMWM/ Jednostka WM,
- koordynująca rola: SEKRETARZ WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO,
- wspierająca rola: DEPARTAMENT POLITYKI REGIONALNEJ UMWM,
- główny odbiorca wyników: ZARZĄD WOJEWÓDZTWA.

4. Tryb realizacji: w oparciu o ramowy zakres informacji i funkcjonalność procedur, przy uwzględnieniu systemu informatycznego współzarządzany przez koordynatorów programu.

8. SYSTEM MONITOROWANIA

W tej części przedstawione zostały najważniejsze zasady monitorowania wdrażania RSI WM 2014-2020 oraz wskaźniki produktu dla poszczególnych priorytetów Strategii. Monitorowanie wdrażania zamierzeń strategicznych należy do podstawowych już standardów zarządzania, który winien być respektowany również w przypadku RSI. Z uwagi na to, że niniejszy program strategiczny pozostaje w ścisłej współzależności z innymi dokumentami programowymi województwa (Strategią, programami strategicznymi, RPO), mechanizmy monitorowania wdrażania RSIWM 2014-2020 powinny być powiązane z całościowym systemem monitorowania rozwoju w województwie.

8.1. Zasady monitorowania

W układzie podstawowym, system monitorowania programu strategicznego opiera się na:

- 1) Monitorowaniu postępów w osiąganiu wskaźników określonych w programie,
- 2) Regułach monitorowania realizacji przedsięwzięć strategicznych – w cyklu rocznym, zgodnie z Planem zarządzania Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020.

U podstaw projektowania systemu monitorowania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2014-2020 leży przekonanie, że podstawowe zasady i mechanizmy monitorowania RSIWM 2014-2020 powinny być jednolite dla wszystkich 10 programów strategicznych. Podobnie, identyczny w odniesieniu do wszystkich programów strategicznych winien być mechanizm generowania danych oraz ich kontrybucji do systemu monitorowania i sprawozdawczości Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020.

System monitorowania RSIWM 2014-2020, podobnie jak i innych programów strategicznych, powinien być również zharmonizowany z systemem monitorowania regionalnego programu operacyjnego na lata 2014-2020. Ta harmonizacja oznacza przede wszystkim jednakowy dla programów strategicznych i programu operacyjnego tryb ewidencjonowania i przetwarzania danych monitoringowych oraz sprawozdawczości.

Przyjmuje się, że w celu monitorowania RSIWM 2014-2020 zostaną wdrożone procedury tożsame z tymi, które służą monitorowaniu SRWM 2011-2020 (funkcjonalności). Należą do nich:

- 1) Wystandaryzowana ewidencja przedsięwzięć wdrażanych w ramach RSIWM 2014-2020. System ewidencji przedsięwzięć powinien być jednolity dla wszystkich programów strategicznych oraz winien umożliwiać poprawne przyporządkowanie ogółu przedsięwzięć realizowanych w ramach RSIWM 2014-2020 odpowiednim przedsięwzięciom strategicznym tej strategii. Wymóg ten powinien być spełniony również w przypadku przedsięwzięć realizowanych w ramach regionalnego programu operacyjnego.
- 2) Ewidencjonowanie postępu i efektów przedsięwzięć wdrażanych w ramach RSIWM 2014-2020. System monitorowania RSIWM 2014-2020 powinien zapewniać bieżący (z pewnością nie bazujący na danych pochodzących z badań zleczanych na zewnątrz) dostęp do podstawowych danych monitoringowych, tj. nakłady finansowe, kluczowe produkty i kluczowe rezultaty przedsięwzięć wdrażanych w ramach tej strategii.
- 3) Monitorowanie zmian zachodzących w gospodarce Małopolski. Ten komponent systemu monitorowania RSIWM 2014-2020 będzie bezpośrednio korespondował z systemem monitorowania SRWM 2011-2020 oraz badaniami prowadzonymi przez małopolskie obserwatoria.
- 4) Wdrożenie procedur sprawozdawczości z wdrażania z RSIWM 2014-2020, opartych o bieżące dane monitoringowe oraz dostosowanych do potrzeb różnych kategorii interesariuszy RSIWM 2014-2020. Będą to sprawozdania o charakterze zarządczym – z przeznaczeniem dla Zarządu i Sejmiku Województwa, analitycznym – wykorzystywane przez urzędników i gremia eksperckie oraz informacyjnym – przekazywane opinii publicznej.

Za monitorowanie wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2014-2020 odpowiada Departament Rozwoju Gospodarczego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

Projektując system monitorowania RSIWM 2014-2020, należy również określić jego relacje z trzema rejestrami przygotowywanymi w celu monitorowania SRWM 2011-2020, tj.:

- rejestrem regionalnych strategii, programów i planów,
- rejestrem inicjatyw własnych Województwa Małopolskiego podejmowanych w obszarach realizacji Strategii, ewidencjonujący przedsięwzięcia inne niż wdrażane w ramach regionalnych strategii, programów i planów przedsięwzięcia, których realizacja przyczynia się do osiągnięcia celów strategicznych,
- rejestrem programów i inicjatyw zewnętrznych, których wdrażanie przyczynia się do realizacji SRWM 2011-2020.

Zadania Departamentu Rozwoju Gospodarczego, będącego jednostką monitorującą RSIWM 2014-2020, a związane z dostarczaniem informacji do rejestrów, będą określane przez jednostkę odpowiedzialną za prowadzenie tych rejestrów, którą jest jednostka właściwa w zakresie monitorowania i oceny SRWM 2011-2020.

Na potrzeby budowy systemu monitorowania RSIWM 2014-2020 zostaną wykorzystane doświadczenia projektu „Regionalny System Innowacji Województwa Małopolskiego. Projekt pilotażowy”, w ramach którego prowadzone były badania stopnia wdrażania poprzedniej Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego.

RSIWM 2014-2020 będzie weryfikowana i aktualizowana w trybie zgodnym z przyjętą przez samorząd województwa małopolskiego procedurą aktualizacji ogółu programów strategicznych oraz uwzględniać wytyczne MIR dotyczące ewaluacji on-going specjalizacji regionalnej.

8.2. Wskaźniki osiągnięć – wskaźniki rezultatu i produktu

Poniższe zestawienie zawiera wykaz wskaźników rezultatu i produktu osiągnięć sformułowanych dla programu strategicznego RSIWM 2014-2020 w podziale na priorytety oraz w nawiązaniu do wytypowanych przedsięwzięć strategicznych.

Wskaźniki rezultatu

Priorytet	Nazwa wskaźnika	Wartość bieżąca	Wartość docelowa
1. Rozwój infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy	<i>Odsetek przedsiębiorstw przemysłowych, aktywnych innowacyjnie</i>	18,8%	23,8%
2. Kreowanie popytu na innowacje	<i>Nakłady wewnętrzne na działalność badawczo-rozwojową pochodzące z sektora przedsiębiorstw jako % PKB</i>	0,27 % PKB	0,5% PKB
3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego	<i>Odsetek gospodarstw domowych w Małopolsce posiadających komputer z dostępem do szerokopasmowego Internetu</i>	44%	75%

Wskaźniki produktu

Działania SRWM odpowiadające zakresowi przedsięwzięć strategicznych RSI	Znacznik działania	Przedsięwzięcie strategiczne z RSI	Znacznik przedś. strat.	Wskaźnik produktu dla przedsięwzięcia strategicznego	Wartość docelowa
Priorytet 1. Rozwój infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy					
<i>Wsparcie rozwoju inkubatorów przedsiębiorczości oraz parków przemysłowych i technologicznych, funkcjonujących w obszarze nowoczesnych technologii</i>	1.2.1	<i>INKUBATORY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, PARKI PRZEMYSŁOWE I TECHNOLOGICZNE</i>	A.1.	<i>Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych [ha]</i>	1 260
<i>Rozwój instrumentów finansowego wspierania przedsięwzięć innowacyjnych: fundusze typu venture capital, fundusze załączkowe, sieci „aniołów biznesu”</i>	1.2.2	<i>SIEĆ FUNDUSZY KAPITAŁOWYCH</i>	A.2	<i>Liczba projektów dofinansowanych z funduszy kapitałowych [szt.]</i>	200
<i>Rozwój oferty oraz poprawa dostępności zwrotnych instrumentów finansowania działalności przedsiębiorstw, w tym funduszy pożyczkowych i poręczeniowych</i>	1.5.1	<i>POŻYCZKI I PORĘCZENIA NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ</i>	A.3	<i>Liczba przedsiębiorstw wspartych przez instrumenty finansowe [szt.]</i>	1400
<i>Wsparcie działalności badawczej ukierunkowanej na cele wdrożeniowe, komercjalizację oraz ochronę patentową</i>	1.3.3	<i>INFRASTRUKTURA BADAWCZA JEDNOSTEK NAUKOWYCH</i>	A.4	<i>Liczba jednostek naukowych ponoszących nakłady inwestycyjne na działalność B+R [szt.]</i>	19

Działania SRWM odpowiadające zakresowi przedsięwzięć strategicznych RSI	Znacznik działania	Przedsięwzięcie strategiczne z RSI	Znacznik przedś. strat.	Wskaźnik produktu dla przedsięwzięcia strategicznego	Wartość docelowa
Wdrożenie systemu zachęt dla przedsiębiorczości akademickiej typu spin-off i spin-out	1.2.4	PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ AKADEMICKA	B.1	Liczba przedsiębiorstw typu spin off i spin out wchodzących na rynek po okresie inkubacji [szt.]	100
Budowanie sieciowej współpracy centrów transferu technologii na bazie zintegrowanego systemu zarządzania informacją	1.2.3	PROMOCJA GOSPODARCZA I WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	B.2	Liczba wspartych przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych o charakterze międzynarodowym lub krajowym [szt.]	16
Aktywna promocja zewnętrzna Małopolski jako regionu wiedzy i kreatywności	1.3.7				
Wzmacnianie potencjału oraz rozwój sieci instytucji otoczenia biznesu	1.5.2				
Aktywna promocja zewnętrzna Małopolski jako regionu wiedzy i kreatywności	1.3.7				
Rozwój regionalnego systemu obsługi inwestycji oraz promocja przedsiębiorczości	1.5.5				
Wdrożenie mechanizmów stymulujących współpracę przedsiębiorstw z jednostkami badawczo-rozwojowymi i uczelniami w zakresie transferu i absorpcji innowacji oraz nowych technologii	1.3.4	CENTRA TECHNOLOGII I ROZWOJU	C.1	Liczba wspartych centrów technologii i rozwoju [szt.]	5
Tworzenie warunków infrastrukturalnych dla przedsiębiorstw zajmujących się działalnością kreatywną	1.2.5	CENTRUM KREATYWNOŚCI I DIZAJNU	C.2	Liczba projektów o charakterze kreatywnym zrealizowanych w Centrum Kreatywności i Dizajnu [szt.]	150
Priorytet 2. Kreowanie popytu na innowacje					
Zwiększenie zakresu i jakości kształcenia kadr nowoczesnej gospodarki w ramach kierunków priorytetowych dla rozwoju województwa, w tym związanych z technologiami kluczowymi dla specjalizacji regionalnej	1.3.1	KAPITAŁ LUDZKI PRZEDSIĘBIORSTW REGIONALNEJ SZANSY finansowej)	D.1	Liczba staży pracowników naukowych w przedsiębiorstwach [szt.]	490

Działania SRWM odpowiadające zakresowi przedsięwzięć strategicznych RSI	Znacznik działania	Przedsięwzięcie strategiczne z RSI	Znacznik przedś. strat.	Wskaźnik produktu dla przedsięwzięcia strategicznego	Wartość docelowa
Wdrożenie mechanizmów stymulujących współpracę przedsiębiorstw z jednostkami badawczo-rozwojowymi i uczelniami w zakresie transferu i absorpcji innowacji oraz nowych technologii	1.3.4				
Zwiększenie zakresu i jakości kształcenia kadr nowoczesnej gospodarki w ramach kierunków priorytetowych dla rozwoju województwa, w tym związanych z technologiami kluczowymi dla specjalizacji regionalnej	1.3.1	KOMPETENCJE KADR NAUKOWYCH I STUDENTÓW	D.2	Liczba osób objętych wsparciem w zakresie rozwoju kadr B+R [osoby]	1260
Wdrożenie mechanizmów stymulujących współpracę przedsiębiorstw z jednostkami badawczo-rozwojowymi i uczelniami w zakresie transferu i absorpcji innowacji oraz nowych technologii	1.3.4				
Wsparcie działalności badawczej ukierunkowanej na cele wdrożeniowe, komercjalizację oraz ochronę patentową	1.3.3	WSPARCIE DZIAŁALNOŚCI B+R PRZEDSIĘBIORSTW	E.1	Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie działalności badawczo-rozwojowej [szt.]	500
Rozwój regionalnego systemu obsługi inwestycji oraz promocja przedsiębiorczości	1.5.5	WSPARCIE ROZWOJU PRZEDSIĘBIORSTW	E.2	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie [szt.]	3400
Wsparcie działań związanych z praktycznym zastosowaniem kluczowych technologii, określających specjalizację regionu	1.3.5	MAŁOPOLSKIE BONY NA INNOWACJE	E.3	Liczba przyznanych M-bonów [szt.]	2 000
Wdrożenie efektywnego modelu wsparcia powiązań kooperacyjnych, w tym klastrów	1.5.4	ROZWÓJ KLASTRÓW	E.4	Liczba wspartych klastrów [szt.]	10
Priorytet 3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego					
Rozwój regionalnej sieci szerokopasmowej, szczególnie na obszarach wykluczenia cyfrowego	3.5.1	REGIONALNA SIEĆ SZEROKOPASMOWA NOWEJ GENERACJI	F.1	Gospodarstwa domowe w zasięgu dostępu do internetu o przepustowości co najmniej 30 Mb/s (%)	90

Działania SRWM odpowiadające zakresowi przedsięwzięć strategicznych RSI	Znacznik działania	Przedsięwzięcie strategiczne z RSI	Znacznik przedś. strat.	Wskaźnik produktu dla przedsięwzięcia strategicznego	Wartość docelowa
Rozwój nowoczesnej infrastruktury teleinformatycznej oraz interoperacyjnych platform cyfrowych – wspierających funkcjonowanie instytucji publicznych	3.5.2	E-USŁUGI PUBLICZNE I KOMUNIKACJA ELEKTRONICZNA INSTYTUCJI PUBLICZNYCH	G.1	Liczba urzędów, które wdrożyły katalog rekomendacji dotyczących awansu cyfrowego [szt.]	66
Rozwój nowoczesnej infrastruktury teleinformatycznej oraz interoperacyjnych platform cyfrowych – wspierających funkcjonowanie instytucji publicznych	3.5.2	OTWARTE STANDARDY I REGIONALNE SYSTEMY INFORMATYCZNE	G.2	Liczba uruchomionych systemów teleinformatycznych w instytucjach publicznych [szt.]	5
Rozwój infrastruktury teleinformatycznej – wspierającej rozwój mieszkańców i przedsiębiorstw	3.5.3	NOWOCZESNA INFRASTRUKTURA TELEINFORMATYCZNA DLA MIESZKAŃCÓW	G.3	Liczba punktów publicznego dostępu do internetu (hot spotów) [szt.]	300
Wspieranie działań zmierzających do wdrażania i upowszechniania nowoczesnych technologii teleinformatycznych i komunikacyjnych (ICT)	1.2.6	SYSTEMY WIELOKANAŁOWEGO DOSTĘPU DO INFORMACJI I USŁUG	G.4	Liczba zrealizowanych projektów związanych z wielokanałowym dostępem do informacji i usług [szt.]	2
Rozwój nowoczesnej infrastruktury teleinformatycznej oraz interoperacyjnych platform cyfrowych – wspierających funkcjonowanie instytucji publicznych	3.5.2	ROZWÓJ TREŚCI CYFROWYCH I BEZPIECZEŃSTWO DANYCH	H.1	Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego [szt.]	20

W nawiązaniu do reguł wynikających z Planu zarządzania SRWM, system monitorowania programu opierać będzie się na powtarzalnym w cyklu rocznym sprawozdawaniu realizacji poszczególnych przedsięwzięć strategicznych – w oparciu o następujące reguły:

- I. **Monitorowanie programu strategicznego** powiązane ze sprawozdawczością budżetową:
  - coroczny i powtarzalny charakter procesu: przegląd przedsięwzięć zrealizowanych w danym roku, poprzedzający prace nad planowaniem realizacji zadań na rok następny.
- II. **Powiązanie z kontrolą zarządczą:** coroczny przegląd zarządzania ukierunkowany na:
  - monitorowanie postępów we wdrażaniu programu,

- tworzenie warunków do ukierunkowania procesów decyzyjnych i korygowania ścieżki postępowania w bieżącej realizacji programu – przy uwzględnieniu stanu jego realizacji (wraz z identyfikacją bieżących problemów i ryzyk).
- III. **Główni uczestnicy procesu:**
- wiodąca rola: KOORDYNATOR PROGRAMU (jednocześnie koordynator realizacji grupy Działań SRWM) tj. właściwy merytorycznie Departament UMWM / Jednostka WM
  - koordynująca rola: SEKRETARZ WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO
  - wspierająca rola: DEPARTAMENT POLITYKI REGIONALNEJ UMWM
  - główny odbiorca wyników: ZARZĄD WOJEWÓDZTWA I SEJMIK WOJEWÓDZTWA.
- IV. **Tryb realizacji:** w oparciu o ramowy zakres informacji i funkcjonalność procedur, przy uwzględnieniu systemu informatycznego współzarządzany przez koordynatorów programu.

9. PODSUMOWANIE OCENY EX-ANTE

Ocena ex-ante RSIWM 2014-2020 została przygotowana na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego w grudniu 2012 r. i przedstawiona w opracowaniu „Raport ex-ante. Program Strategiczny Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2013-2020”⁵. Raport ten składa się z sześciu części, w tym streszczenia oceny, czterech części zawierających wyniki weryfikacji spełnienia przez RSIWM 2014-2020 kryteriów ewaluacyjnych, tj.: poprawność i trafność opisu projektu Strategii, spójność wewnętrzną, spójność z wytycznymi RIS3 oraz demarkacja pomiędzy RSI a innymi programami strategicznymi przygotowywanymi przez samorząd województwa małopolskiego w horyzoncie 2020 roku.

W rozdziale drugim raportu, dotyczącym poprawności i trafności opisu programu strategicznego, skoncentrowano się na ocenie trzech zasadniczych części składowych RSIWM 2014-2020 – części diagnostycznej, analizy strategicznej i części projekcyjnej, w ramach której ocenie poddano opisy: celu głównego, priorytetów, działań oraz przedsięwzięć strategicznych.

Diagnoza została oceniona pozytywnie, zarówno co do jej zakresu tematycznego jak i doboru metod oceny innowacyjności. Zespół ewaluacyjny pokreślił trafność międzyregionalnych i międzynarodowych porównań statycznych i dynamicznych, a także rzetelność doboru źródeł. W ocenie zauważono, że przedstawiona charakterystyka regionu „wyznacza (...) perspektywę kierunków działania, które wskazują cele planowanych interwencji”, co uznać należy za pozytywną ocenę powiązania części diagnostycznej ocenianego programu z jej częścią projekcyjną.

⁵ W początkowej fazie prac nad nową RSIWM planowano, że będzie ona obowiązywać w latach 2013-2020 – stąd też w tytule „Raportu ex-ante...” uwzględniono taki okres czasu. Jednakże w związku z przedłużeniem się prac nad RSIWM przyjęto, że okres jej obowiązywania będzie tożsamy z nowym okresem programowania Unii Europejskiej (2014-2020), co też znalazło odzwierciedlenie w tytule niniejszego dokumentu.

W dokonanej przez zespół ewaluacyjny ocenie analizy strategicznej gospodarki Małopolski wynikającej z diagnozy podkreślono porządkujący charakter tej części oraz jej dogłębnosc, jak również poprawność i trafność. Podniesiono jednak brak wniosków z analizy strategicznej SWOT, których sformułowanie zdaniem oceniającego, umożliwiłoby prognozę efektywności i skuteczności proponowanych działań.

W kolejnym punkcie dokonano oceny celu głównego RSIWM 2014-2020, na podstawie analizy celu głównego programu oraz jego powiązania z celami poszczególnych priorytetów. W ocenie podkreślono poprawność i trafność celu głównego i jego powiązań z celami niższego rzędu. Także wskaźniki osiągnięć zostały uznane za adekwatne do jego składowych oraz umożliwiające ocenę skuteczności realizacji poszczególnych elementów programu. Wskazano natomiast na „przeładowanie treści zawartej w sformułowaniu celu głównego”. Za pozytywne należy również uznać oceny kolejnych poziomów logiki interwencji: priorytetów, działań i przedsięwzięć strategicznych. Po pierwsze, na podstawie weryfikacji kryterium posiadania celu, spójności tego celu z celem głównym RSIWM 2014-2020 oraz adekwatności systemów ich realizacji ze zdiagnozowanymi obszarami interwencji pozytywnie oceniono poprawność i trafność opisu priorytetów programu. Po drugie, podobnie pozytywnie określono poziom działań, odnosząc się, dodatkowo do ujęcia w opisach działań planu działań i efektów ich realizacji. Po trzecie, analogiczne kryteria oceny przyjęto w odniesieniu do oceny poszczególnych przedsięwzięć strategicznych. W tym jednak przypadku, obok pozytywnej oceny logiki pionowej projektowanych interwencji, tj. wzajemnej spójności wszystkich poziomów celów programu, oraz dostrzeżenia adekwatności przedsięwzięć do zdiagnozowanych potrzeb, podkreślono fakt wyłączenia wskaźników osiągnięcia efektów przedsięwzięć strategicznych z ich opisu i przeniesienie do zbiorczej tabeli zamieszczonej w końcowej części dokumentu. Choć podkreślono, że oceniany dokument spełnia obowiązujące wytyczne Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego w zakresie przygotowania programów strategicznych, wskazano, że rozwiązanie takie utrudnia przypisanie spodziewanych efektów i wskaźników ich osiągnięć poszczególnym przedsięwzięciom strategicznym.

W kolejnej, trzeciej części raportu, przeprowadzono ocenę spójności wewnętrznej dokumentu ponownie dokonując przeglądu logiki interwencji. Tym razem całościowo i dogłębnie, odnosząc się do powiązania pomiędzy poszczególnymi celami w hierarchii celów RSI a także ich zakresami rzeczowymi (w tym wystarczalności angażowanych zasobów) i opisami efektów. Dokonując szczegółowej analizy, której wyniki zaprezentowano w załączniku do raportu, zespół ewaluacyjny pozytywnie odpowiedział na pytania ewaluacyjne o logikę i adekwatność interwencji w znaczeniu oddziaływania jej spójności wewnętrznej na potencjalną skuteczność, użyteczność zmiany w relacji do zdiagnozowanych potrzeb oraz spodziewaną skuteczność i wykonalność poszczególnych przedsięwzięć.

W rozdziale czwartym przedstawiono wyniki analizy zgodności ocenianej RSIWM 2014-2020 z wytycznymi RIS3, którym patronuje Komisja Europejska. Analizując spełnienie poszczególnych kryteriów ewaluacyjnych odpowiedziano pozytywnie na pytania badawcze o:

- zaangażowanie interesariuszy i otwarcie strategii na pojawienie się nowych obszarów możliwości (wskazując jednakże na brak opisu procesu przygotowania programu);

- oparcie planowanej interwencji na dowodach;
- nadanie priorytetu innowacyjności i rozwojowi opartemu na wiedzy;
- odpowiedniość strategii;
- jej kontekst ponadregionalny;
- osiągalność zaplanowanych efektów i ich mierzalność.

Brak wskazania w programie strategicznym źródła pochodzenia środków, z których będą finansowane interwencje nie pozwolił na udzielenie pozytywnej odpowiedzi na pytanie o uwzględnienie w dokumencie kwestii synergii pomiędzy różnymi źródłami finansowania Strategii.

Część piąta raportu zawiera analizę podsumowania oceny demarkacji RSI z innymi dokumentami strategicznymi przygotowywanymi przez województwo w horyzoncie do 2020 r. Wskazano przy tym 38 przypadków zachodzącego prawdopodobieństwa zbieżności realizacji tego samego działania w różnych ośmiu projektach strategii oraz 8 przypadków jednoznacznej zbieżności realizacji zadań z innymi programami strategicznymi. Podniesiono przy tym, że potencjalna zbieżność stanowi raczej sygnał do monitorowania zakresu przedmiotowego poszczególnych programów strategicznych w przyszłości niż przesądza o niepoprawności metodologicznej przyjętego sposobu ujmowania obszarów interwencji w RSIWM 2014-2020.

Rozdział szósty raportu zawiera wnioski i rekomendacje ujęte syntetycznie, w postaci tabelarycznej, odnoszące się do: podsumowania analizy strategicznej, uproszczenie celu głównego RSI, uzupełnienia opisu wskaźników o ich powiązania z poszczególnymi przedsięwzięciami strategicznymi, uzupełnienia opisu przebiegu procesu przygotowania programu oraz monitorowania zbieżności RSI z innymi programami strategicznymi.

10. PODSUMOWANIE OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Prognoza oddziaływania na środowisko jest podstawowym dokumentem sporządzanym dla potrzeb przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ).

Zasadniczą podstawą prawną sporządzenia prognozy oraz przeprowadzenia strategicznej OOŚ są przepisy prawa polskiego (UOOŚ) i wspólnotowego (Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko).

Celem przeprowadzenia OOŚ było nie tylko spełnienie wymogu prawnego, lecz także przeprowadzenie merytorycznej analizy takich zagadnień, jak:

1. Analiza zgodności ocenianego dokumentu z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym i krajowym.
2. Identyfikacja tych zagadnień dotyczących ochrony środowiska, które mają związek z ustaleniami wynikającymi z ocenianego programu.
3. Analiza oddziaływań skutków stosowania ustaleń ocenianego dokumentu na poszczególne komponenty środowiska.

4. Zaproponowanie działań mających na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko oraz – w miarę konieczności – kompensację skutków tego oddziaływania.
5. Zaproponowanie sposobów monitorowania skutków stosowania (w tym – efektywności) ocenianego dokumentu strategicznego pod kątem ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Zakres prognozy został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Krakowie (pismo z dnia 07.01.2013 r., znak: OO.411.4.5.2012.JJ) oraz Małopolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (pismo z dnia 28.12.2012 r., znak: NS.9022.4.726.2012).

Prognoza składa się z czterech głównych merytorycznych bloków / filarów:

1. Charakterystyka ocenianego dokumentu.
2. Uwarunkowania środowiskowe mające znaczenie dla wdrażania jego ustaleń.
3. Strategiczna ocena oddziaływań środowiskowych.
4. Propozycja działań minimalizujących ryzyko wystąpienia negatywnego wpływu na środowisko.

Analiza przeprowadzona w niniejszej prognozie oddziaływania na środowisko pozwoliła na sformułowanie następujących wniosków:

1. Cel, priorytety, działania i przedsięwzięcia strategiczne projektu Programu nie kolidują z polityką ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, natomiast w znacznej części mogą sprzyjać jej wdrażaniu w pośredni lub bezpośredni sposób.
2. Ustalenia omawianego Programu nie generują negatywnego oddziaływania na środowisko; przewidywany wpływ jest w znacznej części korzystny lub neutralny.
3. Wariantem ewidentnie niekorzystnym dla środowiska byłoby odstępianie od realizacji Programu. Byłoby to utracenie szansy na kreowanie sektorowej polityki Województwa Małopolskiego w sposób sprzyjający realizacji strategicznych celów ochrony środowiska.
4. Istnieje możliwość zastosowania rozwiązań, dzięki którym realizacja Programu przyczyni się do wdrażania polityki zrównoważonego rozwoju i zapewnienia odpowiedniego poziomu ochrony środowiska na etapie realizacji ustaleń Programu.
5. Z uwagi na fakt, że omawiany Program jest równorzędny do Programu Strategicznego Ochrona Środowiska, w którym określono system monitorowania polityki Województwa na stan środowiska, stwierdzono iż nie ma potrzeby tworzenia dodatkowego rozbudowanego systemu monitorowania środowiskowych aspektów związanych z wdrażaniem analizowanego Programu.

Uwagi i zalecenia wynikające z OOS zostały uwzględnione, wprowadzono stosowne uzupełnienie w pkt. 5 RSI WM 2014-2020.

11. KONSULTACJE SPOŁECZNE

Opracowany przez Komisję Europejską *Przewodnik Strategii Badań i Innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3)*, wyznacza standard zarządzania pracami nad regionalnymi dokumentami tego typu. Zgodnie z postulowanym w Przewodniku etapem 2, mówiącym jak zadbać o współudział w procesie strategicznym i poczucie odpowiedzialności za jego przebieg proces ten wymaga analiz, eksperymentowania, debat i podejmowania decyzji, a wszystko to powinno przebiegać z szerokim udziałem interesariuszy i ekspertów zarówno z regionu, jak i z zewnątrz. Autorzy dodają, że jest to proces czasochłonny, który powinien być traktowany jako inwestycja, a nie obciążenie. W poczet organizacji, jakie należy zaangażować w ten proces, wspomniany Przewodnik wymienia władze publiczne, wyższe uczelnie i inne instytucje wiedzy, inwestorów i przedsiębiorców, aktywistów społeczeństwa obywatelskiego, a także ekspertów międzynarodowych, którzy mogą przygotować *benchmarking* i zaoferować przegląd strategii.

Prowadzone przez blisko 3 lata prace nad RSIWM 2014-2020 (regionalnym dokumentem typu RIS3 dla Małopolski) od początku przebiegały w myśl postulowanego w Przewodniku partycypacyjnego podejścia. Jego najpełniejszą formą były konsultacje dokumentu, które odbyły się w trzech rundach, na różnych etapach prac nad dokumentem: 3 VII – 27 IX 2012 r., 4 IV – 10 V 2013 r., 30 X – 28 XI 2013 r. Do poszczególnych projektów RSIWM 2014-2020 spłynęło odpowiednio 40, 93 i 35 uwag, które następnie zostały rozpatrzone. Pierwsza runda konsultacji miała charakter środowiskowy a zaproszeni zostali do nich duzi przedsiębiorcy, innowacyjne firmy oraz uczelnie wyższe i instytucje wiedzy. Ponadto równoległe z pierwszą rundą konsultacji przeprowadzono nabór przedsięwzięć do Banku Projektów Regionalnych, w tym do RSIWM 2014-2020, do którego napłynęło 75 przedsięwzięć.

RSIWM 2014-2020 była ponadto poddawana konsultacjom krajowych i międzynarodowych ekspertów. Wsparcie merytoryczne ze strony przedstawicieli w randze Radców Ministra zapewniło Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Z ramienia ówczesnego Ministerstwa Rozwoju Regionalnego warsztatowe prace koordynujące dostosowanie dokumentów RIS3 w Polsce do wytycznych Przewodnika prowadził Bank Światowy. Małopolska, jako jedyny region z Polski, wzięła też udział w badaniach prowadzonych w ramach projektu OECD *TIP Smart Specialisation Project*. Jedną z ważniejszych debat podjętych nad projektem RSIWM było poddanie dokumentu przeglądowi w ramach platformy S3 polegającemu na wzajemnej weryfikacji (*peer-review*) podczas warsztatów w Seville (XII 2013 r.) poświęconych Agencji Cyfrowej. Dodatkowo, sposoby zarządzania małopolską RIS3 i dochodzenia do jej priorytetów dyskutowane były podczas sesji poświęconej inteligentnej specjalizacji organizowanej w Helsinkach (IV 2013 r.), w ramach warsztatów poświęconych Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego. Małopolska jako jedyny region z Europy Środkowo – wschodniej został zaproszona do udziału w *Awangardowej Inicjatywie na rzecz Nowego Wzrostu Dzięki Inteligentnej Specjalizacji*, regiony biorące udział w inicjatywie uznały inteligentną specjalizację za wiodącą zasadę własnych polityk, dotyczących innowacji i przemysłu. Dodatkowo Małopolska może poszczycić się też aktywnością na portalu S3 Platform stworzonym na zlecenie Komisji Europejskiej w celu wsparcia regionów w procesie opracowywania strategii innowacji.

Projektowanie małopolskiej strategii innowacji opierało się ponadto na włączaniu interesariuszy skupionych w ramach gremiów regionalnych. Poza Małopolską Radą Innowacji, podczas której w gronie naukowców, samorządowców i przedstawicieli biznesu wielokrotnie raportowano i dyskutowano prace nad RSIWM 2014-2020, założenia Programu były omawiane i recenzowane na posiedzeniach Komisji Wspólnej Samorządów Terytorialnych i Gospodarczych, Małopolskiej Komisji Regionu, Promocji i Współpracy z Zagranicą Sejmiku Województwa Małopolskiego, Małopolskiej Rady ds. Społeczeństwa Informacyjnego, Małopolskiej Rady Gospodarczej, na Forum Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów Małopolski, podczas sesji Sejmiku Województwa Małopolskiego oraz warsztatów z radnymi województwa.

Miejscami dyskusji nad rozwiązaniami proponowanymi w RSIWM 2014-2020 były w ostatnich dwóch latach m.in. Forum Nowej Gospodarki oraz Małopolski Festiwal Innowacji. Podczas konferencji i paneli dyskusyjnych organizowanych w ramach tych cyklicznych wydarzeń wielokrotnie, także z udziałem przedstawicieli instytucji pozarządowych, wypracowywano nowe rozwiązania, modyfikowano istniejące i poszukiwano optymalnych konfiguracji dla kluczowych projektów innowacyjnych na kolejne lata. W prace te włączało się województwo śląskie, zapewniając swoimi rozwiązaniami komplementarność dla projektów Małopolski oraz kompletność w kontekście wspólnej Strategii Polski Południowej.

12. LITERATURA

1. *Analiza polegająca na rozpoznaniu struktury małopolskiego środowiska start'up'owego oraz rozpoznaniu jego oczekiwań w zakresie wsparcia*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2013
2. *Analiza weryfikacyjna obszarów inteligentnej specjalizacji regionalnej województwa małopolskiego*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2014
3. *Badanie stopnia wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego w ramach dedykowanego systemu monitoringu – III etap prac*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2012
4. *Badanie wpływu informatyzacji na działanie urzędów administracji publicznej w Polsce w 2011 roku*, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Warszawa 2011
5. Bank Danych Lokalnych GUS: <http://www.stat.gov.pl>
6. *Charakterystyka dziedzin wytyczonych przez inteligentną specjalizację regionu i rozpoznanie oczekiwań przedsiębiorstw działających w tych dziedzinach*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2014
7. Czapiński J., Panek T. (red.), *Diagnoza społeczna 2011. Warunki i jakość życia Polaków*, Rada Monitoringu Społecznego, Warszawa 2011
8. *Efekty realizacji projektów innowacyjnych, zrealizowanych w ramach środków unijnych wpisujących się w cele taktyczne Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2008-2013*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2010
9. *Ekspertyzy i analizy dotyczące zagadnień transformacji wiedzy, konkurencyjności i innowacyjności gospodarki*, Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (oprac.), Warszawa 2009
10. Europejski Urząd Statystyczny Eurostat: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home/>
11. Gomułka S., *Teoria innowacji i wzrost gospodarczego*, Centrum Analiz Społeczno-Ekonomicznych, Warszawa 1998
12. *Guide to Research and Innovation Strategies for Smart Specialisation (RIS 3)*, Komisja Europejska, 2012
13. *Handel zagraniczny w Polsce i Małopolsce 2010*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2011
14. *Identyfikacja trendów technologicznych w obszarze ICT z wykorzystaniem statystyki patentowej*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2012
15. *Kierunki rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Małopolsce w latach 2007-2010*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2007
16. *Klasy w województwie małopolskim*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2011
17. *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: regiony miasta obszary wiejskie*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2010
18. *Małopolska 2.0 Inteligentna specjalizacja regionu. Małopolskie Studia Regionalne*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2012
19. *Nauka i technika w Polsce w 2009 roku*, GUS, Warszawa 2011
20. *Ocena transferu wiedzy i powiązań sfery B+R oraz instytucji otoczenia biznesu z przedsiębiorstwami w Województwie Małopolskim w 2009 roku*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2009
21. *Ocena transferu wiedzy i powiązań sfery B+R oraz instytucji otoczenia biznesu z przedsiębiorstwami w Województwie Małopolskim w 2012 roku*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2012

22. *Oferta krakowskich szkół wyższych i instytutów badawczych w zakresie prowadzonych badań*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2011
23. *Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce. Raport 2010*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Łódź/Warszawa 2010
24. *Perspektywa technologiczna Kraków - Małopolska 2020. Wyzwania rozwojowe*, Krakowski Park Technologiczny, Kraków - Warszawa 2010
25. „Pięćsetka Polityki”. Ranking największych polskich firm: <http://www.lista500.polityka.pl/> (data dostępu 20.01.2012 r.)
26. *Plan wspierania klastrów w województwie małopolskim*, Krakowski Park Technologiczny Sp. z o.o., Kraków 2009
27. *Podwyższanie kwalifikacji mieszkańców Małopolski w zakresie IT. Raport cz. 1: Diagnoza rynku edukacji IT w Małopolsce*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2009
28. *Potencjał inicjatyw klastrów w Województwie Małopolskim*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2009
29. *Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2013-2020*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2013
30. *Przewodnik Strategii Badań i Innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS 3)*, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg 2012
31. *Raport ex-ante. Program strategiczny Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2013-2020*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2012
32. *Raport pokrycia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej istniejącą infrastrukturą telekomunikacyjną zrealizowanymi w 2010 r. i planowanymi w 2011 r. inwestycjami oraz budynkami umożliwiającymi kolokację*, Urząd Komunikacji Elektronicznej, Warszawa 2011
33. *Spółczeństwo informacyjne w liczbach 2010*, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Warszawa 2010
34. *Sytuacja gospodarstw domowych w 2010 r. w świetle wyników badania budżetów gospodarstw domowych*, GUS, Warszawa 2011
35. Szmuc T., *KIC InnoEnergy. Innowacja w energetyce* [w:] *Innowacyjny Start* nr 1(20) czerwiec 2011
36. *Wdrażanie wyników prac dyplomowych w kontekście 10 kluczowych technologii przyszłości dla Małopolski - komponent II badania Rola prac dyplomowych w rozwoju gospodarki Województwa Małopolskiego*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2010
37. Węgrzyn M., *Outsourcing w Małopolsce*, WUP Kraków 2011
38. *Weryfikacja trendów rozwojowych zachodzących w ramach kluczowych technologii przyszłości w Małopolsce wyznaczonych metodą foresightu w 2010 r.*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2012
39. *Województwo Małopolskie 2011*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2011
40. *Województwo Małopolskie 2012*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2012
41. *Województwo Małopolskie 2013*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2013
42. Wrota Małopolski: <http://www.malopolska.pl/Strony/default.aspx>
43. *Wzornictwo przemysłowe w Małopolsce - oczekiwania firm i studentów*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2008

44. *Zamawianie prac dyplomowych przez przedsiębiorstwa - komponent I badania Rola prac dyplomowych w rozwoju gospodarki Województwa Małopolskiego*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2010
45. *Źródła finansowania działalności innowacyjnej przedsiębiorstw*, Krakowski Park Technologiczny, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2011

ZAŁĄCZNIK nr 1

Diagnoza pogłębiona innowacyjności gospodarki Małopolski

ZAŁĄCZNIK nr 2

Wykaz uwag zgłoszonych podczas konsultacji społecznych w okresie 3 VII – 27 IX 2012, 4 IV – 10 V 2013 oraz 30 X 2013 r. – 28 XI 2013 r.

ZAŁĄCZNIK nr 3

Warunki ex-ante oraz sposób ich wypełnienia w RSIWM 2013-2020

ZAŁĄCZNIK nr 4

Kalendarium prac nad projektem Regionalnej Strategii Innowacji 2014-2020

Prace nad dokumentem „Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2013-2020” są finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach realizacji projektu „**Regionalny System Innowacji Województwa Małopolskiego. Projekt pilotażowy.**” Projekt realizowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Departament Rozwoju Gospodarczego.

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Diagnoza pogłębiona innowacyjności gospodarki Małopolski

Opracowanie przygotowane na potrzeby prac

nad Regionalną Strategią Innowacji

Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Kraków, 2012 r.

Diagnoza pogłębiona innowacyjności gospodarki Małopolski jest integralnym elementem *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2014-2020 (RSI)*, powstającej w ramach projektu systemowego „*Regionalny System Innowacji Województwa Małopolskiego. Projekt Pilotażowy.*” Przedsięwzięcie realizowane jest przez Departament Rozwoju Gospodarczego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Niniejsze opracowanie to rozbudowana wersja *Diagnozy sytuacji* umieszczonej w zasadniczej części dokumentu RSI.

Diagnoza pogłębiona innowacyjności gospodarki Małopolski została zredagowana przez zespół Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie w składzie: dr Tomasz Geodecki, dr Piotr Kopyciński, dr Łukasz Mamica oraz dr Marcin Zawicki.

Spis treści

1. Kluczowe wskaźniki makroekonomiczne.....	5
2. Nowoczesne technologie.....	6
2.1. Wydatki innowacyjne	6
2.2. Transfer wiedzy	9
2.3. Kreacja wiedzy	10
2.4. Patenty.....	12
2.5. Wysoka technika.....	14
2.6. Handel zagraniczny i bezpośrednie inwestycje zagraniczne	16
2.7. Sektor kreatywny.....	18
2.8. Chemia	19
2.9. Foresight.....	19
2.10. Inne względne przewagi specjalizacyjne Małopolski	21
3. Infrastruktura regionu wiedzy	24
3.1. Sieci powiązań między małopolskimi i krajowymi instytucjami naukowymi	24
3.2. Udział instytucji naukowych w sieciach międzynarodowych.....	26
3.3. Instytucje otoczenia biznesu.....	27
3.4. Klastry.....	29
3.5. Parki technologiczne	31
3.6. Instytucje naukowe.....	31
3.7. Preinkubatory oraz akademickie inkubatory przedsiębiorczości	32
3.8. Wspólnota Wiedzy i Innowacji	33
3.9. Business Process Offshoring (BPO).....	34
4. Kadry w sektorze B+R.....	34
4.1. Potencjał regionu w zakresie osób z wyższym wykształceniem oraz studentów.....	34
4.2. Absolwenci kierunków inżyniersko-technicznych, informatycznych i biologicznych	36
4.3. Potencjał w zakresie pracowników naukowych zatrudnionych w przedsiębiorstwach	37
4.4. Potencjał w zakresie pracowników badawczo-rozwojowych	39
4.5. Potencjał w zakresie kadr szkolnictwa wyższego.....	40
4.6. Stypendia i staże o charakterze naukowo-badawczym	41
5. Instrumenty regionu wiedzy	41
5.1. Aktywność w zakresie zgłoszeń patentów do Europejskiego Urzędu Patentowego .	41

5.2.	Rynek kapitałowy służący finansowaniu innowacyjności	42
5.3.	Popyt na innowacje.....	43
5.4.	Infrastruktura techniczna – łącza internetowe, w tym szerokopasmowe	45
6.	Przedsiębiorczość i promocja przedsiębiorczości	46
6.1.	Skłonność do innowacji i jej determinanty.....	46
6.2.	Struktura przedsiębiorstw według klas wielkości.....	46
6.3.	Struktura właścicielska podmiotów – kapitał zagraniczny.....	49
6.4.	Skłonność do podejmowania działalności gospodarczej.....	51
6.5.	Marka Małopolski i Krakowa	53
7.	Infrastruktura dla społeczeństwa informacyjnego	54
7.1.	Infrastruktura telekomunikacyjna i sprzęt komputerowy.....	55
7.2.	Publiczna dostępność do zasobów informacyjnych.....	57
7.3.	Polityka wspierania dyfuzji treści cyfrowych.....	57
7.4.	Usługi świadczone drogą elektroniczną	58
7.5.	Kompetencje społeczeństwa w zakresie ICT oraz wykorzystanie ICT w procesie kształcenia.....	60
7.6.	Wykorzystanie ICT w przedsiębiorstwach	61
8.	Implementacja polityki rozwoju Małopolski w dziedzinie innowacyjna gospodarka. Wnioski z badań ewaluacyjnych.....	63
	Źródła danych.....	67

1. Kluczowe wskaźniki makroekonomiczne

Małopolska jest regionem o stosunkowo niskim poziomie PKB na 1 mieszkańca, jak również wydajności pracy, mierzonej wartością dodaną na 1 zatrudnionego. W latach 2002-2009 oba te parametry kształtowały się na poziomie około 85% średniej krajowej, a więc na poziomie najniższym wśród najbardziej konkurencyjnych polskich województw (dolnośląskiego, łódzkiego, małopolskiego, mazowieckiego, pomorskiego, śląskiego i wielkopolskiego). Dane te świadczą o względnie niskiej zdolności do przekształcania zasobów w efekty gospodarcze, a ponadto są rozczarowujące dla regionu aspirującego do bycia regionem wiedzy i innowacji. Niewiele lepiej Małopolska wypada w rankingu wynagrodzenia brutto (92% średniej krajowej), co oznacza, że wartość pracy mieszkańców Małopolski jest dla rynku cenniejsza niż wynika to ze statystyki publicznej.

Tabela 1. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca w relacji do średniej krajowej (Polska=100)

Kraj/region	2002	2005	2008	2009
Polska	100,0	100,0	100,0	100,0
Małopolskie	85,6	85,3	86,3	85,8
Dolnośląskie	103,2	103,3	107,6	109,0
Łódzkie	91,3	91,8	93,1	91,3
Mazowieckie	154,4	158,4	157,7	160,1
Pomorskie	99,8	98,2	94,9	97,3
Śląskie	108,9	107,9	108,0	107,2
Wielkopolskie	103,7	106,9	104,4	106,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych BDL, GUS.

Tabela 2. Wartość dodana brutto na 1 zatrudnionego w relacji do średniej krajowej (Polska=100)

Kraj/region	2002	2005	2008	2009
Polska	100,0	100,0	100,0	100,0
Małopolskie	86,1	85,6	87,4	85,8
Dolnośląskie	110,7	110,8	111,2	112,5
Łódzkie	88,4	87,6	88,4	88,1
Mazowieckie	128,7	132,1	132,8	132,2
Pomorskie	107,8	107,2	103,3	104,6
Śląskie	109,1	110,3	110,2	109,6
Wielkopolskie	97,1	97,9	95,9	98,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych BDL, GUS.

Tabela 3. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)

Kraj/region	2002	2005	2008	2009	2010
Polska	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Małopolskie	92,0	91,9	91,9	92,2	92,3
Dolnośląskie	96,6	98,8	99,3	99,4	99,3
Łódzkie	87,8	87,3	86,8	87,0	89,3
Mazowieckie	129,2	128,7	127,8	126,1	124,6
Pomorskie	97,1	100,2	100,3	100,1	98,5
Śląskie	102,6	103,2	102,6	102,7	102,7
Wielkopolskie	91,4	90,3	90,8	89,8	91,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych BDL, GUS.

W ostatnim raporcie o innowacyjności europejskich regionów – *Regional Innovation Scoreboard* z 2006 r. – województwo małopolskie zajmowało odległe 132. miejsce. Spośród polskich regionów wyżej, tj. na 65. pozycji, zostało sklasyfikowane jedynie województwo mazowieckie. Województwo łódzkie zajęło w tym rankingu 155. miejsce, a śląskie 156. Porównywane w tej diagnozie do Małopolski regiony zagraniczne zajmowały wyższe pozycje: Południowa Szwecja – 8., Turyngia – 59. a Katalonia – 82.

2. Nowoczesne technologie

2.1. Wydatki innowacyjne

Punktem wyjścia dla analizy innowacyjności Małopolski będzie kluczowy dla wielu opracowań wskaźnik innowacyjności przedsiębiorstw ujmowany, zgodnie z tzw. metodologią Oslo, jako udział przedsiębiorstw, które w okresie objętym badaniem wdrożyły innowację. W województwie małopolskim odsetek przedsiębiorstw innowacyjnych kształtował się w 2010 r. blisko średniej krajowej, jakkolwiek w 2005 r. był on od tej średniej nieco niższy. Charakterystyczną cechą tego wskaźnika jest jego malejąca wartość we wszystkich

województwach w latach 2005-2010 tak w latach 2005-2008 jak i (z niewielkimi wyjątkami) 2008-2010. Jest to efekt porównania z wysoką bazą roku 2005, który to rok był jednym z najlepszych dla gospodarki polskiej w ostatnim dziesięcioleciu, jak również dalszego pogarszania się koniunktury gospodarczej w latach 2008-2010.

Tabela 4. Udział przedsiębiorstw innowacyjnych w populacji przedsiębiorstw sektora prywatnego

Kraj/ region	sektor prywatny ogółem (%)			
	2005	2008	2010	zmiana 2005-2010 (pkt proc.)
Polska	41,1	20,9	16,6	-24,5
Małopolskie	37,2	22,4	15,8	-21,5
Dolnośląskie	37,3	24,0	15,7	-21,6
Łódzkie	34,2	14,4	13,2	-21,0
Mazowieckie	49,5	25,4	16,6	-33,0
Pomorskie	41,8	25,2	14,9	-26,9
Śląskie	50,5	21,6	19,3	-31,2
Wielkopolskie	37,3	18,7	16,0	-21,3

Źródło: opracowanie własne na podst. baz danych BDL GUS.

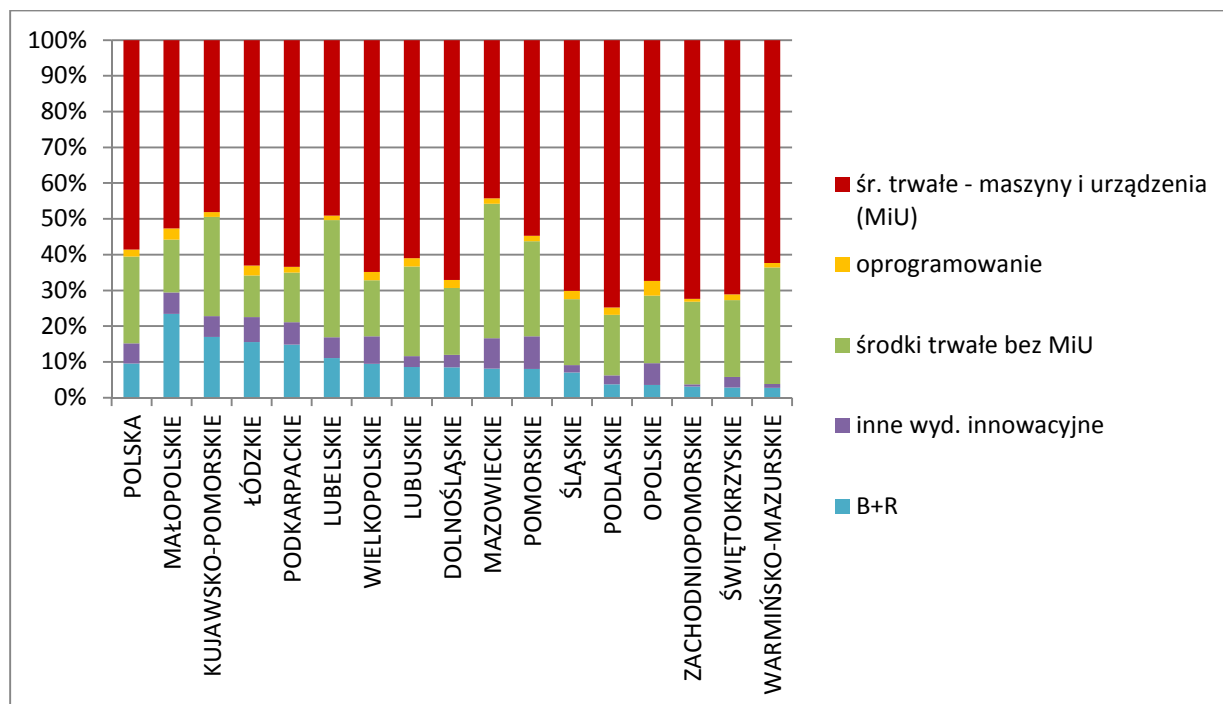
O ile odsetek przedsiębiorstw innowacyjnych w Małopolsce jest relatywnie mniejszy niż w całej Polsce, o tyle struktura nakładów na innowacje w województwie małopolskim jest korzystniejsza od krajowej. W Polsce dominuje struktura nakładów innowacyjnych charakterystyczna dla państw doganiających czołówkę technologiczną. Charakteryzują ją relatywnie niskie nakłady na tzw. kreację wiedzy (wewnętrzne nakłady B+R) oraz wysokie nakłady na transfer technologii. Wśród krajów doganiających czołówkę technologiczną rozróżnia się lepiej rozwinięte kraje absorbujące wiedzę zewnętrzną, które ponoszą relatywnie duże nakłady na transfer wiedzy nieucieleśnionej (licencje, zakup B+R, *know-how*) oraz gospodarki o większym dystansie technologicznym, które w większym stopniu nabywają technologie zmaterializowane w instalowanych maszynach i urządzeniach¹. Do tych drugich należy gospodarka polska.

W Małopolsce, podobnie jak w innych polskich województwach, największe wydatki innowacyjne przedsiębiorstwa przemysłowe ponosiły w 2005 r. na zakup maszyn i urządzeń technicznych, jednakże prawie ¼ tych wydatków (23,5%) stanowiły nakłady na B+R², co korzystnie wyróżniało województwo na tle średniej krajowej (9,5%). W 2010 r. Małopolska straciła pozycję lidera na rzecz województw śląskiego i podkarpackiego, jednakże nadal ponad 20,5% wydatków innowacyjnych stanowiły nakłady na B+R, podczas gdy w Polsce było to średnio 14%. Strukturę wydatków innowacyjnych przedsiębiorstw przetwórstwa przemysłowego w polskich województwach w latach 2005 i 2010 ilustrują wykresy 1 i 2.

¹ S. Gomułka 2008.

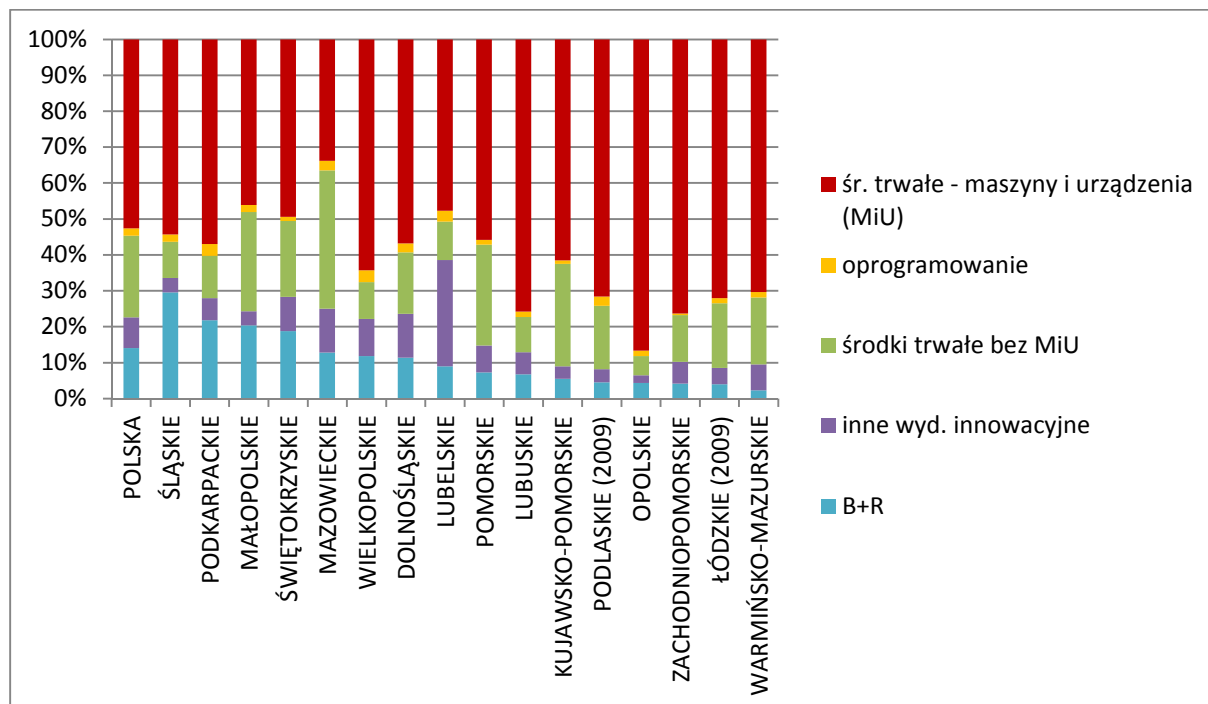
² Wewnętrzne i zewnętrzne, czyli nabywane od innych podmiotów.

Wykres 1. Struktura wydatków innowacyjnych przedsiębiorstw przetwórstwa przemysłowego w polskich województwach w 2005 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych BDL GUS.

Wykres 2. Struktura wydatków innowacyjnych przedsiębiorstw przetwórstwa przemysłowego w polskich województwach w 2010 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych BDL GUS.

W efekcie w Małopolsce stosunkowo korzystnie na tle kraju kształtowały się w relacji do PKB takie kluczowe wskaźniki, jak GERD (*gross expenditures on research & development*) i BERD (*business expenditures on R&D*).

2.2. Transfer wiedzy

Wśród wydatków innowacyjnych wartościowo dominuje transfer wiedzy. Liczba i struktura technologii nabytych przez przedsiębiorstwa przemysłowe w Polsce i Małopolsce (w której przypada podobna do średniej krajowej liczba na 10 tys. mieszk.) potwierdza obraz Małopolski jako regionu, którego przedsiębiorstwa korzystają w ponadprzeciętnym stopniu z transferu technologii.

Tabela 5. Liczba czynnych licencji w wybranych województwach na 10 tys. przedsiębiorstw w 2009 r.

Kraj/region	Liczba czynnych licencji	
	na 10 tys. przedsiębiorstw przemysłowych	na 10 tys. przedsiębiorstw przetwórstwa przemysłowego
Polska	48,5	46,0
Małopolskie	51,1	49,2
Dolnośląskie	44,9	42,4
Łódzkie	63,8	61,4
Mazowieckie	49,3	46,6
Pomorskie	66,1	62,9
Śląskie	50,0	47,6
Wielkopolskie	59,4	56,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Nauka i technika w 2009 r.*, GUS.

Choć w 2009 r. na 10 tys. małopolskich przedsiębiorstw przemysłowych czynnych było średnio 51 licencji, czyli niewiele powyżej średniej dla Polski (49 licencji), to już analiza innych form transferu wiedzy wskazuje, że małopolscy przedsiębiorcy w największym stopniu nabywali na zewnątrz prace badawczo-rozwojowe. Do ich wdrożenia potrzebne są kompetencje w większym stopniu zbliżone do tych, których wymaga samodzielne prowadzenie działalności badawczo-rozwojowej.

Tabela 6. Liczba zakupionych nowych technologii w przemyśle na 10 tys. przedsiębiorstw przemysłowych w 2009 r. oraz ich struktura (%)

Kraj/region	Przedsiębiorstwa przemysłowe na 10 tys. mieszkańców	Nowe technologie	Zakupione licencje	Zakupione B+R	Środki automatyzacji produkcji	Usługi konsultingowe	Nowe technologie	Zakupione licencje	Zakupione B+R	Środki automatyzacji produkcji	Usługi konsultingowe
Polska	48,5	132,5	25,0	19,6	45,0	32,4	100,0	18,9	14,8	34,0	24,5
Małopolskie	51,1	138,1	27,3	26,1	47,4	23,1	100,0	19,7	18,9	34,3	16,7
Dolnośląskie	44,9	155,5	37,9	16,2	54,1	33,3	100,0	24,4	10,4	34,8	21,4
Łódzkie	63,8	119,7	22,8	14,2	39,5	25,9	100,0	19,1	11,9	33,0	21,6
Mazowieckie	49,3	113,0	22,9	18,3	33,0	31,5	100,0	20,3	16,2	29,2	27,8
Pomorskie	66,1	118,8	27,8	15,6	32,6	34,6	100,0	23,4	13,1	27,4	29,1
Śląskie	50,0	163,8	23,3	25,9	51,3	47,0	100,0	14,2	15,8	31,3	28,7
Wielkopolskie	59,4	118,1	23,2	12,8	41,0	35,6	100,0	19,7	10,9	34,7	30,1

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS (BDL oraz Nauka i technika w 2009 r.).

O ile 197 spośród 463 licencji nowonabytych w Polsce w 2009 r. pochodziło z krajów Unii Europejskiej, o tyle sprzedaż licencji przez polskie przedsiębiorstwa kształtowała się skromnie. Zaledwie 11 spośród 40 sprzedanych przez polskie przedsiębiorstwa licencji znalazło nabywców w krajach UE, zaś w Małopolsce jedynie 1 przedsiębiorstwo sprzedało swoją licencję (w kraju). Spośród innych form transferu technologii, jedynie 3 małopolskie przedsiębiorstwa znalazły nabywców na swoje prace B+R zaś 2 firmy sprzedały środki automatyzacji produkcji i tyle samo znalazło nabywców na usługi konsultingowe. Dlatego też dochody ze sprzedaży licencji (także patentów) stanowiły znikomy odsetek małopolskiego, jak i krajowego PKB.

2.3. Kreacja wiedzy

Kreacja wiedzy to nakłady wewnętrzne na B+R. Choć wydatki badawczo-rozwojowe w relacji do PKB w latach 2008-2011 wzrosły z 0,60% PKB w 2008 r., poprzez 0,68% PKB w 2009 r. aż po 0,74% w 2010 r., to udział wydatków przedsiębiorstw w tej puli był niski i utrzymywał się na poziomie ok. 0,19%, zwiększając się do 0,20% PKB w 2010 r. Na tym tle stosunkowo korzystnie kształtują się nakłady na B+R w Małopolsce. W przypadku ogółu wydatków B+R (wskaźnik GERD), województwo w latach 2002-2009 osiągało wskaźniki średnio o 1,4-1,8 raza wyższe od średniej dla Polski, zaś w przypadku nakładów przedsiębiorstw (wskaźnik BERD), przewaga Małopolski nad średnią krajową wahała się w przedziale 1,1-1,5 raza. Dane te częściowo wyjaśniają dlaczego w strukturze wydatków innowacyjnych w Małopolsce relatywnie duży udział mają prace B+R. W przypadku wskaźnika GERD jedynie województwo mazowieckie osiągało korzystniejszą relację, a w przypadku wskaźnika BERD kilka

województw (śląskie, pomorskie, czy nieujęte w zestawieniu podkarpackie) odnotowało zbliżone wartości tego wskaźnika. Przy tym relatywnie duże wahania wartości wskaźnika BERD sugerują, że przy tak niewielkiej skali nakładów pojedyncze zdarzenia gospodarcze mogą znacząco wpływać na wynik rankingu, i w tym kontekście należy odnotować spadek wartości BERD w Małopolsce w 2009 r., tak w relacji do PKB, jak i w porównaniu do innych wiodących województw. Ponadto przewaga małopolskich przedsiębiorstw nad innymi polskimi przedsiębiorstwami w zakresie BERD jest mniejsza niż wynikałoby to z relacji GERD/PKB (podobnie jest w przypadku województwa mazowieckiego), co może oznaczać, że istotnym czynnikiem wzmacniającym intensywność B+R jest obecność ponoszących znaczne nakłady badawczo-rozwojowe instytucji publicznych.

Tabela 7. Wydatki ogółem na B+R w relacji do PKB w latach 2002-2010 w wybranych województwach (wskaźnik GERD)

Kraj/region	2002	2005	2008	2009	2010
Polska	0,58	0,57	0,60	0,68	0,74
Małopolskie	0,87	1,02	0,95	0,93	b.d.
Dolnośląskie	0,45	0,45	0,44	0,53	b.d.
Łódzkie	0,62	0,52	0,54	0,60	b.d.
Mazowieckie	1,25	1,10	1,21	1,19	b.d.
Śląskie	0,32	0,34	0,36	0,55	b.d.
Pomorskie	0,38	0,52	0,57	0,52	b.d.
Wielkopolskie	0,46	0,47	0,52	0,66	b.d.

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych BDL, GUS.

Tabela 8. Wydatki przedsiębiorstw na B+R w relacji do PKB w latach 2006-2010 w wybranych województwach (wskaźnik BERD)

Kraj/region	2006	2007	2008	2009	2010
Polska	0,177	0,173	0,193	0,194	0,20
Małopolskie	0,249	0,196	0,284	0,233	b.d.
Dolnośląskie	0,097	0,151	0,157	0,121	b.d.
Łódzkie	0,094	0,085	0,101	0,086	b.d.
Mazowieckie	0,325	0,313	0,404	0,329	b.d.
Pomorskie	0,212	0,232	0,260	0,247	b.d.
Śląskie	0,166	0,161	0,134	0,282	b.d.
Wielkopolskie	0,114	0,169	0,133	0,128	b.d.

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych BDL, GUS.

W relacji do innych regionów europejskich oraz w stosunku do średniej unijnej, województwo małopolskie cechowało się w obserwowanym okresie dwukrotnie niższymi wartościami wskaźnika GERD/PKB i wielokrotnie niższymi udziałami w PKB wydatków B+R przedsiębiorstw. Relacja taka jest charakterystyczna dla krajów słabiej rozwiniętych, w których przedsiębiorcy za bardziej korzystne uznają nabycie obcej technologii niż wypracowanie własnej, co wymagałoby mobilizacji zbyt wielkich zasobów w stosunku do

korzyści. W gospodarkach takich potencjał badawczy z reguły podtrzymywany jest przez sektor publiczny, stąd też wydatki przedsiębiorstw stanowią zazwyczaj zdecydowanie mniejszą część GERD.

Tabela 9. Wydatki badawczo-rozwojowe ogółem oraz przedsiębiorstw w wybranych regionach UE (% PKB)

UE/ region	Wskaźnik	2005	2007	2008
średnia w UE	GERD	1,83	1,85	1,92
	BERD	1,15	1,18	1,21
Małopolskie	GERD	1,02	0,92	0,94
	BERD	0,33	0,20	0,28
Katalonia	GERD	1,35	1,47	1,62
	BERD	0,86	0,92	0,99
Południowa Szwecja	GERD	4,39	4,75	b.d.
	BERD	3,28	3,79	b.d.
Turyngia	GERD	1,78	1,79	b.d.
	BERD	0,94	0,92	b.d.

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych BDL, GUS.

2.4. Patenty

Pochodną względnie niskich nakładów B+R przedsiębiorstw jest niska efektywność patentowania. Przypomnijmy, że patenty są udzielane na wynalazki, które z reguły są efektem podejmowanej działalności badawczej. Zatem nakłady B+R są wskaźnikami nakładów a wskaźniki patentów odnoszą się do efektów. Na poziomie międzynarodowym można zaobserwować ścisłą zależność między liczbą patentów a wydatkami BERD i zdecydowanie słabszą z GERD, co może sugerować, że to nakłady przedsiębiorstw są kluczowe dla gospodarczego wykorzystania wiedzy i innowacyjności krajów i regionów.

Tabela 10. Wnioski patentowe do Europejskiego Urzędu Patentowego (EPO) na 1 milion mieszkańców w wybranych krajach i regionach Unii Europejskiej w latach 1999-2009

Kraj/region	1999	2002	2005	2007	2008*	2009*
Polska	0,9	2,2	3,2	5,3	5,9	6,8
Małopolskie	0,2	3,6	2,7	7,8	b.d.	b.d.
Hiszpania	18	23	31	31	31	32
Katalonia	45	60	74	72	b.d.	b.d.
Szwecja	249	231	264	299	316	332
Południowa Szwecja	329	309	334	403	b.d.	b.d.
Niemcy	256	264	288	289	293	295
Turyngia	66	93	111	113	b.d.	b.d.
Unia Europejska	102	106	115	115	116	116

*dane szacunkowe

Źródło: opracowanie własne na podst. baz danych Eurostat

W przekroju międzyregionalnym zaobserwować można podobny rozkład zgłaszanych wynalazków krajowych oraz udzielonych patentów, w którym dominuje województwo mazowieckie. Na kolejnych lokatach sytuuje się kilka województw powyżej średniej krajowej, tj. małopolskie, śląskie, dolnośląskie, wielkopolskie i pomorskie. Na tym tle Małopolska wypada relatywnie przeciętnie, w której wskaźniki zgłoszonych wynalazków osiągają wartości niewiele wyższe od średniej krajowej, podobnie jak i wskaźniki udzielonych patentów, które z kolei są niewiele wyższe od innych województw. Taka sytuacja jest względnie niekorzystna, z uwagi na to, że relatywna przewaga Małopolski pod względem nakładów na B+R niestety nie przekłada się na aktywność w zakresie ochrony patentowej.

Tabela 11. Wynalazki krajowe zgłoszone (w) i udzielone patenty (p) na 1 mln mieszkańców

Kraj/region	wynalazki/ patenty	1999	2002	2005	2008	2009	zmiana 2002-2009 (%)
Polska	w	59,7	59	53	65	76	28
	p	26,7	16	28	38	40	151
Małopolskie	w		60	62	62	78	30
	p		15	26	43	43	177
Dolnośląskie	w		79	77	97	100	26
	p		29	31	53	59	107
Łódzkie	w		56	48	62	70	24
	p		18	34	39	45	156
Mazowieckie	w		101	84	96	123	22
	p		28	55	72	65	134
Pomorskie	w		64	47	63	97	51
	p		11	14	22	35	232
Śląskie	w		79	75	82	81	2
	p		26	40	52	59	131
Wielkopolskie	w		51	52	64	83	61
	p		9	19	26	31	233

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych BDL, GUS.

2.5. Wysoka technika

Teoretycznie odzwierciedleniem intensywności badawczo-rozwojowej dla kraju jest intensywność B+R przemysłów, według której mierzy się stopień ich zaawansowania technologicznego. Termin „wysoka technika” stosowany jest do tych dziedzin aktywności gospodarczej, w których wartości sprzedaży (lub wartości dodanej) notuje się wysoki udział prac badawczo-rozwojowych (intensywność B+R)³.

³ Obecna klasyfikacja przemysłów stworzona w 1995 r. podzielona jest na cztery kategorie:

- wysoką technikę (*high-technology industries – HT*) – pow. 5% udziału B+R w obrotach,
- średnio-wysoką technikę (*medium-high-technology industries – MHT*) – 3-5% udziału B+R,
- średnio-niską technikę (*medium-low-technology industries*) – 1-3% udziału B+R,
- niską technikę (*low-technology industries*) – 0-1% udziału B+R.

W 2008 roku Komisja Europejska (Wspólnotowe Centrum Badawcze) dokonała rewizji tej klasyfikacji ustalając progi intensywności B+R na 7%, 2,5% i 1% (patrz *Nauka i technika w 2008 r.*, GUS 2009).

Tabela 12. Udział w zatrudnieniu przemysłów wysokiej i średniowysokiej techniki oraz sektorów usług opartych na wiedzy

Kraj/region	Sektory wysokiej techniki (przemysły HT* oraz usługi HT**)			Przemysły i średniowysokiej techniki***			Usługi oparte na wiedzy		
	2004	2007	zmiana roczna (%)	2004	2007	zmiana roczna (%)	2004	2007	zmiana roczna (%)
Polska	2,68	3,24	6,5	4,91	5,5	3,9	24,3	24,8	0,7
Małopolskie	2,37	3,31	11,8	4,03	4,59	4,4	23,1	25,1	2,9
Dolnośląskie	2,10	4,28	26,8	6,15	9,1	14,0	26,7	27,0	0,4
łódzkie	2,11	2,57	6,8	3,3	4,08	7,3	22,8	23,7	1,3
Mazowieckie	4,96	5,51	3,6	4,33	4,16	-1,3	31,7	31,8	0,1
Pomorskie	3,95	4,85	7,1	5,92	7,15	6,5	25,2	28,0	3,7
Śląskie	2,59	3,24	7,7	6,41	7,24	4,1	25,4	26,2	0,9
Wielkopolskie	2,04	2,42	5,9	5,93	6,14	1,2	22,5	22,1	-0,7
Południowa Szwecja	5,43	5,90	2,8	6,76	6,05	-3,6	46,5	47,4	0,7
Turyngia	4,49	5,45	6,7	8,68	8,74	0,2	29,6	30,7	1,2
Katalonia	3,58	3,41	-1,6	8,21	7,46	-3,1	27,7	28,7	1,3

*Przemysły HT: 24.4 – Produkcja wyrobów farmaceutycznych, 30 – Produkcja maszyn biurowych i komputerów, 32 – Produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i komunikacyjnych, 33 – Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków 35.3 – Produkcja statków powietrznych i kosmicznych.

**Usługi HT: 64 – Poczta i telekomunikacja, 72 – Informatyka oraz 73 –Działalność badawczo-rozwojowa.

*** Przemysły MHT: 24 bez 24.4 – Produkcja wyrobów chemicznych, bez produkcji wyrobów farmaceutycznych, 29 – Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej nie sklasyfikowana, 31 – Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej, gdzie indziej nie sklasyfikowana, 34 – Produkcja pojazdów mechanicznych, przyczep i naczep, 35.2 – Produkcja lokomotyw kolejowych i tramwajowych oraz taboru kolejowego i tramwajowego, 35.4 – Produkcja motocykli i rowerów, 35.5 – Produkcja pozostałego sprzętu transportowego, gdzie indziej nie sklasyfikowana.

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych BDL, GUS oraz Eurostat.

Małopolska charakteryzowała się średnim na tle Polski udziałem zatrudnienia w dziedzinach zaliczanych do wysokiej techniki (przemysł i usługi) – w 2004 r. było w nich zatrudnionych 2,4% zatrudnionych, zaś 3 lata później 3,3% (dla Polski odpowiednio 2,7% oraz 3,2%). Składało się na to z jednej strony zbliżone do średniej zatrudnienie w działach usług wysokiej techniki (przy czym udział wszystkich usług opartych na wiedzy także był podobny do średniej w Polsce) oraz nieco niższe niż przeciętne zatrudnienie w przemysłach wysokiej techniki. Udział zatrudnionych w przemysłach zarówno wysokiej i średniowysokiej techniki był w Małopolsce znacząco niższy niż w całym kraju (o ok. 1 pkt proc.). Wynika to po części z niższego niż w Polsce udziału przemysłu w zatrudnieniu (17,5% vs. 21%), co można oceniać o tyle pozytywnie, że wyższy jest udział zatrudnionych w usługach uznawanych za sektor generujący lepszej jakości miejsca pracy. Częściowo ma to odzwierciedlenie w profilu gospodarczym województwa. Dobrą tego ilustracją może być mapa obrazująca udział

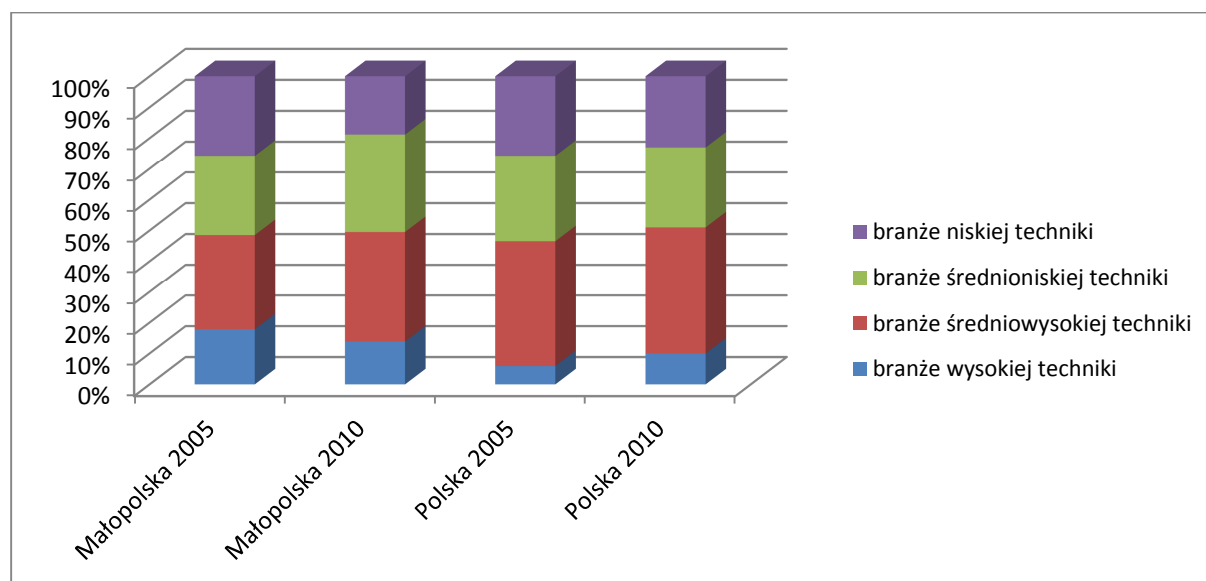
przychodów ze sprzedaży produktów przedsiębiorstw HT i MHT w przychodach ogółem przedsiębiorstw przemysłowych w 2009 r.

Spośród porównywanych województw szczególnie wysokie przychody miały przemysły HT i MHT w województwach dolnośląskim (61,1%) i śląskim (54,1%). W Małopolsce i Polsce wskaźniki te kształtowały się na poziomie odpowiednio 32% i 31,7%. Lista oraz struktura produkcji największych przedsiębiorstw w tych województwach sugeruje jednak, że przewaga przedsiębiorstw dolnośląskich i śląskich wynika ze specyfiki klasyfikacji działań, stworzonej na potrzeby rozwiniętych państw OECD i typowych dla nich przedsiębiorstw, w których sprzedaży wysoki jest udział B+R. Jeżeli filia koncernu zagranicznego prowadzi w Polsce tylko produkcję, zaś działy B+R i biura projektowe znajdują się w kraju macierzystym, to choć statystycznie mamy do czynienia z wysoką intensywnością B+R, ale w rzeczywistości takiej produkcji nie towarzyszy wysoka intensywność badawczo-rozwojowa w kraju, a z taką intencją były tworzone wskaźniki wysokiej techniki. Wydaje się zatem, że zarówno dla celów porównawczych, tak w skali regionalnej, jak i międzynarodowej więcej informacji na temat intensywności B+R oraz luki w tym zakresie w relacji do innych regionów europejskich niosą wskaźniki udziału nakładów B+R przedsiębiorstw w produkcji regionalnym niż wskaźniki wysokiej techniki. Tu także województwa dolnośląskie i śląskie wypadają korzystniej na tle innych województw, ale poniżej średniej dla Polski, której wysoką wartość determinuje Mazowsze.

2.6. Handel zagraniczny i bezpośrednio inwestycje zagraniczne

Struktura handlu zagranicznego Małopolski według stopnia zaawansowania technicznego działań sektora przetwórstwa przemysłowego odzwierciedla przeciętną jej pozycję na tle średniej krajowej. Niepokojące jest to, że w ciągu ostatnich 6 lat zmniejszył się udział produktów przemysłów wysokiej techniki, jakkolwiek na tle kraju województwo wypada korzystnie pod tym względem.

Wykres 3. Struktura wartościowa eksportu wyrobów przemysłu przetwórczego ze względu na stopień zaawansowania technicznego branży dla Polski i Małopolski w latach 2005 i 2010

Źródło: *Handel zagraniczny w Polsce i Małopolsce 2010*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków, 2011.

W 2010 r. do najważniejszych produktów eksportowych Małopolski należały wyroby przemysłów elektromaszynowego, metalurgicznego oraz chemicznego.

Tabela 13. Najważniejsze grupy towarów eksportowych Małopolski w 2009 i 2010 roku (wg CN, mln euro)*

Kod	Nazwa grupy	2009	2010
85	Maszyny i urządzenia elektryczne oraz ich części	727,0	1 098,7
87	Pojazdy nieszynowe oraz ich części i akcesoria	590,6	573,4
76	Aluminium i artykuły z aluminium	256,6	355,5
40	Kauczuk i artykuły z kauczuku	141,5	248,0
84	Reaktory jądrowe, kotły, maszyny i urządzenia mechaniczne, ich części	204,6	215,1
39	Tworzywa sztuczne i artykuły z nich	163,2	200,8
72	Żeliwo i stal	162,0	175,3
73	Artykuły z żeliwa lub stali	87,0	118,1
83	Artykuły różne z metali nieszlachetnych	78,4	93,3
27	Paliwa mineralne, oleje mineralne i produkty ich destylacji; substancje bitumiczne; woski mineralne	40,0	86,0
29	Chemikalia organiczne	50,8	80,8
49	Książki, gazety, obrazki i pozostałe wyroby przemysłu poligraficznego	85,1	75,1
20	Przetwory z warzyw, owoców, orzechów lub pozostałych części roślin	69,0	74,4
70	Szkło i wyroby ze szkła	56,9	69,0
69	Wyroby ceramiczne	49,5	62,4

Źródło: *Handel zagraniczny w Polsce i Małopolsce 2010*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków, 2011.

2.7. Sektor kreatywny

W ostatnich latach w coraz większej mierze uznaje się rolę kultury i zaplecza kulturowego, jako znaczących elementów warunkujących skłonność i zdolność jednostek i społeczeństw do podejmowania działalności innowacyjnej. Obserwuje się, że ośrodki, w których rozwijają się tzw. przemysły kreatywne są także ośrodkami innowacyjności i mają coraz większy udział w tworzeniu wartości dodanej. Dla zdefiniowania przemysłów kreatywnych pomocna może być klasyfikacja UNCTAD (*United Nations Conference on Trade and Development*), która dzieli przemysły kreatywne na cztery kategorie:

- Dziedzictwo – podzielone na dwie podkategorie: tradycyjna ekspresja kulturowa (rękodzieło, festiwale i imprezy), obiekty kultury (stanowiska archeologiczne, muzea, biblioteki, wystawy);
- Sztuka – wizualna (np. malarstwo, rzeźba, fotografia) i performatywna (muzyka, taniec, cyrk, opera);
- Media – drukowane (książka, prasa, inne publikacje) audiowizualne (sztuka filmowa, radio, telewizja);
- Twórczość użytkowa – design (m.in. jubilerstwo, grafika, moda, zabawki), nowe media (np. gry komputerowe), usługi kreatywne (m.in. architektura, reklama).

Kraków jest jednym z najważniejszych ośrodków kształcenia projektantów wzornictwa przemysłowego w Polsce. Niestety, z powodu braku w Małopolsce ośrodka stymulującego rozwój nowoczesnego wzornictwa (Centrum Dizajnu) potencjał ten nie jest wykorzystywany przez przedsiębiorstwa do budowania ich przewagi konkurencyjnej. Przeprowadzone badania pokazują wysokie zapotrzebowanie przedsiębiorstw na utworzenie tego typu instytucji w Krakowie.

Małopolska jest regionem, w którym uczestnictwo w kulturze należy do najintensywniejszych w kraju, jak również stosunkowo dobre jest wyposażenie infrastrukturalne dla przemysłów kreatywnych (patrz tab. 14). Warto przy tym wspomnieć, że Małopolska jest województwem, który przyjmuje największą liczbę turystów, z których znaczna część przybywa dla bogactwa dziedzictwa kulturowego regionu.

Tabela 14. Uczestnictwo w kulturze i infrastruktura kultury w 2010 r.

Kraj/region	Wystawy zagraniczne w Polsce	Wystawy polskie w kraju	Teatry i instytucje muzyczne	Teatr dramatyczny – widzowie na 1000 ludności	Muzea łącznie z oddziałami	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności
Polska	255	3 837	183	83	782	170
Małopolskie	57	670	17	128	115	203
Dolnośląskie	21	217	17	44	58	175
Łódzkie	9	463	11	55	46	163
Mazowieckie	40	725	41	209	115	182
Pomorskie	20	230	13	41	57	139
Śląskie	26	375	20	88	55	190
Wielkopolskie	8	164	12	53	86	161

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych BDL, GUS.

2.8. Chemia

Ważną gałęzią małopolskiej gospodarki jest przemysł chemiczny. Zlokalizowane w Tarnowie, Oświęcimiu i Alwerni zakłady chemiczne są znaczącymi pracodawcami w regionie oraz producentami wyrobów o strategicznym dla gospodarki polskiej znaczeniu. Zakłady Azotowe S.A. w Tarnowie-Mościcach są wiodącym producentem poliamidów, kopolimerów acetalowych oraz kaprolaktamu. W ich ofercie znajdują się również: tworzywa sztuczne, półprodukty z tworzyw sztucznych, surowce do produkcji tworzyw sztucznych, nawozy mineralne oraz chemikalia. Ponad połowa produkcji zakładu jest przeznaczana na eksport. Firma posiada własny zakład badawczy, a także współpracuje z zewnętrznymi jednostkami badawczymi w kraju i zagranicą. Z końcem 2011 r. tarnowskie Zakłady Azotowe zatrudniały blisko 2,1 tys. pracowników. Synthos S.A. w Oświęcimiu, podobnie jak tarnowskie Azoty, należą do sektora wielkiej syntezy organicznej. Zakład wytwarza m.in. tworzywa polistyrenowe, dyspersje winylowe i kauczuki emulsyjne, których jest czołowym producentem w Europie. Oświęcimski Synthos zatrudnia ponad 2 tys. pracowników. Natomiast Zakłady Chemiczne „Alwernia S.A.” specjalizują się w produkcji związków fosforu, związków chromu, materiałów paszowych oraz nawozów rolniczych i ogrodniczych. Inwestycje jakie zakład ten poczynił w ostatnich latach istotnie ograniczyły jego negatywny wpływ na środowisko naturalne.

2.9. Foresight

W ciągu minionych kilku lat zrealizowano w Małopolsce trzy projekty typu foresight technologiczny.

Celem projektu *Foresight technologiczny na rzecz zrównoważonego rozwoju Małopolski* realizowanego przez konsorcjum krakowskich uczelni pod przewodnictwem UEK w latach 2006-2008 było stworzenie prognozy rozwoju technologii w województwie małopolskim oraz wyznaczenie priorytetowych kierunków rozwoju w obszarze określonym jako Zrównoważony rozwój.⁴

Celem przedsięwzięcia pn. *Perspektywa Technologiczna; Kraków – Małopolska 2020* koordynowanego przez Krakowski Park Technologiczny w latach 2009-2010 było wyłonienie technologii przyszłości, które mają pomóc Małopolsce stać się nowoczesną gospodarką opartą na wiedzy i innowacjach. Analiza ekspercka wskazała trzy najbardziej obiecujące obszary specjalizacji – bezpieczeństwo i komfort życia, medycyna i zdrowie oraz informacja i wizualizacja, a w ich ramach 10 rozwiązań technicznych, których rozwijanie może pomóc gospodarce regionu w rozwijaniu przewag konkurencyjnych.⁵

Celem trzeciego przedsięwzięcia tego rodzaju było zbadanie aktualnej sytuacji oraz uwzględnienie trendów rozwojowych dla kluczowych technologii przyszłości wskazanych w opracowaniu *Perspektywa Technologiczna; Kraków – Małopolska 2020*. Badania podjęte w 2011 r. objęły zarówno sferę podażową innowacji, jak i popytową, wykorzystującą w praktyce gospodarczej te technologie.

W regionie powstaje infrastruktura służąca kształceniu kadr i funkcjonowaniu przedsiębiorstw z branży IT. Ważnym tego przykładem jest budowa Centrum Komputerowego (Informatyki) AGH, tworzenie parku technologicznego MMC Brainville w Nowym Sączu oraz Małopolskiego Parku Technologii Informatycznych – ośrodka innowacyjności Krakowskiego Parku Technologicznego które będą skupiały dynamicznie rozwijające się firmy z tej branży. Małopolskie przedsiębiorstwa informatyczne (liczne branże) należą do innowacyjnych i konkurencyjnych na rynku krajowym i międzynarodowym.

Województwo małopolskie dysponuje wysokim potencjałem do badań nad technologiami energetycznymi. Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie jest koordynatorem jednego z sześciu węzłów (*CC PolandPlus*) utworzonych w ramach Wspólnoty Wiedzy i Innowacji realizującego, pod auspicjami Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii, projekt *KIC-InnoEnergy*.

Małopolska jest postrzegana jako region o dużym potencjale rozwoju technologii life science, z dobrze rozwiniętym zapleczem medycznym opartym m.in. na bogatym w tradycje ośrodku

---

⁴ Obok wskazania kierunków dalszych badań efektem projektu było wskazanie sposobów dalszego zastosowania badań typu foresight oraz wyodrębnienie ośmiu bloków tematycznych, w ramach których powinny koncentrować się działania władz województwa małopolskiego: infrastruktury transportowej, nauki i B+R, rozwoju metropolitalnego i atrakcyjności inwestycyjnej, ochrona środowiska, infrastruktura turystyczna, zasoby naturalne, nowe materiały, dostęp do informacji.

⁵ Budownictwo samowystarczalne energetycznie, Czyste technologie energetyczne, Inżynieria materiałowa i nanotechnologie dla zastosowań specjalnych, Inżynieria tkankowa, Leki i technologie miejscowo niszczące nowotwory, Monitoring i kontrola stanów chorobowych, Usprawnienie procesu leczenia w oparciu o analizę danych, Bezdotykowy interfejs komputerowy, Systemy inteligentne, Uniwersalny dostęp do informacji.

uniwersyteckim. W badaniach *foresight* z 2010 r. wskazano cztery najbardziej obiecujące technologie w tym obszarze: inżynierię tkankową, leki i technologie miejscowo niszczące nowotwory, monitoring i kontrolę stanów chorobowych oraz usprawnienie procesu leczenia w oparciu o analizę danych. Z kolei według danych z 2009 r., nakłady na badania biotechnologiczne w Małopolsce (8% nakładów krajowych) i zatrudnienie w tym sektorze (4% zatrudnienia krajowego) sytuują województwo małopolskie przeciętnie na tle innych regionów.

Małopolska jest regionem o niezwykle dużej koncentracji firm z branży ICT. Zgodnie z badaniami przeprowadzonymi przez wydawnictwo *IDG Business Media*, w publikacji pn. *TOP 200 Computerworld – ICT Market in Poland*, Małopolska zajmuje drugie miejsce wśród województw o najwyższym wskaźniku zatrudnienia w sektorze ICT – 4158 pracowników. Pozycję wyższą zajmuje jedynie województwo mazowieckie w którym wskaźnik ten wynosi: 12 391 pracowników. Warto również zaznaczyć, że firmy Ericpol oraz Comarch zlokalizowane w Krakowie, zajmują pierwsze miejsca wśród firm o najwyższym przychodzie z tytułu eksportu towarów/usług. Dodatkowo, powyższe firmy oraz firma Motorola zlokalizowana w Krakowie, zajmują pierwsze miejsca w kategorii „Potencjał badawczo-rozwojowy”, zatrudniając w działach badawczo rozwojowych łącznie prawie 3000 pracowników (Comarch – 1100, Ericpol Telekom – 1000 oraz Motorola – 800), ustępując jedynie firmie Nokia Siemens Networks zlokalizowanej w województwie mazowieckim – 1800 pracowników.

Również w wyniku przeprowadzonego przez Krakowski Park Technologiczny projektu foresightowego pn. „Perspektywa Technologiczna Kraków-Małopolska 2020”, technologia ICT została wskazana jako technologia o największym potencjale rozwoju w województwie. Z 10 wybranych obszarów technologicznych, 3 dotyczą bezpośrednio branży informatycznej – bezdotykowy interfejs komputerowy, systemy inteligentne, uniwersalny dostęp do informacji, z kolei 1 pośrednio – usprawnienie procesu leczenia w oparciu o analizę danych. Technologie informacyjne będą rozwijane m.in. w laboratoriach dostępnych w ramach inicjatywy Krakowskiego Parku Technologicznego - Małopolskiego Parku Technologii Informatycznych (MPTI). MPTI będzie również koncentrował się na rozwijaniu technologii informatycznych w obszarze inteligentnej specjalizacji regionu.

Wskazana w ramach projektu foresightowego technologia związana z budownictwem samowystarczalny energetycznie będzie testowana oraz rozwijana w ramach laboratorium inteligentnych budynków, powstającego w ramach Małopolskiego Parku Technologii Informatycznych.

2.10. Inne względne przewagi specjalizacyjne Małopolski

Względne przewagi i obszary potencjalnej specjalizacji Małopolski można zidentyfikować analizując udział poszczególnych sekcji i działów PKD w zatrudnieniu. W tabeli 15 wskazano

te sekcje i działy, w których relacja udziału w zatrudnieniu w Małopolsce do ich udziału w zatrudnieniu w całym kraju wskazywała na więcej niż 20-procentową przewagę (>1,2). W 2009 r. w sekcji C - przetwórstwo przemysłowe były to w szczególności: produkcja wyrobów tytoniowych (4,8-krotność udziału w zatrudnieniu ogółem), produkcja skór i wyrobów ze skór (3,1), produkcja metali (2,7) (oraz powiązana z nią produkcja metalowych wyrobów gotowych z wyłączeniem maszyn i urządzeń – 1,2), produkcja napojów (2,0) oraz leków i wyrobów farmaceutycznych (1,5). Wyraźną przewagę nad średnią dla Polski wykazywało zatrudnienie w sekcji F - budownictwo (przeciętnie 1,5-krotność) oraz, m.in. ze względu na rozproszone osadnictwo, handel detaliczny (1,5). Ze względu na atrakcyjność turystyczną regionu względnie duża część pracujących zatrudniona była w działach związanych z tą branżą (przeciętnie 2-krotność): zakwaterowanie (2,3), działalność usługowa związana z wyżywieniem (1,6), a także działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych (2). Stosunkowo wyraźna była specjalizacja w większości działów związanych z branżą przetwarzania informacji i komunikacji (ICT): działalność wydawnicza (1,5), działalność związana z produkcją filmów i nagrań (1,8), oprogramowaniem i doradztwem informatycznym (1,8) oraz działalność usługowa w zakresie informacji (2,0). W związku z tym znaczne było także zatrudnienie w dziale poligrafia i reprodukcja nośników informacji (1,5). Charakterystyczna dla aglomeracji była także przewaga w zatrudnieniu w sekcji Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (1,4) ze szczególnym uwzględnieniem B+R (1,7), usług architektonicznych (1,6) oraz działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego (1,5).

Tabela 15. Zatrudnienie w działach PKD w 2009 r. z wyłączeniem usług nierynkowych oraz fin. i ubezpiecz., w których udział w zatrudnieniu w Małopolsce w relacji do Polski >1,2 (wyróżniono >1,4)

Sekcja/dział		Polska		Małopolskie		%Młp
symbol	nazwa	tys.	%	tys.	%	/%PL
	Gospodarka	13449,1	100	1121,0	100	1,00
Sekcje A-S z wyłączeniem usług nierynkowych oraz finansowych i ubezpiecz.		1051,6	78,19	884,4	78,9	1,01
Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2130,7	15,84	182,9	20,68	1,31
Sekcja B	Górnictwo i wydobywanie	183,9	1,37	10,5	1,19	0,87
dział 08	Pozostałe górnictwo i wydobywanie	22,1	0,16	2,7	0,31	1,88
dział 09	Działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie	6,0	0,04	0,6	0,07	1,65
Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe	2426,7	18,04	178,2	20,15	1,12
dział 11	Produkcja napojów	28,6	0,21	3,8	0,43	2,03
dział 12	Produkcja wyrobów tytoniowych	6,4	0,05	2,0	0,23	4,79
dział 15	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych	27,8	0,21	5,7	0,64	3,11
dział 18	Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	45,5	0,34	4,4	0,50	1,49
dział 20	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	73,8	0,55	6,0	0,68	1,24
dział 21	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych	24,9	0,19	2,4	0,27	1,46
dział 24	Produkcja metali	69,7	0,52	12,1	1,37	2,65
dział 25	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wył. maszyn i urządzeń	272,6	2,03	22,0	2,48	1,22
Sekcja D	Wytw. i zaopatr. w en.elekt., gaz, parę wodną, gorącą wodę	138,5	1,03	10,0	1,13	1,10
Sekcja E	Dost. wody; gosp. ściekami i odpadami oraz dz. zw. z rekultywacją	111,2	0,83	8,9	1,00	1,22
dział 36	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	28,5	0,21	2,5	0,29	1,36
dział 38	Dz. zw. ze zbieraniem, przetw. i unieszk. odpadów; odzysk surowców	51,5	0,38	4,3	0,49	1,27
Sekcja F	Budownictwo	921,6	6,85	87,5	9,89	1,44
dział 41	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	325,4	2,42	33,2	3,75	1,55
dział 42	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	170,2	1,27	16,5	1,87	1,48
dział 43	Roboty budowlane specjalistyczne	426,1	3,17	37,8	4,28	1,35
Sekcja G	Handel hurt. i det.; naprawa poj. samoch., włączając motocykle	2278,3	16,94	209,0	23,63	1,40
dział 45	Handel hurtowy i detaliczny poj. samoch. i naprawa poj. samoch.	234,9	1,75	19,6	2,21	1,27
dział 46	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	731,6	5,44	60,0	6,79	1,25
dział 47	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu det. pojazdami samochodowymi	1311,8	9,75	129,4	14,63	1,50
Sekcja H	Transport i gospodarka magazynowa	702,5	5,22	49,5	5,60	1,07
Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	255,0	1,90	30,2	3,42	1,80
dział 55	Zakwaterowanie	72,6	0,54	11,1	1,26	2,32
dział 56	Działalność usługowa związana z wyżywieniem	182,4	1,36	19,1	2,16	1,60
Sekcja J	Informacja i komunikacja	246,4	1,83	24,9	2,82	1,54
dział 58	Działalność wydawnicza	46,8	0,35	4,6	0,52	1,48
dział 59	Dz. zw. z produkcją filmów, nagrań wideo, progr. tv,	13,0	0,10	1,9	0,21	2,20

	nagrań dźwięk.					
dział 62	Dz. zw. z oprogr. i doradztwem w zakr. informatyki, dz. powiązana	85,8	0,64	10,4	1,18	1,84
dział 63	Działalność usługowa w zakresie informacji	23,2	0,17	3,1	0,35	2,00
Sekcja L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	179,5	1,33	13,2	1,49	1,12
Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	491,9	3,66	44,9	5,08	1,39
dział 69	Działalność prawnicza, rachunkowo-księgowa i doradztwo podatkowe	143,9	1,07	14,3	1,61	1,51
dział 71	Dz. w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne	129,5	0,96	13,5	1,52	1,58
dział 72	Badania naukowe i prace rozwojowe	7,4	0,05	0,8	0,09	1,69
dział 73	Reklama, badanie rynku i opinii publicznej	79,0	0,59	6,3	0,71	1,22
dział 74	Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	50,2	0,37	4,3	0,49	1,31
Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i dz.wspierająca	409,5	3,05	31,5	3,56	1,17
dział 79	Dz. organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych	20,2	0,15	2,7	0,31	2,05
dział 81	Dz. usł. zw. z utrzymaniem porządku w budynkach i zagosp. zieleni	108,3	0,81	9,4	1,07	1,33
Sekcja S, 95	Naprawa i konserwacja komputerów i art. użytku osob. i domowego	39,8	0,30	3,1	0,35	1,19

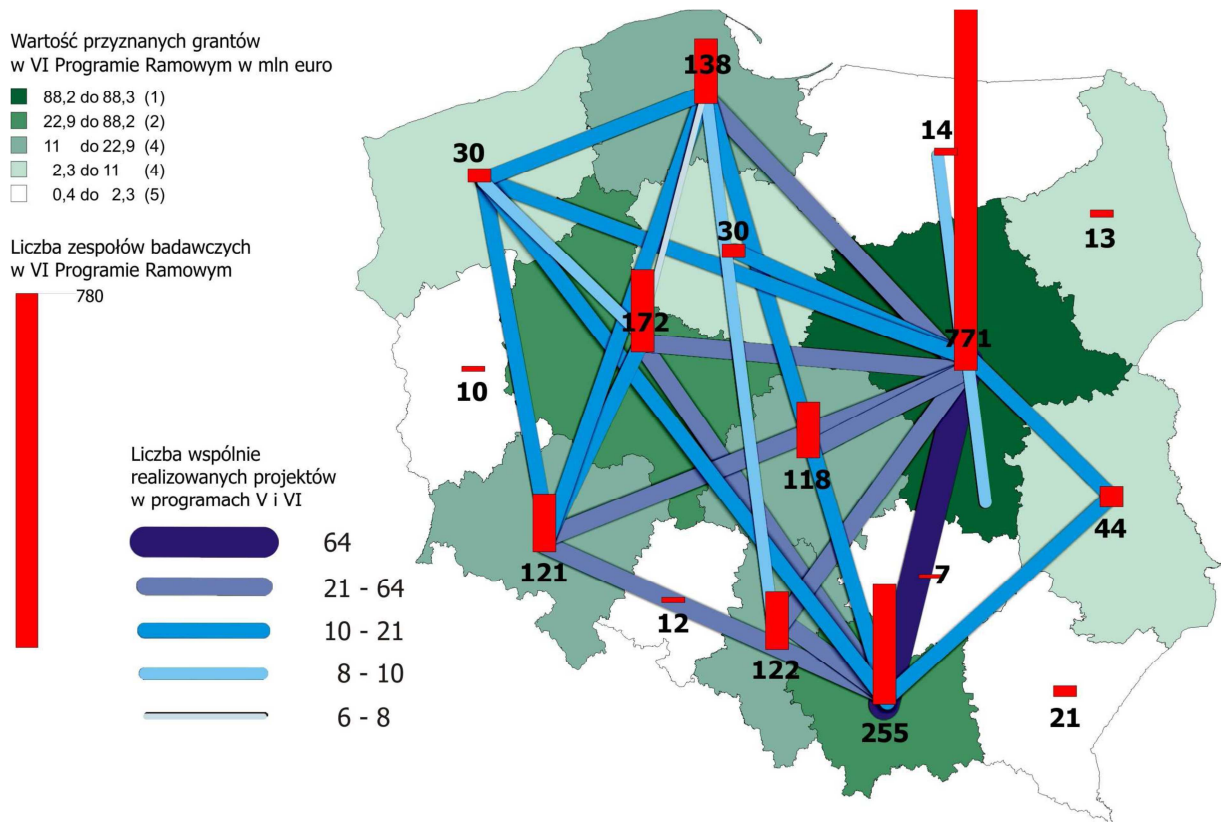
Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych BDL, GUS.

3. Infrastruktura regionu wiedzy

3.1. Sieci powiązań między małopolskimi i krajowymi instytucjami naukowymi

Małopolskie instytucje naukowe są silnie powiązane ze swoimi odpowiednikami w innych regionach. Biorąc pod uwagę liczbę wspólnie realizowanych projektów w V i VI Programie Ramowym UE można stwierdzić, że małopolskie zespoły badawcze intensywnie współpracują przede wszystkim z zespołami badawczymi z województw: mazowieckiego (64 wspólne projekty) oraz dolnośląskiego, śląskiego i wielkopolskiego (od 21 do 64 wspólnych projektów).

Rysunek 1. Uczestnictwo polskich zespołów badawczych w VI Programie Ramowym Wspólnoty Europejskiej (liczba zespołów badawczych oraz wartość przyznanych grantów w mln euro) wg województw

Źródło: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: regiony miasta obszary wiejskie*, Warszawa 2010, s. 41.

3.2. Udział instytucji naukowych w sieciach międzynarodowych

Małopolskie szkoły wyższe wspierają wymianę studentów i pracowników naukowych. Studenci z województwa małopolskiego są aktywni w programie wymiany Erasmus. W roku akademickim 2009/2010 z Małopolski w ramach tej inicjatywy wyjechało na studia 1 760 studentów, co jest 2. wynikiem w kraju po mazowieckim (2 619 studentów). W tym samym roku z Dolnego Śląska (3. lokata) wyjechało 1 345 studentów. Małopolskie jest również atrakcyjne dla studentów zagranicznych – w roku akademickim 2008/2009 przyjechało tu 867 studentów, co daje 2 miejsce po mazowieckim (1 170). Do znajdującego się na 3 miejscu Dolnego Śląska przyjechało w tym okresie 642 studentów. Nieco gorzej wypada małopolskie jeśli chodzi o wyjazdy nauczycieli akademickich – w roku akademickim 2009/2010 wyjechało ich 338, co stawia region na 3. miejscu za mazowieckim (496) i dolnośląskim (385) i tuż przed śląskim (335).

Tabela 16. Wymiana studentów i nauczycieli akademickich w ramach unijnego programu Erasmus w roku akademickim 2009/2010

Kraj/region	Liczba studentów wyjeżdżających na studia	Liczba wyjazdów nauczycieli akademickich	Liczba studentów przyjeżdżających na polskie uczelnie*
Polska	11 613	2 974	4 809
Małopolskie	1 760	338	867
Dolnośląskie	1 345	385	642
Łódzkie	786	240	333
Mazowieckie	2 619	496	1 170
Pomorskie	656	183	292
Śląskie	771	335	256
Wielkopolskie	1 507	214	431

* rok akademicki 2008/2009.

Źródło: Portal programu Erasmus, <http://www.erasmus.org.pl> (data dostępu 20.01.2012 r.)

Małopolskie zespoły badawcze są zauważalne jeśli chodzi o uczestnictwo w VI Programie Ramowym – w tej inicjatywie udział wzięło 255 zespołów z regionu, co sytuuje ten region na 2. miejscu wśród porównywanych województw. Zarazem Małopolskę dzieli ogromny dystans do mazowieckiego, gdzie w tej inicjatywie uczestniczyło aż 771 zespołów. W Wielkopolsce (3. miejsce) takich zespołów było 172. Jeśli chodzi o wartość grantów przyznanych w VI Programie Ramowym, to prym wiedzie mazowieckie z wartością ok. 88 mln euro, podczas gdy wartość grantów przyznanych Małopolsce i Wielkopolsce mieści się w przedziale ok. 23-88 mln euro. Wartość wsparcia dla każdego z pozostałych regionów nie przekroczyła 23 mln euro.

Tabela 17. Uczestnictwo polskich zespołów badawczych w VI Programie Ramowym Wspólnoty Europejskiej (liczba zespołów badawczych oraz wartość przyznanych grantów w mln euro) wg województw

Kraj/region	Liczba zespołów badawczych w VI Programie Ramowym	Wartość grantów przyznanych w VI Programie Ramowym (w mln euro)
Polska	1778	bd.
Małopolskie	255	22,9-88,2
Dolnośląskie	121	11,0-22,9
Łódzkie	118	11,0-22,9
Mazowieckie	771	88,2-88,3
Pomorskie	138	11,0-22,9
Śląskie	122	11,0-22,9
Wielkopolskie	172	22,9-88,2

Źródło: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: regiony miasta obszary wiejskie*, Warszawa 2010, s. 41.

3.3. Instytucje otoczenia biznesu

Województwo małopolskie należy do czołówki polskich regionów pod względem liczby instytucji otoczenia biznesu (IOB). Zgodnie z danymi Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości w 2010 r. region ten posiadał 55 ośrodków wsparcia innowacji oraz przedsiębiorczości⁶ (z których zdecydowana większość znajdowała się w stolicy regionu), co oznaczało 4. pozycję w kraju po województwie śląskim, mazowieckim i wielkopolskim (wzrost liczby z 47 i miejsca 6. w 2007 roku). W 2010 r. prawie 43% małopolskich IOB stanowiły ośrodki innowacji, co planowało region na 1. miejscu wśród regionów ujętych w zestawieniu. W 2010 r., w porównaniu do 2009 r. liczba tych jednostek w województwie małopolskim ustabilizowała się; zwiększył się jedynie procentowy udział ośrodków innowacji w całkowitej liczbie tych podmiotów.

Miernikiem skuteczności oraz efektywności podejmowanych przez Instytucje Otoczenia Biznesu działań może być m. in. liczba innowacyjnych start-upów oraz małych i średnich przedsiębiorstw, które uzyskały wsparcie. Przykładem takiej instytucji jest Krakowski Park Technologiczny, który udzielił wsparcia merytorycznego oraz infrastrukturalnego ponad 80 firmom informatycznym w 2011 r. Krakowski Park Technologiczny zajął 2. miejsce w badaniu benchmarkingowym parków technologicznych w Polsce, przeprowadzonym przez

⁶ Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości to: 1. Ośrodki przedsiębiorczości: ośrodki szkoleniowo-doradcze (ośrodki wspierania przedsiębiorczości, centra biznesu, kluby przedsiębiorczości, punkty konsultacyjno-doradcze), inkubatory przedsiębiorczości; 2. Ośrodki innowacji: centra transferu technologii, preinkubatory i akademickie inkubatory przedsiębiorczości, inkubatory technologiczne, parki technologiczne (parki naukowe, parki badawcze, technoparki, parki przemysłowo-technologiczne, technopole i in.); 3. Parabankowe instytucje finansowe: a) regionalne i lokalne fundusze pożyczkowe, fundusze poręczeń kredytowych, fundusze mikrokredytowania oraz b) fundusze kapitału zaangażowanego oraz sieci aniołów biznesu [*Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce. Raport 2010*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Łódź/Warszawa 2010].

Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości. Tym samym KPT poprawił swoją pozycję z roku 2010, kiedy to zajął 3. miejsce. W przeprowadzonym w roku 2011 badaniu ankietowym zebrano opinie prawie 480 lokatorów 15 parków technologicznych w Polsce, co stanowi blisko 95% całej populacji. Średnia ocena KPT - wystawiona przez jego lokatorów (firmy IT KPT oraz lokatorzy budynku) - wyniosła 4,1 w skali od 1-5 punktów.

Tabela 18. Nasycenie polskich regionów ośrodkami innowacji i przedsiębiorczości w latach 2007-2010

Kraj/ region	2007	2009		2010	
	razem	razem	w tym OI* (w %)	razem	w tym OI* (w %)
Polska	693	716	-	736	-
Małopolskie	47	56	33,9	55	42,9
Dolnośląskie	51	53	24,5	54	37,0
Łódzkie	43	40	12,5	44	36,4
Mazowieckie	65	65	41,5	67	41,8
Pomorskie	49	42	14,3	45	26,7
Śląskie	75	87	19,5	88	28,4
Wielkopolskie	64	64	29,7	66	34,9

*OI – ośrodki innowacji

Źródło: Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce. Raport 2010, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Łódź/Warszawa 2010, s. 26.

Do funkcjonujących w województwie małopolskim ośrodków innowacji i przedsiębiorczości zalicza się: inkubatory technologiczne (m.in. Inkubator Technologiczny KPT), inkubatory przedsiębiorczości, fundusze kapitału zaangażowanego (w tym: Fundusz Załączkowy KPT), sieci aniołów biznesu, lokalne i regionalne fundusze pożyczkowe, fundusze poręczeń kredytowych, ośrodki szkoleniowo-doradcze oraz centra transferu technologii. W 2010 r. Małopolska z liczbą 10 centrów transferu technologii (Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Uniwersytetu Jagiellońskiego (CITTRU), Centrum Transferu Technologii AGH, Centrum Transferu Technologii Politechnika Krakowska, Centrum Transferu Technologii Medycznych, Centrum Informacji Ekologicznej Fundacja Partnerstwo dla Środowiska, Ośrodek Innowacji NOT w Krakowie, Centrum Innowacji, Transferu i Monitorowania Rozwoju Technologii Wytwarzania, Centrum Transferu Technologii Fundacja „Progres and Business” oraz Ośrodek Innowacji NOT w Tarnowie) lokowała się na 3. miejscu w kraju po mazowieckim (15) i wielkopolskim (14)⁷.

⁷ Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce. Raport 2010, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Łódź/Warszawa 2010, s. 90.

3.4. Klastry

Aktualnie w województwie małopolskim funkcjonuje 15 klastrów. Są to⁸: Europejskie Centrum Gier, Klaster LifeScience Kraków, MedCluster Stowarzyszenie Medycyna Polska, Klaster Multimediów i Systemów Informacyjnych, Klaster Poligraficzny Instytutu Transferu Technologii Poligraficznych, Klaster Przemysłów Kultury i Czasu Wolnego INRET, Krakowska Strefa Dizajnu, Małopolski Klaster Technologii Informacyjnych, Małopolsko-Podkarpacki Klaster Czystej Energii, Międzyregionalny Klaster Innowacyjnych Technologii MINATECH, Tarnowski Klaster Przemysłowy, Klaster Innowacyjne Odlewnictwo, Klaster Zrównoważona Infrastruktura, Klaster Informatyczny TRIDENT oraz Klaster Innowacyjnych Technologii Recyclingowych EKO TECH.

Na potrzeby ogólnopolskiego raportu ośrodków innowacji i przedsiębiorczości w 2010 r. w województwie małopolskim zidentyfikowano 7 faktycznie działających klastrów⁹. 4 z nich miało siedzibę w Krakowie (Klaster LifeScience Kraków, Małopolski Klaster Technologii Informacyjnych, Klaster Kultury i Czasu Wolnego INRET oraz Małopolsko-Podkarpacki Klaster Czystej Energii), a po 1 w Nowym Sączu (Klaster Multimediów i Systemów Informacyjnych), Skawinie (Klaster Poligraficzny ITTP) i Tarnowie (Klaster Medycyna Polska Południowy Wschód)¹⁰. Z powstałych niedawno inicjatyw klastrowych warto również odnotować funkcjonowanie Europejskiego Centrum Gier oraz Klastra Innowacyjne Odlewnictwo. Pod względem liczby faktycznie działających klastrów małopolskie znajdowało się na pierwszym miejscu wśród porównywanych regionów¹¹.

Zgodnie z opracowaniem *Klastry w województwie małopolskim*¹², inicjatywy klastrowe w Małopolsce reprezentują przede wszystkim tzw. młode gałęzie przemysłu i usług. W szczególności podkreślany jest potencjał branży ICT, który dodatkowo wzmacnia funkcjonowanie krajowych i międzynarodowych przedsiębiorstw informatycznych w regionie. Na uwagę zasługuje również funkcjonowanie klastrów z dziedziny nauk o życiu oraz przemysłów kreatywnych. Powstawanie i funkcjonowanie tych ostatnich powinno być wykorzystywane w celu budowy krajowego i międzynarodowego wizerunku Małopolski jako regionu kreatywnego.

---

⁸ <http://www.malopolska.pl/Przedsiębiorca/iMalopolska/Strony/KrakowskaStrefaDizajnu.aspx>, data dostępu 28.02.2012 r.

⁹ Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, *Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce. Raport 2010*, Łódź/Warszawa 2010, s. 171.

¹⁰ W województwie małopolskim istnieją również inne inicjatywy klastrowe, jak np. Europejskie Centrum Gier. Jednakże, aby zachować możliwość porównań z innymi regionami wykorzystano informacje z ww. opracowania PARP.

¹¹ Rozbieżności we wskazywanej liczbie inicjatyw klastrowych w województwie małopolskim mogą mieć dwie przyczyny: z jednej strony niektóre klastry mogły nie funkcjonować w 2010 r., kiedy tworzono wspomniany raport PARP, z drugiej zaś niektóre z klastrów w raporcie mogły nie zostać uwzględnione jako faktycznie funkcjonujące.

¹² *Klastry w województwie małopolskim*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2011.

Niezbędnym elementem dla prawidłowego funkcjonowania klastrów jest zapewnienie funduszy na działalność operacyjną klastrów (zarządzanie, sieciowania, infrastruktura), jak również działalność rozwojową klastrów (realizacja wspólnych projektów oraz tworzenie wspólnych produktów). Ważne jest również prowadzenie badań potencjału klastrów w regionie, co pozwoli na poznanie rzeczywistego obrazu ich funkcjonowania oraz pozwoli skoncentrować się na wsparciu klastrów o znaczącym potencjale rozwoju w strategicznych dla województwa małopolskiego dziedzinach.

Znaczenie klastrów dla rozwoju Małopolski odzwierciedla uchwalenie „*Planu wspierania klastrów w województwie małopolskim*”, w którym wskazuje się konieczność spójnego systemu wsparcia klastrów przy wykorzystaniu funduszy strukturalnych, co ma przyczynić się do stymulowania ich rozwoju oraz uzyskania korzyści społeczno-ekonomicznych wynikających ze wspierania interakcji, powiązań i współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami, podmiotami sektora B+R oraz administracją publiczną¹³. W *Planie* przewiduje się realizację czterech typów działań:

1. Badania potencjału klastrów w województwie małopolskim.
2. Wspieranie rozwoju kwalifikacji i doradztwo dla partnerów inicjatyw klastrowych.
3. Budowanie i rozwój potencjału klastrów (wsparcie powstawania nowych oraz wzmocnienie działających inicjatyw).
4. Wsparcie klastrów o znacznym potencjale rozwoju w strategicznych dla województwa małopolskiego branżach (Małopolskie Ośrodki Innowacji)

Tabela 19. Liczba faktycznie działających klastrów w 2010 r.

Kraj/region	2010
Polska	71
Małopolskie	7
Dolnośląskie	3
Łódzkie	5
Mazowieckie	6
Pomorskie	6
Śląskie	4
Wielkopolskie	6

Źródło: *Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce. Raport 2010*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Łódź/Warszawa 2010, s. 171.

¹³ Krakowski Park Technologiczny Sp. z o.o., *Plan wspierania klastrów w województwie małopolskim*, Kraków 2009.

3.5. Parki technologiczne

W 2010 r. Małopolsce funkcjonowały 3 parki technologiczne: Krakowski Park Technologiczny i Park Life Science w Krakowie oraz Park Technologiczny – Miasteczko Multimedialne w Nowym Sączu. Jedynie w województwie dolnośląskim było ich więcej (4 parki) W przygotowaniu są kolejne dwie inicjatywy: Małopolski Park Technologii Informacyjnych będący kluczowym projektem Krakowskiego Parku Technologicznego oraz Park Technologiczny Kraków-Wschód. Działający w formule specjalnej strefy ekonomicznej Krakowski Park Technologiczny jest największy w Polsce pod względem powierzchni (528 ha). Na jego terenie zainwestowało 45 dużych inwestorów, a łącznie powstało ponad 10,5 tys. miejsc pracy.

Kluczowym elementem dynamicznego rozwoju województwa jest budowa gospodarki opartej na wiedzy, uwzględniającej m.in. wsparcie inicjatyw z zakresu inteligentnej specjalizacji regionu. Powstanie Małopolskiego Parku Technologii Informacyjnych – ośrodka innowacyjności Krakowskiego Parku Technologicznego, wyposażonego w infrastrukturę dedykowaną rozwojowi technologii inteligentnych, pozwoli na podjęcie zaawansowanych prac w zakresie urzeczywistnienia powyższego założenia. Konieczne będzie zatem zaplanowanie stosownych funduszy dedykowanych firmom oraz inicjatywom powiązanych z tematyką testowania oraz wdrażania inteligentnych technologii, a także programów pomocowych dostępnym dla instytucji otoczenia biznesu.

3.6. Instytucje naukowe

W 2010 r. w Małopolsce funkcjonowały 33 szkoły wyższe. Więcej szkół wyższych zanotowano w województwach: mazowieckim (107), śląskim (45), wielkopolskim (39) i dolnośląskim (38). O ile pozycja małopolskich uczelni w rankingach krajowych jest wysoka, to ich znaczenie w świecie nie jest wysokie. W rankingu szanghajskim z 2011 r., obejmującym 500 najlepszych uczelni na świecie, Uniwersytet Jagielloński jest jedyną, obok Uniwersytetu Warszawskiego sklasyfikowaną polską szkołą wyższą (obydwa w czwartej setce). Wśród funkcjonujących w Małopolsce jednostek naukowych znajdują się: Polska Akademia Umiejętności, 11 placówek Polskiej Akademii Nauk, 18 instytutów badawczo-rozwojowych (w tym 4 oddziały) oraz jednostki badawcze (w tym centra badawczo-rozwojowe) międzynarodowych koncernów. Wśród tych ostatnich funkcjonują m.in.: ABB, ACS, APRISO, Capgemini, CapNor Polska, DELPHI Polska, DELTAVISTA Kraków, DreamLab, EC Test Systems Sp. z o.o., IBM, INNOVATION FACTORY, METROSOFT Polska, MOTOROLA Polska, ROBOBAT, SABRE, SOLIDEX oraz Teva Operations Poland sp. z o.o.

Należy też zwrócić uwagę na możliwości korzystania przez MSP z usług kontroli jakości wyrobów. Bardzo często nakłady jakie mogą one ponieść w celu kontroli jakości

produkowanych wyrobów są bardzo małe w stosunku do wymagań, jakie stawiają przed nimi odbiorcy z sektora firm dużych. W tym celu wskazane jest wsparcie MSP poprzez tworzenie ośrodków pozwalających na kontrolę cech jakościowych produkowanych wyrobów. Takimi ośrodkami są akredytowane laboratoria badawcze i wzorcujące powstające na przykład przy wyższych uczelniach technicznych. O ile w województwie mazowieckim jest 208 laboratoriów badawczych i 23 laboratoriów wzorcujących, a w województwie śląskim odpowiednio 141 i 23, to w województwie małopolskim istnieje zaledwie 104 laboratoriów badawczych i 10 laboratoriów wzorcujących. Powoduje to sytuację, w której MSP z Małopolski są zmuszeni korzystać z usług laboratoriów położonych w innych województwach, co obniża ich konkurencyjność.

3.7. Preinkubatory oraz akademickie inkubatory przedsiębiorczości

W 2010 r. w województwie małopolskim było 5 preinkubatorów i akademickich inkubatorów przedsiębiorczości, spośród których 4 działa w Krakowie (Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości Akademii Górniczo-Hutniczej, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości przy Krakowskiej Szkole Wyższej, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego „Skuteczna Firma” oraz 1 w Nowym Sączu (Inkubator Przedsiębiorczości Media 3.0). Pod względem liczby inkubatorów, województwo małopolskie znajduje się na 4 miejscu w kraju, za dolnośląskim i mazowieckim, gdzie funkcjonuje po 8 takich instytucji oraz za śląskim (7 inkubatorów).

Tabela 20. Liczba preinkubatorów i akademickich inkubatorów przedsiębiorczości w 2010 r.

Kraj/region	2010
Polska	62
Małopolskie	5
Dolnośląskie	8
Łódzkie	3
Mazowieckie	8
Pomorskie	1
Śląskie	7
Wielkopolskie	4

Źródło: *Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce. Raport 2010*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Łódź/Warszawa 2010, s. 69-72.

Na uwagę zasługuje fakt, że małopolscy studenci wykazują ponadprzeciętny poziom przedsiębiorczości akademickiej. *Zbiórca Wskaźnik Poziomu Rozwoju i Potencjału*

Regionalnej Przedsiębiorczości Akademickiej,¹⁴ wynoszący prawie 184% średniej wartości tego wskaźnika lokuje Małopolskę na 3. miejscu w kraju, za województwem mazowieckim (ponad 214%) i pomorskim (201%).¹⁵

3.8. Wspólnota Wiedzy i Innowacji

Województwo małopolskie posiada zauważalny w skali europejskiej potencjał w zakresie prowadzenia i rozwoju badań nad technologiami energetycznymi. Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie jest koordynatorem jednego z sześciu węzłów (CC PolandPlus) w ramach Wspólnoty Wiedzy i Innowacji zajmującej się, pod auspicjami Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii (*European Institute of Innovation and Technology*, EIT), realizacją projektu *KIC-InnoEnergy*.¹⁶ Głównymi partnerami węzła CC PolandPlus są: Politechnika Śląska, Główny Instytut Górnictwa, Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla, partnerami stowarzyszonymi są: Politechnika Wrocławska, Uniwersytet Jagielloński oraz firma TAURON, a współpracują inne przedsiębiorstwa oraz jednostki naukowe z dziedziny energetyki. W ramach węzła podejmowane są działania z zakresu innowacji w energetyce, w obszarze *Czyste technologie węglowe oraz nowe podejście do zarządzania węglem* (*Clean Coal Technologies and New Paradigm for Carbon Management*). Szczegółowa tematyka obejmuje:¹⁷

1. Czyste Technologie Węglowe:
  - a. Zwiększanie efektywności i redukcja emisji klasycznych bloków energetycznych.
  - b. Przechwytywanie i składowanie CO₂.
  - c. Nowe technologie zgazowania węgla kamiennego i brunatnego.
2. Kogeneracja nuklearna – zastosowanie ciepła reaktorów jądrowych w:
  - d. Czystych technologiach węglowych (recykling CO₂, gazyfikacja).
  - e. Przemysle.

Projekt ma charakter długoterminowy (7-15 lat) o budżecie wynoszącym ok. 120-150 mln euro rocznie, z czego 25% stanowią dotacje z EIT. Podstawowym celem przedsięwzięcia jest stworzenie struktury oraz wypracowanie zasad współpracy w celu osiągnięcia wysokiego

¹⁴ Syntetyczny wskaźnik obejmujący: (1) aspekt ilościowy kondycji regionalnej przedsiębiorczości akademickiej, (2) aspekt jej sprawności adaptacyjnej, (3) aspekt zaangażowania w inkubację przedsiębiorstw i (4) aspekt potencjału innowacyjności.

¹⁵ Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Polska Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (oprac.), *Ekspertyzy i analizy dotyczące zagadnień transformacji wiedzy, konkurencyjności i innowacyjności gospodarki*, Warszawa 2009, s. 62.

¹⁶ Zauważając niski poziom wdrożeń innowacji w zestawieniu z wysokim potencjałem naukowo-badawczym państw członkowskich Unii Europejskiej powołano Europejski Instytut Innowacji i Technologii (*European Institute of Innovation and Technology*, EIT). EIT koordynuje działania Wspólnot Wiedzy i Innowacji (*Knowledge and Innovation Community*, KIC), w ramach których zachodzi koordynacja działań w ramach danej specjalności. Jednym z długoterminowych projektów koordynowanych przez EIT jest KIC-InnoEnergy.

¹⁷ *KIC InnoEnergy*: <http://www.kic-innoenergy.com/co-locations/cc-poland-plus.html> (data dostępu: 20.02.2012 r.).

poziomu badań w obszarze energii, przezwyciężenie istniejących barier we wdrażaniu innowacji w tej dziedzinie, a także kształcenie młodych ludzi na najwyższym poziomie merytorycznym.¹⁸

3.9. Business Process Offshoring (BPO)

Małopolska, a głównie Kraków jest znaczącym światowym centrum świadczenia usług *offshoringowych* i *outsourcingowych* na rzecz podmiotów zagranicznych. W Krakowie zlokalizowane są firmy świadczące wszystkie typy usług typu *Business Process Offshoring*. A mianowicie usługi typu *Business Process Outsourcing* – usługi dla firm zewnętrznych (m.in. ComArch, Capgemini), *Shared Service Center (SSC)* – centra świadczące usługi na rzecz firm powiązanych kapitałowo, z reguły macierzystych (m.in. IBM, Shell) oraz *Knowledge Process Outsourcing (KPO)* – dostarczających podmiotom zewnętrznym usługi bardziej zaawansowane, np. związane ze strategicznym rozwojem produktów i usług (m.in. Motorola, Pliva). Ten ostatni rodzaj usług charakteryzuje się wyższą jakością miejsc pracy, które wymagają zaangażowania wysokiej klasy specjalistów. Według szacunków na koniec 2010 r. w Krakowie w firmach *outsourcingowych* i *offshoringowych* zatrudnionych było ok. 16 tys. osób, z prognozowanym wzrostem do 24 tys. osób do 2013 r.¹⁹. O lokowaniu tego typu centrów w Krakowie decyduje przede wszystkim duża podaż dobrze wykształconej i względnie taniej siły roboczej (w skali świata i Polski), dobra infrastruktura biurowa oraz warunki do życia. Niebezpieczeństwem jest oparcie przewagi konkurencyjnej tej branży, szczególnie usług *outsourcingowych*, na względnie niskich kosztach, co rodzi obawę o trwałość miejsc pracy w przypadku przewidywanego zmniejszania się przewagi kosztowej Polski.

4. Kadry w sektorze B+R

4.1. Potencjał regionu w zakresie osób z wyższym wykształceniem oraz studentów

Odsetek osób z wykształceniem wyższym w Małopolsce według dostępnych danych ze spisu powszechnego w 2002 r. wyniósł 8,4% co stawia region na 3. miejscu w kraju za województwami mazowieckim (11,8%), pomorskim (9,2%) oraz dolnośląskim i zachodniopomorskim (w obu przypadkach po 8,5%). Poziom ten jest w Małopolsce nieznacznie wyższy niż w województwie łódzkim (o 0,4%), wielkopolskim (o 0,6%) i śląskim

---

¹⁸ T. Szmuc, *KIC InnoEnergy. Innowacja w energetyce* [w:] Innowacyjny Start nr 1(20) czerwiec 2011, s. 5-6.

¹⁹ Informacje oparto na opracowaniu M. Węgrzyna pt. *Outsourcing w Małopolsce*, WUP, 2011.

(o 0,7%). W stosunku do województw z najniższymi wartościami wskaźnika (lubuskie, opolskie) odsetek osób z wykształceniem wyższym w Małopolsce jest o 1,6% wyższy.

Małopolska charakteryzuje się najwyższym w skali kraju wskaźnikiem liczby studentów szkół wyższych przypadających na 10 tys. ludności, który w 2010 r. wyniósł 640, przy średniej krajowej wynoszącej 444. Na kolejnych miejscach w tym rankingu znalazły się województwa mazowieckie (617 studentów na 10 tys. ludności) oraz dolnośląskie (585). W stosunku do 2003 r. wartość wskaźnika dla Małopolski uległa zwiększeniu o prawie 18%.

Tabela 21. Studenci szkół wyższych na 10 tys. ludności w wybranych regionach Polski w latach 2003-2010

Kraj/region	2003	2005	2008	2010
Średnia dla Polski	457	479	467	444
Małopolskie	545	611	642	640
Dolnośląskie	554	586	601	585
Łódzkie	479	509	559	454
Mazowieckie	675	680	662	617
Pomorskie	417	455	472	478
Śląskie	425	443	414	391
Wielkopolskie	455	506	512	480

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

4.2. Absolwenci kierunków inżynieryjno-technicznych, informatycznych i biologicznych

Absolwenci kierunków inżynieryjno-technicznych w Małopolsce w 2010 r. w liczbie 2 576 stanowili ponad 11% ogółu wszystkich absolwentów tego typu studiów w kraju. Stawia to region na trzecim miejscu w Polsce, po województwie mazowieckim i śląskim. Niestety liczba absolwentów tego typu kierunków ulega nieznacznemu zmniejszeniu od 2003 r. (w latach 2003-2010 spadła o ponad 6%).

Małopolska zajmuje pierwsze miejsce w kraju w zakresie liczby absolwentów kierunków informatycznych. W 2010 r. było ich w tym regionie 1 173, co stanowi ponad 12% wszystkich absolwentów tego typu w Polsce. W dalszej kolejności w analizowanym rankingu znalazło się województwo śląskie i dolnośląskie. Pozytywnym zjawiskiem jest stały wzrost liczby absolwentów kierunków informatycznych w Małopolsce, od 2003 do 2010 ich liczba zwiększyła się ponad 5. krotnie. Należy dodać, że rozwijająca się w tym regionie branża informatyczna generuje popyt na absolwentów pochodzących również z innych regionów.

W Małopolsce w 2010 r. odnotowano również największą w skali kraju liczbę absolwentów kierunków biologicznych, których było 1 109, co stanowi blisko 9% wszystkich kończących tego typu kierunek w kraju. Na drugim miejscu w tym rankingu znalazło się województwo mazowieckie (ponad 8%) a na trzecim wielkopolskie (blisko 7%). W stosunku do 2003 r. liczba absolwentów kierunków biologicznych zwiększyła się w Małopolsce w stosunku do 2003 r. o ponad 17%, a w ostatnich latach utrzymuje się na stabilnym poziomie.

Tabela 22. Absolwenci kierunków inżynierijno-technicznych, informatycznych i biologicznych w wybranych regionach w latach 2003-2010

Kraj/region	2003			2005			2008			2010		
	Inżynierijno-technicznych	Informatycznych	biologicznych	Inżynierijno-technicznych	Informatycznych	biologicznych	Inżynierijno-technicznych	Informatycznych	biologicznych	Inżynierijno-technicznych	Informatycznych	biologicznych
średnia dla Polski	1442	163	180	1358	527	170	1301	554	531	1395	598	579
Małopolskie	2748	232	237	2727	514	375	2600	908	801	2576	1173	1109
Dolnośląskie	2993	159	327	2782	896	341	2468	1065	852	2294	1006	840
Łódzkie	1077	249	157	756	593	132	939	742	413	1040	983	602
Mazowieckie	3063	397	441	3188	710	212	2682	827	776	3357	919	876
Pomorskie	1344	189	184	1328	380	128	1521	428	502	1350	462	470
Śląskie	2984	344	186	2581	1419	110	2530	1354	731	2917	1155	687
Wielkopolskie	1604	123	468	1817	519	427	2186	722	831	2463	961	542

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

4.3. Potencjał w zakresie pracowników naukowych zatrudnionych w przedsiębiorstwach

Analizując liczbę pracowników naukowych zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw w Małopolsce zauważyć można niepokojącą tendencję. W stosunku do 2005 r. ich liczba uległa ponad trzykrotnemu zmniejszeniu. Potencjał Małopolski w tym zakresie jest również ponad dziesięciokrotnie niższy niż na Mazowszu. O ile w 2008 r. liczba pracowników naukowych zatrudnionych w przedsiębiorstwach była wyższa niż średnia krajowa to już w 2009 r. stanowiła jedynie około 44% średniej.

Tabela 23. Pracownicy naukowci zatrudnieni w sektorze przedsiębiorstw (ekwiwalent pełnego czasu pracy) w wybranych regionach w Polsce w latach 2003-2009

Kraj/region	2003	2005	2008	2009
Średnia dla Polski	426,8	588,3	556,8	733,1
Małopolskie	963	1 248	670	410
Dolnośląskie	-	616	723	785
Łódzkie	359	343	545	421
Mazowieckie	2 433	3 380	3 777	4 220
Pomorskie	277	607	467	839
Śląskie	705	936	729	1 056
Wielkopolskie	407	585	653	559

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy Eurostat.

Międzynarodowa pozycja Małopolski w zakresie potencjału kadrowego pracowników naukowych zatrudnionych w przedsiębiorstwach wypada bardzo słabo. W 2009 r. w regionie tym zatrudnienie wspomnianego typu pracowników wyniosło jedynie 410 osób (w przeliczeniu na ekwiwalent pełnego czasu pracy), co stanowiło jedynie około 15% średniej dla całej UE. W Małopolsce, w stosunku do regionu Katalonia, liczba pracowników naukowych zatrudnionych w przedsiębiorstwach była ponad 25 razy mniejsza, 31 razy mniejsza niż w Południowej Szwecji, czy też blisko 8 razy niż w Turyngii. Również w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców wartość analizowanego wskaźnika dla Małopolski przyjmuje kilkunastokrotnie niższe wartości niż w przyjętych do analizy porównawczej regionach.

Jak pokazały badania dotyczące weryfikacji trendów rozwojowych zachodzących w ramach kluczowych technologii przyszłości w Małopolsce (wyznaczonych metodą *foresightu* w 2010 r.) blisko 40% założycieli ankietowanych firm miało doświadczenie w sektorze naukowym. Można więc stwierdzić, iż istnieje wyraźny pozytywny wpływ sektora nauki na tworzenie innowacyjnych firm w Małopolsce.

Tabela 24. Pracownicy naukowci zatrudnieni w sektorze przedsiębiorstw (ekwiwalent pełnego czasu pracy) w wybranych regionach UE

UE/region	2003		2005		2008		2009	
	liczba	na 10 tys. mieszk.	liczba	na 10 tys. mieszk.	liczba	na 10 tys. mieszk.	liczba	na 10 tys. mieszk.
Małopolska	2157	2,93	2308	3,80	2561	2,04	2614 (2010 r.)	1,25
Katalonia	963	9,46	1248	11,82	670	14,80	410	14,14
Południowa Szwecja	6 898	33,07	8 615	41,77	10 792	31,61	10 305	31,64
Turyngia	13 315	12,78	16 820	13,18	12730 (2007 r.)	13,43	12 739	13,74
Średnia w UE	2 898	11,70	2 990	12,52	3 045 (2007 r.)	13,89	3 117	13,88

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy Eurostat.

4.4. Potencjał w zakresie pracowników badawczo-rozwojowych

Niekorzystne tendencje w przypadku Małopolski można zauważyć również w przypadku wskaźnika jakim jest liczba pracowników sektora B+R. W okresie 2005-2009 wartość tego wskaźnika uległa zmniejszeniu o ponad jedną czwartą i wyniosła w 2009 r. ponad 6300. Jest to wielkość blisko trzykrotnie niższa niż w województwie mazowieckim, jednak o ponad 50% wyższa od średniej krajowej. W przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w Małopolsce w etatach przeliczeniowych zatrudnionych było 19,9 pracowników sektora B+R tj. ponad dwa razy mniej niż w województwie mazowieckim.

Tabela 25. Całkowita liczba pracowników sektora B+R w wybranych regionach w Polsce w latach 2003-2009

Kraj/ region	2003		2005		2008		2009	
	liczba	na 10 tys. mieszk.	liczba	na 10 tys. mieszk.	liczba	na 10 tys. mieszk.	liczba	na 10 tys. mieszk.
średnia dla Polski	3662	15,35	3885	16,29	3863	16,19	4032 (2010 r.)	16,90
Małopolskie	8 531	25,87	8 530	25,86	6 544	19,84	6 361	19,29
Dolnośląskie	4 778	16,61	4 487	15,60	5 336	18,55	5 235	18,20
Łódzkie	3 229	11,22	3 294	11,45	3 537	12,30	3 947	13,72
Mazowieckie	17 247	33,03	18 559	35,54	19 003	36,39	19 345	37,04
Pomorskie	3 273	14,68	4 177	18,73	3 286	14,73	3 788	16,99
Śląskie	5 424	11,69	5 895	12,70	5 935	12,79	5 834	12,57
Wielkopolskie	4 092	12,01	4 261	12,50	4 813	14,12	4 060	11,91

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy Eurostat.

Analizując liczbę pracowników B+R w Małopolsce w kontekście międzynarodowym można stwierdzić, że jest ona o ponad 20% niższa niż średnia dla regionów w UE i o około 30% niższa niż w Turynii. Znacznie gorzej analiza porównawcza wypada w zestawieniu z takimi regionami jak Katalonia czy Południowa Szwecja (odpowiednio poziom zatrudnienia analizowanych pracowników w Małopolsce jest blisko 7 i ponad 4 razy niższy). W przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w Małopolsce w 2009 r. liczba pracowników B+R była już niestety ponad dwa razy niższa niż średnia europejska i nawet dwa razy niższa niż w Turynii.

Tabela 26. Całkowita liczba pracowników B+R w wybranych regionach europejskich w latach 2003-2009

UE/region	2003		2005		2008		2009	
	liczba	na 10 tys. mieszk.	liczba	na 10 tys. mieszk.	liczba	na 10 tys. mieszk.	liczba	na 10 tys. mieszk.
Małopolska	10 936	33,3	10 063	30,6	7 362	22,4	7 222	22,0
Katalonia	33 411	45,8	37 862	51,9	46 520	63,8	47 324	64,9
Południowa Szwecja	-	-	32 065	79,6	-	-	32 178	79,9
Turyngia	9 033	39,8	9 389	41,4	:	-	10 269	45,3
średnia w UE	7717	41,85	8090	43,88	9046	49,06	9139	49,56

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy Eurostat.

4.5. Potencjał w zakresie kadr szkolnictwa wyższego

W Małopolsce w 2010 r. w szkolnictwie wyższym zatrudnionych było ponad 2 660 profesorów, co stawia region na drugiej pozycji w kraju za województwem mazowieckim (gdzie wskaźnik ten wynosił odpowiednio ponad 4 570 profesorów). Jest to również blisko dwa razy większa wartość wskaźnika niż wynosi średnia krajowa (ponad 1 480 profesorów). Na kolejnych miejscach w tym rankingu znalazła się Wielkopolska (ponad 2 300 profesorów) oraz Śląsk (ponad 2 100 profesorów). W przypadku Małopolski zauważyć można stałą tendencję wzrostową w zakresie wartości tego wskaźnika, który od 2003 r. uległ zwiększeniu o blisko 25% (co zresztą wpisuje się w trend ogólnokrajowy). Szczegółowe informacje na ten temat przedstawia tabela 26.

Tabela 27. Liczba nauczycieli akademickich z tytułem profesora i zatrudnionych na stanowisku adiunkta w wybranych regionach w Polsce w latach 2003-2010

Region	2003		2005		2008		2010	
	adiunkci	profesorowie	adiunkci	profesorowie	adiunkci	profesorowie	adiunkci	profesorowie
Małopolska	3930	2141	4437	2423	5250	2602	5495	2667
Dolny Śląsk	3394	1623	3809	1929	3987	1908	4097	1999
łódzkie	2314	1508	2640	1703	2970	1890	3153	1850
Mazowsze	5497	4335	6061	4517	6921	4416	7301	4575
Pomorskie	1898	1044	2123	1179	2475	1259	2491	1327
Śląsk	3844	1799	4133	2068	4484	1990	4609	2128
Wielkopolska	2920	2068	3074	2181	3422	2155	3744	2315
średnia dla Polski	2023	1266	2267	1411	2567	1438	2674	1487

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

W 2010 r. w małopolskich szkołach wyższych na stanowiskach adiunktów zatrudnionych było blisko 5 500 pracowników (znacznie powyżej średniej krajowej, która wyniosła ponad 3 700 tego typu pracowników), co również jak w przypadku liczby profesorów stawia region na drugiej pozycji w kraju za województwem mazowieckim (ponad 7 300 adiunktów). Na

kolejnych miejscach w tym rankingu znalazły się: Śląsk (ponad 4 600 adiunktów) oraz Dolny Śląsk (blisko 4 100 adiunktów). W stosunku do 2003 r. liczba adiunktów w Małopolsce zwiększyła się o ponad 70%, co niewątpliwie związane jest z rozwojem szkolnictwa prywatnego.

4.6. Stypendia i staże o charakterze naukowo-badawczym

W związku z wdrażaniem Regionalnej Strategii Innowacji szczególne znaczenie posiadają dwa realizowane w Małopolsce projekty o charakterze stażowym i stypendialnym.

Projekt „*Wiedza, praktyka, kadry – klucz do sukcesu w biznesie*” oferuje możliwość uzyskania stażu w przedsiębiorstwie przez naukowców (przez okres 3 lub 6 miesięcy). Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki realizuje Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego SA, w partnerstwie z Uniwersytetem Jagiellońskim (CITTRU), Akademią Górniczo-Hutniczą, Akademią Sztuk Pięknych, Uniwersytetem Rolniczym, Politechniką Krakowską.

Projekt „*Doctus – Małopolski fundusz stypendialny dla doktorantów*” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego umożliwia wspieranie prac naukowych uczestników studiów doktoranckich w dziedzinie nauki i dyscyplinie naukowej uznanej za szczególnie istotną dla regionu, tj. zgodną z Regionalną Strategią Innowacji Województwa Małopolskiego (RSI). Stypendium przydzielane jest na czas trwania studiów doktoranckich, tj. na okres trzech lat w wysokości 3 000 zł miesięcznie.

5. Instrumenty regionu wiedzy

5.1. Aktywność w zakresie zgłoszeń patentów do Europejskiego Urzędu Patentowego

W Małopolsce w 2008 r. wskaźnik liczby zgłoszeń patentów do Europejskiego Urzędu Patentowego (EUP) na 1 milion mieszkańców wyniósł 5,13, tj. mniej tylko niż w województwie łódzkim (ok. 5,46) i znacznie powyżej średniej krajowej, która wyniosła w tym samym roku 3,98. Wartość tego wskaźnika wykazuje znaczne zmiany w kolejnych latach (i tak na przykład w 2005 r. wartość tego wskaźnika w województwie mazowieckim była ponad dwukrotnie wyższa niż w Małopolsce).

Tabela 28. Liczba aplikacji do Europejskiego Urzędu Patentowego na 1 milion mieszkańców w wybranych regionach w Polsce w latach 1999-2008

Kraj/ region	1999	2003	2005	2008
średnia dla Polski	0,937	2,917	3,223	3,979
Małopolskie	0,177	3,707	2,727	5,13
Dolnośląskie	0,55	4,906	3,356	2,13
Łódzkie	2,144	2,727	3,768	5,458
Mazowieckie	1,774	5,559	5,69	4,123
Pomorskie	1,222	1,832	1,618	3,514
Śląskie	0,643	1,543	2,015	3,846
Wielkopolskie	2,396	5,472	3,194	4,482

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy Eurostat.

Niestety, pozycja Małopolski w zakresie aktywności patentowej do Europejskiego Urzędu Patentowego w przeliczeniu na jednego mieszkańca w porównaniu do regionów zagranicznych wypada bardzo słabo. W 2008 r. wartość wskaźnika dla tego regionu wyniosła jedynie ok. 4,5% średniej dla całej Unii Europejskiej. W porównaniu z Katalonią w Małopolsce w 2008 r. zgłoszono do EUP około 8 razy mniej patentów, w porównaniu z regionem Południowa Szwecja prawie 35 razy mniej a w stosunku do Turyngii wartość tego wskaźnika była aż 17 razy niższa.

Tabela 29. Liczba aplikacji do Europejskiego Urzędu Patentowego na milion mieszkańców w wybranych regionach Unii Europejskiej w latach 1999-2008

UE/ region	1999	2003	2005	2008
średnia w UE	101,8	108,1	114,8	115,6
Małopolska	0,2	3,7	2,7	5,1
Katalonia	45,17	61,2	74,1	42,1
Południowa Szwecja	328,6	319,6	334,3	178,6
Turyngia	66,0	101,9	111,2	86,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Eurostat.

5.2. Rynek kapitałowy służący finansowaniu innowacyjności

11,3% nakładów na działalność innowacyjną w małopolskich przedsiębiorstwach przemysłowych w 2009 r. było finansowanych z kredytów bankowych (ponad 122 mln zł). Pomimo istnienia szeregu instytucji oferujących fundusze typu *venture capital*, ich udział w finansowaniu wspomnianej działalności innowacyjnej był marginalny (0,8%). Niemniej jednak Małopolska wyróżnia się zdecydowanie na tle kraju pod kątem wykorzystania do finansowania działalności innowacyjnej w przedsiębiorstwach środków pochodzących z funduszy kapitału ryzyka. Wyniosły one co prawda jedynie 1 mln zł, lecz spośród pozostałych województw jedynie w Wielkopolsce zadeklarowane zostały nakłady na wspomniany rodzaj działalności pochodzące z tego źródła. W 2010 r. w Małopolsce

funkcjonowały następujące fundusze *venture capital* finansowane ze środków unijnych w ramach Działania 3.1 z POIG – Inicjowanie działalności innowacyjnej: Instytut Netable Sp. z o.o., Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości, JCI Venture w organizacji, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., Instytut Karpacki, Miasteczko Multimedialne Sp. z o.o., Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., Fundusz Załączkowy Krakowskiego Parku Technologicznego Sp. z o.o. Dwie z tych instytucji funkcjonowały poza Krakowem.

5.3. Popyt na innowacje

Relacja nakładów wewnętrznych na badania i prace rozwojowe (GERD) w stosunku do PKB w 2008 r. wyniosła w Małopolsce 0,95%, i była to druga najwyższa wartość po województwie mazowieckim (1,21%). W przypadku województw wielkopolskiego oraz łódzkiego wartość tego wskaźnika przekraczała niewiele 0,5% (odpowiednio 0,52% i 0,54%). W województwie dolnośląskim było to 0,44%, a w śląskim 0,36%.

Niestety analiza nakładów na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach przemysłowych w Małopolsce pokazuje, że wyniosły one w 2009 r. 1 085,7 mln zł, co stanowiło jedynie 4,8% nakładów ogólnokrajowych. Była to kwota blisko 5 razy niższa niż w województwie mazowieckim, ponad 3 razy niższa niż w województwie śląskim i nawet blisko 2 razy niższa niż w województwie łódzkim. Środki pochodzące z zagranicy na analizowany cel wyniosły 35,5 mln zł, czyli 3,3% całości nakładów w Małopolsce i była to wielkość zbliżona do średniej krajowej (3,2%). Relatywnie wysoki w stosunku do innych województw jest udział w tego typu nakładach w Małopolsce środków otrzymanych z budżetu państwa (1,6%, podczas gdy średnia krajowa wyniosła 1,1%). Potwierdza to tezę, że potencjałowi podaży innowacji w regionie nie towarzyszy odpowiednio innowacyjny sektor przedsiębiorstw.

Tabela 30. Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach przemysłowych według źródeł finansowania oraz województw w 2009 r. (ceny bieżące)

Kraj/ region	Ogółem	W tym				
		Własne	Otrzymane z budżetu państwa	Pozyskane z zagranicy	Pochodzące z funduszy kapitału ryzyka	Kredyty bankowe
	w mln zł					
Polska	22652,1	15503,2	251,1	723,5	181	5820,7
Polska 100	100	68,4	1,1	3,2	0,0	25,7
Małopolskie województwo	1085,7 100	863,1 79,5	17,8 1,6	35,5 3,3	0,8 0,1	122,6 11,3
Dolnośląskie województwo	1569,9 100	1173, 74,73	3,9 0,2	77,4 4,9	- -	265,1 16,9
Łódzkie województwo	2099,4 100	1650,8 78,6	11,8 0,6	46,3 2,2	-	382,6 18,2
Mazowieckie województwo	5151,7 100	4545,3 88,2	46,8 0,9	85,5 1,7	- -	397,2 7,7
Śląskie województwo	3518,6 100	3018,6 85,8	24,0 0,7	53,8 1,5	- -	381,6 10,8
Wielkopolskie województwo	988,4 100	716,0 72,4	11,9 1,2	46,5 4,7	0,2 0,0	181,9 18,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Nauka i technika w 2009 r.*, GUS, Warszawa, 2011.

Wydatki na B+R w Małopolsce w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły w 2009 r. blisko 65 euro, tj. około 10 euro więcej niż wynosi średnia krajowa i prawie 2,5 razy mniej niż wydatki tego typu w województwie mazowieckim. W 2009 r., w Małopolsce nastąpił jednak spadek tych wydatków o około 20% w stosunku do 2008 r.

Tabela 31. Wydatki na B+R w euro na mieszkańca w wybranych regionach w Polsce w latach 2003-2009

Kraj/region	2003	2005	2008	2009
średnia dla Polski	27,1	36,3	46,3	55
Małopolskie	36,5	55,8	77,7	64,9
Dolnośląskie	20,2	29,8	45,2	46,7
Łódzkie	23,9	30,8	47,3	44,7
Mazowieckie	88,5	112,2	182,3	155,3
Pomorskie	20,7	32,7	51,3	41,4
Śląskie	18	23,2	37,3	47,6
Wielkopolskie	24,3	32,2	51,4	57,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Eurostat.

Pozycja Małopolski w stosunku do poddanych analizie regionów zagranicznych w zakresie wydatków na B+R w przeliczeniu na mieszkańca wypada bardzo niekorzystnie. W 2009 r. wydatki te w porównaniu do średniej unijnej były ponad siedmiokrotnie niższe, podobnie jak w stosunku do Katalonii. W porównaniu do regionu Południowa Szwecja wartość analizowanego wskaźnika w Małopolsce była już jednak około piętnastokrotnie niższa.

Tabela 32. Wydatki na B+R w Euro na mieszkańca w Małopolsce i w wybranych regionach zagranicznych UE

UE/ region	2003	2005	2008	2009
Średnia w UE	387,4	411,2	481,2	473,6
Małopolskie	36,5	55,8	77,7	64,9
Katalonia	288,8	339,4	454	450,5
Południowa Szwecja	973,9	973,1	1 060,9	975,4
Turyngia	332,6	340,6	:	433,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Eurostat.

5.4. Infrastruktura techniczna – łącza internetowe, w tym szerokopasmowe

W 2010 r. województwo małopolskie zajmowało 4. miejsce wśród porównywanych regionów pod względem wyposażenia gospodarstw domowych w komputer z dostępem do Internetu – 63,6% gospodarstw domowych w regionie posiadało taką możliwość. Trzy pierwsze miejsca zajmowały: pomorskie, mazowieckie i śląskie. Należy przy tym podkreślić, że różnice między województwem małopolskim a trzema pierwszymi regionami były nieznaczne i sięgały ok. 0,5%. Większe dysproporcje zachodziły w przypadku odsetka gospodarstw domowych z dostępem do szerokopasmowego Internetu – małopolskie ze wskaźnikiem 40,4% zajmowało wśród porównywanych województw trzecie miejsce od końca, znacząco odstając od liderów. Dla wielkopolskiego ta wielkość wynosiła 49,3%, a dla mazowieckiego – 47,7%. Z badań GUS²⁰ wynika, że dynamika wzrostu odsetka komputerów z dostępem do Internetu, w tym z dostępem szerokopasmowym, była większa na wsi niż w mieście, co oznacza zmniejszanie różnic w dostępie do Internetu między mieszkańcami miast i obszarów wiejskich. Wskaźnik dostępu do usługi szerokopasmowego Internetu w województwie małopolskim powinien w najbliższych latach znacząco wzrosnąć w związku z realizacją projektu „Małopolska Sieć Szerokopasmowa”, który przewiduje, że do grudnia 2014 r. z możliwości dostępu do usług szerokopasmowego Internetu będzie mogło korzystać 90% gospodarstw domowych w regionie.²¹

²⁰ GUS, *Sytuacja gospodarstw domowych w 2010 r. w świetle wyników badania budżetów gospodarstw domowych*, Warszawa 2011.

²¹ www.malopolskie.pl/Informatyka/Internet (data dostępu: 21.01.2012 r.).

Tabela 33. Gospodarstwa domowe wyposażone w komputer z dostępem do internetu, w tym z dostępem szerokopasmowym w 2010 r. (w %)

Kraj/region	Gospodarstwa domowe wyposażone w komputer z dostępem do Internetu (w %)	w tym z dostępem szerokopasmowym (w %)
Polska	59,6	43,3
Małopolskie	63,6	40,4
Dolnośląskie	59,3	44,2
Łódzkie	52,3	33,1
Mazowieckie	64,2	47,7
Pomorskie	64,3	35,6
Śląskie	64,1	41,8
Wielkopolskie	59,4	49,3

Źródło: GUS, *Sytuacja gospodarstw domowych w 2010 r. w świetle wyników badania budżetów gospodarstw domowych*, Warszawa 2011, s. 13.

6. Przedsiębiorczość i promocja przedsiębiorczości

6.1. Skłonność do innowacji i jej determinanty

Punktem wyjścia dla analizy przedsiębiorczości w Małopolsce w kontekście innowacyjności regionu jest wskaźnik innowacyjności przedsiębiorstw prezentowany w rozdziale 1. Przypomnijmy, że w województwie małopolskim odsetek przedsiębiorstw innowacyjnych kształtował się w 2010 r. blisko średniej krajowej, jakkolwiek w 2005 r. był on od tej średniej nieco niższy. Wyodrębniono trzy czynniki, które mogą decydować o nieco niższych wartościach tego wskaźnika w Małopolsce w relacji do innych województw:

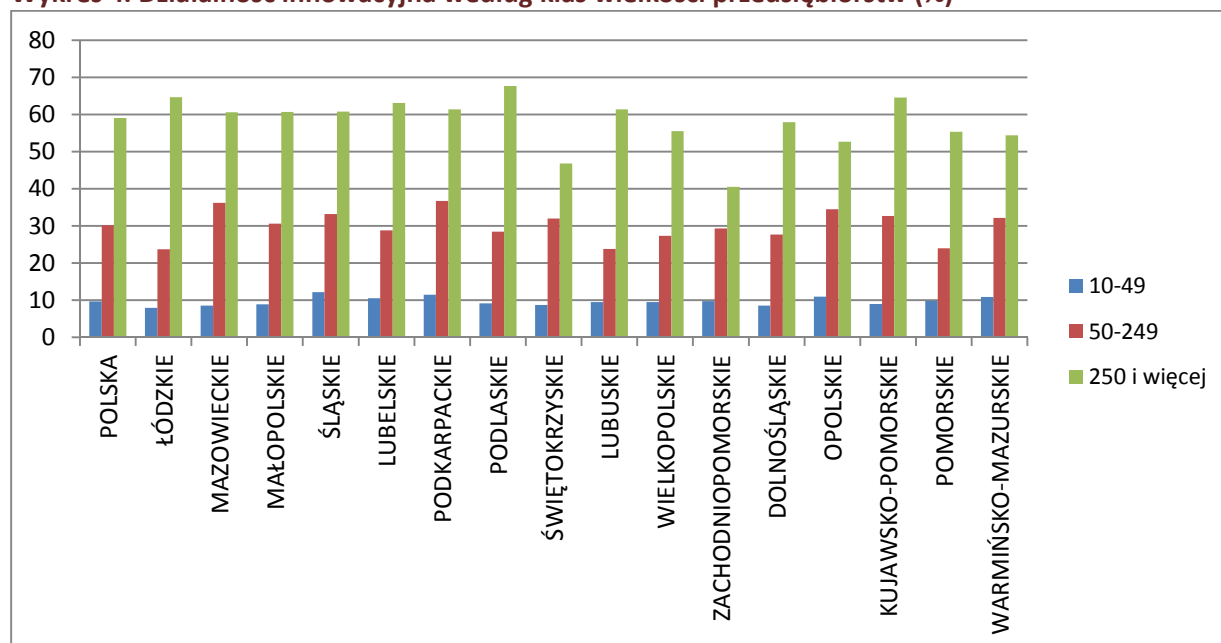
- struktura przedsiębiorstw według klas wielkości,
- struktura właścicielska podmiotów,
- powszechność postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców, przekładająca się na skłonność do samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej.

6.2. Struktura przedsiębiorstw według klas wielkości

Jeśli chodzi o strukturę podmiotów według klas wielkości, to dostrzega się powszechną prawidłowość, że duże podmioty mają większą skłonność do podejmowania działalności innowacyjnej. Reguła ta ma zastosowanie do praktycznie wszystkich gospodarek, mimo iż często podkreśla się elastyczność podmiotów mniejszych. Gospodarka Polski nie jest tu wyjątkiem – w 2010 r. zaledwie 10% małych przedsiębiorstw zgłaszało podejmowanie działalności innowacyjnej w okresie objętym badaniem, podczas gdy wśród średnich było to

już 30%, a wśród przedsiębiorstw zatrudniających 250 osób lub więcej – prawie 60%. Podobny rozkład odpowiedzi odnotowano w Małopolsce.

Wykres 4. Działalność innowacyjna według klas wielkości przedsiębiorstw (%)

Źródło: Opracowanie własne na podst. baz danych BDL GUS.

Zatem jednym z czynników determinujących obserwowaną w regionie skłonność do podejmowania działalności jest struktura przedsiębiorstw według klas wielkości. W Małopolsce strukturę tę można ocenić dwójako – z jednej strony zaobserwować można korzystniejszą niż średnią w Polsce relację liczby przedsiębiorstw małych do mikroprzedsiębiorstw. O ile te ostatnie stanowią 95% ogólnej liczby firm w Polsce, o tyle w województwie małopolskim jest to 94,8%, a owe 0,2% różnicy zasila liczbę przedsiębiorstw o liczbie pracowników 10-49, które są bardziej innowacyjne niż mikroprzedsiębiorstwa. Z drugiej strony w Małopolsce jest mniej niż średnio w kraju przedsiębiorstw średnich i dużych, które, jak pokazano wyżej, przejawiają większą skłonność do innowacji. Warto przy tym zwrócić uwagę, że lokalizacja dużych i bardzo dużych przedsiębiorstw w mniejszym stopniu jest wynikiem postaw przedsiębiorczych, a w większym stopniu jest efektem uwarunkowań administracyjnych (bliskość czynników decyzyjnych), demograficznych i geograficznych oraz decyzji podjętych poprzednim systemie.

Tabela 34. Struktura przedsiębiorstw wg klas wielkości (% ogólnej liczby)

Kraj/region	0-9	10-49	50-249	250-999	1 000 i więcej
Polska	95,0	4,1	0,76	0,103	0,021
Małopolskie	94,8	4,3	0,73	0,095	0,018
Dolnośląskie	95,9	3,3	0,65	0,100	0,018
Łódzkie	94,2	4,8	0,84	0,105	0,017
Mazowieckie	95,2	3,8	0,75	0,130	0,038
Pomorskie	95,2	4,0	0,72	0,080	0,016
Śląskie	94,2	4,8	0,80	0,115	0,018
Wielkopolskie	94,5	4,6	0,82	0,104	0,021

Źródło: opracowanie własne na podst. baz danych BDL GUS.

Listę największych przedsiębiorstw w Małopolsce przedstawia tabela 34. Warto zwrócić uwagę, że największe małopolskie przedsiębiorstwa sytuują się na relatywnie odległych pozycjach na liście 500 największych polskich przedsiębiorstw.

Tabela 35. Największe firmy Małopolski w 2010 r. według rankingu Polityki

Lp.	Pozycja na Liście 500	Nazwa	Branża	Przychody ze sprzedaży w tys. zł	Zatrudnienie
1	12	Tesco Polska Sp. z o.o., Kraków	handel	10 713 729	27 651
2	13	BP w Polsce, Kraków	surowce i paliwa	10 711 485	2 421
3	17	Grupa Philip Morris w Polsce, Kraków	spożywczy	8 661 000	2 815
4	50	Grupa Synthos SA, Oświęcim	przemysł chemiczny	3 860 697	2 182
5	58	Grupa Tele-Fonika Kable Sp. z o.o. S.K.A., Kraków	przemysł elektrotechniczny	3 707 235	3 395
6	63	Grupa Can-Pack SA, Kraków	przemysł metalowy	3 589 735	3 542
7	85	Grupa Valeo, Skawina	motoryzacja	2 699 795	3 929
8	93	Grupa Maspex Wadowice, Wadowice	przemysł spożywczy	2 518 350	4 920
9	112	PHU Energokrak Sp. z o.o., Kraków	surowce i paliwa	2 227 017	61
10	113	Slovnaft-Polska SA, Kraków	surowce i paliwa	2 197 260	34
11	142	GK Stalprodukt SA, Bochnia	przemysł metalowy	1 732 277	2 858
12	157	Zakłady Azotowe w Tarnowie-Mościcach SA, Tarnów	przemysł chemiczny	1 549 753	2 097
13	158	British American Tobacco Group Polska SA, Jawornik	przemysł spożywczy	1 547 807	485
14	186	GK Alma Market SA, Kraków	handel	1 245 066	2 939
15	190	Grupa Kęty SA, Kęty	przemysł metalowy	1 210 621	3 029
16	193	GK Rafinerii Trzebinia SA, Trzebinia	surowce i paliwa	1 170 184	626
17	196	Mix Electronics SA, Skawina	przemysł elektrotechniczny	1 121 813	b.d.

Lp.	Pozycja na Liście 500	Nazwa	Branża	Przychody ze sprzedaży w tys. zł	Zatrudnienie
18	204	Grupa Fakro, Nowy Sącz	budownictwo	1 080 000	3 300
19	213	Polska Grupa Dealerów Sp. z o.o., Kraków	motoryzacja	1 026 636	758
20	236	Orlen Oil Sp. z o.o., Kraków	przemysł chemiczny	912 619	590
21	272	GK Comarch SA, Kraków	telekomunikacja i IT	761 744	3 144
22	275	Grupa Polska Stal SA, Kraków	przemysł metalowy	751 664	18
23	290	Mota-Engil Central Europe SA, Kraków	budownictwo	688 734	2 066
24	300	GK Alumetal SA, Kęty	przemysł metalowy	652 581	377
25	340	Advadis SA, Kraków	przemysł spożywczy	567 879	727
26	343	GK Polindus Sp. z o.o., Kraków	przemysł spożywczy	558 745	626
27	402	GK ABM Solid SA, Tarnów	budownictwo	469 650	1 563
28	423	Miejskie Przeds. Energetyki Ciepłej SA, Kraków	energetyka i ciepłownictwo	425 931	744
29	425	FoodCare Sp. z o.o., Zabierzów	przemysł spożywczy	423 107	742
30	447	Linde Gaz Polska Sp. z o.o., Kraków	przemysł chemiczny	395 729	572
31	450	GK Sambud-2, Kraków	przemysł metalowy	392 637	181
32	451	Grupa ZUE SA, Kraków	transport i logistyka	392 353	721
33	453	MPK SA, Kraków	transport i logistyka	392 003	2 440
34	465	Wawel SA, Kraków	przemysł spożywczy	377 859	682
35	476	Vistula Group, Kraków	przemysł odzieżowy i obuwniczy	353 921	2 301
36	495	Fideltronik Imel Sp. z o.o., Sucha Beskidzka	telekomunikacja i IT	335 690	1 044

Źródło: <http://www.lista500.polityka.pl/>

6.3. Struktura właścicielska podmiotów – kapitał zagraniczny

Kolejnym czynnikiem, który może przesądzać o nieco mniejszej skłonności do innowacji przedsiębiorstw małopolskich jest struktura właścicielska podmiotów. Biorąc pod uwagę, że przedsiębiorstwa z udziałem kapitału zagranicznego są przeciętnie bardziej innowacyjne, a w Małopolsce były one innowacyjne w podobnym stopniu, co w innych województwach, to być może jest ich mniej.

Tabela 36. Udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogóle przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego

Kraj/region	Sektor prywatny – własność zagraniczna			
	2005	2008	2010	zmiana 05-10
Polska	48,4	31,6	28,4	-20,0
Małopolskie	49,2	32,4	30,8	-18,3
Dolnośląskie	41,9	30,0	23,6	-18,3
Łódzkie	41,6	28,2	30,5	-11,1
Mazowieckie	65,7	38,3	31,7	-34,0
Pomorskie	49,4	35,2	22,0	-27,5
Śląskie	64,5	41,3	33,3	-31,1
Wielkopolskie	46,9	30,7	27,3	-19,7

Źródło: opracowanie własne na podst. baz danych BDL GUS.

Istotnie spojrzeć na liczbę przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego (44 na 10 tys. firm), jak również na ich udział w przychodach wszystkich przedsiębiorstw (27%) łatwo dostrzec, że w całej Polsce wartości te były wyższe (odpowiednio 59 na 10 tys. podmiotów oraz 31,5% przychodów), a spośród porównywanych województw jedynie województwa łódzkie i pomorskie charakteryzowały się niższymi ich wartościami. Najwyższe wartości tych wskaźników notowały województwa zachodnie oraz Mazowsze.

Tabela 37. Udział podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego w ogólnej liczbie przedsiębiorstw oraz w przychodach ze sprzedaży

Kraj/region	Przychody (% przychodów przedsiębiorstw)	Liczba na 10 tys. przedsiębiorstw
	2009	2010
Polska	31,5	59,0
Małopolskie	26,7	44,4
Dolnośląskie	34,8	68,6
Łódzkie	20,9	41,1
Mazowieckie	41,8	125,9
Pomorskie	18,9	47,9
Śląskie	29,4	46,0
Wielkopolskie	40,7	54,9

Źródło: opracowanie własne na podst. baz danych BDL GUS.

Tabela 38. Liczba przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. mieszkańców

Kraj/region	2005	2008	2010
Polska	4,4	5,5	6,0
Małopolskie	2,9	3,9	4,5
Dolnośląskie	6,3	7,3	7,9
Łódzkie	2,8	3,3	3,7
Mazowieckie	10,8	14,9	16,6
Pomorskie	4,8	5,6	5,7
Śląskie	3,5	4,0	4,4
Wielkopolskie	4,1	5,7	6,1

Źródło: opracowanie własne na podst. baz danych BDL GUS.

6.4. Skłonność do podejmowania działalności gospodarczej

W przypadku skłonności do podejmowania działalności przedsiębiorczej dostrzec można, że ludność województwa małopolskiego charakteryzuje się przeciętną na tle kraju skłonnością do prowadzenia działalności gospodarczej w formie przedsiębiorstwa. W 2010 r. na 10 tys. mieszkańców przypadało 1 001 podmiotów gospodarczych, podczas gdy średnia dla Polski wynosiła 1 024. Spośród województw referencyjnych jedynie województwo łódzkie charakteryzowało się niższą stopą przedsiębiorczości.

Tabela 39. Liczba podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców w wybranych województwach

Kraj/region	Podmioty gospodarcze na 10 tys. mieszkańców
Polska	1024
Małopolskie	1001
Dolnośląskie	1151
Łódzkie	911
Mazowieckie	1299
Pomorskie	1161
Śląskie	974
Wielkopolskie	1098

Źródło: opracowanie własne na podst. baz danych BDL GUS.

Przyjrzenie się przestrzennemu zróżnicowaniu w samej Małopolsce liczby przedsiębiorstw na 10 tys. mieszkańców pozwala dostrzec dwie istotne prawidłowości. Po pierwsze liczba firm na 10 tys. osób jest silnie zróżnicowana i waha się od 1 530 w Krakowie do 500 w powiecie dąbrowskim. Po drugie większe zagęszczenie przedsiębiorstw notuje się w większych miastach oraz w zachodniej, bardziej uprzemysłowionej części województwa. Uwzględniając to, że z dużą liczbą ludności Kraków znacznie zawyża średnią wojewódzką należy zwrócić uwagę, w których powiatach omawiany wskaźnik przybiera wartości powyżej 900. Znamienne przy tym, że pomijając Kraków i powiat tatrzański widoczny jest wyraźny dualizm małopolskich powiatów w tym względzie. O ile powiatów o wskaźniku w przedziale 900-1 100 jest dziesięć, a w przedziale 500-700 siedem, o tyle zaledwie w trzech powiatach mamy do czynienia z liczbą firm na 10 tys. mieszkańców w przedziale 700-900.

Tabela 40. Liczba podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców w powiatach woj. małopolskiego

Region/powiat	Podmioty gospodarcze na 10 tys. mieszkańców
Małopolskie	1001
Powiat bocheński	762
Powiat krakowski	962
Powiat miechowski	842
Powiat myślenicki	916
Powiat proszowicki	696
Powiat wielicki	1018
Powiat m. Kraków	1530
Powiat gorlicki	665
Powiat limanowski	690
Powiat nowosądecki	654
Powiat nowotarski	762
Powiat tatrzański	1479
Powiat m. Nowy Sącz	1108
Powiat chrzanowski	910
Powiat olkuski	1061
Powiat oświęcimski	908
Powiat suski	915
Powiat wadowicki	1010
Powiat brzeski	628
Powiat dąbrowski	500
Powiat tarnowski	526
Powiat m. Tarnów	965

Źródło: opracowanie własne na podst. baz danych BDL GUS.

Na tym tle, z powodu trudnej dostępności danych dla innych regionów europejskich, można porównać strukturę i liczbę podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców w Polsce (i zbliżonej do średniej krajowej Małopolsce) do odpowiadających im wielkości w Niemczech, Hiszpanii i Szwecji. Prezentowane wskaźniki obejmują przedsiębiorstwa z wyłączeniem sekcji A (rolnictwo), B (górnictwo i wydobywanie) i K (działalność finansowa i ubezpieczeniowa). Można zwrócić uwagę, że Polska cechuje się zbliżoną do średniej UE-27 liczbą firm na 10 tys. mieszkańców, jednak inna jest jej struktura. Relatywnie więcej jest w naszym kraju mikroprzedsiębiorstw, zaś bardziej innowacyjnych małych przedsiębiorstw jest stosunkowo mało. Zaliczane do najbardziej innowacyjnych krajów UE Niemcy i Szwecja mają znacząco różne wskaźniki dotyczące znaczenia mikroprzedsiębiorstw, co może odzwierciedlać odmienną politykę w stosunku do małej przedsiębiorczości, i co przekłada się na dużą w Szwecji i niewielką w Niemczech liczbę firm na 10 tys. mieszkańców. Przykład Szwecji pokazuje zatem, że to nie z powodu dużego udziału mikroprzedsiębiorstw Hiszpania i Polska należą do najmniej innowacyjnych państw w swoich grupach dochodowych, ale że tym, co może przesądzać o niskich nakładach innowacyjnych, w tym B+R jest niewielka liczba przedsiębiorstw dużych.

Tabela 41. Liczba przedsiębiorstw (niefinansowych) według wielkości oraz w przeliczeniu na liczbę mieszkańców w krajach UE, 2008

UE/kraj	Liczba przedsiębiorstw (w tys.)	Klasy przedsiębiorstw według wielkości (%)				Firmy na 10 tys. mieszk.	Duże przeds. na 1 mln mieszk.
		mikro	małe	średnie	duże		
UE-27	20 994	92,0	6,7	1,1	0,2	422	90
Polska	1 556	95,5	3,3	1,0	0,2	408	82
Hiszpania	2 653	93,1	6,0	0,8	0,1	586	72
Niemcy	1 880	83,0	14,1	2,4	0,5	229	115
Szwecja	586	94,7	4,4	0,8	0,2	638	102

Źródło: Eurostat, Small and medium-sized enterprises, main findings (dokument na stronie Eurostat: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/european_business/documents/Size%20class%20analysis_1.pdf, dostęp 30 sierpnia 2011 r.) oraz obliczenia własne.

6.5. Marka Małopolski i Krakowa

Samorząd Województwa Małopolskiego od kilku lat stale zwiększa swoją aktywność na rzecz budowy i promocji regionalnej marki. Działania te prowadzone są na arenie krajowej i międzynarodowej przede wszystkim poprzez rozwój współpracy regionalnej oraz marketing regionalny oparty na jednolicie zidentyfikowanej marce Małopolska. W tym celu w Małopolsce powstała wyjątkowa w skali kraju inicjatywa Centrum Business in Małopolska, służąca usprawnieniu obsługi inwestorów i eksporterów oraz promocji gospodarczej Województwa Małopolskiego. Celem Business in Małopolska jest tworzenie spójnego i kompleksowego systemu współpracy instytucji w Małopolsce, aby skutecznie promować potencjał gospodarczy regionu, podnosić standardy obsługi inwestorów oraz zwiększać wsparcie dla małopolskich przedsiębiorstw w zakresie działalności eksportowej. Centrum Business in Małopolska tworzą samorząd regionalny – Województwo Małopolskie, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. oraz Krakowski Park Technologiczny Sp. z o.o. Z inicjatywy Centrum Business in Małopolska powstała marka gospodarcza Regionu pn. „Business in Małopolska” wraz ze znakiem wizualnym o tej samej nazwie i stroną internetową www.businessinmalopolska.com (.pl), która stanowi źródło informacji dla instytucji otoczenia biznesu, rodzimych przedsiębiorców/eksporterów, którzy zainteresowani są promocją swoich produktów/usług oraz dla inwestorów chcących zainwestować w regionie. Oferta Centrum Business in Małopolska obejmuje: zintegrowany system obsługi inwestora (one-stop-shop), system publicznego wsparcia inwestycji, bazę danych przedsiębiorstw eksportowych i kontrahentów zagranicznych, wsparcie eksporterów z regionu w oparciu o środki własne oraz fundusze UE, koordynację działań promocyjnych o charakterze gospodarczym, wzmocnienie wizerunku gospodarczego Małopolski. W ramach Centrum Business in Małopolska funkcjonuje Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE).

Marka Małopolski jest trwale związana z marką Krakowa, czego przykładem jest hasło „Krakow Region” wykorzystywane w kampaniach promocyjnych województwa. Małopolska i Kraków zajmują wysokie lokaty w międzynarodowych rankingach atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej. W ostatnich latach były to m.in: 1 miejsce Małopolski wśród regionów Europy Wschodniej ze względu na realizowaną strategię przyciągania bezpośrednich inwestycji zagranicznych w raporcie „European Cities and Regions of the Future 2012/13” przygotowanym przez grupę The Financial Times Limited, 1 miejsce Krakowa wśród 10 miast z krajów rozwijających się w kategorii na najlepsze miejsce do ulokowania usług typu global service w ranking UNCTAD z 2011 r., 2 miejsce Krakowa wśród najlepszych lokalizacji BPO, SSC and R&D według KPMG, 1 miejsce Krakowa w rankingu najlepszych światowych lokalizacji dla usług outsourcingu (BPO, SSC) według raportu firmy Global Services and Tholons 2010, 2 miejsce Małopolski w rankingu Top 5 Eastern Regions FDI Strategy na najlepszą strategię w sektorze bezpośrednich inwestycji zagranicznych oraz 7 miejsce w rankingu najlepszych 10 regionów w Europie Środkowo- Wschodniej, a także 8 miejsce w Europie w zakresie ulokowanych inwestycji zagranicznych według raportu European Attractiveness Survey Ernst & Young 2010.

7. Infrastruktura dla społeczeństwa informacyjnego

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2012-2020 będzie uwzględniać zagadnienia związane z rozwojem infrastruktury dla społeczeństwa informacyjnego. W tym względzie strategia ta stanowi kontynuację *Kierunków rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Małopolsce w latach 2007-2010*²². Ten dokument programowy zakładał, że funkcjonowanie społeczeństwa informacyjnego opiera się na trzech elementach²³:

- infrastrukturze stanowiącej materialne zaplecze świadczonych usług,
- kompetencjach osób tworzących wartości intelektualne oraz użytkowników rozwiązań teleinformatycznych,
- treściach i usługach elektronicznych.

W *Kierunkach...* zidentyfikowano podporządkowane tym elementom trendy (kierunki) rozwoju społeczeństwa informacyjnego na świecie, w Europie oraz w Polsce, którym powinny wychodzić naprzeciw równoległe działania na szczeblu centralnym i regionalnym (tabela 41).

---

²² UMWM, *Kierunki rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Małopolsce w latach 2007-2010*, Kraków 2007.

²³ Ibidem, s. 71.

Tabela 42. Trendy rozwoju społeczeństwa informacyjnego z perspektywy województwa małopolskiego

Lp.	Trend	Obszar
1	Likwidacja wykluczenia cyfrowego	Infrastruktura
2	Zrównoważony rozwój umiejętności w różnych grupach społecznych i zawodowych	Umiejętności
3	Wzrost wykorzystania e-learningu w procesie kształcenia	
4	Rozwój nowoczesnych e-usług publicznych	Usługi
5	Transfer innowacji informatycznych do biznesu	
6	Digitalizacja zasobów regionalnych	
7	Rozwój infrastruktury informacji przestrzennej i wykorzystanie jej w systemach typu eTurystyka oraz eTransport	

Źródło: UMWM, *Kierunki rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Małopolsce w latach 2007-2010*, Kraków 2007, s. 70.

7.1. Infrastruktura telekomunikacyjna i sprzęt komputerowy

Na tle porównywanych regionów sytuacja województwa małopolskiego w zakresie infrastruktury telekomunikacyjnej jest relatywnie dobra. W 2010 r. w małopolskim 36% miejscowości posiadało zakończenia sieci światłowodowych co najmniej jednego z przedsiębiorstw telekomunikacyjnych (PT). Stawia to region na 1. miejscu wśród porównywanych województw, przed województwem śląskim (33%) i dolnośląskim (29%) oraz ze zdecydowaną przewagą nad innymi regionami. 51% małopolskich miejscowości (1. miejsce wśród porównywanych regionów) posiada węzły sieci telekomunikacyjnych będące w posiadaniu PT, znów nieznacznie wyprzedzając śląskie (48%) oraz znacznie inne województwa. PT posiadają własne węzły dostępne w 50% małopolskich miejscowościach (1 miejsce wśród porównywanych regionów). Sieci kablowe i bezprzewodowe są dostępne w 93% małopolskich miejscowości, co daje regionowi 2. miejsce po dolnośląskim (94%). Na 3. miejscu w tej kategorii znajduje się województwo wielkopolskie (85%). Nieco gorzej Małopolska wypada w zakresie liczby posesji, gdzie występują zakończenia sieci kablowych lub bezprzewodowe terminale dostępne na usług szerokopasmowych – tego typu infrastrukturą może się pochwalić 68% posesji, co jest wynikiem porównywanym do notowanego w pomorskim, śląskim i wielkopolskim, a odstającym od dolnośląskiego – 79%.

Tabela 43. Infrastruktura telekomunikacyjna w województwach w 2010 r. (w %)

Region	A	B	C	D	E
Małopolskie	36%	51%	50%	93%	68%
Dolnośląskie	29%	39%	37%	94%	79%
łódzkie	7%	12%	12%	75%	58%
Mazowieckie	12%	17%	16%	76%	58%
Pomorskie	14%	21%	19%	78%	66%
Śląskie	33%	48%	48%	81%	69%
Wielkopolskie	15%	22%	22%	85%	67%

A – udział miejscowości, w których przedsiębiorcy telekomunikacyjni zadeklarowali obecność zakończeń własnych sieci światłowodowych (w % łącznie dla PT).

B – udział liczby miejscowości (niezależnie od typu i wielkości miejscowości), na terenie których przedsiębiorcy telekomunikacyjni zadeklarowali obecność własnych węzłów sieci telekomunikacyjnych (w % łącznie dla PT).

C – udział liczby miejscowości (niezależnie od typu i wielkości miejscowości), na terenie których przedsiębiorcy telekomunikacyjni zadeklarowali obecność własnych węzłów dostępowych (niezależnie od technologii dostępowej).

D – udział liczby miejscowości (niezależnie od typu i wielkości miejscowości), na terenie których przedsiębiorcy telekomunikacyjni zadeklarowali zasięgi swoich sieci kablowych i bezprzewodowych.

E – udział liczby adresów posesji (niezależnie od typu oraz liczby lokali mieszkalnych w budynku), na terenie których przedsiębiorcy telekomunikacyjni zadeklarowali występowanie zakończeń własnych sieci kablowych lub występowanie zainstalowanych stacjonarnych bezprzewodowych terminali dostępowych dla usług szerokopasmowych np. wi-fi, wimax i inne.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Urząd Komunikacji Elektronicznej, *Raport pokrycia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej istniejącą infrastrukturą telekomunikacyjną zrealizowanymi w 2010 r. i planowanymi w 2011 r. inwestycjami oraz budynkami umożliwiającymi kolokację*, Warszawa 2011.

W 2010 r. województwo małopolskie należało do regionów o średnim nasyceniu usługami dostępu do Internetu w poszczególnych gminach. Podobnie jak w przypadku województw łódzkiego, mazowieckiego, pomorskiego i wielkopolskiego w Małopolsce dominują gminy, gdzie wspomniane nasycenie przyjmuje niskie, średnie, bądź wysokie rozmiary. Dostęp od Internetu jest uzależniony od bliskości terenów zurbanizowanych – gminy o wysokiej (bądź niekiedy bardzo wysokiej) dostępności skoncentrowane są wokół większych ośrodków miejskich, w tym w szczególności przy stolicach regionów. Większą dostępność do Internetu posiadają gminy województw: dolnośląskiego (dominują gminy o średnim, wysokim i bardzo wysokim nasyceniu) oraz śląskiego (średnie i wysokie), które są położone w dwóch regionach o najwyższych w Polsce poziomie urbanizacji.

Tabela 44. Nasycenie usługami dostępu do Internetu w poszczególnych gminach w 2010 r.

Kraj/region	Nasycenie dostępem do Internetu w gminach*
Małopolskie	2,3,4
Dolnośląskie	3,4,5
Łódzkie	2,3,4
Mazowieckie	2,3,4
Pomorskie	2,3,4
Śląskie	3,4
Wielkopolskie	2,3,4

* Skala 1-5, gdzie: 1 – bardzo niska dostępność, 2 – niska dostępność, 3 – średnia dostępność, 4 – wysoka dostępność, 5 – bardzo wysoka dostępność; uwzględniono trzy najczęściej występujące poziomy dostępności wśród gmin danego województwa.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: MSWiA, Społeczeństwo informacyjne w liczbach, Warszawa, 2010.

7.2. Publiczna dostępność do zasobów informacyjnych²⁴

W zakresie publicznej dostępności do zasobów informacyjnych warto zwrócić uwagę na regionalny portal internetowy Wrota Małopolski (www.malopolska.pl), gdzie funkcjonują zintegrowane systemy informatyczne podmiotów administracji publicznej i istnieje możliwość skorzystania z usług elektronicznych. Portal składa się z trzech komponentów: Biuletynu Informacji Publicznej, „Cyfrowego Urzędu” i części informacyjnej oraz trzech kategorii tematycznych: Obywatel, Przedsiębiorca oraz Turysta.

Dostęp do zasobów informacyjnych jednostek województwa jest możliwy poprzez profile na portalach społecznościowych, takich jak Facebook, Twitter, Digg This, Blip, Blogger. Na Facebook istnieje profil promocyjny regionu – Koral Małopolski, a ta forma przekazu jest wykorzystywana np. do upowszechniania artykułów dot. województwa.

7.3. Polityka wspierania dyfuzji treści cyfrowych

Możliwość skorzystania ze zdigitalizowanych zbiorów: książek, czasopism oraz dokumentów (łącznie 57 tys. pozycji) jest zapewniona dzięki funkcjonowaniu Małopolskiej Biblioteki Cyfrowej (www.mbc.malopolska.pl/dlibra). Udostępnione zbiory stanowią dziedzictwo kulturowe Polski i Małopolski. Podstawową przeszkodą w udostępnianiu zdigitalizowanych materiałów są prawa autorskie (konieczność ich wykupu lub oczekiwania na ustanie). Multiwyszukiwarka dla Komputerowych Baz Bibliotecznych FIDKAR (<http://fidkar.wbp.krakow.pl/fidkar/teren.html>) umożliwia wyszukiwanie pozycji książkowych, czasopism i innych publikacji w katalogu bibliotek publicznych, miejskich, gminnych i powiatowych. Warto zwrócić też uwagę na inicjatywy ogólnopolskie umożliwiające przegląd dostępnych zbiorów bibliotecznych. Należy do nich Katalog Rozproszony Bibliotek Polskich KaRo (<http://karo.umk.pl/Karo/karo.php>) – wyszukiwarka pozwalająca na dostęp do informacji o zasobach wielu polskich bibliotek, która ułatwia

²⁴ Korzystano z opracowania: UMWM, *Województwo Małopolskie 2011*, Kraków 2011.

znajdowanie interesujących pozycji księgarskich, czasopism lub opisów bibliograficznych. Na uwagę zasługuje także Portal bibliotekarzy i pracowników informacji EBIB (<http://www.nowyebib.info/baza-bibliotek>). Jest to baza adresowa polskich bibliotek, którą można przeszukiwać według różnorodnych kryteriów, m.in. nazwy biblioteki, miejscowości, typu, systemu bibliotecznego, województwa, bibliotek naukowych digitalizujących zbiory, posiadających angielską wersję witryny. Baza umożliwia połączenie ze stroną internetową biblioteki oraz prezentuje podstawowe dane o bibliotece, takie jak: typ biblioteki, system biblioteczny z udostępnianym katalogiem on-line, digitalizacja zbiorów.

Ciekawą inicjatywą jest realizowany przez Województwo Małopolskie oraz Małopolski Instytut Kultury projekt Wirtualne Muzea Małopolski (<http://muzea.malopolska.pl>), w ramach którego zostanie stworzony regionalny system digitalizacji obiektów zabytkowych, obejmujący m.in. zdigitalizowanie do końca 2012 r. 700 najciekawszych i najcenniejszych dla dziedzictwa kulturowego obiektów z 35 małopolskich muzeów oraz utworzenie portalu, na którym zdigitalizowane zbiory zostaną zaprezentowane w formie modeli 3D, wirtualnych wystaw i interaktywnych prezentacji.

7.4. Usługi świadczone drogą elektroniczną

Wśród porównywanych regionów województwo małopolskie wypada przeciętnie jeśli chodzi o świadczenie usługi składania ofert dotyczących zamówień publicznych drogą elektroniczną.²⁵ Takiej możliwości nie ma w przypadku 47% małopolskich urzędów (38% w pomorskim, 41% w wielkopolskim). W przypadku 51% z nich istnieje możliwość pobrania wymaganego formularza wyłącznie w celu utworzenia dokumentu papierowego (49% w śląskim, 52% w łódzkim), a w jedynie 1% małopolskich instytucji złożenie wniosku w wersji elektronicznej nie wymaga dodatkowo składania dokumentów papierowych (3% w śląskim, 2% w wielkopolskim).

---

²⁵ MSWiA, *Badanie wpływu informatyzacji na działanie urzędów administracji publicznej w Polsce w 2011 roku*, Warszawa 2011; w badaniu wzięło udział 1 601 urzędów administracji samorządowej i rządowej z całej Polski.

Tabela 45. Sposoby świadczenia usługi składania ofert dotyczących zamówień publicznych w województwach w 2011 r.

Kraj/region	Możliwość pobrania wymaganego formularza wyłącznie do utworzenia dokumentu papierowego	Złożenie elektroniczne wniosku, który wymaga dodatkowo złożenia dokumentów papierowych	Złożenie elektroniczne wniosku, który nie wymaga dodatkowo składania dokumentów papierowych	Nie dotyczy (np. usługa nie jest świadczona przez urząd drogą elektroniczną)
Polska*	53%	3%	1%	43%
Małopolskie	51%	1%	1%	47%
Dolnośląskie	57%	3%	0%	40%
Łódzkie	52%	4%	1%	44%
Mazowieckie	54%	2%	1%	44%
Pomorskie	60%	2%	0%	38%
Śląskie	49%	3%	3%	46%
Wielkopolskie	55%	2%	2%	41%

* Urzędy gminy, urzędy powiatowe oraz urzędy marszałkowskie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: MSWiA, *Badanie wpływu informatyzacji na działanie urzędów administracji publicznej w Polsce w 2011 roku*, Warszawa 2011.

W porównaniu z odpowiednikami w pozostałych regionach, małopolskie urzędy wypadają dobrze, jeśli chodzi o działania na rzecz upowszechniania komputerów oraz Internetu. 64% z nich udostępnia komputery z dostępem do Internetu dla klientów, co daje 1. miejsce wśród porównywanych regionów (w śląskim ten wskaźnik wynosi 62%, a w pomorskim 59%). Prawie połowa małopolskich urzędów prowadzi działania promujące korzystanie z Internetu wśród osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym (w mazowieckim 38%, a w wielkopolskim 32%), co również zapewnia regionowi 1. miejsce wśród porównywanych województw. Gorzej wypada współpraca małopolskich urzędów z lokalnymi dostawcami Internetu w celu wspierania budowy sieci szerokopasmowych. Taką działalność prowadzi 27% małopolskich urzędów, co oznacza 3. miejsce wśród porównywanych regionów za śląskim (35%) oraz pomorskim (29%).

Tabela 46. Wybrane działania prowadzone przez urzędy w województwach w 2011 r.

Kraj/region	Udostępnianie komputerów lub stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu dla obywateli	Prowadzenie działań promujących korzystanie z Internetu wśród osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym	Współpraca z lokalnymi dostawcami Internetu w celu wspierania budowy sieci szerokopasmowych
Polska*	57%	37%	28%
Małopolskie	64%	49%	27%
Dolnośląskie	54%	28%	16%
Łódzkie	50%	19%	25%
Mazowieckie	57%	38%	22%
Pomorskie	59%	22%	29%
Śląskie	62%	29%	35%
Wielkopolskie	54%	32%	22%

* Urzędy gminy, urzędy powiatowe oraz urzędy marszałkowskie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: MSWiA, *Badanie wpływu informatyzacji na działanie urzędów administracji publicznej w Polsce w 2011 roku*, Warszawa 2011.

7.5. Kompetencje społeczeństwa w zakresie ICT oraz wykorzystanie ICT w procesie kształcenia

Na tle porównywanych regionów, w województwie małopolskim wysoki jest odsetek osób powyżej 16 lat korzystających z Internetu. W 2011 r. wyniósł 64,5%, co oznacza pierwsze miejsce *ex aequo* ze śląskim i podobny rezultat, co w pomorskim (64,4%). W pozostałych regionach wskaźnik ten wynosił między 57,6% (łódzkie) a 62,9% (dolnośląskie). W latach 2007-2011 w tym względzie małopolskie nadrobiło dystans wobec pomorskiego (w 2007 r. z Internetu korzystało tam prawie 54% osób powyżej 16 lat, podczas gdy w małopolskim niespełna 46%) oraz utrzymało przewagę nad pozostałymi porównywanymi regionami.

Tabela 47. Procent osób w wieku 16+ lat korzystających z Internetu w poszczególnych województwach w latach 2007, 2009 i 2011

Region	2007	2009	2011
Małopolskie	45,9	54,0	64,5
Dolnośląskie	43,6	53,9	62,9
Łódzkie	40,6	47,8	57,6
Mazowieckie	44,2	52,5	61,5
Pomorskie	53,9	58,3	64,4
Śląskie	44,5	54,0	64,5
Wielkopolskie	43,5	52,1	59,8

* Procent nowych osób korzystających z Internetu latach 2009 i 2011 (odpowiednio w stosunku do lat 2007 i 2009).

Źródło: opracowanie własne na podstawie: J. Czapiński, T. Panek (red.), *Diagnoza społeczna 2011. Warunki i jakość życia Polaków*, Rada Monitoringu Społecznego, Warszawa 2011.

Analizując badanie dotyczące wykorzystania IT w życiu prywatnym mieszkańców województwa małopolskiego²⁶ można zauważyć, że wśród obywateli stosunkowo wysoka jest znajomość edytora tekstu (37% respondentów określiło jego znajomość jako średniozaawansowaną, a prawie 17% – zaawansowaną). Nieco gorzej wypada znajomość arkusza kalkulacyjnego (33,5% – znajomość średniozaawansowana, 3,3% – zaawansowana). Program do tworzenia prezentacji oraz program do obsługi poczty elektronicznej w stopniu co najmniej średniozaawansowanym zna ok. ¼ badanych osób. Wśród respondentów niska jest znajomość programu do obsługi baz danych, programu graficznego oraz programu do tworzenia i obsługi stron internetowych. Wśród mieszkańców Małopolski zaobserwowano ograniczone zainteresowanie podnoszeniem kwalifikacji z zakresu IT – niespełna 25% respondentów zamierzało w najbliższej przyszłości wziąć udział w zajęciach z zakresu technologii informatycznych, Internetu i oprogramowania (przeciwnej odpowiedzi udzieliło 75% ankietowanych), a jednocześnie w 2009 r. w tego typu kursach uczestniczyło niecałe 7,5% respondentów.

Tabela 48. Znajomość oprogramowania biurowego wśród mieszkańców województwa małopolskiego posługującymi się IT w życiu prywatnym w 2009 r.

Oprogramowanie	Znajomość			
	Podstawowa	Średnio-zaawansowana	Zaawansowana	Brak znajomości
Edytor tekstu	23,3%	37,0%	16,7%	23,0%
Arkusz kalkulacyjny	28,8%	33,5%	3,3%	34,4%
Program do prezentacji	26,5%	22,4%	4,7%	46,3%
Program do obsługi baz danych	16,5%	4,1%	0,8%	78,6%
Program graficzny	18,1%	7,2%	0,6%	74,1%
Program do tworzenia i obsługi stron WWW	12,3%	4,1%	1,0%	82,5%
Program do obsługi poczty elektronicznej	27,4%	18,1%	4,5%	50,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie: UMWM, *Podwyższanie kwalifikacji mieszkańców Małopolski w zakresie IT. Raport cz. 1: Diagnoza rynku edukacji IT w Małopolsce*, Kraków 2009.

7.6. Wykorzystanie ICT w przedsiębiorstwach

W 2010 r. w Małopolsce 95,7% przedsiębiorstw posiadało dostęp do Internetu (92,7% w 2008 r.), co stawia region na przedostatnim miejscu wśród porównywanych regionów i oznacza wynik zbliżony do średniej dla Polski (95,8%). W najlepszym pod tym względem województwie łódzkim, wskaźnik ten w 2010 r. wynosił 96,6%. Małopolskie przedsiębiorstwa nie należą też do czołówki jeśli chodzi o posiadania strony internetowej – w 2010 r. ten wskaźnik wynosił 66,8% (62,2% w 2008 r.), co oznacza trzecią od końca lokatę wśród porównywanych województw. Dla porównania, w województwie mazowieckim w 2010 r. prawie ¾ przedsiębiorstw posiadało stronę internetową. Małopolskie przedsiębiorstwa nie

²⁶ UMWM, *Podwyższanie kwalifikacji mieszkańców Małopolski w zakresie IT. Raport cz. 1: Diagnoza rynku edukacji IT w Małopolsce*, Kraków 2009; omawiane zagadnienie to jedno z kilku, które zostały objęte badaniem.

należą do prymusów w wykorzystywaniu Internetu w kontaktach z administracją publiczną – w 2010 r. ten wskaźnik wynosił 90,4%, przy średniej krajowej 92% oraz wyniku dla mazowieckiego 94,1%. Być może wskaźniki dla małopolskiego ulegną poprawie po zakończeniu realizacji projektu „Małopolska Sieć Szerokopasmowa”, który przewiduje, że do grudnia 2014 r. z możliwości dostępu do usług szerokopasmowego Internetu będzie mogło korzystać 100% instytucji publicznych i przedsiębiorstw.²⁷

Tabela 49. Wykorzystanie technologii informacyjno-telekomunikacyjnych w przedsiębiorstwach (wybrane informacje)

Kraj/region	przedsiębiorstwa ogółem					
	posiadające dostęp do Internetu		posiadające własną stronę internetową		wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną	
	2008	2010	2008	2010	2008	2010
	%	%	%	%	%	%
Polska	92,6	95,8	56,5	65,5	60,6	92,0
Małopolskie	92,7	95,7	62,2	66,8	61,0	90,4
Dolnośląskie	91,2	96,1	56,7	67,5	62,5	93,1
Łódzkie	86,7	96,6	53,0	62,9	55,1	90,4
Mazowieckie	97,6	96,2	66,3	73,7	64,5	94,1
Pomorskie	93,7	96,5	59,8	69,0	61,7	91,7
Śląskie	92,1	95,8	58,3	67,7	63,8	90,4
Wielkopolskie	92,3	95,0	50,2	63,3	59,7	90,1

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

²⁷ www.malopolskie.pl/Informatyka/Internet (data dostępu: 21.01.2012 r.).

8. Implementacja polityki rozwoju Małopolski w dziedzinie innowacyjna gospodarka. Wnioski z badań ewaluacyjnych

Podstawowym instrumentem realizacji polityki rozwoju województwa małopolskiego jest aktualnie *Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013*. W ramach tego programu samorząd województwa realizuje szereg przedsięwzięć rozwojowych zorientowanych na wspieranie rozwoju innowacyjności gospodarki regionu. Wdrażanie tej polityki jest jednocześnie przedmiotem badań ewaluacyjnych, które na zlecenie samorządu województwa małopolskiego sporządzają wykonawcy zewnętrzni. W pracach nad *Regionalną Strategią Innowacji Województwa Małopolskiego 2012-2020* warto uwzględnić ustalenia i wnioski wynikające z tych badań, które mają znaczenie dla przyszłych kierunków polityki innowacyjnej województwa oraz jej instrumentarium implementacyjnego.

Z przeprowadzonych badań ewaluacyjnych wynika, że w przyszłych działaniach dotyczących wspierania rozwoju infrastruktury dydaktycznej szkolnictwa wyższego zasadne będzie:

- wyodrębnienie dwóch strumieni finansowych dla szkół wyższych oraz dwóch rodzajów kryteriów wsparcia dla tych szkół – odrębnych dla uczelni akademickich oraz dla subregionalnych Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych; różne są bowiem role dydaktyczno-naukowe oraz lokalne znaczenie obydwu typów tych szkół,
- zwiększenie preferencji dla projektów obejmujących kształcenie i badania w dziedzinach kluczowych dla innowacyjności regionu (*inteligentna specjalizacja regionu, foresight technologiczny*),
- uzależnianie finansowania rozbudowy bazy dydaktycznej szkół wyższych od wpływu tych inwestycji na wzrost innowacyjności gospodarki regionu,
- uzależnienie przyznawania dotacji szkołom wyższym od skuteczności wykorzystania wcześniej udzielonych funduszy.

Szereg istotnych wniosków wynika z ewaluacji wspierania przez samorząd województwa małopolskiego transferu wiedzy i powiązań sfery B+R oraz instytucji otoczenia biznesu z przedsiębiorstwami. Przyszła polityka województwa winna być zmodyfikowana z uwagi na skromne rezultaty dotychczasowej polityki w tym zakresie. Świadczą o tym następujące fakty:

- uczelnie i instytuty naukowe szkół wyższych wciąż w zaskakująco skromnym stopniu uczestniczą w dostarczaniu innowacyjnych rozwiązań przedsiębiorstwom,
- absolutna większość przedsięwzięć innowacyjnych jest finansowana ze środków własnych firm (powyżej 90%),
- w świetle wyników badań, przedsiębiorcy w swych działaniach innowacyjnych są wciąż bardzo silnie zorientowani na produkt i technologię, natomiast słabo na działania marketingowe.

Korekta dotychczasowej polityki województwa będzie niezbędna również w przypadku wspierania przedsiębiorstw. Świadczą o tym efekty wpływu dotacji inwestycyjnych na wzrost konkurencyjności oraz innowacyjności mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, które były udzielane w ramach działania 2.1. schemat A MRPO, a mianowicie:

- realizowane projekty przyczyniają się do unowocześnienia przedsiębiorstw, ale mają ograniczony wpływ na innowacyjność, rozumianą jako kreowanie i wprowadzanie najbardziej nowoczesnych rozwiązań technologicznych i produktów,
- prognozowana liczba miejsc pracy utworzonych na skutek dotacji inwestycyjnych udzielonych przedsiębiorstwom wynosi ok. 2 400 (dane szacunkowe w oparciu o deklaracje przedsiębiorców),
- dodatkowe inwestycje wykreowane dzięki projektom: 100 zł dotacji przynosi 42,4 zł dodatkowo wykreowanych inwestycji (dane szacunkowe w oparciu o deklaracje przedsiębiorców),
- 80-85% beneficjentów deklaruje wprowadzenie dzięki dotacji nowego produktu lub usługi (dane szacunkowe w oparciu o deklaracje przedsiębiorców),
- podejmowane interwencje nie mają decydującego wpływu na realizację projektów inwestycyjnych w sektorze MŚP, gdyż nawet bez tego wsparcia większość inwestycji (ok. 4/5) doszłaby do skutku; a ponadto, dzięki wsparciu z MRPO projekty realizowane są w większym zakresie i szybciej, co przekłada się na tempo i zakres uzyskiwanych efektów,
- projekty przyczyniają się do zmniejszania różnic w rozwoju przedsiębiorczości na poziomie powiatów (poziom stopy przedsiębiorczości w niektórych obszarach województwa),
- prognozuje się, że większość wskaźników produktu i rezultatu osiągnie założone wartości na koniec realizacji programu – za wyjątkiem wskaźnika liczby mikroprzedsiębiorstw, które w wyniku wsparcia stały się małymi przedsiębiorstwami oraz wskaźnika dodatkowych inwestycji wykreowanych dzięki wsparciu,
- ryzyko kreowania tzw. gospodarki równoległej: przedsiębiorstwa, które otrzymały wsparcie deklarują staranie się o dofinansowanie projektów również w przyszłości; ryzyko uzależnienia rozwoju takich firm od wsparcia zewnętrznego i ograniczanie ich naturalnej innowacyjności; zaburzenie konkurencyjności – pozycja firm nie wspieranych dotacjami publicznymi pogarsza się, gdyż muszą one konkurować z firmami wspieranymi dotacjami,
- ryzyko wypaczenia pojęcia innowacyjności i jego błędne kształtowanie wśród MŚP; deklarowana w projektach innowacyjność niejednokrotnie zależy od sprawności argumentacyjnej beneficjenta lub firmy doradczej, a nie stanu faktycznego; projekty należałoby raczej oceniać na zasadzie „konkurencyjne albo innowacyjne” zamiast zasady „konkurencyjne i innowacyjne”,
- należy rozważyć zwiększenie roli zwrotnych pożyczek na preferencyjnych zasadach kosztem wspierania dotacjami; instrumenty zwrotne cechuje bowiem: mniejsza ingerencja w rynek, zwiększanie dostępności kapitału zewnętrznego dla przedsiębiorców,

stwarzanie możliwości częściowego umorzenia w przypadku całkowitego spełnienia założeń projektu.

Z kolei w opinii Małopolskiego Centrum Przedsiębiorczości wdrażającego działanie 2.1, schemat A, zdecydowana większość przedsiębiorstw wstrzymuje się z realizacją projektu do czasu uzyskania informacji o przyznaniu dofinansowania, co oznacza, że dotacje w większości przypadków mają decydujący wpływ na realizację inwestycji oraz zwiększają szanse przedsiębiorstwa na pozyskanie finansowania zewnętrznego inwestycji.

Jeżeli chodzi o wspieranie inwestycji przedsiębiorstw z zakresu B+R (w ramach działania 2.2. schemat B MRPO), w przyszłej polityce warto uwzględnić następujące ustalenia ewaluacyjne:

- przyczyną niskiego zainteresowania tym rodzajem wsparcia jest deklarowany przez beneficjentów brak środków finansowych na wkład własny, niska intensywność badawcza małopolskich przedsiębiorstw, skomplikowane procedury uzyskania wsparcia oraz brak kryteriów definicyjnych dla prac B+R,
- postuluje się zaostrzenie kryterium „innovacyjności”, tj. wspieranie projektów, które wiążą się z innowacjami w skali światowej; powiązanie prowadzenia prac B+R z mierzalnymi efektami, np. uzyskaniem patentu lub pracami polegającymi na komercjalizacji patentów; uwzględnienie „współpracy z jednostkami naukowymi” w kryteriach oceny merytorycznej (przed otrzymaniem wsparcia lub w jego wyniku),
- słabe jest otoczenie instytucjonalne przedsiębiorstw, konieczne jest uaktywnienie współpracy MŚP z zapleczem instytucjonalnym w sferze B+R oraz transferu technologii poprzez aktywizację tego zaplecza. Należy również wesprzeć działania podejmowane przez instytucje otoczenia biznesu (inkubatory technologiczne, parki technologiczne) stanowiące niezwykle istotny element w budowie gospodarki innowacyjnej – udostępniając zaplecze infrastrukturalne oraz merytoryczne dla przedsiębiorstw o najwyższym potencjale rozwoju. Należy poprawić trafność i użyteczność wsparcia w zakresie podaży (efektów) działalności B+R, uaktywnienie współpracy przedsiębiorstw z jednostkami naukowymi; sporadyczne są przypadki, w których bez wsparcia projekty w ogóle nie byłyby zrealizowane lub byłyby przeprowadzone w takim samym zakresie,
- konieczna jest poprawa efektywności przedsięwzięć rozumiana jako stosunek korzyści do kosztów z punktu widzenia interesu publicznego,
- należy rozważyć rezygnację z dofinansowania bezpośredniego przedsiębiorstw,
- środki publiczne na rozwój sektora MŚP powinny być kierowane na pośrednie formy wsparcia oraz mechanizmy finansowania w formie zwrotnej m.in. fundusze poręczeniowe i pożyczkowe.

Z kolei z badań ewaluacyjnych, które koncentrowały się na efektach tworzenia stref aktywności gospodarczej (SAG) wynika, że w przyszłych działaniach dotyczących tego kierunku wsparcia należy uwzględnić następujące postulaty:

- realizowane projekty przyczyniają się do zwiększenia powierzchni dostępnych terenów inwestycyjnych w Małopolsce, podnoszą tym samym atrakcyjność inwestycyjną regionu,

przy czym wpływ tej interwencji jest nierównomierny wewnątrz województwa; SAG zlokalizowane są w pobliżu głównego korytarza transportowego województwa (autostrada A4), koncentrują się w dwóch subregionach: Krakowskim Obszarze Metropolitalnym oraz Małopolsce Zachodniej (około 80% wartości projektów). W siedmiu powiatach Małopolski (głównie w południowej części) nie był realizowany żaden projekt SAG w ramach MRPO,

- w polityce przestrzennej regionu należy uwzględnić cechy poszczególnych lokalizacji oraz możliwości rozwoju stref różnej generacji: w Krakowie nadal powinny rozwijać się strefy o charakterze parków naukowo-technologicznych; w strefie wewnętrznej obszaru metropolitalnego wykształcają się wielofunkcyjne strefy o charakterze regionalnym i ponadlokalnym; w głównych ośrodkach subregionalnych województwa również powinny powstawać podobne strefy wielofunkcyjne; w Małopolsce Zachodniej nowa sieć SAG przyczynia się do rewitalizacji obszarów przemysłowych oraz wykorzystania zasobów kapitału ludzkiego; w części południowej regionu powinno dążyć się do tworzenia małych stref, które mogą sprzyjać rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości i porządkowaniu przestrzeni,
- zaangażowanie wnioskodawców w rozwijanie współpracy pomiędzy podmiotami zlokalizowanymi w strefach a uczelniami wyższymi i jednostkami badawczo-rozwojowymi jest uznawane za zbyt niskie,
- innymi słabościami dotyczącymi wspierania tworzenia stref aktywności gospodarczej w Małopolsce są: tworzenie głównie stref pierwszej generacji przy braku realnej współpracy z B+R, niepowodzenie interwencji w południowej części województwa, zbytne nastawienie zarządzających strefami na inwestorów zewnętrznych w porównaniu z inwestorami miejscowymi.

W przypadku doświadczeń z realizacji działań podejmowanych na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego, do postulatów szczególnie użytecznych dla przyszłej polityki w tej dziedzinie należy zaliczyć:

- zakończenie realizacji projektu „*Małopolska Sieć Szerokopasmowa*” oraz dalsze wspieranie inwestycji infrastrukturalnych dotyczących rozwoju sieci nowej generacji, np. technologii FTTH (światłowod do domu),
- inwestowanie w e-usługi nie może polegać na rozdrabnianiu dostępnej alokacji pomiędzy dużą liczbą projektów o niewielkim zasięgu oddziaływania; preferowane winny być inwestycje kompleksowe, ukierunkowane na wprowadzanie jednolitych rozwiązań w skali całego województwa,
- część wsparcia należy skierować na projekty edukacyjne, pozwalające rozszerzyć grono odbiorców projektów infrastrukturalnych i dotyczące e-usług oraz przeciwdziałające wykluczeniu cyfrowemu.

Źródła danych

1. *Badanie wpływu informatyzacji na działanie urzędów administracji publicznej w Polsce w 2011 roku*, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Warszawa 2011
2. Bank Danych Lokalnych GUS: <http://www.stat.gov.pl>
3. Czapiński J., Panek T. (red.), *Diagnoza społeczna 2011. Warunki i jakość życia Polaków*, Rada Monitoringu Społecznego, Warszawa 2011
4. *Ekspertyzy i analizy dotyczące zagadnień transformacji wiedzy, konkurencyjności i innowacyjności gospodarki*, Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (oprac.), Warszawa 2009
5. Europejski Urząd Statystyczny Eurostat: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home/>
6. Gomułka S., *Teoria innowacji i wzrost gospodarczego*, Centrum Analiz Społeczno-Ekonomicznych, Warszawa 1998
7. *Handel zagraniczny w Polsce i Małopolsce 2010*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2011
8. *Kierunki rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Małopolsce w latach 2007-2010*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2007
9. *Klasy w województwie małopolskim*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2011
10. *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: regiony miasta obszary wiejskie*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2010
11. *Nauka i technika w Polsce w 2009 roku*, GUS, Warszawa 2011
12. *Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce. Raport 2010*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Łódź/Warszawa 2010
13. „Pięćsetka Polityki”. Ranking największych polskich firm: <http://www.lista500.polityka.pl/> (data dostępu 20.01.2012 r.)
14. *Plan wspierania klastrów w województwie małopolskim*, Krakowski Park Technologiczny Sp. z o.o., Kraków 2009
15. *Podwyższanie kwalifikacji mieszkańców Małopolski w zakresie IT. Raport cz. 1: Diagnoza rynku edukacji IT w Małopolsce*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2009
16. *Raport pokrycia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej istniejącą infrastrukturą telekomunikacyjną zrealizowanymi w 2010 r. i planowanymi w 2011 r. inwestycjami oraz budynkami umożliwiającymi kolokację*, Urząd Komunikacji Elektronicznej, Warszawa 2011
17. *Społeczeństwo informacyjne w liczbach 2010*, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Warszawa 2010
18. *Sytuacja gospodarstw domowych w 2010 r. w świetle wyników badania budżetów gospodarstw domowych*, GUS, Warszawa 2011
19. Szmuc T., *KIC InnoEnergy. Innowacja w energetyce* [w:] *Innowacyjny Start* nr 1(20) czerwiec 2011
20. Węgrzyn M., *Outsourcing w Małopolsce*, WUP Kraków 2011

21. *Województwo Małopolskie 2011*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków 2011
22. Wrota Małopolski: <http://www.malopolska.pl/Strony/default.aspx>

ZAŁĄCZNIK nr 2

Wykaz uwag zgłoszonych podczas konsultacji społecznych w okresie 3 VII – 27 IX 2012, 4 IV – 10 V 2013 oraz 30 X 2013 r. – 28 XI 2013 r.

Uwagi do Programu Strategicznego Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2013- 2020, zgłoszone podczas konsultacji społecznych założeń projektów Programów Strategicznych (3 VII – 27 IX 2012)					
Lp	Zgłaszający uwagę	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (rozdział/strona/pkt)	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi	Sposób uwzględnienia uwagi / w przypadku nie uwzględnienia – krótkie uzasadnienie
1	Urząd Miasta i Gminy w Wielicze	Priorytet 1 Rozwój infrastruktury Gospodarki opartej na wiedzy, Działanie A1 Inkubatory przedsiębiorczości, parki przemysłowe i technologiczne	Wprowadzenie zapisu umożliwiającego realizację przedsięwzięć polegających na kompleksowym uzbrojeniu terenów przeznaczonych na nową strefę aktywności gospodarczej, w szczególności infrastruktury: wodno-kanalizacyjnej, energetycznej, budowę, przebudowę i modernizację dróg dojazdowych i wewnętrznych przy jednoczesnym zniesieniu 30% ograniczenia na poniesienie tych wydatków lub zwiększenie do 50% całkowitych kosztów kwalifikowanych.	Wprowadzenie tego zapisu pozwoli na podjęcie działań, przez te samorzędy gminne, dla których możliwość zakwalifikowania wydatków na drogi na poziomie do 30% stanowi barierę finansową w realizacji projektu. Jednocześnie znacząca część kosztów w przedsięwzięciach polegających na tworzeniu parków przemysłowo- technologicznych jest właśnie związana z systemem dróg, bez których utworzenie takiej strefy jest niemożliwe.	Zapisy RSI przewidują możliwość uzyskania wsparcia na rozwój stref aktywności gospodarczej (parków przemysłowych) - wynika to wprost z charakterystyki przedsięwzięcia strategicznego A.1 RSI.
2	Małopolska Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Tarnowie	Potencjał instytucjonalny	W Regionalnej Strategii Innowacji województwa małopolskiego podejmuje się ważną kwestię jaką jest znaczenie instytucji w rozwoju regionalnym, a w szczególności w rozwoju innowacji. Wydaje się, że oprócz omówienia potencjału innowacyjnego w postaci instytucji otoczenia biznesu, instytucji nauki i	Wydaje się, że podkreślenie znaczenia kapitału ludzkiego, który uważany jest obecnie za jeden z kluczowych czynników kształtujących poziom konkurencyjności regionów oraz podkreślenie znaczenia instytucji jest bardzo ważne przy	Zapisy RSI częściowo wyczerpują treść zgłoszonej uwagi - w RSI instytucje są rozumiane zarówno jako organizacje (podmioty regionalnego

			<p>klasterów, powinno być uwzględnione szersze pojęcie instytucji. Problematykę znaczenia instytucji jako czynnika wpływającego na funkcjonowanie gospodarki zaczęli podkreślać ekonomiści: Douglas North oraz Oliver Williamsona. Dostrzegali, że w procesie kształtowania się i rozwoju regionu istotne znaczenie ma jego wyposażenie instytucjonalne, którego zadaniem jest służyć zbiorowości ludzi zamieszkujących dany region. Szczególną rolę odgrywają instytucje polityczne, ekonomiczne i kulturowe, których działalność przyczynia się do integracji wewnątrz regionalnej i zwiększa niezależność regionu. Instytucje mają istotne znaczenie dla gospodarki określając reguły transakcji gospodarczych, rozumianych jako wymiana uprawnień właścicielskich, dokonywana w zależności od wysokości kosztów transakcyjnych na rynku bądź w ramach struktury hierarchicznej. Według D. Northa instytucje tworzą zasady czy reguły gry, natomiast organizacje są graczami w ramach tych reguł. Jak pisze D. North: "Do instytucji zaliczamy wszelkie formy ograniczeń jakie ludzie stworzyli w celu kształtowania swoich zachowań.</p> <p>W tym ujęciu instytucje są klasyfikowane jako struktury instytucjonalne i otoczenie instytucjonalne. Struktury instytucjonalne można określić jako struktury utworzone z podstawowych elementów działań ekonomicznych, jakimi są transakcje. Struktury instytucjonalne odnoszą się do różnych norm, które wpływają na zachowanie</p>	<p>określanii warunków do rozwoju innowacji. Szczególnie jest to istotne w GOW i nowym paradygmacie rozwoju przy uwzględnieniu czynników endogenicznych.</p>	<p>systemu innowacji), jak również w znaczeniu przedmiotu zainteresowań nowej ekonomii instytucjonalnej. W tym ostatnim kontekście o potrzebie doskonalenia ładu instytucjonalnego w regionie, a w szczególności reguł formalnych (prawa miejscowego i innych regulacji prawno-administracyjnych), jest mowa w działaniu C. W opisie tego działania wyeksponowano postulowany w tym miejscu sposób rozumienia instytucji.</p>
<p>3</p>	<p>Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości</p>	<p>Rozdział 2, str. 15, pkt 46</p>	<p>Uwaga do zapisu: „Podjęmowane interwencje nie mają również decydującego wpływu na realizację projektów inwestycyjnych w sektorze MSP, gdyż nawet bez tego wsparcia większość inwestycji (ok. 4/5) doszłaby do skutku”.</p> <p>MCP zwraca uwagę, że przedstawione powyżej stwierdzenie nie znajduje w pełni odzwierciedlenia w dotychczasowych doświadczeniach instytucji z</p>	<p>Doświadczenia z wdrażania przez MCP działania 2.1.A pokazują, że zdecydowana większość przedsiębiorstw wstrzymuje się z realizacją projektu do czasu uzyskania informacji o przyznaniu dofinansowania. Wskazują na to terminy ponoszenia kosztów projektu przedstawiane we wnioskach o dofinansowanie oraz wnioskach o płatność. Taki stan rzeczy sugeruje, że dotacje w większości przypadków mają decydujący wpływ na realizację inwestycji.</p>	<p>Przedstawiona w ocenie diagnoza stanowi wniosek z badania ewaluacyjnego zrealizowanego na zlecenie UMWM. W tym punkcie diagnozy uzupełniono ocenę opisywanego zjawiska o punkt widzenia</p>

			wdrażania Działania 2.1.1.A.		prezentowany przez MCP.
4	Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości	Rozdział 2, str. 15, pkt 46	<p>Uwaga do zapisu: „Problemem jest również to, że deklarowana w projektach innowacyjność niejednokrotnie zależy od sprawności argumentacyjnej beneficjenta – a nie faktycznej innowacyjności podejmowanych projektów”.</p> <p>MCP zwraca uwagę, że zidentyfikowany powyżej problem nie sprowadza się wyłącznie do sprawności argumentacyjnej beneficjenta. Deklaracja innowacyjności projektu każdorazowo poddawana jest ocenie przez niezależnych ekspertów w ramach oceny merytorycznej. Większym problemem jest brak jednej jasnej i precyzyjnej definicji innowacyjności.</p>	<p>Wynika to m.in. z niewielkiej skłonności mikro i małych przedsiębiorstw do podejmowania ryzyka inwestycyjnego. Przy gwarancji dotacji ryzyko to staje się mniejsze. Zwiększają się również szanse przedsiębiorstwa na pozyskanie finansowania zewnętrznego inwestycji.</p> <p>Kryteria premiowania innowacyjnych projektów nakładają na wnioskodawcę obowiązek przedstawienia w dokumentacji projektowej szczegółowej analizy w zakresie skali innowacyjności projektu. Brak jasnej i precyzyjnej definicji innowacyjności sprawia, że innowacyjność projektu może być postrzegana przez każdego w inny sposób. Uzasadnienie innowacyjności projektu weryfikowane jest każdorazowo przez niezależnych ekspertów.</p>	RSI jest dokumentem ogólnym, wskazującym na potencjalne obszary przyszłej interwencji - uszczegółowienie sposobu rozumienia innowacyjności zostanie dokonane w nowym MRPO oraz dokumentach konkursowych.
5	Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości	Rozdział 2, str. 15, pkt 47	<p>Uwaga do zapisu: „Instrumenty zwrotne cechuje bowiem: mniejsza ingerencja w rynek, większa dostępność kapitału zewnętrznego dla przedsiębiorców oraz możliwość częściowego umorzenia w przypadku całkowitego osiągnięcia celów projektu”.</p> <p>MCP zwraca uwagę, że możliwość częściowego umorzenia w przypadku całkowitego osiągnięcia celów projektu nie jest cechą instrumentów zwrotnych. Propozycja rezygnacji z zapisu o umorzeniach.</p>	<p>W obecnej perspektywie finansowej umorzenie nie jest generalną cechą i zasadą funduszy zwrotnych. Uruchomiony w ramach Działania 2.1.D specjalny konkurs wspierający przedsiębiorstwa poszkodowane w wyniku klęsk żywiołowych jedynie na zasadach wyjątku przewidywał możliwość umorzenia części kapitału pożyczkowego i odsetek. Zasadą instrumentów inżynierii finansowej jest pełna zwrotność udzielonego wsparcia.</p>	<p>Uwaga została uwzględniona – wykreślenie z pkt. 50 aktualnej wersji diagnozy RSI zapisu „...możliwość częściowego umorzenia w przypadku całkowitego osiągnięcia celów projektu”.</p>
6	Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości	Rozdział 2, str. 16, pkt 48	<p>Uwaga do zapisu: „Konieczne będzie również zaostrzenie kryterium „innowacyjności”, tj. wspierania projektów, które wiążą się z innowacjami w skali światowej...”</p> <p>Zdaniem MCP ograniczanie wsparcia jedynie do projektów, które wiążą się z innowacjami w skali światowej, przy jednoczesnym założeniu M-bonów</p>	<p>Biorąc pod uwagę wielkość projektów innowacyjnych realizowanych w regionie oraz wielkość środków przeznaczonych na ich finansowanie, w kontekście np. programów krajowych, zaostrzenie kryterium innowacyjności do skali światowej wydaje się nieuzasadnione. Lepszym sposobem byłoby wprowadzenie odpowiedniego systemu premiowania projektów</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. W diagnozie wskazano potrzebę różnicowania poziomu innowacyjności projektów (pkt. 51 aktualnej wersji diagnozy</p>

	Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości	Rozdział 5.1, str. 28-29/ PS A.3	<p>na kwotę 25 tys. zł jest zbyt mocno zawężające i będzie trudne do osiągnięcia.</p> <p>MCP sugeruje by zakładać dążenie do coraz większej liczby projektów wiążących się z innowacyjnością w skali światowej np. poprzez odpowiedni system premiowania takich projektów. Ponadto MCP sugeruje zdefiniowanie w ramach RSI pojęcia innowacyjność.</p> <p>Propozycja zastąpienia zapisu: „Rozwój instrumentów zwrotnych wsparcia przedsiębiorstw innowacyjnych sprzyja powstawaniu nowych i rozwojowi przedsiębiorstw, zapewnieniu finansowania projektów podwyższonego ryzyka oraz wzmocnienia mechanizmów samofinansowania się polityki innowacyjnej” następującym zapisem: Rozwój instrumentów zwrotnych sprzyja powstawaniu i rozwojowi przedsiębiorstw, zapewnieniu finansowania projektów innowacyjnych oraz wzmocnieniu mechanizmów samofinansowania się polityki innowacyjnej.</p> <p>Dodatkowo nieprecyzyjny i niejasny jest następujący zapis: „Udzielane poręczenia powinny w większym niż dotychczas stopniu uwzględniać wartość własności intelektualnej alokowanej w ubiegających się o tego typu wsparcie podmiotach”.</p>	<p>innowacyjnych przynajmniej określone punkty w zależności od poziomu innowacyjności.</p> <p>Zdefiniowanie pojęcia innowacyjności (skala, zasięg, czas występowania) pozwoli na ukierunkowanie przyszłych działań rzeczywiste na projekty, które w założeniach RSI powinny być wspierane przez Województwo.</p> <p>Sformułowanie odnoszące się do projektów podwyższonego ryzyka dotyczy głównie funduszy typu venture capital. W przypadku typowych funduszy zwrotnych ryzyko sprowadza się nie do projektu tylko do możliwości spłaty przez przedsiębiorcę zobowiązania.</p> <p>Warto rozważyć czy w ramach funduszy zwrotnych nie powinien zostać stworzony system kryteriów oceny inwestycji z uwagi na innowacyjność oraz czy zapis nie powinien zostać rozszerzony również na pożyczki.</p> <p>Wspierane badania oraz publikacje powinny mieć ścisły związek z gospodarką poprzez możliwość praktycznego ich wykorzystania lub zastosowania w przedsiębiorstwach.</p>	RSI).
7	Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości	Rozdział 5.2, str. 42-43, PS. E.2	<p>Wagi do zapisu: „Upowszechnianiu wyników <u>badani</u> posłuży wdrożenie instrumentu w postaci nagród finansowych dla pracowników małopolskich instytucji naukowych, którzy opublikowali wyniki swoich prac badawczych w renomowanych czasopismach naukowych o zasięgu światowym” oraz „W ramach tego przedsięwzięcia strategicznego realizowane będą: system nagradzania <u>publikacji</u> o zasięgu światowym”.</p>	<p>Uwaga uwzględniona. W RSI wprowadzono następujące stwierdzenie: Rozwój instrumentów zwrotnych wsparcia (przede wszystkim przedsiębiorstw innowacyjnych) sprzyja powstawaniu nowych i rozwojowi przedsiębiorstw, zapewnieniu finansowania projektów podwyższonego ryzyka oraz wzmocnieniu mechanizmów samofinansowania się polityki innowacyjnej (zakres rzeczowy przedsięwzięcia A.3).</p> <p>Uwaga została uwzględniona – modyfikacja opisu zakresu rzeczowego przedsięwzięcia D.2.</p>	

9	Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości	Rozdział 5.2., str. 47, PS. F.3	MCP sugeruje doprecyzować powyższe opisy w odniesieniu do badań i publikacji wykazując ich powiązanie z gospodarką. Uwagi do zapisu: „wdrożenie systemów zarządzania polegających na uzyskaniu certyfikatu ISO”. W ramach katalogu inwestycji objętych wsparciem MCP proponuje dopuścić również możliwość wdrażania systemów zarządzania innymi niż ISO.	Dotychczasowe ograniczenia w finansowaniu systemów zarządzania innymi niż ISO w znaczącym stopniu utrudniły wdrażanie innowacyjności organizacyjnej w przedsiębiorstwach.	Uwaga została uwzględniona – modyfikacja opisu zakresu rzeczowego przedsięwzięcia E.1.
10	Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości	Rozdział 7.2, str. 72	Uwzględniając podmioty zaangażowane we wdrażanie przedsięwzięć zasadnym wydaje się, żeby przy wskaźniku <i>Liczba dokapitalizowanych funduszy</i> źródła danych pozyskiwane były z UMWM, a nie z KPT. Dodatkowo nazwę przedmiotowego wskaźnika należałoby rozszerzyć również o fundusze poręczeniowe.		Uwaga została uwzględniona – modyfikacja zapisu w pkt. 8.2. Wskaźniki osiągnięć – wskaźniki produktu, kolumna „Źródło danych”.
11	Politechnika Krakowska, Wydział Mechaniczny, Laboratorium Metrologii Współrzędnościowej	Rozdz. 2./ str 16/pkt 49	Konieczne jest rozszerzenie możliwości korzystania z usług kontroli jakości MSP. Bardzo często nakłady jakie mogą one ponieść w celu kontroli jakości produkowanych wyrobów są bardzo niskie w stosunku do wymagań jakie stawiają przed nimi odbiorcy z sektora firm dużych. W tym celu wskazane jest wsparcie MSP poprzez tworzenie ośrodków pozwalających na kontrolę cech jakościowych produkowanych wyrobów. Takimi ośrodkami są akredytowane laboratoria badawcze i wzorujące powstające na przykład przy Wyższych Uczelniach Technicznych w porównaniu z Województwami Śląskim i Mazowieckim widać nie wystarczającą ilość takich laboratoriów dla przykładowo województwo mazowieckie posiada 208 laboratoriów badawczych oraz 23 laboratoria wzorujące, województwo śląskie 141 laboratoriów badawczych oraz 23 laboratoria wzorujące w przypadku województwa małopolskiego to 104 laboratoria badawcze oraz jedynie 10 laboratoriów wzorujących. Powoduje to sytuację, w której dostawcy MSP nie mogą na miejscu kontrolować swoich wyrobów są		Uwaga została uwzględniona. Diagnoza została uzupełniona o postulowane zagadnienia (pkt. 53 aktualnej wersji diagnozy RSI).

	<p>Politechnika Krakowska, Wydział Mechaniczny, Laboratorium Metrologii Współrzędnościowej</p>	<p>A.4./str 30/</p>	<p>zmuszeni korzystać z usług laboratoriów położonych w innych województwach a przez co przestają być konkurencyjni. W ramach dziedzin kluczowych dla specjalizacji regionalnej należy dodać przemysł mechaniczny w tym samochodowy.</p>	<p>W przypadku tego rodzaju przemysłu firmy z sektora dużego i średniego korzystają ze znacznie większej ilości dostawców firm małych i średnich, przykładem może być tutaj śląski przemysł samochodowy (Fiat, VW, Opel). W przypadku sektora IT ilość nowo tworzonych firm jako dostawców jest znacznie niższa.</p>	<p>Uwaga nie została uwzględniona - zdaniem Zespołu Zadaniowego ds. przygotowania RSI, proponowane dziedziny są już uwzględnione w Strategii dla Polski Południowej. Strategia ta również będzie wdrażana w nadchodzącym okresie programowania.</p>
<p>1 2</p>		<p>Działanie B1 /str 31-32</p>	<p>Wsparcie dla tworzenia oraz rozwoju istniejących laboratoriów badawczych i wzorcujących powstających przy wyższych uczelniach technicznych. Tworzenie centrów pomiarowych świadczących usługi dla MSP.</p>	<p>Dzięki temu możliwe jest osiągnięcie dwóch celów. Z jednej strony zwiększenie konkurencyjności oraz jakości produkowanych przez Mikro i Małe przedsiębiorstwa wyrobów, których nie stać na inwestycję w kontrolę swoich wyrobów (przez co produkowane są one na niższym poziomie technicznym). Sytuowanie laboratoriów wzorcujących oraz badawczych przy uczelniach technicznych pozwala na wykorzystanie ich potencjału wiedzy i doświadczenia w warunkach przemysłowych (zwiększenie doświadczenia w ramach współpracy przemysł – uczelnie wyższe). Uzyskanie akredytacji udzielanych przez Polskie Centrum Akredytacji pozwoli dodatkowo na podniesienie poziomu usług świadczonych przez takie laboratoria.</p> <p>Jak również możliwość weryfikacji produkcji pozwala na podniesienie jakości wytwarzanych produktów a co za tym idzie w dłuższym okresie czasu zwiększenie współpracy w zakresie B+R Małych przedsiębiorstw z Uczelniami Technicznymi oraz podniesienie ich poziomu</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. Diagnoza została uzupełniona o postulowane zagadnienia – uzupełnienie opisu zakresu rzeczowego przedsięwzięcia B.1.</p>
<p>1 3</p>	<p>Politechnika Krakowska, Wydział Mechaniczny, Laboratorium Metrologii Współrzędnościowej</p>				

					technicznego oraz technologicznego na wyższy poziom.	
1 4	Prorektor ds. Kształcenia i Współpracy z Zagranicą Politechniki Krakowskiej	Uwaga ogólna	Wszystko w strategii jest „niższe lub wyższe” powinno być: „mniejsze i większe” np. str. 18 „Relatywnie niska wymiana...” lub str. 19 „Niski wpływ regionalnej polityki...”		Złe brzmienie.	Uwaga została uwzględniona.
1 5	Prorektor ds. Kształcenia i Współpracy z Zagranicą Politechniki Krakowskiej	Strona 18	„Model pracownika niemotywuujący do kooperacji z sektorem gospodarczym” propozycja zmiany: „Brak motywacji pracowników naukowych do kooperacji z sektorem gospodarczym”.		Brak jednoznacznego znaczenia.	Uwaga została uwzględniona.
1 6	Prorektor ds. Kształcenia i Współpracy z Zagranicą Politechniki Krakowskiej	Strona 21 Tabela wskaźniki	„Liczba firm w tzw. Inkubatorach” lub „Liczba firm spin off, spin out w inkubatorach”.		W odniesieniu do innowacji jeden ze wskaźników powinien brzmieć jak treść propozycji w uwagach.	Uwaga została uwzględniona w części system monitorowania (zmiana nazwy wskaźnika w dla Priorytetu 1).
1 7	Prorektor ds. Kształcenia i Współpracy z Zagranicą Politechniki Krakowskiej	Strona 21 Tabela wskaźniki	„Wynalazki krajowe zgłoszone” powinno być: „Wynalazki krajowe wdrożone”.		Jeden ze wskaźników powinien brzmieć tak jak treść uwagi.	Wśród monitorowanych wskaźników nie znalaziono wskaźnika dot. wynalazków krajowych wdrożonych – ten wskaźnik nie jest mierzony, w zamian proponuje się wskaźnik „udzielone patenty”.
1 8	Pan Przewodnicząc y J. Soska	w adekwatnych przedsięwzięciach strategicznych (np. F.1, F.2, F.3)	„zaplanaować wsparcie dla badań innowacyjnych, technologicznych mających powstrzymać wzrost odpadów nie biodegradowalnych poprzez zapobieganie ich powstawaniu”			Uwaga została uwzględniona w opisie przedsięwzięcia E.1.
1	Marta Żak –	Rozwój	Włączenie do działań zmierzających do realizacji		Obszar Nowej Huty wymaga działań	Uwaga częściowo

9	<p>Zastępca Dyrektora Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta Urząd Miasta Krakowa</p>	<p>infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy; Działanie A. Instrumenty infrastrukturalne i finansowe służące przedsiębiorstwom innowacyjnym i nowym technologiom R. 5; 5.1, s. 25</p>	<p>priorytetu przedsięwzięć związanych z powstającym projektem „Kraków – Nowa Huta Przyszłości” - rewitalizacja obszaru Kraków- Wschód wraz z utworzeniem strefy aktywności gospodarczej</p>	<p>podjęmowanych tak na szczeblu gminy jak i w kontekście województwa. Celem projektu „Kraków- Nowa Huta Przyszłości” jest kompleksowa rewitalizacja infrastrukturalna, funkcjonalna i społeczna bardzo różnicowanego pod względem dotychczasowych funkcji i struktury zagospodarowania terenu o powierzchni prawie 5,5 tys. hektarów. Realizowana w jej ramach rewitalizacja obszarów przemysłowych stworzy największy rezerwuar terenów inwestycyjnych miasta. Jego racjonalne wykorzystanie w perspektywie kilkudziesięciu lat zdynamizuje dotychczasowy rozwój Krakowa powodując, że stanie się on miastem liczącym około miliona mieszkańców i wysunie się na pozycję lidera wzrostu nie tylko w pasie Polski Południowej, ale i Europy Środkowo-Wschodniej. Włączenie społeczno gospodarcze tego obszaru w istniejącą tkankę miejską stworzy nową jakości przestrzeni miejskiej Krakowa, wzmacniając jego atrakcyjność poprzez różnorodność i elastyczność funkcji o randze metropolitalnej, komplementarnych względem istniejących produktów miasta. Proces tworzenia założeń i realizowania projektu wymaga zaangażowania znaczącej liczby podmiotów, w tym między innymi: społeczności lokalnych i ich organizacji; właścicieli gruntów; obecnych i potencjalnych przedsiębiorców oraz inwestorów; władz Miasta Krakowa; Arcelor Mittal Poland; uczelni wyższych; instytucji państwowych; właścicieli i operatorów infrastruktury, w tym infrastruktury nowoczesnej gospodarki; podmiotów kreujących ofertę edukacyjną, kulturalną, sportowo-rekreacyjną, turystyczną i rozrywkową Krakowa; specjalistów od rozwoju miejskiego, w tym architektów, ekonomistów, kulturoznawców, socjologów, urbanistów. Powstająca w ramach projektu nowa przestrzeń miejska ma zainspirować jej mieszkańców do aktywnego uczestnictwa w jej kreowaniu,</p>	<p>uwzględniona – zakres wskazywanego projektu jest częściowo zbieżny z zakresem przyszłej interwencji zapisanej w RSI. W RSI przewidziano wsparcie dla stref aktywności gospodarczej.</p>
---	--	---	--	--	--

			<p>wzmocnić walory jako dogodnego miejsca zamieszkania, spędzania wolnego czasu wolnego i uczestnictwa w kulturze. Powinna także kreować warunki dla zachowań przedsiębiorczych i innowacyjnych przejawiających się w generowaniu w sposób organiczny nowych funkcji oraz sprzyjających postawom adaptacyjnym wobec współczesnych wyzwań rozwoju. Jednym z najistotniejszych elementów projektu będzie stworzenie strefy aktywności gospodarczej poprzez wzbogacenie bazy ofert inwestycyjnych Krakowa o nowe uwalniane przez Arcelor Mittal Poland, Gminę i Skarb Państwa tereny a co za tym idzie wzmocnienie pozycji ekonomicznej Krakowa o różnorodne, nowoczesne technologicznie i nieuciągliwe środowiskowo branże nowoczesnego przemysłu i usług opartych na wiedzy. To obszar łączący kreatywność, innowacyjność oraz lokalną przedsiębiorczość, w oparciu o potencjał nowych terenów inwestycyjnych. Lokalizowane mają tu być przede wszystkim nowoczesne usługi biznesowe (SSC, BPO/ITO, R&D) parki przemysłowe i technologiczno-naukowe, centra logistyczne, w tym także komplementarne gałęziowo względem profilu Arcelor Mittal Poland nieuciągliwe środowiskowo działalności przemysłowe związane z klastrami przemysłów: inżynierii materiałowych, mechaniki i automatyki przemysłowej, inżynierii środowiskowej, produkcji aparatury sterowania procesami przemysłowymi, technologiami informatycznymi dla transportu, inteligentnymi systemami zarządzania transportem. Różnorodność i nowoczesność technologiczna zlokalizowanych działalności stać się ma gwarantem elastyczności i przężności całej bazy ekonomicznej Krakowa. Obszar objęty projektem „Kraków Nowa Huta Przyszłości” stanie się „przyciągającą” biznes przestrzenią miejską, w której struktury</p>
--	--	--	--

2 0	Marta Żak – Zastępca Dyrektora Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta Urząd Miasta Krakowa	Działanie C. Potencjał instytucjonalny małopolskiego systemu innowacji; R. 5, 5.1, s. 34	Włączenie do działania C Narodowego Centrum Nauki, wraz z całym potencjałem naukowym i instytucjonalnym, jakim ta jednostka dysponuje	gospodarcze w sposób elastyczny wyprzedzają i adaptują zmiany na globalnych rynkach.	Zapisy RSI pośrednio uwzględniają zgłoszoną uwagę –NCN realizuje zadania o zasięgu krajowym, wynikające z odrębnej ustawy. W celu wzmocnienia ładu instytucjonalnego w regionie będą wykorzystywane doświadczenia wielu instytucji – uczestników systemów innowacji (m.in. NCN i PARP).
2 1	Marta Żak – Zastępca Dyrektora Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta Urząd Miasta Krakowa	Działanie D. Promocja gospodarcza regionu i społecznej odpowiedzialności biznesu; R. 5, 5.1, D, s. 37	Włączenie do Przedsięwzięcia strategicznego D.1: Promocja gospodarcza oraz wsparcie obsługi Inwestorów i eksporterów Centrum Obsługi Inwestora UMIK (COI).	Promocja Małopolski oparta jest w dużej mierze na Krakowie – wiele procesów i procedur jest realizowanych w samorządzie gminnym – udział COI w tym przedsięwzięciu jest więc niezbędnym elementem powodzenia tego działania.	RSI jest dokumentem ogólnym, wskazującym na potencjalne obszary przyszłej interwencji - projekty o takiej specyfikacji będą mogły być realizowane w ramach nowego MRPO.
2 2	Marta Żak – Zastępca Dyrektora Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta Urząd Miasta Krakowa	Działanie E. Kompetencje i kooperacja kadr nowoczesnej gospodarki Przedsięwzięcie strategiczne E.2: Kompetencje kadr naukowych i studentów; R. 5, 5.2, s. 42	Włączenie do działań i przedsięwzięć projektu „Bilans kompetencji i potrzeb krakowskiego ośrodka naukowego” zapoczątkowanego przez Kraków, a którego prowadzeniem w latach kolejnych ma zajmować się Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie. Projekt ten pozwala na efektywne połączenie wymagań rynku w zakresie kapitału ludzkiego z możliwościami wyższych uczelni.	Największą wartością Krakowa, tudzież Małopolski, z punktu widzenia inwestorów są ludzie. Świetnie wykształcona, znająca języki obce kadra to jedna z tych przewag konkurencyjnych, które pozwalają firmom wybić się ponad przeciętność. Stąd konieczność wskazania na istotne narzędzie, które pozwala ocenić realnie dostępność określonych kompetencji wśród osób kształconych na krakowskich uczelniach wyższych.	RSI jest dokumentem ogólnym, wskazującym na potencjalne obszary przyszłej interwencji - projekty o takiej specyfikacji będą mogły być realizowane w ramach nowego MRPO.

2 3	Marta Żak – Zastępca Dyrektora Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta Urząd Miasta Krakowa	5.1. Priorytet 1. Rozwój infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy. Działanie D. Przedsięwzięcie strategiczne D.1. Promocja gospodarstwa oraz wspieranie obsługi inwestorów i eksporterów R. 5, 5.1, s. 37	Proponuje się włączyć do promocji gospodarczej regionu również Kraków poprzez wykorzystanie silnej marki gospodarczej Krakowa <i>Krakow to business</i> (KRK2B). W zakresie rzeczowym proponuję dodać: 1. W pkt 3. Promocja wizerunku i potencjału gospodarczego regionu, w tym Krakowa. 2. Kolejny punkt nr 6 o treści: „Wzmocnienie krakowskiej marki gospodarczej <i>Krakow to business</i> ”.	Potencjał gospodarczy Małopolski jest silnie skoncentrowany terytorialnie, właśnie w Krakowie, dzięki m.in. wysokiej atrakcyjności inwestycyjnej Miasta. Marka gospodarstwa Krakowa (KRK2B) jest już dobrze kojarzona i rozpoznawalna na arenie międzynarodowej.	Uwaga została częściowo uwzględniona. Diagnoza została uzupełniona o bliskie więzi promocyjne gospodarstwa Małopolski i Krakowa (pkt. 42 aktualnej wersji diagnozy RSI).
2 4	Marta Żak – Zastępca Dyrektora Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta Urząd Miasta Krakowa	5.3. Priorytet 3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego H.4: Nowoczesna Infrastruktura Teleinformatyczna dla Mieszkańców	Wobec zmniejszania się kosztów usług transmisji danych świadczonych przez operatorów telefonii komórkowej, a z drugiej strony w związku z coraz bogatszą ofertą dostępu do Internetu bezprzewodowego w licznych pubach czy galeriach handlowych - ingerencja Państwa w tę dziedzinę, tj. sieci punktów publicznego dostępu do Internetu (tzw. hotspoty) dla urządzeń mobilnych nie jest niezbędna. Należy wprowadzić zapis mówiący o nie wprowadzaniu barier dla tego typu działań (co zresztą wynika z ustawy).	Wytyczne Urzędu Komunikacji Elektronicznej odnośnie ograniczania parametrów wydajnościowych publicznych punktów dostępu takich jak: prędkość transmisji, czas trwania i ilość danych do ściągnięcia	Uwaga nie została uwzględniona. Rozwój sieci hot spotów będzie zgodny ze stosownymi wytycznymi władz centralnych.
2 5	ZAK Spółka Akcyjna Prezes Adam Leszkiewicz	Propozycja dotycząca chemii – jako smart specjalizacji w RSI Dodano PRIORYTET 4. INNOWACYJNOŚĆ W PRZEMYSŁE CHEMICZNYM	Cel priorytetu: Celem działań podejmowanych w ramach priorytetu 4 RSIWM jest wprowadzenie skutecznego systemu wspierania transferu wiedzy i technologii pomiędzy sferą nauki a przedsiębiorstwami chemicznymi. Celem jest także wsparcie indywidualnej aktywności przedsiębiorstw w obszarze badań i rozwoju poprzez budowę systemów koordynacji działań w obszarze nauki – administracja publiczna – przemysł oraz unowocześnianie i rozbudowa infrastruktury badawczej w obszarze chemii. Zaproponowano kierunki działań i postulowany		Uwaga została uwzględniona. Chemia stała się czwartym obszarem specjalizacji regionalnej. Przedsięwzięcia w tej dziedzinie będą finansowane w ramach kilku przedsięwzięć w priorytecie 1 i 2.

			zakres działań.		
2 6	Krakowski Park Technologiczny sp. z o.o.	R 5.1 strona 26 Działanie A Inkubatory przedsiębiorczości, parki przemysłowe i technologiczne	Propozycja zmiany formy realizacji działania z konkursowego na projekty indywidualne o strategicznym znaczeniu dla rozwoju województwa	Wsparcie na finansowanie infrastruktury parków i inkubatorów technologicznych powinno być poprzedzone kalkulacją poniesionych dotychczas nakładów i osiągniętych efektów. Wsparcie powinno dotyczyć rozwoju infrastruktury, która skutecznie przyczyni się do zwiększenia efektywności działania inkubatorów i parków, poziomu jakości usług świadczonych poprzez zrealizowane inwestycje. Mając na uwadze doświadczenia z programów operacyjnych na poziomie krajowym szacuje się, efektywne wsparcie dla 1 inkubatora/parku technologicznego na poziomie min. 15 mln. Wspierane powinny być instytucje mogące wykazać się rezultatami swojej dotychczasowej działalności oraz posiadające zdolność do pozyskiwania przychodów z rynku. Należy wspierać jednostki specjalistyczne, które posiadają wdrożone procesy i towarzyszące im procedury świadczenia usług z zakresu transferu technologii i tworzenia firm start-up. Kluczową kwestią jest wsparcie ośrodków wyspecjalizowanych w danej branży, co pozwoli kierować działania do konkretnej grupy docelowej, o zdiagnozowanych potrzebach.	Uwaga nie została uwzględniona – podczas dyskusji na posiedzeniu Zespołu Zadaniowego ds. przygotowania RSI wskazywano na konieczność preferowania konkursowej formy realizacji działania.
2 7	Krakowski Park Technologiczny sp z o.o.	R. 5.1, strona 33, Działanie B 3 Promocja Przedsiębiorczości i wsparcie instytucji otoczenia biznesu	Rozszerzenie zakresu działania o projekty indywidualne	Małopolskie MSP atrakcyjne dla inwestorów Cel: Stworzenie platformy kojarzenia najlepszych projektów start-up oraz innowacyjnych małych i średnich przedsiębiorstw z inwestorami kapitałowymi i instytucjami finansowymi. Lata realizacji: 2014-2016 Grupami docelowymi projektu są:	W ramach RSI będzie udzielane wsparcie przedsiębiorstw realizowanych przez instytucje otoczenia biznesu. Wszystkie przedsięwzięcia, których rezultaty będą wpływały na rozwój gospodarczy

			<p>- polscy i zagraniczni inwestorzy - świadomi swoich możliwości inwestycyjnych biznesmeni i instytucje finansowe, zainteresowane wspieraniem innowacyjnych przedsięwzięć biznesowych na początkowych etapach ich rozwoju,</p> <p>- pomysłodawcy - osoby lub firmy dysponujące innowacyjnymi projektami, które można skomercjalizować, zwłaszcza z branż takich, jak: informatyka, telekomunikacja, technologie komunikacyjne, projekty internetowe i inżynierskie, automatyka i robotyka.</p> <p>- małopolskie instytucje otoczenia biznesu - jednostki zajmujące się na co dzień pomocą młodym przedsiębiorcom, w tym: akademickie inkubatory przedsiębiorczości, inicjatywy klastrów, izby gospodarcze oraz centra transferu technologii.</p> <p>Oferowane wsparcie:</p> <p>Dla przedsiębiorców:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie do pozyskania kapitału zewnętrznego, - możliwość konsultacji z ekspertem ds. kontaktu z inwestorami i doradztwa inwestycyjnego, - możliwość zaprezentowania najlepszych projektów przed gronem inwestorów, - możliwość utworzenia profilu na platformie www.siecinwestorowkpt.pl pozwalającego na zaprezentowanie pomysłu biznesowego oraz stały kontakt z inwestorami kapitałowymi. <p>Dla inwestorów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostęp do najbardziej obiecujących projektów inwestycyjnych, - dostęp do internetowej platformy współpracy, 	<p>regionu, będą mogły być finansowane na podstawie procedury konkursowej. Ponadto, dodatkową ścieżką wylaniania projektów wdrażanych w ramach RSI jest Bank Projektów Regionalnych.</p>
--	--	--	--	--

				<p>- możliwość współpracy z przedsiębiorstwami przygotowanymi do przyjęcia inwestycji,</p> <p>- możliwość kumulowania środków kapitałowych w większych projektach inwestycyjnych.</p> <p>Dla instytucji otoczenia biznesu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - urynkowienie najlepszych pomysłów inwestycyjnych, - włączenie w system ułatwiający inwestowanie w sektor MSP, - bezpośredni kontakt z inwestorami kapitałowymi. 	
<p>2 8</p>	<p>Krakowski Park Technologiczny sp. z o.o.</p>	<p>R. 5.1, strona 33, Działanie B3</p> <p>Promocja przedsiębiorczości i wsparcie instytucji otoczenia biznesu</p>	<p>Projekt indywidualny KPT</p>	<p>Wdrożenie na rynek Małopolski innowacyjnej usługi wspierania rozwoju firm – internacjonalizacja i soft-landing</p> <p><i>Cel: Ulepszenie procesu internalizacji dla małopolskich przedsiębiorców. Stworzenie dogodnych warunków dla lokowania nowych inwestycji zagranicznych poprzez wprowadzenie nowej usługi KPT typu softlanding.</i></p> <p><i>Lata realizacji: 2014-2020</i></p> <p>Wprowadzenie nowej usługi o charakterze proinnowacyjnym, tj. „usługi internacjonalizacji”, która polega na stworzeniu odpowiednich warunków do wejścia na rynki zagraniczne firmom z Małopolski. Usługa internacjonalizacji ma charakter unikalny. Dotychczas nie była ona świadczona przez polskie instytucje otoczenia biznesu.</p> <p>Projekt KPT dotyczy wdrożenia dedykowanego programu wsparcia internacjonalizacji dla młodych zaawansowanych technologicznie firm, dla których wejście na rynki międzynarodowe już w momencie rozpoczęcia działalności jest warunkiem sukcesu.</p> <p>Usługa będzie szeroko dostępna dla</p>	<p>W ramach RSI będzie udzielane wsparcie przedsiębiorcy realizowanych przez instytucje otoczenia biznesu. Wszystkie przedsięwzięcia, których rezultaty będą wpływały na rozwój gospodarczy regionu, będą mogły być finansowane na podstawie procedury konkursowej. Ponadto, dodatkową ścieżką wyłaniania projektów wdrażanych w ramach RSI jest Bank Projektów Regionalnych.</p>

	2 9	Krakowski Park Technologiczny sp. z o.o.	R. 5.1, strona 34, Działanie C19 Małopolskie Centrum Technologii i Rozwoju	Krakowski Park Technologiczny jako operator przedsięwzięcia – projekt indywidualny.	<p>przedsiębiorców, w szczególności tych ulokowanych w parkach przemysłowych i technologicznych. Usługa zapewni małopolskim firmom możliwość: pozyskania zagranicznych technologii, nawiązywania międzynarodowych kontaktów, wymiany wiedzy i doświadczeń, zawierania bilateralnych umów i porozumień oraz szerokiej promocji.</p> <p>Wprowadzenie oferty rozszerzy katalog usług świadczonych przez Krakowski Park Technologiczny. Projekt wzmocni kompetencje KPT jako IOB, pomagającej przedsiębiorcom w kreowaniu konkurencyjnych i innowacyjnych produktów.</p> <p>Usługi soft-landingowe dla inwestorów zagranicznych powinny zaspokajać potrzeby firm rozpoczynających działalność w Małopolsce. W skład oferty dla firm powinna wchodzić w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tymczasowa powierzchnia biurowa - wdrożenie innowacyjnych usług - networking - nawiązanie kontaktu z instytucjami otoczenia biznesu 	<p>Jako regułę w dokumencie RSI przyjęto, że operatorem przedsięwzięć strategicznych jest Województwo Małopolskie. Szczegółowe określenie jednostek odpowiedzialnych za zarządzanie poszczególnymi przedsięwzięciami winno</p>
--	--------	--	--	---	--	--

			<p>Partnerów.</p> <p>Rozszerzenie zakresu podejmowanych działań w ramach Ośrodka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działania mające na celu ewaluację wyników foresightu – aktualność wybranych 10 technologii jako kluczowe dla Województwa, opracowywanie wytycznych i zaleceń dla wdrażanych technologii, • popularyzacja i inicjowanie prac badawczych i wdrożeniowych w zakresie kluczowych dla regionu technologii, w tym stworzenie bazy prac badawczych pod kątem środowiska biznesowego, • benchmarking pozwalający na identyfikację dobrych praktyk stosowanych przez krajowe i zagraniczne instytucje wdrażające podobne technologie, • koordynowanie i integrowanie informacji dotyczących technologii w płaszczyźnie naukowej oraz rynkowej (analiza popytu na produkty powstałe w oparciu o kluczowe technologie). • prowadzenie forum dyskusji, wymiany doświadczeń będącego platformą rozwoju i realizacji projektów wdrażania nowych produktów i usług wykorzystujących kluczowe dla regionu technologie, • monitorowanie i analiza wniosków patentowych krajowych i międzynarodowych w zakresie kluczowych dla regionów technologii • wsparcie logistyczne i administracyjne dla przedsiębiorstw poszukujących technologii i wyrażających chęć pozyskania/zakupu własności intelektualnej 	<p>stanowić przedmiot pogłębionej analizy władz samorządowych, przeprowadzonej w oparciu o obiektywne kryteria wyboru.</p>
--	--	--	--	--

				<ul style="list-style-type: none"> Do zadań Obserwatorium powinno należeć okresowe (corocznie lub w przyjętych cyklach programowania) weryfikowanie poziomów wskaźników rozwoju technologicznego dla poszczególnych technologii. Stworzenie narzędzia, opracowanie modelu weryfikowania poziomu technologii w regionie jako autorskie działanie obejmujące specyfikę Małopolski itd. wsparcie dla kadry, czy przedsiębiorców w zakresie kluczowych technologii 	
30	Krakowski Park Technologiczny sp. z o.o.	R. 5.2, strona 47, Działanie F4 Rozwój klastrów	KPT koordynator Klastra Gier. Klaster smart city	<p>1) Kontynuacja działań KPT na rzecz prężnie rozwijającego się sektora gier wideo, segmentu przemysłu kreatywnego, jednej z 4 kluczowych specjalizacji regionu.</p> <p>Przemysł gier wideo to jedna z najszybciej rozwijających się gałęzi gospodarki na świecie. Jej globalną wartość pod koniec 2011 roku wyliczono na 52 mld dolarów, a zgodnie z przewidywaniami analityków z DFC Intelligence w roku 2016 kwota ta ma wzrosnąć do 70 mld dolarów. Wartość polskiego rynku szacowana jest natomiast na około 700 mln zł z ciągłą tendencją wzrostową. Na wynik ten ogromny wpływ miały takie produkcje jak: „Dead Island”, „Call of Juarez: Bound in Blood” (Techland), „Sniper” (City Interactive), „Bulletstorm” (People Can Fly) oraz sagi „Wiedźmin” (CD Projekt RED) i „Two Worlds” (Reality Pump). Sektor gier to rynek, w który warto inwestować czas i energię.</p> <p>Prężnie rozwijający się sektor wymaga skrojonego do jego potrzeb wsparcia, które pozwoli na zintensyfikowanie działań na rynkach zagranicznych. W związku z tym KPT proponuje realizację poniższych działań:</p> <p>- promocja zagraniczna małopolskiego sektora</p>	<p>Operacyjne zasady wdrażania przedsięwzięcia dot. klastrów będą mogły zostać uszczegółowione w następstwie uchwalenia dokumentów określających linie demarkacyjne między regionalnymi i krajowymi programami operacyjnymi oraz zasady wspierania inicjatyw klastrowych.</p>

			<p>gier:</p> <p>Finansowanie wyjazdów małopolskich zespołów developerskich na branżowe targi zagraniczne takie jak m.in.: Game Connection – San Francisco, Game Connection – Paryż, Game Developers Conference – San Francisco, Game Developers Conference – Szanghaj, Game Developers Conference - Kolonia, E3 Expo – Los Angeles, Games Com – Kolonia, China Joy – Szanghaj, Nordic Games – Malmö</p> <p>- budowanie i umacnianie międzynarodowej pozycji Europejskiego Festiwalu Gier Digital Dragons oraz wręczanych podczas Festiwalu nagród, w celu wzmocnienia rynkowej pozycji polskich firm</p> <p>- wsparcie rozwoju kapitału ludzkiego w sektorze gier – rozwój szkolnictwa wyższego.</p> <p>2) Koordynator klastra smart city</p> <p>Cel: Wdrożenie idei inteligentnego miasta w ramach współpracy sieciowej kluczowych aktorów regionalnych</p> <p>Lata realizacji: 2014-2020</p> <p>Idea inteligentnego miasta jest wyzwaniem dla samorządów, urbanistów i kreatorów przestrzeni publicznej. Podstawą zasadą współczesnych miast jest optymalne dostosowywanie ich funkcjonowania do zbiorowych i indywidualnych potrzeb mieszkańców.</p> <p>Inteligentne miasto to zagadnienie multidyscyplinarne, obejmujące wszystkie aspekty funkcjonowania miasta i jego mieszkańców: inteligencję gospodarczą, zarządzanie miastem, podnoszenie jakości życia mieszkańców, ochronę zasobów przyrody, rozwój kapitału ludzkiego, inteligentny transport, energooszczędne budownictwo oraz opiekę</p>
--	--	--	---

				<p>zdrowotną.</p> <p>Wdrożenie idei smart city będzie możliwe dzięki integracji kluczowych aktorów regionalnych oraz odpowiedniemu zastosowaniu technik i narzędzi informatycznych. Pomogą one m. in. w: podniesieniu efektywności infrastruktury miasta, podniesieniu jakości usług (np. w dziedzinie ochrony zdrowia, transportu i kultury), poprawie jakości życia oraz ograniczeniu negatywnego wpływu miasta na środowisko.</p> <p>Projekt Krakowskiego Parku Technologicznego w ramach działań klastra obejmuje zintegrowanie podmiotów działających w obszarze smart city oraz wdrożenie strategii dla rozwoju inteligentnych miast w Małopolsce poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opracowanie szerokiej strategii mającej na celu promocję idei smart city. - opracowanie map drogowych z udziałem uczestników klastra - zdefiniowanie modelu biznesowego - pilotażowe wdrożenie projektu smart city w oparciu o living lab – ośrodek innowacyjności KPT 	
<p>3 1</p>	<p>Krakowski Park Technologiczny sp. z o.o.</p>	<p>R. 5.3, strona 54, Działanie H3 Centra usług wspólnych</p>	<p>Projekt indywidualny KPT.</p>	<p>Projekt pozwoli na wykorzystanie data center funkcjonującego w ramach MPTI jako zaplecza profesjonalnego centrum usług informatycznych dla administracji publicznej w regionie.</p> <p>W ramach projektu utworzona zostanie platforma umożliwiająca optymalizację wykorzystania danych dla usprawnienia procesów zarządzania i podejmowania decyzji w administracji publicznej. Dane oraz informacje pochodzące z jednostek miejskich będą gromadzone, analizowane i przetwarzane w ramach Data Centre, umożliwiając w ten sposób sprawny przekaz informacji na temat różnych</p>	<p>W ramach RSI będzie udzielane wsparcie przedsiębiorstw realizowanych przez instytucje otoczenia biznesu. Wszystkie przedsięwzięcia, których rezultaty będą wpływały na rozwój gospodarczy regionu, będą mogły być finansowane na podstawie procedury konkursowej.</p>

				obszarów funkcjonowania miasta, ewentualnych ryzyk i zagrożeń oraz sposobów rozwiązywania problemów i procedur ich przeciwdziałania. Odpowiednie zintegrowanie infrastruktury fizycznej z systemem zarządzania pozwoli na optymalizowanie procesów zarządzania w inteligentnym mieście („smart city”).	Ponadto, dodatkową ścieżką wylaniania projektów wdrażanych w ramach RSI jest Bank Projektów Regionalnych.
3 2	Gmina Miasta Tarnowa	Przedsięwzięcie strategiczne A1 (str. 26 - 27)	Zapewnić możliwość rozwoju stref aktywności gospodarczej zaliczanych do tzw. pierwszej generacji również na obszarach, gdzie ta infrastruktura już istnieje, w szczególności na obszarze Małopolski południowej i wschodniej.	Na obszarze Małopolski wschodniej i południowej, mimo już realizowanych projektów tworzenia stref aktywności gospodarczej pierwszej generacji, wciąż istnieje deficyt tego typu infrastruktury. Zapisy RSI w obecnym brzmieniu ograniczają możliwości tworzenia tego typu stref na obszarach tych gmin i powiatów, gdzie takie strefy już powstały. Należy nadmienić, że w części przypadków podmioty te dysponują planami rozbudowy stref.	Uwaga nie została uwzględniona - szczegółowe kryteria identyfikacji obszarów objętych wsparciem będą określone na etapie projektowania nowego MRPO i dokumentacji konkursowych.
3 3	Gmina Miasta Tarnowa	Przedsięwzięcie strategiczne A4 (str. 29 - 30)	Proponuje się włączenie chemii do dziedzin kluczowych specjalizacji regionalnych .	Sektor chemiczny jest jedną z kluczowych dziedzin specjalizacji gospodarki północno-wschodniej Małopolski, w istotny sposób budującą jego przewagę konkurencyjną oraz wdrażającą innowacyjne rozwiązania.	Uwaga została uwzględniona. Chemia stała się czwartym obszarem specjalizacji regionalnej. Przedsięwzięcia w tej dziedzinie będą finansowane w ramach kilku przedsięwzięć w priorytecie 1 i 2.
3 4	Gmina Miasta Tarnowa	Działanie C (str. 34 – 36)	Proponuje się by przedsięwzięcia strategiczne C1 i C2, czyli małopolskie centra: Technologii i Rozwoju oraz Kreatywności i Designu były zlokalizowane poza Krakowem – jedno we wschodniej Małopolsce drugie w południowej Małopolsce.	Tego typu projekty powinny prowadzić również do równomiernego rozwoju gospodarki i kapitału ludzkiego na obszarze całego regionu. Ich umiejscowienie poza Krakowem powinno działać aktywizująco na rozwój i innowacyjność otoczenia, w którym będą zlokalizowane.	Uwaga nie została uwzględniona - tego rodzaju rozstrzygnięcia nie mogą być podejmowane na etapie tworzenia RSI.
3	Gmina Miasta	Działanie F	Proponuje się wprowadzenie do Działania F	Celem programu jest stworzenie	Uwaga powinna być

5	Tarnowa		przedsięwzięcia strategicznego F5 pn. „Gniazda Innowacyjnych Specjalizacji” - Program Budowy Kreatywnych Kompetencji dla subregionu tarnowskiego.	<p>instytucjonalnych możliwości wspierania rozwoju gospodarki opartej na wiedzy, prowadzenia badań naukowych, promocji innowacyjności i popularyzacji nauki w subregionie tarnowskim, przy efektywnym wykorzystaniu jego wewnętrznego potencjału.</p> <p>Program przewiduje utworzenie klastra, w skład którego weszłyby następujące, powstałe w ramach realizacji odrębnych projektów, jednostki:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Regionalny Park Naukowo – Technologiczny „INFO-TECH-MED” 2. Międzynarodowe Centrum Bezpieczeństwa Chemicznego 3. Chemiczne Centrum Technologii i Rozwoju 4. „LuxAcustica” Akademia Dźwięku i Obrazu 5. Centrum Edukacji i Nauki 6. Fabryka Przyszłości 	rozpatrywana na etapie dalszych prac nad Programami Strategicznymi - projekty o takiej specyfikacji będą mogły być realizowane w ramach nowego MRPO.
3 6	Gmina Miasta Tarnowa	Przedsięwzięcie strategiczne D1 (s. 37)	Proponuje się uzupełnienie zakresu rzeczowego o możliwości opracowania i promocji gospodarczej oferty poszczególnych subregionów.	<p>Proponuje się rozważenie przygotowania i promocji, na wzór promocji oferty województwa, oferty gospodarczej poszczególnych subregionów.</p>	Uwaga powinna być rozpatrywana na etapie dalszych prac nad Programami Strategicznymi - projekty o takiej specyfikacji będą mogły być realizowane w ramach nowego MRPO.
3 7	Gmina Miasta Tarnowa	Przedsięwzięcie strategiczne A1 (str. 27)	Proponuje się usunięcie „liczby nowych miejsc pracy”, jako warunku udzielania wsparcia	<p>Wskaźnik ten może być uwzględniany jedynie jako tzw. wskaźnik oddziaływania. Beneficjent nie może wymusić na przedsiębiorcy dokonania określonej wielkości zatrudnienia, a tylko może działać pro-zatrudnieniowo. Podmioty gospodarcze, dla których przygotowywana jest strefa aktywności gospodarczej działają w warunkach wolnego rynku i same decydują o wielkości, sposobie i warunkach zatrudnienia.</p>	Celem polityki rozwoju regionalnego jest rozwój gospodarczy, którego ważną składową są nowo utworzone (lub utrzymywane) miejsca pracy. Dotyczy to w

				<p>Wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań i automatyzacja procesów powoduje elastyczne podejście do rekrutacji nowych pracowników.</p>	<p>szczególności stref pierwszej generacji. Wskaźnik dot. liczby nowoutworzonych miejsc pracy ma mniejsze znaczenie w przypadku stref aktywności gospodarczej z wyeksponowanymi funkcjami w zakresie innowacji i rozwoju technologicznego, gdzie jest on rekompensowany wzrostem wartości dodanej i wydajności pracy. Strefy aktywności gospodarczej winny oddziaływać na wzrost wartości jednego lub drugiego typu wskaźnika.</p>
<p>LGD Blisko Krakowa LGD Dolina Raby LGD E.O. CENOMA LGD Jaks LGD Jurajska Kraina LGD Klimas LGD Korona Północnego Krakowa LGD Miedzy</p> <p>3 8</p>	<p>Regionalna Strategia Innowacji, działania: 1.A.2, 1.A.3, 1.B.3, 1.D.2, 3.H.2, 3.H.3, 3.H.4, 3.I.1, 3.J.1, 3.J.3</p>	<p>Uwzględnienie roli Lokalnych Grup Działania jako partnera (koordynatora) wdrażania przedsięwzięć.</p>	<p>LGD posiadają doświadczenie w zakresie budowania partnerstw lokalnych (NGO+JST+ przedsiębiorcy) a także dysponują szeroką siecią kontaktów wśród społeczności lokalnej (także wśród organizacji i instytucji). Ponadto LGD dysponują szczegółową wiedzą w zakresie problemów i możliwości rozwoju obszaru na którym funkcjonują. Mając na uwadze powyższe włączenie LGD w system wdrażania przedsięwzięć może przyczynić się do znacznego zwiększenia skuteczności interwencji w ramach wymienionych obszarów.</p>	<p>ako regułę w dokumencie RSI przyjęto, że operatorem przedsięwzięć strategicznych jest Województwo Małopolskie. Szczegółowe określenie jednostek odpowiedzialnych za zarządzanie poszczególnymi przedsięwzięciami winno stanowić przedmiot pogłębionej analizy władz samorządowych, przeprowadzonej w oparciu</p>	

	Dalinem a Gością LGD ProKoPaRa LGD Turystyczna Podkowa LGD Wielicka Wieś LGD Wspólnota Królewskiej Puszczy LGD Zdrój				o obiektywne kryteria wyboru.
3 9	Ewa Chromniak Członkini Małopolskiej Rady Pożytku Publicznego			<p>Założenia Programu ograniczają wsparcie rozwoju innowacji do obszaru B+R oraz tworzenia powiązań między uczelniami i biznesem, tymczasem niezbędne jest również stworzenie systemu wsparcia dla generowania innowacji w zakresie szeroko rozumianych zagadnień społecznych. Zdolność do kreowania innowacji w polityce społecznej jest koniecznym warunkiem rozwiązywania coraz bardziej złożonych problemów cywilizacyjnych. Np. małopolski bon na innowacje w założeniu jest adresowany tylko do przedsiębiorstw- a uwzględniając powyższy postulat – powinien być również adresowany do organizacji pozarządowych.</p> <p>UWAGA OGÓLNA DO PROGRAMÓW STRATEGICZNYCH:</p> <p>Po lekturze założeń do Programów Strategicznych Województwa Małopolskiego 2020 niepokój budzi fakt niewielkiego uwzględnienia w powyższych dokumentach zagadnień dotyczących rozwoju aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców Małopolski. Zagadnienia te zostały potraktowane wybiórczo (poniżej przedstawiam konkretne</p>	<p>Uwaga nie została uwzględniona - postulowane działania nie dotyczą PS RSI, a PS Kapitał Intelktualny i rynek pracy.</p>

			<p>argumenty) a niektóre potrzeby nie zostały w ogóle uwzględnione. W mojej ocenie powinien zostać położony większy nacisk na działania zmierzające do wzmocnienia społeczeństwa obywatelskiego, rozwój nie może zostać ograniczonych do sfery gospodarczej, zawodowej czy społecznej, rozumianej wąsko jako przeciwdziałanie wykluczeniu. Mieszkańcy Małopolski to nie tylko przedsiębiorcy czy pracownicy ale również obywatele. Dbałość o ten aspekt życia mieszkańców przyczyni się do wzmocnienia postaw aktywnych i kreatywnych, które będą procentować również w innych sferach rozwoju.</p> <p>Zagadnienia związane ze wzmocnieniem postaw obywatelskich i rozwojem sektora organizacji pozarządowych zostały uwzględnione w Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego opracowanej przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, co skłania do przeświadczenia, że powinny w porównywalnym zakresie zostać uwzględnione również w programach regionalnych.</p> <p>W założeniach Programu, w priorytecie dotyczącym społecznej odpowiedzialności biznesu nie uwzględniono mechanizmów mających na celu tworzenie powiązań między biznesem a sektorem organizacji pozarządowych, a przecież ta współpraca często stanowi kluczowy element tej idei. Planowane działania ograniczono do informacji, promocji i edukacji sektora przedsiębiorstw (bez uwzględnienia konieczności edukacji i wsparcia organizacji pozarządowych w tym zakresie), nie przewidziano również innych mechanizmów, większym stopniu stymulujących rozwój społecznej odpowiedzialności biznesu np. rozwiązań służących inicjowaniu współpracy między NGO a biznesem.</p>
--	--	--	---

	Centrum Innowacji Transferu Technologii i Rozwoju Uniwersytetu, Uniwersytet Jagielloński	Rozdział 5 /strona 24 / tabela: Zestawienie priorytetów, działań i przedsięwzięć strategicznych RSI	<p>Proponujemy aby w Priorytecie 1 w Działaniu C w podpunkcie C4 uważamy, że należy umieścić „Centra transferów technologii przy uczelniach”</p> <p>W konsekwencji powyższego zapisu na stronie 37 w opisie działań, ich celów i zakresów rzeczowych powinien znaleźć się podpunkt „Przedsięwzięcie strategiczne C 4: „Centra transferów technologii przy uczelniach” z opisem tego przedsięwzięcia.</p> <p>Propozycja zakresu rzeczowego dla tego przedsięwzięcia wraz z uzasadnieniem oraz celem stanowi załącznik nr 1 do niniejszego formularza.</p>	<p>Działające przy uczelniach centra transferu technologii (ctt), to jednostki które od lat aktywnie wspierają transfer technologii z jednostek naukowych do przedsiębiorstw oraz przedsiębiorczość akademicką, czyli dokładanie te same cele, o których mowa w RSI.</p> <p>Należy wziąć pod uwagę, że ctt działające przy uczelniach, to także jednostki otoczenia biznesu, którym poświęca się tak dużo uwagi w RSI. W placówkach tych pracują już zespoły brokerów technologii, które specjalizują się w wydobywaniu potencjału naukowego/badawczego. Ctt posiadają wypracowane już modele działania przez co wsparcie ich rozwoju, dostarczenie dodatkowych narzędzi i finansowanie ich działalności zasadniczo wpłynie na niwelowanie słabych stron i zagrożeń, o których mowa w rozdziale 3 RSI.</p> <p>Uwzględnienie ctt w RSI 2013-2020 to wykorzystanie istniejącej już infrastruktury i kadry działającej w obszarze nowoczesnej gospodarki, innowacji i transferu technologii. To także uzupełnienie parków technologicznych, inkubatorów oraz brokerów skupionych przede wszystkim na przedsiębiorcach poprzez dostarczenie jednostkom naukowym narzędzi niezbędnych do transferu technologii i współpracy B+R.</p>	<p>Obecne zapisy RSI dopuszczają możliwość realizacji projektów w partnerstwie z instytucjami otoczenia biznesu (m. in. przedsięwzięcie B.1 dot. przedsiębiorczości akademickiej). Do kategorii instytucji otoczenia biznesu zaliczają się także centra transferu technologii. Dalsze doprecyzowanie stosownych zapisów będzie możliwe w nowym MRPO oraz w dokumentach konkursowych.</p>
4					
0					

Uwagi do Programu Strategicznego Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2013- 2020, zgłoszone podczas konsultacji społecznych założeń projektów Programów Strategicznych (4 IV – 10 V 2013)

Lp	Zgłaszający uwagę	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (rozdział/strona/pkt)	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi	Sposób uwzględnienia uwag
1	Krzysztof Grabalowski Krzysztof.grabalowski@gmail.com +48 600 388 083 Ks. Meiera 20/58 31-236 Kraków	C.2 CENTRUM KREATYWNOŚCI I DIZAJNU str. 90 Operatorem w zakresie projektu. Centrum Kreatywności i Dizajnu będzie Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie	Proponuję, aby operatorem projektu była organizacja od początku zaangażowana w powołanie Centrum Kreatywności i Dizajnu - Fundacja Forum lub Fundacja Kraków Kreatywny. Instytucje te posiadają szersze niż Uniwersytet Ekonomiczny kompetencje tworzenia misji, zebrania zespołu projektowego i realizacji celów Centrum.	Nikt nie zna lepiej środowiska działyńców niż instytucje, które je współtworzą. Pomysł powołania do życia Centrum może okazać się wielkim sukcesem, jednak powinniśmy dołożyć wszelkich starań, żeby nie skończyło się jak w przypadku Małopolskiego Ogrodu Sztuki, którego misja ma się nijak do realizowanych tam czysto komercyjnych projektów.	Uwaga została uwzględniona. Fundacja Forum została dodana jako Partner uczestniczący. Zalecenia dotyczące szczegółowych sposobów realizacji projektów indywidualnych nie są rozstrzygane na etapie konsultowania Programu Strategicznego RSI WM 2013-2020. Rekomenduje się skierowanie uwag o charakterze wykonawczym do ich przeanalizowania przez zespoły opracowujące poszczególne projekty indywidualne oraz przygotowujące plany wykonawcze indywidualnych przedsięwzięć strategicznych. Ponadto w polu pn. Partnerzy dodane zostały instytucje, fundacje, organizacje związane z środowiskami kreatywnymi oraz designerskimi.
2	Mateusz Bednarz Klaster Kraków Kreatywny Fundacja, ul. Twardowskiego 57/ 5 30-312 Kraków mbklaster@gmail.com , 502 021 937	Działanie C 2	Partnerzy uczestniczący - inicjatywy klastrowe	Sformalizowanie obecności inicjatyw klastrowych i ich roli dla dizajnu i innowacji w Małopolsce.	Uwaga została uwzględniona. Dokonano stosownych zmian na str. 54
3	Maciej Woźniak, Wydział Zarządzania AGH Uczelnia publiczna Ul. Gramatyka 10, Kraków mwozniak@zarz.agh.edu.pl 608-659-548	Rozdział 5, priorytet 1, punkt A 1 B, s. 34-48	Przedstawienie proponowanych rozwiązań w formie schematu z wyraźnie zaznaczonymi instytucją/mi odpowiedzialnymi za realizację oraz koordynację całego programu	Proponowane rozwiązania należy ocenić pozytywnie. Należy jednak pamiętać o zapewnieniu spójności i kompleksowości całej strategii. W projekcie są przedstawieni koordynatorzy oraz komplementarność działania. Wydaje się jednak, iż zasadne jest wyrażenie przedstawienie podmiotów, które mają odpowiadać nie tylko za realizację poszczególnych zadań ale również koordynatora	Program Strategiczny RSI WM 2013-2020 jest opracowywany w jednolitej dla wszystkich programów strategicznych konwencji (zakresie i strukturze opisu). Proponowane rozszerzenie zakresu programu o określenie odpowiedzialności za realizację oraz koordynację całego programu jest zasadne.

	<p>Joanna Łasocha Iwentarium jenoosobowa działalność gospodarcza ul. Kalwaryjska 77/1, 30-509 kontakt@iwentarium.pl 883 569 500</p>	<p>C.2 CENTRUM KREATYWNOŚCI I DIZAJNU str. 90 Operatorem w zakresie projektu. Centrum Kreatywności i Dizajnu będzie Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie.</p>	<p>Proponuję, żeby oficjalnymi partnerami projektu były organizacje od początku zaangażowane w powołanie Centrum Kreatywności i Dizajnu (Fundacja Forum, Kraków Kreatywny). Instytucje, które w dużo większym zakresie niż Uniwersytet Ekonomiczny posiadają kompetencje do stworzenia misji, zebrania zespołu projektowego.</p>	<p>Osobście uważam, że środowisko Akademickie posiada zbyt wiele ograniczeń, żeby odpowiednio wykorzystać potencjał tego projektu. Nikt nie zna lepiej środowiska dizajnerów niż instytucje, które je współtworzą. Pomysł powołania do życia Centrum może okazać się wielkim sukcesem, jednak uważam, że powinniśmy dotożyć wszelkich starań, żeby nie skończyło się jak w przypadku Małopolskiego Ogrodu Sztuki, którego misje mają się nijak do prowadzonych realizacji, czysta komercja.</p>	<p>Osobście uważam, że środowisko Akademickie posiada zbyt wiele ograniczeń, żeby odpowiednio wykorzystać potencjał tego projektu. Nikt nie zna lepiej środowiska dizajnerów niż instytucje, które je współtworzą. Pomysł powołania do życia Centrum może okazać się wielkim sukcesem, jednak uważam, że powinniśmy dotożyć wszelkich starań, żeby nie skończyło się jak w przypadku Małopolskiego Ogrodu Sztuki, którego misje mają się nijak do prowadzonych realizacji, czysta komercja.</p>	<p>Osobście uważam, że środowisko Akademickie posiada zbyt wiele ograniczeń, żeby odpowiednio wykorzystać potencjał tego projektu. Nikt nie zna lepiej środowiska dizajnerów niż instytucje, które je współtworzą. Pomysł powołania do życia Centrum może okazać się wielkim sukcesem, jednak uważam, że powinniśmy dotożyć wszelkich starań, żeby nie skończyło się jak w przypadku Małopolskiego Ogrodu Sztuki, którego misje mają się nijak do prowadzonych realizacji, czysta komercja.</p>	<p>Rekomendujemy uwzględnienie tej propozycji poprzez opracowanie wspólnej dla wszystkich programów strategicznych koncepcji definiowania ośrodków odpowiedzialnych za każdy z programów przez Departament Polityki Regionalnej UMWM – jednostkę koordynującą proces i metodologię opracowywania ogółu programów strategicznych.</p> <p>Uwaga została uwzględniona. Forum została dodana jako Partner uczestniczący. Zalecenia dotyczące szczegółowych sposobów realizacji projektów indywidualnych nie są rozstrzygane na etapie konsultowania Programu Strategicznego RSI WM 2013-2020. Rekomenduje się skierowanie uwag o charakterze wykonawczym do ich przeanalizowania przez zespoły opracowujące poszczególne projekty indywidualne oraz przygotowujące plany wykonawcze indywidualnych przedsięwzięć strategicznych. Z przedstawionej koncepcji realizacji niniejszego przedsięwzięcia strategicznego wynika, że założono w nim szeroki udział środowisk dizajnerów.</p>
<p>5</p>	<p>Joanna Zabawa Designer freelancer Osoba fizyczna Ul. Karmelicka 56/3 31-128 Kraków joannamagdalenazabawa@gmail.com 793 66 75 75</p>	<p>C.2 CENTRUM KREATYWNOŚCI I DIZAJNU str. 90</p>	<p>Proponuję, żeby oficjalnymi partnerami projektu były organizacje od początku zaangażowane w powołanie Centrum Kreatywności i Dizajnu (Fundacja Forum, Kraków Kreatywny). Instytucje, które w dużo większym zakresie niż Uniwersytet Ekonomiczny posiadają kompetencje do stworzenia misji, zebrania zespołu projektowego.</p>	<p>Osobście uważam, że środowisko Akademickie posiada zbyt wiele ograniczeń, żeby odpowiednio wykorzystać potencjał tego projektu. Nikt nie zna lepiej środowiska dizajnerów niż instytucje, które je współtworzą. Obawiam się, że fundusze przeznaczone na rozwój designu w rękach uczelni zostaną przeznaczone na zupełnie inne cele, które jedynie z nazwy przypominają wspomnianą dziedzinę.</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. Forum została dodana jako Partner uczestniczący. Zalecenia dotyczące szczegółowych sposobów realizacji projektów indywidualnych nie są rozstrzygane na etapie konsultowania Programu Strategicznego RSI WM 2013-2020. Rekomenduje się skierowanie uwag o charakterze wykonawczym do ich przeanalizowania przez zespoły</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. Forum została dodana jako Partner uczestniczący. Zalecenia dotyczące szczegółowych sposobów realizacji projektów indywidualnych nie są rozstrzygane na etapie konsultowania Programu Strategicznego RSI WM 2013-2020. Rekomenduje się skierowanie uwag o charakterze wykonawczym do ich przeanalizowania przez zespoły</p>	

6	<p>Agnieszka Pisz ul. Nowohucka 41/14 30-728 Kraków agnes.pisz@gmail.com 502587622</p>	<p>C.2 CENTRUM KREATYWNOŚCI I DZAJINU STR. 90 Operatorem w zakresie projektu Centrum Kreatywności i Dizajnu będzie Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie</p>	<p>Oficjalnymi operatorami projektu powinny być instytucje/organizacje, które z założenia zajmują się szeroko pojętym designem, promując poprzez swe działania kreatywność i innowacyjność, nie tylko wokół biznesu. Są to podmioty takie jak np. Fundacja Forum czy Kraków Kreatywny, które posiadają dużo większe kompetencje niż UEK, aby prawidłowo przeprowadzić działania w zakresie funkcjonowania projektu.</p>	<p>Projekt ma ogromny potencjał, który musi zostać odpowiednio wykorzystany. Powinni zająć się nim przede wszystkim specjaliści od dizajnu i kreatywności. Polskie środowisko akademickie nie jest jeszcze na tyle otwarte i kreatywne, by mogło odpowiedzialnie i efektywnie koordynować projektem, który wymaga tak wielkiego zaangażowania kompetentnych podmiotów.</p>	<p>opracowujące poszczególne projekty indywidualne oraz przygotowujące plany wykonawcze indywidualnych przedsięwzięć strategicznych. Z przedstawionej koncepcji realizacji niniejszego przedsięwzięcia strategicznego wynika, że założono w nim szeroki udział środowisk dizajnerów. Uwaga została uwzględniona. Forum została dodana jako Partner uczestniczący. Zalecenia dotyczące szczegółowych sposobów realizacji projektów indywidualnych nie są rozstrzygane na etapie konsultowania Programu Strategicznego RSI WM 2013-2020. Rekomenduje się skierowanie uwag o charakterze wykonawczym do ich przeanalizowania przez zespoły opracowujące poszczególne projekty indywidualne oraz przygotowujące plany wykonawcze indywidualnych przedsięwzięć strategicznych. Z przedstawionej koncepcji realizacji niniejszego przedsięwzięcia strategicznego wynika, że założono w nim szeroki udział środowisk dizajnerów.</p>
7	<p>Jerzy Jedliński AGH Kraków KOMENTARZ: Uwagę zgłaszam jako osoba prywatna dr hab. inż. Jerzy Jedliński, WIMIC, KFIMP, Al. Mickiewicza 30, 30-059 Kraków jedlinsk@agh.edu.pl 12 6172716 (służbowy); 793070156 (prywatny) - komórkowy)</p>	<p>str. 30 w dwóch miejscach oraz wszystkie zapisy na innych stronach, będących konsekwencją proponowanej zmiany</p>	<p>Propozycja: rozszerzenia nazwy jednej i dziedziny kluczowych dla specjalizacji regionalnej z „chemia” na „chemia i technologie materiałowe”</p>	<p>1. Inżynieria materiałowa jest jedną z dziesięciu technologii wskazanych jako priorytetowe w opracowaniu „Perspektywa technologiczna Kraków-Małopolska 2020” (typu foresight) 2. W aktualnym opisie dziedziny „chemia” jest wiele zapisów określających w istocie technologie materiałowe. 3. Potencjał rozwojowy i innowacyjny środowiska małopolskiego wykracza poza wskazane w opisie ze str. 30-31 technologie materiałowe 4. Technologie materiałowe są dziedzina horyzontalną, znajdującą zastosowanie w wielu</p>	<p>Inteligentne specjalizacje województwa małopolskiego zostały określone w oparciu o wyniki badań typu foresight, analizy rynku pracy oraz na podstawie opinii Małopolskiej Rady Innowacji i Zespołu Zadaniowego ds. przygotowania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego. Definicje obszarów inteligentnej specjalizacji regionu, w tym również „chemii” zostały sformułowane w sposób inkluzyjny, co ma z założenia sprzyjać realizacji projektów w</p>

				innych technologiach (np. sensory w inteligentnych systemach), która zasługują na wyszczególnienie w wsparcie jako specjalizacja regionalna Proponowany zapis nie zawęża dziedziny „chemia”, lecz wychodzi naprzeciw uzasadnionej potrzebie pełniejszego ujęcia dziedziny „technologie materiałowe”.	obszarach korespondujących/powiązanych z czterema obszarami specjalizacji.
8	Jerzy Jedliński AGH Kraków KOMENTARZ: Uwagę zgłaszam jako osoba prywatna dr hab. inż. Jerzy Jedliński, WIMIC, KFIMP, Al. Mickiewicza 30, 30-059 Kraków jedlinsk@agh.edu.pl 12 6172716 (służbowy); 793070156 (prywatny - komórkowy)	Ulokowanie trudne do oceny - być może jako Priorytet 4 o charakterze horyzontalnym lub element jednego z trzech priorytetów	Propozycja zadania: „Budowa i uruchomienie regionalnego systemu edukacji dla innowacji”	Innowacyjności czy też zdolności do strategicznego myślenia oraz umiejętności radzenia sobie z różnym problemami wymagających samodzielnego i twórczego podejścia należy uczyć od najmłodszych lat. Dlatego celowym wydaje się systemowe podejście do tego zadania po to, by kolejne pokolenia Małopolan były w tym zakresie odpowiednio wyedukowane.	Zgodnie z uzgodnioną i obowiązującą linią demarkacyjną między programami strategicznymi zadania dotyczące edukacji będą wdrażane w ramach Programu Strategicznego „Kapitał intelektualny i rynek pracy”. Program ten koncentruje się bowiem na wszystkich aspektach edukacji, w tym również kształcenia na potrzeby kadr nowoczesnej gospodarki.
9	Jerzy Jedliński AGH Kraków KOMENTARZ: Uwagę zgłaszam jako osoba prywatna dr hab. inż. Jerzy Jedliński, WIMIC, KFIMP, Al. Mickiewicza 30, 30-059 Kraków jedlinsk@agh.edu.pl 12 6172716 (służbowy); 793070156 (prywatny - komórkowy)	Str. 49-52 (i ew. zapisy będące konsekwencją zmiany)	dodanie w części wdrożeniowej pozycji: „Małopolskie Centrum Technologii Materiałowych” z AGH (ACMIN-em) jako operatorem i sumą 28 mln zł na okres 2014-2020	Na potencjał Małopolski w zakresie technologii materiałowych składają się uczelnie (AGH, PK, UJ), PAN (IMIIM PAN) i przedsiębiorstwa. Pierwszym efektem ich współdziałania jest Akademiczne Centrum Technologii Materiałowych i Nanotechnologii (ACMIN) utworzone w ramach projektu PO IG. Jego rozwój jako ośrodka koordynującego tę dziedzinę w skali województwa powinien być jednym z priorytetowych wspierania innowacji technologicznych w Małopolsce. Proponowana suma ma zapewnić realizację obu ról: rozwojowej oraz koordynacyjnej.	Projekty które zostały zaproponowane do realizacji na obecnym etapie konsultacji niniejszego programu strategicznego, a nie zostały wcześniej zgłoszone do Banku Projektów Regionalnych, zostaną poddane analizie, jakiej poddawane były projekty wcześniej zgłoszone do Banku. Na podstawie tej analizy nowo zgłoszonym projektom zostanie przyznany rating będący podstawą do ich uwzględnienia w treści programu strategicznego. Z powodu braku uszczegółowienia przez Beneficjenta zakresu rzeczowego projekt rekomenduje się do uwzględnienia w procedurze konkursowej.
10	Katarzyna Rystok ul. Łokietka 57b/22, 31-279 Kraków	C.2 CENTRUM KREATYWNOŚCI I DZIAJNU str. 90	Proponuję, żeby oficjalnymi partnerami projektu były organizacje od początku zaangażowane w powołanie Centrum	Osobiscie uważam, że środowisko Akademickie posiada zbyt wiele ograniczeń, żeby odpowiednio wykorzystać potencjał tego	Uwaga uwzględniona. Forum została dodana jako Partner uczestniczący.

<p>Katarzyna.rystok@tlen.pl 692 649 903</p>	<p>Operatorem w zakresie projektu. Centrum Kreatywności i Dizajnu będzie Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie.</p>	<p>Kreatywności i Dizajnu ((Fundacja Forum, Fundacji Kraków Kreatywny). Instytucje, które w dużo większym zakresie niż Uniwersytet Ekonomiczny posiadają kompetencje do stworzenia misji, zebrania zespołu projektowego.</p>	<p>projektu. Nikt nie zna lepiej środowiska dizajnerów niż instytucje, które je współtworzą. Pomyśl powołania do życia Centrum może okazać się wielkim sukcesem, jednak uważam, że powinniśmy dokończyć wszelkich starań, żeby nie skończyło się jak w przypadku Małopolskiego Ogrodu Sztuki, którego misje mają się nijak do prowadzonych realizacji, czysta komercja.</p>	<p>Zalecenia dotyczące szczegółowych sposobów realizacji projektów indywidualnych nie są rozstrzygane na etapie konsultowania Programu Strategicznego RSI WM 2013-2020. Rekomenduje się skierowanie uwag o charakterze wykonawczym do ich przeanalizowania przez zespoły opracowujące poszczególne projekty indywidualne oraz przygotowujące plany wykonawcze indywidualnych przedsięwzięć strategicznych. Z przedstawionej koncepcji realizacji niniejszego przedsięwzięcia strategicznego wynika, że założono w nim szeroki udział środowisk dizajnerów.</p>
<p>1 1</p>		<p>wątpliwość czy została przeprowadzona analiza dotycząca przyczyn spadku ilości przedsięwzięć innowacyjnych od 2005 roku</p>		<p>Analiza przyczyn spadku odsetka przedsięwzięć innowacyjnych została przeprowadzona – wnioski uwzględnione są w części diagnostycznej RSI oraz przedsięwzięciu strategicznym E.2. WSPARCIE ROZWOJU PRZEDSIĘBIORSTW. W całej Europie wynika on ze spowolnienia gospodarczego.</p>
<p>1 2</p>		<p>konieczność zwrócenia uwagi na współpracę Małopolski ze Śląskiem zwłaszcza w sektorze energetycznym</p>		<p>Uwaga została uwzględniona.</p>
<p>1 3</p>		<p>konieczność ustalenia preferencji rozwoju ośrodków naukowych i ich współpracy z firmami innowacyjnymi; konieczność wskazania środków finansowych na rozwój konkretnej działalności naukowej</p>		<p>Rekomendujemy uwzględnienie tej uwagi na etapie opracowywania powstającego MRPO oraz szczegółowych kryteriów wyłaniania projektów w ramach tego programu.</p>
<p>1 4</p>	<p>Wojtek Sucharzewski jencosobowa działalność gospodarcza ul. Marcina z Wrocimowic</p>	<p>C.2 CENTRUM KREATYWNOŚCI I</p>	<p>Osobiście uważam, że środowisko Akademickie posiada zbyt wiele ograniczeń, żeby odpowiednio wykorzystać potencjał tego projektu. Nikt nie zna lepiej środowiska projektu. Nikt nie zna lepiej środowiska projektu. Nikt nie zna lepiej środowiska projektu.</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. Forum została dodana jako Partner uczestniczący. Zalecenia dotyczące szczegółowych</p>

12K/20	03-145 Warszawa wojteksucharzewski@o2.pl	DZIAJNU str. 90 Operatorem w zakresie projektu. Centrum Kreatywności i Dizajnu będzie Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie.	Forum, Fundacji Kraków Kreatywny). Instytucje, które w dużo większym zakresie niż Uniwersytet Ekonomiczny posiadają kompetencje do stworzenia misji, zebrania zespołu projektowego.	dizajnerów niż instytucje, które je współtworzą. Pomysł powołania do życia Centrum może okazać się wielkim sukcesem, jednak uważam, że powinniśmy dobrać wszelkich starych, żeby nie skończyło się jak w przypadku Małopolskiego Ogrodu Sztuki, którego misje mają się nijak do prowadzonych realizacji, czysta komercja.	sposobów realizacji projektów indywidualnych nie są rozstrzygane na etapie konsultowania Programu Strategicznego RSI WM 2013-2020. Rekomenduje się skierowanie uwag o charakterze wykonawczym do ich przeanalizowania przez zespoły opracowujące poszczególne projekty indywidualne oraz przygotowujące plany wykonawcze indywidualnych przedsięwzięć strategicznych. Z przedstawionej koncepcji realizacji niniejszego przedsięwzięcia strategicznego wynika, że założono w nim szeroki udział środowisk dizajnerów.
1 5	Jadwiga Widziszewska Transferu Technologii Politechnika Krakowska Szkoła wyższa Transferu Technologii Politechnika Krakowska Ul. Warszawska 24 31-155 Kraków widziszewska@transfer.edu.pl 12 628 28 45	Rozdział 5, Priorytet 5.1, działania B, przedsięwzięcie strategiczne B.2 – Promocja gospodarstwa i wsparcie przedsiębiorczości, strona 46	Prosimy o dopisanie na str 46 frazy „Innovator Małopolski” . Pełna treść proponowanego akapitu: Projekt Małopolski Festiwal Innowacji będzie realizował zadania mające na celu wzmocnienie współpracy na linii nauka -biznes w szczególności w obszarze inteligentnej specjalizacji regionu (smart specialisation) oraz wsparcie komercjalizacji innowacyjnych pomysłów i rozwiązań technologicznych w Małopolsce.. Odbywać będzie się to poprzez min.kontynuację cyklicznych targów innowacji, prowadzenie akcji promocyjno-informacyjnych, organizację konkursów promujących poszukiwanie innowacyjnych rozwiązań (np. Małopolski Inkubator Pomysłowości, Innovator Małopolski) oraz wsparcie wdrażania RSI WM w zakresie jej monitorowania i ewaluacji.	„Innovator Małopolski” jest to inicjatywa powstała w 2006 roku jako wspieranie promocji gospodarstwiej i wspieranie przedsiębiorczości poprzez docenianie i promowanie najbardziej innowacyjnych firm z Małopolski. Inicjatywa ta powstała w CTT PK i ma postać konkursu jako czynnika stymulującego innowacyjność regionu. Corocznie w trakcie konkursu wyróżniane są najbardziej innowacyjne przedsiębiorstwa regionu w 3 kategoriach : mikro, małe i średnie. W marcu 2009 zostało zawarte porozumienie pomiędzy PK a Województwem Małopolskim, za mocy którego obie strony wyraziły wolę współpracy na rzecz Konkursu. Konkurs na dobre wpisał się mapę regionalnych inicjatyw wspierających przedsiębiorczość i innowacyjność. Do tej pory, w siedmiu edycjach konkursu w latach 2006-2012 wzięło udział 234 firmy. Z dotychczasowych analiz wynika, że firmy doceniają wpływ udziału w konkursie na rozwój, przede wszystkim ze względu na promocję firmy, jej postreganie na rynku oraz kontakty biznesowe. Obecnie trwa 8 edycja konkursu i wielkim honorem i zaszczytem dla uczestników konkursu byłoby gdyby konkurs w którym startują znalazł	Uwaga została uwzględniona.

1 6	Gmina Miasta Tarnowa jednostka samorządu terytorialnego Ul. Mickiewicza 2, 33-100 Tarnów strategia@umt.tarnow.pl +14 68 82 814	Działanie A. Instrumenty infrastrukturalne i finansowe służące przedsięwzięciom innowacyjnym i nowym technologiom Priorytet 1. Rozwój infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy Działanie s. 34, punkt „Zakres rzeczowy”	Uwzględnić w zakresie rzeczowym projekt pn. „Tarnowskie gniazda innowacyjnych specjalizacji – „Regionalny Park Naukowo-Technologiczny””	Celem projektu jest stworzenie instytucjonalnych możliwości wspierania rozwoju gospodarki opartej na wiedzy we wschodniej Małopolsce oraz promocji innowacyjności w subregionie tarnowskim, przy efektywnym wykorzystaniu jego wewnętrznej potencjału. Projekt został wskazany przez Zarząd Województwa Małopolskiego, jako istotne przedsięwzięcie z punktu widzenia rozwoju regionu i zakwalifikowany do pomocy technicznej w ramach działania 9.3 MRPO pn. „Przygotowanie inwestycji strategicznych”.	Projekt decyzją Zarządu Województwa Małopolskiego został rekomendowany jako przedsięwzięcie strategiczne, które zostanie uwzględnione w RSI WM.
1 7	Gmina Miasta Tarnowa jednostka samorządu terytorialnego Ul. Mickiewicza 2, 33-100 Tarnów strategia@umt.tarnow.pl +14 68 82 814	s. 51 i s. 90, punkt „Partnerzy uczestniczący”	Uwzględnić jako parterów również „Jednostki Samorządu Terytorialnego”	Jednostka samorządu terytorialnego (Gmina Miasta Tarnowa) jest partnerem projektu pn. „Małopolskie Laboratorium Budownictwa Energooszczędnego”, realizowanego przez Politechnikę Krakowską, którego kontynuacją będzie zakładany projekt pn. „Małopolskie Centrum Budownictwa Energooszczędnego”	Uwagę uwzględniono w poprzez wprowadzenie dodatkowej kategorii podmiotów uczestniczących, tj. inni partnerzy. Udział konkretnych podmiotów uczestniczących w projektach indywidualnych nie jest rozstrzygany na poziomie dokumentu RSI WM 2013-2020, ale na poziomie twórców – wnioskodawców poszczególnych projektów. Wprowadzenie kategorii inni partnerzy stwarza możliwość elastycznego kształtowania struktury podmiotów realizujących projekty indywidualne.
1 8	Gmina Miasta Tarnowa jednostka samorządu terytorialnego Ul. Mickiewicza 2, 33-100 Tarnów strategia@umt.tarnow.pl +14 68 82 814	s. 54 i s. 90, punkt „Partnerzy uczestniczący”	Uwzględnić jako parterów również „Jednostki Samorządu Terytorialnego”	Gminne szkoły artystyczne współdziałają w zakresie edukacji artystycznej z szkołami wyższymi, będącymi wymienionymi w projekcie RSI jako partnerzy, dlatego zasadnym jest uwzględnienie tych jednostek jako partner w projekcie RSI tego przedsięwzięcia.	Uwaga została uwzględniona.
1 9	Agnieszka Iwan Centrum Innowacji,	Działanie C.1 <i>Centra</i>	Postulujemy włączenie do grup beneficjentów określenia „uczelnia	Zgodnie z definicją ustawy o finansowaniu nauki „jednostki naukowe” oznaczają <u>tylko wydziały</u>	Uwaga została uwzględniona. W RSI wprowadzona zostanie definicja

	<p>Transferu Technologii i Rozwoju Innowacji Uniwersytet Jagielloński szkoła wyższa ul. Czapskich 4 31-110 Kraków cittru@uj.edu.pl 12 663 38 30/12 663 38 31</p>	<p><i>Technologii Rozwoju</i></p>	<p>wyższych i jednostek B+R”, które to określenie jest znacznie pojemniejszą definicją, niż obecne zastosowane „jednostki naukowe” oraz „przedsiębiorcy”.</p>	<p>(zgodnie z ustawą „podstawowe jednostki organizacyjne uczelni w rozumieniu statutowych uczelni”), w ten sposób wykluczając inne jednostki uczelniane. Z tego też względu nie jest logiczny zapis, iż z działania D.2 Kompetencje kadr naukowych i studentów będą korzystać „jednostki naukowe, w tym szkoły wyższe”.</p>	<p>jednostek naukowych zgodna z ustawą o zasadach finansowania nauki uzupełniona o kategorie niewykluczające z realizacji projektów szkół wyższych jako takich oraz innych jednostek (organizacji) badawczych niebędących podstawowymi jednostkami uczelni.</p>
<p>2 0</p>	<p>Agnieszka Iwan Centrum Innowacji i Transferu Technologii i Rozwoju Innowacji Uniwersytet Jagielloński szkoła wyższa ul. Czapskich 4 31-110 Kraków cittru@uj.edu.pl 12 663 38 30/12 663 38 31</p>	<p>Typy beneficjentów w poszczególnych przedsiębiorstwach RSI</p>	<p>Nie wskazano w Programie Strategicznym RSI definicji „instytucji otoczenia biznesu”</p>	<p>W związku z tym nie jest jasne czy m.in. uczelniane centra transferu technologii (nie zawsze posiadające odrębną podmiotowość prawną) będą beneficjentami działań RSI, przeznaczonych dla IOB. Warto zaznaczyć że CTT działające przy uczelniach, to także jednostki otoczenia biznesu, którym poświęca się dużo uwagi w RSI. W placówkach tych pracują już zespoły brokerów technologii, które specjalizują się w wydobyciu potencjału naukowego/badawczego, są także odpowiedzialni za nawiązywanie współpracy między środowiskiem naukowym a otoczeniem gospodarczym. CTT posiadają wypracowane już modele działania przez co wsparcie ich rozwoju, dostarczenie dodatkowych narzędzi i finansowanie ich działalności zasadniczo wpłynie na niwelowanie słabych stron i zagrożeń, o których mowa w RSI.</p>	<p>Uwaga uwzględniona. W słowniku RSI wprowadzono funkcjonalną definicję instytucji otoczenia biznesu „Instytucje otoczenia biznesu, zwane też ośrodkami innowacji i przedsiębiorczości, czy też instytucjami wsparcia rozwoju gospodarczego, to podmioty wyspecjalizowane w działaniach na rzecz rozwoju gospodarczego poprzez: – wspieranie przedsiębiorczości, samozatrudnienia, ułatwanie startu i pomoc nowo tworzonym prywatnym firmom; promocję i poprawę konkurencyjności MSP; – tworzenie warunków dla transferu nowych rozwiązań technologicznych do gospodarki i pomoc w realizacji przedsięwzięć innowacyjnych; – podnoszenie jakości zasobów ludzkich poprzez edukację, szkolenia i doradztwo oraz upowszechnianie wzorów pozytywnego działania; – zagospodarowanie zasobów i realizację przedsięwzięć infrastrukturalnych; – tworzenie sieci współpracy i partnerstwa różnych podmiotów działających na rzecz dynamizacji rozwoju, wzrostu dobrobytu i zasobności mieszkańców”</p>
<p>2 1</p>	<p>Agnieszka Iwan Centrum Innowacji i Transferu Technologii i</p>	<p>Typy beneficjentów w poszczególnych</p>	<p>W działaniach wskazanych w dokumentacji RSI pojawiają się różne określenia beneficjentów związanych ze</p>	<p>Może to powodować nieuzasadnione wykluczenie z możliwości pozyskiwania projektów niektórych jednostek uczelni,</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. W RSI wprowadzona zostanie definicja jednostek naukowych zgodna z</p>

	Rozwoju Innowacji Uniwersytet Jagielloński szkół wyższa ul. Czapskich 4 31-110 Kraków citru@uj.edu.pl 12 663 38 30/12 663 38 31	przedsięwzięciach RSI	środowiskiem naukowym („jednostki naukowe”, „szkoły wyższe”).	niespełniających wskazanych definicji, choć jednocześnie spełniających wskazane w RSI cele i zadania. Generalnie istnieje konieczność uporządkowania użytej w tym zakresie terminologii, przy czym postuluje się poszerzenie typów beneficjentów, ponieważ użyte definicje niepotrzebnie zawężają grupy projektodawców.	ustawą o zasadach finansowania nauki uzupełniona o kategorie niewykluczające z realizacji projektów szkół wyższych jako takich oraz innych jednostek (organizacji) badawczych niebędących podstawowymi jednostkami uczelni.
2	Karolina Perrin KarekDesign.com działalność gospodarcza ul. Mackiewicza 3a, 31-214 Kraków karek@karekdesign.com 517 - 777 - 658	Działanie C "Potencjał instytucjonalny małopolskiego systemu innowacji" C.2 CENTRUM KREATYWNOŚCI I DIZAJNU str. 52-53	Brak zrozumienia tematu Design, lub błędnie stosowane nazewnictwo? Wzornictwo przemysłowe jest bardzo wąską specjalizacją, która dotyczy wąskiej grupy odbiorców (producentów). Natomiast Design skupia jeszcze wiele innych dziedzin, które mogą skuteczniej wpłynąć na wzrost konkurencyjności gospodarki.	Brak współczesnych przykładów Centrum Designu w świecie opartego tylko na wzornictwie przemysłowym, które ma pozytywny wpływ na wzrost konkurencyjności gospodarki.	Rekomendacje dotyczące sposobów realizacji projektów indywidualnych będą rozstrzygane na etapie projektowania ich szczegółowych rozwiązań programowych. Zgłoszona uwaga zostanie poddana szczegółowej analizie na etapie planu wykonawczego dla przedsięwzięcia strategicznego.
2 3	Karolina Perrin KarekDesign.com działalność gospodarcza ul. Mackiewicza 3a, 31-214 Kraków karek@karekdesign.com 517 - 777 - 658	C.2 CENTRUM KREATYWNOŚCI I DIZAJNU str. 54	Fundacja Forum nie została wpisana jako operator / partner	Fundacja Forum zgłosiła CENTRUM KREATYWNOŚCI I DIZAJNU do Banku Projektów Regionalnych w ramach Programu Strategicznego Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2013 -2020	Uwaga została uwzględniona. Forum została dodana jako Partner uczestniczący. Rekomendacje dotyczące sposobów realizacji projektów indywidualnych będą rozstrzygane na etapie projektowania ich szczegółowych rozwiązań programowych. Zgłoszona uwaga zostanie poddana szczegółowej analizie na etapie planu wykonawczego dla przedsięwzięcia strategicznego.
2 4	Monika Bochenek Powiat Nowosądecki JST 33-300 Nowy Sącz Ul. Barbackiego 89 mbochenek@pcf.e.home.pl 509 792 610/ 18 547 67 35	Działanie A.1/ str.34-37/ partnerzy	Dopisać JST a nie tylko gminy	Powiaty jako JST także posiadają tereny, które mogli by przeznaczyć na tworzenie stref aktywności gospodarczej.	Uwaga została uwzględniona poprzez zastąpienie „gmin” w wykazie partnerów uprawnionych do realizacji projektów w ramach działania A.1. „jednostkami samorządu terytorialnego”.
2 5	Monika Bochenek Powiat Nowosądecki JST 33-300 Nowy Sącz Ul. Barbackiego 89 mbochenek@pcf.e.home.pl	Działanie G.1, G.3,G.4, H.1/ str. 75,80,82, 86/przewidywane źródła finansowania	-środki jednostek samorządu terytorialnego	Nie jest zrozumiały zapis: - środki jednostek samorządu lokalnego Powyższy zapis sugeruje iż chodzi o gminy a tak naprawdę są tam również powiaty.	W polskim systemie prawa administracyjnego mianem jednostek samorządu lokalnego określa się gminy i powiaty. Niemniej jednak stosowna definicja jednostek samorządu lokalnego została

2 6	509 792 610/ 18 547 67 35 Maria Zybura Instytut Zaawansowanych Technologii Wytwarzania Instytut Badawczy Instytut Zaawansowanych Technologii Wytwarzania, ul. Wrocławska 37a, 30-011 Kraków maria.zybura@ios.krakow.p.l ↓ Tel. 12 6317 100 , Fax 12 6339 490	2. DIAGNOZA/str.14/ pkt 27	Jest : „Centrum Innowacji, Transferu i Monitorowania Rozwoju Technologii Wytwarzania” Powinno być: „Centrum Innowacji, Transferu i Monitorowania Rozwoju Technologii Wytwarzania Instytutu Zaawansowanych Technologii Wytwarzania w Krakowie”	Brak informacji o lokalizacji i powiązaniu tego Centrum z Instytutem uniemożliwia lokalizację tego Centrum i nawiązanie z nim kontaktu, a także jest to ujednolicenie zapisu w punkcie zgodnie z informacjami podanymi dla innych Centrów Transferu Technologii w Małopolsce	zamieszczona w początkowej części opisu priorytetów, działań i przedsięwzięć strategicznych (rozdział 5). Uwaga została uwzględniona.
2 7	Maria Zybura Instytut Zaawansowanych Technologii Wytwarzania Instytut Badawczy Instytut Zaawansowanych Technologii Wytwarzania, ul. Wrocławska 37a, 30-011 Kraków maria.zybura@ios.krakow.p.l ↓ Tel. 12 6317 100 , Fax 12 6339 490	5. PRIORYTETY, DZIAŁANIA, PRZEDSIĘWZIĘCIA STRATEGICZNE/ A.4 INFRASTRUKTURA BADAWCZA JEDNOSTEK NAUKOWYCH /str. 42/ Zakres rzeczowy	Jest: „Przewidziane jest również wsparcie dla tworzenia oraz rozwoju istniejących laboratoriów badawczych i wzorcujących powstających przy wyższych uczelniach technicznych, jak również tworzenie centrów pomiarowych świadczących usługi dla MSP.” Powinno być: „Przewidziane jest również wsparcie dla tworzenia oraz rozwoju istniejących laboratoriów badawczych i wzorcujących powstających przy wyższych uczelniach technicznych i instytutach badawczych, jak również tworzenie centrów pomiarowych świadczących usługi dla MSPW.”	W instytutach badawczych są akredytowane laboratoria badawcze, których personel ma bardzo wysokie kompetencje i świadczą usługi nie tylko dla przedsiębiorców, ale także dla sądów i innych organów administracji państwowej. O wysokich kompetencjach świadczy fakt, iż Instytut Zaawansowanych Technologii Wytwarzania jest jednostką autoryzowaną przez polski rząd i notyfikowaną w Unii Europejskiej (nr notyfikacji 1455) w zakresie czterech dyrektyw UE: maszynowej, niskonapięciowej, emisji hałasu do środowiska i kompatybilności elektromagnetycznej. Zakład Certyfikacji Instytutu posiada akredytację Nr AC 011 Polskiego Centrum Akredytacji na zgodność z wymaganiami PN-EN 45011:2000, w zakresie certyfikacji wyrobów i usług.	Uwaga została uwzględniona. Wprowadzono następujący zapis: Przewidziane jest również wsparcie dla tworzenia oraz rozwoju istniejących laboratoriów badawczych i wzorcujących powstających przy jednostkach naukowych, jak również tworzenie centrów pomiarowych świadczących usługi dla MSP. Jednostki naukowe są najszerszą kategorią w rozumieniu art. 2 ust. 9 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki. Stosowna definicja jednostek naukowych została zamieszczona w początkowej części opisu priorytetów, działań i przedsięwzięć strategicznych (rozdział 5).
2 8	Maria Zybura Instytut Zaawansowanych Technologii Wytwarzania Instytut Badawczy Instytut Zaawansowanych	5. PRIORYTETY, DZIAŁANIA, PRZEDSIĘWZIĘCIA STRATEGICZNE/ C.1 CENTRA	Jest: „Zadaniami tymi będą m. in.: koordynacja działalności sieci, usługi środowiskowego brokera technologicznego; sieci inwestorów	Nie można ograniczać udziału jednostek naukowych tylko do szkół wyższych, a pomijając instytuty badawcze, w których są także zlokalizowane działające Centra Transferu Technologii - vide uwaga pkt 1. Ponadto	Uwaga została uwzględniona. Wprowadzono następujący zapis: Zadaniami tymi będą m. in.: koordynacja działalności sieci, usługi

			<p>zaprezentowane wnioski odnoszą się do szeroko rozumianej polityki województwa w zakresie wsparcia przedsiębiorczości, a bazują tylko na doświadczeniach jednego działania 2.1.A MRPO. Wnioski nie ujmują doświadczeń związanych z realizacją projektów B+R w ramach MRPO oraz w ramach innych programów (tylko w II połowie 2012 r. w wyniku nowych konkursów w działaniu 2.2 A i 2.2 B MRPO do MCP wpłynęło ponad 120 projektów w zakresie B+R).</p> <p>W związku z powyższym, MCP proponuje przeformułowanie punktu z uwzględnieniem poniższych uwag:</p> <p>1) Ogólne wnioski dotyczące polityki województwa w zakresie wsparcia przedsiębiorczości powinny być formułowane na podstawie <u>aktualnych</u> badań oraz doświadczeń z wdrażania wszystkich działań MRPO (w szczególności 2.2.A i 2.2.B, 3.1D) oraz innych programów (PROW, POIG) – nie powinny ograniczać się tylko do działania 2.1.A MRPO.</p> <p>2) Ocena wpływu dotacji na realizację projektów powinna zostać dokonana z uwzględnieniem przepisów o pomocy publicznej, m.in. efektu zachęty.</p> <p>3) Na jakiej podstawie oparte zostało stwierdzenie, że „deklarowana w projektach innowacyjność niejednokrotnie zależy od sprawności argumentacyjnej beneficjenta – a nie faktycznej innowacyjności podejmowanych projektów”? Czy były przeprowadzane badania w tym</p>	<p>RSI.</p> <p>by nie kupili albo zakupili w ograniczonym zakresie lub późniejszym czasie. Wiele respondentów uważa, że bez wsparcia w postaci dofinansowania nie byłoby możliwe prowadzenie działań badawczo-rozwojowych firm”.</p> <p>Kolejną kwestią jest reprezentatywność badanej grupy. Właściwym wydaje się uwzględnienie przede wszystkim sytuacji przedsiębiorców, którzy nie zostali wybrani do dofinansowania i kwestia ewentualnej realizacji przez nich projektów bez takiego wsparcia. W diagnozie nie odwołano się do wniosków z badania dot. 2.1.A (Ocena wpływu dotacji inwestycyjnych ... w ramach schematu 2.1 A) , z którego wynika, że „wśród pozostałych wnioskodawców, których projekty nie zostały wybrane do dofinansowania w ramach Schematu 2.1 A MRPO, inwestycji nie zrealizował lub nie realizuje większy odsetek firm (ponad 1/3).”</p> <p>2) Zgodnie z zasadami pomocy publicznej przedsiębiorca ubiegający się o wsparcie musi spełnić efekt zachęty oznaczający, że pomoc jest niezbędna i zachęca do rozwoju dalszej działalności. Przy czym efekt zachęty nie sprowadza się do wykazania, że przedsiębiorca bez dotacji nie realizuje projektu, ale, że z pomocą państwa realizuje go lepiej i szybciej.</p> <p>3) Kryteria premiowania innowacyjnych projektów nakładają na wnioskodawcę obowiązek przedstawienia w dokumentacji projektowej szczegółowej analizy w zakresie skali innowacyjności projektu. Uzasadnienie innowacyjności projektu weryfikowane jest</p>
--	--	--	---	---

	<p>zakresie na reprezentatywnej grupie? 4) Zdanie wskazujące, na konieczność korekty dotychczasowej polityki województwa w przypadku wspierania przedsiębiorstw jako efekt działania 2.1.A MRPO wskazuje na pewną niekonsekwencję, bowiem przedstawione w RSI przedsięwzięcie E.2 „Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw” stanowi de facto kontynuację działania 2.1.A MRPO.</p>	<p>każdorzowo przez niezależnych ekspertów, którzy, bazując na własnych doświadczeniach lub ekspertyzach zewnętrznych, mogą nie uznać argumentacji wnioskodawcy.</p>	<p>Uwagę uwzględniono zastępując zdanie kwestionowane sformułowaniem: „...zwiększenie dostępności do zewnętrznych źródeł finansowania działalności innowacyjnej za sprawą instrumentów finansowych oferowanych przedsiębiorcom w nowym okresie programowania.</p>
<p>3 4</p> <p>Tomasz Sokół Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości Wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna Województwa Małopolskiego ul. Jasnogórska 11 31-358 Kraków tsokol@mcp.malopolska.pl 12 376 91 17/ 12 376 91 20</p>	<p>Rozdział 3, str. 26</p>	<p>W analizie SWOT w zakresie odnoszącym się do Przedsiębiorczości w kolumnie szanse, MCP proponuje zastąpienie sformułowania: „ograniczenie wsparcia dotacyjnego dla przedsiębiorstw na rzecz instrumentów zwrotnych” w następujący sposób: „zwiększenie dostępności do zewnętrznych źródeł finansowania działalności gospodarczej za sprawą instrumentów finansowych”.</p> <p>MCP proponuje w opisie przedsięwzięcia strategicznego A.3, poza instrumentami zwrotnymi, uwzględnić również instrumenty o charakterze mieszanym (dotacyjno – zwrotnym).</p>	<p>Z uwagi na fakt, że nie są znane wyniki badania luki finansowej, MCP sugeruje zmianę zapisu, który w obecnym brzmieniu wskazuje, że szansą rozwoju przedsiębiorczości jest ograniczenie dotacji. Z perspektywy każdego przedsiębiorstwa dotacja jest korzystniejszą formą finansowania, niż pożyczka bowiem stanowi przychód.</p>
<p>3 5</p> <p>Tomasz Sokół Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości Wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna Województwa Małopolskiego ul. Jasnogórska 11 31-358 Kraków tsokol@mcp.malopolska.pl 12 376 91 17/ 12 376 91 20</p>	<p>Rozdział 5.1, str. 38-39, PS A.3</p>	<p>Istnieje niespójność pomiędzy częścią finansową przedsięwzięcia strategicznego D.1, gdzie wskazano m.in. koszty: „programy przyzuczenia” oraz „osoby przyzuczone” a opisem zakresu rzeczowego, gdzie w ramach wyróżnionych działań odniesiono się tylko do programów przyzuczenia. Niejasne jest czy oba ww. koszty mają zostać objęte tym samym działaniem, a</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. Dokonano stosowanych zmian w Rozdziale 5.1, str. 38-39, PS A.3</p>
<p>3 6</p> <p>Tomasz Sokół Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości Wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna Województwa Małopolskiego ul. Jasnogórska 11 31-358 Kraków tsokol@mcp.malopolska.pl</p>	<p>Rozdział 5.1, str. 57, PS D.1.</p>	<p>Wartość założona dla programu przyzuczenia jest tylko 2-4 krotnie większa niż szacowana wartość przyzuczenia jednej osoby. Wątpliwość budzi również ilość planowanych programów w skali rocznej przekraczająca liczbę przyzuczonych osób.</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. W dokumencie RSI wprowadzono następujące korekty: - programy przyzuczenia (20 tys.-30 tys. zł x 10 rocznie), - osoby przyzuczone (5-10 tys. zł x 30-50 rocznie),” Proponowane uzupełnienie w zakresie</p>

	12 376 91 17/ 12 376 91 20		więc czy istnieją możliwości dofinansowania pracowników badawczo-rozwojowych poza programami przyzuczenia? Co więcej, wątpliwości budzi oszacowanie obu kosztów – zarówno w odniesieniu do ilości jak i wartości.	Planowana średnia miesięczna wartość zagranicznych staży wynosi ok. 170 zł. W przypadku innych programów stażowych (np. Leonardo) stawki są znacznie większe.	ręcznym o dodatkowy punkt: „- przyzuczenie do pracy nowozatrudnionych pracowników badawczo-rozwojowych przedsięwzięciom (także poza programami przyzuczenia).”
3 7	Tomasz Sokół Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości Wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna Województwa Małopolskiego ul. Jasnogórska 11 31-358 Kraków tsokol@mcp.malopolska.pl 12 376 91 17/ 12 376 91 20	Rozdział 5.1, str. 59, PS D.2.	W części finansowej zagranicznych staży dla studentów oszacowano na poziomie 1500-2500 zł rocznie. W opinii MCP kwota założona na sfinansowanie stażu wydaje się za niska.	Uwaga została uwzględniona. Wprowadzono następującą treść precyzującą: - zagraniczne staże studentów (1500-2500 zł/mies. x 1-3 mies. x 30-50 rocznie),	
3 8	Tomasz Sokół Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości Wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna Województwa Małopolskiego ul. Jasnogórska 11 31-358 Kraków tsokol@mcp.malopolska.pl 12 376 91 17/ 12 376 91 20	Rozdział 5.2, str. 61-62, PS E.1	MCP sugeruje, żeby w części finansowej nie wskazywać wysokości dofinansowania oraz odwołania do linii demarkacyjnej.	Wskazywanie konkretnej wartości dofinansowania w przypadku braku aktów krajowych określających maksymalne poziomy intensywności pomocy jest istotnym ograniczeniem, które będzie rzutowało na dokumenty typu Uszczegółwienie MZRP, regulaminy konkursów. Bardziej zasadne wydaje się pozostawienie możliwości określenia wysokości wsparcia właśnie w dokumentach wykonawczych. Warto zwrócić uwagę, że zaproponowany poziom dofinansowania jest niższy niż obecnie i może stanowić niewielką zachętę do prowadzenia przez przedsiębiorstwa działalności B+R. Zgodnie z założeniami linii demarkacyjnej na nowy okres programowania zrezygnowano z demarkacji ustalonej na podstawie wielkości wsparcia. Wątpliwości budzi również podział pomiędzy kraj i regiony w zakresie realizacji działań B+R (kwestia ta nie została jeszcze ostatecznie przesądzona).	Uwzględniono uwagę dokonując modyfikacji zapisu poprzez usunięcie (przekreślenie) lub uzupełnienie zapisów: Szacunków dokonano biorąc pod uwagę dotychczasowy popyt na środki oraz przewidywane zwiększenie alokacji przeznaczanych na infrastrukturę i realizację prac B+R: założono, że małopolskie przedsiębiorstwa mogą zgłosić popyt w tej sferze rzędu 800-900 mln zł przez analogię do bieżącego okresu programowania (2007-2013), w tym rozwiązania w zakresie demarkacji dot. wielkości wsparcia, zakładano, że wsparcie dla sfery B+R będzie się odbywało przy 90-procentowym udziale programów centralnych. Zakłada się wykorzystanie przede wszystkim środków europejskich. Progi procentowej wartości wsparcia oraz wielkość alokacji powinny zostać określone na poziomie operacyjnym po przyjęciu rozwiązań w nowym

3 9	<p>Tomasz Sokół Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości Wojewódzka samorządowa Jednostka organizacyjna Województwa Małopolskiego ul. Jasnogórska 11 31-358 Kraków tsokol@mcp.malopolska.pl 12 376 91 17/ 12 376 91 20</p>	<p>Rozdział 5.2., str. 63-64, PS E.2</p>	<p>1) MCP proponuje techniczną zmianę polegającą na wyodrębnieniu lit, c), d) i e) w ramach typów wspieranych przedsięwzięć do osobnych punktów.</p> <p>2) MCP sugeruje, żeby w części finansowej nie wskazywać wysokości dofinansowania.</p> <p>3) MCP sugeruje przeformułowanie zapisu mówiącego o tym, że wsparcie działalności inwestycyjnej praktycznie w całości finansowane będzie z programu regionalnego.</p>	<p>1) Nabywanie usług eksperckich czy wdrożenie ISO nie stanowi unowocześnienia wyposażenia niezbędnego do prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>2) Zgodnie z przedstawianymi wyjaśnieniami maksymalna wysokość wsparcia uzależniona będzie od stosownych aktów prawnych i powinna być zapisana w dokumentach wykonawczych.</p> <p>3) Projekt MZRPO 2014-2020 znacząco ogranicza wsparcie przedsiębiorstw w formie dotacji, w związku z tym istnieje małe prawdopodobieństwo, że szeroki katalog przedsięwzięć działania E.2. finansowany będzie w takiej formie z programu regionalnego.</p>	<p>okresie programowania.</p> <p>Ad 1. Uwaga została uwzględniona. Proponowane nowe brzmienie: Wsparciem zostanie objęta działalność inwestycyjna przedsiębiorstw polegająca na: 1) Zmianie procesu produkcyjnego, w zakresie oferty produktowej, technologii i rozwiązań marketingowych stosowanych przy świadczeniu usług i organizacji produkcji; 2) Unowocześnieniu wyposażenia niezbędnego do prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorstwa, w tym: a) nabywanie środków trwałych, ich instalacja i uruchomienie urządzeń, b) nabywanie wartości niematerialnych i prawnych związanych z realizacją projektów, 3) nabywanie usług eksperckich związanych z realizacją przedsięwzięcia innowacyjnego, 4) wdrożenie systemów zarządzania polegających na uzyskaniu certyfikatu ISO oraz wdrożenie innych niż ISO systemów zarządzania, 5) zakup nieruchomości oraz robót, materiałów budowlanych, budowa, przebudowa i remont budynków i budowli związanych z realizacją projektów.</p> <p>Ad 2 i 3 Uwagę uwzględniono wykreślając niektóre treści dotyczące części, w której opisano sposób szacowania: Biorąc pod uwagę dotychczasowy popyt na środki oraz przewidywane zwiększenie alokacji przeznaczanych</p>
--------	--	--	--	---	---

<p>na wsparcie przedsiębiorstw i ich innowacyjności, zakładano, że 1,2-1,4 mld zł przeznaczonych zostanie na wsparcie działalności inwestycyjnej. Zakłada się wykorzystanie przede wszystkim środków europejskich.</p>					<p>na wsparcie przedsiębiorstw i ich innowacyjności, zakładano, że 1,2-1,4 mld zł przeznaczonych zostanie na wsparcie działalności inwestycyjnej. Zakłada się wykorzystanie przede wszystkim środków europejskich.</p>
<p>4 0</p>	<p>Tomasz Sokół Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości Wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna Województwa Małopolskiego ul. Jasnogórska 11 31-358 Kraków tsokol@mcp.malopolska.pl 12 376 91 17/ 12 376 91 20</p>	<p>Rozdział 5.2, str. 64-65, PS E.3</p>	<p>1) MCP sugeruje, aby w RSI nie definiować maksymalnej wartości bonów. Ponadto należy zwrócić uwagę, że zaproponowana wartość bonów na B+R wydaje się zbyt niska. Trudno zakładać zrealizowanie projektu badawczego o wartości ograniczonej proponowaną kwotą.</p> <p>2) „Małopolski bon na innowacje pozwoli sfinansować do 60% wartości nabywanej technologii, usługi i licencji.” Proponuje się, aby w RSI nie definiować pułapu dofinansowania/ wkładu własnego.</p> <p>3) MCP sugeruje aby w opisie przedstawiającym zasady udzielania bonów nie określać podmiotów wdrażających bony oraz formy wsparcia.</p>	<p>1) Wskazywanie konkretnej wartości dofinansowania jest istotnym ograniczeniem, które będzie rzutowało na dokumenty typu Uszczegółowienie MZRPo, regulaminy konkursów. Bardziej zasadne wydaje się pozostawienie możliwości określania wysokości wsparcia właśnie w dokumentach wykonawczych.</p> <p>2) Należy zwrócić uwagę, że w POIG przedsiębiorca nie ma obowiązku wnoszenia wkładu własnego (poza VAT). Ewentualne limity wkładu własnego powinny zostać ustalone w dokumentach wykonawczych i konkursowych.</p> <p>3) Należy zwrócić uwagę, że w chwili obecnej nie jest znany system instytucjonalny wdrażania nowego programu regionalnego, nie są również znane dokumenty związane z udzielaniem pomocy publicznej. Dlatego rezygnacja w RSI z określenia sposobu wdrażania bonów oraz ich formy (dotacje, pożyczki), zapewni większą elastyczność w realizacji tego przedsięwzięcia. Może się bowiem okazać, że instytucje otoczenia biznesu działające w Małopolsce, z uwagi na brak doświadczenia w tym zakresie, mogą mieć problem z oceną merytoryczną wniosku oraz podejściem do kwestii innowacyjności i B+R. Również przepisy dotyczące pomocy publicznej mogą uniemożliwiać wdrażanie bonów za pośrednictwem IOB.</p>	<p>Uwagę uwzględniono formułując zapis: Bony będą udzielane na świadczenie usług oraz zakup wartości niematerialnych i prawnych do pewnej maksymalnej wartości, która zostanie określona na poziomie operacyjnym po określeniu możliwości finansowych województwa w nadchodzących latach. Wstępnie zakładano, że maksymalna kwota bonu to 25 tys. zł, zaś w przypadku bonu na B+R 50 tys. zł.</p> <p>Ad 2 Uwaga została uwzględniona w sposób następujący: Progi procentowej wartości wsparcia oraz wielkość alokacji powinny zostać określone na poziomie operacyjnym po przyjęciu rozwiązań w nowym okresie programowania.</p> <p>Ad 3 Uwaga została uwzględniona w sposób następujący: Instytucjami realizującymi projekty grantowe mogą być wyłonione w drodze konkursu instytucje otoczenia biznesu przyznające przedsiębiorcom bony w formie grantów lub preferencyjnych pożyczek z możliwością umorzenia. Środki finansowe mogą być przekazywane bezpośrednio certyfikowanym instytucjom realizującym usługi na rzecz przedsiębiorstw.</p>

					<p>Zdecentralizowanie i przekazanie procesu wyłaniania beneficjentów i rozliczeń na rzecz instytucji otoczenia biznesu z jednej strony mogłoby pomóc uprościć procedury konkursowe, z drugiej natomiast – pozwoiłoby zmniejszyć bariery geograficzne w procesie ubiegania się o środki.</p>
<p>4 1</p>	<p>Tomasz Sokół Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości Wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna Województwa Małopolskiego ul. Jasnogórska 11 31-358 Kraków tsokol@mcp.malopolska.pl 12 376 91 17/ 12 376 91 20</p>	<p>Rozdział 5.2, str. 68, PS E.4</p>	<p>Propozycja zastąpienia zapisu: „Przedsięwzięcie będzie realizowane za pośrednictwem projektów wyłanianych w konkursach” następującym zapisem: „Przedsięwzięcie będzie realizowane za pośrednictwem projektów indywidualnych oraz projektów wyłanianych w konkursach”</p>	<p>Jednym z celów działań realizowanych w ramach tego przedsięwzięcia strategicznego ma być skoncentrowanie wsparcia wokół wybranych klastrów o kluczowym potencjale dla regionu (zgodnie z koncepcją inteligentnej specjalizacji). W tym kontekście wątpliwości budzi dopuszczenie wyłącznie projektów wyłanianych w konkursach. Procedura konkursowa realizowana przez instytucję wdrażającą nie gwarantuje wybrania klastrów kluczowych, które powinny zostać wskazane przez władze województwa. Z drugiej strony umożliwiała ona wsparcie istniejących inicjatyw klastrowych i powiązań kooperacyjnych oraz powstawanie nowych. MCP proponuje rozważenie wydzielenia odrębnej puli środków na wsparcie klastrów uznanych za kluczowe.</p>	<p>Uwaga została uwzględniona.</p>
<p>4 2</p>	<p>Joanna Dzieńska – Zielony Pierścień Tarnowa Stowarzyszenie Skrzyszów 335 A, 33-156 Skrzyszów biuro.lgdzpt@vp.pl 146326345</p>	<p>Priorytet 1. Rozwój infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy, A1 Działanie Inkubatory przedsiębiorczości, parki przemysłowe i technologiczne- Część wdrożeniowa str.36</p>	<p>Prosimy o dopisanie jako Partnerzy uczestniczący: „-organizacje pozarządowe, w tym Lokalne Grupy Działania” .</p>	<p>Lokalne Grupy Działania (LGD) w nowej perspektywie finansowej na lata 2014-2020 dążą do poszerzenia zakresu swoich kompetencji, m.in. w zakresie promocji i wsparcia lokalnej przedsiębiorczości. Idea powstania na terenie objętym działaniem LGD Inkubatorów przedsiębiorczości wiejskiej to umożliwienie osobom planującym rozpocząć działalność gospodarczą oraz już istniejącym przedsiębiorcom z zakresu zaawansowanych technologii z terenów wiejskich, utworzenia lub rozwoju swojej działalności poprzez dostęp do wspólnej infrastruktury technicznej oraz usług doradczych w jednym miejscu tzw: one stop</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. Kategorie partnerów uczestniczących została poszerzona.</p>

				shop. Umożliwi to wsparcie innowacyjnego przedsiębiorcy w najtrudniejszym momencie jego rozwoju (faza inkubacji) , docelowo firma po otrzymaniu wsparcia poprzez korzystanie z infrastruktury inkubatora i osiągnięciu pełnego rozwoju przeniesie się do innej lokalizacji „zwalniając ” powierzenie dla kolejnych, inkubujących się przedsiębiorców. Uzupelnieniem oferty polegającej na wynajmie powierzchni oraz dostępu do usług doradczych byłoby utworzenie na terenie Inkubatora funduszu zaliczkowego i/lub funduszu doręczeńowego i pożyczkowego oferujących na preferencyjnych warunkach dostępu do zewnętrznego dofinansowania innowacyjnych inwestycji.		
4 3	Joanna Dzieńska – Zielony Pierścień Tarnowa Stowarzyszenie Skrzyszów 335 A, 33-156 Skrzyszów biuro.lgdzpt@vp.pl 1.46326345	Przedsięwzięcie B.2 Promocja gospodarcza i wsparcie przedsiębiorczości, Priorytet 1 . Rozwój innowacji opartej na wiedzy, działanie B System zachęt do rozwoju przedsiębiorczości, Część wdrożeniowa str. 47	Prosimy o dopisanie jako Partnerzy uczestniczący: „organizacje pozarządowe, w tym Lokalne Grupy Działania” .	Organizacja: konkursów dotyczących pomysłów biznesowych, programów praktyk zawodowych oraz staży, powinna być przeprowadzona jak najbliższe miejsca zamieszkania potencjalnych uczestników czyli także na terenach wiejskich. Osoby objęte w/w działaniami mogłyby współpracować z lokalnymi przedsiębiorstwami co umożliwiłoby pozyskanie niezbędnego doświadczenia zawodowego oraz wzmocniło ich pozycję na lokalnym rynku pracy.	Uwaga została uwzględniona. Kategoria partnerów uczestniczących została poszerzona.	
4 4	Małopolska Szkoła Publicznej Administracji Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie (MISAP UEK) szkoła wyższa ul. Rakowicka 27 31-510 Kraków misap@uek.krakow.pl osoba kontaktowa: Maciej Frączek, fraczekm@uek.krakow.pl tel. 012 293 57 43	Działanie C. Potencjał instytucjonalny małopolskiego systemu innowacji, s. 54	Dopisanie w tabeli nowego przedsięwzięcia C.3 Małopolskie Centrum Innowacji Społecznych. Uwzględniając potencjał Małopolski i zaplecze dla rozwoju działań w obszarze innowacji społecznych proponowane jest zrealizowanie przedsięwzięcia pn. Małopolskie Centrum Innowacji Społecznych. Celem głównym proponowanego projektu jest zwiększenie jakości życia społeczeństwa Małopolski, poprzez	Innowacje społeczne – odwołując się do ich rozumienia przez NCBIR – „oznaczają takie rozwiązania, które równocześnie odpowiadają na zapotrzebowanie społeczne jak i powodują trwałą zmianę w danych grupach społecznych. Te rozwiązania mogą wiązać się z innowacyjnymi produktami, usługami bądź procesami, które umożliwiają odmienne rozwiązywanie typowych problemów społecznych”. Należy podkreślić, że kreatorem innowacji społecznych mogą być z jednej strony osoby indywidualne, grupy obywateli i całe	Projekty które zostały zaproponowane do realizacji na obecnym etapie konsultacji niniejszego programu strategicznego, a nie zostały wcześniej zgłoszone do Banku Projektów Regionalnych, zostaną poddane analizie, jakiej poddawane były projekty wcześniej zgłoszone do Banku. Na podstawie tej analizy nowo zgłoszonym projektom zostanie przyznany rating będący podstawą do ich uwzględnienia w treści programu strategicznego. Rekomenduje się	

<p>tel. (12) 293 75 60; faks (12) 293 75 59</p>		<p>zaprojektowanie i wdrożenie innowacyjnych rozwiązań technicznych oraz innowacyjnych produktów, usług i mechanizmów (procedur) pozwalających na rozwiązanie kompleksowych problemów społecznych (szczególnie w odniesieniu do wybranych grup społecznych i obszarów województwa małopolskiego).</p> <p>Celami szczegółowymi są:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stworzenie instytucjonalnych warunków do rozwijania innowacji społecznych w Małopolsce (w tym powołanie Małopolskiego Centrum Innowacji Społecznych - podmiotu, który koordynował by działania w regionie z zakresu innowacji społecznych – łączenie innowacji produktowych, procesowych, marketingowych i organizacyjnych w jak największym stopniu z potrzebami społecznymi) - wykorzystanie potencjału grup i aktorów społecznych do kreowania i wdrażania innowacji społecznych, <p>Aby osiągnąć ww. cele proponuje się realizację następujących działań, za których realizację odpowiedzialne byłoby Małopolskie Centrum Innowacji Społecznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - diagnoza istniejących w Małopolsce innowacji społecznych (w tym: analiza dobrych praktyk), - opracowanie propozycji nowych innowacji społecznych (przy wykorzystaniu współpracy międzysektorowej), - przetestowanie ww. propozycji, - wybór i wdrożenie najlepszych innowacji społecznych, - monitoring i ewaluacja. 	<p>społeczności lokalne, ale i organizacje pozarządowe, firmy komercyjne oraz instytucje publiczne. Równocześnie fundamentalne jest, że kluczem do uzyskania maksymalnego poziomu oddziaływania wypracowanych i wdrożonych innowacji społecznych jest bardzo mocna współpraca między ww. podmiotami (w tym: współpraca międzysektorowa).</p> <p>Proponowany projekt miałby charakter badawczy, jak i wdrożeniowy. W jego realizację byłoby zaangażowane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - władze samorządowe i instytucje publiczne funkcjonujące na szczeblu wojewódzkim, powiatowym i gminnym, - jednostki naukowe oraz edukacyjne (w tym: Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie), - przedsiębiorstwa prywatne funkcjonujące na obszarze Małopolski (zwłaszcza firmy społecznie odpowiedzialne / zaangażowane społecznie), - instytucje trzeciego sektora oraz podmioty ekonomii społecznej, - grupy obywateli skupionych wokół ww. podmiotów, lub też działające niezależnie. <p>Proponowany projekt może być wdrażany zarówno w ramach pojedynczego programu strategicznego (np. Regionalna Strategia Innowacji), jak i być traktowany jako element horyzontalnego podejścia do rozwiązywania społecznych i gospodarczych problemów Województwa.</p> <p>Oprócz zakładanej realizacji projektu na poziomie całego województwa możliwe jest dodatkowo uwzględnienie części działań w ramach Subregionalnych Programach Rozwoju, co pozwoliłoby na kreowanie rozwiązań odpowiadających różnicowanym potrzebom występujących w poszczególnych subregionach.</p>	<p>skierowanie tego projektu do oceny zespołu sporządzającego Program Strategiczny „Włączenie społeczne”.</p>
---	--	--	---	---

4	Barbara Nowakowska – Mossór Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Nad Białą Przemszą” Osoba prawna Ul. Leśna 2, 32-340 Wolbrom lgd@nadbialaprzemsza.org.pl (32) 7242523	Priorytet 1. Rozwój infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy, A1 Działanie Inkubatory przedsiębiorczości, parki przemysłowe i technologiczne- Część wdrożeniowa str.36	Wymienione powyżej działania służyłyby do wypracowania i wdrożenia „Małopolskiego planu innowacji społecznych” wskazującego, jakie typy działań przedsiębiorstw, instytucji publicznych, grup obywateli, organizacji pozarządowych itp. są najbardziej użyteczne społecznie w danym roku i będą w szczególności mogły liczyć na wsparcie publiczne (w tym z programów unijnych zarządzanych z poziomu województwa małopolskiego). Byłby to plan dynamiczny, aktualizowany, np. corocznie w oparciu o badania w regionie (we współpracy z GUS), a docelowo wpisany na trwałe w politykę regionalną województwa.	Lokalne Grupy Działania (LGD) w nowej perspektywie finansowej na lata 2014-2020 dążą do poszerzenia zakresu swoich kompetencji, m.in. w zakresie promocji i wsparcia lokalnej przedsiębiorczości. Idea powstania na terenie objętym działaniem LGD Inkubatorów przedsiębiorczości wiejskiej to umożliwienie osobom planującym rozpocząć działalność gospodarczą oraz już istniejącym przedsiębiorcom z zakresu zaawansowanych technologii z terenów wiejskich, utworzenia lub rozwoju swojej działalności poprzez dostęp do wspólnej infrastruktury technicznej oraz usług doradczych w jednym miejscu tzw: one stop shop. Umożliwi to wsparcie innowacyjnego przedsiębiorcy w najtrudniejszym momencie jego rozwoju (faza inkubacji) , docelowo firma po otrzymaniu wsparcia poprzez korzystanie z infrastruktury inkubatora i osiągnięciu pełnego rozwoju przeniesie się do innej lokalizacji „zwalniając ” powierzchnię dla kolejnych, inkubujących się przedsiębiorców. Uzupelnieniem oferty polegającej na wynajmie powierzchni oraz dostępu do usług doradczych byłoby utworzenie na terenie Inkubatora funduszu załączkowego i/lub funduszu	Uwaga została uwzględniona. Kategoria partnerów uczestniczących została poszerzona.
5			Prosimy o dopisanie jako Partnerzy uczestniczący: „-organizację pozarządowe, w tym Lokalne Grupy Działania” .		

4 6	Barbara Nowakowska – Mossór Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Nad Białą Przemszą” Osoba prawna Ul. Leśna 2, 32-340 Wolbrom lgd@nadbialaprzemsza.org.pl (32) 7242523	Przedsięwzięcie B.2 Promocja gospodarcza i wsparcie przedsiębiorczości, Priorytet 1 . Rozwój innowacji opartej na wiedzy, działanie B System zachęt do rozwoju przedsiębiorczości, Część wdrożeniowa str. 47	Prosimy o dopisanie jako Partnerzy uczestniczący: „organizację pozarządową, w tym Lokalne Grupy Działania” .	doręczeniowego i pożyczkowego oferujących na preferencyjnych warunkach dostępu do zewnętrznego dofinansowania innowacyjnych inwestycji. Organizacja: konkursów dotyczących pomysłów biznesowych, programów praktyk zawodowych oraz staży, powinna być przeprowadzona jak najbliższej miejsca zamieszkania potencjalnych uczestników czyli także na terenach wiejskich. Osoby objęte w/w działaniami mogłyby współpracować z lokalnymi przedsiębiorstwami co umożliwiłoby pozyskanie niezbędnego doświadczenia zawodowego oraz wzmocniło ich pozycję na lokalnym rynku pracy.	Uwaga została uwzględniona. Kategoria partnerów uczestniczących została poszerzona.
4 7	Maciej Kopytek/ Fundacja Rozwoju Regionu Rabka Fundacja 34-700 Rabka-Zdrój, ul. Orkana 16 B podzta@frrr.pl 18-26 777 39	(E2/63/2)	Punkt ten powinien być uzupełniony również o budowlę.	Niejednokrotnie nakłady inwestycyjne dotyczą nie tylko budynków ale i budowli. Uniemożliwienie dokonania nakładów w ramach projektu na budowlę (np. sieć teletechniczną, wolnostojące instalacje przemysłowe) ograniczy zakres projektów i skalę innowacji możliwą do zrealizowania przez przedsiębiorstwo.	Uwaga została uwzględniona, analogicznie jak odpowiedź na uwagę nr 38.
4 8	Maciej Szostak Małopolska Sieć LGD Osoba prawna ul. Sądelska 55 34-531 Murzasichle biuro@lgd.malopolska.pl 18 20 11 543	Priorytet 1. Rozwój infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy, A1 Działanie Inkubatory przedsiębiorczości, parki przemysłowe i technologiczne- Część wdrożeniowa str.36	Prosimy o dopisanie jako Partnerzy uczestniczący: „organizację pozarządową, w tym Lokalne Grupy Działania” .	Lokalne Grupy Działania (LGD) w nowej perspektywie finansowej na lata 2014-2020 dążą do poszerzenia zakresu swoich kompetencji, m.in. w zakresie promocji i wsparcia lokalnej przedsiębiorczości. Idea powstania na terenie objętym działaniem LGD Inkubatorów przedsiębiorczości wiejskiej to umożliwienie osobom planującym rozpocząć działalność gospodarczą oraz już istniejącym przedsiębiorcom z zakresu zaawansowanych technologii z terenów wiejskich , utworzenia lub rozwoju swojej działalności poprzez dostęp do wspólnej infrastruktury technicznej oraz usług doradczych w jednym miejscu tzw: one stop shop. Umożliwi to wsparcie innowacyjnego przedsiębiorcy w najtrudniejszym momencie jego rozwoju (faza inkubacji) , docelowo firma po otrzymaniu wsparcia poprzez korzystanie z	Uwaga została uwzględniona. Kategoria partnerów uczestniczących została poszerzona.

					infrastruktury inkubatora i osiągnięciu pełnego rozwoju przeniesie się do innej lokalizacji „zwalniając ” powierzenie dla kolejnych, inkubujących się przedsiębiorców. Uzupelnieniem oferty polegającej na wynajmie powierzchni oraz dostępu do usług doradczych byłoby utworzenie na terenie Inkubatora funduszu załączkowego i/lub funduszu doręczeniaowego i pożyczkowego oferujących na preferencyjnych warunkach dostępu do zewnętrznego dofinansowania innowacyjnych inwestycji.		
4 9	Maciej Szostak Małopolska Sieć LGD Osoba prawna ul. Sądecka 55 34-531 Murzasichle biuro@lgd.malopolska.pl 18 20 11 543	Przedsięwzięcie B.2 Promocja gospodarcza i wsparcie przedsiębiorczości, Priorytet 1 Rozwój innowacji opartej na wiedzy, działanie B System zachęt do rozwoju przedsiębiorczości, Część wdrożeniowa str. 47	Prosimy o dopisanie jako Partnerzy uczestniczący: „-organizację pozarządowe, w tym Lokalne Grupy Działania” .	Organizacja: konkursów dotyczących pomysłów biznesowych, programów praktyk zawodowych oraz staży, powinna być przeprowadzona jak najbliższej miejsca zamieszkania potencjalnych uczestników czyli także na terenach wiejskich. Osoby objęte w/w działaniami mogłyby współpracować z lokalnymi przedsiębiorstwami co umożliwiłoby pozyskanie niezbędnego doświadczenia zawodowego oraz wzmocniło ich pozycję na lokalnym rynku pracy.	Uwaga została uwzględniona. Kategoria partnerów uczestniczących została poszerzona.		
5 0	Krakowski Park Technologiczny Instytucja Otoczenia Biznesu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Al. Jana Pawła II 41L 31-864 Kraków biuro@kpt.krakow.pl 12 6401940	Str. 9, Pkt. 5	Najlepiej w porównaniu do średniej krajowej województwo małopolskie prezentuje się pod względem nabywanych licencji, a zwłaszcza pozyskiwania zewnętrznych prac badawczo-rozwojowych. A zatem liczba i struktura technologii transferowanych do małopolskich przedsiębiorstw jest zadowalająca” Wniosek jest naszym zdaniem absolutnie nieuprawniony.	Brak dowodów na stawianą w RSI tezę. Liczba i struktura TT jest wysoce niezadowalająca, co znajduje potwierdzenie w licznych badaniach i porównaniach na poziomie całej UE.	Uwaga została uwzględniona w sposób następujący: A zatem, biorąc pod uwagę niższy stopień rozwoju technologicznego Polski, liczba i struktura technologii transferowanych do małopolskich przedsiębiorstw jest względnie korzystna.		
5 1	Krakowski Park Technologiczny Instytucja Otoczenia Biznesu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Str. 11, Pkt 19	Wniosek jest naszym zdaniem absolutnie nieuprawniony. W MPTI nie będzie laboratorium inteligentnych budynków, będą za to inne laboratoria, które warto w RSI wymienić: Data Center z usługami cloudowymi oraz zaawansowane	Nieścisłość faktograficzna	Uwaga została uwzględniona. Poprzedni zapis został usunięty. W punkcie 18. s.11 dodano informacje o wspomnianych laboratoriach.		

	Al. Jana Pawła II 41L 31-864 Kraków biuro@kpt.krakow.pl 12 6401940		laboratorium multimediów + user experience.		
5 2	Krakowski Park Technologiczny Instytucja Otoczenia Biznesu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Al. Jana Pawła II 41L 31-864 Kraków biuro@kpt.krakow.pl 12 6401940	Str. 15, Pkt 29	Klastry: opis nieaktualny, klastrer MKTI w praktyce nie działa i trwa właśnie dyskusja na jego przyszłość, w odróżnieniu od choćby Digital Entertainment Cluster, zaangażowanego choćby w Europejski Festiwal Gier „Digital Dragons”. Warto zaktualizować mapę klastrów w RSI.	j.w.	Uwaga częściowo została uwzględniona. W pkt. 29 dopisano Digital Entertainment Cluster jako jedną z ostatnio powstałych inicjatyw klastrowych. Natomiast informacje dotyczące liczby funkcjonujących klastrów i inicjatyw klastrowych oparto na najnowszych dostępnych danych.
5 3	Krakowski Park Technologiczny Instytucja Otoczenia Biznesu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Al. Jana Pawła II 41L 31-864 Kraków biuro@kpt.krakow.pl 12 6401940	Str. 15, Pkt 30	MPTI nie powinno być traktowane jako nowy park, a kolejny budynek parkowy KPT. Podane liczby dotyczą specjalnej strefy ekonomicznej, a nie samego parku.	j.w.	Uwaga została uwzględniona. W punkcie 30, s. 15 dokonano stosownych korekt.
5 4	Krakowski Park Technologiczny Instytucja Otoczenia Biznesu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Al. Jana Pawła II 41L 31-864 Kraków biuro@kpt.krakow.pl 12 6401940	Str. 17, Pkt 39	Tak niski udział pracowników naukowych zatrudnionych w przedsiębiorstwach jest kolejnym dowodem na tezę, że problemem Małopolski jest relatywnie zbyt silna pozycja samych uczelni, które koncentrują zasoby z rynku i stanowią podstawową konkurencję dla działań B+R w firmach. Znajduje to swoje odbicie w wybitnie niekorzystnej strukturze wydatków B+R w regionie i RSI powinna odpowiedzieć na pytanie, jak zmienić te proporcje nie zagrażając równocześnie niezwykle cennemu potencjałowi samych uczelni oraz ich zdolności do samoodtwarzania kadry.	Nieścisłość analityczna	Uwaga nieuwzględniona. Nie można zweryfikować hipotezy, że przyczyną niskiej liczby pracowników naukowych zatrudnionych w przedsiębiorstwach jest duża liczba etatów naukowych w szkołach wyższych. Tylko nieznaczny odsetek absolwentów ma możliwość kontynuacji kariery naukowej w szkołach wyższych. Stanowiska dla pracowników naukowych powinny powstawać również w przedsiębiorstwach.
5 5	Krakowski Park Technologiczny Instytucja Otoczenia Biznesu	Str. 20, Pkt 51	Nie wiadomo, z czego wynika ograniczenie finansowania infrastruktury dydaktycznej do uczelni	Brak podstaw do wykluczenia uczelni niepublicznych.	W tym fragmencie części diagnostycznej programu strategicznego (o czym szerzej mowa

	<p>Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Al. Jana Pawła II 41L 31-864 Kraków biuro@kpt.krakow.pl 12 6401940</p>		<p>akademickich i PWSZ. Niepubliczne szkoły zawodowe nie powinny być podmiotowo wyłączone z możliwości wsparcia</p>		<p>w diagnozie pogłębionej innowacyjności Małopolski, będącej odrębnym opracowaniem), przytoczone są oceny zawarte w raportach ewaluacyjnych sporządzonych na zlecenie Zarządu Województwa Małopolskiego przez zewnętrzne podmioty badawcze. Uwaga zgłoszona przez KPT jest trafna, niemniej jednak nie wiąże się z potrzebą ingerencji w samą treść dokumentu RSI WM 2013-2020. W jego częściach programowych nie wprowadzono bowiem żadnych ograniczeń czy wyłączeń dla niepublicznych czy publicznych szkół wyższych. W dokumencie RSI WM 2013-2020 jest bowiem mowa jedynie o szkołach wyższych lub jednostkach naukowych jako podmiotach uprawnionych do ubiegania się o realizację projektów, co nie sytuuje publicznych szkół wyższych w sytuacji uprzywilejowanej względem szkół niepublicznych.</p>
<p>5 6</p>	<p>Krakowski Park Technologiczny Instytucja Otoczenia Biznesu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Al. Jana Pawła II 41L 31-864 Kraków biuro@kpt.krakow.pl 12 6401940</p>	<p>Str. 21, Pkt 54</p>	<p>Zwrotne formy pomocy mają wiele zalet, jednak nie sprawdzają się w zakresie działań wysoce innowacyjnych – tam warto rozważyć utrzymanie dotacyjnej formy wsparcia i można to zaznaczyć już na poziomie diagnozy.</p>	<p>Doświadczenia obecnej perspektywy, praktyka sektora finansowego przy bardzo dużym ryzyku biznesowym właściwym dla działalności innowacyjnej, szczególnie w zakresie twardych technologii.</p>	<p>Uwaga uwzględniona w sposób następujący: dodano fragment „Należy jednak uwzględnić, że zwrotne formy pomocy mogą nie sprawdzać się w finansowaniu działań wysoce innowacyjnych – w takich przypadkach warto rozważyć utrzymanie dotacyjnej formy wsparcia.”</p>
<p>5 7</p>	<p>Krakowski Park Technologiczny Instytucja Otoczenia Biznesu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Al. Jana Pawła II 41L 31-864 Kraków biuro@kpt.krakow.pl</p>	<p>Str. 21, Pkt 58</p>	<p>Z całym poparciem dla idei Centrum Dizajnu, sam fakt powołania takiej instytucji nie doprowadzi do rozkwitnięcia gałęzi małopolskiej gospodarki. Zasadne jest m.in. stworzenie przestrzeni parkowej/inkubatorowej dla firm z branży.</p>	<p>Nieścisłość analityczna</p>	<p>Rekomendacje dotyczące sposobów realizacji projektów indywidualnych będą rozstrzygane na etapie projektowania ich szczegółowych rozwiązań programowych. Zgłoszona uwaga zostanie poddana szczegółowej analizie na etapie planu wykonawczego dla przedsięwzięcia</p>

5	12 6401940 Krakowski Technologiczny Instytut Ocenienia Biznesu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Al. Jana Pawła II 41L 31-864 Kraków biuro@kpt.krakow.pl 12 6401940	Str. 23	Nakłady na B+R/PKB nie są wcale duże. Są małe, a jeśli chodzi o BERD niezwykle małe i od lat nie rosną. Jest to ogromna słabość regionu i główny problem, na który musi odpowiedzieć nowa RSI. Istotnym zagrożeniem jest za to zalanie uczelni i jbr łatwym pieniądzem publicznym, co będzie w ujęciu jednostkowym stanowić zasadniczą konkurencję dla kadry naukowej wobec współpracy ze sferą biznesu (czyli powtórzenie i zwielokrotnienie błędów popełnionych w obecnej perspektywie finansowej).	j.w.	strategicznego. Uwaga uwzględniona w sposób następujący: dodano fragment zdania wskazujący, że o dużych nakładach B+R mówimy jedynie w odniesieniu do średniej krajowej: „Relatywnie duży, na tle Polski, udział nakładów B+R (ogółem oraz przedsiębiorstw) w relacji do PKB.”
5	Krakowski Technologiczny Instytut Ocenienia Biznesu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Al. Jana Pawła II 41L 31-864 Kraków biuro@kpt.krakow.pl 12 6401940	Str. 24	Zagrożeniem dla pozycji Małopolski jest nie tylko Województwo Mazowieckie, ale i Dolnośląskie oraz Podkarpackie.	j.w.	Uwaga KPT jest trafna. Należy jednak podkreślić, że w 'zagrożeniach' jest mowa o województwie mazowieckim w nieco innym aspekcie - powiększeniu się dystansu naukowego województwa małopolskiego do mazowieckiego i regionów zagranicznych. Póki co w tym względzie dystans dzieli województwa dolnośląskie i podkarpackie wobec małopolskiego (a nie vice versa), a tym samym zagrożeniem nie może być jego powiększenie. Informacje dotyczące sytuacji województwa małopolskiego na tle innych regionów przedstawiono w diagnozie pogłębionej.
6	Krakowski Technologiczny Instytut Ocenienia Biznesu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Al. Jana Pawła II 41L 31-864 Kraków biuro@kpt.krakow.pl 12 6401940	Str. 26	Słabą stroną Małopolski jest brak dużych powierzchni gotowych pod inwestycje greenfield, szczególnie nadających się do objęcia SSE. Zagrożeniem jest brak przedłużenia działalności stref po 2020 roku.	Brak w analizie	Uwaga została uwzględniona. Wprowadzono następujący zapis (słabe strony): Brak dużych powierzchni gotowych pod inwestycje typu greenfield. Wprowadzono następujący zapis (zagrożenie): Brak decyzji w sprawie formuły funkcjonowania Specjalnych Stref Ekonomicznych po 2020 r.

6 1	<p>Krakowski Technologiczny Instytut Otoczenia Biznesu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Al. Jana Pawła II 41L 31-864 Kraków biuro@kpt.krakow.pl 12 6401940</p>	Str. 28	<p>Wskaźnikiem powinny być zgłoszenia do EPO/USPO, a nie do polskiego Urzędu Patentowego, a w najgorszym wypadku jedno i drugie.</p>	<p>Przyjęto archaiczny i mało użyteczny wskaźnik, stąd konieczność zmiany lub uzupełnienia.</p>	<p>Być może faktycznie powinny być zgłoszenia do EPO (USPTO nie prowadzi statystyk regionalnych, tylko krajowe), jednak najnowsze dane Eurostat na poziomie regionalnym w roku 2013 obejmują rok 2008 (za rok 2009 są wartości szacunkowe), dostępne są zatem z 5-letnim opóźnieniem. Dane dot. zgłoszeń do UPRP na poziomie regionalnym są dostępne za 2011 r., a więc z dwuletnim opóźnieniem. Projektowanie działań i monitorowanie sytuacji w 7-letnim okresie programowania na podstawie danych aktualnych 5 lat wcześniej wydaje się zbyt wysoką ceną w stosunku do korzyści informacyjnych wynikających z porównania z resztą UE.</p>
6 2	<p>Krakowski Technologiczny Instytut Otoczenia Biznesu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Al. Jana Pawła II 41L 31-864 Kraków biuro@kpt.krakow.pl 12 6401940</p>	Działanie A.1	<p>Park Naukowo-Technologiczny „Miękinia” ma działać w obszarze optymalizacji energetycznej w budownictwie, co jest przedmiotem przynajmniej dwóch realizowanych już w Małopolsce projektów: centrum budownictwa pasywnego Politechniki Krakowskiej oraz budowy domy pasywnego realizowanego przez klastr „Zrównoważona Infrastruktura”. Pytanie o spójność i komplementarność działań w tym obszarze.</p>	<p>Przy lokalizacji inkubatorów i parków technologicznych należy wziąć pod uwagę istniejącą infrastrukturę w tym zakresie, zarówno publiczną, jak i prywatną: zarówno lokalizację, jak i specjalizację merytoryczną wobec potencjału gospodarczego oraz technologicznego regionu. W perspektywie 2007-2013 mamy przykłady lokacji, w których trudno potem znaleźć technologicznych najemców – dobrym przykładem są parki i inkubatory lokowane w mniejszych miastach w ramach PO Polska Wschodnia. Z tego punktu widzenia budowa parku pod Krzeszowicami wiąże się z istotnym ryzykiem biznesowym, mimo że sam obszar specjalizacji wpisuje się w <i>smart specialisation</i> i wydaje się być w pełni uzasadniony.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Projekt decyzją Zarządu Województwa Małopolskiego uzyskał status projektu strategicznego.</p>
6 3	<p>Krakowski Technologiczny Instytut Otoczenia Biznesu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością</p>	Działanie A.2	<p>Zbyt niska alokacja na fundusze załączkowe.</p>	<p>Jest jeszcze za wcześnie na ocenę efektów POIG 3.1, ale pierwsze sygnały są obiecujące i ta forma wsparcia – jako efektywna z punktu widzenia środków publicznych i stosunkowo mało ingerująca w wolny rynek – powinna</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. Dokonano znacznego zwiększenia środków przewidzianych na realizację tego przedsięwzięcia strategicznego, między innymi ze względu na</p>

	Al. Jana Pawła II 41L 31-864 Kraków biuro@kpt.krakow.pl 12 6401940			zostać lepiej wykorzystana.	umieszczenie tu powołania funduszu kapitałowego wspierającego finansowo wdrażanie innowacyjnych pomysłów w praktyce gospodarczej będącego narzędziem realizacji projektu Przedsiębiorcza Małopolska
6 4	Krakowski Technologiczny Instytucja Otoczenia Biznesu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Al. Jana Pawła II 41L 31-864 Kraków biuro@kpt.krakow.pl 12 6401940	Działanie A.4	Planuję się budowę i rozbudowę centrów przetwarzania i magazynowania danych, zresztą nie tylko w tym działaniu. Naszym zdaniem należy wziąć pod uwagę istniejące i planowane zasoby w tych obszarach.	Na poziomie centralnym w ramach projektu MPTI realizowane jest Data Center w Pychowicach, ostatnio PARP wstępnie zadeklarował dodatkowe 30 mln PLN na doposażenie parku, w tym na Data Center. Wydaje się, że zaspokoi to istotną część rynkowego zapotrzebowania regionu w perspektywie wielu lat, biorąc pod uwagę inne zasoby z Cyfronetem na czele. Wsparcie infrastruktury w tym zakresie powinno być dokonywane w maksymalnej współpracy i synergii, w trosce o efektywność środków publicznych – potencjalny popyt na usługi obliczeniowe i bazodanowe nie jest nieograniczony, tym bardziej, że działa tu również bardzo duży rynek prywatny.	Uwaga została uwzględniona. Rekomenduje się udzielanie wsparcia w tym obszarze z poszanowaniem zasad efektywności gospodarowania środkami publicznymi.
6 5	Krakowski Technologiczny Instytucja Otoczenia Biznesu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Al. Jana Pawła II 41L 31-864 Kraków biuro@kpt.krakow.pl 12 6401940	Działanie B.1	Warto rozważyć efekty dotychczasowego wsparcia, szczególnie ilość spin-offów oraz spin-outów w obecnej perspektywie.	Temat jest bardzo mocno uwarunkowany zewnętrznie (system finansowania nauki), stąd założony wskaźnik realizacji wydaje się niezwykle trudny do osiągnięcia (zakładając, że mówimy o spółkach, które nie tylko się zarejestrują, ale będą coś realnie komercjalizować).	Uwaga została uwzględniona. Dokonano zmniejszenia wartości wskaźnika do 20 rocznie
6 6	Krakowski Technologiczny Instytucja Otoczenia Biznesu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Al. Jana Pawła II 41L 31-864 Kraków biuro@kpt.krakow.pl 12 6401940	Działanie B.2	1. W ramach projektu „Przedsiębiorcza Małopolska” przewiduje się utworzenie funduszu kapitałowego, działającego m.in. w obszarze ICT. Nasuwa się oczywiste pytanie, dlaczego fundusz kapitałowy pojawia się tutaj, a nie w działaniu A.2? Jaka jest relacja pomiędzy tym funduszem a A.2, a także działającymi już funduszami kapitałowymi w ramach POIG 3.1 oraz KFK? Obecnie na rynku działa wiele funduszu w obszarze ICT, zaś	Braki lub nieścisłości zapisów	Uwaga została uwzględniona. Utworzenie funduszu kapitałowego, działającego m.in. w obszarze ICT zostało przeniesione do przedsięwzięcia strategicznego A.2 SIEĆ FUNDUSZY ZAŁĄŻKOWYCH. Dokonano korekty szacowanej wartości całkowitej projektu, między innymi uwzględniono wartość projektów promocyjnych i innych możliwych działań. W opisie przedsięwzięcia nie wskazano

6 7	Krakowski Technologiczny Park Instytucja Otoczenia Biznesu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Al. Jana Pawła II 41L 31-864 Kraków biuro@kpt.krakow.pl 12 6401940	Działanie C.1	<p>multimedia i technologie mobilne są obszarem specjalizacji MPTI/KPT (laboratorium multimedialne) oraz MMC Brainville w Nowym Sączu, stąd działania w tym obszarze powinny być</p> <p>a) skoordynowane b) spójne i konsekwentne z dotychczasowym wsparciem publicznym i siatką wyspecjalizowanych w tym zakresie instytucji.</p> <p>2. Szacowana wartość całkowita działania B.2 nie zawiera np. sum podanych jako wartość projektów promocyjnych i innych możliwych działań, wyczerpują ją w całości projekty indywidualne.</p> <p>3. W zakresie rzeczowym nie znajduje się też opis typów projektów dla IOB.</p>	<p>multimedia i technologie mobilne są obszarem specjalizacji MPTI/KPT (laboratorium multimedialne) oraz MMC Brainville w Nowym Sączu, stąd działania w tym obszarze powinny być</p> <p>a) skoordynowane b) spójne i konsekwentne z dotychczasowym wsparciem publicznym i siatką wyspecjalizowanych w tym zakresie instytucji.</p> <p>2. Szacowana wartość całkowita działania B.2 nie zawiera np. sum podanych jako wartość projektów promocyjnych i innych możliwych działań, wyczerpują ją w całości projekty indywidualne.</p> <p>3. W zakresie rzeczowym nie znajduje się też opis typów projektów dla IOB.</p>	<p>konkretnie, które projekty mogą być realizowane przez IOB, niemniej jednak mogą one ubiegać się na równych prawach z pozostałymi podmiotami o realizację wymienionych zadań.</p>	<p>1) Uwaga została uwzględniona. Małopolskie Parki Inteligentnych Specjalizacji zostaną przeniesione do działania A.1. INKUBATORY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, PARKI PRZEMYSŁOWE I TECHNOLOGICZNE</p> <p>2) Małopolskie Centrum Technologii i Rozwoju w założeniu powinno pełnić funkcje koordynujące politykę wsparcia rozwoju technologicznego regionu, w związku z tym zasadnym wydaje się skoncentrowanie w jednym miejscu narzędzi prognostycznych w tym zakresie przy jednoczesnej współpracy z podmiotami, które mają w tym zakresie znaczne doświadczenie jak KPT.</p>
			<p>Jak pokazują dotychczasowe doświadczenia z POIG oraz PORPW (2007-2013) budowa infrastruktury parkowej wiąże się z bardzo dużymi kosztami i powinna być planowana w oparciu o dogłębną analizę popytu i podaży. Małopolskie Parki Inteligentnej Specjalizacji pokrywają się z istniejącymi lub planowanymi parkami, w zakresie np. zrównoważonej energii (park w Miękinii), czy ICT (MPTI, MMC Brainville, oraz inicjatywy prywatne takie jak Hub-Raum Deutsche Telekom czy Kompany), budownictwo energooszczędne (Miękinia, Małopolskie Centrum Budownictwa Energooszczędnego opisane w tym samym działaniu), life-science (istniejący już Park Life-Science, Centrum Biotechnologii) etc.</p> <p>Za zleceniem prowadzenia parków technologicznych bezpośrednio uczelniom przemawia tylko jeden silny argument, a mianowicie potencjalnie większa łatwość tworzenia spółek typu spin-off. W związku z tym należy zbadać dotychczasowe efekty w tym zakresie, zarówno na poziomie regionalnym</p>	<p>Jak pokazują dotychczasowe doświadczenia z POIG oraz PORPW (2007-2013) budowa infrastruktury parkowej wiąże się z bardzo dużymi kosztami i powinna być planowana w oparciu o dogłębną analizę popytu i podaży. Małopolskie Parki Inteligentnej Specjalizacji pokrywają się z istniejącymi lub planowanymi parkami, w zakresie np. zrównoważonej energii (park w Miękinii), czy ICT (MPTI, MMC Brainville, oraz inicjatywy prywatne takie jak Hub-Raum Deutsche Telekom czy Kompany), budownictwo energooszczędne (Miękinia, Małopolskie Centrum Budownictwa Energooszczędnego opisane w tym samym działaniu), life-science (istniejący już Park Life-Science, Centrum Biotechnologii) etc.</p> <p>Za zleceniem prowadzenia parków technologicznych bezpośrednio uczelniom przemawia tylko jeden silny argument, a mianowicie potencjalnie większa łatwość tworzenia spółek typu spin-off. W związku z tym należy zbadać dotychczasowe efekty w tym zakresie, zarówno na poziomie regionalnym</p>	<p>konkretnie, które projekty mogą być realizowane przez IOB, niemniej jednak mogą one ubiegać się na równych prawach z pozostałymi podmiotami o realizację wymienionych zadań.</p>	<p>1) Uwaga została uwzględniona. Małopolskie Parki Inteligentnych Specjalizacji zostaną przeniesione do działania A.1. INKUBATORY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, PARKI PRZEMYSŁOWE I TECHNOLOGICZNE</p> <p>2) Małopolskie Centrum Technologii i Rozwoju w założeniu powinno pełnić funkcje koordynujące politykę wsparcia rozwoju technologicznego regionu, w związku z tym zasadnym wydaje się skoncentrowanie w jednym miejscu narzędzi prognostycznych w tym zakresie przy jednoczesnej współpracy z podmiotami, które mają w tym zakresie znaczne doświadczenie jak KPT.</p>

6 8	Krakowski Technologiczny Instytucja Otoczenia Biznesu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Al. Jana Pawła II 41L 31-864 Kraków biuro@kpt.krakow.pl 12 6401940	Park Działania D i E	Wątpliwości budzi planowana skala preferencji dla obszarów inteligentnej specjalizacji regionu na poziomie 60%. Jeśli wybraliśmy obszary o realnie największym potencjale, to taka wysokość preferencji może się okazać w praktyce neutralna lub wręcz defaworyzująca. Proponujemy podniesienie wskaźnika do przedziału 70/30 – 80/20. Uwaga dotyczy działań D.1 i D.2, a także E.1 oraz E.3.	(ICI), jak i w innych polskich parkach uczelnianych. W każdym wypadku liczba takich spółek (działających biznesowo, nie tylko powołanych) powinna być wskaźnikiem projektu parkowego prowadzonego przez uczelnie wyższe. Równocześnie zastanawia fakt, że konsekwentnie zaplanowano formułę konkursową w działaniu A.1, a w bliźniaczym działaniu C.1 stawia się wyłącznie na projekty indywidualne. 2. Nowa instytucja będzie musiała od podstaw budować kompetencje w tym zakresie, co nie jest gospodarnym wydawaniem środków publicznych. Uwaga była już zgłaszana przez KPT na wcześniejszym etapie. Budżet MCTIR każe zadać pytanie o efektywność tej instytucji (koszty administracyjne wobec skali oferowanego wsparcia), co również było już zgłaszane przez KPT – odpowiednie pismo stanowi załącznik do niniejszych uwag.	Uwaga została częściowo uwzględniona. Dodano określenie min. 60% na obszary w zakresie inteligentnej specjalizacji oraz maksimum 40% na pozostałe.
6 9	Krakowski Technologiczny Instytucja Otoczenia Biznesu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Al. Jana Pawła II 41L 31-864 Kraków biuro@kpt.krakow.pl 12 6401940	Działanie D.1	1. W wypadku działania D.1 alokacja powinna być wyraźnie większa: 50 staży rocznie w wypadku całego województwa i kilkunastu tysięcy pracowników naukowych uczelni to bardzo mało. W działaniu D.2 przewidziano staże dla kadry naukowej, które są już obecne w działaniu D.1. Pojawiają się również staże zagraniczne dla studentów, które są skutecznie i na dużo większą skalę finansowane w	Niska spodziewana efektywność narzędzi, zbyt mała alokacja i skala.	Uwagi uwzględniono. Zwiększono szacowaną liczbę staży i nagród.

			<p>ramach programu LLL/Leonardo da Vinci na poziomie wspólnotowym.</p> <p>2. W tym samym działaniu pojawia się bardzo interesujące narzędzie w postaci nagród za prestiżowe publikacje naukowe, jednak skala tego narzędzia jest wysoce niewystarczająca. Co więcej, operatorem powinno powinien tutaj być MCTIR – zakładając oczywiście, że taka jednostka ostatecznie powstanie</p>	<p>Doświadczenia obecnej polityki klastrowej, groźba zbyt dużego rozproszenia środków i znane już minusy realizacji działań nie wpływających bezpośrednio z potrzeb biznesu.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Wartość przewidywanego wsparcia w działaniu E. 4. została oszacowana na podstawie wykorzystania środków w podobnych działaniach realizowanych w ramach obecnego okresu programowania na szczeblu regionalnym (w województwie małopolskim). Ponadto należy podkreślić, że zgodnie z dokumentem pt. „Kierunku i założenia polityki klastrowej w Polsce do 2020 r.” samorząd regionalny będzie jedynie koordynatorem polityki klastrowej względem klastrow i inicjatyw klastrowych o charakterze lokalnym i regionalnym. Te o znaczeniu krajowym będą wspierane z funduszy zarządzanych centralnie. Zatem środków na wsparcie klastrow i inicjatyw klastrowych o znaczeniu ogólnopolskim trzeba będzie szukać na poziomie krajowym.</p> <p>Uwaga uwzględniona.</p>
<p>7 0</p>	<p>Krakowski Technologiczny Park Instytucja Otoczenia Biznesu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Al. Jana Pawła II 41L 31-864 Kraków biuro@kpt.krakow.pl 12 6401940</p>	<p>Działanie E.4</p>	<p>W działaniu E.4 („Rozwój klastrow”) przewidziano stanowczo zbyt małe środki, nawet jeśli założymy wsparcie jedynie kilku kluczowych klastrow. Organizacja jednej porządnej imprezy B2B to wydatek kilkuset tysięcy złotych (na podstawie Digital Dragons, które jest obiektywnym sukcesem Małopolski).</p>		
<p>7 1</p>	<p>Beata Górską-Nieć, p.o. Dyrektora Departamentu Obsługi Inwestora Agencja Małopolska Rozwoju Regionalnego S.A. Spółka akcyjna Ul. Kordylewskiego 11 31-534 Krakowbeata.niec@marr.pl</p>	<p>Rozdz. 2, str. 19, pkt. 46</p>	<p>Marka gospodarcza Małopolski jest związana z bezpośrednią działalnością promocyjną Centrum Business in Małopolska</p>		

7	<p>12 620 91 45 Beata Górską-Nieć, p.o. Dyrektora Beata Górską-Nieć, p.o. Dyrektora Departamentu Obsługi Inwestora Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. Spółka akcyjna Ul. Kordylewskiego 11 31-534 Krakówbeata.niec@marr.pl; 12 620 91 45</p>	<p>Rozdz. 2, str. 19, pkt. 46</p>	<p>Marka Małopolski jest trwale związana z marką Krakowa, czego przykładem jest hasło „Małopolska Krakow Region” wykorzystywane w kampaniach promocyjnych województwa. Małopolska i Kraków zajmują wysokie lokaty w międzynarodowych rankingach atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej. W ostatnich latach były to m.in.: 1 miejsce Małopolski wśród regionów Europy Wschodniej ze względu na realizowaną strategię przyciągania bezpośrednich inwestycji zagranicznych w raporcie „European Cities and Regions of the Future 2012/13” przygotowanym przez grupę The Financial Times Limited, 1 miejsce Krakowa wśród 10 miast z krajów rozwijających się w kategorii na najlepsze miejsce do ulokowania usług typu global service w rankingu UNCTAD z 2011 r., 2 miejsce Krakowa wśród najlepszych lokalizacji BPO, SSC and R&D według KPMG, 1 miejsce Krakowa w rankingu najlepszych światowych lokalizacji dla usług outsourcingu (BPO, SSC) według raportu firmy Global Services and Tholons 2010, 2 miejsce Małopolski w rankingu Top 5 Eastern Regions FDI Strategy na najlepszą strategię w sektorze inwestycji zagranicznych oraz 7 miejsce w rankingu najlepszych 10 regionów w Europie</p>	<p>Aktualizacja informacji</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Stosowne poprawki zostały wprowadzone.</p>
---	--	-----------------------------------	--	--------------------------------	---

7 3	Beata Górską-Nieć, p.o. Dyrektora Departamentu Obsługi Inwestora Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. Spółka akcyjna Ul. Kordylewskiego 11 31-534 Kraków beata.niec@marr.pl ; 12 620 91 45	Rozdz. 5, tabela, cz. B2 Promocja Gosp. I Wsparcie przedsiębiorczości, str. 45 (Zakres rzeczowy)	Środkowo- Wschodniej, a także 8 miejsce w Europie w zakresie ulokowanych inwestycji zagranicznych według raportu European Attractiveness Survey Ernst & Young 2010 „... za główne kierunki ekspansji należy uznać kraje sąsiadujące jak Rosja czy Ukraina, kraje rozwijające się dysponujące możliwością absorpcji towarów i usług z Polski (Kazachstan, Azerbejdżan, Iracki Kurdystan) oraz rynki wyznaczone w ramach rządowych programów promocji polskiej gospodarki jednostek rządowych, np. Ministerstwa Gospodarki lub Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.”	Dookreślenie w celu zachowania spójności działań z programami rządowymi	Uwaga uwzględniona. Wprowadzono następującą treść: ... za główne kierunki ekspansji należy uznać kraje sąsiadujące jak Rosja i Ukraina, kraje rozwijające się, dysponujące możliwościami absorpcji towarów i usług z Polski (Kazachstan, Azerbejdżan, Iracki Kurdystan) oraz rynki wyznaczone w rządowych, m.in. Ministerstwa Gospodarki i Ministerstwa Spraw Zagranicznych, programach promocji polskiej gospodarki.
7 4	Rafat Kijonka Fundacja FORUM Fundacja ul. Brzozowa 14; 31-050 Kraków rafalk@fundacjaforum.org 507 058 123	5. PRIORYTETY, DZIAŁANIA, PRZEDSIĘWZIĘCIA STRATEGICZNE 5.1. Priorytet 1. Rozwój infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy Działanie C " Potencjał instytucjonalny małopolskiego systemu innowacji C.2 CENTRUM KREATYWNOŚCI I DIZAJNU str. 52-54	Propozycja rozszerzenia zapisów RSIWM o: „Centrum Kreatywności i Dizajnu będzie częścią Ekosystemu Przedsiębiorczości w Małopolsce - bezpośrednio współpracując z: - lokalnymi i międzynarodowymi inwestorami / instytucjami wspierającymi inwestycje; - przedsiębiorcami / promotorami przedsiębiorczości; - międzynarodowymi organizacjami działającymi w obszarze nowoczesnych form wdrażania designu do firm; - międzynarodowymi organizacjami naukowymi i technologicznymi; - międzynarodowymi organizacjami zrzeszającymi środowisko współczesnego designu. Centrum Kreatywności i Dizajnu będzie stymulowało i wspomagało współpracę pomiędzy jednostkami naukowymi a przedsiębiorcami m.in. w obszarze:	Zgodnie z zapisami PROJEKTU PROGRAMU STRATEGICZNEGO REGIONALNA STRATEGIA INNOWACJI WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO 2013-2020 „Celem działań podejmowanych w ramach Priorytetu 1 RSIWM 2013 - 2020 jest poprawa warunków zewnętrznych dla prowadzenia działalności innowacyjnej i funkcjonowania przedsiębiorstw poprzez wzmocnienie istniejącej i rozwój nowej infrastruktury dla gospodarki opartej na wiedzy.” Czytając dalej „W ramach priorytetu wspierany będzie rozwój inkubatorów przedsiębiorczości oraz parków przemysłowych i technologicznych funkcjonujących w obszarze nowoczesnych technologii.” „Efektem działań będzie zwiększenie liczby nowych firm innowacyjnych, które po okresie inkubacji zaczną funkcjonować na wolnym rynku.” Przedstawiona w dokumencie RSIWM 2013 - 2020 koncepcja opiera się przede wszystkim na	Uwaga uwzględniona. Rekomendacje dotyczące sposobów realizacji projektów indywidualnych będą rozstrzygane na etapie projektowania ich szczegółowych rozwiązań programowych. Zgłoszona uwaga zostanie poddana szczegółowej analizie na etapie planu wykonawczego dla przedsięwzięcia strategicznego.

			<p>- współpracy sektora kreatywnego, nauki, technologii i biznesu, dzięki której powstawać będą innowacyjne rozwiązania;</p> <p>- tworzenia środowiska wymiany informacji, zasobów, wzajemnego wsparcia i możliwości, prowadzony dzięki korzystnej sieci wzajemnych kontaktów (<i>networking</i>);</p> <p>- poszukiwania stref, w jakich dochodzi do powstawania innowacji na styku sektora naukowego i kreatywnego oraz wypracowania metod i narzędzi sprzyjających temu procesowi;</p> <p>- tworzenia tzw. modułów inkubacyjnych, których celem jest zaproponowanie efektywnych modeli współpracy pomiędzy przedstawicielami różnych dziedzin, w wyniku których tworzone będą innowacyjne rozwiązania, które następnie będą wdrażane na rynek i promowane."</p>	<p>wzornictwie przemysłowym, które jest wąską specjalizacją i dotyczy zawężonej grupy odbiorców - producentów. Aktualnie, międzynarodowe postrzeganie dizajnu jest zdecydowanie szersze (również w obszarze usług) i skupia wiele innych dziedzin, które mogą skuteczniej wpłynąć na wzrost konkurencyjności gospodarki. Brak jest współczesnych przykładów Centrum Dizajnu w środowiskach międzynarodowych, opartego na wzornictwie przemysłowym, które ma znaczący wpływ na wzrost konkurencyjności gospodarki i jest samowystarczalne finansowo (bez stałego wsparcia z budżetu samorządowego / regionalnego lub innych środków publicznych). Mając na uwadze przewagę konkurencyjną Małopolski m.in. w obszarze usług, m.in. Centrum Usług Wspólnych etc. istotne wydaje się, aby Centrum Kreatywności i Dizajnu dostarczało również wiedzę i śledziło bieżące trendy – współczesne myślenie o wykorzystaniu dizajnu w biznesie (m.in. <i>process design</i> – wykorzystywany przez Centra Usług Wspólnych / firmy outsourcingowe / Centra R&D), a także budowało współpracę Małopolski z inwestorami i przedsiębiorcami spoza regionu (w szczególności wykorzystującymi nowoczesne technologie).</p>	
7 5	<p>Rafał Kijonka Fundacja FORUM Fundacja ul. Brzozowa 14; 31-050 Kraków rafalk@fundacjaforum.org 507 058 123</p>	C.2 CENTRUM KREATYWNOŚCI I DIZAJNU str. 54	<p>Propozycja rozszerzenia zapisów RSIWM o: „Fundacja FORUM zostanie włączona do projektu jako Partner Strategiczny – wspólnie z wymienionymi Uczelniami Wyższymi.”</p>	<p>Fundacja FORUM była jednym z inicjatorów idei i zgłosiła pomysł utworzenia MAŁOPOLSKIEGO CENTRUM KREATYWNOŚCI I DESIGNU do Banku Projektów Regionalnych w ramach Programu Strategicznego Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2013-2020</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Forum została dodana jako Partner uczestniczący. Rekomendacje dotyczące sposobów realizacji projektów indywidualnych będą rozstrzygane na etapie projektowania ich szczegółowych rozwiązań programowych. Zgłoszona uwaga zostanie poddana szczegółowej analizie na etapie planu wykonawczego dla przedsięwzięcia strategicznego.</p>
7 6	<p>Kazimierz Murzyn Fundacja Klaster LifeScience</p>	<p>Tabela E.3. ROZWÓJ</p>	<p>Celem przedsięwzięcia jest wzmocnienie współpracy sieciowej</p>	<p>Należy uściślić i ujedynolnić nazewnictwo: klaster, inicjatywa k., powiązanie kooperacyjne.</p>	<p>Uwaga uwzględniona. A ponadto w słowniczku dokumentu RSI pojawiły</p>

<p>Kraków Ul. Bobrzyńskiego 14 30-348 Kraków kmurzyn@lifescience.pl 12 297 4 605 / 12 297 4 646</p>	<p>KLASTRÓW Str. 66</p>	<p>kluczowych aktorów regionalnego systemu innowacji poprzez wsparcie rozwoju istniejących oraz tworzenie nowych powiązań kooperacyjnych w formie klastrow i inicjatyw klastrowych, w szczególności tych kluczowych dla rozwoju innowacyjnej gospodarki województwa (wyznaczających inteligentną specjalizację regionu). Propozycja zamiany: Celem przedsięwzięcia jest rozwój klastrow rozumianych jako eko-systemy innowacji, poprzez stymulowanie i wzmocnienie współpracy sieciowej kluczowych aktorów regionalnego systemu innowacji, w tym w szczególności poprzez wsparcie rozwoju istniejących oraz tworzenie nowych inicjatyw klastrowych. Dotyczy to w szczególności klastrow kluczowych dla rozwoju innowacyjnej gospodarki województwa (wyznaczających inteligentną specjalizację regionu).</p>	<p>Jest to konieczne również ze względu na powiązania RSI z dokumentami dot. polityki klastrowej państwa: Klaster jest zjawiskiem społeczno-gospodarczym polegającym na tworzeniu się w sposób naturalny geograficznego skupiska podmiotów reprezentujących potencjał wybranego sektora gospodarki, współpracujących i konkurujących ze sobą na rynku. Jako takie, klaster nie mają osobowości ani formy organizacyjnej – są synonimem eko-systemu przyjaznego dla innowacji i rozwoju przedsiębiorczości. Podmioty funkcjonujące w ramach klastra mogą tworzyć inicjatywy klastrowe w celu tworzenia lepszych warunków współpracy oraz w celu stymulowania rozwoju całego klastra, rozumianego jako eko-system innowacji poprzez integrację, koordynację i ułatwienie dostępu do informacji. Zatem Inicjatywa Klastrowa (IK) jest porozumieniem definiującym wspólne cele i zasady współpracy różnych podmiotów, zainteresowanych własnym rozwojem poprzez innowację i współpracę w ramach klastra skupiającego potencjał w wybranym sektorze, branży lub gałęzi przemysłu. IK mogą mieć charakter mniej lub bardziej formalnych porozumień i stanowią synonim „sieci współpracy”. Zwykle, na podstawie porozumienia, istnieje podmiot pełniący rolę koordynatora współpracy – tzw. „lider klastra”. W klastrze może, na zasadzie komplementarności i synergii, współistnieć kilka inicjatyw klastrowych ukierunkowanych na tę samą branżę, ale przyjmując odmienne cele szczegółowe czy zakres działania. Często wykorzystywane w dokumentach słowo „klaster” odnosi się zwykle do „inicjatywy klastrowej”</p>	<p>się definicję klastra i inicjatywy klastrowej zgodne z dokumentem „Kierunku i założenia polityki klastrowej w Polsce do 2020 r.”. Natomiasz z racji faktu, że pojęcia ‘klaster’ i ‘inicjatywa klastrowa’ są często używane zamiennie, co ma miejsce również w innych dokumentach szczebla regionalnego (np. projektach innych Programów Strategicznych) i krajowego, w przedsięwzięciu E4 pozostawiono zapisy o wsparciu zarówno klastrow i inicjatyw klastrowych.</p>
<p>Powiązanie kooperacyjne jest w praktyce</p>				

				konkretnym porozumieniem związanym przez ograniczoną liczbę podmiotów w celu zrealizowania wspólnego przedsięwzięcia (projektu rozwojowego lub inwestycyjnego). Firmy działające w ramach inicjatywy klastrowej, a także poza taką inicjatywą mogą tworzyć powiązania dowolne kooperacyjne.		
7	Kazimierz Murzyn Fundacja Kłaster LifeScience Kraków Ul. Bobrzyńskiego 14 30-348 Kraków kmurzyn@lifescience.pl 12 297 4 605 / 12 297 4 646	Tabela E.3. ROZWÓJ KLASTRÓW Str. 67	Zgodnie z Kierunkami i założeniami polityki klastrowej w Polsce do 2020 roku koordynacja procesów tworzenia i realizowania polityk publicznych adresowanych do klastrów i inicjatyw klastrowych o znaczeniu regionalnym i lokalnym będzie należała do władz regionalnych. W ramach niniejszego przedsięwzięcia na wsparcie mogą liczyć przede wszystkim klastry oraz inicjatywy klastrowe w następującym zakresie:	Klasy są, co do zasady zjawiskiem regionalnym czyli lokalnym. Celem polityki klastrowej jest m.in. skoncentrowanie wsparcia na tzw. klastrach kluczowych (inicjatywach), tj. takich, które mają zdolność konkurencji w skali EU i globalnie. Jednakże „klastry kluczowe” będą nadal „regionalne”, a ponadto nie będą mogły uzyskać statusu KK bez udziału i zaangażowania na władz na poziomie regionu. Zakłada się przy tym, że KK będą istotnym składnikiem i narzędziem w ramach RIS, dlatego też proponujemy, aby w zapisach dot. komplementarności poszczególnych działań E. Konkurencyjność, innowacyjność i kooperacja przedsiębiorstw uwzględnić działania pt. Rozwój Klastrow.	Uwaga uwzględniona.	
7 8	Kazimierz Murzyn Fundacja Kłaster LifeScience Kraków Ul. Bobrzyńskiego 14 30-348 Kraków kmurzyn@lifescience.pl 12 297 4 605 / 12 297 4 646	Tabela C.1 CENTRA TECHNOLOGII I ROZWOJU Str. 50	Małopolskie Centrum Biotechnologii UJ będzie realizowało badania prowadzące do opracowania 8 technologii w obrębie 10, uznanych za kluczowe dla rozwoju nowoczesnej gospodarki Małopolski, tj. a) bezdotykowy interfejs komputerowy (1 technologia); b) inżynieria tkankowa (3 technologie); c) leki i technologie miejscowo niszczące nowotwory (2 technologie); c) monitoring i kontrola stanów chorobowych (2 technologie). W pierwszym etapie projektu zostanie przeprowadzony konkurs na projekty aplikacyjne w zakresie w/w technologii. W wyniku konkursu wyłonionych zostanie 8 najlepszych projektów. Każdy z projektów będzie się kończył opracowaniem technologii gotowej do wdrożenia w przedsiębiorstwach	Zapis jest zbyt szczegółowy – wyraźna jest niespójność z innymi instytucjami, dla których nie przedstawia się takich celów	Zapis ten został przygotowany przez twórców i wnioskodawców projektu Małopolskie Centrum Biotechnologii UJ oraz w tej postaci zgłoszony do Bazy Projektów Regionalnych. Określenie 8 technologii, w obrębie których Centrum będzie prowadziło badania było podstawą do przyznania wysokiego rankingu temu projektowi i w konsekwencji jego uwzględnienia w dokumencie RSI WM 2013-2020. W związku z tym nie dostrzeżono się podstaw do wprowadzenia uogólnionego zapisu dotyczącego zakresu merytorycznego tego projektu.	
7	Kazimierz Murzyn	Tabela	W działalności centrów zostanie	Pojawia się odwołanie do konkretnego modelu	Uwaga została uwzględniona.	

9	Fundacja Klaster LifeScience Kraków Ul. Bobrzyńskiego 14 30-348 Kraków kmurzyn@lifescience.pl 12 297 4 605 / 12 297 4 646	C.1 CENTRA TECHNOLOGII I ROZWOJU Str. 49	wykorzystany model transferu innowacji wypracowany w projekcie pn. „SPIN – Model Transferu Innowacji w Małopolsce” oraz projektu pn. „Broker Innowacji – jako narzędzie dla efektywnego rozwoju systemu nowoczesnej gospodarki Małopolski.	transferu technologii, co jest niezgodne z zasadą budowania strategii i nie ma uzasadnienia chociażby w sprawdzonej efektywności wymienionych modeli	Wprowadzono zapis, że wspomniany model transferu innowacji zostanie wykorzystany jako jeden z możliwych.
8	Kazimierz Murzyn Fundacja Klaster LifeScience Kraków Ul. Bobrzyńskiego 14 30-348 Kraków kmurzyn@lifescience.pl 12 297 4 605 / 12 297 4 646	C.1 CENTRA TECHNOLOGII I ROZWOJU Zakres rzeczowy Str. 50	Małopolskie Centrum Technologii i Rozwoju wspierać będzie rozwój usług brokerskich dedykowanych projektom innowacyjnym poprzez stworzenie efektywnego instrumentu selekcji, rozwoju i komercjalizacji wybranych, perspektywicznych projektów opartych o wyniki prowadzonych w regionie prac naukowo-badawczych. Centrum będzie pełniło rolę regionalnego ośrodka: prognostyczny foresight oraz badań nad specjalizacją gospodarczą regionu, wymiany strategicznej wiedzy naukowej, gospodarczej i organizacyjnej, współpracy z zewnętrznymi (zagranicznymi i krajowymi) liderami procesów stymulowania innowacyjności gospodarek regionalnych, przygotowań strategicznych projektów ewaluacji innowacyjnych projektów strategicznych. Centrum będzie również prowadziło działania na rzecz ograniczenia barier prawno-administracyjnych w rozwoju gospodarki opartej na wiedzy w Małopolsce, w tym barier w korzystaniu przez małopolskich przedsiębiorców z instrumentarium innowacyjnej gospodarki. Propozycja: Zakłada się, że Centrum będzie pełnić następujące funkcje: 1) Pełnienie roli interdyscyplinarnego ośrodka badań i	Koncepcja celów i sposobu funkcjonowania Centrum Technologii i Rozwoju jest zbyt szeroka, a przez to niewykonalna. Z jednej strony CTiR ma działać na poziomie strategicznym, a z drugiej na poziomie operacyjnym; ma jednocześnie tworzyć ramy i oceniać strategiczne projekty dot. innowacji, wspierać działania w zakresie transferu technologii i transferować technologie we własnym zakresie ramach usług brokerskich. Koncepcja Centrum jest spójna z przedstawianą przez nas wcześniej wstępną koncepcją Małopolskiego Centrum Innowacji / Ośrodka Badań Systemowych, jednak w RSI jest to niespójne – wymaga głębszego przemodelowania. Modelowym rozwiązaniem dla takiej instytucji jest Fraunhofer ISI z Karlsruhe.	Zalecenia dotyczące szczegółowych sposobów realizacji projektów indywidualnych nie są rozstrzygane na etapie konsultowania Programu Strategicznego RSI WM 2013-2020. Rekomenduje się skierowanie uwag o charakterze wykonawczym do ich przeanalizowania przez zespoły opracowujące poszczególne projekty indywidualne oraz przygotowujące plany wykonawcze indywidualnych przedsięwzięć strategicznych.

			<p>analiz systemowych, prognoz typu foresight oraz badań nad specjalizacją gospodarczą regionu.</p> <p>2) Pełnienie roli ośrodka wymiany interdyscyplinarnej informacji naukowej, gospodarczej i organizacyjnej.</p> <p>3) Pełnienie roli ośrodka współpracy z zewnętrznymi (zagranicznymi i krajowymi) liderami procesów stymulowania innowacyjności gospodarek regionalnych.</p> <p>4) Pełnienie roli regionalnego ośrodka przygotowań strategicznych projektów innowacyjnych w formule Małopolskich Węzłów Innowacji.</p>		
8 1	<p>Kazimierz Murzyn Fundacja Klaster LifeScience Kraków Ul. Bobrzyńskiego 14 30-348 Kraków kmurzyn@lifescience.pl 12 297 4 605 / 12 297 4 646</p>	<p>B.2 PROMOCJA GOSPODARCZA I WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI Str. 47</p>	<p>Propozycja: Planowane jest utworzenie funduszu kapitałowego wspierającego finansowo wdrażanie innowacyjnych pomysłów w praktyce gospodarczej. Fundusz specjalizował się będzie w obszarach nowych technologii, w szczególności zdefiniowanych w inteligentnej specjalizacji regionu i działań na zasadzie bezpośrednich inwestycji dokonywanych wraz z inwestorami prywatnymi (przy założeniu uczestnictwa środków inwestorów prywatnych na poziomie minimum 50%). Kluczową rolą funduszu będzie zwiększanie skali inwestycji w ww. obszarze poprzez zaoferowanie atrakcyjnej formy koinwestycji dla inwestorów prywatnych, co zwiększy ich aktywność w sektorze uznanym za strategiczny dla rozwoju regionu.</p>	<p>Regionalny fundusz kapitałowy powinien obejmować wszystkie dziedziny strategiczne dla Małopolski, w tym również należy przewidywać przedsięwzięcia interdyscyplinarne powstające na styku branż, tzw. „emerging industries”</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. W projekcie (przeniesionym obecnie do przedsięwzięcia strategicznego A.2 SIEĆ FUNDUSZY ZALĄŻKOWYCH) przewidziano możliwość finansowania przedsięwzięć interdyscyplinarnych powstających na styku branż, tzw. „emerging industries”</p>
8 2	<p>Uniwersytet Ekonomiczny Ul. Rakowicka 27 31-510 Kraków Jerzy Hausner: Jerzy.hausner@uek.krakow.pl</p>	<p>Regionalna Strategia Innowacji Priorytet 1 Rozwój infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy</p>	<p>1. Rozszerzenie w zakresie celu funkcjonowania Centrum Kreatywności i Dizajnu (CeKiD): Zasadniczym celem projektu jest wzrost konkurencyjności małopolskiej gospodarki poprzez rozwój wiedzy</p>	<p>Przedstawione uwagi stanowią odzwierciedlenie oraz wynik zaawansowania prac koncepcyjnych realizowanych na potrzeby Centrum Kreatywności i Dizajnu. Są także wynikiem uzgodnień pomiędzy UEK a partnerami przedsięwzięcia.</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. Przedstawione propozycje mają charakter zbyt szczegółowy i są nazbyt obszerne w stosunku do pozostałych opisów przedsięwzięć strategicznych.</p>

<p>Jarosław Bober: Jaroslaw.bober@uek.krakow.pl 12 293 57 31/12 293 50 51</p>	<p>Działanie Potencjał instytucjonalny małopolskiego systemu innowacji Przedsięwzięcie strategiczne C2: Centrum Kreatywności i Dizajnu</p>	<p>C: C2:</p>	<p>dotyczącej kreatywności i wzmocnienie jakości oraz zakresu wykorzystania dizajnu w gospodarce regionu (przedsiębiorstwach, jednostkach naukowych, szkołach wyższych). Cel szczegółowy to stworzenie infrastruktury oraz zaplecza eksperckiego i naukowego (na bazie potencjału naukowego małopolskich uczelni) pozwalających na tworzenie i funkcjonowanie w ramach regionalnych (biznes, przemysły kreatywne, administracja), ponadregionalnych a z czasem ponadnarodowych sieciach współpracy w zakresie wspierania, tworzenia wizerunku oraz marki Małopolski jako regionu przemysłów kreatywnych i ponadregionalnego centrum dizajnu.</p> <p>Jako cel projektu należy także wskazać działalność edukacyjną i szkoleniową w zakresie przemysłów kreatywnych oraz dizajnu realizowaną poprzez: warsztaty, szkolenia, studia podyplomowe oraz międzyuczelniane studia I i II stopnia – prowadzone przez uczelnie będące partnerami/uczestnikami przedsięwzięcia.</p> <p>Realizacja projektu przyczyni się również do powstawania nowych miejsc pracy oraz wzrostu świadomości wśród przedsiębiorców znaczenia wzornictwa przemysłowego jako istotnego narzędzia zwiększania zysków. Dzięki organizacji wystaw i konkursów nastąpi wypromowanie regionu jako ośrodka rozwoju przemysłów kreatywnych przy jednoczesnej promocji postaw kreatywnych. Działania podejmowane przez CeKID przyczynią się także do poprawy funkcjonalności i estetyki w przestrzeni publicznej regionu. Centrum</p>	<p>Poszerzenie zakresu projektu (w praktyce funkcjonowania Centrum) pozwoli na osiągnięcie efektów skali (łączenie funkcji) dzięki integracji w ramach centrum różnych działań mających na celu wzrost konkurencyjności małopolskich przedsiębiorstw (w tym pełniejsze wykorzystanie potencjału naukowego Uczelni – partnerów przedsięwzięcia). Połączenie tych funkcji przyczyni się dodatkowo do obniżenia kosztów stałych funkcjonowania – dzięki szerszemu zakresowi aktywności.</p>	<p>Uwzględnione zostały więc tylko niektóre propozycje uściśleń. Zgłoszona uwaga zostanie poddana szczegółowej analizie na etapie przygotowania planu wykonawczego dla przedsięwzięcia strategicznego.</p>
---	--	-------------------	--	--	--

			<p>będzie miało charakter ponadbranżowy. Istotą planowanych działań jest stworzenie bazy infrastrukturalnej oraz zaplecza merytorycznego dla wzmocnienia kreatywnej gospodarki Małopolski. Przesłaniem centrum będzie – oprócz zasadniczego obszaru jakim jest sfera dizajnu – także integracja i promocja działań na rzecz innych sfer/przemysłów gospodarki kreatywnej (R&D, wydawnictwa, gry i oprogramowanie, moda, reklama, architektura, media, kultura czy wreszcie rękodzieło). Tak pomyślane Centrum Kreatywności i Dizajnu pozwoli na integrację działań w regionie, wykorzystanie jego bogactwa kulturowego (np. rękodzieło) oraz włączenie się w kooperację z innymi ośrodkami (gdzie na pierwszym miejscu należy wskazać współpracę ze Śląskiem w ramach inicjatywy Bipolarnego Centrum Wzornictwa i Dizajnu określonego w ramach Strategii dla rozwoju Polski południowej dla województw małopolskiego i śląskiego). Zamiarem pomysłodawców CeKID jest także stworzenie i wdrażanie mechanizmów dobrej współpracy podmiotów gospodarki kreatywnej z jednostkami władz publicznych (w szczególności samorządowych). Takie podejście pozwoli na wykreowanie z czasem sprawnych i efektywnych polityk publicznych w przedmiotowym zakresie oraz pozwoli na podniesienie konkurencyjności małopolskich przedsiębiorstw. Ambicją Centrum będzie także prowadzenie badań w zakresie oceny zdolności konkurencyjnej małopolskich firm oraz badania ewaluacyjne w zakresie efektywności usług i innych działań</p>
--	--	--	--

			<p>Centrum.</p> <p>2. Rozszerzenie w zakresie zakresu rzeczowego funkcjonowania CeKID: Centrum Kreatywności i Dizajnu będzie prowadzić działalność prowadzącą do wzrostu wiedzy na temat możliwości wykorzystania i znaczenia przemysłów kreatywnych, w szczególności dizajnu poprzez organizację sympozjów, konferencji, spotkań środowiskowych, wystaw, warsztatów, studiów (podyplomowe, I i II stopnia) oraz inicjowania i wspierania współpracy podmiotów różnych sektorów działających w obszarze lub na rzecz przemysłów kreatywnych a także doradztwa i porad dla przedsiębiorstw. CeKID będzie dysponowało prototypownią i warsztatami umożliwiający realizację projektów adresowanych zarówno do firm, jak i studentów oraz absolwentów małopolskich uczelni. Przewidywane jest również prowadzenie działalności doradczej dla przedsiębiorców w zakresie prawnych i organizacyjnych możliwości stosowania wzornictwa przemysłowego. Oferta CeKID będzie skierowana do podmiotów (w szczególności przedsiębiorstw) z obszaru całej Małopolski.</p> <p>Dla właściwego funkcjonowania CeKID niezbędne jest stworzenie odpowiedniej bazy infrastrukturalnej w postaci wielofunkcyjnego oraz wielokondygnacyjnego budynku (sale i powierźnie wystawiennicze, prototypownia, zaplecze administracyjne i gospodarcze, zaplecze audio-wizualne, pomieszczenia wykładowe, warsztatowe i seminaryjne oraz przeznaczone na prace naukowe i</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>badawcze dla zaplecza naukowego oraz eksperckiego CeKID). Przy czym z uwagi na przeznaczenie budynku jego forma oraz aranżacja i wyposażenie powinny charakteryzować się wyrazistością oraz nowoczesnym stylem (stąd też celowa może być organizacja konkursu na projekt architektoniczny).</p> <p>Wnioskodawca (UEK) dysponuje działką na terenie kampusu uczelni, która spełnia wymogi dla realizacji budynku CeKID, alternatywnie można rozważyć adaptację/rewitalizację istniejących, niezagospodarowanych obiektów.</p> <p>Umiejscowienie w planowanym budynku CeKID jednostek uczelni stanowiących bezpośrednie zaplecze Centrum (badania, doradztwo, w tym prawne np. własność przemysłowa, nauczanie w zakresie zarządzania i ekonomiki przemysłów kreatywnych i dizajnu) pozwoli nie tylko na istotne zmniejszenie stałych kosztów jego funkcjonowania, ale także zapewni jakość i różnorodność działań CeKID.</p> <p>Na odpowiednim etapie zaawansowania prac budowlanych/adaptacyjnych i wykończeniowych planowanego zaplecza infrastrukturalnego zostanie zawiązana spółka Uczelni będących partnerami przedsięwzięcia – celem realizacji zadań Centrum oraz koordynacji działań związanych z procesem nauczania (zgodność z przepisami ustawy o szkolnictwie wyższym wymaga bezpośredniego zaangażowania podstawowych jednostek –wydziałów - poszczególnych uczelni, udziałowców planowanej spółki: studia będą realizowane na podstawie porozumień pomiędzy Uczelniami a CeKID). Niezależnie od</p>	
--	--	--	--	--

			<p>władz statutowych spółki funkcjonować będzie Rada Programowa CeKiD skupiająca przedstawicieli Uczelni, władz samorządu województwa oraz biznesu.</p> <p>Zakłada się, że po początkowym okresie funkcjonowania (nie dłużej niż 5 lat) przyjęta formuła pozwoli na samofinansowanie działalności CeKiD, przy zachowaniu szerokiego spektrum działań (wystawy, projekty, bezpośrednio współpraca z firmami regionu, doradztwo dla firm, działalność badawcza i rozwojowa, wydawnictwa, edukacja, konferencje i upowszechnianie).</p> <p>3. Dookreślenie rezultatów i produktów realizacji projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Utworzenie bazy dla działalności wystawienniczej w zakresie promocji wzornictwa przemysłowego. ✓ Utworzenie bazy dla działań edukacyjnych i badawczych w zakresie przemysłów kreatywnych i dizajnu. ✓ Utworzenie prototypowni i warsztatów umożliwiających realizację projektów przez przedsiębiorców, studentów i absolwentów małopolskich szkół wyższych. ✓ Powołanie przez Uczelnie – partnerów przedsięwzięcia spółki pn. Centrum Kreatywności i Dizajnu ✓ Świadczenie min. 100 usług doradczych rocznie dla przedsiębiorców w zakresie wykorzystania wzornictwa przemysłowego i jego ochrony prawnej. ✓ Opracowanie i wdrożenie programów nauczania dla studiów I i II stopnia oraz studiów podyplomowych (zarządzanie kreatywnością, 		
--	--	--	---	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

			<p>mln zł rocznie, w sumie ok. 25 mln zł.</p> <p>łącznie koszt projektu: od 80 do 100 mln zł. Podział kwoty na źródła finansowania oraz partnerów będzie możliwy po wyborze konkretnego wariantu (lokalizacja/budowa czy adaptacja obiektu)</p> <p>5. Wykazanie zgodności projektu z celem tematycznym 1 Założeń Umowy Partnerstwa oraz programami regionalnymi:</p> <p>Założenia i zakres projektu są zgodne z celem tematycznym 1: Wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji, określonego w dokumencie Założenia Umowy Partnerstwa. Przyjęte założenia koncepcyjne wpisują się w ścieżkę procesu pobudzania innowacji, łącząc edukację, badania, oraz wspieranie biznesu w bezpośredniej współpracy z przedsiębiorstwami Małopolski. Oparcie CeKiD-u na spółce powołanej przez uczelnię, ścisła integracja w ramach planowanego rozwoju infrastruktury Centrum oraz działalności dydaktyczno-badawczej wspiera te procesy oraz zapewnia rozwój kadry badawczej. W szczególności działania CeKiD przyczynią się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - inicjowania wspólnych projektów badawczych oraz tworzenia polityk publicznych w zakresie zachęt dla przedsiębiorstw (w tym MŚP) do zgłaszania zapotrzebowania na innowacyjne produkty, charakteryzujące się nowoczesnym wzornictwem; - wsparcia ochrony własności przemysłowej; 		
--	--	--	--	--	--

8 3	<p>dr Jarosław Bober Dyrektor Szkoły Publicznej Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie ul. Rakowicka 16; 31-510 Kraków tel. 293 75 60; fax. +48 12 293 75 59 www.msap.uek.krakow.pl</p>	C.2 CENTRUM KREATYWNOŚCI i DIZAJNU	<p>- inicjacji projektów w ramach modelu „od pomysłu do przemysłu”; - ułatwiania transferu wiedzy i innowacji do przedsiębiorstw; - wsparcia podmiotów kooperujących (B+R, przemysły kreatywne) oraz wsparcia innowacji nietechnologicznych. Wymiernymi efektami tej zgodności będą przede wszystkim: liczba przedsiębiorstw współpracujących z CeKID oraz liczba projektów (objętych wsparciem czy inicjowanych i monitorowanych przez CeKID). Ponadto dzięki tworzeniu zdolności kooperacyjnych planowanego Centrum do współpracy międzyregionalnej działalności CeKID wpisuje się w Strategię dla rozwoju Polski południowej dla województw małopolskiego i śląskiego w ramach Bipolarnego Centrum Wzornictwa i Dizajnu</p>	<p>W ramach uwag zgłoszony projekt kluczowy</p>	<p>Prof. Andrzej Sokółowski, Prorektor ds. Organizacji i Rozwoju, UEK, w ramach konsultacji zatwierdził zgłoszony przez MSAP projekt kluczowy: Centrum Kreatywności i Dizajnu (CeKID). Zasadniczym celem projektu jest wzrost konkurencyjności małopolskiej gospodarki poprzez rozwój wiedzy dotyczącej kreatywności i wzmocnienie jakości oraz zakresu wykorzystania dizajnu w gospodarce regionu (przedsiębiorstwach, jednostkach naukowych, szkołach wyższych). Cel szczegółowy to stworzenie infrastruktury oraz zaplecza eksperckiego i naukowego (na bazie potencjału naukowego małopolskich uczelni) pozwalających na tworzenie i funkcjonowanie w ramach regionalnych (biznes, przemysły kreatywne, administracja), ponadregionalnych a z czasem</p>	<p>Zalecenia dotyczące szczegółowych sposobów realizacji projektów indywidualnych nie są rozstrzygane na etapie konsultowania Programu Strategicznego RSI WM 2013-2020. Rekomenduje się skierowanie uwag o charakterze wykonawczym do ich przeanalizowania przez zespoły opracowujące poszczególne projekty indywidualne oraz przygotowujące plany wykonawcze indywidualnych przedsięwzięć strategicznych.</p>
--------	---	--	--	---	---	--

8 4	<p>Halszka Siudak Specjalista ds. projektów Uniwersytet Jagielloński Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Uniwersytetu (CITTRU) ul. Czapskich 4, 31- 110 Kraków tel.: +48 12 663 38 35, fax: +48 12 663 38 31 e-mail: halszka.siudak@uj.edu.pl, citrru@uj.edu.pl,</p>	<p>C.1 CENTRA TECHNOLOGII I ROZWOJU (prawdopodobnie – zgłaszający nie precyzuje)</p>	<p>W ramach uwag zgłoszony projekt kluczowy</p>	<p>ponadnarodowych sieciach współpracy w zakresie wspierania, tworzenia wizerunku oraz marki Małopolski jako regionu przemysłów kreatywnych i ponadregionalnego centrum dizajnu. Jako cel projektu należy także wskazać działalność edukacyjną i szkoleniową w 83zakresie przemysłów kreatywnych oraz dizajnu realizowaną poprzez: warsztaty, szkolenia, studia podyplomowe oraz międzyuczelniane studia I i II stopnia – prowadzone przez uczelnie będące partnerami/udziałowcami przedsięwzięcia.</p>	<p>Projekt decyzją Zarządu Województwa Małopolskiego został rekomendowany jako przedsięwzięcie strategiczne, które zostanie uwzględnione w RSI WM.</p>
8 5	<p>Marcin Lataño-Anulewicz Instytut Odlewnictwa, Instytut Badawczy 30-418 Kraków, ul. Zakopiańska 73 marcin.latallo@iod.krakow. pl+48 12 26 18 345, faks: +48 12 266 08 70</p>	<p>Rozdział 1.1, strona 4 – drugi akapit</p>	<p>... będzie ubieganie się o środki z krajowych programów operacyjnych oraz innych krajowych i zagranicznych źródeł finansowania, z uwzględnieniem funduszy własnych przedsiębiorstw</p>	<p>Należy w tym zapisie uwzględnić konieczność zapewnienia wkładu własnego przez przedsiębiorstwa prowadzące innowacje, nie tylko finansowanie ze środków zewnętrznych (taka formuła nie przyniesie oczekiwanych rezultatów)</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. Na str. 42 dodano stosowne uzupełnienie.</p>
8 6	<p>Marcin Lataño-Anulewicz Instytut Odlewnictwa, Instytut Badawczy 30-418 Kraków, ul. Zakopiańska 73 marcin.latallo@iod.krakow. pl+48 12 26 18 345, faks: +48 12 266 08 70</p>	<p>Rozdział 2, pkt. 17, strona 11</p>	<p>W latach 2005-2011 zrealizowano pięć (a nie trzy) projekty typu Foresight. ...</p>	<p>Instytut Odlewnictwa był koordynatorem dwóch projektów typu Foresight (być może zostały one uwzględnione w tych trzech wymienionych, choć zapis na to nie wskazuje) – Foresight technologiczny odlewnictwa polskiego, Foresight technologii odlewniczych w kontekście Energii do roku 2030. Realizowany przez Krakowski Park Technologiczny Foresight Małopolska 2020 pomija w znacznym stopniu</p>	<p>Uwaga uwzględniona w sposób następujący: W latach 2005-2011 w Małopolsce zrealizowano pięć konsorcjalnych projektów typu foresight technologiczny, koordynowanych przez: UEK (1 projekt), KPT (2 projekty) oraz Instytut Odlewnictwa (2 projekty). W ostatnich badaniach,</p>

				<p>rozwoju przemysłu elektromaszynowego (o którym jest mowa w pkt. 16 RSI), a także rozwój technologii materiałowych, w tym odlewniczych (Obszerna informacja w tym zakresie była przekazana do KPT w czasie konsultacji społecznych, wraz z promesą od Ministerstwa Gospodarki, jednak nie została ona w wystarczającym stopniu uwzględniona w zapisach Foresightu Małopolska 2020).</p> <p>Zbyt ogólne sformułowanie celu RSI, nie wskazujące na żadne konkretne działania czy inicjatywy, które wskazywałyby konkretne rezultaty.</p>	<p>koordynowanych przez Krakowski Park Technologiczny, wskazano trzy najbardziej obiecujące obszary specjalizacji regionu – bezpieczeństwo i komfort życia, medycynę i zdrowie oraz informację i wizualizację, a w ich ramach 10 rozwiązań technicznych, których rozwój może wesprzeć budowę przewag konkurencyjnych gospodarki regionu.</p> <p>PS RSI powstaje zgodnie ze wspólną metodologią przyjętą dla wszystkich Programów Strategicznych Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020. Metodologia ta dotyczy również formułowania celów głównych Programów Strategicznych, w tym RSI.</p> <p>Uwaga została uwzględniona.</p>
8 7	<p>Marcin Latało-Anulewicz Instytut Odlewnictwa, Instytut Badawczy 30-418 Kraków, ul. Zakopiańska 73 marcin.latalo@iod.krakow. pl+48 12 26 18 345, faks: +48 12 266 08 70</p>	<p>Rozdział 4, strona 27</p>	<p>Należy uzupełnić cel projektu poprzez przejście od ogólnych sformułowań, do bardziej konkretnych działań i form wspierania innowacyjności w regionie</p>	<p>rozwoju przemysłu elektromaszynowego (o którym jest mowa w pkt. 16 RSI), a także rozwój technologii materiałowych, w tym odlewniczych (Obszerna informacja w tym zakresie była przekazana do KPT w czasie konsultacji społecznych, wraz z promesą od Ministerstwa Gospodarki, jednak nie została ona w wystarczającym stopniu uwzględniona w zapisach Foresightu Małopolska 2020).</p> <p>Zbyt ogólne sformułowanie celu RSI, nie wskazujące na żadne konkretne działania czy inicjatywy, które wskazywałyby konkretne rezultaty.</p>	<p>koordynowanych przez Krakowski Park Technologiczny, wskazano trzy najbardziej obiecujące obszary specjalizacji regionu – bezpieczeństwo i komfort życia, medycynę i zdrowie oraz informację i wizualizację, a w ich ramach 10 rozwiązań technicznych, których rozwój może wesprzeć budowę przewag konkurencyjnych gospodarki regionu.</p> <p>PS RSI powstaje zgodnie ze wspólną metodologią przyjętą dla wszystkich Programów Strategicznych Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020. Metodologia ta dotyczy również formułowania celów głównych Programów Strategicznych, w tym RSI.</p> <p>Uwaga została uwzględniona.</p>
8 8	<p>Marcin Latało-Anulewicz Instytut Odlewnictwa, Instytut Badawczy 30-418 Kraków, ul. Zakopiańska 73 marcin.latalo@iod.krakow. pl+48 12 26 18 345, faks: +48 12 266 08 70</p>	<p>Strona 42</p>	<p>Figurujący zapis „w niniejsze przedsięwzięcie wpisuje się projekt FOUNDRYMET [...]” należy uzupełnić, ponieważ nie tylko Foundrymet, ale także powstałe w Krakowie konsorcjum pn. Małopolskie Centrum Innowacyjnych Technologii i Materiałów, w którym uczestniczą: Instytut Odlewnictwa, Instytut Zaawansowanych Technologii Wytwarzania, Instytut Metali Nieżelaznych – Oddział Metali Lekkich Skawina, Instytut Metalurgii i Inżynierii Materiałowej PAN</p>	<p>Konsorcjum pn. Małopolskie Centrum Innowacyjnych Materiałów i Technologii zostało utworzone przez wiodące w regionie instytucje działające w obszarze nauk o materiałach i inżynierii materiałowej. W ramach Działania 2.2 POIG otrzymało kwotę ponad 50 mln zł na rozbudowę infrastruktury naukowo-badawczej, tworząc w ten sposób unikatowy w skali regionalnej i krajowej kompleks badawczo-rozwojowy. Pozwoliło to na zlokalizowanie w jednym miejscu wysoce zaawansowanych urzędzeń badawczych – niedostępnych w tej części Europy, wykonujących zaawansowane prace aplikacyjne (np. dla NASA). Warto by było chociaż o tym wspomnieć na łamach RSI.</p>	<p>Uwaga uwzględniono zamieszczając na str. 31 stosowny zapis: Przy tym technologie stosowane w procesach produkcyjnych w wielu z tych branż są nie mniej innowacyjne niż technologie obecne w dziedzinach zaliczonych do specjalizacji regionalnej. Warto w tym kontekście wspomnieć także o naukach o materiałach z uwagą na dość istotną</p>
8 9	<p>Marcin Latało-Anulewicz Instytut Odlewnictwa, Instytut Badawczy 30-418 Kraków, ul. Zakopiańska 73 marcin.latalo@iod.krakow. pl+48 12 26 18 345, faks: +48 12 266 08 70</p>	<p>Strona 30</p>	<p>Oprócz wymienionych 4 dziedzinach naukowych warto by było dołożyć 5 – nauki o materiałach, choćby w kontekście przytoczonego projektu Foundrymet, a także proponowanego do uzupełnienia konsorcjum Małopolskie Centrum Innowacyjnych Technologii i Materiałów (skrót MCITIM)</p>	<p>Uwaga uwzględniono zamieszczając na str. 31 stosowny zapis: Przy tym technologie stosowane w procesach produkcyjnych w wielu z tych branż są nie mniej innowacyjne niż technologie obecne w dziedzinach zaliczonych do specjalizacji regionalnej. Warto w tym kontekście wspomnieć także o naukach o materiałach z uwagą na dość istotną</p>	<p>Uwaga uwzględniono zamieszczając na str. 31 stosowny zapis: Przy tym technologie stosowane w procesach produkcyjnych w wielu z tych branż są nie mniej innowacyjne niż technologie obecne w dziedzinach zaliczonych do specjalizacji regionalnej. Warto w tym kontekście wspomnieć także o naukach o materiałach z uwagą na dość istotną</p>

9 0	<p>Marcin Latało-Anulewicz Instytut Odlewnictwa, Instytut Badawczy 30-418 Kraków, ul. Zakopiańska 73 marcin.latalo@iod.krakow. pl+48 12 26 18 345, faks: +48 12 266 08 70</p>	<p>Strona 51</p>	<p>... najnowszych rozwiązań stosowanych w przemyśle chemicznym, jak również z branżą metalurgiczną poprzez rozwój koncepcji Foundrymet i MCTIM</p>	<p>Należy nieco szerzej potraktować ten zapis, nie ograniczając go wyłącznie do przemysłu chemicznego</p>	<p>liczebność w Małopolsce instytucji B+R z tego obszaru. Przychylił się do wniosku, że zapis ten należy traktować szerzej.</p>
9 1	<p>Marcin Latało-Anulewicz Instytut Odlewnictwa, Instytut Badawczy 30-418 Kraków, ul. Zakopiańska 73 marcin.latalo@iod.krakow. pl+48 12 26 18 345, faks: +48 12 266 08 70</p>	<p>Strona 51 Część wdrożeniowa Strona 89, punkt A.4</p>	<p>Dopisać: Operatorem w zakresie projektu Foundrymet będzie Akademia Górniczo-Hutnicza oraz Instytut Odlewnictwa Operatorem w zakresie projektu Małopolskie Centrum Innowacyjnych Technologii i Materiałów będzie Instytut Odlewnictwa we współpracy z pozostałymi partnerami konsorcjum – Instytutem Zaawansowanych Technologii Wytwarzania, Instytutem Metali Nieżelaznych Oddział Metali Lekkich Skawina, Instytutem Metalurgii i Inżynierii Materiałowej PAN</p>	<p>Należy w tym zapisie uwzględnić dwa wymienione projekty jako istotnych wykonawców części wdrożeniowej we właściwych sobie obszarach. W analogiczny sposób należałoby uzupełnić zapisy w pkt. A.4 na stronie 89</p>	<p>Foundrymet – uwaga uwzględniona częściowo W przedsięwzięciu A 4 umieszczono zapis: „W niniejsze przedsięwzięcie wpisuje się również projekt uwzględniony w Polskiej Mapy Drogowej Infrastruktury Badawczej w zakresie metalurgii i odlewnictwa pn. FOUNDRYMET – realizowany przez Akademię Górniczo-Hutniczą w konsorcjum z Instytutem Odlewnictwa”. Projekt został zgłoszony w ramach Polskiej Mapy Drogowej Infrastruktury Badawczej. Małopolskie Centrum Innowacyjnych Technologii i Materiałów – uwaga nieuwzględniona Projekt został zgłoszony do Banku Projektów Regionalnych. Zgodnie z zasadami funkcjonowania Banku Projektów, projekt ten rekomendowany jest do realizacji w przyszłości w procedurze konkursowej.</p>
9 2	<p>Ewa Chromniak Członkini Małopolskiej Rady Pożytku Publicznego Ewa Chromniak Fundacja Biuro Inicjatyw Społecznych Ul. Krasicckiego 18, 30-503</p>		<p>Założenia Programu ograniczają wsparcie rozwoju innowacji do obszaru B+R oraz tworzenia powiązań między uczelniami i biznesem, tymczasem niezbędne jest również stworzenie systemu wsparcia dla generowania innowacji w zakresie szeroko</p>	<p>Ponowienie uwagi z konsultacji środowiskowych, zgłoszonej 22 września 2012 roku. Zasadniczo nie zgadzam się z opinią, że innowacje dotycząca jedynie sektora B+ R. A co z całym obszarem innowacji społecznych, które</p>	<p>Rekomenduje się skierowanie tej uwagi do zespołu opracowującego Program Strategiczny Włączenie Społeczne, którego zakres tematyczny, zgodnie z obowiązującą linią demarkacyjną między programami, uwzględnić zagadnienia</p>

<p>Kraków Tel. 12/418 00 77, kom. 790 346 927 www.bis-krakow.pl</p>		<p>rozumianych zagadnień społecznych. Zdolność do kreowania innowacji w polityce społecznej jest koniecznym warunkiem rozwiązywania coraz bardziej złożonych problemów cywilizacyjnych. Np. małopolski bon na innowację w założeniu jest adresowany tylko do przedsiębiorstw- a uwzględniając powyższy postulat – powinien być również adresowany do organizacji pozarządowych.</p> <p>W założeniach Programu, w priorytecie dotyczącym społecznej odpowiedzialności biznesu nie uwzględniono mechanizmów mających na celu tworzenie powiązań między biznesem a sektorem organizacji pozarządowych, a przecież ta współpraca często stanowi kluczowy element tej idei. Planowane działania ograniczono do informacji, promocji i edukacji sektora przedsiębiorstw (bez uwzględnienia konieczności edukacji i wsparcia organizacji pozarządowych w tym zakresie), nie przewidziano również innych mechanizmów, większym stopniu stymulujących rozwój społecznej odpowiedzialności biznesu np. rozwiązań służących inicjowaniu współpracy między NGO a biznesem.</p>	<p>mogą być również z powodzeniem realizowane we ws-cy z sektorem gospodarczym i badawczym?! Żeby jednak takie przedsięwzięcia realizować organizacje pozarządowe muszą być jednym z beneficjentów programu. W następnym okresie programowania, gdzie nacisk będzie położony na wzmocnienie konkurencyjności i innowacyjności województwa, obszar innowacji społecznych mógłby być ważną płaszczyzną rozwoju województwa, tym bardziej że już obecnie Małopolska jest pionierem w tym zakresie! Uprzedzając argument- niestety adekwatne zapisy umożliwiają realizację innowacji społecznych nie znajdując się w programie Włączenie Społeczne! Wydaje się że program RSI jest właściwym miejscem aby szeroko spoglądać na zagadnienie innowacji, na tym może polegać jego innowacyjność właśnie. Stosowanie mocno branżowego spojrzenia w tym programie jest ograniczające.</p>	<p>innowacji społecznych.</p>
<p>9 3 Wojciech Gruszecki Członek Zarządu Zakłady Mechaniczne Tarnów s. a. Ul. Kochanowskiego 30 33-100 Tarnów Te. 14/ 63 06 200</p>		<p>W ramach uwag zgłoszony jako projekt kluczowy rozbudowa Centrum Badawczo-Rozwojowego ZM Tarnów</p>	<p>Inwestycja będzie generować nowe miejsca pracy dla specjalistów kierunków technicznych uczelni i szkół Małopolski. Efektem realizacji inwestycji będzie m. in.: wzmocnienie potencjału innowacyjnego regionu, aktywizacja zawodowa absolwentów, opracowanie nowych produktów i technologii, poprawa konkurencyjności gospodarki regionu, nawiązanie i utrwalenie efektywnych relacji biznesu i nauki. Celem projektu jest rozbudowa Centrum Badawczo Rozwojowego o nowe kompetencje</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. Projekt decyzją Zarządu Województwa Małopolskiego został rekomendowany jako przedsięwzięcie strategiczne, które zostanie uwzględnione w RSI WM.</p>

				<p>i możliwości techniczno-organizacyjne prowadzenia nowatorskich prac badawczych i rozwojowych,</p> <p>a także budowa firmy inżynieryjnej opartej o własne zaplecze badawczo-rozwojowe.</p> <p>Realizacja interdyscyplinarnych badań naukowych i prac rozwojowych oraz podniesienie potencjału innowacyjnego i intelektualnego przedsiębiorstwa</p>
--	--	--	--	--

<p>Uwagi do Programu Strategicznego Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2013- 2020, zgłoszone podczas konsultacji społecznych założeń projektów Programów Strategicznych (30.10.2013 r. – 28.11. 2013 r.)</p>					
Lp	Zgłaszający uwagę	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (rozdział/strona/pkt)	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi	Sposób uwzględnienia uwagi / w przypadku nie uwzględnienia – krótkie uzasadnienie
1	Uniwersytet Jagielloński, Dział Funduszy Strukturalnych	Priorytet 1, Działanie B1, s. 49:	<p>W grupie podmiotów uczestniczących wskazano "szkoły wyższe i jednostki badawcze".</p> <p>Zapis wymaga korekty, ze względu na niespójność przyjętych definicji.</p>	<p>W grupie podmiotów uczestniczących wskazano "szkoły wyższe i jednostki badawcze". Jest to niespójne z definicją przyjętą na str. 35/36, w której przyjęto, iż szkoły wyższe zawierają się w pojęciu „jednostka naukowa”.</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. We wskazanym miejscu wyrażenie "szkoły wyższe i jednostki badawcze" zastąpiono sformułowaniem „jednostki naukowe”.</p>
2	Uniwersytet Jagielloński, Dział Funduszy Strukturalnych	Priorytet 3, Działanie G1, s. 78- 80.	<p>Uniwersytet Jagielloński zgłasza postulat umożliwienia realizacji projektów w ramach tego przedsięwzięcia również szkołom wyższym.</p> <p>Proponujemy uzupełnienie zapisu „partnerzy uczestniczący” o jednostki naukowe (szkoły wyższe).</p>	<p>UJ jest zainteresowany realizacją przedsięwzięć w zakresie informatyzacji instytucji publicznych oraz projektów polegających na dostosowywaniu usług edukacyjnych do potrzeb osób niepełnosprawnych (niepełnosprawnych, niedowidzących oraz z innymi trudnościami w uczeniu się)</p> <p>Zakres merytoryczny Priorytetu pokrywa się z zakresem zadań szkół wyższych.</p> <p>Tego typu projekty stanowią odpowiedź na zapotrzebowanie dużych instytucji działających na rzecz społeczeństwa w także tym szkół</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. W Priorytecie 3, Działanie G1 do potencjalnych partnerów uczestniczących dopisano „jednostki naukowe”.</p>

				<p>wyższych na nowoczesne narzędzia służące do zarządzania instytucją, pozwalające na kompleksową i efektywną obsługę wszelkich realizowanych aktywności. Wdrożenie zintegrowanego systemu informatycznego zarządzania uczelnią zapewni poprawę jakości świadczonych usług edukacyjnych, efektywności pracy i zarządzania finansami.</p>	
3	<p>Uniwersytet Jagielloński, Dział Funduszy Strukturalnych</p>	<p>Priorytet 3, Działanie G3, s. 83-84</p>	<p>Uniwersytet Jagielloński zgłasza postulat umożliwienia realizacji projektów w ramach tego przedsięwzięcia również szkołom wyższym.</p> <p>Proponujemy uzupełnienie zapisu „partnerzy uczestniczący” o jednostki naukowe (szkoły wyższe).</p>	<p>UU zainteresowany jest realizacją przedsięwzięć opisanych w zakresie rzeczowym planowanego działania w obszarze szeroko rozumianych „instytucji świadczących usługi publiczne”. Zakres merytoryczny Priorytetu pokrywa się z zakresem zadań realizowanych także przez szkoły wyższe.</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. W Priorytecie 3, Działanie G3, do potencjalnych partnerów uczestniczących dopisano „jednostki naukowe”.</p>
4	<p>Uniwersytet Jagielloński, Dział Funduszy Strukturalnych</p>	<p>Priorytet 3, Działanie H1, s. 87-88</p>	<p>Uniwersytet Jagielloński zgłasza postulat umożliwienia realizacji projektów w ramach tego przedsięwzięcia również szkołom wyższym.</p> <p>Proponujemy uzupełnienie zapisu „partnerzy uczestniczący” o jednostki naukowe (szkoły wyższe).</p>	<p>Uniwersytet Jagielloński jest zainteresowany realizacją przedsięwzięć opisanych w zakresie rzeczowym działania, jako realizatora projektów z zakresu digitalizacji zasobów przechowywanych w regionie archiwaliów, muzealiów, dzieł sztuki, materiałów piśmienniczych i audiowizualnych, oraz rozwoju bibliotek cyfrowych i muzeów.</p> <p>Biblioteka Jagiellońska (BJ) wspólnie z Biblioteką Medyczną Collegium Medicum UJ, bibliotekami wydziałowymi i instytutowymi tworzy system biblioteczno-informacyjny Uniwersytetu Jagiellońskiego.</p> <p>Dzięki bogatemu zasobowi druków polskich uznawana jest za bibliotekę narodową. BJ kompletuje i archiwizuje wszystkie druki polskie wydane w kraju i za granicą w tym także gromadzi zagraniczną literaturę naukową. Szczególnie dba o pozyskiwanie literatury naukowej dotyczącej takich dziedzin, jak kulturoznawstwo, językoznawstwo, literaturoznawstwo, sztuka i religioznawstwo. Charakter zbiorów i pełnione funkcje zobowiązują BJ do szczególnej troski i ochrony</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. W Priorytecie 3, Działanie H1, do potencjalnych partnerów uczestniczących dopisano „jednostki naukowe”.</p>

5	<p>Uniwersytet Jagielloński – Collegium Medicum w Krakowie</p>	<p>Zgłoszenie nowego projektu</p>	<p>Postulujemy umieszczenie w Projekcie Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2013-2020 zadania z zakresu tematyki obejmującej Medycynę Translacyjną.</p>	<p>zbiorów, co wpływa na zakres i sposób ich udostępniania.</p>	<p>Podstawowym celem Medycyny Translacyjnej jest zwiększenie konkurencyjności i atrakcyjności Małopolski w procesie wdrażania odkryć pochodzących z nauk podstawowych do praktyki klinicznej w oparciu o wsparcie małopolskich badaczy w planowaniu inwestycji i badań naukowych z nastawieniem na przyszłe wdrożenie.</p> <p>MOMT (Małopolski Ośrodek Medycyny Translacyjnej) utworzony w ramach struktury Uniwersytetu Jagiellońskiego w 2012 roku zostanie poszerzony i będzie obejmował:</p> <p>Biuro Koordynacji Translacji Medycznej w Małopolsce – Utworzenia bazy lokalowej Biura, wyposażenie go w niezależny ośrodek komputerowy i bioinformatyczny oraz zatrudnienie ekspertów ds. Translacji posiadających odpowiednie wykształcenie w zakresie badań klinicznych, zdrowia publicznego, ekonomii i medycyny.</p> <p>Cele badawcze Biura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Utworzenie bazy infrastrukturalnej Biura Koordynacji Translacji Medycznej w ramach Centrum Badawczego Wydziału Lekarskiego UJ CM 2. Wsparcie organizacyjne i procesowe dla opracowywanych pomysłów i koncepcji jak i również zapewni skoordynowane wykorzystanie posiadanych zasobów i potencjału Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Medicum w Krakowie. 3. Organizacja i nadzór nad wewnętrznym procesem konsultacji i zwiększania wartości wniosków o finansowanie projektów badawczych powstających na terenie Małopolski 4. Zapewnienie infrastruktury bioinformatycznej do planowania i prowadzenia 	<p>Projekt koresponduje z obszarem specjalizacji regionalnej nauki o życiu. Projekt decyzją Zarządu Województwa Małopolskiego został rekomendowany jako przedsięwzięcie strategiczne, które zostanie uwzględnione w RSI WM.</p>	
---	--	-----------------------------------	---	---	--	---	--

			<p>wysokiej jakości badań translacyjnych w Małopolsce</p> <p>5. Aktywne poszukiwanie źródeł finansowania naukowego i komercyjnego na realizację badań naukowych inicjowanych przez naukowców z Województwa Małopolskiego.</p> <p>Drugi element MOMT stanowią laboratoria badawcze, które proponujemy zintegrować z obecną infrastrukturą badawczą Uniwersytetu Jagiellońskiego dla w pełni efektywnego wykorzystania potencjału tej wiodącej Uczelni na Świecie.</p> <p>Aby utworzyć jednostkę o najwyższej marce, konieczne będzie zakup wyposażenia naukowo-badawczego o najwyższym standardzie oraz utworzenie miejsc pracy do których na zasadzie międzynarodowego konkursu zrekrutowani zostaną naukowcy.</p> <p>Infrastrukturalnie jednostka ta zostałaby zintegrowana z tworzonym obecnie Centrum Badawczym Wydziału Lekarskiego UJ CM powstającym w związku z posiadaniem przez Wydział statusu Krajowego Naukowego Ośrodka badawczego.</p> <p>Rolą Ośrodka Translacji Medycznej będzie prowadzenie umożliwienie badaczom Małopolski prowadzenia badań translacyjnych.</p> <p>Celem inicjatywy jest zapewnienie skutecznego wsparcia rozwoju badań naukowych mających potencjał nie tylko komercjalizacyjny ale i wdrożeniowy. Polegać ono będzie na stworzeniu kompleksowego systemu wdrażania wyników badań medycznych do praktyki klinicznej.</p> <p>Ośrodek Translacji Medycznej wraz z laboratoriami które wejdą w jego skład umożliwi naukowcom z Województwa Małopolskiego opracowywanie nowatorskich rozwiązań w zakresie medycyny.</p> <p>Projekt wpisuje się i wynika bezpośrednio z obecnie obowiązujących strategii rozwoju</p>
--	--	--	--

			<p>województwa Małopolskiego. Jest to projekt unikalny w skali województwa i całego kraju.</p> <p>Głównym warunkiem powodzenia rozwoju nauk o życiu jest ścisła współpraca różnych dziedzin, a przede wszystkim transfer wiedzy z bardzo dobrze wyposażonych (high-tech) laboratoriów uniwersyteckich do przedsiębiorstw. Dlatego też działalność Biura oraz Ośrodka skupiać się będzie wokół specjalizacji regionalnej Województwa Małopolskiego. (biochemia, biodynamika, bioinżynieria, bioinformatyka i biocomputing, biomateriały, inżynieria biomedyczna, systemy biomedyczne, inżynieria biomolekularna, biomonitoring, biofizyka, biotechnologia, biologia komórkowa, nauki o żywieniu i żywności, genetyka i genomika, techniki obrazowania medycznego, biologia molekularna, nanotechnologia, neurobiologia, botanika, proteomika, inteligentne biopolimery, inżynieria tkankowa)</p> <p>Małopolski Ośrodek Medycyny Translacyjnej został stworzony w ramach Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w wyniku koordynowanego przez Urząd Marszałkowski projektu SPIN.</p> <p>Utworzenie ośrodka wynikało z analizy SWOT która wskazała wyraźnie na konieczność aktywizacji procesu wdrażania potencjału naukowego w Małopolsce w zakresie nauk o życiu.</p> <p>Szczegółowe cele dalszej realizacji projektu</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stworzenie prestiżowej jednostki badawczo-rozwojowej dokonującej skutecznej translacji medycznej, będącej krajowym liderem w zakresie wdrażania innowacyjnych technologii medycznych do praktyki klinicznej w tym prowadzenia badań translacyjnych oraz badań klinicznych. 2. Stworzenie oferty i marki jednostki
--	--	--	--

6	Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie	D.2 Kompetencje kadr naukowych i studentów str. 62-63	<p>W toku analizy zapisów programów strategicznych Kapitał Intelktualny i Rynek Pracy oraz RSI zauważyliśmy zbieżność zapisów w tych dokumentach w zakresie wsparcia studentów.</p> <p>W RSI w ramach przedsięwzięcia D.2</p>	<p>oferującej najwyższej jakości usługi w zakresie planowania, prowadzenia i analizowania wyników badań klinicznych oraz wprowadzania nowych technologii medycznych do praktyki klinicznej celem której będzie promowanie postaw translacyjnych w środowisku medycznym i przemyśle</p> <p>3. Ciągłe kształcenie wysokiej klasy specjalistów do obsługi procesu translacji w oparciu o najwyższe standardy i dobre praktyki najlepszych ośrodków translacyjnych na świecie.</p> <p>4. Funkcjonowanie w oparciu o strategiczne partnerstwa międzynarodowe ze znaczącymi ośrodkami translacyjnymi na świecie.</p> <p>5. Prowadzenie ścisłej współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego jako instytucja partnerska o charakterze eksperckim w zakresie diagnozy ważnych problemów i populacji Małopolski oraz wypracowania i wdrażania innowacyjnych rozwiązań diagnostycznych i prewencyjnych do praktyki klinicznej w regionie.</p> <p>6. Prowadzenie ścisłej współpracy z przedstawicielami przemysłu (ze szczególnym uwzględnieniem sektora MŚP) w zakresie wprowadzania nowych technologii medycznych do praktyki klinicznej.</p> <p>7. Stworzenie sposobu finansowania działalności MOMT zapewniającego ciągłość i skuteczność funkcjonowania oraz optymalne wykorzystanie i dalszy rozwój posiadanego kapitału ludzkiego</p>	<p>Zgodnie z uzgodnieniami poczynionymi przez Urząd Marszałkowski i Wojewódzki Urząd Pracy, w Małopolsce funkcjonować będzie jeden program stypendialny. Z tej przyczyny z opisu działania D.2. RSI usunięto następujące treści:</p>
---	-----------------------------------	---	---	--	---

		<p>Kompetencje kadr naukowych i studentów założona jest realizacja m.in. :</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowania programów kształcenia w języku obcym i wsparcie zagranicznych staży dla studentów w przedsiębiorstwach oraz - programów stypendialnych dla studentów, w tym studentów kształcących się na studiach III stopnia. <p>W PS Kapitał Intelktualny... mamy natomiast przedsięwzięcie w ramach Działania 1.2 pn. Wsparcie stypendialne dla uczniów i studentów zakładające budowę <u>jednego regionalnego systemu stypendialnego</u>, w tym również dla studentów i doktorantów oraz przedsięwzięcie w ramach Działania 5.2 pn. Program stażowy dla studentów zakładające realizację staży dla studentów w przedsiębiorstwach z branż wskazanych w RSI.</p>	<p>funkcjonować 1 program stypendialny.</p>	<p>Zakres rzeczowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - programy stypendialne dla studentów, w tym studentów kształcących się na studiach III stopnia, <p>Opis sposobu szacowania wartości całkowitej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - programy stypendialne dla studentów, (1500 zł x 70 stypendiów rocznie x 10 miesięcy), w tym studentów III stopnia (3,5 tys. zł x 70 stypendiów rocznie x 24 mies.), <p>W tym samym działaniu dodano natomiast następujące treści:</p> <p>Zakres rzeczowy:</p> <p>Przewiduje się także realizację programu stażowego dla studentów studiujących na kierunkach korespondujących z obszarami specjalizacji regionalnej. W efekcie odbycia staży studenci będą mogli być zatrudnieni w danym przedsiębiorstwie lub też będą mogli przenieść zdobyte doświadczenie do innych firm w regionie. W przypadku staży zagranicznych przewiduje się wprowadzenie mechanizmu zachęcającego do powrotu do kraju.</p> <p>(...)</p> <ul style="list-style-type: none"> - program stażowy dla studentów dwóch ostatnich lat z kierunków studiów korespondujących z obszarami specjalizacji regionalnej. <p>Opis sposobu szacowania wartości całkowitej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - program stażowy dla studentów dwóch ostatnich lat (w 2012 roku było 12 000 absolwentów uczelni technicznych. Zgodnie z
--	--	---	---	---

					<p>prognozy demograficznymi w kolejnych latach liczba studentów zmaleje o 25%. Przyjęto więc do obliczeń wartość 9 000 absolwentów rocznie. W ogólnopolskim programie „Grasz o staż” w edycji z 2012 r. było ponad 3000 zgłoszeń z całej Polski. Liczba laureatów to 215 osób, czyli 7% z liczby wszystkich zgłoszeń. Założono taki sam procent uczestników staży z liczby 9 000, czyli 600 stażystów rocznie. Założono średnią wartość miesięcznego wynagrodzenia stażysty na poziomie 2 000 zł. Zatem 600 osób x 8 miesięcy x 2 000 zł x 7 lat),</p>
7	Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości	<p>Rozdz. 2, str. 18, pkt 37 Rozdz. 5.2, str. 61, PS D.1</p>	<p>Wersja projektu Regionalnej Strategii Innowacji na lata 2013-2020, przyjęta uchwałą nr 1314/13 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 25 października 2013 r. nie wymienia wśród działań w ramach PS D.1 systemu zamawiania prac dyplomowych (poprzednio: pkt d) na s. 57), lecz został on opisany w diagnozie innowacyjności gospodarki województwa małopolskiego (pkt 37). Zasadne wydaje się usunięcie niespójności, najlepiej poprzez korektę zapisów diagnozy.</p>	<p>Zakres rzeczowy działań przewidzianych w ramach PS D.1 został ograniczony (w stosunku do poprzedniej wersji oprócz systemu zamawiania prac dyplomowych usunięto również działania polegające na przygotowaniu i wdrożeniu programów zatrudnienia i przyuczenia do pracy nowozatrudnionych pracowników badawczo-rozwojowych przedsiębiorstw). Zmiany te nie zostały wykazane ani wyjaśnione. Pomimo to, zapisy diagnozy w dalszym ciągu przewidują „wprowadzenie systemowego wsparcia na uczelniach, na których realizowane są działania polegające na przygotowywaniu prac dyplomowych na zamówienie przedsiębiorstw”.</p>	<p>Uwaga nie uwzględniona. System zamawiania prac dyplomowych nie będzie objęty wsparciem w nowej perspektywie finansowej, w związku z tym zasadnym wydaje się usunięcie działania, które pozbawione będzie miało możliwości finansowania.</p>
8	Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości	<p>Propozycja zastąpienia opisów dotychczasowych punktów 53 i 54 jednym o następującej treści: 53. Wyniki badań ewaluacyjnych przemawiają za korektą polityki</p>	<p>Propozycja zastąpienia opisów kilkuletnim doświadczeniu jednostki we wdrażaniu działań inwestycyjnych (2.1) oraz innowacyjnych (2.2) w zakresie wsparcia przedsiębiorczości, kontaktach z beneficjentami, wynikach badań</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. W części diagnostycznej RSI wprowadzono sugerowany zapis.</p>	

	<p>Rozdz. 2, str. 22, pkt 53 i 54</p>	<p>województwa w zakresie wsparcia działalności inwestycyjnej przedsiębiorstw. Powinna ona polegać na zwiększeniu roli instrumentów zwrotnych (szczególnie tych o charakterze preferencyjnym) kosztem dotacji bezzwrotnych. Zakres wsparcia działalności inwestycyjnej małopolskich firm miał szeroki i różnorodny charakter, a przeważającą część środków przeznaczonych na ten cel konsumowało działanie 2.1 schemat A MRPO 2007-2013. Podejmowane w jego zakresie interwencje przyczyniły się do unowocześnienia przedsiębiorstw, co podkreślali ankietowani w 2012 r. beneficjenci wsparcia. W zarejestrowanych opiniach wskazywali oni, iż dzięki pozyskanemu dofinansowaniu następuje rozwój firmy, poprawa jej pozycji konkurencyjnej i prestiżu, zdobycie nowych klientów. Pozytywne efekty dają się zauważyć także w zakresie działań promocyjnych i zmiany wizerunku. Pomimo tego, dotacje inwestycyjne mają ograniczony wpływ na innowacyjność, rozumianą jako kreowanie i wprowadzanie bardziej nowoczesnych rozwiązań technologicznych i produktów. Ich potencjalny niekorzystny efekt wiąże się z ryzykiem kreowania tzw. gospodarki równoległej. Przedsiębiorstwa, które otrzymały wsparcie, deklarują staranie się o dofinansowanie projektów również w przyszłości. Rozwój takich firm może zostać uzależniony od finansowania zewnętrznego, co przełożyłoby się na ograniczenie ich naturalnej innowacyjności i zaburzenia konkurencyjności. Pomimo równego</p>	<p>ewaluacyjnych, a także projektowanych kierunkach wsparcia przedsiębiorczości w nowej perspektywie finansowej. Ponadto propozycja konkretnego zapisu wynika z faktu, że dotychczasowe uwagi w tym zakresie nie zostały uwzględnione zgodnie z intencją MCP.</p>	
--	---	---	---	--

			dostępu wszystkich przedsiębiorstw do dofinansowania, te, które je otrzymały, uzyskują lepszą pozycję na rynku.			
9	Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości	Rozdz. 2, str. 23, pkt 56	<p>Propozycja zastąpienia opisu w pkt 56, opisem następującej treści:</p> <p>56. Rozszerzenie zakresu instrumentów zwrotnych wydaje się zasadne właśnie w odniesieniu do wsparcia inwestycyjnego dla MŚP. Zaleta takiego rozwiązania wiąże się z mniejszą ingerencją w rynek oraz większą dostępnością kapitału zewnętrznego. Środki publiczne na rozwój sektora MŚP powinny być więc kierowane na fundusze poręczeniowe i pożyczkowe. Należy jednak uwzględnić, że zwrotne formy pomocy mogą nie sprawdzić się w finansowaniu działań wysoce innowacyjnych – w takich przypadkach warto rozważyć utrzymanie dotacyjnej formy wsparcia.</p>	Przeformułowanie opisu w celu dostosowania go do proponowanego powyżej brzmienia pkt. 53.	Uwaga została uwzględniona. W części diagnostycznej RSI wprowadzono sugerowany zapis.	
10	Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości	Rozdz. 2, str. 23, pkt 57	<p>Propozycja zastąpienia bieżącego zapisu w brzmieniu:</p> <p>Jeżeli chodzi o wspieranie inwestycji przedsiębiorstw z zakresu B+R (...), na zapis następującej treści:</p> <p>Jeżeli chodzi o wspieranie przedsiębiorstw w działalności B+R (...),</p>	Użycie w opisie sformułowania inwestycje z zakresu B+R jest niecelowe i ograniczające. Nie wszystkie działania przedsiębiorstw w obszarze B+R (np. typowe projekty badawcze) wiążą się z ponoszeniem nakładów inwestycyjnych. Pozostawienie odwołania jedynie do wsparcia inwestycyjnego ograniczałoby interwencję tylko do zakupu infrastruktury badawczej.	Uwaga została uwzględniona. W części diagnostycznej RSI wprowadzono sugerowany zapis.	
11	Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości	Rozdział 7.2, str. 72 Rozdz. 5.2, str. 61,	Rozbieżność pomiędzy tekstem Programu Strategicznego a Załącznikiem nr 2. W uzasadnieniu do uwagi nr 36 (Załącznik nr 2, str. 39) widnieje informacja, że wprowadzono następującą korektę w części finansowej:	Uwaga zgłoszona przez MCP postulowała usunięcie niespójności pomiędzy częścią finansową i opisem zakresu rzeczowego PS D.1 w zakresie przyuczania nowozatrudnionych pracowników B+R w przedsiębiorstwach. Na etapie roboczych konsultacji MCP otrzymało informację o dokonaniu korekty, uwzględniającej uwagę. Ta sama informacja	Uwaga MCP została uwzględniona, natomiast w toku prac nad RSI w zakresie kompetencji i kooperacji kadr nowocześniejszej gospodarki w zakresie możliwości finansowania dokonano korekty zapisów.	

	<p>PS D.1 Załącznik nr 2, str. 39, uwaga nr 36</p>	<p>„ - programy przyzuczenia (20 tys.-30 tys. zł x 10 rocznie), - osoby przyzuczone (5-10 tys. zł x 30-50 rocznie),” Z kolei w zakresie rzeczowym dodano dodatkowy punkt: „- przyzuczenie do pracy nowozatrudnionych pracowników badawczo-rozwojowych przedsiębiorstw (także poza programami przyzuczenia).” Dokument przyjęty uchwałą nr 1314/13 ZWM nie zawiera zaproponowanej zmiany. Działanie polegające na przygotowaniu i wdrożeniu programów zatrudnienia i przyzuczenia do pracy nowozatrudnionych pracowników badawczo-rozwojowych przedsiębiorstw zostało usunięte z zakresu rzeczowego PS D.1. Sugeruje się zmianę w Wykazie uwag bądź wprowadzenie proponowanej korekty do tekstu RSI.</p>	<p>została powtórzona w Wykazie uwag, stanowiącym załącznik nr 2 do uchwały nr 1314/13 ZWM. Zmiana zakresu PS D.1 i usunięcie działania dotyczącego przyzuczenia pracowników B+R nie zostały opisane i wyjaśnione.</p>	
<p>1 2</p>	<p>Rozdz. 5.2, str. 64, PS D.2 Załącznik nr 2, str. 40, uwaga nr 37</p>	<p>Rozbieżność pomiędzy tekstem RSI a Załącznikiem nr 2. W uzasadnieniu do uwagi nr 37 widnieje informacja, że wprowadzono następującą korektę w części finansowej: „- zagraniczne staże studentów (1500-2500 zł/mies. x 1-3 mies. x 30-50 rocznie).” Treść RSI w wersji przyjętej uchwałą nr 1314/13 ZWM wskazuje natomiast wysokość: „2500 zł/mies. x 3 mies. x 50 rocznie”. Sugeruje się ujednoczenie proponowanej wysokości staży</p>	<p>Brak spójności między deklarowanymi zmianami (z wykazu zmian) a aktualną treścią RSI. Uwaga zgłoszona przez MCP dotyczyła zwiększenia wartości staży zagranicznych.</p>	<p>Brak konieczności dokonywania poprawek. Uwaga odnosi się do odpowiedzi na uwagi przedstawione na zakończenie poprzedniego (czterwcowego) cyklu konsultacji RSI. Kolejna (październikowa) i aktualna (styczniowa) wersja RSI nie zawierają przedziałów kwot kalkulowanych na zagraniczne staże studentów.</p>

			<p>zagranicznych studentów poprzez korektę wykazu uwag bądź tekstu RSI.</p> <p>Rozbieżność pomiędzy tekstem Programu Strategicznego a Załącznikiem nr 2. W uzasadnieniu do uwagi nr 39 (Załącznik nr 2, str. 41-42) widnieje informacja, że wprowadzono następującą korektę w RSI:</p> <p>„Wsparcie zostanie objęta działalność inwestycyjna przedsiębiorstw polegająca na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Zmianie procesu produkcyjnego, w zakresie oferty produktowej, technologii i rozwiązań marketingowych stosowanych przy świadczeniu usług i organizacji produkcji; 2) Unowocześnieniu wyposażenia niezbędnego do prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorstwa, w tym: <ol style="list-style-type: none"> a) nabycie środków trwałych, ich instalacja i uruchomienie urządzeń, b) nabycie wartości niematerialnych i prawnych związanych z realizacją projektów, 3) nabycie usług eksperckich związanych z realizacją przedsięwzięcia innowacyjnego, 4) wdrożenie systemów zarządzania polegających na uzyskaniu certyfikatu ISO oraz wdrożenie innych niż ISO systemów zarządzania, 5) zakup nieruchomości oraz robót, materiałów budowlanych, budowa, przebudowa i remont budynków i budowli związanych z realizacją 	<p>Uwaga zgłoszona przez MCP miała charakter techniczny i polegała na wyodrębnieniu kosztów nabycia usług eksperckich, wdrożenia systemów zarządzania oraz zakupu nieruchomości jako osobnych kategorii, gdyż nie sposób uznać je za „wyposażenie (...) do prowadzenia działalności gospodarczej”.</p>	
<p>1 Małopolskie Centrum 3 Przedsiębiorczości</p>	<p>Rozdz. 5.2, str. 68, PS D.2 Załącznik nr 2, str. 41-42, uwaga nr 39</p>			<p>Uwaga została uwzględniona. Wprowadzono poprawkę techniczną. Punkt 2 powinien mieć podpunkty a i b, a kolejne wylistowane rodzaje działalności oznaczone są numerami 3-5.</p>	

1 4	Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości	Rozdz. 5.2, str. 71	<p>projektów.”</p> <p>Dokument przyjęty uchwałą nr 1314/13 ZWM nie zawiera zaproponowanej zmiany.</p> <p>Sugeruje się korektę tekstu Programu Strategicznego zgodnie z propozycją przedstawioną w Załączniku nr 2.</p> <p>Informacja o rekomendowaniu działania do programu subregionalnego, zawarta w zakładce Formularza realizacji, stoi w sprzeczności z założeniami MRPO 2014-2020.</p> <p>Sugeruje się usunięcie kwestionowanego zapisu z RSI.</p>	<p>Projekt MRPO 2014-2020 w wersji 2.0, przyjętej uchwałą nr 1430/13 ZWM z dnia 21 listopada 2013 r. jednoznacznie identyfikuje działania przewidziane do realizacji w ramach programów subregionalnych. W katalogu tym brak działania 1.2, w którym realizowane będą małopolskie bony na innowacje. doświadczenia w warunkach przemysłowych (zwiększenie doświadczenia w ramach współpracy przemysł - uczelnie wyższe). Uzyskanie akredytacji udzielanych przez Polskie Centrum Akredytacji pozwoliłoby dodatkowo na podniesienie poziomu usług świadczonych przez takie laboratoria.</p> <p>Jak również możliwość weryfikacji produkcji pozwala na podniesienie jakości wytwarzanych produktów a co za tym idzie w dłuższym okresie czasu zwiększenie współpracy w zakresie B+R Małych przedsiębiorstw z Uczelniami Technicznymi oraz podniesienie ich poziomu technicznego oraz technologicznego na wyższy poziom.</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. W sugerowanym fragmencie RSI usunięto informację o rekomendowaniu działania do programu subregionalnego</p>
1 5	Krakowski Park Technologiczny sp. z o.o.		<p>Kraków: your games spot – promocja małopolskiej branży gier</p>	<p>Celem projektu jest wsparcie potencjału firm z branży gier oraz kreowanie wizerunku Małopolski jako zagłębia cyfrowej rozrywki. Projekt zakłada promocję branży gier na arenie międzynarodowej m.in. poprzez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) dofinansowanie udziału małopolskich producentów gier wideo, w co najmniej 4 imprezach rocznie na targach branżowych, organizująca podczas targów wydarzenia promującego małopolskich przedsiębiorców. 2) dofinansowanie działań Digital 	<p>Projekt koresponduje z obszarem specjalizacji regionalnej technologii informacyjne i komunikacyjne (w tym multimedia) w sposób pośredni.</p> <p>W ramach RSI zaplanowane jest udzielane wsparcie przedsiębiorców realizowanych przez instytucje otoczenia biznesu. Wszystkie przedsięwzięcia, których rezultaty będą wpływały na rozwój gospodarczy regionu, będą mogły być finansowane na podstawie procedury konkursowej.</p>

	<p>Zgłoszenie nowego projektu</p>	<p>Entertainment Cluster. Świadczenie unikatowej usługi w postaci ekspertów odpowiedzialnych za promocję produktów i poszukiwanie partnerów biznesowych w trzech krajach o największym potencjale chłonności dla rynku gier, tj. Chinach, Indiach, Brazylii.</p> <p>3) organizację największej w Europie Środkowo-Wschodniej konferencji Digital Dragons, promocję wydarzenia podczas targów branżowych w Polsce i na świecie, a także poprzez media społecznościowe, telewizję, prasę, strony internetowe, organizację press tour, study tour dla dziennikarzy podczas samego wydarzenia, organizacja imprez towarzyszących – networkingowych podczas międzynarodowych targów.</p> <p>4) realizację badań rynkowych dotyczących branży, grupy celowej, trendów na rynku, publikowanych corocznie podczas kolejnych edycji Festiwalu Digital Dragons.</p> <p>Rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywizacja i wzrost potencjału społ.-gosp. regionu • wykorzystanie potencjału Małopolski oraz potencjału firm działających w regionie w branży cyfrowej rozrywki, • umocnienie działalności Klastra DEC • poprawa pozycji rynkowej MSP z branży gier <p>Potencjalni partnerzy: Województwo Małopolskie Krakowskie Biuro Festiwalowe Gryonline.pl Krakow Film Commission Grupa Onet.pl SA</p> <p>Uwagi, informacje dodatkowe: Projekt wpisuje się w Strategię promocji</p>	
--	-----------------------------------	---	--

				<p>gospodarczej województwa Małopolskiego 2011-2020</p> <p>Kompleksowe wsparcie nowoczesnych technologii</p> <p>1.3.7 Aktywna promocja zewnętrzna Małopolski jako regionu wiedzy i kreatywności</p> <p>1.5.2 Wzmacnianie potencjału oraz rozwój sieci instytucji otoczenia biznesu.</p> <p>1.5.3 Wsparcie działań wzmacniających rozwój przedsiębiorczości społecznej.</p> <p>1.5.4 Wdrożenie efektywnego modelu wsparcia powiązań kooperacyjnych, w tym klastrów.</p> <p>1.5.5 Rozwój regionalnego systemu obsługi inwestycji oraz promocja przedsiębiorczości.</p> <p>1.5.6 Promocja społecznej odpowiedzialności biznesu.</p> <p>7.4.1 Sprawny i skuteczny marketing regionalny w wymiarze krajowym i zagranicznym oparty na jednolitej zidentyfikowanej marce Małopolska.</p>	
<p>1 6</p> <p>Krakowski Park Technologiczny sp. z o.o.</p>	<p>Zgłoszenie nowego projektu</p>	<p>Krakoff Kreativ Hub</p>	<p>Krakoff Kreativ Hub ma być miejscem, w którym architektura i atmosfera stymulować będą kreatywność i współpracę. To miejsce dla ludzi, którzy chcą spotykać się z innymi, dzielić się swoimi pomysłami, kształtować nowe projekty, a także miło i ciekawie spędzać czas.</p> <p>Budynek powinien oferować różnego rodzaju funkcjonalności, m.in.: kulturalno-koncertową, kreatywno-coworkingową, wypoczynkowo-rekreacyjną, maker space oraz gastronomiczną.</p> <p>To miejsce powinno znajdować się na samym początku procesu tworzenia innowacyjnych firm, tj. przed inkubatorami, a nawet przed klasycznymi przestrzeniami coworkingowymi.</p> <p>Krakoff Kreativ Hub ma tworzyć system bodźców do wspólnego działania. To po prostu najwcześniejsza faza preinkubacji.</p> <p>Projekt zakłada budowę budynku o powierzchni ok. 6000 m², w którym znajdą się: przestrzeń</p>	<p>W ramach RSI zaplanowane jest udzielenie wsparcie przedsięwzięć realizowanych przez instytucje otoczenia biznesu. Wszystkie przedsięwzięcia, których rezultaty będą wpływały na rozwój gospodarczy regionu, będą mogły być finansowane na podstawie procedury konkursowej.</p>	

			<p>wystawiennicza, wielofunkcyjna sala widowiskowa z amfiteatralną widownią na 250 osób, zespół sal coworkingowych pobudzających różne obszary kreatywności (jak w siedzibie Google), open space „szybkiej inkubacji” (do 3 miesięcy), zaplecze gastronomiczne typu „mensa”, kawiarnia oraz strefa relaksu połączona ze strefą botaniczną, rozpiętą pomiędzy wnętrzem budynku a jego otoczeniem.</p> <p>Krakoff Kreativ Hub ma być akceleratorem kreatywności dla całego naszego regionu.</p> <p>Rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywizacja i wzrost potencjału społ.-gosp. regionu • wykorzystanie kapitału intelektualnego oraz społecznego zgromadzonego na obszarze kampusu Pychowice • umocnienie pozycji regionu jako „kreatywnego” • poprawa pozycji rynkowej MSP • wzrost zatrudnienia i nakładów MSP na B+R <p>Ze względu na interdyscyplinarność konieczne jest zaangażowanie partnerów z różnych sektorów: klastrów, NGO, sceny start-upowej, instytucji kultury czy grup artystycznych.</p> <p>Liderem przedsięwzięcia i operatorem Krakoff Kreativ Hubu będzie KPT. Partnerem będą krakowskie klastry branży kreatywnej m.in. Digital Entertainment Cluster czy Fundacja Forum.</p> <p>Uwagi, informacje dodatkowe: Realizowane obecnie w Małopolsce projekty Broker innowacji oraz SPIN tworzą modele transferu innowacji i w wielu tzw. miękkich działaniach budują dobre wzory międzysektorowej kooperacji w przestrzeni „złotego trójkąta” innowacji. Kolejnym konsekwentnym krokiem tych działań jest ewolucja od modelu transferu, do kultury</p>
--	--	--	--

				<p>transferu oraz do przestrzeni transferu. Ta przestrzeń spotkań powinna zostać zlokalizowana blisko miejsc pracy tak, by możliwe było korzystanie w trakcie przerwy na lunch czy zaraz po wieczornym wyjściu z biura.</p> <p>Projekt wpisuje się w cele SWM na lata 2014-2020:</p> <p>1.2.1 Wsparcie rozwoju inkubatorów przedsiębiorczości oraz parków przemysłowych i technologicznych, funkcjonujących w obszarze nowoczesnych technologii.</p> <p>1.2.3 Budowanie sieciowej współpracy centrów transferu technologii na bazie zintegrowanego systemu zarządzania informacją.</p> <p>1.2.5 Tworzenie warunków infrastrukturalnych dla przedsiębiorstw zajmujących się działalnością kreatywną.</p>	
<p>1 7</p> <p>Krakowski Park Technologiczny sp. z o.o.</p>	<p>Zgłoszenie nowego projektu</p>	<p>Malopolska R&D Soft Landing Center oraz Malopolska Disaster Recovery Center</p>	<p>Cel projektu: Projekt zakłada stworzenie unikalnego w skali kraju Centrum łączącego soft landing działów B+R oraz Disaster Recovery Center dla firm z branży BPO/ITO.</p> <p>Celem Malopolska R&D Soft Landing Center oraz Malopolska Disaster Recovery Center jest udostępnienie firmom wysoko wyspecjalizowanego centrum oferującego wyposażoną i w pełni gotową do użycia powierzchnię biurową oraz łatwy dostęp do znajdującej się na kampusie Psychowice infrastruktury laboratoryjnej (technologiczne wydziały UJ, Solaris, Park Life Science, Centrum Biotechnologii, MPTI itd.). Grupą docelową Centrum będą firmy zagraniczne (BIZ) i polskie, w tym obecne inwestycyjnemu w regionie, czy to w ramach specjalnej strefy ekonomicznej, czy poza nią.</p> <p>W ramach projektu zostanie zbudowany kompleks biurowo-laboratoryjno-warsztatowy, umożliwiający szybką relokację działalności badawczo-rozwojowej polskich i międzynarodowych firm technologicznych.</p>	<p>Projekt koresponduje z obszarem specjalizacji regionalnej technologii informacyjne i komunikacyjne (w tym multimedia).</p> <p>W ramach RSI zaplanowane jest udzielenie wsparcie przedsiębiorców realizowanych przez instytucje otoczenia biznesu. Wszystkie przedsięwzięcia, których rezultaty będą wpływały na rozwój gospodarczy regionu, będą mogły być finansowane na podstawie procedury konkursowej.</p>	

	<p>Centrum pozwoli na elastyczne przeniesienie działalności i tymczasowe prowadzenie jej do czasu znalezienia docelowej lokalizacji działu/firmy.</p> <p>Rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywizacja i wzrost potencjału społ.-gosp. regionu • wykorzystanie potencjału naukowego Krakowa oraz potencjału firm działających w regionie, w tym w Krakowskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej • pełniejsze wykorzystanie potencjału małopolskiego rynku pracy • wzrost zatrudnienia i nakładów firm na B+R • wzrost bezpieczeństwa i jakości usług oferowanych przez firmy z branży BPO/ITO <p>Potencjalni partnerzy: Centrum Business in Malopolska Stowarzyszenie Aspire Krakowskie uczelnie</p> <p>Uwagi, informacje dodatkowe:</p> <p>Projekt wpisuje się w cele SWM na lata 2014-2020, w tym Budowanie sieciowej współpracy centrów transferu technologii na bazie zintegrowanego systemu zarządzania informacją.</p> <p>Projekt wpisuje się w regionalną strategię „inteligentnej specjalizacji”, która opierać się ma na przyciąganiu rozwiązań dla spójności i biznesu w regionie, ale również ekspansje technologii generowanych w Małopolsce.</p> <p>Projekt pozwoli na wdrożenie kluczowych technologii wybranych w ramach foresightu regionalnego. Lokalizacja inwestycji w bezpośrednim sąsiedztwie instytucji B+R oraz blisko firm BPO/ITO pozwoli na pełniejsze wykorzystanie potencjału strefy kampusu Pychowice.</p>	
--	---	--

<p>1 8</p>	<p>Instytut Przemysłu Skórzanego, Oddział w Krakowie/ Klaster LifeScience Kraków</p>	<p>Zgłoszenie nowego projektu</p>	<p>Utworzenie Małopolskiego Centrum Podologiczno – Ergonomicznego „Ochrona stóp”</p>	<p>Podologia – nauka, która zajmuje się badaniem dysfunkcji, wad oraz zaburzeń funkcji stóp. Ta paramedyczna dyscyplina dopiero raczkuje w Polsce, natomiast na całym świecie jest to bardzo poważnie traktowany dział ortopedii, a w wielu krajach podolog kształci się na studiach wyższych.</p> <p>Ograniczenie sprawności ruchowej występuje u ludzi ze stopami wrażliwymi, u osób chorych na cukrzycę (jedynym z powikłań jest zespół stopy cukrzycowej), także u osób z reumatoidalnym zapaleniem stawów. Osoby z ograniczoną sprawnością ruchową stanowią więc znaczną część dorosłej części populacji Polaków.</p> <p>(...)Wymienione powyżej grupy wymagają wysokiej jakości wkładek i obuwia spełniającego wymagania stóp z dolegliwościami i deformacjami.</p> <p>W Polsce technika ortopedyczna – a zwłaszcza nowoczesne metody badania stóp i wykonywania wkładek i obuwia ortopedycznego powoli zaczyna się rozwijać. Brakuje zarówno szkół kształcących przyszłych techników ortopedów, obuwników ortopedycznych czy podologów jak i gabinetów podologicznych z prawdziwego zdarzenia.</p> <p>W związku z tym IPS Oddział w Krakowie planuje zorganizowanie wzorcowego centrum ergonomiczno - podologicznego. Jego obsługę stanowić będzie zespół interdyscyplinarny, w skład którego weszliby między innymi: ortopeda, diabetolog, rehabilitant, reumatolog, antropolog, mikrobiolog, biomechanik, technik ortopeda, osoba zajmująca się profesjonalną pielęgnacją skóry i paznokci stóp oraz materiałoznawca. Taki skład Zespołu, nie działającego w żadnej pracowni podologicznej w Polsce, daje możliwość prowadzenia kompleksowych prac badawczych, obejmujących pełny zakres zagadnień ergonomii i profilaktyki w dziedzinie</p>	<p>Projekt koresponduje z obszarem specjalizacji regionalnej nauki o życiu.</p> <p>W ramach RSI zaplanowane jest udzielenie wsparcie przedsięwzięć realizowanych przez instytucje otoczenia biznesu. Wszystkie przedsięwzięcia, których rezultaty będą wpływały na rozwój gospodarczy regionu, będą mogły być finansowane na podstawie procedury konkursowej.</p>
----------------	--	-----------------------------------	--	--	---

			<p>zdrowotności stóp oraz problemów związanych z zaopatrzeniem osób z dolegliwościami i deformacjami stóp.</p> <p>Prace badawcze stanowić będą podstawę do wdrażania nowych rozwiązań konstrukcyjnych kopyt, nowoczesnych technik ortopedycznych, opracowania jednolitej procedury postępowania w przypadku badań aparatu ruchu człowieka, opisu wkładek i obuwia ortopedycznego przez lekarza, wyboru metody wykonania wkładek itp. Wyniki prac badawczych oraz doświadczenia praktyczne pozwolą na prowadzenie szkoleń dotyczących projektowania kopyt i obuwia ortopedycznego, metod badań i oceny stanu zdrowotnego kończyn dolnych włączając w to badania biomechaniczne, materiałoznawstwa i technologii wykonywania wkładek, ortez i obuwia, metod oceny stopnia dopasowania wkładek i obuwia do stóp użytkowników. Należy zaznaczyć, że IPS Oddział w Krakowie dysponuje odpowiednią kadrą specjalistów z różnych dziedzin nauki, zatrudnionych w krakowskim Oddziale IPS lub z nim współpracujących od wielu lat oraz podstawową aparaturę badawczą.</p> <p>Zakres planowanej działalności centrum podologiczno - ergonomicznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - badania naukowe i projekty celowe w zakresie ergonomii i podologii - wykonywanie pomiarów antropometrycznych stóp dzieci i dorosłych, co pozwoli na poszerzeniu banku informacji na temat wymiarów długościowych, szerokościowych i wysokościowych stóp populacji małopolskiej - prowadzenie badań stóp dzieci i osób dorosłych pod kątem deformacji i dolegliwości stóp. Badania te będą wykorzystywane w realizacji projektów badawczych polskich i unijnych oraz podczas projektowania wkładek i
--	--	--	--

			<p>obuwia robionego na miarę</p> <ul style="list-style-type: none"> - komputerowe badania stóp polegające na analizie rozmieszczenia nacisków na podszewkowej stronie stopy w czasie stania i chodzenia oraz trójwymiarowa analiza chodu – źródło informacji o biomechanice stóp, stanowiące bazę do projektowania wkładek. Powyższe badania posłużą do monitorowania stanu zdrowotnego kończyn dolnych mieszkańców Małopolski i Polski Południowej oraz do projektowania polityki prozdrowotnej mieszkańców wyżej wymienionego regionu Polski - organizacja konferencji, seminariów specjalistycznych, warsztatów, szkoleń dla techników i obuwników ortopedycznych, konstruktorów kopyt, fizjoterapeutów, ortopedów, podologów w zakresie organizacji gabinetu podologicznego, badań stóp pod kątem zaopatrzenia ortopedycznego, projektowania i wykonywania obuwia specjalistycznego, wkładek ortopedycznych oraz ortez stóp z terenu Małopolski i Polski Południowej. - współpraca z uczelniami, instytutami naukowymi, organizacjami promocji zdrowia i gabinetami lekarskimi działającymi na terenie Małopolski w zakresie prowadzenia badań naukowych dotyczących stanu zdrowotnego mieszkańców Małopolski - wykonywanie wkładek ortopedycznych dla dzieci i osób dorosłych metodami tradycyjnymi i termoplastycznymi - wykonywanie obuwia ortopedycznego na miarę - doradztwo w zakresie prawidłowego doboru wkładek i obuwia - sprzedaż wkładek i obuwia specjalistycznego dostosowanego do rodzaju deformacji i dolegliwości stóp - profesjonalna pielęgnacja skóry stóp i paznokci oraz doradztwo w zakresie prawidłowej higieny stóp w warunkach 	
--	--	--	---	--

			<p>domowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - badania mikrobiologiczne stóp a także różnych materiałów oraz środków antygrzybiczych i antybakteryjnych stosowanych w pielęgnacji stóp i obuwia - usługi fizjoterapeutyczne - współpraca europejska i międzynarodowa w zakresie podologii. <p>Rezultaty i produkty:</p> <p>Przygotowanie nowoczesnych stanowisk badawczych do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizacji projektów badawczych z zakresu pomiarów stóp metodą skanowania 3D, biomechaniki kończyn dolnych, ortopedii kończyn dolnych, projektowania kopyt do obuwia powszechnego użytku i obuwia specjalnego, techniki ortopedycznej (obuwie i wkładki ortopedyczne), komfortu obuwia; - badań kończyn dolnych pacjentów wysłanych do nas przez lekarzy (prace doktorskie, projekty badawcze zewnętrzne itp.) - badań kończyn dolnych osób, które indywidualnie zgłoszą się do gabinetu; <p>Uruchomienie usług badawczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - badania i ocena wkładek oraz obuwia specjalnego w tym ortopedycznego (dla firm produkcyjnych i importerów), - doradztwo i opracowywanie nowych rozwiązań konstrukcyjno – technologiczno - materiałowych wkładek i obuwia specjalnego (dla firm) - doradztwo w zakresie doboru wkładek i obuwia dla osób indywidualnych, - opracowywanie modeli kopyt do obuwia powszechnego użytku i obuwia specjalnego, a w tym ortopedycznego (dla firm), w tym w technice 3D; - projektowanie i konstrukcja obuwia specjalnego wraz z wydrukowanym modelem 	
--	--	--	--	--

			<p>3D (dla firm)</p> <p>Uruchomienie działalności handlowo-usługowej i promocyjnej</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobór i sprzedaż wkładek, ortez i obuwia wykonanego serwyjnie oraz kosmetyków i narzędzi do domowej pielęgnacji stóp, - wykonywanie wkładek na miarę (różnicowanych cenowo i materiałowo) dla osób indywidualnych, - wykonywanie obuwia ortopedycznego na miarę dla osób indywidualnych; - specjalistyczna pielęgnacja skóry stóp i paznokci (np. usuwanie modzeli, brodawek i odcisków, leczenie wrastających paznokci, rekonstrukcja paznokci, usuwanie zrogowaciałego naskórka) oraz wykonywanie drobnych ortez stóp dla osób indywidualnych; - badania mikrobiologiczne skóry i paznokci stóp; - badania lekarskie – ortopeda, diabetolog, reumatolog itd. - Fizjoterapia i rehabilitacja <p>Usługi szkoleniowe dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizacji gabinetu podologicznego oraz pracowni obuwia i wkładek ortopedycznych, - przepisy prawne dot. organizacji gabinetów podologicznych, produkcji i sprzedaży wyrobów medycznych - badań i oceny stanu zdrowotnego kończyn dolnych pod kątem doboru odpowiednich wkładek i obuwia specjalnego, - specjalistycznej pielęgnacji skóry stóp i paznokci, - metod wykonywania wkładek na miarę przy zastosowaniu różnych metod, - konstrukcji kopyt do obuwia powszechnego użytku i obuwia specjalnego (w tym ortopedycznego). - rozwiązań projektowo – konstrukcyjno – materiałowo - technologicznych obuwia 	
--	--	--	--	--

1 9	BORYSZEW S.A. Oddział Nowoczesne Produkty Aluminiowe Skawina	Propozycja dodania produkcji metali i produkcji metalowych wyrobów z wyłączeniem maszyn i urządzeń jako smart specjalizacji w RSI	Produkcja metali i produkcji metalowych wyrobów z wyłączeniem maszyn i urządzeń jest piątą kluczową dziedziną specjalizacji regionalnej i obejmuje obszary związane w szczególności z rozwojem szeroko rozumianej elektryki i energetyki, w szczególności kabli i przewodów z miedzi i aluminium, oraz innych wyrobów metalowych. Celem działań	<p>specjalnego w tym ortopedycznego i profilaktycznego;</p> <ul style="list-style-type: none"> - obsługi urządzeń do badań stóp i produkcji wkładek na miarę (współpraca z producentami tych urządzeń) <p>Partnerstwo: Dokonano wstępnych uzgodnień ustnych z kierownictwem Klastra LifeScience</p> <p>Uwagi, informacje dodatkowe:</p> <p>Proponowane przedsięwzięcie wpisuje się w Priorytet 3 „Holistyczne podejście do opieki medycznej nad osobami starszymi” Programu Strategicznego Ochrony Zdrowia (zał. do Uchwały ZWM nr 340/13 z dnia 21 marca 2013 r.).</p> <p>Równocześnie utworzenie Małopolskiego Centrum Podologiczno – Ergonomicznego i jego działalność wpisuje się w tzw. inteligentną specjalizację regionu ponieważ stymulują rozwój nauk o życiu (Life Science) a także chemii i technologii informacyjnych i komunikacyjnych.</p> <p>Proponowane przedsięwzięcie wpisuje się naszym zdaniem w Priorytet 1 „Rozwój infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy” i Priorytetu 2 „Kreowanie popytu na innowacje” Programu Strategicznego Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2013-2020 (zał. nr 1 do Uchwały ZWM Nr 1314/13 z dnia 25 października 2013 r.)</p>	<p>specjalnego w tym ortopedycznego i profilaktycznego.</p> <p>Uwaga została uwzględniona.</p> <p>Dodano:</p> <p>- W diagnozie: Jednym z istotnych przejawów specjalizacji regionalnej jest również wartość eksportu poszczególnych grup towarów. Ponieważ o strukturze handlu zagranicznego w dużej mierze decyduje przewaga komparatywna wynikająca z wydajności w wytwarzaniu określonych</p>
	PRODUKCJA METALI I WYROBÓW METALOWYCH – SPECJALIZACJA REGIONALNA MAŁOPOLSKI	W interesie własnym i całego małopolskiego sektora metalowego, którego sukces jest kluczowy dla rozwoju regionu, składamy, przy uwzględnieniu nadrzędnych wykluczeń, propozycję wpisania produkcji metali i produkcji metalowych wyrobów z wyłączeniem maszyn i urządzeń (kod działalności 24.125 wg			

		<p>podjęmowanych w ramach RSI WM jest wprowadzenie skutecznego systemu wspierania transferu wiedzy i technologii pomiędzy sferą nauki a przedsiębiorstwami. Celem jest także wsparcie indywidualnej aktywności przedsiębiorstw w obszarze badań i rozwoju poprzez budowę systemów koordynacji działań w obszarze nauka – administracja publiczna – przemysł oraz unowocześnienie i rozbudowa infrastruktury badawczej.</p>	<p>PKD 2007) jako specjalizacji regionalnej województwa małopolskiego i uwzględnienie potrzeb sektora w podziale strumieni finansowania i w zastosowaniu preferencyjnych kryteriów na poziomie poszczególnych konkursów.</p> <p>MAŁOPOLSKI SEKTOR METALOWY DAJE ZATRUDNIENIE 25 000 OSÓB</p> <p>Przemysł produkcji metali i wyrobów metalowych (w uproszczeniu: sektor metalowy) w Małopolsce tworzy miejsca pracy dla 25 000 osób (13,75% ogółu zatrudnionych w przemyśle) i wytwarza wyroby o wartości blisko 7 mld PLN (w 2012 r.). Jednocześnie na dziesięć największych zakładów przemysłowych województwa małopolskiego aż cztery to przedsiębiorstwa z branży metalowej. Małopolski sektor metalowy jest podstawowym ogniwem łańcucha dostaw dla przemysłu, ponieważ dostarcza komponenty i wyroby dla budownictwa i pozostałych sektorów produkcji m.in. dla przemysłu motoryzacyjnego, lotniczego, transportowego, maszynowego, chemicznego, naftowego i energetyki. Z uwagi na szeroko rozbudowaną sieć partnerów, kooperantów i podwykonawców znaczenie sektora dla gospodarki jest fundamentalne a wytwarzana wartość dodana stanowi podstawową część łańcucha wartości. Przedsiębiorstwa, które tworzą sektor metalowy w Małopolsce są elastyczne, innowacyjne, pragmatyczne, silnie powiązane z innymi ogniwami przemysłowego łańcucha dostaw. To pracodawcy, którzy tworzą i utrzymują dobre miejsca pracy. Ich działalność i istnienie jest niezbędne dla gospodarki, dlatego wydaje się oczywiste, ale tak nie jest.</p> <p>WYZWANIA, KTÓRYM MOŻEMY SPROSTAĆ TYLKO RAZEM</p> <p>Sektor metalowy coraz wyraźniej i częściej</p>	<p>produktów, specjalizacja eksportowa często uznawana jest za wyznacznik konkurencyjności krajów i regionów. Najważniejsze grupy towarów eksportowych Małopolski obejmowały w latach 2010-2011 szczególnie: Maszyny i urządzenia elektryczne oraz ich części (pow. 1000 mln euro) oraz pojazdy nieszynowe oraz ich części i akcesoria (pow. 500 mln euro). Eksperto o wartości pow. 200 mln euro obejmował kolejno: aluminium i artykuły z aluminium, kauczuk i artykuły z kauczuku, reaktory jądrowe, kotły, maszyny i urządzenia mechaniczne, ich części a także tworzywa sztuczne i artykuły z nich. Wartość wywozu pow. 100 mln euro została osiągnięta w przypadku żeliwa i stali, artykułów z żeliwa lub stali, artykułów różnych z metali nieszlachetnych, paliw mineralnych, olejów mineralnych i produktów ich destylacji; substancji bitumicznych; wosków mineralnych, chemikaliów organicznych.</p> <p>Ponadto w diagnozie dodano również: Znaczenie przemysłów kreatywnych w gospodarce Małopolski wzrasta w ostatnich latach. W 2011 r. już 6,5% podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON należało do sektora kreatywnego a wśród nowo zarejestrowanych podmiotów udział sektora kreatywnego był jeszcze większy i wynosił blisko 9 %. Za wzmocnieniem przemysłów kreatywnych w Małopolsce przemawia również znaczny potencjał kadrowy, kształcony na jego potrzeby. W regionie w 2010 r. na kierunkach kreatywnych na studiach jednolitych magisterskich oraz I i II stopnia kształciło się bowiem</p>
--	--	--	---	--

	<p>staje przed wyzwaniem, którym samodzielnie nie jest w stanie sprostać, a które wynikają z rosnącej dysproporcji w relacjach z dostawcami (coraz częściej spoza UE) oraz klientami (coraz częściej międzynarodowymi korporacjami) a także wzrastającymi wymaganiami środowiskowymi oraz konkurencją (ze strony rozwijających się gospodarek azjatyckich i odradzającej się gospodarki amerykańskiej). Dlatego chcemy, żeby sektor metalowy stał się przykładem współpracy i wspólnych rozwiązań wypracowanych przez przemysł i administrację. W okresie wychodzenia z długotrwałej dekonunktury wsparcie z strony władz Małopolski będzie miało kluczowe znaczenie dla uniknięcia pułapki „średniego wzrostu”. Nasze dotychczasowe doświadczenie jasno wskazuje, że to innowacyjność jest kluczowa dla naszego dalszego rozwoju. W obliczu globalnej konkurencji jedynie wiedzochłonne, uwzględniające nowoczesne rozwiązania technologiczne i koszty ekologiczne, produkty są w stanie zyskać nowych odbiorców. Jednocześnie są to produkty, które wymagają</p>	<p>blisko 20 tysięcy osób.</p> <p>- W konsekwencji, w pkt 5 PRIORYTETY, DZIAŁANIA, PRZEDSIĘWZIĘCIA STRATEGICZNE dodano trzy dodatkowe obszary specjalizacji regionalnej:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Produkcja metali i wyrobów metalowych (z wyłączeniem maszyn i urządzeń), 2) Elektrotechnika i przemysł maszynowy, 3) Przemysły kreatywne i czasu wolnego
	<p>najnowocześniejszych urządzeń i maszyn oraz zaawansowanych, kosztownych i nie w każdym przypadku zakończonych sukcesem, prac badawczo-rozwojowych. Dlatego kluczową barierą rozwoju przemysłu metalowego jest wysoka kapitałochłonność inwestycji związanych z rozbudową parku maszynowego oraz ryzyko związane z prowadzeniem prac B+R. Jesteśmy gotowi sprostać wyzwaniom jednak sami nie damy rady. Z tego wsparcie ze strony regionu będzie miało decydujący wpływ na tempo rozwoju sektora i jego przyszłość.</p> <p>NIE MA GOSPODARKI BEZ PRZEMYSŁU NIE MA PRZEMYSŁU BEZ SEKTORA METALOWEGO</p>	<p>oraz ich opisy:</p> <p>Produkcja metali i wyrobów metalowych z wyłączeniem maszyn i urządzeń (kody 24 i 25 PKD 2007) jest piątą dziedziną specjalizacji regionalnej i obejmuje obszary związane w szczególności z rozwojem szeroko rozumianej elektryki i energetyki, w szczególności kabli i przewodów z miedzi i aluminium, oraz innych wyrobów metalowych, w tym odlewów żeliwnych, stalowych, ze stopów aluminium i miedzi, jako komponentów wielu maszyn i urządzeń. W 90% maszyn i urządzeń występują odlewy, jako komponenty często decydujące o walorach eksploatacyjnych. Zarówno znaczenie dla rynku pracy, jak i dla małopolskiego eksportu wskazują na specjalizację Małopolski w tej dziedzinie.</p> <p>Elektrotechnika i przemysł maszynowy obejmujące produkcję wyrobów elektronicznych, optycznych, urządzeń elektrycznych i mechanicznych a także produkcje</p>

	<p>Sektor metalowy ma decydujące znaczenie w przestawieniu się na model gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i niskoemisyjnej, czyli gospodarki zgodnej z celami strategii Europa 2020. Jego rola wynika również z olbrzymiego potencjału innowacyjności, który odpowiednio wykorzystany, może zmienić oblicze innych sektorów gospodarki. Jednak powodzenie w realizacji tego zadania zależy od zaangażowania środków unijnych w wdrożenie nowych technologii i badania, w szczególności w dziedzinie technologii materiałowych i nanotechnologii, by w ten sposób zoptymalizować właściwości mechaniczne materiałów metalicznych i wesprzeć oraz rozwinąć konkurencyjną i innowacyjną przewagę. Najbliższe siedem lat zdecyduje o obrazie polskiego życia gospodarczego i dalszych perspektywach rozwoju na kolejne dekady. Z tego powodu musimy sprostać wymogom nowej europejskiej, i tym razem służącej, polityki reindustrializacji i pójść w kierunku rozwoju inteligentnego, nowoczesnego, opartego o zasady zrównoważonego rozwoju przemysłu. Europa wyciągnęła lekcję z kryzysu i zrozumiała, że nie ma gospodarki bez przemysłu. Małopolska musi pójść w tym samym kierunku i pamiętać dodatkowo, że nie ma przemysłu bez sektora metalowego.</p>	<p>pojazdów samochodowych i pozostałego sprzętu transportowego (przedsiębiorstwa kluczowe dla tej specjalizacji sklasyfikowane są w działach obejmujących kody 26-30 PKD). Obok dużego znaczenia dla zatrudnienia w regionie wyroby tych przemysłów pozostają filarami małopolskiego eksportu. Należy podkreślić, że ze względu na ich komplementarność z produkcją metali i wyrobów metalowych w Małopolsce, wytwory tych przemysłów mogą w mniejszej mierze polegać na imporcie zaopatrzeniowym, dzięki czemu znaczna część wartości dodanej może pozostać w regionie.</p> <p>Przemysły kreatywne i czasu wolnego obejmują produkcję, wytwarzanie, wystawiennictwo jak i sprzedaż dóbr chronionych prawami autorskimi. Powstająca w ich ramach wartość dodana nie jest tworzona w wyniku powtarzalnych, rutynowych czynności, lecz stanowi efekt kreatywnego przekształcania posiadanej i tworzonej wiedzy, w tym w wymiarze kulturowym. Obok usług w zakresie oprogramowania i komputerów stanowiącego istotną składową specjalizacji regionalnej <i>Technologie informacyjne i komunikacyjne</i> w skład przemysłów kreatywnych zaliczyć można między innymi: reklamę, architekturę, rzemiosło, wzornictwo przemysłowe, projektowanie mody, film i wideo, muzyka, sztuki performatywne, wydawnictwa, telewizję i radio. Zatrudnienie w małopolskich przedsiębiorstwach zaklasyfikowanych do działań PKD obejmujących przemysły kreatywne wskazuje na</p>
--	---	---

					<p>wyraźną specjalizację Małopolski w tym obszarze.</p>
<p>2 0</p>	<p>ALPHA TECHNOLOGY spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowo-akcyjna</p>	<p>Propozycja dodania produkcji metali i produkcji metalowych wyrobów z wyłączeniem maszyn i urządzeń</p>	<p>Produkcja metali i produkcji metalowych wyrobów z wyłączeniem maszyn i urządzeń jest piątą kluczową dziedziną specjalizacji regionalnej i obejmuje obszary związane w szczególności z rozwojem szeroko rozumianej elektryki i energetyki, w szczególności kabli i przewodów z miedzi i aluminium, oraz innych wyrobów metalowych, w tym odlewów żeliwnych, stalowych, ze stopów aluminium i miedzi, jako komponentów wielu maszyn i urządzeń (w 90% maszyn i urządzeń występują odlewy, jako komponenty często decydujące o walorach eksploatacyjnych).</p> <p>Celem działań podejmowanych w ramach RSI WMI jest wprowadzenie skutecznego systemu wspierania transferu wiedzy i technologii pomiędzy sferą nauki a przedsiębiorstwami.</p> <p>Celem jest także wsparcie indywidualnej aktywności przedsiębiorstw w obszarze badań i rozwoju poprzez budowę systemów koordynacji działań w obszarze nauka – administracja publiczna – przemysł oraz unowocześnienie i rozbudowa infrastruktury badawczej.</p>	<p>PRODUKCJA METAL, ODLEWÓW I WYROBÓW METALOWYCH – SPECJALIZACJA REGIONALNA MAŁOPOLSKI</p> <p>W interesie własnym i całego małopolskiego sektora metalowego, którego sukces jest kluczowy dla rozwoju regionu, składamy, przy uwzględnieniu nadrzędnych wykluczeń, propozycję wpisania produkcji metali i produkcji metalowych wyrobów z wyłączeniem maszyn i urządzeń (kod działalności 24 i 25 wg PKD 2007) jako specjalizacji regionalnej województwa małopolskiego i uwzględnienie potrzeb sektora w podziale strumieni finansowania i w zastosowaniu preferencyjnych kryteriów na poziomie poszczególnych konkursów.</p> <p>MAŁOPOLSKI SEKTOR METALOWY DAJE ZATRUDNIENIE 25 000 OSOB</p> <p>Przemysł produkcji metali i wyrobów metalowych (w ujęciu: sektor metalowy) w Małopolsce tworzy miejsca pracy dla 25 000 osób (13,75% ogółu zatrudnionych w przemyśle) i wytwarza wyroby o wartości blisko 7 mld PLN (w 2012 r.). Jednocześnie na dziesięć największych zakładów przemysłowych województwa małopolskiego aż cztery to przedsiębiorstwa z branży metalowej.</p> <p>Dodatkowo należy tutaj uwzględnić największe odlewnie w tej części kraju – METALODLEW S.A., KRAKODLEW S.A., ANDORIA MOT Sp. z o.o., PIO Specodlew Sp. z o.o. Małopolski sektor metalowy jest podstawowym ogniwem łańcucha dostaw dla przemysłu, ponieważ dostarcza komponenty i wyroby dla budownictwa i pozostałych sektorów produkcji m.in. dla przemysłu motoryzacyjnego, lotniczego, transportowego, maszynowego, chemicznego, naftowego i energetyki. Z kolei</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. Komentarz został przedstawiony odpowiedzi na uwagę nr 19.</p>

			<p>sektor odlewnictwa w Małopolsce z wielkością produkcji blisko 95 tys. ton rocznie zajmuje 6 miejsce w kraju w rankingu regionalnym, ponad 58% produkcji przeznaczanej jest na eksport, przemysł ten zatrudnia ponad 2 000 osób. Należy jeszcze zwrócić uwagę na fakt, że wg danych amerykańskich – jedno miejsce pracy powstałe w sektorze odlewniczym generuje 20 miejsc pracy w innych sektorach przemysłowych – tych, dla których odlewnictwo jest istotnym dostawcą komponentów produkcyjnych. Z uwagi na szeroko rozbudowaną sieć partnerów, kooperantów i podwykonawców znaczenie sektora dla gospodarki jest fundamentalne a wytwarzana wartość dodana stanowi podstawową część łańcucha wartości. Przedsiębiorstwa, które tworzą sektor metalowy w Małopolsce są elastyczne, innowacyjne, pragmatyczne, silnie powiązane z innymi ogniwami przemysłowego łańcucha dostaw. To pracodawcy, którzy tworzą i utrzymują dobre miejsca pracy. Ich działalność i istnienie jest niezbędne dla gospodarki, dlatego wydaje się oczywiste, ale tak nie jest.</p> <p>WYZWANIA, KTÓRYM MOŻEMY SPROSTAĆ TYLKO RAZEM</p> <p>Sektor metalowy jest prężny i pełen zahartowanych ludzi jednak coraz wyraźniej staje przed wyzwaniami, których samodzielnie nie jest w stanie rozwiązać, a które wynikają z rosnącej dysproporcji w relacjach z dostawcami (coraz częściej spoza UE) oraz klientami (coraz częściej międzynarodowymi korporacjami) a także wzrastającymi wymaganiami środowiskowymi oraz konkurencją (ze strony rozwijających się gospodarek azjatyckich i odradzającej się gospodarki amerykańskiej). Dlatego chcemy, żeby sektor metalowy stał się przykładem współpracy i wspólnych rozwiązań wypracowanych przez przemysł i administrację. W okresie wychodzenia z długotrwałej dekonunktury wsparcie z strony władz</p>	
--	--	--	--	--

			<p>Małopolski będzie miało kluczowe znaczenie dla uniknięcia pułapki „średniego wzrostu”. Nasze dotychczasowe doświadczenie jasno wskazuje, że to innowacyjność jest kluczowa dla naszego dalszego rozwoju. W obliczu globalnej konkurencji jedynie wiedzochłonne, uwzględniające nowoczesne rozwiązania technologiczne i koszty ekologiczne, produkty są w stanie zyskać nowych odbiorców. Jednocześnie są to produkty, które wymagają najnowocześniejszych urządzeń i maszyn oraz zaawansowanych, kosztownych i nie w każdym przypadku zakończonych sukcesem, prac badawczo-rozwojowych. Dlatego kluczową barierą rozwoju przemysłu metalowego jest wysoka kapitałochłonność inwestycji związanych z rozbudową parku maszynowego oraz ryzyko związane z prowadzeniem prac B+R. Jesteśmy gotowi sprostać wyzwaniom jednak sami nie damy rady. Z tego wsparcie ze strony regionu będzie miało decydujący wpływ na tempo rozwoju sektora i jego przyszłość.</p> <p>NIE MA GOSPODARKI BEZ PRZEMYSŁU NIE MA PRZEMYSŁU BEZ SEKTORA METALOWEGO</p> <p>Sektor metalowy ma decydujące znaczenie w przestawieniu się na model gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i niskoemisyjnej, czyli gospodarki zgodnej z celami strategii Europa 2020. Jego rola wynika również z olbrzymiego potencjału innowacyjności, który odpowiednio wykorzystany, może zmienić oblicze innych sektorów gospodarki. Jednak powodzenie w realizacji tego zadania zależy od zaangażowania środków unijnych w wdrożenie nowych technologii i badania, w szczególności w dziedzinie technologii materiałowych i nanotechnologii, by w ten sposób zoptymalizować właściwości mechaniczne materiałów metalicznych i wesprzeć oraz</p>	
--	--	--	--	--

				<p>rozwinąć konkurencyjną i innowacyjną przewagę. Najbliższe siedem lat zdecydowanie o obrazie polskiego życia gospodarczego i dalszych perspektywach rozwoju na kolejne dekady. Z tego powodu musimy sprostać wymogom nowej europejskiej, i tym razem słusznej, polityki reindustrializacji i pójść w kierunku rozwoju inteligentnego, nowoczesnego, opartego o zasady zrównoważonego rozwoju przemysłu. Europa wyciągnęła lekcję z kryzysu i zrozumiała, że nie ma gospodarki bez przemysłu. Małopolska musi pójść w tym samym kierunku i pamiętać dodatkowo, że nie ma przemysłu bez sektora metalowego.</p>	
<p>2 1</p> <p>DRUT-MET Spółka jednoosobowa</p>		<p>Propozycja dodania produkcji metali i produkcji metalowych wyrobów z wyłączeniem maszyn i urządzeń jako smart specjalizacji w RSI</p>	<p>Produkcja metali i produkcji metalowych wyrobów z wyłączeniem maszyn i urządzeń jest piątą kluczową dziedziną specjalizacji regionalnej i obejmuje obszary związane w szczególności z rozwojem szeroko rozumianej elektryki i energetyki, w szczególności kabli i przewodów z miedzi i aluminium, oraz innych wyrobów metalowych. Celem działań podejmowanych w ramach RSI WM jest wprowadzenie skutecznego systemu wspierania transferu wiedzy i technologii pomiędzy sferą nauki a przedsiębiorstwami. Celem jest także wsparcie indywidualnej aktywności przedsiębiorstw w obszarze badań i rozwoju poprzez budowę systemów koordynacji działań w obszarze nauka – administracja publiczna – przemysł oraz nowocześniejsze i rozbudowa infrastruktury badawczej.</p>	<p>PRODUKCJA METALI I WYROBÓW METALOWYCH – SPECJALIZACJA REGIONALNA MAŁOPOLSKI</p> <p>W interesie własnym i całego małopolskiego sektora metalowego, którego sukces jest kluczowy dla rozwoju regionu, składamy, przy uwzględnieniu nadrzędnych wykluczeń, propozycję wpisania produkcji metali i produkcji metalowych wyrobów z wyłączeniem maszyn i urządzeń (kod działalności 24 i 25 wg PKD 2007) jako specjalizacji regionalnej województwa małopolskiego i uwzględnienie potrzeb sektora w podziale strumieni finansowania i w zastosowaniu preferencyjnych kryteriów na poziomie poszczególnych konkursów.</p> <p>MAŁOPOLSKI SEKTOR METALOWY DAJE ZATRUDNIENIE 25 000 OSÓB</p> <p>Przemysł produkcji metali i wyrobów metalowych (w ujęciu: sektor metalowy) w Małopolsce tworzy miejsca pracy dla 25 000 osób (13,75% ogółu zatrudnionych w przemyśle) i wytwarza wyroby o wartości blisko 7 mld PLN (w 2012 r.). Jednocześnie na dziesięć największych zakładów przemysłowych województwa małopolskiego aż cztery to przedsiębiorstwa z branży metalowej.</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. Komentarz został przedstawiony odpowiedzi na uwagę nr 19.</p>

			<p>Małopolski sektor metalowy jest podstawowym ogniwem łańcucha dostaw dla przemysłu, ponieważ dostarcza komponenty i wyroby dla budownictwa i pozostałych sektorów produkcji m.in. dla przemysłu motoryzacyjnego, lotniczego, transportowego, maszynowego, chemicznego, naftowego i energetyki. Z uwagi na szeroko rozbudowaną sieć partnerów, kooperantów i podwykonawców znaczenie sektora dla gospodarki jest fundamentalne a wytworzona wartość dodana stanowi podstawową część łańcucha wartości. Przedsiębiorstwa, które tworzą sektor metalowy w Małopolsce są elastyczne, innowacyjne, pragmatyczne, silnie powiązane z innymi ogniwami przemysłowego łańcucha dostaw. To pracodawcy, którzy tworzą i utrzymują dobre miejsca pracy. Ich działalność i istnienie jest niezbędne dla gospodarki, dlatego wydaje się oczywiste, ale tak nie jest.</p> <p>WYZWANIA, KTÓRYM MOŻEMY SPROSTAĆ TYLKO RAZEM</p> <p>Sektor metalowy jest prężny i pełen zahartowanych ludzi jednak coraz wyraźniej staje przed wyzwaniem, których samodzielnie nie jest w stanie rozwiązać, a które wynikają z rosnącej dysproporcji w relacjach z dostawcami (coraz częściej spoza UE) oraz klientami (coraz częściej międzynarodowymi korporacjami) a także wzrastającymi wymaganiami środowiskowymi oraz konkurencją (ze strony rozwijających się gospodarek azjatyckich i odradzającej się gospodarki amerykańskiej). Dlatego chcemy, żeby sektor metalowy stał się przykładem współpracy i wspólnych rozwiązań wypracowanych przez przemysł i administrację. W okresie wychodzenia z długotrwałej dekonunktury wsparcie z strony władz Małopolski będzie miało kluczowe znaczenie dla uniknięcia pułapki „średniego wzrostu”. Nasze dotychczasowe doświadczenie jasno wskazuje, że to innowacyjność jest kluczowa dla naszego</p>	
--	--	--	---	--

			<p>dalszego rozwoju. W obliczu globalnej konkurencji jedynie wiedzochłonne, uwzględniające nowoczesne rozwiązania technologiczne i koszty ekologiczne, produkty są w stanie zyskać nowych odbiorców. Jednocześnie są to produkty, które wymagają najnowocześniejszych urządzeń i maszyn oraz zaawansowanych, kosztownych i nie w każdym przypadku zakończonych sukcesem, prac badawczo-rozwojowych. Dlatego kluczową barierą rozwoju przemysłu metalowego jest wysoka kapitałochłonność inwestycji związanych z rozbudową parku maszynowego oraz ryzyko związane z prowadzeniem prac B+R. Jesteśmy gotowi sprostać wyzwaniom jednak sami nie damy rady. Z tego wsparcie ze strony regionu będzie miało decydujący wpływ na tempo rozwoju sektora i jego przyszłość.</p> <p>NIE MA GOSPODARKI BEZ PRZEMYSŁU NIE MA PRZEMYSŁU BEZ SEKTORA METALOWEGO</p> <p>Sektor metalowy ma decydujące znaczenie w przestawieniu się na model gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i niskoemisyjnej, czyli gospodarki zgodnej z celami strategii Europa 2020. Jego rola wynika również z olbrzymiego potencjału innowacyjności, który odpowiednio wykorzystany, może zmienić oblicze innych sektorów gospodarki. Jednak powodzenie w realizacji tego zadania zależy od zaangażowania środków unijnych w wdrożenie nowych technologii i badania, w szczególności w dziedzinie technologii materiałowych i nanotechnologii, by w ten sposób zoptymalizować właściwości mechaniczne materiałów metalicznych i wesprzeć oraz rozwinąć konkurencyjną i innowacyjną przewagę. Najbliższe siedem lat zdecydowanie obrazie polskiego życia gospodarczego i dalszych perspektywach rozwoju na kolejne</p>	
--	--	--	--	--

				<p>dekady. Z tego powodu musimy sprostać wymogom nowej europejskiej, i tym razem słuźnej, polityki reindustrializacji i pójść w kierunku rozwoju inteligentnego, nowoczesnego, opartego o zasady zrównoważonego rozwoju przemysłu. Europa wyciągnęła lekcję z kryzysu i zrozumiała, że nie ma gospodarki bez przemysłu. Małopolska musi pójść w tym samym kierunku i pamiętać dodatkowo, że nie ma przemysłu bez sektora metalowego.</p>	
2	Instytut Odlewnictwa	<p>Propozycja dodania produkcji metali i produkcji metalowych wyrobów z wyłączeniem maszyn i urządzeń jako smart specjalizacji w RSI</p>	<p>Produkcja metali i produkcji metalowych wyrobów z wyłączeniem maszyn i urządzeń jest piątą kluczową dziedziną specjalizacji regionalnej i obejmuje obszary związane w szczególności z rozwojem szeroko rozumianej elektryki i energetyki, w szczególności kabli i przewodów z miedzi i aluminium, oraz innych wyrobów metalowych, w tym odlewów żeliwnych, stalowych, ze stopów aluminium i miedzi, jako komponentów wielu maszyn i urządzeń (w 90% maszyn i urządzeń występują odlewy, jako komponenty często decydujące o walorach eksploatacyjnych).</p> <p>Celem działań podejmowanych w ramach RSI WM jest wprowadzenie skutecznego systemu wspierania transferu wiedzy i technologii pomiędzy sferą nauki a przedsiębiorstwami.</p> <p>Celem jest także wsparcie indywidualnej aktywności przedsiębiorstw w obszarze badań i rozwoju poprzez budowę systemów koordynacji działań w obszarze nauka – administracja publiczna – przemysł oraz unowocześnienie i rozbudowa infrastruktury badawczej.</p>	<p>PRODUKCJA METAL, ODLEWÓW I WYROBÓW METALOWYCH – SPECJALIZACJA REGIONALNA MAŁOPOLSKI</p> <p>W interesie własnym i całego małopolskiego sektora metalowego, którego sukces jest kluczowy dla rozwoju regionu, składamy, przy uwzględnieniu nadrzędnych wykluczeń, propozycję wpisania produkcji metali i produkcji metalowych wyrobów z wyłączeniem maszyn i urządzeń (kod działalności 24 i 25 wg PKD 2007) jako specjalizacji regionalnej województwa małopolskiego i uwzględnienie potrzeb sektora w podziale strumieni finansowania i w zastosowaniu preferencyjnych kryteriów na poziomie poszczególnych konkursów.</p> <p>MAŁOPOLSKI SEKTOR METALOWY DAJE ZATRUDNIENIE 25 000 OSÓB</p> <p>Przemysł produkcji metali i wyrobów metalowych (w ujęciu: sektor metalowy) w Małopolsce tworzy miejsca pracy dla 25 000 osób (13,75% ogółu zatrudnionych w przemyśle) i wytwarza wyroby o wartości blisko 7 mld PLN (w 2012 r.). Jednocześnie na dziesięć największych zakładów przemysłowych województwa małopolskiego aż cztery to przedsiębiorstwa z branży metalowej. Dodatkowo należy tutaj uwzględnić największe odlewnie w tej części kraju – METALODLEW S.A., KRAKODLEW S.A., ANDORIA MOT Sp. z o.o., PIO Specodlew Sp. z o.o. Małopolski sektor</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. Komentarz został przedstawiony odpowiedzi na uwagę nr 19.</p>

			<p>metalowy jest podstawowym ogniwem łańcucha dostaw dla przemysłu, ponieważ dostarcza komponenty i wyroby dla budownictwa i pozostałych sektorów produkcji m.in. dla przemysłu motoryzacyjnego, lotniczego, transportowego, maszynowego, chemicznego, naftowego i energetyki. Z kolei sektor odlewnictwa w Małopolsce z wielkością produkcji blisko 95 tys. ton rocznie zajmuje 6 miejsce w kraju w rankingu regionalnym, ponad 58% produkcji przeznaczanej jest na eksport, przemysł ten zatrudnia ponad 2 000 osób. Należy jeszcze zwrócić uwagę na fakt, że wg danych amerykańskich – jedno miejsce pracy powstałe w sektorze odlewniczym generuje 20 miejsc pracy w innych sektorach przemysłowych – tych, dla których odlewnictwo jest istotnym dostawcą komponentów produkcyjnych. Z uwagi na szeroko rozbudowaną sieć partnerów, kooperantów i podwykonawców znaczenie sektora dla gospodarki jest fundamentalne a wytwarzana wartość dodana stanowi podstawową część łańcucha wartości. Przedsiębiorstwa, które tworzą sektor metalowy w Małopolsce są elastyczne, innowacyjne, pragmatyczne, silnie powiązane z innymi ogniwami przemysłowego łańcucha dostaw. To pracodawcy, którzy tworzą i utrzymują dobre miejsca pracy. Ich działalność i istnienie jest niezbędne dla gospodarki, dlatego wydaje się oczywiste, ale tak nie jest.</p> <p>WYZWANIA, KTÓRYM MOŻEMY SPROSTAC TYLKO RAZEM</p> <p>Sektor metalowy jest prężny i pełen zahartowanych ludzi jednak coraz wyraźniej staje przed wyzwaniem, których samodzielnie nie jest w stanie rozwiązać, a które wynikają z rosnącej dysproporcji w relacjach z dostawcami (coraz częściej spoza UE) oraz klientami (coraz częściej międzynarodowymi korporacjami) a także wzrastającymi wymaganiami środowiskowymi oraz konkurencją (ze strony</p>	
--	--	--	--	--

			<p>rozwijających się gospodarek azjatyckich i odradzającej się gospodarki amerykańskiej). Dlatego chcemy, żeby sektor metalowy stał się przykładem współpracy i wspólnych rozwiązań wypracowanych przez przemysł i administrację. W okresie wychodzenia z długotrwałej dekonunktury wsparcie z strony władz Małopolski będzie miało kluczowe znaczenie dla uniknięcia pułapki „średniego wzrostu”. Nasze dotychczasowe doświadczenie jasno wskazuje, że to innowacyjność jest kluczowa dla naszego dalszego rozwoju. W obliczu globalnej konkurencji jedynie wiedzołchonne, uwzględniające nowoczesne rozwiązania technologiczne i koszty ekologiczne, produkty są w stanie zyskać nowych odbiorców. Jednocześnie są to produkty, które wymagają najnowocześniejszych urządzeń i maszyn oraz zaawansowanych, kosztownych i nie w każdym przypadku zakończonych sukcesem, prac badawczo-rozwojowych. Dlatego kluczową barierą rozwoju przemysłu metalowego jest wysoka kapitałochłonność inwestycji związanych z rozbudową parku maszynowego oraz ryzyko związane z prowadzeniem prac B+R. Jesteśmy gotowi sprostać wyzwaniom jednak sami nie damy rady. Z tego wsparcie ze strony regionu będzie miało decydujący wpływ na tempo rozwoju sektora i jego przyszłość.</p> <p>NIE MA GOSPODARKI BEZ PRZEMYSŁU NIE MA PRZEMYSŁU BEZ SEKTORA METALOWEGO</p> <p>Sektor metalowy ma decydujące znaczenie w przestawieniu się na model gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i niskoemisyjnej, czyli gospodarki zgodnej z celami strategii Europa 2020. Jego rola wynika również z olbrzymiego potencjału innowacyjności, który odpowiednio wykorzystany, może zmienić oblicze innych</p>	
--	--	--	---	--

				<p>sektorów gospodarki. Jednak powodzenie w realizacji tego zadania zależy od zaangażowania środków unijnych w wdrożenie nowych technologii i badania, w szczególności w dziedzinie technologii materiałowych i nanotechnologii, by w ten sposób zoptymalizować właściwości mechaniczne materiałów metalicznych i wesprzeć oraz rozwinąć konkurencyjną i innowacyjną przewagę. Najbliższe siedem lat zdecydowanie obrazie polskiego życia gospodarczego i dalszych perspektywach rozwoju na kolejne dekady. Z tego powodu musimy sprostać wymogom nowej europejskiej, i tym razem słusznej, polityki reindustrializacji i pójść w kierunku rozwoju inteligentnego, nowoczesnego, opartego o zasady zrównoważonego rozwoju przemysłu. Europa wyciągnęła lekcję z kryzysu i zrozumiała, że nie ma gospodarki bez przemysłu. Małopolska musi pójść w tym samym kierunku i pamiętać dodatkowo, że nie ma przemysłu bez sektora metalowego.</p>	
<p>2 3</p>	<p>TELE-FONIKA Kable Sp. z o.o. S.K.A.</p>	<p>Propozycja dodania produkcji metali i produkcji metalowych wyrobów z wyłączeniem maszyn i urządzeń jako smart specjalizacji w RSI</p>	<p>Produkcja metali i produkcji metalowych wyrobów z wyłączeniem maszyn i urządzeń jest piątą kluczową dziedziną specjalizacji regionalnej i obejmuje obszary związane w szczególności z rozwojem szeroko rozumianej elektryki i energetyki, w szczególności kabli i przewodów z miedzi i aluminium, oraz innych wyrobów metalowych. Celem działań podejmowanych w ramach RSI WM jest wprowadzenie skutecznego systemu wspierania transferu wiedzy i technologii pomiędzy sferą nauki a przedsiębiorstwami.</p>	<p>PRODUKCJA METALI I WYROBÓW METALOWYCH – SPECJALIZACJA REGIONALNA MAŁOPOLSKI</p> <p>W interesie własnym i całego małopolskiego sektora metalowego, którego sukces jest kluczowy dla rozwoju regionu, składamy, przy uwzględnieniu nadrzędnych wykluczeń, propozycję wpisania produkcji metali i produkcji metalowych wyrobów z wyłączeniem maszyn i urządzeń (kod działalności 24 i 25 wg PKD 2007) jako specjalizacji regionalnej województwa małopolskiego i uwzględnienie potrzeb sektora w podziale strumieni finansowania i w zastosowaniu preferencyjnych kryteriów na poziomie poszczególnych konkursów.</p> <p>MAŁOPOLSKI SEKTOR METALOWY DAJE ZATRUDNIENIE 25 000 OSÓB</p> <p>Przemysł produkcji metali i wyrobów</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. Komentarz został przedstawiony odpowiedzi na uwagę nr 19.</p>

		<p>Celem jest także wsparcie indywidualnej aktywności przedsiębiorstw w obszarze badań i rozwoju poprzez budowę systemów koordynacji działań w obszarze nauka – administracja publiczna – przemysł oraz unowocześnienie i rozbudowa infrastruktury badawczej.</p>	<p>metalowych (w uproszczeniu: sektor metalowy) w Małopolsce tworzy miejsca pracy dla 25 000 osób (13,75% ogółu zatrudnionych w przemyśle) i wytwarza wyroby o wartości blisko 7 mld PLN (w 2012 r.). Jednocześnie na dziesięć największych zakładów przemysłowych województwa małopolskiego aż cztery to przedsiębiorstwa z branży metalowej. Małopolski sektor metalowy jest podstawowym ogniwem łańcucha dostaw dla przemysłu, ponieważ dostarcza komponenty i wyroby dla budownictwa i pozostałych sektorów produkcji m.in. dla przemysłu motoryzacyjnego, lotniczego, transportowego, maszynowego, chemicznego, naftowego i energetyki. Z uwagi na szeroko rozbudowaną sieć partnerów, kooperantów i podwykonawców znaczenie sektora dla gospodarki jest fundamentalne a wytworzona wartość dodana stanowi podstawową część łańcucha wartości. Przedsiębiorstwa, które tworzą sektor metalowy w Małopolsce są elastyczne, innowacyjne, pragmatyczne, silnie powiązane z innymi ogniwami przemysłowego łańcucha dostaw. To pracodawcy, którzy tworzą i utrzymują dobre miejsca pracy. Ich działalność i istnienie jest niezbędne dla gospodarki, dlatego wydaje się oczywiste, ale tak nie jest.</p> <p>WYZWANIA, KTÓRYM MOŻEMY SPROSTAĆ TYLKO RAZEM</p> <p>Sektor metalowy jest prężny i pełen zahartowanych ludzi jednak coraz wyraźniej staje przed wyzwaniem, których samodzielnie nie jest w stanie rozwiązać, a które wynikają z rosnącej dysproporcji w relacjach z dostawcami (coraz częściej spoza UE) oraz klientami (coraz częściej międzynarodowymi korporacjami) a także wzrastającymi wymaganiami środowiskowymi oraz konkurencją (ze strony rozwijających się gospodarek azjatyckich i odradzającej się gospodarki amerykańskiej). Dlatego chcemy, żeby sektor metalowy stał się przykładem</p>
--	--	---	---

			<p>współpracy i wspólnych rozwiązań wypracowanych przez przemysł i administrację. W okresie wychodzenia z długotrwałej dekonstrukcji wsparcie z strony władz Małopolski będzie miało kluczowe znaczenie dla uniknięcia pułapki „średniego wzrostu”. Nasze dotychczasowe doświadczenie jasno wskazuje, że to innowacyjność jest kluczowa dla naszego dalszego rozwoju. W obliczu globalnej konkurencji jedynie wiedzochłonne, uwzględniające nowoczesne rozwiązania technologiczne i koszty ekologiczne, produkty są w stanie zyskać nowych odbiorców. Jednocześnie są to produkty, które wymagają najnowocześniejszych urządzeń i maszyn oraz zaawansowanych, kosztownych i nie w każdym przypadku zakończonych sukcesem, prac badawczo-rozwojowych. Dlatego kluczową barierą rozwoju przemysłu metalowego jest wysoka kapitałochłonność inwestycji związanych z rozbudową parku maszynowego oraz ryzyko związane z prowadzeniem prac B+R. Jesteśmy gotowi sprostać wyzwaniom jednak sami nie damy rady. Z tego wsparcie ze strony regionu będzie miało decydujący wpływ na tempo rozwoju sektora i jego przyszłość.</p> <p>NIE MA GOSPODARKI BEZ PRZEMYSŁU NIE MA PRZEMYSŁU BEZ SEKTORA METALOWEGO</p> <p>Sektor metalowy ma decydujące znaczenie w przedstawieniu się na model gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i niskoemisyjnej, czyli gospodarki zgodnej z celami strategii Europa 2020. Jego rola wynika również z olbrzymiego potencjału innowacyjności, który odpowiednio wykorzystany, może zmienić oblicze innych sektorów gospodarki. Jednak powodzenie w realizacji tego zadania zależy od zaangażowania środków unijnych w wdrożenie nowych technologii i badania, w szczególności w dziedzinie technologii materiałowych i</p>	
--	--	--	---	--

				<p>nanotechnologii, by w ten sposób zoptymalizować właściwości mechaniczne materiałów metalicznych i wesprzeć oraz rozwiniąć konkurencyjną i innowacyjną przewagę. Najbliższe siedem lat zdecydowanie o obrazie polskiego życia gospodarczego i dalszych perspektywach rozwoju na kolejne dekady. Z tego powodu musimy sprostać wymogom nowej europejskiej, i tym razem słuźszej, polityki reindustrializacji i pójść w kierunku rozwoju inteligentnego, nowoczesnego, opartego o zasady zrównoważonego rozwoju przemysłu. Europa wyciągnęła lekcję z kryzysu i zrozumiała, że nie ma gospodarki bez przemysłu. Małopolska musi pójść w tym samym kierunku i pamiętać dodatkowo, że nie ma przemysłu bez sektora metalowego.</p>	
<p>2 4</p>	<p>Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie</p>	<p>Całość dokumentu</p>	<p>Proponuje się uwzględnienie w Programie Strategicznym Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2013-2020 obszaru innowacji społecznych.</p>	<p>Innowacje społeczne to szczególny rodzaj innowacji, których celem jest poszukiwanie i wdrażanie nowych metod i narzędzi reagowania na pojawiające się wyzwania społeczne i potrzeby grup społecznych wymagających wsparcia. Pożądane jest skierowanie uwagi nie tylko na rozwiązania mające na celu zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki Małopolski, ale także na takie, których celem jest zwiększenie spójności społecznej i wypracowanie efektywnych mechanizmów rozwiązywania problemów społecznych w regionie.</p> <p>Postępowanie takie zgodne jest z zapisami Projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1081/2006, w którym proponuje się nadanie większego znaczenia innowacji społecznej. W Art. 9 projektu</p>	<p>Uwaga nie została uwzględniona. Problematyka innowacji społecznych, zgodnie z przyjętym zakresem tematycznym programów strategicznych, koresponduje z PS Kapitał Intellectualny i Rynek Pracy oraz PS Włączenie Społeczne.</p>

2 5	Małopolski Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej ndbryg.	Podrozdział „Działanie G. Rozwój usług	Do wymienionych projektów indywidualnych sugeruje się dopisać „projekt pn. „Na straży danych”, który	rozporządzenia czytamy: „1. Wsparcie dla innowacji społecznych ma kluczowe znaczenie dla opracowywania polityk sprawniej reagujących na przemiany społeczne oraz dla zachęcania do zakładania innowacyjnych przedsiębiorstw społecznych oraz dla ich wspierania. W szczególności testowanie i ocena innowacyjnych rozwiązań jeszcze przed zastosowaniem ich na dużą skalę ma kluczowe znaczenie dla poprawy skuteczności polityk, a zatem uzasadnia szczegółne wsparcie ze strony EFS. 2. Państwa członkowskie same określają obszary innowacji społecznej odpowiadające szczegółnym potrzebom w ich programach operacyjnych.” Wsparcie innowacji społecznych, podobnie jak w przypadku działań wzmacniających innowacyjność gospodarki województwa, wymagać będzie także przeznaczenia części środków na wzmocnienie infrastruktury społecznej, np. w ramach środków pochodzących z EFRR (zgodnie ze Wstępnym projektem Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 innowacje społeczne pojawiają się w Prioryecie Inwestycyjnym 1.2. Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych i aplikacji z dziedziny usług publicznych (...), planowanym do wsparcia właśnie ze środków EFRR). Jednym z przedsięwzięć strategicznych potencjalnie wpisujących się w obszar innowacji społecznych jest przedsięwzięcie Małopolskie Centra Aktywności wpisane do Programu Strategicznego Włączenie Społeczne.	Projekt decyzją Zarządu Województwa Małopolskiego został rekomendowany jako przedsięwzięcie strategiczne,
--------	--	--	--	---	---

<p>Andrzej Mróz/ Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej</p>	<p>elektronicznych oraz interoperacyjnych platform cyfrowych/ str. 79</p>	<p>umożliwi m.in. ujednoczenie i integrację systemów teleinformatycznych oraz alarmowania stosowanych w małopolskich jednostkach straży pożarnych, wdrożenie narzędzi umożliwiających odpowiednie zabezpieczenie danych elektronicznych przetwarzanych w jednostkach organizacyjnych PSP woj. małopolskiego, rozbudowę Systemu Wspomagania Dowodzenia oraz zakup mobilnego węzła łączności. Operatorem w/w przedsięwzięcia byłaby Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie. Szczegółowe informacje nt. proponowanego projektu przedstawiono w załączniku do niniejszej fiszki.</p>	<p>”Rozwój usług elektronicznych oraz interoperacyjnych platform cyfrowych” projektu Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2013 – 2020, a także osi priorytetowej 2 „Cyfrowa Małopolska”, działanie 2.2. „Rozwój elektronicznej administracji oraz e-usług publicznych” projektu Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2014-2020.</p> <p>Proponowane przedsięwzięcie ma charakter modułowy. Poszczególne komponenty mogą być realizowane samodzielnie w dowolnej kolejności (w toku realizacji całego projektu można zastosować dowolnie przyjęty harmonogram uwzględniający poszczególne zadania). Ze względu na zakres projektu, obszar wsparcia oraz typ beneficjenta realizowanie przedmiotowego projektu w trybie konkursowym jest nieuzasadnione (PSP woj. małopolskiego działa na terenie całego regionu na rzecz wszystkich Małopolan i środowiska naturalnego. Nie jest to instytucja generująca zyski finansowe, aczkolwiek jest instytucją niezbędną do zapewnienia bezpieczeństwa i właściwego funkcjonowania województwa). Efektem realizacji projektu będzie wdrożenie i usprawnienie systemów teleinformatycznych stosowanych przez jednostki ochrony przeciwpożarowej (PSP i OSP) woj. małopolskiego. Implikacją powyższego będzie wzmocnienie efektywności prowadzonych działań, a w konsekwencji nastąpi wzrost poziomu bezpieczeństwa ludzi i środowiska naturalnego w Małopolsce. Ze względu na swoją specyfikę i niekwantyfikowalny charakter osiągniętych celów projekt nie podlega standardowym mechanizmom analizy finansowo – ekonomicznej. Niemniej jego waga i znaczenie, a także finalny, wielopłaszczyznowy efekt (społeczny i środowiskowy, a w dalszej kolejności także gospodarczy) jakim będzie zabezpieczenie operacyjne woj. małopolskiego</p>	<p>które zostanie uwzględnione w RSI WM.</p> <p>Projekt koresponduje z obszarem specjalizacji regionalnej technologii informacyjne i komunikacyjne (w tym multimedia) w sposób pośredni.</p>
--	---	--	--	--

			<p>na odpowiednio wysokim poziomie są przesłankami do tego, aby traktować przedmiotowy projekt jako przedsięwzięcie o strategicznym znaczeniu dla woj. małopolskiego.</p> <p>Pismo nr 00.410.17.10.2013.JJ z dnia 28 listopada 2013 r.</p>	<p>W treści pisma Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie wskazuje na konieczność wypromowania w dokumencie RSI zagadnień ekoinnowacyjności, problematyki ochrony klimatu i adaptacji do skutków jego zmiany oraz idei „zielonych zamówień publicznych”. Dyrektor sugeruje również:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozważenie wprowadzenia w dokumencie RSI zapisów dotyczących wsparcia dla projektów z zakresu ekoinnowacyjności, ochrony wód i powietrza, adaptacji do zmian klimatu oraz możliwości zastosowania ekologicznych kryteriów wyboru przedsięwzięć. 2. W systemie monitoringu RSI sugeruje się uwzględnienie wskaźnika produktu, jakim jest liczba projektów z zakresu ekoinnowacji, czy liczba projektów B+R wzmacniających realizację zadań z zakresu ochrony środowiska. <p>W odpowiedzi na zgłoszone propozycje, w treści dokumentu RSI, w pkt. 5, zostały wprowadzone następujące uzupełnienia: „Dążąc do budowy gospodarki opartej na wiedzy należy dbać o poszanowanie zasady</p>
<p>2 6</p> <p>REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA w Krakowie</p>	<p>Cały dokument</p>	<p>Biorąc pod uwagę, że przedłożony projekt Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego na lata 2013-2020, jest zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnia wytyczne z zakresu ochrony środowiska zawarte w dokumentach krajowych i unijnych, a ponadto uznając, że jego realizacja nie spowoduje istotnego negatywnego oddziaływania na środowisko, opiniuję pozytywnie przedłożony dokument, z zaleceniem uwzględnienia przekazanych uwag.</p>		

					<p>zrównoważonego rozwoju, zgodnie z którą rozwój gospodarczy powinien gwarantować możliwość zaspokajania podstawowych potrzeb społecznych współczesnych i przyszłych pokoleń przy zachowaniu równowagi przyrodniczej. Dlatego też RSI WM 2013-2020 postuluje wspieranie działań z zakresu ekoinnowacyjności, ochrony wód i powietrza, adaptacji do zmian klimatu oraz możliwości zastosowania ekologicznych kryteriów wyboru przedsięwzięć. W związku z tym rekomenduje się aby Małopolski Regionalny Program Operacyjny uwzględniał treści dotyczące promocji i wdrażania technologii środowiskowych, stosowania zielonych zamówień publicznych, a także zawierał wytyczne dotyczące ekologicznych kryteriów wyboru projektów oraz uwzględniał w systemie monitorowania wskaźniki produktu odnoszące się do ekoinnowacji.”</p> <p>Szczegółowe zapisy dotyczące wsparcia dla projektów z zakresu ekoinnowacyjności, ochrony wód i powietrza, adaptacji do zmian klimatu oraz możliwości zastosowania ekologicznych kryteriów wyboru przedsięwzięć, a także wprowadzenia stosownego wskaźnika dotyczącego liczby projektów z zakresu ekoinnowacji/ liczby projektów B+R wzmacniających realizację zadań z</p>
--	--	--	--	--	---

<p>2 7</p> <p>Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie</p>	<p>Cały dokument</p>	<p>Pamiętać należy, że strategia innowacyjności nie może ograniczać się do tych obszarów, które są jedynie częścią innowacyjnego ekosystemu.</p> <p>W strategii innowacyjności należy wykorzystać potencjał społecznościowy, który może obejmować nie tylko region, ale może mieć zasięg globalny.</p> <p>W strategii warto uwzględnić stworzenie i udostępnienie platformy do kreowania idei, pomysłów, które będą stanowiły podstawę do tworzenia innowacyjnych rozwiązań.</p> <p>W odniesieniu np. do budowy infrastruktury region wiedzy bardzo istotnym czynnikiem efektywności będzie wykorzystanie istniejącej infrastruktury, która obecnie jest rozproszona. Należy zatem uwzględnić kwestie konsolidacji i zarządzania tą infrastrukturą, w kontekście dostępu, wymiany doświadczeń oraz komunikacji.</p> <p>Kolejnym ważnym elementem strategii innowacyjności w obszarze nowoczesnych technologii jest monitorowanie projektów, badań realizowanych w zakresie globalnym. Zmiany technologiczne odbywają się w ogromnym tempie i wymagają bardzo dużej dynamiki, elastyczności i działań wyprzedzających. Część takich projektów może być elementem nowych rozwiązań. Istotne jest uniknięcie sytuacji gdy toczą się prace nad wprowadzeniem nowej technologii, która jest już implementowana w skali globalnej.</p> <p>W celu zapewnienia dynamiki generowania</p>	<p>Opinia zgodna z założeniami RSI. Wspomniane funkcje powinno pełnić między innymi Małopolskie Centrum Technologii i Rozwoju oraz inne podmioty z nim współpracujące. Instytucja ta powinna prowadzić działania zmierzające do kreowania nowych idei i rozwiązań.</p>
--	----------------------	---	--

<p>2 8</p>	<p>Fundacja FORUM</p>	<p>Zgłoszenie nowego projektu</p>	<p>Centrum Innowacyjności</p>	<p>Projekt Centrum Innowacyjności ma charakter regionalny, a zakres jego oddziaływania jest ponadregionalny.</p> <p>Projekt zakłada stworzenie miejsca, w którym skupione byłyby firmy technologiczne, start-up'y oraz organizacje i fundacje działające na rzecz przedsiębiorców.</p> <p>Taka organizacja pozwala na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • efektywne finansowanie innowacyjności na etapie tworzenia firmy/produktu; • udostępnienie podstawowych zasobów (przestrzeń, dostęp do sieci, itp) bez opłat dla przedsiębiorców na wczesnym etapie; • dostęp do zasobów edukacyjnych (szkolenia technologiczne, biznesowe, soft skills oraz programy dla mniejszości); • dostęp do ekspertyzy pozostałych podmiotów we wspólnej przestrzeni; • swobodny przepływ projektów (innowacyjne rozwiązania nieopłacalne do utrzymania wewnątrz dużej firmy technologicznej outsourcingowane do start-up'u w tej samej lokalizacji "single roof development"); • swobodny przepływ ludzi pomiędzy korporacjami, a start-up'ami w obydwie strony; • budowanie kultury otwartości sprzyjającej innowacyjności. <p>Centrum Innowacyjności będzie częścią ekosystemu przedsiębiorczości w Małopolsce. Będzie prowadzić działalność edukacyjną oraz koordynującą inicjatywy ukierunkowane na wzrost konkurencyjności małopolskiej gospodarki poprzez rozwój wiedzy i praktyki dotyczącej innowacyjności, kreatywności i modelu myślenia projektowego.</p> <p>Centrum będzie aktywne w pięciu obszarach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. one-on-one – (tzw. accelerator), który pomoże start-up'om, przedsiębiorcom lub inwestorom z pomysłami o dużym potencjale, 	<p>Projekt koresponduje z obszarem specjalizacji regionalnej: przemysły kreatywne i czasu wolnego oraz w sposób pośredni technologie informacyjne i komunikacyjne (w tym multimedia).</p> <p>W ramach RSI zaplanowane jest udzielane wsparcie przedsiębiorców realizowanych przez instytucje otoczenia biznesu. Wszystkie przedsięwzięcia, których rezultaty będą wpływały na rozwój gospodarczy regionu, będą mogły być finansowane na podstawie procedury konkursowej.</p>
----------------	-----------------------	-----------------------------------	-------------------------------	--	--

			<p>je rozwinąć i przygotować proces rozwoju nowego produktu / wdrożenia / sprzedaży;</p> <p>II. interpersonalny – FabLab / prototypownia, który działa jako inkubator projektów - wspiera metodologicznie i technologicznie interdyscyplinarne zespoły projektowe oraz grupy specjalistów.</p> <p>Doradztwo, szkolenia i prace praktyczne w ramach autorskich programów i międzynarodowego programu Fab Academy rozwijającego wiedzę z zakresu produkcji cyfrowej (digital fabrication) i szybkiego prototypowania;</p> <p>III. ogólny – budowanie wiedzy społecznej poprzez sympozja, konferencje, spotkania, debaty, wystawy, wykłady, wizyty studyjne, warsztaty, wydawnictwo materiałów, obserwacje i implementacje najnowszych trendów i technologii.</p> <p>IV. Ctrl+Alt+Del (metodyka inspirowana Design Thinking) - warsztaty z metodyki obejmującej konkretne podejście do działania i rozwiązywania problemów samodzielnie oraz w zespole, prototypowanie, kształtowanie kreatywnego myślenia i skutecznego działania – według wzorców amerykańskich poznanych podczas staży w Uniwersytecie Stanforda.</p> <p>V. Przestrzeń dla firm technologicznych, której wynajem będzie finansował działalność opisaną w pkt. I-IV;</p> <p>Cele projektu:</p> <p>2.1 Wspieranie gospodarki opartej na wiedzy</p> <p>2.2 Wspieranie organizacji i programów promujących postawy proinnowacyjne w gospodarce poprzez koncentrację uczestników pod jednym dachem, przyciąganie prelegentów, wsparcie merytoryczne;</p> <p>2.3 Wspieranie badań technologicznych i eksperymentalnych prac rozwojowych poprzez zapewnienie miejsca oraz niezbędnej infrastruktury;</p> <p>2.4 Współpraca z młodą kadłą naukową /</p>	
--	--	--	--	--

			<p>akademicką (m.in. Stowarzyszeniem Top 500) w celu zapewnienia edukacji w kierunku innowacyjności;</p> <p>2.5 Szeroko zakrojona edukacja obecnych i potencjalnych przedsiębiorców dotycząca innowacyjności, zaawansowanych technologii oraz tematyki biznesowej;</p> <p>2.6 Wspieranie projektów badawczych poprzez organizowanie współpracy pomiędzy przedsiębiorcami, a centrami badawczo-rozwojowymi;</p> <p>2.7 Budowanie kultury Spin Off/Spin Out bazujące na wcześniej wspomnianej współpracy pomiędzy przedsiębiorcami a korporacjami;</p> <p>2.8 Wspieranie mniejszości – m.in. kobiet na urlopach macierzyńskich i wychowawczych, młodzieży, osób niepełnosprawnych i osób w wieku przedemerytalnym poprzez edukację i pomoc w realizacji pomysłów biznesowych w celu zapewnienia napływu przedsiębiorców w sytuacji niżu demograficznego;</p> <p>2.9 Stworzenie nowych miejsc pracy poprzez wspieranie przedsiębiorców w zakresie akceleracji oraz pomocy w organizowaniu finansowania delegowanych B&R;</p> <p>2.10 Promocja regionu jako światowego ośrodka rozwoju przedsiębiorczości i innowacji.</p> <p>Przewidywane efekty projektu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skupienie przedsiębiorstw, startupów i organizacji śródowniskowych we wspólnej przestrzeni ułatwi ruchy spin out/spin off i outsource'owanie BiR do planowanego Centrum Innowacyjności oraz ruch kwalifikowanych pracowników w przeciwną stronę (do firm BiR) - Podniesienie poziomu innowacyjności w regionie - Podniesienie konkurencyjności regionu - Pozyskanie nowych inwestorów - Stworzenie nowych miejsc pracy - Wzrost wiedzy dot. technologii - Stworzenie dynamicznej sieci współpracy oraz
--	--	--	--

				<p>inicjatyw klastrowych</p> <p>W jednym z budynków przeznaczonym dla start-up'ów będzie ulokowanych 60-80 start-up'ów oraz m.in. Kawiarnia Kreatywna (przystosowana do pracy grupowej, koncepcyjnej, z modułowymi ścianami do tworzenia powierzchni o odpowiednich wymiarach, ruchomymi tablicami, kanapami i wszechobecnymi akcesoriami niezbędnymi do drobnego prototypowania. W kawiarni odbywać się będą regularnie szkolenia oraz różnorodne wydarzenia związane z kreatywnością, start-up'ami i promowaniem postaw przedsiębiorczych. Spotkania organizowane będą zarówno przez Creative Cracow (CC), jak i inne krakowskie inicjatywy. Kawiarnia będzie miejscem spotkań, wymiany pomysłów i inspiracji osób z różnych środowisk).</p> <p>Strategicznymi partnerami Centrum Innowacyjności będą ASPIRE i GOOGLE for Entrepreneurs</p>	
<p>2 9</p>	<p>Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego</p>	<p>Str. 72</p> <p>Os priorytetowa 1. Warunki dla rozwoju gospodarki opartej na wiedzy</p>	<p>W zapisach dotyczących 1 osi postulujemy aby uwzględniono (poza wzornictwem) inne obszary działalności wchodzące w zakres przemysłów kreatywnych.</p>	<p>W miastach tkwi olbrzymi potencjał rozwojowy, którego część stanowią zasoby kultury (dziedzictwo kulturowe, instytucje kultury muzea, galerie, teatry i instytucje muzyczne, w tym filharmonie i opery. Miasta są jednocześnie siedzibą przedsiębiorstw działających w sferze przemysłów kultury i kreatywnych (przemysł wydawniczy, filmowy, muzyczny, reklama, wzornictwo, architektura), postrzeganych jako katalizatory innowacyjności i kreatywności.</p> <p>MKiDN postuluje o uwzględnienie (także na etapie prac nad inteligentnymi specjalizacjami) przemysłów kreatywnych. Inteligentne specjalizacje powinny obejmować m.in. dziedziny takie jak: sztuka (sztuki</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Po przeprowadzonej analizie potencjału regionalnego specjalizacje regionu zostały uzupełnione o przemysły kreatywne.</p>

30	Grzegorz DROZD Policy Officer Seconded National Expert European Commission DG Enterprise and Industry B/3 Innovation Policy for Growth	Cały dokument	<p>Ang.</p> <p>Indeed, the Cohesion Policy for the 2014-2020 strategy is giving a preeminent role to the support of innovation. As stated in the Common Strategic Framework : “Europe’s competitiveness, our capacity to create millions of new jobs to replace those lost in the crisis and, overall, our future</p>	<p>performatywne i fotografia, sztuki wizualne i wydarzenia artystyczne), media i rozrywkę (film, sektor audiowizualny, literatura i dziennikarstwo), usługi biznesu kreatywnego (design, moda, architektura, nowe media i gry, reklama).</p> <p>Przemysły kreatywne, mogą w zasadniczy sposób przyczynić się do zwiększania innowacyjności innych dziedzin gospodarki, dostarczając im gotowych projektów lub też samych pomysłów dla powstania nowych produktów czy usług. Istotnym przykładem potwierdzającym jest wzornictwo, które zyskuje coraz większe znaczenie i stanowi o przewadze konkurencyjnej przedsiębiorstw w wielu branżach. Przemysły kreatywne stanowią źródło innowacji napędzających zmiany, przyciągając wysokiej jakości kapitał ludzki, oddziałując na kształtowanie atrakcyjnej przestrzeni życiowej dla mieszkańców oraz biznesu. Specyfiką działalności kreatywnej jest otwartość na innowacje, stanowiące o różnorodności proponowanej oferty. Ich rozwój jest istotny dla podnoszenia konkurencyjności regionu i jest ważnym czynnikiem rozwoju gospodarki opartej na wiedzy.</p>	
					<p>Uwaga została uwzględniona. Na s. 32 dokumentu RSI wprowadzono następujące uzupełnienie: „RSI WM 2013-2020 wpisuje się w treść dokumentów dotyczących polityki spójności Unii Europejskiej na lata 2014-2020. Wskazuje się w nich na konieczność wykorzystania funduszy unijnych w kierunku usuwania barier</p>

		<p>standard of living depends on our ability to drive innovation in products, services, business and social processes and models.' The major focus for the Funds is therefore to address bottlenecks to innovation and increase investment in business research and development through close collaboration between public and private actors."</p> <p>In that context, "significant support will be given to demand side approaches" as an important feature, "notably pre-commercial and public procurement of innovative solutions". In particular, the Common Strategic Framework sets out that, in the context of European Regional Development Fund (ERDF), key actions for the public procurement of innovative solutions shall be supported "capacity-building in Member States and regions for the swift economic exploitation of new ideas stemming from research and innovation (R&I). This includes support for clusters, cooperative partnerships between research, education and innovation actors, business R&I infrastructures, promotion of R&I business advisory services, also in the field of services, creative hubs, cultural and creative industries and social innovation, pilots and demonstration activities, and creating more demand for innovative products through public procurement of innovation" the</p>	<p>dla innowacji oraz zwiększenia inwestycji w badania i rozwój w przedsiębiorstwach poprzez bliską współpracę między podmiotami publicznymi i prywatnymi. Istotne jest także budowanie potencjału w państwach członkowskich i regionach w zakresie szybkiego gospodarczego wykorzystania nowych pomysłów wynikających z badań i innowacji. Działanie to obejmuje wspieranie klastrów, współpracę między podmiotami zajmującymi się badaniami, edukacją i innowacjami, tworzenie infrastruktury badawczej i innowacyjnej w przedsiębiorstwach, promowanie usług doradczych dla przedsiębiorstw w zakresie badań i innowacji, również w dziedzinie usług, centrów kreatywności, sektora kultury i sektora kreatywnego oraz innowacji społecznych, działań pilotażowych i demonstracyjnych, oraz generowanie większego zapotrzebowania na produkty innowacyjne poprzez zamówienia publiczne w zakresie innowacji".</p>
--	--	--	--

		<p>document says.</p> <p>Pol.</p> <p>Polityka spójności w ramach strategii na lata 2014-2020 w istocie wskazuje na wybitną rolę jaką ma odegrać wspieranie innowacyjności. Jak stwierdzono w dokumencie dotyczącym wspólnych ram strategicznych: „Konkurencyjność Europy, nasze możliwości stworzenia milionów nowych miejsc pracy w miejsce tych utraconych w wyniku kryzysu oraz nasz przyszły poziom życia w ogóle zależą od naszych zdolności do sprzyjania innowacjom w zakresie produktów i usług oraz procesów i modeli biznesowych i społecznych. Dlatego też w ramach przedmiotowych funduszy należy położyć nacisk na usuwanie barier dla innowacji oraz zwiększanie inwestycji w badania i rozwój w przedsiębiorstwach poprzez bliską współpracę między podmiotami publicznymi i prywatnymi”.</p> <p>W tym kontekście, "znaczące wsparcie zostanie przeznaczone na stymulację strony popytowej" jako istotnego aspektu, a „zwiększa zamówień przedkomercyjnych oraz zamówień publicznych dotyczących innowacyjnych rozwiązań”. Wspólne ramy strategiczne wskazują w szczególności, że w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), kluczowe działania dla zamówień publicznych na</p>		
--	--	---	--	--

			<p>innowacyjne rozwiązania wspierane są poprzez „budowanie potencjału w państwach członkowskich i regionach w zakresie szybkiego gospodarczego wykorzystania nowych pomysłów wynikających z badań i innowacji. Działanie to obejmuje wspieranie klastrów, współpracę między podmiotami zajmującymi się badaniami, edukacją i innowacjami, tworzenie infrastruktury badawczej i innowacyjnej w przedsiębiorstwach, promowanie usług doradczych dla przedsiębiorstw w zakresie badań i innowacji, również w dziedzinie usług, centrów kreatywności, sektora kultury i sektora kreatywnego oraz innowacji społecznych, działań pilotażowych i demonstracyjnych, oraz generowanie większego zapotrzebowania na produkty innowacyjne poprzez zamówienia publiczne w zakresie innowacji”.</p>		
3 1	Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	Cały dokument	<p>Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny opiniuje w zakresie sanitarno-higienicznym w/w projekt pozytywnie, bez uwag.</p>	<p>Pismo nr NS.9022.4.710.2013 z dnia 12 listopada 2013 r.</p>	<p>Stanowisko Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektoratu Sanitarnego nie wymaga zmian w zawartości dokumentu RSI WM.</p>
3 2	Fundacja Rozwoju Regionu Rabka	Przedsięwzięcie A.3 POŻYCZKI I PORĘCZENIA NA DZIAŁALNOŚĆ	<p>- w przedsięwzięciu A.3 POŻYCZKI I PORĘCZENIA NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ należy uwzględnić fundusze pożyczkowe gdyż inaczej nie będzie możliwe ich wsparcie; - listę partnerów przedsięwzięcia A.3 POŻYCZKI I PORĘCZENIA NA</p>		<p>Uwaga została uwzględniona. Zaproponowano uzupełnienie listy partnerów o: - instytucje otoczenia biznesu, - inkubatory przedsiębiorczości, - fundusze kapitałowe, - organizacja pozarządowe,</p>

	INNOWACYJNA	<p>DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ należy rozszerzyć o podmioty wskazane jako partnerzy w przedsięwzięciu B.2 PROMOCJA GOSPODARCTWA I WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI a więc IOB, inkubatory, NGOs itd.</p>		- fundusze technologiczne.
<p>3 3</p> <p>Autor badania oddziaływania Prognozy na środowisko „Zielone oko”</p>	Cały dokument	<p>Zgodnie z ustaleniami Prognozy istnieje możliwość zastosowania następujących rozwiązań, dzięki którym realizacja RSI WM 2013 przyczyni się do wdrażania polityki zrównoważonego rozwoju i zapewnienia odpowiedniego poziomu ochrony środowiska na etapie realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ujęcie problematyki ochrony powietrza i klimatu w opisie działań i przedsięwzięć strategicznych; • wprowadzenie do Programu zapisów sprzyjających wdrażaniu eko-innowacji; • wprowadzenie do Programu zapisów dotyczących promocji i wdrażania technologii środowiskowych; • stosowanie zielonych zamówień publicznych; • ustanowienie ekologicznych kryteriów wyboru projektów; • wprowadzenie do Programu (np. do rozdziału 4) klauzuli mówiącej o tym, że projekty realizowane w ramach Programu muszą być zgodne z przepisami o ochronie środowiska; • uwzględnienie w systemie monitorowania Programu wskaźnika produktu: „ilość projektów z zakresu eko-innowacji”, ilość realizowanych projektów B+R w zakresie ochrony środowiska oraz „ilość projektów 	<p>Z opracowanej w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2013-2020, płynię dla dokumentu RSI WM 2013 szeregu zaleceń. Są one traktowane jako głos w prowadzonych na przełomie października i listopada 2013 konsultacjach społecznych RSI WM 2013.</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. W pkt. 5 RSI wprowadzono stosowne uzupełnienie. Obszerniejszy komentarz został przedstawiony w odpowiedzi na uwagę nr 26.</p>

		<p>Zgłoszenie nowego projektu W ramach A.4 INFRASTRUKTURA BADAWCZA JEDNOSTEK NAUKOWYCH</p>	<p>wzmacniających realizację polityki ochrony środowiska”.</p> <p>Narodowe Centrum Badań i Aplikacji Nowych Materiałów i Technologii dla Elektroenergetyki (NCBIA)</p>	<p>Narodowe Centrum Badań i Aplikacji Nowych Materiałów i Technologii dla Elektroenergetyki (NCBIA) w zamysłu ma być instytucją naukowo-badawczą konsolidującą potencjał intelektualny środowiska naukowego i technicznego ukierunkowaną na badania i rozwój nowych technologii, materiałów i wyrobów na potrzeby elektroenergetyki. Przedsięwzięcie ma na celu rozwiązywanie bieżących problemów, a także kreowanie perspektywicznych kierunków rozwoju i zastosowań nowoczesnych osiągnięć inżynierii materiałowej i metalurgii w tym sektorze. NCBIA wpisuje się w strategię rozwoju europejskiej energetyki. Ten obszar techniki generuje potrzebę aktywności praktycznie we wszystkich dziedzinach współczesnych nauk ścisłych i stosowanych. W energetyce lokują się nowoczesność i najnowsze technologie. NCBIA zlokalizowane będzie w Krakowie lub jego okolicach. Wynika to z faktu, jest to bardzo atrakcyjny rejon z punktu widzenia możliwości pozyskania wysoko wykwalifikowanej kadry. Zasoby ludzkie NCBIA bazować będą na kadrze naukowej Wnioskodawcy tj. Akademii Górniczo-Hutniczej oraz innych wiodących ośrodków naukowych i badawczych. NCBIA będzie jednostką naukowo-badawczą o długofalowej perspektywie działalności realizującą powyższe cele złożoną z następujących dywizji merytorycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dywizja Nowoczesnych Materiałów dla Elektroenergetyki • Dywizja Projektowania Rozwiązań Technicznych dla Bieżących i Perspektywicznych Potrzeb Elektroenergetyki 	<p>Projekt koresponduje z obszarem specjalizacji regionalnej energia zrównoważona.</p> <p>Projekt decyzją Zarządu Województwa Małopolskiego został rekomendowany jako przedsięwzięcie strategiczne, które zostanie uwzględnione w RSI WM.</p>
<p>3 4</p>	<p>Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie</p>				

				<ul style="list-style-type: none"> • Dywizja Zaawansowanych Technologii Wytwarzania Materiałów i Wyrobów dla Elektroenergetyki • Dywizja Symulacji Komputerowej i Budowy Prototypów • Dywizja Badań Polowych i Specjalistycznych • Dywizja Transferu Technologii do Przemysłu <p>Wymienione powyżej dywizje obejmują swoim zakresem merytorycznej działalności stosunkowo szeroki obszar dyscyplin naukowych.</p> <p>Część prac badawczych realizowana będzie na stacjach polowych (badania symulacyjne „w naturze”) jako finałny etap weryfikacji opracowanych technologii i prototypów. Dominująca część prac koncepcyjnych, badawczych i projektowych, a także działalność edukacyjna odbywać się będzie w laboratoriach wymagających odpowiednio przygotowanych budynków. Z tego powodu szacowana powierzchnia NCBIA wynosi ok. 20ha w tym część zabudowana ok. 7ha (ok. 2ha budynków i ok. 5ha przeznaczone na stacje do badań polowych).</p> <p>Koncepcja NCBIA wpisuje się w kierunki ujęte w RSI Województwa Małopolskiego.</p>	
3 5	Muzeum Etnograficzne im. Seweryna Udzieli w Krakowie	<p>Priorytet 1 <i>Rozwój infrastruktury Gospodarki opartej na wiedzy</i> Działanie C 2 Centrum Kreatywności i Dizajnu część wdrożeniowa/part</p>	<p>Uzupełnienie listy partnerów uczestniczących o instytucje kultury.</p>	<p>Instytucje kultury, zwłaszcza operujące zasobami dziedzictwa (materialnego i niematerialnego) to ważne środowisko eksperckie nieuwzględnione w projekcie RSI w kontekście przyszłego Centrum Kreatywności i Dizajnu. Tymczasem trudno wyobrazić sobie efektywny proces projektowy w sferze dizajnu pozbawiony badań kontekstowych, realizowany</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. W sugerowanym fragmencie RSI uzupełniono listę partnerów uczestniczących o instytucje kultury.</p>

	<p>nerzy uczestniczący (str. 58)</p>		<p>w swojej pustce kulturowej. Historyk, historyk sztuki czy etnograf, wyposażony w ekspercką, precyzyjną wiedzę np. źródeł kultury, w tym z zakresu zwyczajów, zachowań społecznych oraz rzeczy użytkowanych, jest koniecznym, a więc trudnym do pominięcia, rozmówcą każdego zespołu projektowego. Zwłaszcza, że autorzy RSI zakładają, że istotnym efektem działania przyszłego Centrum Kreatywności i Dizajnu ma być wykorzystanie potencjału kulturowego regionu.</p>	
--	--------------------------------------	--	--	--

Warunki ex-ante oraz sposób ich wypełnienia w RSIWM 2013-2020

TO	Ex ante conditionalit y	Warunek ex-ante	Sposób wypełnienia warunku ex-ante w RSIWM 2013-2020
1.1.A	A national or regional[1] research and innovation strategic policy framework for smart specialisation is in place that ...	Istnieje krajowa lub regionalna strategia badań i innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji	<p>RSIWM 2013-2020 jest programem strategicznym województwa, w którym określona została polityka województwa małopolskiego na rzecz rozwoju inteligentnej specjalizacji. Założenia tej polityki zostały przedstawione w części 5 dokumentu: Priorytety, działania, przedsięwzięcia strategiczne.</p> <p>Regionalny program operacyjny województwa małopolskiego na lata 2014-2020 zawiera odniesienia do RSIWM 2013-2020 w zakresie dotyczącym rozwoju inteligentnej specjalizacji regionu.</p>
1.1.B	Is based on a SWOT or similar analysis to concentrate resources on a limited set of R&I priorities.	Oparcie RSI na analizie SWOT lub podobnych analizach co ma pomóc w koncentracji zasobów na ograniczonej liczbie priorytetów B+I	<p>Analiza SWOT została przeprowadzona a jej wyniki zostały zamieszczone w części 3 RSIWM 2013-2020 – pt. Analiza strategiczna.</p> <p>Metoda przeprowadzenia analizy strategicznej SWOT została przedstawiona w pierwszych akapitach części 3 RSIWM 2013-2020, pt. Analiza strategiczna. W opisie tym określono również w jaki sposób wyniki analizy SWOT postużyły do wyboru celów, priorytetów oraz inteligentnych specjalizacji.</p> <p>Metodologia wyboru inteligentnych specjalizacji została przedstawiona w pierwszej części rozdziału 5 RSIWM 2013-2020, pt.: Priorytety, działania, przedsięwzięcia strategiczne. Opis tej metodologii rozpoczyna się od akapitu „W RSIWM 2014-2020 położony został nacisk na wspieranie specjalizacji regionalnej...”</p> <p>W opisie metodologii wyboru inteligentnych specjalizacji zostały przedstawione kategorie interesariuszy uczestniczących w procesie wyłaniania inteligentnych specjalizacji oraz role, jakie podmioty te w tym procesie spełniły. W RSIWM 2013-2020 określono również proces dochodzenia do ostatecznego zestawu dziedzin kluczowych dla specjalizacji regionalnej. Charakterystyki te znajdują się w pierwszej części rozdziału 5 RSIWM 2013-2020, pt.: Priorytety, działania, przedsięwzięcia strategiczne. Opis ten rozpoczyna się od akapitu</p>

TO	Ex ante conditionalit y	Warunek ex- ante	Sposób wypełnienia warunku ex-ante w RSIWM 2013-2020
			„Dziedziny kluczowe dla specjalizacji regionalnej...”
1.1.C	Outlines measures to stimulate private RTD investment	Przedstawienie zarysu działań mających na celu pobudzenie prywatnych inwestycji w badania i rozwój technologii.	<p>RSIWM 2013-2020 określa kategorie beneficjentów uprawnionych do ubiegania się o wsparcie w ramach programu, ramy finansowe oraz zasady wdrażania tego programu. Ponadto w opisach poszczególnych przedsięwzięć strategicznych, w częściach zakres rzeczowy, scharakteryzowano instrumenty wdrożeniowe wykorzystywane w celu realizacji poszczególnych przedsięwzięć strategicznych. Zarówno instrumenty wdrożeniowe, jak również jasno określone zasady ich stosowania, a także ramy finansowe i ogólne zasady wdrażania programu stanowią paletę polityk (policy-mix) planowanych do realizacji w celu urzeczywistnienia idei specjalizacji regionalnej.</p> <p>Elementy palety polityk (policy-mix) zostały określone w częściach: 5, 6 i 7 niniejszego programu.</p> <p>RSIWM 2013-2020 została przygotowana zgodnie z zaleceniami metodologicznymi dotyczącymi wykorzystania w procesie budowy strategii rozwoju potencjału odkrywczego przedsiębiorstw („<i>entrepreneurial discovery process</i>”), jak również jest ona dostosowana do potrzeb i oczekiwań przedsiębiorstw z regionu, zwłaszcza sektora MSP. Wyjaśnienia na ten temat znajdują się w:</p> <ul style="list-style-type: none"> - punkcie 1.3, w którym określono rodzaje podmiotów uczestniczących w przygotowaniu RSIWM 2013-2020 - uchwale Nr 1179/2011 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 6 października 2011 r. w sprawie powołania Zespołu Zadaniowego ds. przygotowania RSIWM 2012-2020, - części 11 RSIWM 2013-2020, pt. Konsultacje społeczne, w którym przedstawiono streszczenie wyników konsultacji społecznych oraz podmiotów biorących w nich udział (znacząca ich ilość to przedsiębiorstwa),

TO	Ex ante conditionalit y	Warunek ex- ante	Sposób wypełnienia warunku ex-ante w RSIWM 2013-2020
			<p>- załączniku nr 2 do RSIWM 2013-2020, w którym zestawiono uwagi zgłaszane do projektu RSIWM 2013-2020, a dotyczące m.in. inteligentnej specjalizacji regionalnej.</p> <p>Ponadto, składowymi przedsięwzięć strategicznych są projekty wnioskowane do Banku Projektów Regionalnych oraz wnioskowane wprost do RSIWM 2013-2020 na etapie konsultacji środowiskowych i konsultacji społecznych dokumentu.</p> <p>RSIWM 2013-2020 ma na celu zwiększenie poziomu wydatków sektora prywatnego na B+R, co odzwierciedla opis priorytetu nr 2. (cel priorytetu) oraz charakterystyki instrumentów przewidzianych do wdrożenia w ramach przedsięwzięć strategicznych w tym priorytecie (współfinansowanie, instrumenty mieszane – dotacyjno-zwrotne).</p>
1.1.D	Contains a monitoring and review system	Przedstawienie systemu monitoringu i przeglądu RSI	<p>RSIWM 2013-2020 zawiera opis systemu monitorowania oraz wskaźników osiągnięć w przekroju poszczególnych priorytetów tego programu (część 8 programu). Zasady monitorowania tego programu są wspólne dla wszystkich programów strategicznych. Ponadto, regionalny program operacyjny zawiera również opis zasad i mechanizmów monitorowania jego wdrażania środków Unii Europejskiej zarządzanych przez Władze regionalne. To regionalny program operacyjny jest również dokumentem dla określenia zasad monitorowania i ewaluacji przedsięwzięć współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. RSIWM jest dokumentem określającym politykę rozwoju województwa a jego cele nie będą osiągnięte wyłącznie za pomocą środków Unii Europejskiej.</p> <p>System monitorowania RSIWM 2013-2020 określa wskaźniki produktu. Wskaźniki nakładów zostały przedstawione w części 6 programu, pt. Plan finansowy. Ten sposób definiowania wskaźników jest zgodny z zasadami opracowywania programów strategicznych.</p> <p>Zasady monitorowania RSIWM 2013-2020 określone w części 8.1. programu wskazują Departament</p>

TO	Ex ante conditionalit y	Warunek ex-ante	Sposób wypełnienia warunku ex-ante w RSIWM 2013-2020
			Rozwoju Gospodarczego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego jako odpowiedzialny za monitorowanie tego programu strategicznego oraz określają tryb gromadzenia danych oraz ich wykorzystywanie w celu zarządzania jego wdrażaniem.
1.1.E	A framework outlining available budgetary resources for R&I has been adopted	Przedstawienie zarysu źródeł finansowania B+I	<p>Regionalny program operacyjny zawiera precyzyjne odniesienia do RSIWM 2013-2020 oraz wskazuje miejsce jego udostępnienia dla opinii publicznej (strona internetowa Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.)</p> <p>RSIWM 20130-2020, w części 6 – Plan finansowy, wskazuje źródła dostępnych źródeł jego finansowania. Do źródeł tych należą:</p> <ul style="list-style-type: none"> – środki europejskie, – – środki przedsiębiorstw, – środki jednostek samorządu lokalnego, – środków budżetu województwa, – krajowe środki publiczne, – inne krajowe środki publiczne (m.in szkół wyższych), – inne środki zagraniczne.
1.2.A	An indicative multi-annual plan for Budgeting and prioritization of investments linked to EU priorities, and where	Przedstawienie wieloletniego planu wskazującego o budżet i priorytety inwestycyjne powiązane z	<p>Zgodnie z zasadami programowania strategicznego, indykatywny wieloletni plan finansowy, uwzględniający dostępną i przewidywaną alokację budżetową na infrastrukturę stanowi część regionalnego programu operacyjnego.</p> <p>Priorytety RSIWM 2013-2020 zostały określone w części 5 programu. Zawierają one staranne odniesienia do dziedzin kluczowych specjalizacji regionalnej województwa.</p>

TO	Ex ante conditionalit y	Warunek ex- ante	Sposób wypełnienia warunku ex-ante w RSIWM 2013-2020
	appropriate, the European Strategy Forum on Research Infrastructures (ESFRI) has been adopted	priorytetami UE oraz tam gdzie to konieczne z European Strategy Forum on Research Infrastructures	<p>Priorytety RSIWM 2013-2020 są również zgodne z priorytetami identyfikowanymi przez European Strategy Forum on Research Infrastructures (ESFRI).</p> <p>Zgodnie z zasadami programowania strategicznego, wieloletni plan uwzględniający dostępną i przewidywaną alokację budżetową na infrastrukturę stanowi część regionalnego programu operacyjnego.</p>

Kalendarium prac nad projektem Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2014-2020

Dzień	Miesiąc	Rok	Wydarzenie
6	października	2011	Uchwała Nr 1179/2011 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 6 października 2011 r. w sprawie powołania Eksperta Strategicznego oraz Zespołu Zadaniowego ds. przygotowania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2012 - 2020 oraz Programu Wykonawczego dla Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2012 - 2020
28	października	2011	Warsztaty Dyrektorów Departamentu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego na temat Programów Strategicznych w tym Regionalnej Strategii Innowacji
23	listopada	2011	Spotkanie Zespołu Zadaniowego ds. przygotowania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2014 - 2020
20	grudnia	2011	Posiedzenie Małopolskiej Rady Innowacji
3	lutego	2012	Spotkanie Zespołu Zadaniowego ds. przygotowania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2014 - 2020
9	marca	2012	Spotkanie Zespołu Zadaniowego ds. przygotowania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2014 - 2020
4	kwietnia	2012	Konsultacje priorytetów projektu Regionalnej Strategii Innowacji w ramach Małopolskiej Rady Innowacji
10	kwietnia	2012	Spotkanie Zespołu Zadaniowego ds. przygotowania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2014 - 2020
11	kwietnia	2012	Konsultacje priorytetów projektu Regionalnej Strategii Innowacji w ramach Komisji Wspólnej Samorządów Terytorialnych i Gospodarczych Małopolski
20-22	kwietnia	2012	Warsztaty Strategiczne Zarządu Województwa Małopolskiego poświęcone Programom Strategicznym w tym Regionalnej Strategii Innowacji
9	maja	2012	Konsultacje działań dedykowanych rozwojowi społeczeństwa informacyjnego zawartych w projekcie Regionalnej Strategii Innowacji w ramach Małopolskiej Rady ds. Społeczeństwa Informacyjnego
22	maja	2012	Spotkanie Zespołu Zadaniowego ds. przygotowania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2014 - 2020
31	maja	2012	Posiedzenie Małopolskiej Rady Innowacji
28	czerwca	2012	Informacja na posiedzenie Zarządu Województwa Małopolskiego w sprawie Programu Strategicznego Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego
28	czerwca	2012	Konsultacje projektu Regionalnej Strategii Innowacji w ramach Małopolskiej Rady Gospodarczej.
2	lipca	2012	Informacja na sesję Sejmiku Województwa Małopolskiego w sprawie pakietu programów strategicznych Województwa Małopolskiego w tym Regionalnej Strategii Innowacji do 2020 r.

3 lipca – 27 września		2012	Konsultacje społeczne założeń projektu Programu Strategicznego RSI WM 2014-2020
3 lipca – 27 września		2012	Nabór propozycji projektów do Regionalnej Strategii Innowacji za pośrednictwem Banku Projektów Regionalnych
26-27	lipca	2012	Warsztaty Strategiczne Zarządu Województwa Małopolskiego poświęcone Programom Strategicznym w tym Regionalnej Strategii Innowacji
22	sierpnia	2012	Konsultacje założeń projektu Regionalnej Strategii Innowacji w ramach Forum Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów Małopolski
31	sierpnia	2012	Warsztaty Strategiczne z udziałem Radnych Województwa Małopolskiego oraz Zarządu Województwa Małopolskiego poświęcone Programom Strategicznym w tym Regionalnej Strategii Innowacji
25	września	2012	Spotkanie Zespołu Zadaniowego ds. przygotowania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2014 - 2020
9	listopada	2012	Warsztaty strategiczne Zarządu Województwa Małopolskiego dotyczące Programów Strategicznych w tym Regionalnej Strategii Innowacji
9	listopada	2012	Posiedzenie Małopolskiej Rady Innowacji połączone z seminarium eksperckim poświęconym prezentacji i dyskusji nad propozycjami przedsięwzięć strategicznych dla programów: Kapitał Intelktualny i Rynek Pracy oraz Regionalna Strategia Innowacji
22	listopada	2012	Informacja na posiedzenie Zarządu Województwa Małopolskiego w sprawie wyników naboru propozycji projektów do Regionalnej Strategii Innowacji w ramach Banku Projektów Regionalnych
28	listopada	2012	Konsultacje działań dedykowanych rozwojowi społeczeństwa informacyjnego zawartych w projekcie Regionalnej Strategii Innowacji w ramach Małopolskiej Rady ds. Społeczeństwa Informacyjnego.
22 stycznia – 4 lutego		2013	Spotkania dotyczące Banku Projektów Regionalnych: projekty w zakresie chemii
28	stycznia	2013	Spotkanie dotyczące Banku Projektów Regionalnych: projekt dot. Narodowego Centrum Promieniowania Synchrotronowego SOLARIS
29	stycznia	2013	Spotkanie dotyczące Banku Projektów Regionalnych: projekty w zakresie biotechnologii
29 stycznia – 1 lutego		2013	Spotkania dotyczące Banku Projektów Regionalnych: projekty związane z „Centrum Busienss in Małopolska”
29 stycznia – 4 lutego		2013	Spotkania dotyczące Banku Projektów Regionalnych: projekty w zakresie parków inteligentnej specjalizacji
1	lutego	2013	Spotkanie dotyczące Banku Projektów Regionalnych: projekt „Małopolskie Centrum Technologii i Rozwoju”
1	lutego	2013	Spotkanie dotyczące Banku Projektów Regionalnych: projekty dotyczące repozytoriów danych
4	lutego	2013	Spotkanie dotyczące Banku Projektów Regionalnych: projekty związane z informatyzacją policji
4	lutego	2013	Spotkanie dotyczące Banku Projektów Regionalnych: projekty w obszarze odnawialnych źródeł energii

5	lutego	2013	Spotkanie dotyczące Banku Projektów Regionalnych: projekty dotyczące designu
6	lutego	2013	Spotkanie dotyczące Banku Projektów Regionalnych: projekty w zakresie technologii materiałów i odlewnictwa
7	lutego	2013	Spotkanie dotyczące Banku Projektów Regionalnych: projekt dot. systemu udostępniania e-usług publicznych w administracji publicznej w Małopolsce
7	lutego	2013	Wspólne posiedzenie Małopolskiej Rady Innowacji oraz Zespołu Zadaniowego ds. przygotowania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2014 - 2020
11-12	lutego	2013	Warsztaty strategiczne Zarządu Województwa Małopolskiego na temat propozycji projektów kluczowych zgłoszonych do programów strategicznych w tym Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego
28	marca	2013	Uchwała Nr 370/13 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 28 marca 2013 r. w sprawie przyjęcia projektu Programu Strategicznego Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2013-2020. Projekt Regionalnej Strategii Innowacji zostaje przekazany do konsultacji społecznych
4 kwietnia – 10 maja		2013	Konsultacje społeczne założeń projektów Programów Strategicznych w tym Regionalnej Strategii Innowacji
15	kwietnia	2013	Konsultacje projektu Regionalnej Strategii Innowacji w ramach Komisji Rozwoju Regionu, Promocji i Współpracy z Zagranicą Sejmiku Województwa Małopolskiego
16	kwietnia	2013	Uchwała Nr 455/13 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 16 kwietnia 2013 r. w sprawie powołania Eksperta Strategicznego oraz Zespołu Zadaniowego ds. przygotowania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2014 – 2020
21	maja	2013	Wspólne posiedzenie Małopolskiej Rady Innowacji oraz Zespołu Zadaniowego ds. przygotowania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2014 - 2020
21	czerwca	2013	Wspólne posiedzenie Małopolskiej Rady Innowacji oraz Zespołu Zadaniowego ds. przygotowania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2014 - 2020.
25	czerwca	2013	Informacja na posiedzenie Zarządu Województwa Małopolskiego w sprawie przebiegu konsultacji społecznych Programu Strategicznego Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2014-2020
9-10	września	2013	Warsztaty Zarządu Województwa Małopolskiego dotyczące przeglądu programów strategicznych (w tym Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego) pod kątem oceny możliwości wsparcia w perspektywie UE 2014-2020
16	października	2013	Małopolska Rada ds. Społeczeństwa Informacyjnego
25	października	2013	Uchwała Nr 1314/13 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 25 października 2013 r. w sprawie przyjęcia projektu Programu Strategicznego Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2013-2020 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Obydwa dokumenty zostają przekazane do konsultacji społecznych.

30 października – 28 listopada		2013	Konsultacje społeczne założeń projektu Programu Strategicznego Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego wraz z Oceną Oddziaływania na Środowisko
31	października	2013	Wspólne posiedzenie Małopolskiej Rady Innowacji oraz Zespołu Zadaniowego ds. przygotowania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2014 - 2020
18	marca	2014	Wspólne posiedzenie Małopolskiej Rady Innowacji oraz Zespołu Zadaniowego ds. przygotowania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2014 - 2020
25	marca	2014	Informacja na posiedzenie Zarządu Województwa Małopolskiego w dniu 25.03.2014 r. w sprawie Programu Strategicznego Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2014-2020
3	czerwca	2014	Uchwała Nr 586/14 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 3 czerwca 2014 r. w sprawie przyjęcia Programu Strategicznego Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2014-2020

Wydarzenia towarzyszące pracom Regionalną Strategią Innowacji Województwa Małopolskiego 2014-2020

Dzień	Miesiąc	Rok	Wydarzenie
10	października	2011	Konferencja "Biotechnologia dla regionów"
12	października	2011	Konferencja „Nauka-Innowacje-Przedsiębiorczość”
13	października	2011	I Międzyregionalna Konferencja SMART+ (INTERREG IVC) "Innowacje w małych i średnich przedsiębiorstwach oraz promocja badań i rozwoju"
19	października	2011	Konferencja "Youth & Entrepreneurship – Drivers of Innovation, EIT conference"
27	października	2011	Konferencja „Partnerstwo nauki i biznesu na rzecz rozwoju polskiej gospodarki”
6	grudnia	2011	konferencja „Nauka i biznes - co nas łączy?”
2	marca	2012	Seminarium „Inteligentna Specjalizacja”
23	kwietnia	2012	II Forum Nowej Gospodarki. Panel IV: "Finansowanie projektów innowacyjnych w latach 2014-2020"
9	maja	2012	Konferencja "Rozwój społeczeństwa informacyjnego w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2014-2020"
3	lipca	2012	Regionalna Strategia Innowacji w kontekście propozycji utworzenia Małopolskiego Centrum Innowacyjnej Medycyny - spotkanie przedsiębiorców, sektora B+R i administracji
20	września	2012	Konferencja "Współpraca nauki, biznesu i samorządu na rzecz rozwoju nowoczesnej gospodarki"

24	września	2012	<i>II Europejski Kongres Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Panel I: "Współpraca nauki, biznesu i samorządu na rzecz rozwoju nowoczesnej gospodarki: Jaka jest rola nauki i administracji samorządowej w tworzeniu klimatu dla wsparcia rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw?"</i>
8-12	października	2012	<i>Małopolski Festiwal Innowacji</i>
8	października	2012	<i>Konferencja „Innowacje – niezbędny czynnik nowoczesnej architektury gospodarczej”</i>
10	października	2012	<i>Seminarium SMART+ (INTERREG IVC) "Inteligentne specjalizacje a polityka regionalna. W kierunku innowacyjnych regionów w Europie"</i>
12	października	2012	<i>Warsztat dyskusyjny "Przy kawie o innowacjach" pt. "Innowacje zmieniają świat – jakie są szanse na zmianę Małopolski?"</i>
12	października	2012	<i>Warsztat dyskusyjny "Przy kawie o innowacjach" pt. "Czy wsparcie obszaru life science stanie się sposobem na wsparcie rozwoju bio-biznesu w Małopolsce jako jednej z kluczowych branż regionu?"</i>
12	października	2012	<i>Warsztat dyskusyjny "Przy kawie o innowacjach" pt. "Obszar ICT – sposób wzmocnienia konkurencyjności Regionu i gospodarki Małopolski?"</i>
12	października	2012	<i>Warsztat dyskusyjny "Przy kawie o innowacjach" pt. "Zrównoważona energia jest szansą gospodarczą dla Europy. Czy globalne wyzwanie może być inteligentną specjalizacją regionu?"</i>
16	października	2012	<i>Konsultacje Regionalnej Strategii Innowacji w trakcie warsztatów branżowych Ośrodka Prognoz Technologicznych (projekt „Broker innowacji jako narzędzie dla efektywnego rozwoju systemu nowoczesnej gospodarki Małopolski”)</i>
18	października	2012	<i>VI Konferencja z cyklu Nauka dla Biznesu „Partnerstwo dla innowacji”</i>
19	października	2012	<i>Konferencja "Inteligentna specjalizacja – droga do transformacji gospodarczej"</i>
9	listopada	2012	<i>Konferencja "Smart city"</i>
16	listopada	2012	<i>Rejestracja Małopolski na S3 Platform</i>
8	lutego	2013	<i>Konferencja "Regionalne Systemy Innowacji w Polsce – doświadczenia i perspektywy"</i>
22	lutego	2013	<i>Konferencja "Samorząd a biznes" Wsparcie przedsiębiorstw planowane w ramach Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2013-2020</i>
1	marca	2013	<i>Konferencja "Nie można być mistrzem we wszystkich dyscyplinach. Czas na regionalne i inteligentne specjalizacje"</i>
23	marca	2013	<i>Polsko-Węgierskie Forum Gospodarcze w Tarnowie. Debata "Inteligentna specjalizacja szansą rozwoju regionów"</i>
10-11	kwietnia	2013	<i>Konferencja "4th Working Meeting on the EU Strategy for the Baltic Sea Region"</i>
19	kwietnia	2013	<i>Konferencja "Małopolska Technology Trends"</i>
3-7	czerwca	2013	<i>Małopolski Festiwal Innowacji</i>
5	czerwca	2013	<i>Konferencja „Młoda przedsiębiorczość – nowe pokolenie</i>

			<i>w biznesie</i>
6	<i>czerwca</i>	2013	<i>Warsztat dyskusyjny "Przy kawie o innowacjach" pt. „Instrumenty wsparcia dla eko-innowacji”</i>
6	<i>czerwca</i>	2013	<i>Warsztat dyskusyjny "Przy kawie o innowacjach" pt. "Jak zbudować skuteczne środowisko dla rozwoju innowacji?"</i>
6	<i>czerwca</i>	2013	<i>Warsztat dyskusyjny "Przy kawie o innowacjach" pt. "Wprowadzenie innowacyjnego produktu/usługi na rynek – szybki sukces czy droga przez mękę?"</i>
14	<i>czerwca</i>	2013	<i>IV Forum Nowej Gospodarki. Seminarium "Inteligentna specjalizacja makroregionu Polski Południowej" – spotkanie instytucji otoczenia biznesu i administracji Województwa Śląskiego i Małopolskiego</i>
14-15	<i>listopada</i>	2013	<i>Konferencja "Innovation Procurement for the benefit of industries, SMEs & stronger public services"</i>
16	<i>października</i>	2013	<i>Forum e-Regionów „Rozwój społeczeństwa informacyjnego jako obszar planowania strategicznego w województwie”</i>
3-4	<i>grudnia</i>	2013	<i>S3 Platform Peer Review Workshop on Digital Growth, Sewilla. Małopolska wraz z Andaluzją i Szkocją poddana ocenie podczas warsztatów S3 Platform</i>
17	<i>grudnia</i>	2013	<i>VII Konferencja z cyklu Nauka dla Biznesu "Horyzont Gwiazd"</i>
7	<i>kwietnia</i>	2014	<i>Konferencja „SPIN - Model transferu innowacji w Małopolsce”</i>
23	<i>kwietnia</i>	2014	<i>Spotkania z przedsiębiorcami – rozpoznanie oczekiwań firm działających w dziedzinach wytyczonych jako inteligentna specjalizacja regionu: technologie informacyjne i komunikacyjne</i>
23	<i>kwietnia</i>	2014	<i>Spotkania z przedsiębiorcami – rozpoznanie oczekiwań firm działających w dziedzinach wytyczonych jako inteligentna specjalizacja regionu: nauki o życiu (life sciences)</i>
24	<i>kwietnia</i>	2014	<i>Spotkania z przedsiębiorcami – rozpoznanie oczekiwań firm działających w dziedzinach wytyczonych jako inteligentna specjalizacja regionu: chemia</i>
24	<i>kwietnia</i>	2014	<i>Spotkania z przedsiębiorcami – rozpoznanie oczekiwań firm działających w dziedzinach wytyczonych jako inteligentna specjalizacja regionu: energia zrównoważona</i>